

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
KHARKIV STATE UNIVERSITY
OF FOOD TECHNOLOGY AND TRADE

Tetiana Bochulia
Olena Artyukh-Pasyuta
Nadia Kovalevska
Sergii Gaidar
Iryna Korobkina

Accounting and Financial Reporting for IFRS

Tutorial for self-study

Kharkiv – 2019

UDC 657:657.37(075.8)

Bo69

Reviewers:

Prof., Dr. hab. Oleksandr Melnychenko, Chairman of the Board, Consilium LLC, Warsaw, Poland;

Prof., Dr. Aleksy Kwiliński, President, Institute for International Cooperation Development, Poznan, Poland

Prof., Dr. Andriy Pylypenko, Head of the Department of Accounting and Business Consulting, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics, Kharkiv, Ukraine

Bochulia T.

B-86 Accounting and Financial Reporting for IFRS : tutorial for self-study / T. Bochulia, O. Artyukh-Pasyuta, N. Kovalevska, S. Gaidar, I. Korobkina. – Kharkiv, Publishing house I. Ivanchenka, 2019. – 317 p.

ISBN 978-617-7675-66-1

The formation of basic knowledge on the peculiarities of accounting and reporting for the international standards been done. Acquisition of skills of reflecting economic operations in accounting for the international standards is provided that characterizing the results of the enterprise activity. The development of students' economic thinking been done.

Recommended for foreign students, students, who are proficiently studying English, lecturers of institutions of higher education of III and IV levels of accreditation, for representatives of entrepreneurial structures, professional organizations and all those interested in obtaining basic knowledge of accounting and financial reporting according to international standards.

ISBN 978-617-7675-66-1

© by T. Bochulia, O. Artyukh-Pasyuta, N. Kovalevska,
S. Gaidar, I. Korobkina, 2019

TABLE OF CONTENTS

Preface	Передмова	4
Theme 1. The essence of international financial reporting standards and the main procedures for their implementation	Тема 1. Сутність міжнародних стандартів фінансової звітності та основні процедури їх впровадження	6
Theme 2. Composition and structure of financial reports and main requirements for their submission	Тема 2. Склад і структура фінансових звітів та основні вимоги до їх подання	46
Theme 3. Additional disclosure of information in financial reports	Тема 3. Додаткові розкриття інформації у фінансових звітах	78
Theme 4. Recognition, evaluation and disclosure of information about the enterprise's assets in the financial statements	Тема 4. Визнання, оцінка та розкриття інформації про активи підприємства у фінансових звітах	110
Theme 5. Peculiarities of determination, estimation and disclosure of information about the liabilities of the enterprise	Тема 5. Особливості визначення, оцінки та розкриття інформації про зобов'язання підприємства	176
Theme 6. Requirements regarding recognition, evaluation and disclosure about income and expenses of the enterprise	Тема 6. Вимоги щодо визнання, оцінки та розкриття інформації про доходи і витрати підприємства	214
Theme 7. Procedure of accounting and reflected in the financial statements of financial instruments	Тема 7. Порядок обліку та відображення в фінансовій звітності фінансових інструментів	232
Theme 8. Recognition, measurement and disclosure in the investor's financial statements of investments in jointly controlled assets, operations and the enterprises	Тема 8. Визнання, оцінка та відображення у фінансовій звітності інвестора інвестицій в спільно контрольовані активи, операції та підприємства	258
Theme 9. The method of reflecting in the financial statements the impact of changes in exchange rates and price changes	Тема 9. Методика відображення у фінансовій звітності впливу змін валютних курсів та цінових змін	296
Рекомендована навчально-методична література		316

PREFACE

The requirement for accounting and financial reporting according to international standards is a requirement of time, activation of globalization processes, modernization of the market system of management and is conditioned by the necessity to fulfill the contractual obligations of Ukraine with regard to further integration into the European Union. The application of the norms prescribed by International Accounting Standards (IAS) and International Financial Reporting Standards (IFRS) allows for the preparation of reports that will provide relevant and reliable information for managerial decisions.

Tutorial for self-study «Accounting and Financial Reporting for IFRS» is designed to provision of need for effective teaching material that formed the necessary knowledge on the theory and methodology of preparing financial statements according to international standards. This is an actual edition, which meets the requirements of modern development of economic systems and business structures.

Basics of international financial reporting standards that required for studying by students systematically and in detail described in the tutorial for self-study. Changes and additions to the normative legal acts are taken into account when writing the tutorial.

The text of the tutorial for self-study «Accounting and Financial Reporting for IFRS» is set out clearly, logically, is provided with an appropriate illustrative material for better mastering of the discipline.

Important task is to provide foreign students with the necessary training material for the formation of the professional knowledge that required for the conduct of accounting activities for the international standards is resolved in the tutorial.

The tutorial for self-study «Accounting and Financial Reporting for IFRS» can be used in institutions of higher education of all levels of accreditation and all those wishing to independently acquire professional knowledge of accounting and financial reporting according to international standards.

ПЕРЕДМОВА

Вимога ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності за міжнародними стандартами є вимогою часу, активізації глобалізаційних процесів, модернізації ринкової системи господарювання й зумовлена необхідністю виконання договірних зобов'язань України щодо подальшої інтеграції в Європейський Союз. Застосування норм, прописаних Міжнародними стандартами бухгалтерського обліку (МСБО) та Міжнародними стандартами фінансової звітності (МСФЗ), дозволяють формувати звітність, яка буде містити релевантну та надійну інформацію для прийняття управлінських рішень.

Навчальний посібник для самостійного вивчення «Облік і фінансова звітність за МСФЗ» призначений для задоволення потреби в ефективному навчальному матеріалі, що забезпечує необхідні знання з теорії та методології складання фінансової звітності за міжнародними стандартами. Це актуальне видання, яке відповідає вимогам сучасного розвитку економічних систем і підприємницьких структур.

У навчальному посібнику для самостійного вивчення системно та детально описано основи міжнародних стандартів фінансової звітності, необхідні для опанування студентами. При його написанні враховано зміни та доповнення до нормативно-правових актів.

Текст навчального посібника для самостійного вивчення «Облік і фінансова звітність за МСФЗ» викладено зрозуміло, логічно, забезпечено відповідним ілюстративним матеріалом для кращого опанування матеріалу.

У навчальному посібнику для самостійного вивчення вирішено важливе завдання із забезпечення іноземних студентів необхідним навчальним матеріалом для формування професійних знань, необхідних для провадження облікової діяльності за міжнародними стандартами.

Навчальний посібник для самостійного вивчення «Облік і фінансова звітність за МСФЗ» може бути використаний у закладах вищої освіти всіх рівнів акредитації та всіма бажаючими самостійно набути професійні знання з ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності за міжнародними стандартами.

THEME 1
THE ESSENCE OF INTERNATIONAL FINANCIAL REPORTING
STANDARDS AND THE MAIN PROCEDURES FOR THEIR
IMPLEMENTATION

Lecture plan 1

1.1. The purpose, tasks and functions of the Council on International Financial Reporting Standards.

1.2. Appointment and content of the Conceptual Framework for IFRS Financial Reporting.

1.3. Qualitative characteristics, assumptions and limitations of financial information

1.4. Basic procedures for the implementation of International Financial Reporting Standards.

Mini-lexicon: *assets, expenses, equity, income, liabilities, identification, conceptual basis of financial statements, international financial reporting standards, fair value, market value, present value, financial concept of equity, physical concept of capital. qualitative characteristics of financial information.*

Recommended literature: .4, 6, 8-9, 11, 18, 20-25.

1.1. The purpose, tasks and functions of the Council on International Financial Reporting Standards

The International Financial Reporting Standards Committee (IFRSC) was established in 1973 as a result of an agreement between the professional organizations of 10 countries: Australia, Canada, France, Germany, Japan, Mexico, the Netherlands, the United Kingdom, Ireland, the United States. From 1983 to 2000, all members of the International Federation of Accountants (IFAC) were members of the IFRSC.

In April 2001, the Committee was transformed into International Financial Reporting Standards Board (further – IFRS Board). IFRS Board is an independent group of experts from different countries with an appropriate level of practical experience in developing accounting standards, preparing, auditing and using financial reporting and accounting training.

The activities of IFRS Board are funded through contributions from professional associations of accountants, various companies, financial organizations, as well as from profit from the publication of standards.

The organizational structure of IFRS Board includes: the Board of Trustees; Board (Board) for the development of IAS, Standards Advisory Board, International Financial Reporting Interpretations Committee (IFRS), executive and service personnel (Figure 1.1.1).

ТЕМА 1

СУТНІСТЬ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ТА ОСНОВНІ ПРОЦЕДУРИ ЇХ ВПРОВАДЖЕННЯ

План лекції 1

1.1. Мета, завдання та функції Ради з Міжнародних стандартів фінансової звітності.

1.2. Призначення та зміст Концептуальної основи фінансової звітності за МСФЗ.

1.3. Якісні характеристики, припущення та обмеження фінансової інформації

1.4. Основні процедури впровадження Міжнародних стандартів фінансової звітності.

Міні-лексикон: *активи, витрати, власний капітал, доходи, зобов'язання, ідентифікація, концептуальна основа фінансової звітності, міжнародні стандарти фінансової звітності, справедлива вартість, ринкова вартість, теперішня вартість, фінансова концепція капіталу, фізична концепція капіталу. якісні характеристики фінансової інформації.*

Рекомендована література: *.4, 6, 8-9, 11, 18, 20-25.*

1.1. Мета, завдання та функції Ради з Міжнародних стандартів фінансової звітності

Комітет із Міжнародних стандартів фінансової звітності (далі - КМСФЗ) був заснований у 1973 році в результаті угоди між професійними організаціями 10 країн: Австралії, Канади, Франції, Німеччини, Японії, Мексики, Нідерландів, Великобританії, Ірландії, США. У період з 1983-го по 2000 рік членами КМСФЗ були всі члени Міжнародної Федерації бухгалтерів (IFAC).

У квітні 2001 року Комітет був перетворений на Раду з Міжнародних стандартів фінансової звітності (далі - Рада з МСФЗ). Рада з МСФЗ - це незалежна група, що складається з експертів з різних країн, з відповідним рівнем практичного сучасного досвіду в розробці бухгалтерських стандартів, підготовці, аудиті та використанні фінансової звітності й навчанні бухгалтерського обліку

Діяльність РМСФЗ фінансується за рахунок внесків професійних об'єднань бухгалтерів, різних компаній, фінансових організацій, а також за рахунок прибутку від публікації стандартів.

В організаційну структуру РМСФЗ входять: Опікунська рада; Рада (Правління) з розробки МСБО, Консультаційна рада зі стандартів, Комітет з інтерпретацій Міжнародних стандартів фінансової звітності (далі - МСФЗ), виконавчий і службовий персонал (рис. 1.1.1).

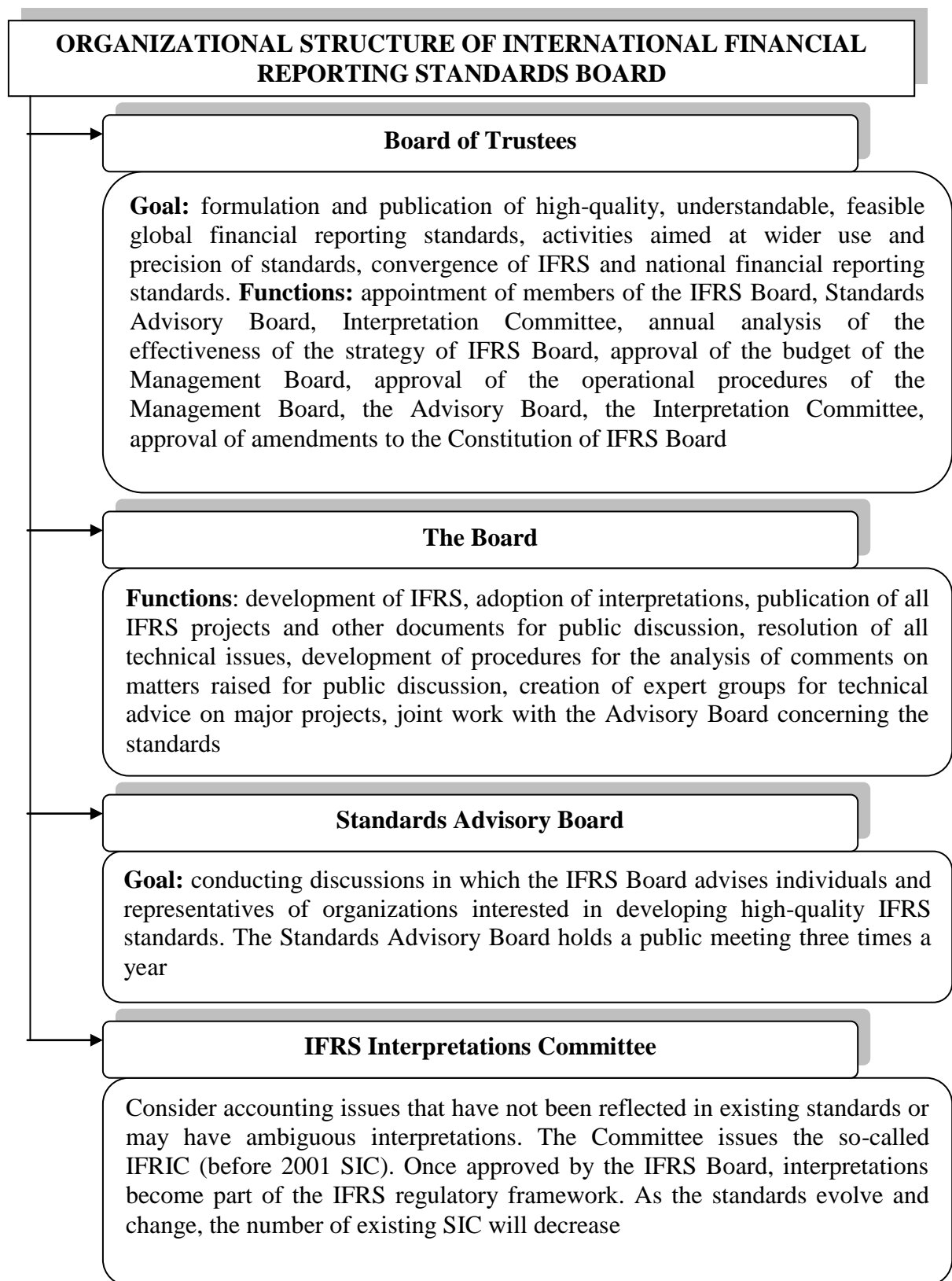

Fig. 1.1.1. Organizational structure of the International Financial Reporting Standards Board

The stages of the development of the IFRS are shown in Fig. 1.1.2.

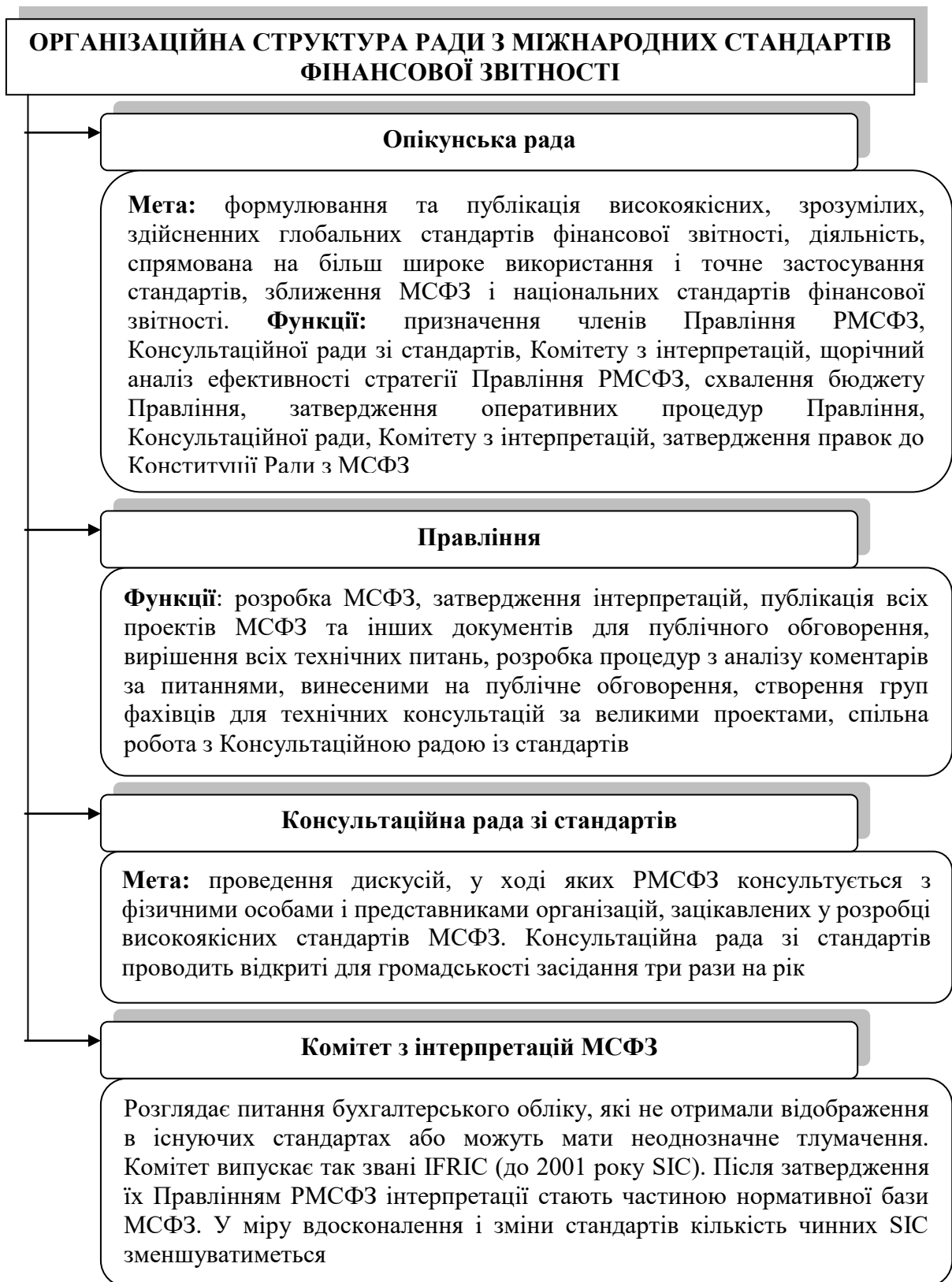

Рис. 1.1.1. Організаційна структура Ради з Міжнародних стандартів фінансової звітності

Етапи розробки МСФЗ наведені на рис. 1.1.2.

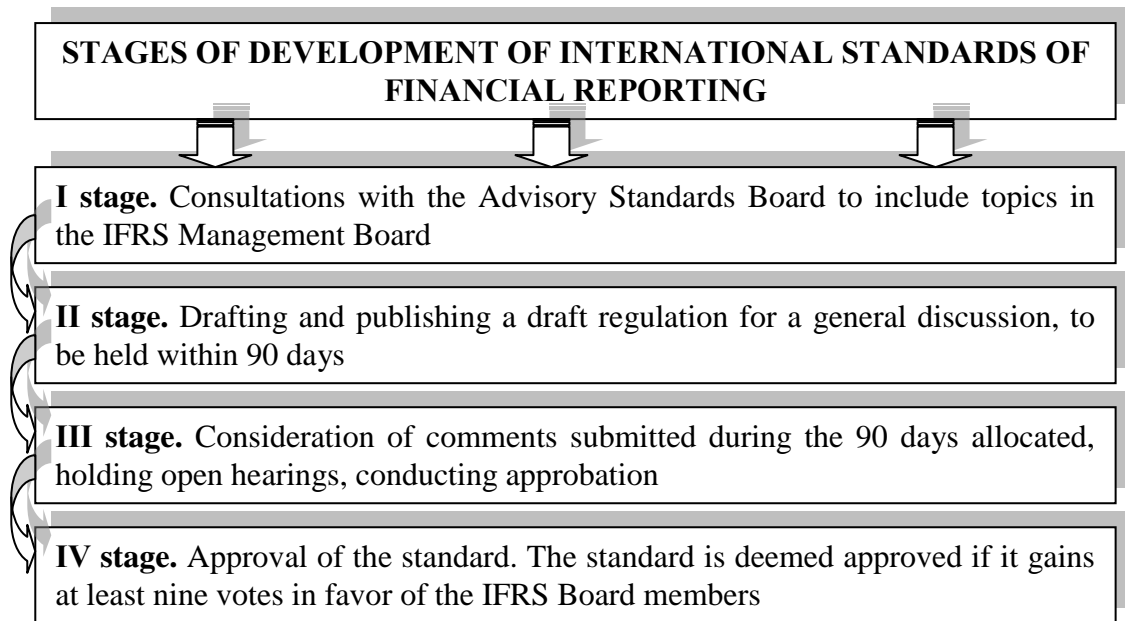

Fig 1.1.2. Stages of Development of International Financial Reporting Standards

The composition of IFRS is shown in Fig. 1.1.3.

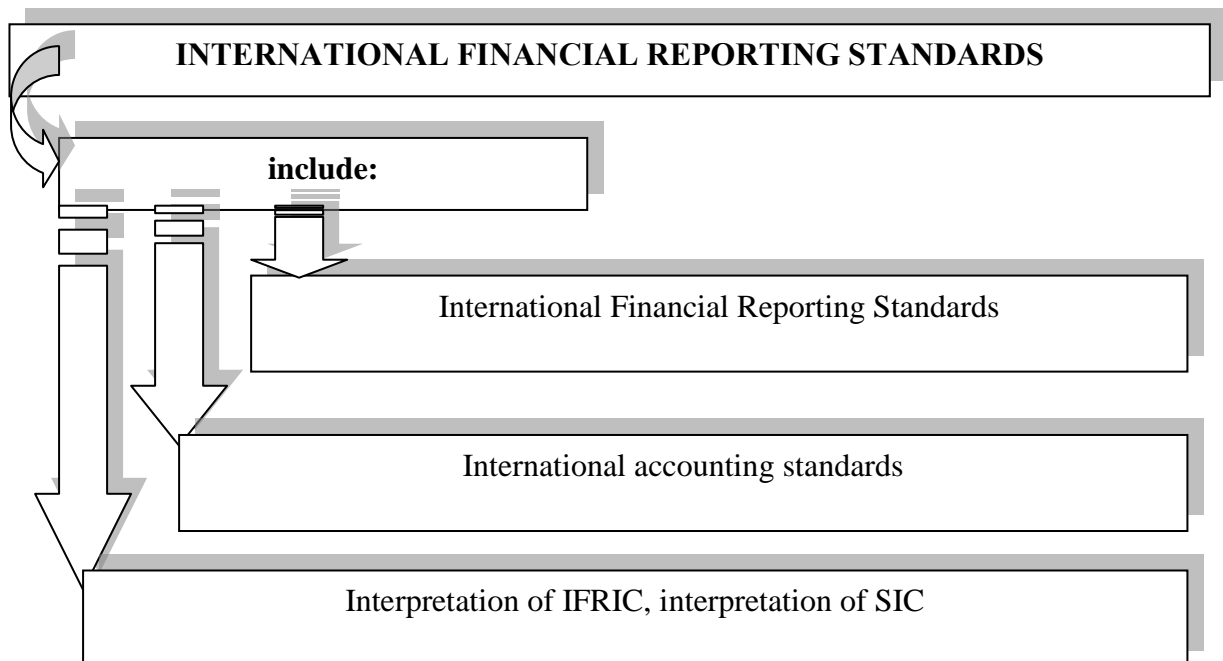

Fig. 1.1.3. Structure of International Financial Reporting Standards

Accounting standard is a normative legal document that defines the rules and procedures for accounting and financial reporting.

The main tasks of IAS are:

definition of the procedure for preparing and providing financial statements;

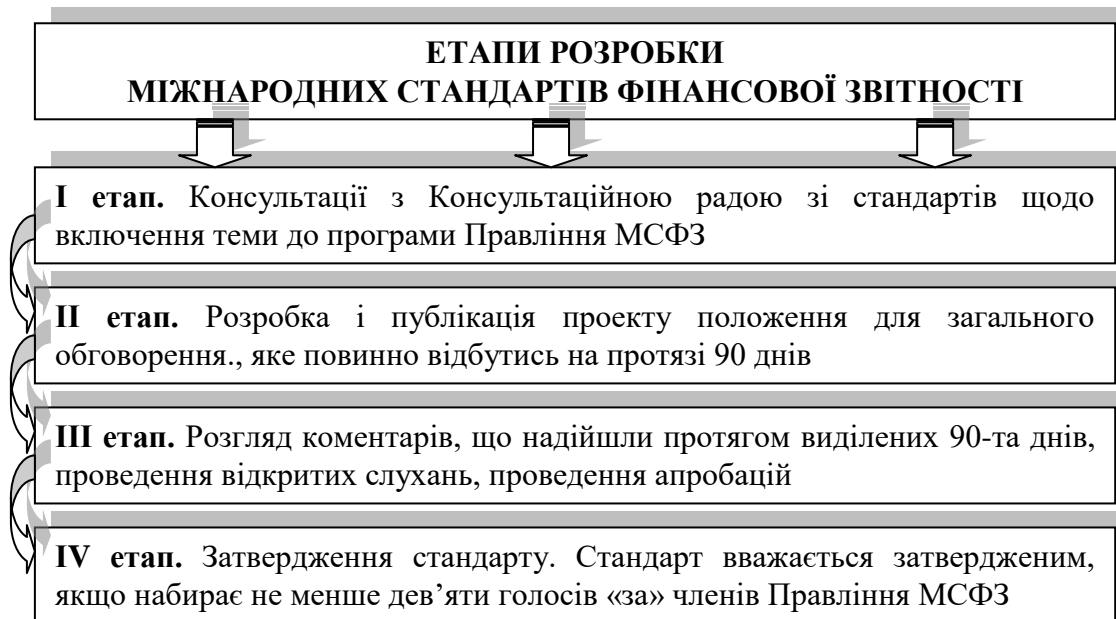

Рис. 1.1.2. Етапи розробки Міжнародних стандартів фінансової звітності

Склад МСФЗ наведено на рис. 1.1.3.

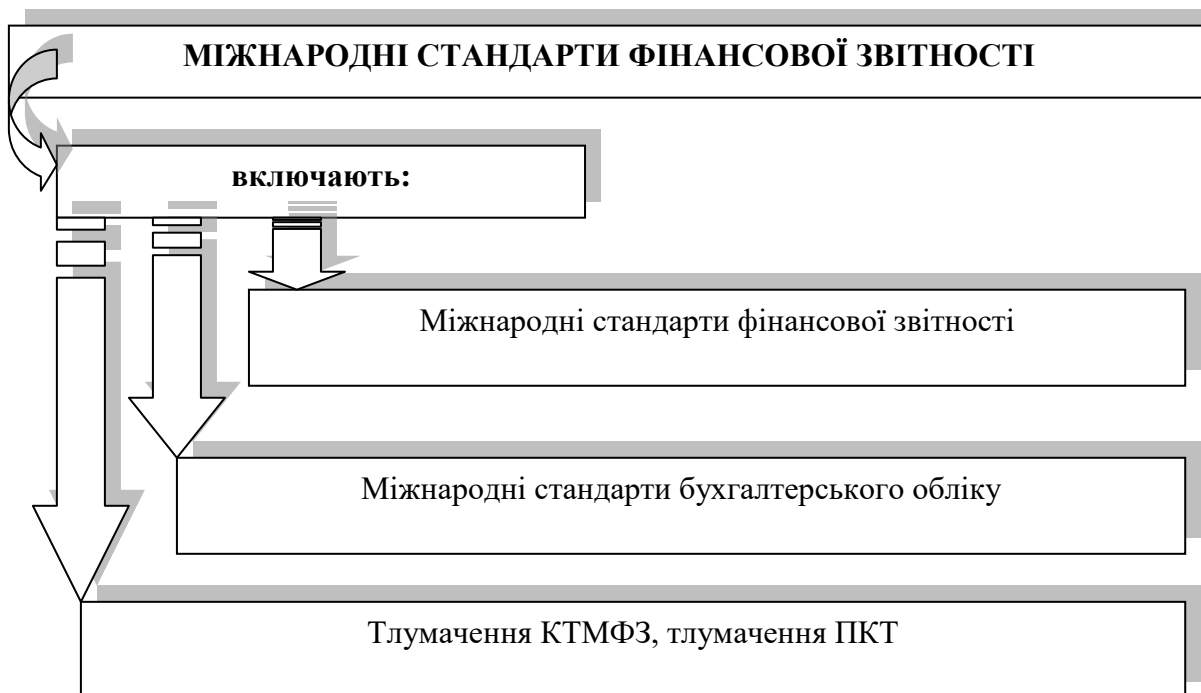

Рис. 1.1.3. Структура Міжнародних стандартів фінансової звітності

Стандарт бухгалтерського обліку - це нормативно-правовий документ, що визначає правила та процедури ведення бухгалтерського обліку й складання фінансової звітності.

Основними завдання МСБО є:

визначення порядку підготовки і надання фінансової звітності;

establishment of criteria for the recognition of individual objects of accounting and items of financial reporting;
classification of objects of accounting;
unification of the order of reflection of the objects of accounting in the reporting;
recommending methods for evaluating objects of accounting;
determination of the volume of information to be disclosed, etc.

Structurally each standard includes:

the concepts and provisions that underlie its development;
list of issues regulated by the standard;
a short glossary of terms used in the standard;
criteria for applying a certain standard;
accounting methods and disclosure methods.

In general, the system of standards is classified according to purpose and economic content. Classification of standards according to their purpose presupposes that the classification serves the goal or purpose of the standard (Table 1.1.1).

Table 1.1.1

Classification of IAS by their intended purpose

Block number	Assignment of IAS from the Block	List of IAS that are part of the Block
Block 1	Standards that form the international accounting principles	Submitting of Financial Reporting (IAS 1); Accounting policies, changes in accounting estimates and errors (IAS 8)
Block 2	Standards that regulate the composition and content of financial statements	Submitting of information (IAS 1, including changes related to "full profits", which came into force from January 2009); Cash Flow Statement (IAS 7); Events after the reporting period (IAS 10); Operating segments (IFRS 8); Disclosure of related pages (IAS 24); Non-current assets held for sale and discontinued operations (IFRS 5); Earnings per share (IAS 33); Interim Financial Reporting (IAS 34)
Block 3	Standards defining accounting rules for individual objects	The largest group of IAS, which in turn can be subdivided into subgroups: 1. Assets: Stocks (IAS 2); Fixed assets (IAS 16); Borrowing costs (IAS 23); Intangible assets (IAS 38); Investment property (IAS 40); Impairment of assets (IAS 36); Non-current assets held for sale and discontinued operations (IFRS 5) 2. Obligation: Lease (IAS 17); Employee benefits (IAS 19); Provisions, contingent liabilities and contingent assets (IAS 37); Share-based payments (IFRS 2))

встановлення критеріїв визнання окремих об'єктів обліку і статей фінансової звітності;

класифікація об'єктів обліку;

уніфікація порядку віддзеркалення об'єктів обліку в звітності;

рекомендування методів оцінки об'єктів обліку;

визначення об'ємів інформації, що підлягає розкриттю та ін.

Структурно кожен стандарт включає:

концепції та положення, що лежать в основі його розробки;

перелік питань, що регламентується стандартом;

короткий глосарій термінів, що використовуються у стандарті;

критерії застосування певного стандарту;

методи обліку і способи розкриття інформації.

Загалом, систему стандартів класифікують за призначенням та економічним змістом. Класифікація стандартів за їх призначенням передбачає, що класифікаційною ознакою виступає мета або призначення стандарту (табл. 1.1.1).

Таблиця 1.1.1

Класифікація МСБО за їх призначенням

Номер блоку	Призначення МСБО з блоку	Перелік МСБО, які входять до блоку
Блок 1	Стандарти, що формують міжнародні принципи бухгалтерського обліку	Подання фінансових звітів (МСБО 1); Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки (МСБО 8)
Блок 2	Стандарти, що регламентують склад і зміст фінансової звітності	Подання інформації (МСБО 1, включаючи зміни, що стосуються «повного прибутку», які вступили в силу з січня 2009 р.); Звіт про рух грошових коштів (МСБО 7); Події після звітного періоду (МСБО 10); Операційні сегменти (МСФЗ 8); Розкриття інформації про пов'язані сторони (МСБО 24); Непоточні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність (МСФЗ 5); Прибуток на акцію (МСБО 33); Проміжна фінансова звітність (МСБО 34)
Блок 3	Стандарти, що визначають правила обліку окремих об'єктів	<p>Найчисленніша група МСБО, яка у свою чергу може підрозділятися на підгрупи:</p> <p>1. Активи: Запаси (МСБО 2); Основні засоби (МСБО 16); Витрати на позики (МСБО 23); Нематеріальні активи (МСБО 38); Інвестиційна нерухомість (МСБО 40); Зменшення корисності активів (МСБО 36); Непоточні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність (МСФЗ 5);</p> <p>2. Зобов'язання: Оренда (МСБО 17); Виплати працівникам (МСБО 19); Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи (МСБО 37); Платежі на основі акцій (МСФЗ 2)</p>

Block number	Assignment of IAS from the Block	List of IAS that are part of the Block
		<p>3. Financial instruments: Financial instruments: recognition and measurement (IAS 39); Financial Instruments: Disclosures (IFRS 7)</p> <p>4. Issues related to income recognition: Revenue (IAS 18)</p> <p>5. The Effects of Changes in Foreign Exchange Rates (IAS 21)</p> <p>6. Combining companies, consolidation, associates and joint ventures: Business Combinations (IFRS 3); Separate financial statements (IAS 27); Investments in associates and joint ventures (IAS 28)</p> <p>7. Transition to IFRS: First Application of International Financial Reporting Standards (IFRS 1)</p>

In general, the system of standards is classified according to the economic content and types of activities of the enterprise.

Classification of standards by economic content involves the grouping of standards by economic ground. Since standards are developed to address certain accounting problems that arise in the course of economic relations, and any financial and economic activity causes a whole complex of economic relations. First of all, these include:

First group – basic accounting standards that disclose the underlying principles of accounting, accounting policies and financial reporting.

Second group – standards that regulating the accounting of transactions affecting the interests of the state and enterprises. This group includes the standards of accounting for income, taxes on public investment, etc.

Third group – standards that establishing accounting rules on matters affecting the interests of business partners. The group includes standards for accounting for results from joint activities, investments in other companies, etc.

Fourth group – standards that directed on the accounting of transactions within companies: from the accounting of segment activities, accounting for transactions in the merger of companies, etc.

Fifth group – standards that regulate the accounting for labor costs and pension provision.

Sixth group – standards that reflecting industry specifics. For example, the specifics of accounting in banking, insurance, construction, etc.

Seventh group – standards that consider the rules for conducting accounting transactions that express the interests of the state and entrepreneurs at the international level: accounting for currency transactions, accounting for the activities of joint ventures, etc.

Classification of IAS by types of enterprise activity is presented in Table 1.1.2.

Номер блоку	Призначення МСБО з блоку	Перелік МСБО, які входять до блоку
		3. Фінансові інструменти: Фінансові інструменти: визнання та оцінка (МСБО 39); Фінансові інструменти: розкриття інформації (МСФЗ 7)
		4. Питання пов'язані з визнанням доходів: Дохід (МСБО 18)
		5. Вплив змін валютних курсів (МСБО 21)
		6. Об'єднання компаній, консолідація, асоційовані та спільні підприємства: Об'єднання бізнесу (МСФЗ 3); Окрема фінансова звітність (МСБО 27); Інвестиції в асоційовані та спільні підприємства (МСБО 28)
		7. Перехід на МСФЗ: Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ 1)

Загалом, систему стандартів класифікують за економічним змістом та видами діяльності підприємства.

Класифікація стандартів за економічним змістом передбачає групування стандартів за економічною ознакою. Оскільки стандарти розробляються для вирішення певних облікових проблем, які виникають в ході економічних стосунків, та будь-яка фінансово-господарська діяльність викликає цілий комплекс економічних стосунків. Перш за все до них відносяться:

Перша група - базові стандарти обліку, що розкривають основоположні принципи обліку, облікової політики і фінансової звітності.

Друга група - стандарти, що регламентують облік операцій, що зачіпають інтереси держави й підприємства. До цієї групи можна віднести стандарти з обліку доходів, податків державних інвестицій і т.д.

Третя група - стандарти, що встановлюють правила обліку з питань, що зачіпають інтереси партнерів з бізнесу. У групу включають стандарти з обліку результатів від спільної діяльності, інвестицій в інші компанії і т.д.

Четверта група - стандарти, направлені на облік операцій усередині компаній: з обліку діяльності сегментів, з обліку операцій при злитті компаній і т.д.

П'ята група - стандарти, що передбачають регламентацію обліку витрат на оплату праці й пенсійне забезпечення.

Шоста група - стандарти, що відображають галузеву специфіку. Наприклад, специфіку обліку в банківській справі, в страхуванні, в будівництві і т.д.

Сьома група - стандарти, що розглядають правила ведення облікових операцій що виражають інтереси держави і підприємців на міжнародному рівні: облік валютних операцій, облік діяльності спільних підприємств і т.д.

Класифікація МСБО за видами діяльності підприємства подана у табл. 1.1.2.

Table 1.1.2

Classification of IAS by types of enterprise activity

Features	Relevant IAS / IFRS
Standards related to the provision of financial reporting	Presentation of Financial Statements (IAS 1); Consolidated Financial Statements (IFRS 10); Operating Segments (IFRS 8); Interim Financial Reporting (IAS 34)
Standards related to operating activities	Inventories (IAS 2); Property, plant and equipment (IAS 16); Lease (IAS 17); Revenue (IAS 18)
Standards related to financial activities	Borrowing Costs (IAS 23)
Standards related to investment activity	Accounting for Government Grants and Disclosure of State Aid (IAS 20); Business Combinations (IFRS 3); Disclosure of related parties (IAS 24)
Results of activity	Accounting policies, changes in accounting estimates and errors (IAS 8); Events after the reporting period (IAS 10); Income taxes (IAS 12); Earnings per share (IAS 33); Provisions, contingent liabilities and contingent assets (IAS 37)

The list and characteristics of the International Accounting Standards and Financial Statements as of June 30, 2017 are presented in Table 1.1.3.

Table 1.1.3

List and characteristics International Standards of Accounting and Financial Reporting (as of June 30, 2017)

№	Title of IAS
International accounting standards	
IAS 1	<i>Presentation of Financial Statements</i>
IAS 2	<i>Inventories</i>
IAS 7	<i>Statement of Cash Flows</i>
IAS 8	<i>Accounting Policies, Changes in Accounting Estimates and Errors</i>
IAS 10	<i>Events After the Reporting Period</i>
IAS 11	<i>Construction Contracts</i>
IAS 12	<i>Income Taxes</i>
IAS 16	<i>Property, Plant and Equipment</i>
IAS 17	<i>Leases</i>
IAS 18	<i>Revenue</i>
IAS 19	<i>Employee Benefits</i>
IAS 20	<i>Accounting for Government Grants and Disclosure of Government Assistance</i>
IAS 21	<i>The Effects of Changes in Foreign Exchange Rates</i>
IAS 23	<i>Borrowing Costs</i>
IAS 24	<i>Related Party Disclosures</i>
IAS 26	<i>Accounting and Reporting by Retirement Benefit Plans</i>
IAS 27	<i>Separate Financial Statements</i>
IAS 28	<i>Investments in Associates and Joint Ventures</i>
IAS 29	<i>Financial Reporting in Hyperinflationary Economies</i>
IAS 32	<i>Financial Instruments: Presentation</i>
IAS 33	<i>Earnings Per Share</i>
IAS 34	<i>Interim Financial Reporting</i>
IAS 36	<i>Impairment of Assets</i>

Класифікація МСБО за видами діяльності підприємства

Ознаки	Відповідні МСБО/МСФЗ
Стандарти, що пов'язані з наданням фінансової звітності	Подання фінансової звітності (МСБО 1); Консолідована фінансова звітність (МСФЗ 10); Операційні сегменти (МСФЗ 8); Проміжна фінансова звітність (МСБО 34)
Стандарти, що пов'язані з операційною діяльністю	Запаси (МСБО 2); Основні засоби (МСБО 16); Оренда (МСБО 17); Дохід (МСБО 18)
Стандарти, що пов'язані з фінансовою діяльністю	Витрати на позики (МСФО 23)
Стандарти, що пов'язані з інвестиційною діяльністю	Облік державних грантів і розкриття інформації про державну допомогу (МСБО 20); Об'єднання бізнесу (МСФЗ 3); Розкриття інформації про пов'язані сторони (МСБО 24)
Результати діяльності	Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки (МСБО 8); Події після звітного періоду (МСБО 10); Податки на прибутки (МСБО 12); Прибуток на акцію (МСБО 33); Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи (МСБО 37)

Перелік та характеристика Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності станом на 30.06.2017 р. подана у табл. 1.1.3.

**Перелік та характеристика
Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності
(станом на 30.06.2017 р.)**

№ з/п	Назва МСБО
Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку	
МСБО 1	<i>Подання фінансової звітності</i>
МСБО 2	<i>Запаси</i>
МСБО 7	<i>Звіт про рух грошових коштів</i>
МСБО 8	<i>Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки</i>
МСБО 10	<i>Події після звітного періоду</i>
МСБО 11	<i>Будівельні контракти</i>
МСБО 12	<i>Податки на прибуток</i>
МСБО 16	<i>Основні засоби</i>
МСБО 17	<i>Оренда</i>
МСБО 18	<i>Дохід</i>
МСБО 19	<i>Виплати працівникам</i>
МСБО 20	<i>Облік державних грантів і розкриття інформації про державну допомогу</i>
МСБО 21	<i>Вплив змін валютних курсів</i>
МСБО 23	<i>Витрати на позики</i>
МСБО 24	<i>Розкриття інформації про пов'язані сторони</i>
МСБО 26	<i>Облік та звітність щодо програм пенсійного забезпечення</i>
МСБО 27	<i>Окрема фінансова звітність</i>
МСБО 28	<i>Інвестиції в асоційовані та спільні підприємства</i>
МСБО 29	<i>Фінансова звітність в умовах гіперінфляції</i>
МСБО 32	<i>Фінансові інструменти: подання</i>
МСБО 33	<i>Прибуток на акцію</i>
МСБО 34	<i>Проміжна фінансова звітність</i>
МСБО 36	<i>Зменшення корисності активів</i>

№	Title of IAS
IAS 37	<i>Provisions, Contingent Liabilities and Contingent Assets</i>
IAS 38	<i>Intangible Assets</i>
IAS 39	<i>Financial Instruments: Recognition and Measurement</i>
IAS 40	<i>Investment Property</i>
IAS 41	<i>Agriculture</i>
International Financial Reporting Standards	
IFRS 1	<i>First-time Adoption of International Financial Reporting</i>
IFRS 2	<i>Share-based Payment</i>
IFRS 3	<i>Business Combinations</i>
IFRS 4	<i>Insurance Contracts</i>
IFRS 5	<i>Non-current Assets Held for Sale and Discontinued Operations</i>
IFRS 6	<i>Exploration for and Evaluation of Mineral Resources</i>
IFRS 7	<i>Financial Instruments: Disclosures</i>
IFRS 8	<i>Operating Segments</i>
IFRS 9	<i>Financial Instruments</i>
IFRS 10	<i>Consolidated Financial Statements</i>
IFRS 11	<i>Joint Arrangements</i>
IFRS 12	<i>Disclosure of Interests in Other Entities</i>
IFRS 13	<i>Fair Value Measurement</i>
IFRS 14	<i>Regulatory Deferral Accounts</i>
IFRS 15	<i>Revenue from Contracts with Customers</i>
IFRS for SMEs	<i>The International Financial Reporting Standard for Small and Medium-sized Entities</i>

The IAS outlines the valuation methods, the requirements for submitting information in the financial statements of the various accounting objects and are of a recommendatory nature. Therefore, most countries of the world are developing their own national accounting standards that have the force of law. It is important that national accounting standards comply with international standards in their entirety.

Currently, there are several forms of use by countries of the IAS (Table 1.1.4).

Table 1.1.4

Degree of application of IAS by different countries of the world

№	The application of IAS and their compliance with national standards	Country
1	IAS are used as national standards with additional explanations	Croatia, Cyprus, Kuwait, Latvia, Malta, Oman, Pakistan, Trinidad and Tobago
2	IAS are used as national standards	Malaysia, Papua New Guinea
3	IASs are used as national standards, but in some cases may be modified for local conditions	Albania, Bangladesh, Barbados, Colombia, Jamaica, Jordan, Kenya, Poland, Sudan, Swaziland, Thailand, Uruguay, Zambia, Zimbabwe

№ з/п	Назва МСБО
МСБО 37	<i>Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи</i>
МСБО 38	<i>Нематеріальні активи</i>
МСБО 39	<i>Фінансові інструменти: визнання та оцінка</i>
МСБО 40	<i>Інвестиційна нерухомість</i>
МСБО 41	<i>Сільське господарство</i>
Міжнародні стандарти фінансової звітності	
МСФЗ 1	<i>Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності</i>
МСФЗ 2	<i>Платіж на основі акцій</i>
МСФЗ 3	<i>Об'єднання бізнесу</i>
МСФЗ 4	<i>Страхові контракти</i>
МСФЗ 5	<i>Непоточні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність</i>
МСФЗ 6	<i>Розвідка та оцінка запасів корисних копалин</i>
МСФЗ 7	<i>Фінансові інструменти: розкриття інформації</i>
МСФЗ 8	<i>Операційні сегменти</i>
МСФЗ 9	<i>Фінансові інструменти</i>
МСФЗ 10	<i>Консолідована фінансова звітність</i>
МСФЗ 11	<i>Спільна діяльність</i>
МСФЗ 12	<i>Розкриття інформації про частки участі в інших суб'єктах господарювання</i>
МСФЗ 13	<i>Оцінка справедливої вартості</i>
МСФЗ 14	<i>Відстрочені рахунки тарифного регулювання</i>
МСФЗ 15	<i>Дохід від договорів з клієнтами</i>
МСФЗ для МСП	<i>Міжнародний стандарт фінансової звітності для малих та середніх підприємств</i>

МСБО окреслюють методи оцінки, вимоги до подання інформації у фінансових звітах про різні об'єкти бухгалтерського обліку та мають рекомендаційний характер. Тому більшість країн світу розробляє свої, національні стандарти обліку, що мають силу закону. Важливо, щоб національні стандарти бухгалтерського обліку найповніше за змістом відповідали міжнародним стандартам.

На даний час існують декілька форм використання країнами МСБО (табл. 1.1.4).

Таблиця 1.1.4

Ступінь застосування МСБО різними країнами світу

№ з/п	Застосування МСБО та їх узгодження з національними стандартами	Країна
1.	МСБО використовуються як національні стандарти з додатковими поясненнями	Хорватія, Кіпр, Кувейт, Латвія, Мальта, Оман, Пакистан, Тринідад і Тобаго
2.	МСБО використовуються як національні стандарти	Малайзія, Папуа-Нова Гвінея
3.	МСБО використовуються як національні стандарти, але в деяких випадках можуть бути модифіковані для місцевих умов	Албанія, Бангладеш, Барбадос, Колумбія, Ямайка, Йорданія, Кенія, Польща, Судан, Свазіленд, Таїланд, Уругвай, Замбія, Зімбабве

№	The application of IAS and their compliance with national standards	Country
4	National standards are developed separately but based on the relevant IAS	Chile, Iran, Philippines, Slovenia, Tunisia
5	National standards are developed separately, but are based on similar IAS in most cases. There is no reference to IAS in national standards that can provide more or less choice than IAS	Brazil, Czech Republic, France, India, Ireland, Lithuania, Mauritius, Mexico, Namibia, Netherlands, Norway, Portugal, Singapore, Slovakia, South Africa, Ukraine , Switzerland, Turkey
6	Same as paragraph 5, but each standard includes a provision that compares the national standard with the relevant IAS	Australia, Denmark, Hong Kong, Italy, New Zealand, Sweden
7	National standards are developed separately	Austria, Belgium, Canada, Finland, Germany, Japan, Korea, Luxembourg, Spain, United Kingdom
8	No national standards	Romania
9	There are no national standards, IAS are not formally adopted, but are usually used	Botswana, Lesotho

IAS, IFRS are constantly reviewed and supplemented in accordance with the requirements of users of financial reporting and accounting under the influence of transformational market transformations. Gradually IAS are replaced by IFRS. This means that today both IAS and IFRS, which are fully operational in the financial reporting standardization system, are relevant. As of June 30, 2017, there are 15 IFRS and 28 IAS, excluding IFRS for small and medium-sized enterprises.

1.2. Appointment and content of the Conceptual Framework for IFRS Financial Reporting

The conceptual framework of the Financial Reporting of IASB Board is a conceptual accounting framework that establishes the concepts underlying the compilation and presentation of financial statements for external users (Figure 1.2.1).

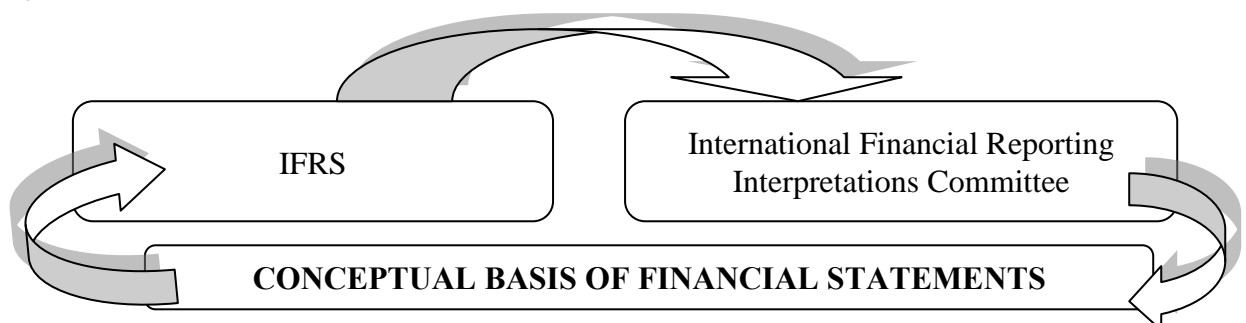

Fig. 1.2.1. Linking of conceptual basis of financial statements with IFRS

№ з/п	Застосування МСБО та їх узгодження з національними стандартами	Країна
4.	Національні стандарти розробляються окремо, але базуються на відповідних МСБО	Чилі, Іран, Філіппіни, Словенія, Туніс
5.	Національні стандарти розробляються окремо, але базуються на аналогічних МСБО в більшості випадків. Немає посилення на МСБО в національних стандартах, які можуть забезпечувати більший або менший вибір, ніж МСБО	Бразилія, Чехія, Франція, Індія, Ірландія, Литва, Маврикій, Мексика, Намібія, Нідерланди, Норвегія, Португалія, Сінгапур, Словаччина, ПАР, Україна, Швейцарія, Туреччина
6.	Те саме, що п. 5, але кожний стандарт включає положення, яке порівнює національний стандарт з відповідними МСБО	Австралія, Данія, Гонконг, Італія, Нова Зеландія, Швеція
7.	Національні стандарти розробляються окремо	Австрія, Бельгія, Канада, Фінляндія, Німеччина, Японія, Корея, Люксембург, Іспанія, Великобританія
8.	Немає національних стандартів	Румунія
9.	Національних стандартів немає, МСБО формально не прийняті, але звичайно використовуються	Ботсвана, Лесото

МСБО, МСФЗ постійно переглядаються та доповнюються, у відповідності до вимог, що висувують користувачі фінансової звітності та обліку під впливом трансформаційних ринкових перетворень. Поступово МСБО замінюються МСФЗ. Це означає, що сьогодні актуальними є як МСБО, так і МСФЗ, що повноправно діють у системі стандартизації фінансової звітності. На 30.06.2017 р. діють 15 МСФЗ і 28 МСБО, не рахуючи МСФЗ для малих і середніх підприємств.

1.2. Призначення та зміст Концептуальної основи фінансової звітності за МСФЗ

Концептуальна основа фінансової звітності Ради з МСБО є концептуальною обліковою основою, яка встановлює концепції, покладені в основу складання і подання фінансових звітів для зовнішніх користувачів (рис 1.2.1)

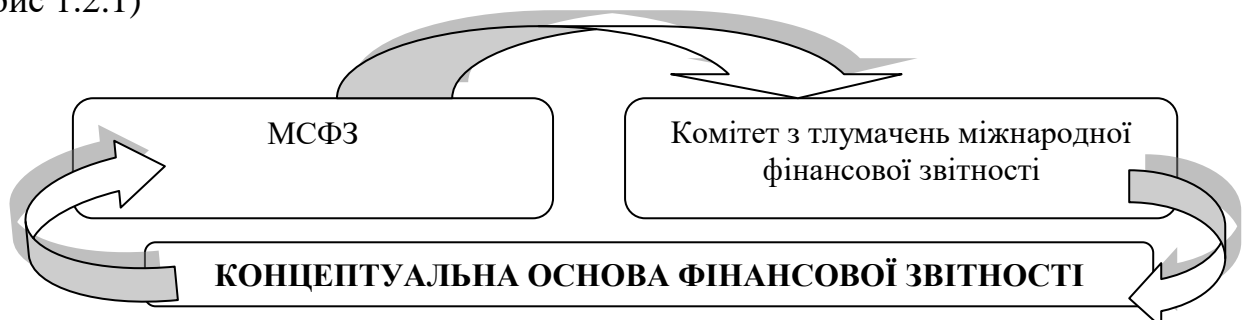

Рис. 1.2.1. Зв'язок Концептуальної основи фінансової звітності із МСФЗ

The conceptual basis of financial statements is not IFRS and does not define standards for certain assessment or disclosure cases.

In some cases, there may be contradictions between the conceptual basis of financial statements and the requirements of IFRS. In the event of such a contradiction, the requirements of IFRS are dominant over the requirements of the Conceptual Basis.

The purpose of the conceptual basis of financial statements is presented in Figure 1.2.2.

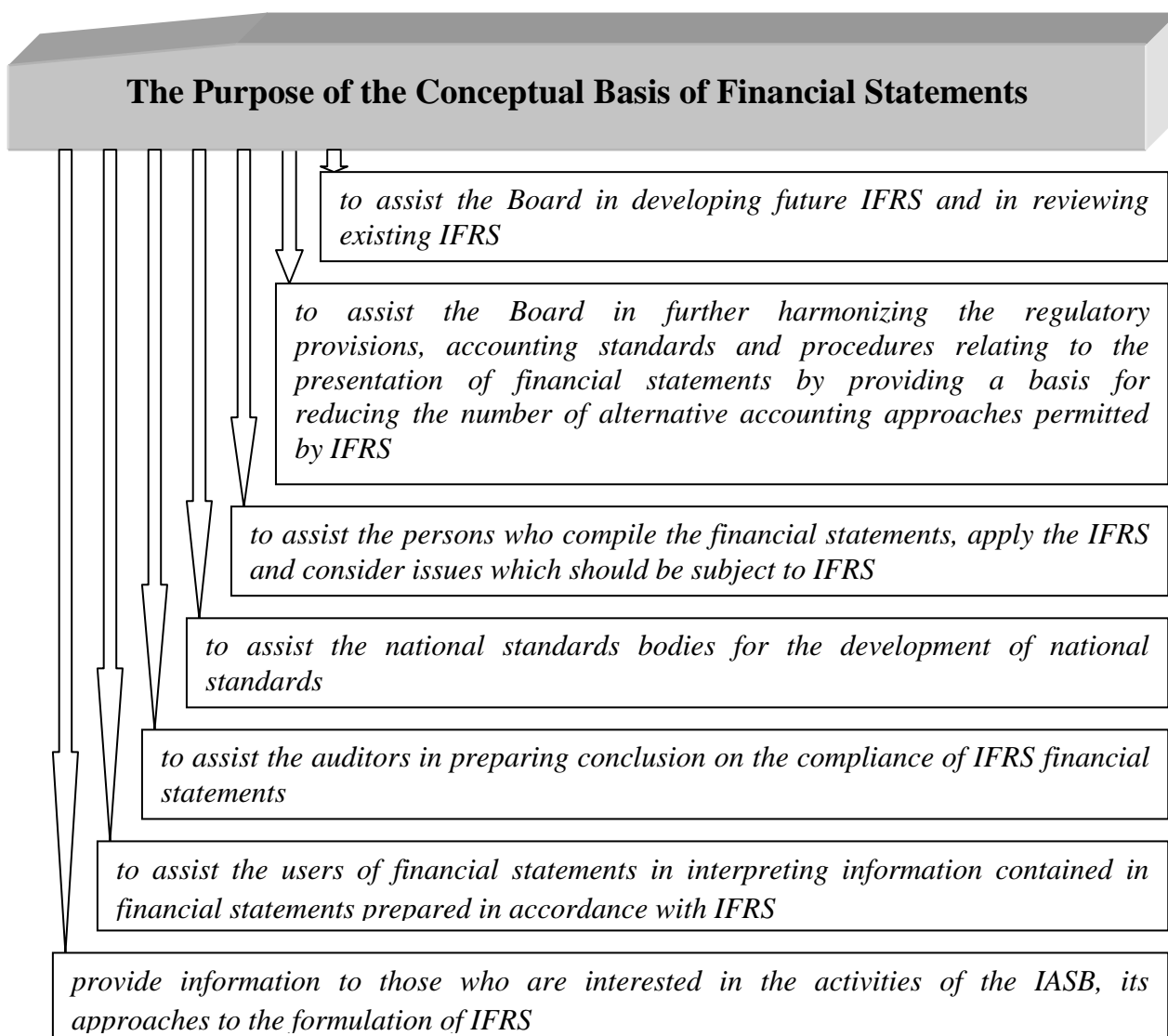

Fig. 1.2.2. The purpose of the conceptual basis of financial statements [9]

Conceptual basis of financial statements covers:
the purpose of the financial statements;
qualitative characteristics that determine the usefulness of the information provided in the financial statements;
identification, recognition and evaluation of the elements from which the financial statements are formed;
concept of capital and the capital conservation [9].

Концептуальна основа фінансової звітності не є МСФЗ і не визначає стандарти для певних випадків оцінки або розкриття інформації.

В окремих випадках можливі суперечності між Концептуальною основою фінансової звітності і вимогами МСФЗ. В разі наявності такої суперечності вимоги МСФЗ є домінуючими над вимогами Концептуальної основи.

Мета Концептуальної основи фінансової звітності представлена на рис. 1.2.2.

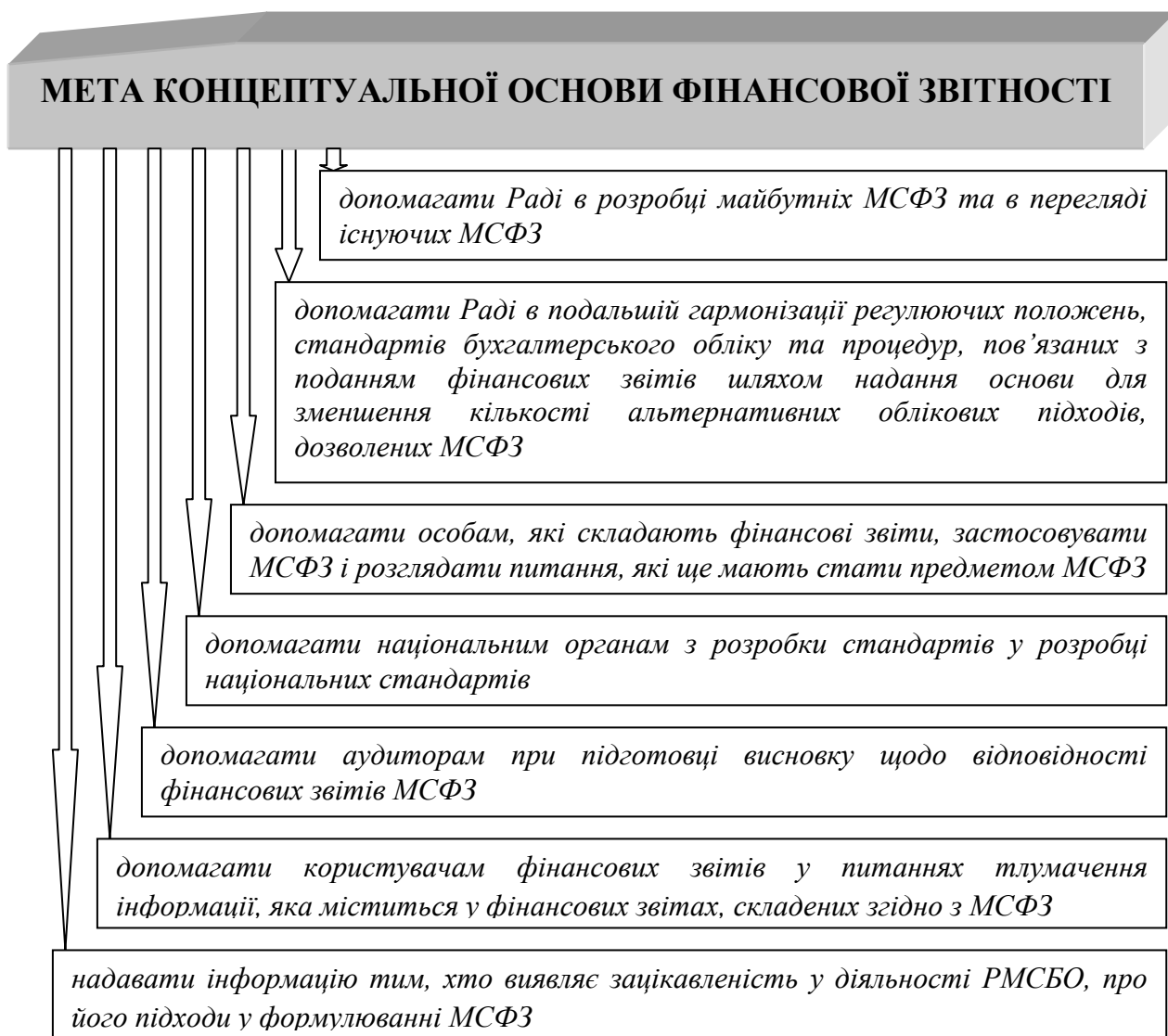

Рис. 1.2.2. Мета концептуальної основи фінансової звітності [9]

Концептуальна основа фінансової звітності охоплює:

- мету фінансових звітів;*
- якісні характеристики, які визначають корисність інформації, наведеної у фінансових звітах;*
- визначення, визнання та оцінку елементів, з яких складаються фінансові звіти;*
- концепції капіталу та збереження капіталу [9].*

Conceptual basis of financial statements is useful for various stakeholders:
for those who form financial statements – both in the application of IAS and in solving issues that are not yet adequately disclosed in IFRS;

for auditors – when forming thoughts about whether the financial statements meet the requirements of IFRS;

for users of financial statements – when interpreting information contained in financial statements prepared under IFRS [9].

Conceptual basis of financial statements applies to general purpose financial statements.

The goal of general purpose financial reporting – *provide financial information about a reporting entity that is useful to current and potential investors, lenders and other lenders in making decisions to provide resources to this entity [9, § M 2].*

General purpose financial statements *provide information on the financial position of the reporting entity, namely, information about the economic resources of the entity and the reporting requirements of the reporting entity (Figure 1.2.3).*

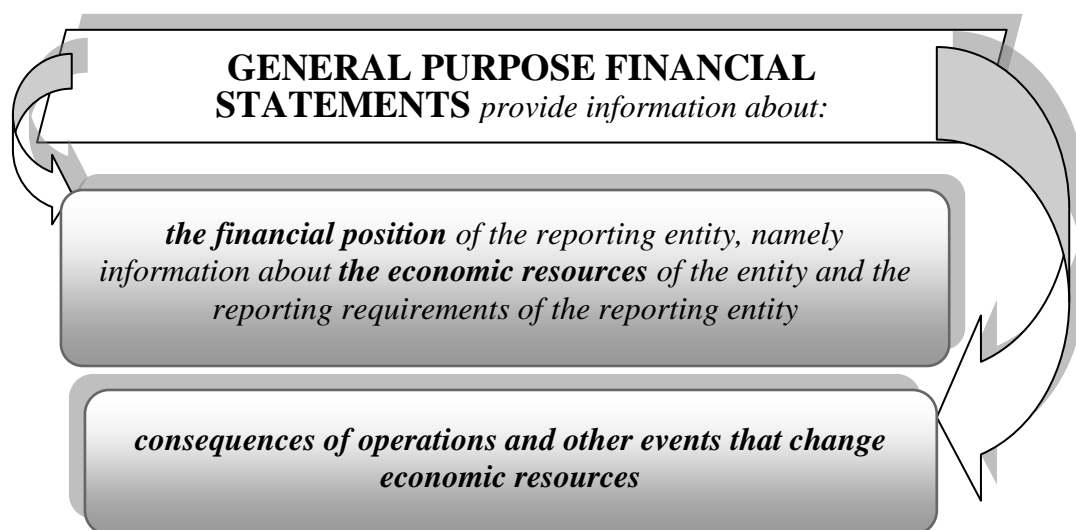

Fig. 1.2.3. Information that provide by financial statements [9, § M 12]

1.3. Qualitative characteristics, assumptions and limitations of financial information

In accordance with the Conceptual basis of financial statements, **qualitative characteristics** of financial information are divided into the *underlying* (Figure 1.3.1) and *reinforcement* (Figure 1.3.2).

Концептуальна основа фінансової звітності є корисною для різних зацікавлених сторін:

для тих, хто складає фінансову звітність - як у застосуванні МСБО, так і при вирішенні питань, які ще недостатньо розкриті у МСФЗ;

для аудиторів - при формуванні думки відносно того, чи відповідають фінансові звіти вимогам МСФЗ;

для користувачів фінансових звітів - при тлумаченні інформації, яка міститься у фінансових звітах, складених за МСФЗ [9].

Концептуальна основа фінансової звітності застосовується до фінансової звітності загального призначення.

Мета фінансової звітності загального призначення - надати фінансову інформацію про суб'єкт господарювання, що звітує, яка є корисною для нинішніх та потенційних інвесторів, позикодавців та інших кредиторів у прийнятті рішень про надання ресурсів цьому суб'єктові господарювання [9, § М 2].

Фінансові звіти загального призначення надають інформацію про фінансовий стан суб'єкта господарювання, що звітує, а саме інформацію про економічні ресурси суб'єкта господарювання та вимоги до суб'єкта господарювання, що звітує (рис. 1.2.3).

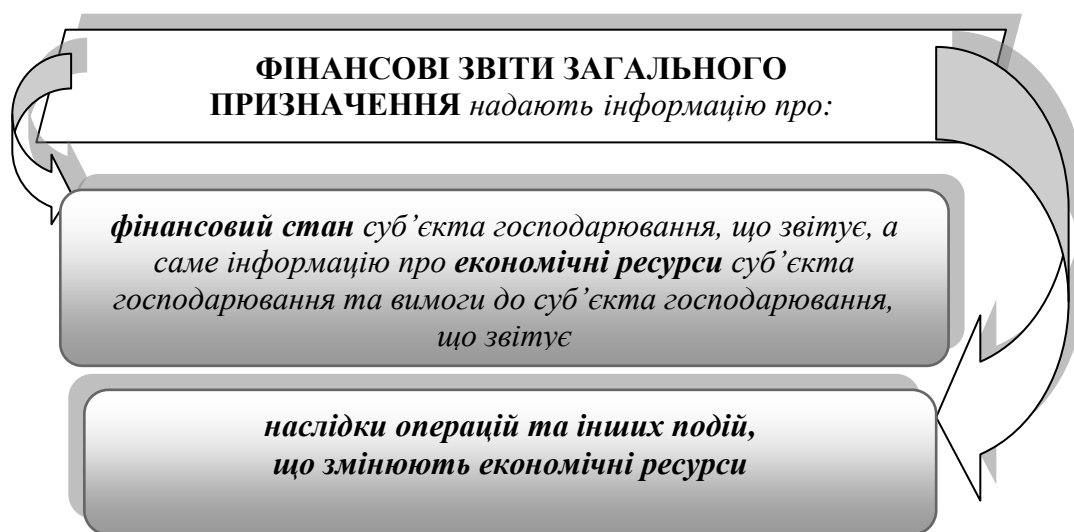

Рис. 1.2.3. Інформація, що надають фінансові звіти [9, § М 12]

1.3. Якісні характеристики, припущення та обмеження фінансової інформації

Відповідно до Концептуальної основи фінансової звітності **якісні характеристики фінансової інформації** поділяються на *основоположні* (рис. 1.3.1) та *посилювальні* (рис. 1.3.2).

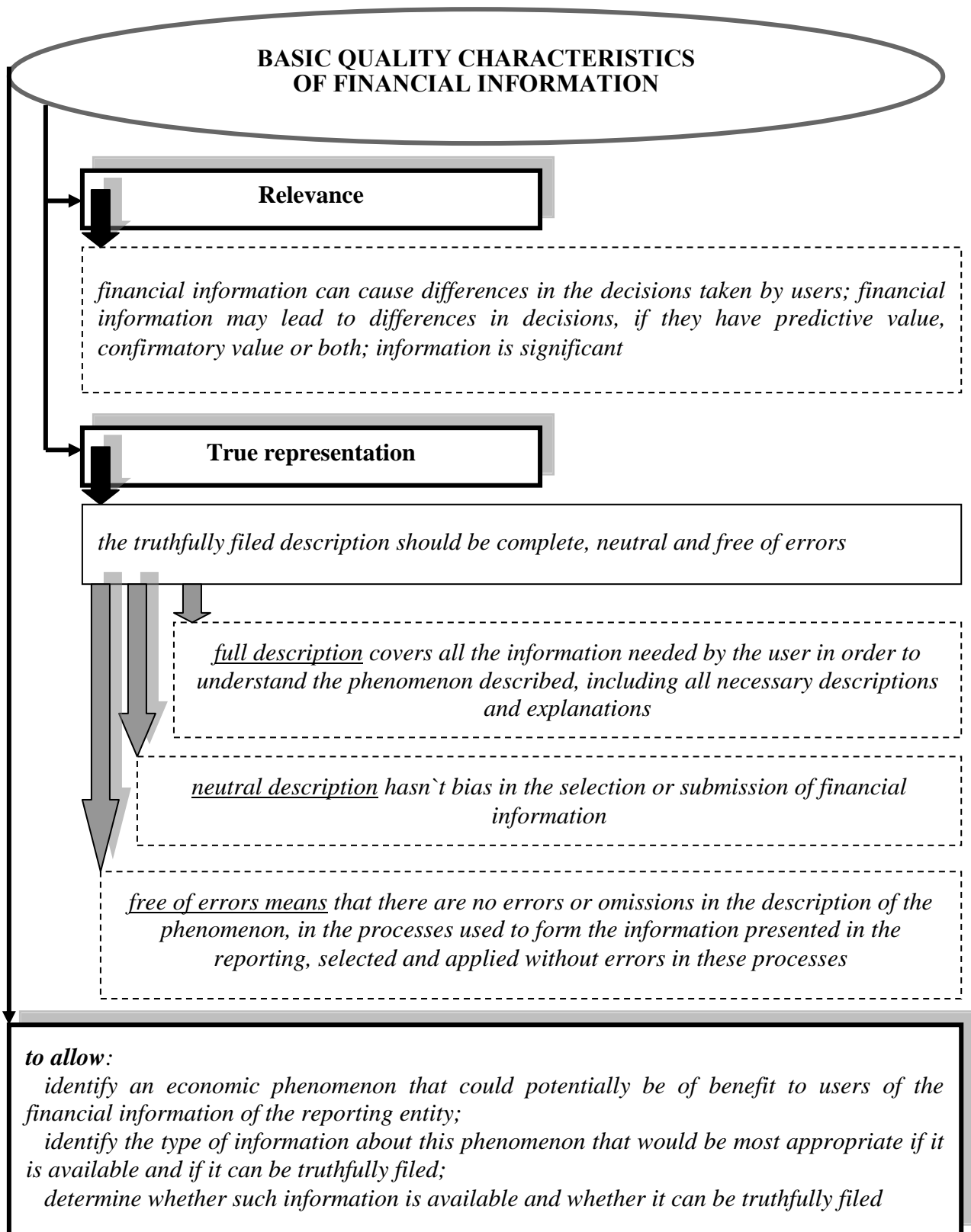

Fig. 1.3.1. Basic quality characteristics of financial information
[9, § 5–18]

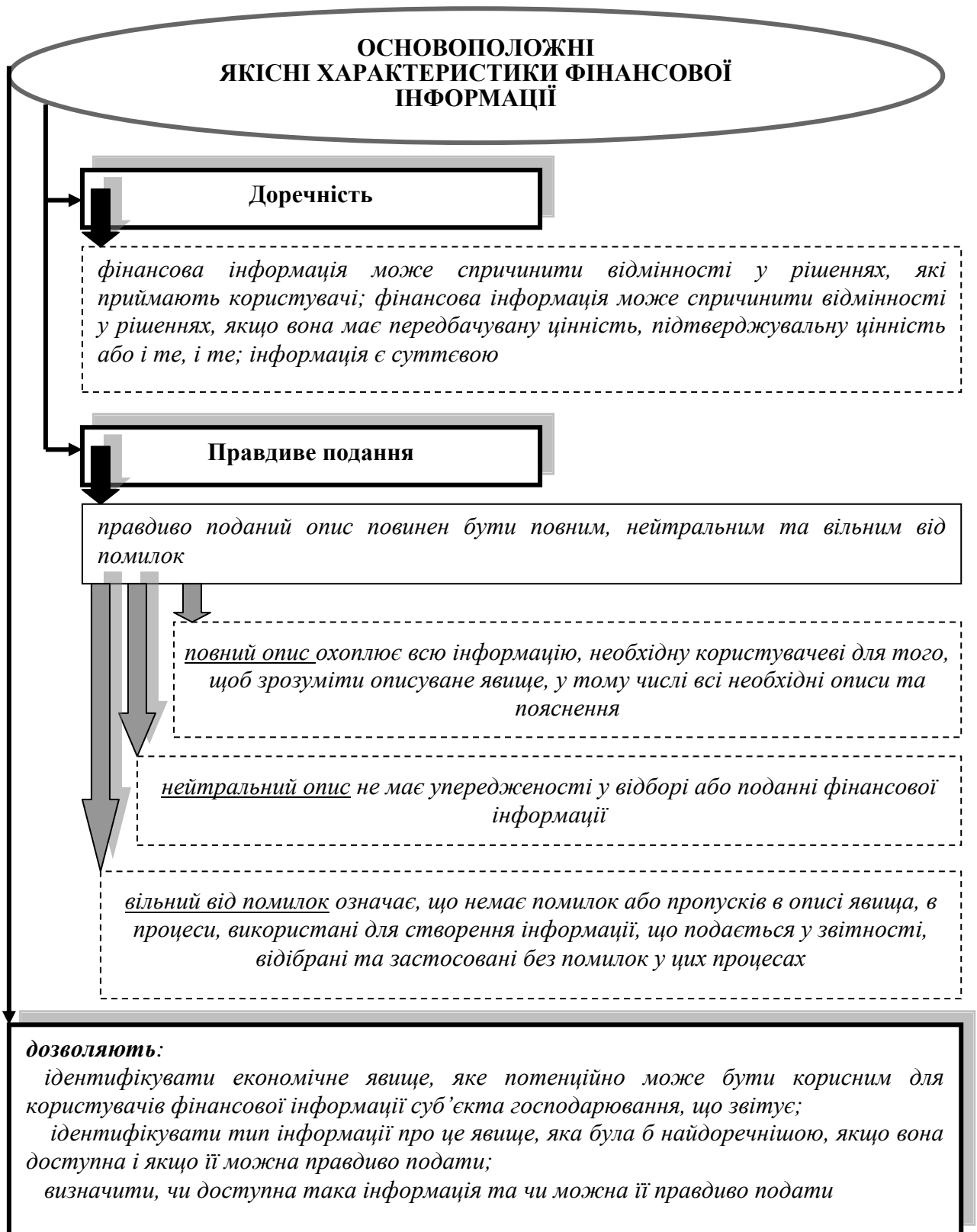

Рис. 1.3.1. Основоположні якісні характеристики фінансової інформації [9, § 5–18]

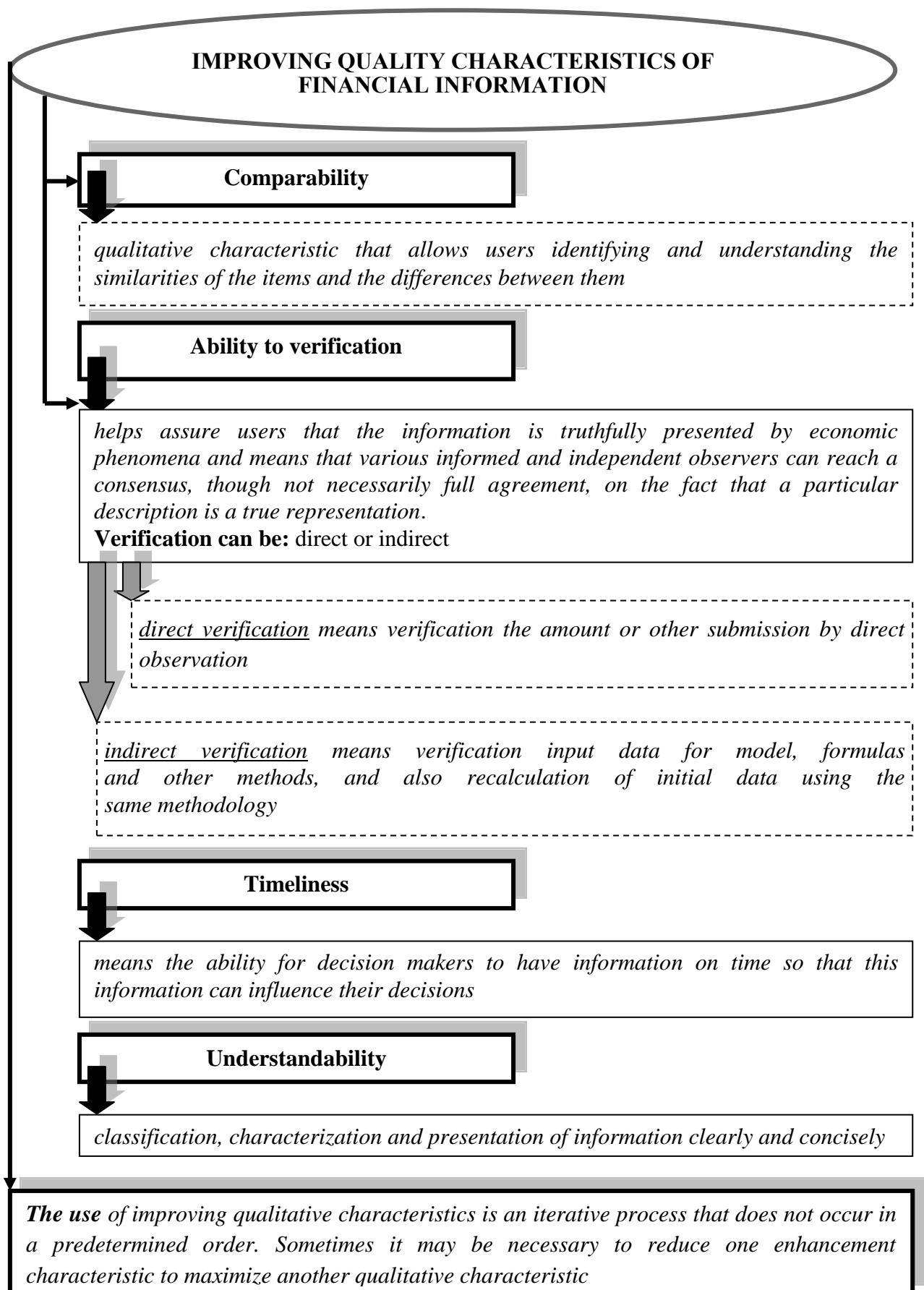

Fig. 1.3.2. Improving quality characteristics of financial information
 [9, § 19–34]

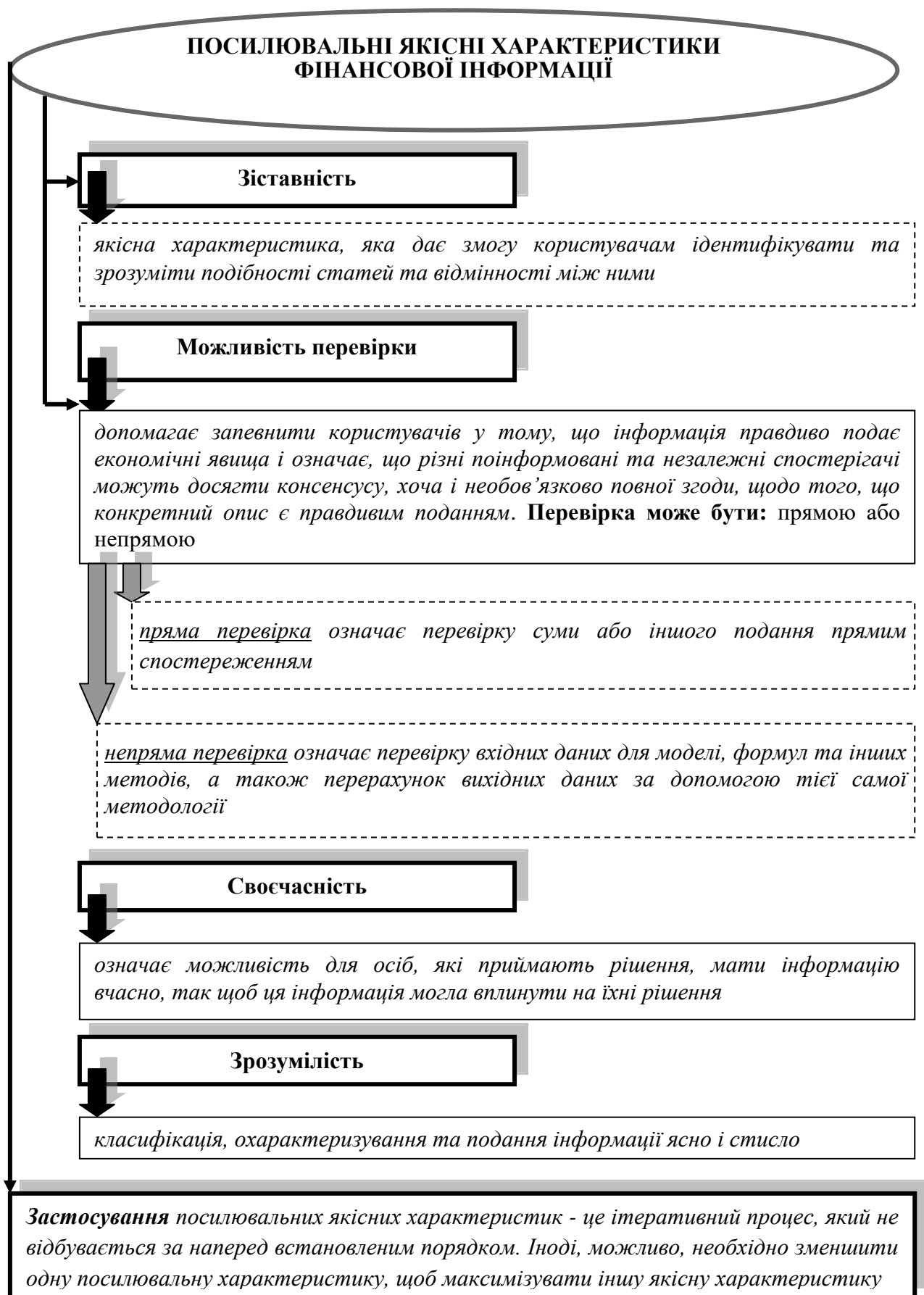

Рис. 1.3.2. Посилювальні якісні характеристики фінансової інформації [9, § 19–34]

In practice, the balance or compromise between qualitative characteristics is often necessary. In general, the goal is to achieve an appropriate balance of all characteristics for the purpose of financial statements.

The relative importance of characteristics in various cases is a matter of professional judgments.

The main assumptions of financial information are accrual and continuity (Figure 1.3.3).

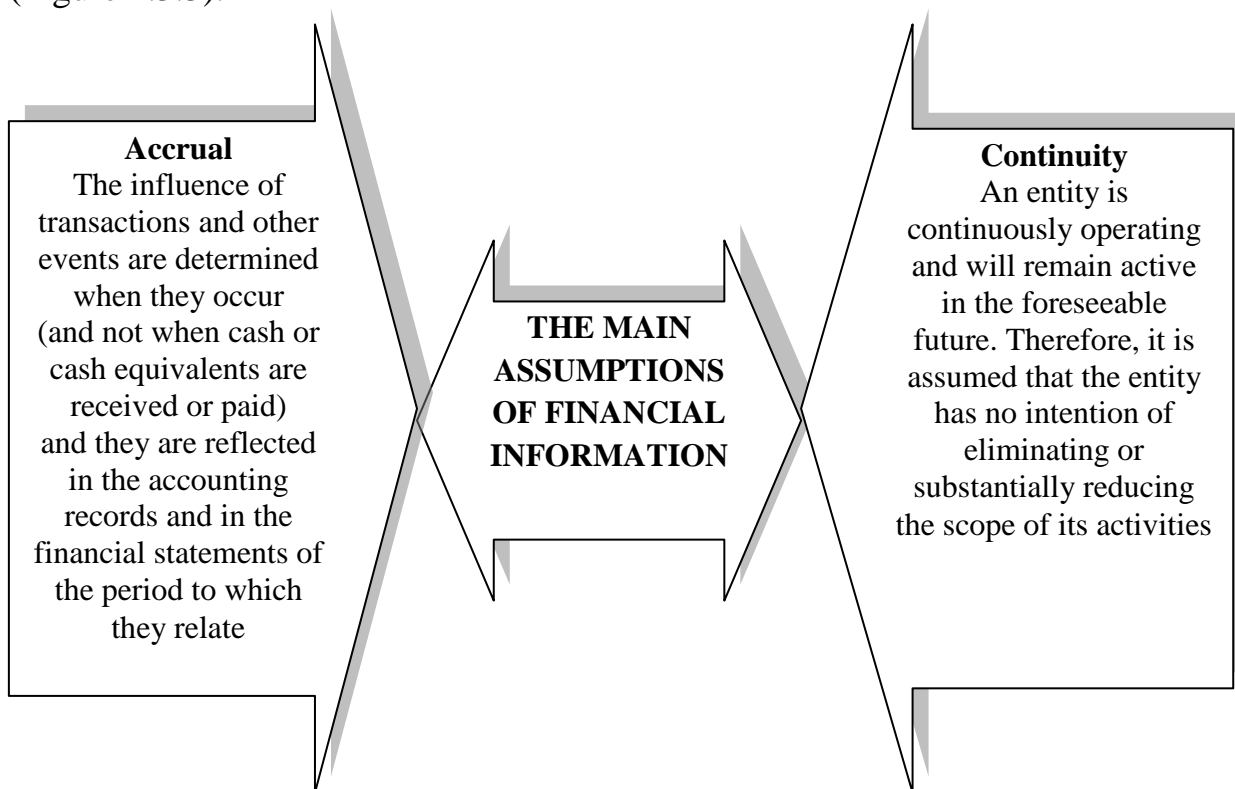

Fig. 1.3.3. The main assumptions of financial information [9, § 4.1]

The financial statements reflect the financial results of operations and other events, combining them into major classes according to economic characteristics – elements of financial statements. Elements directly related to the definition of the financial position in the Statement of financial position are assets, liabilities and equity. The elements that are directly related to the assessment of the activities in the Profit and Loss Statement and other comprehensive income are income and expenses (Table 1.3.1).

Table 1.3.1

Elements of financial statements [9, § 4.2; 4.4; 4.25]

Elements	Determination of elements
Statement of Financial Position	
Asset	a resource controlled by an entity as a result of past events from which it is expected the receipt of future economic benefits to the entity
Commitment	the present debts of an entity that arises as a result of past events and the settlement of which, in anticipation, will result in the release from the entity of resources that embody future economic benefits

На практиці збалансованість або компроміс між якісними характеристиками досить часто є необхідним. Загалом, мета полягає в досягненні відповідної збалансованості всіх характеристик для забезпечення мети фінансових звітів. Відносна важливість характеристик у різних випадках є справою професійних суджень.

Основними припущеннями фінансової інформації є нарахування та безперервність (рис. 1.3.3).

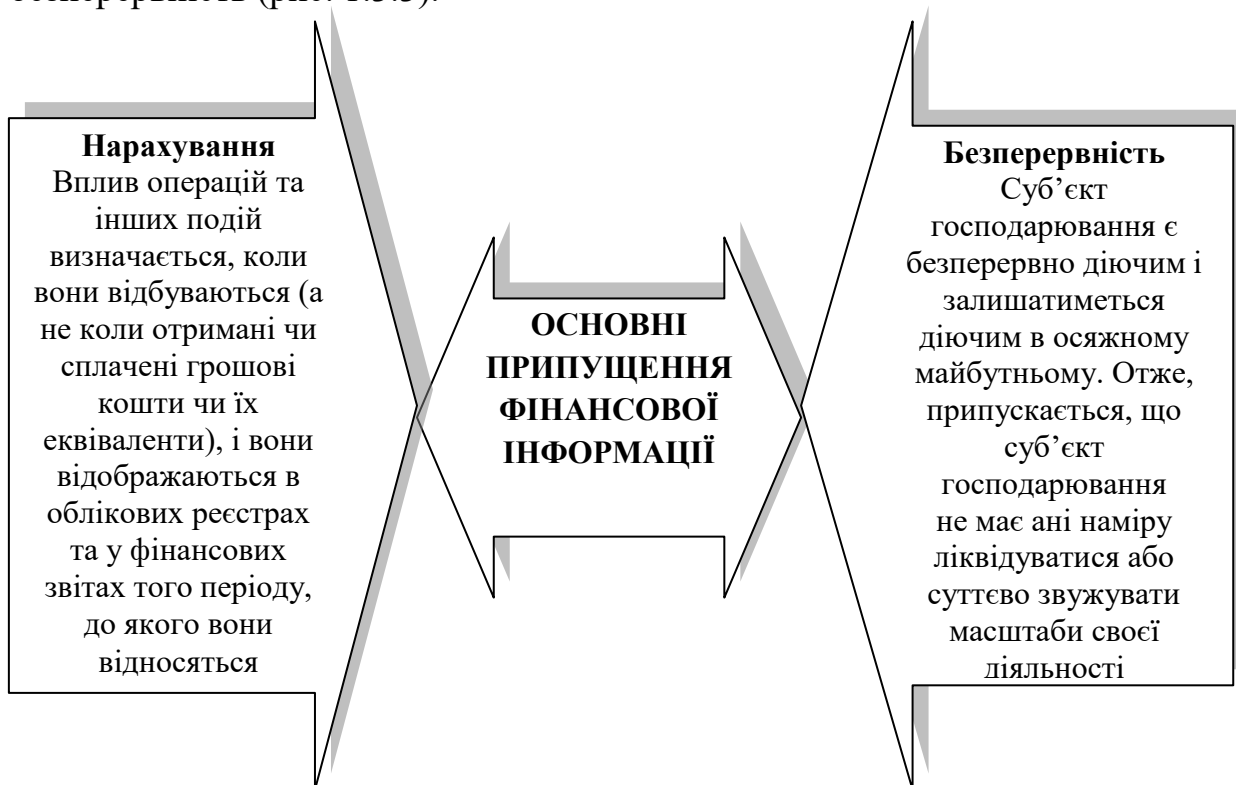

Рис. 1.3.3. Основні припущення фінансової інформації [9, § 4.1]

Фінансові звіти відображають фінансові результати операцій та інших подій, об'єднуючи їх в основні класи згідно з економічними характеристиками, - елементи фінансових звітів. Елементами, що безпосередньо пов'язані з визначенням фінансового стану в Звіті про фінансовий стан є активи, зобов'язання та власний капітал. Елементами, які безпосередньо пов'язані з оцінкою діяльності у Звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід, є доходи та витрати (табл. 1.3.1).

Таблиця 1.3.1

Елементи фінансових звітів [9, § 4.2; 4.4; 4.25]

Елементи	Визначення елементів
Звіт про фінансовий стан	
Актив	ресурс, контрольований суб'єктом господарювання в результаті минулих подій, від якого очікують надходження майбутніх економічних вигід до суб'єкта господарювання
Зобов'язання	теперішня заборгованість суб'єкта господарювання, яка виникає внаслідок минулих подій і погашення якої, за очікуванням, спричинить вибуття із суб'єкта господарювання ресурсів, котрі втілюють у собі майбутні економічні вигоди

Completion of Table 1.3.1

Elements	Determination of elements
Equity capital	the residual interest in the assets of the entity after deducting all its liabilities
The statement of profit or loss and other comprehensive income	
Income	the increase of economic benefits during the accounting period in the form of income or increase in the value of assets or in the form of reduction of liabilities, resulting in an increase in own capital, except for the increase associated with contributions of participants
Costs	reduction of economic benefits during the accounting period in the form of depreciation or amortization of assets or in the form of liabilities, resulting in a decrease in equity, with the exception of the reduction associated with payments to participants

Recognition of elements of financial statements is the process of introducing in the Statement of Financial Position or in the statement of profit or loss and other comprehensive income which corresponds to the definition of an element and meets its criteria. Recognition involves a verbal description of the item and a monetary amount with the inclusion of this amount in the balance sheet and profit and loss account.

Statements item that matches item definition, should be recognized if:

the probability of receipt of or withdrawal from the economic entity of any future economic benefits associated with the item;

the item has a prime cost or value that can be measured reliably [9, § 4.38].

Estimation of elements of financial statements (estimation) is the process of determining the amount of money that should be recognized and reflected in the financial statements in Statement of Financial Position and Statement of profit or loss and other comprehensive income. This involves choosing a certain base (basis) for estimating [9, § 4.54].

When compiling financial reports, different basis of estimates and their combination are used (Table 1.3.2)

Table 1.3.2

Basics of estimating [9, § 4.55]

Estimating	The essence of estimating
Historical Cost	Assets are shown on the amount of cash paid or their equivalents or at the fair value of the consideration issued to acquire them at the time of their acquisition. Liabilities are recorded on the amount of receipts received in exchange for a liability, or, in some other circumstances (for example, income taxes), for cash amounts or their equivalents that are expected to be paid in order to settle liabilities, in the ordinary course of business
Current cost	Assets are shown on the amount of cash or cash equivalents that would have been paid in the event of the acquisition of the same or equivalent asset at the moment. Liabilities are recorded under the undiscounted amount of cash or cash equivalents that would be required to settle the current liability

Елементи	Визначення елементів
Власний капітал	залишкова частка в активах суб'єкта господарювання після вирахування всіх його зобов'язань
Звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід	
Доходи	збільшення економічних вигід протягом облікового періоду у вигляді надходження чи збільшення корисності активів або у вигляді зменшення зобов'язань, результатом чого є збільшення власного капіталу, за винятком збільшення, пов'язаного з внесками учасників
Витрати	зменшення економічних вигід протягом облікового періоду у вигляді вибуття чи амортизації активів або у вигляді виникнення зобов'язань, результатом чого є зменшення власного капіталу, за винятком зменшення, пов'язаного з виплатами учасникам

Визнання елементів фінансових звітів є процесом внесення до Звіту про фінансовий стан або до Звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід статті, яка відповідає визначенню елемента і відповідає його критеріям. Визнання передбачає словесний опис статті та грошову суму із зарахуванням цієї суми до підсумків балансу та звіту про прибутки та збитки.

Стаття, яка відповідає визначенню елемента, має бути визнана, якщо:

ймовірність надходження до суб'єкта господарювання або вибуття з нього будь-якої майбутньої економічної вигоди, пов'язаної зі статтею;

стаття має собівартість або вартість, яку можна достовірно визначити [9, § 4.38].

Оцінювання елементів фінансових звітів (оцінка) - це процес визначення грошових сум, за якими мають визнаватися і відображатися елементи фінансових звітів в Звіті про фінансовий стан та в Звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід. Це передбачає вибір певної бази (основи) оцінки [9, § 4.54].

При складанні фінансових звітів використовуються різні основи оцінок та їх поєднання (табл. 1.3.2)

Таблиця 1.3.2

Основи оцінки [9, § 4.55]

Оцінка	Сутність оцінки
Історична собівартість	Активи відображаються за сумою сплачених грошових коштів чи їх еквівалентів або за справедливою вартістю компенсації, виданої, щоб придбати їх, на момент їх придбання. Зобов'язання відображаються за сумою надходжень, отриманих в обмін на зобов'язання, або, за деяких інших обставин (наприклад, податків на прибуток), за сумами грошових коштів чи їх еквівалентів, що, як очікується, будуть сплачені з метою погашення зобов'язання в ході звичайної діяльності
Поточна собівартість	Активи відображаються за сумою грошових коштів або їх еквівалентів, яка була б сплачена в разі придбання такого самого або еквівалентного активу на поточний момент. Зобов'язання відображаються за недисконтованою сумою грошових коштів або їх еквівалентів, яка була б необхідна для погашення зобов'язання на поточний момент

Completion of Table 1.3.2

Estimating	The essence of estimating
Cost of sale (repayment)	Assets are shown by the amount of cash or cash equivalents that could be obtained at the current moment by selling the asset during normal sale. Liabilities are stated at the cost of their redemption, that is, under the undiscounted amount of cash or cash equivalents that is expected to be paid to repay liabilities in the ordinary course of business
Present value	Assets are carried at the present discounted cost of future cash inflows that are expected to generate an item in the normal course of business of the entity. Liabilities are carried at the present discounted cost of future net cash outflows that are expected to be required to repay liabilities in the ordinary course of business

The basis for an appraisal, most often adopted by entities for the preparation of financial statements, is historical cost. It is usually combined with other assessment bases.

The choice of the basis for assessment and the concept of capital conservation will determine the accounting model used in preparing the financial statements (Table 1.3.3).

Table 1.3.3

Capital Concepts [9, § 4.59-4.64]

Financial concept of capital	Physical concept of capital
According to the financial concept of capital, capital is synonymous with net assets or equity of an entity. The financial concept of capital is adopted by the majority of entities in the preparation of financial statements	According to the physical concept of capital, such as production capacity, capital is considered in the form of productivity of an entity, based, for example, on units produced per day of production
Saving financial capital	Saving physical capital
Capital is determined in nominal monetary terms, the profit reflects the growth of nominal monetary capital for a certain period	Capital is defined in physical production capacity, profit reflects the growth of capital over a certain period

The principal difference between the two concepts of capital conservation is to interpret the effects of changes in the price of an entity's assets and liabilities. In general, an entity retains its capital if, at the end of the period, it had the same amount of capital as at the beginning of the period.

Any amount that exceeds the amount required to maintain capital at the beginning of the period is a profit.

The financial concept of capital is adopted by the majority of business entities when compiling financial statements.

Оцінка	Сутність оцінки
Вартість реалізації (погашення).	Активи відображаються за сумою грошових коштів або їх еквівалентів, яку можна було б отримати на поточний момент шляхом продажу активу в ході звичайної реалізації. Зобов'язання відображаються за вартістю їх погашення, тобто за недисконтованою сумою грошових коштів або їх еквівалентів, яка, як очікується, буде сплачена для погашення зобов'язань у ході звичайної діяльності
Теперішня вартість	Активи відображаються за теперішньою дисконтованою вартістю майбутніх чистих надходжень грошових коштів, що їх, як очікується, має генерувати стаття під час звичайної діяльності суб'єкта господарювання. Зобов'язання відображаються за теперішньою дисконтованою вартістю майбутнього чистого вибуття грошових коштів, які, як очікується, будуть необхідні для погашення зобов'язань у ході звичайної діяльності

Основою оцінки, яку найчастіше приймають суб'єкти господарювання для складання фінансових звітів, є історична собівартість. Вона, як правило, комбінується з іншими основами оцінки.

Вибір бази оцінки і концепції збереження капіталу визначить облікову модель, яка використовується при складанні фінансових звітів (табл. 1.3.3).

Таблиця 1.3.3

Концепції капіталу [9, § 4.59-4.64]

Фінансова концепція капіталу	Фізична концепція капіталу
За фінансовою концепцією капіталу капітал є синонімом чистих активів або власного капіталу суб'єкта господарювання. Фінансова концепція капіталу приймається більшістю суб'єктів господарювання при складанні фінансових звітів	За фізичною концепцією капіталу, такого як виробнича потужність, капітал розглядається у вигляді продуктивності суб'єкта господарювання, основаної, наприклад, на одиницях виробленої за день продукції
Збереження фінансового капіталу	Збереження фізичного капіталу
Капітал визначається в номінальних грошових одиницях, прибуток відображає зростання номінального грошового капіталу за певний період	Капітал визначається у фізичній виробничій потужності, прибуток відображає зростання капіталу за певний період

Принципова різниця між двома концепціями збереження капіталу полягає в трактуванні впливу змін у ціні активів та зобов'язань суб'єкта господарювання. Загалом, суб'єкт господарювання зберігає свій капітал, якщо на кінець періоду він мав стільки ж капіталу, як і на початок періоду. Будь-яка сума, що перевищує суму, необхідну для збереження капіталу на початок періоду, є прибутком.

Фінансова концепція капіталу прийнята більшістю суб'єктів господарювання при складанні фінансових звітів.

1.4. Basic procedures for the implementation of International Financial Reporting Standards

In Ukraine, in 1998, the Government adopted the Program for the reform of the accounting system using IFRS.

In 2007, the Cabinet of Ministers approved the strategy for the application of IFRS, which determined legislative regulation of the application of international standards.

In 2010, the State Commission on Securities and Stock Market approved the procedure for filling in forms of disclosure of information and changes to them by issuers of shares and bonds of companies that are listed in the organizer of trade.

In 2011, the Verkhovna Rada of Ukraine adopts amendments to the Law «On Accounting and Financial Reporting in Ukraine». In accordance with these changes, public corporations and financial institutions must submit IFRS reports. Changes have come into force since 2012.

IFRS in Ukraine are applied as in mandatory, and on a voluntary basis.

Mandatory application of IFRS is for:

banks (from 01.01.2011);

public joint stock companies, insurance companies (from 01.01.2012);

enterprises providing financial services other than insurance and pensions (Section 64 Classifier of Economic Types DK 009: 2010), with the exception of asset management activities (group 64.3 Classifier of Economic Types DK 009: 2010) and non-state pension provision (group 65.3 Classifier of Economic Types DK 009: 2010) (from 01/01/2013);

enterprises that carry out auxiliary activities in the areas of financial services and insurance (section 66 Classifier of Economic Types DK 009: 2010) (from 01.01.2014);

credit unions, enterprises, which carry out activity on asset management (group 64.3 Classifier of Economic Types DK 009: 2010) (from 01.01.2015).

Other enterprises, other than those listed above, may voluntarily apply IFRS. In the letter dated March 6, 2012, No. 31-08410-07-29 / 5792, the Ministry of Finance emphasized that during the compilation of financial statements under IFRS, it is not necessary to additionally compile such statements by position (standard) accounting area.

The benefits of using IFRS financial statements are as follows:

objectivity, comparability and compliance with the needs of users of financial statements by IAS;

meeting the needs of users of financial reporting through the active approach of the Board of the IAS to track changes in these needs;

facilitating the process of harmonizing standards and, thus, increasing comparability and transparency, regardless of country or industry;

increasing confidence and clarity among foreign users;

access to international capital markets.

1.4. Основні процедури впровадження Міжнародних стандартів фінансової звітності

В Україні у 1998 р. урядом прийнято Програми реформування системи бухгалтерського обліку із застосуванням МСФЗ.

У 2007 р. Кабінетом Міністрів було затверджено стратегію застосування МСФЗ, що визначила законодавче регулювання порядку застосування міжнародних стандартів.

У 2010 р. Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку затвердила порядок заповнення форм розкриття інформації та змін до них емітентами акцій і облігацій підприємств, які знаходяться у лістингу організатора торгівлі.

У 2011 р. Верховна Рада приймає зміни до Закону «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Відповідно до цих змін, публічні акціонерні товариства та фінансові установи повинні подавати звіти за МСФЗ. Зміни набули чинності з 2012 р.

МСФЗ в Україні застосовуються як в обов'язковому порядку, так і на добровільних засадах.

Обов'язковим застосування МСФЗ є для:

банків (із 01.01.2011 р.);

публічних акціонерних товариств, страхових компаній (із 01.01.2012 р.);

підприємств, які надають фінансові послуги, крім страхування і пенсійного забезпечення (розділ 64 КВЕД ДК 009:2010), за винятком діяльності з управління активами (група 64.3 КВЕД ДК 009:2010) та недержавне пенсійне забезпечення (група 65.3 КВЕД ДК 009:2010) (із 01.01.2013 р.);

підприємств, що здійснюють допоміжну діяльність у сферах фінансових послуг і страхування (розділ 66 КВЕД ДК 009:2010) (із 01.01.2014 р.);

кредитних спілок, підприємств, що здійснюють діяльність з управління активами (група 64.3 КВЕД ДК 009:2010) (із 01.01.2015 р.).

Решта підприємств, крім перелічених вище, може застосовувати МСФЗ на добровільних засадах. Міністерство фінансів у листі від 06.03.2012 р. № 31-08410-07-29/5792 наголосило, що під час складання фінансової звітності за МСФЗ не потрібно додатково складати таку звітність за П(С)БО.

Переваги використання фінансових звітів, складених за МСФЗ, такі:

об'єктивність, порівняльність та відповідність потребам користувачів фінансової звітності, складеної за МСБО;

задоволення потреб користувачів фінансової звітності завдяки активному підходу Ради з МСБО до відстеження змін цих потреб;

полегшення процесу гармонізації стандартів і, таким чином, підвищення порівняльності і «прозорості» незалежно від країни або галузі;

підвищення довіри і зрозумілості серед іноземних користувачів;

доступ до міжнародних ринків капіталу.

In practice, accounting officers who forming the statements for the first time by international standards will need to make a number of agreements that, in particular, relate to the recognition of individual items of financial statements. It is recommended to do this through special transformation tables that reflect the change in the accounting methodology, estimates and the declassification (or, conversely, classification) of individual items.

Consequently, such a transition process is extremely labor-consuming and long-lasting and requires the proper competence of the accounting staff. At the same time, the complexity of the work of accounting staff will be due to the feature of the IFRS: they provide for the use of an accountant professional judgment, justified by the analysis of circumstances, accounting principles, and not standardized methods.

Risks to the application of IFRS:

disinterest of management and owners;

opacity of business;

insufficient supply on the market of highly qualified accountant practitioners;

weak competitive positions of the domestic segment of audit firms;

low level of basic vocational education.

The Cabinet of Ministers of Ukraine issued an order dated 22.02.2012 No. 157-p «On the creation of conditions for the implementation of International Financial Reporting Standards»:

1. to Ministry of Finance:

to ensure the official publication of International Financial Reporting Standards, keeping them in line with the original, as well as timely changes to them;

to approve the methodical recommendations for drawing up the tax return on corporate profit tax with the use of accounting data and compliance with the requirements of International Financial Reporting Standards and the verification of indicators of such a declaration.

2. to Ministry of Finance together with the Ministry of Foreign Affairs *cooperate with the International Accounting Standards Board, in particular, on issues related to the drafting of International Financial Reporting Standards.*

3. to Ministry of Education and Science:

to ensure the establishment of a system of training, retraining and advanced training of accountants on the application of International Financial Reporting Standards;

to approve the list of educational institutions that will improve the qualifications of accountants on the application of International Financial Reporting Standards.

4. to Ministry of Education and Science together with the Ministry of Finance, in consultation with other interested central executive authorities, the National Securities and Stock Market Commission and the National Commission for the regulation of state financial services markets, *to approve the procedure for the development of qualifications concerning the application of International Financial Reporting Standards.*

На практиці працівникам бухгалтерії, які вперше складатимуть звітність за міжнародними стандартами, необхідно буде проводити багато узгоджень, які, зокрема, стосуються визнання окремих статей фінансових звітів. Здійснювати це рекомендують за допомогою спеціальних трансформаційних таблиць, які відображатимуть зміну методології обліку, оцінок та декласифікацію (чи, навпаки, класифікацію) окремих статей.

Отже, такий процес переходу є надзвичайно трудомістким і тривалим та потребує належної компетенції облікового персоналу. При цьому складність роботи працівників бухгалтерії буде пов'язана з особливістю МСФЗ: вони передбачають застосування бухгалтером професійного судження, обґрунтованого аналізом обставин, принципами обліку, а не стандартизованими методиками

Ризики на шляху застосування МСФЗ:

незацікавленість менеджменту і власників;

непрозорість бізнесу;

недостатня пропозиція на ринку висококваліфікованих спеціалістів-практиків бухгалтерів;

слабкі конкурентні позиції вітчизняного сегмента аудиторських фірм;

низький рівень базової професійної освіти.

Кабінет Міністрів України розпорядженням від 22.02.2012 р. № 157-р «Про створення умов для впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності» дав доручення:

1. Міністерству фінансів:

забезпечити офіційне опублікування Міжнародних стандартів фінансової звітності з дотриманням їх відповідності оригіналу, а також своєчасне внесення до них змін;

затвердити методичні рекомендації щодо складення податкової декларації з податку на прибуток підприємств з використанням даних бухгалтерського обліку і дотриманням вимог Міжнародних стандартів фінансової звітності та проведення перевірки показників такої декларації.

2. Міністерству фінансів разом з Міністерством закордонних справ співпрацювати з Радою з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку, зокрема з питань опрацювання проектів Міжнародних стандартів фінансової звітності.

3. Міністерству освіти і науки:

забезпечити створення системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації бухгалтерів з питань застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності;

затвердити перелік навчальних закладів, які здійснюватимуть підвищення кваліфікації бухгалтерів з питань застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності.

4. Міністерству освіти і науки разом з Міністерством фінансів за погодженням з іншими зацікавленими центральними органами виконавчої влади, Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку і Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, затвердити порядок підвищення кваліфікації з питань застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності.

In 2013, the Ministry of Finance of Ukraine approved new forms of financial reporting for enterprises using International Financial Reporting Standards.

In addition, in Ukraine, every year there are more and more specialists not only of accountants, but also of financiers, analysts, auditors holding diplomas and certificates of international institutions and organizations such as ACCA, CIMA, CPA, CFA, CIPA, IAB, IFA, CGA, IMA etc.

Certification ACCA, conducts ACCA (The Association of Chartered Certified Accountants) (United Kingdom).

Certification CIMA, conducts CIMA (The Chartered Institute of Management Accountants) (United Kingdom).

Certification CPA (Certified Public Accountant (USA, Australia), conducts AICPA (American Institute of Certified Public Accountant).

Certification CFA, conducts CFA (The Institute of Chartered Financial Analysts) (USA).

Certification CIPA, conducts ECCAA (Eurasian Council of Certified Accountants and Auditors) (headquarters in the Republic of Kazakhstan).

Certification CIA (as well as other certification in the field of public finance audit – CGAP, financial services – CFSA, risk management – CRMA), conducts IIA (The Institute of Internal Auditors) (USA).

To date, a Ukrainian specialist in the financial sector has a wide range of international certifications, and a large number of different vocational training programs are presented in the Ukrainian market of services. The choice of a training program and certification depends on many factors, for example:

the practical benefits of certification, the quality of the knowledge gained and the possibility of their practical application;

financial opportunities and free time to study;

goals for future employment, knowledge of potential employers with international certifications (popularity of selected certification);

knowledge of English.

Let's look at the most popular with employers and relatively accessible at the cost of certification is precisely for the accountant and especially for the issues of international accounting and financial reporting standards.

The most common accounting certifications in Ukraine of IFRS are CAP/CIPA and ACCA DipIFR (rus).

У 2013 р. Міністерством фінансів України були затверджені нові форми фінансової звітності для підприємств, що використовують Міжнародні стандарти фінансової звітності.

Крім того, в Україні з кожним роком з'являється все більше спеціалістів не тільки бухгалтерів, а також фінансистів, аналітиків, аудиторів, які мають дипломи і сертифікати міжнародних інститутів та організацій, таких як АССА, СІМА, СРА, СФА, СІРА, ІАВ, ІФА, СГА, ІМА, тощо.

Сертифікація АССА, проводить АССА (The Association of Chartered Certified Accountants) - Асоціація присяжних сертифікованих бухгалтерів (Великобританія).

Сертифікація СІМА, проводить СІМА (The Chartered Institute of Management Accountants) - Інститут присяжних бухгалтерів в галузі управлінського обліку (Великобританія).

Сертифікація СРА (сертифікований громадський бухгалтер (США, Австралія), проводить АІСРА (American Institute of Certified Public Accountant).

Сертифікація СФА, проводить СФА (The Institute of Chartered Financial Analysts) - Інститут присяжних фінансових аналітиків (США).

Сертифікація СІРА, проводить ЕССАА (Eurasian Council of Certified Accountants and Auditors) - Євразійська Рада сертифікованих бухгалтерів та аудиторів (штаб-квартира в Республіці Казахстан).

Сертифікація СІА (а також інші сертифікації в галузі аудиту державних фінансів - СІАР, фінансових послуг - СІСА, ризик-менеджменту - СІМА), проводить ІІА (The Institute of Internal Auditors) - Інститут внутрішніх аудиторів (США).

На сьогоднішній день в українського спеціаліста у фінансовій галузі існує великий вибір міжнародних сертифікацій, а на ринку послуг України представлено велику кількість різноманітних програм з професійного навчання. Вибір програми навчання та сертифікації залежить від багатьох факторів, наприклад:

практичної користі сертифікації, якості отриманих знань та можливості їх практичного застосування;

фінансових можливостей та вільного часу на навчання;

цілей щодо майбутнього працевлаштування, обізнаності потенційних роботодавців з міжнародними сертифікаціями (популярність обраної сертифікації);

знання англійської мови.

Розглянемо найбільш популярні у роботодавців та відносно доступні за вартістю сертифікації саме для бухгалтера та саме з питань міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

Найпоширеніші в Україні бухгалтерські сертифікації з МСФЗ - це САР/СІРА і АССА DipIFR (rus).

Specialist in qualification CAP is book-keeper. His certificate confirms that he is able to maintain an accounting system at the enterprise and compiles all major reports, including tax declarations, with skills and competencies, with such levels of cognitive skills as knowledge, application, analysis. Book-keeper is a specialist responsible for accurate accounting of accounting operations, for example, an accountant for warehouse accounting or payroll calculation.

Specialist in qualification CIPA is accountant. He can demonstrate synthesis and evaluation skills. In other words, it's a specialist who not only owns accounting and reporting rules, but also understands related disciplines – auditing, management accounting, information technology, taxes, financial analysis. Such employee has a professional judgment, thinks large-scale, able to make forecasts and make independent decisions. He can sign a financial statement or a tax return if he forms them.

Certification CAP/CIPA involves several levels of training lasting a little over a year (CAP – 3 sessions per year, CIPA – 2).

In order to obtain an CAP certificate it is necessary to complete 4 written examinations on the following subjects: financial accounting – 1; management accounting – 1; taxes; right.

To obtain the CIPA certificate, you must complete 9 written examinations for the following subjects: financial accounting – 1; management accounting – 1; taxes; right; financial accounting – 2; management accounting – 2; audit financial management; managerial information systems.

Certificates CAP and CIPA in Ukraine give out to their members four professional organizations:

Ukrainian Association of Certified Accountants and Auditors (UACAA);

Ukrainian Society Of Financial Analysts (USFA);

Federation of the Auditors, Accountants and Financiers of Agro-Industrial Complex of Ukraine (FAAF AICU);

Ukrainian Federation of Professional Accountants and Auditors (UFPAA).

Certificates CAP and CIPA are popular with small and medium-sized business and auditing companies.

Today, **the CIPA program** is the only comprehensive certification program in Russian for accountants and auditors of CIS countries, based on International Financial Reporting Standards. It is the adaptation to national legislation, as well as the high quality of teaching materials and the independent administration of exams, makes the CIPA program popular with the accounting profession.

Diploma in International Financial Reporting (DipIFR (rus)).

The program is designed for accountants and auditors who have the skills of compiling and / or verifying reporting by national standards who wish to acquire IFRS reporting skills and become specialists accredited by the Association of Chartered Certified Accountants (ACCA).

Фахівець із кваліфікацією CAP - це book-keeper. Його сертифікат підтверджує, що він здатний вести систему бухгалтерського обліку на підприємстві й становити всі основні звіти, включаючи податкові декларації володіє навичками й компетенціями, такими рівнями пізнавальних навичок як знання, застосування, аналіз. Book-keeper - це фахівець, на який покладає відповідальність за акуратне відбиття операцій у бухгалтерському обліку, наприклад бухгалтер по складському обліку або розрахунку заробітної плати.

Фахівець із кваліфікацією CPA - це accountant. Він може продемонструвати навички синтезу й оцінки. Інакше кажучи, це фахівець, що не тільки володіє правилами ведення обліку й складання звітності, але й розбирається в суміжних дисциплінах – аудиті, управлінському обліку, інформаційних технологіях, податках, фінансовому аналізі. Такий працівник має професійне судження, мислить масштабно, здатний робити прогнози й приймати самостійні рішення. Він може підписувати фінансову звітність або податкову декларацію, якщо їх складає.

Сертифікація CAP/CPA передбачає кілька рівнів навчання тривалістю трохи більше року (CAP - 3 сесії в році, CPA - 2).

Для того, щоб отримати сертифікат CAP необхідно скласти 4 письмові іспити з наступних предметів: фінансовий облік-1; управлінський облік-1; податки; право.

Для отримання сертифікату CPA необхідно скласти 9 письмових іспитів з наступних предметів: фінансовий облік-1; управлінський облік-1; податки; право; фінансовий облік-2; управлінський облік-2; аудит; фінансовий менеджмент; управлінські інформаційні системи.

Сертифікати CAP і CPA в Україні видають своїм членам чотири професійні організації:

Українська асоціація сертифікованих бухгалтерів і аудиторів (УАСБА);

Українське товариство фінансових аналітиків (УТФА);

Федерація аудиторів, бухгалтерів і фінансистів агропромислового комплексу України (ФАБФ АПКУ);

Федерація професійних бухгалтерів та аудиторів України (ФПБАУ).

Сертифікати CAP і CPA популярні у компаній-роботодавців малого та середнього бізнесу та в аудиті.

На сьогодні **програма CPA** - це єдина комплексна програма сертифікації російською мовою для бухгалтерів та аудиторів країн СНД, яка заснована на Міжнародних стандартах фінансової звітності. Саме адаптація до національного законодавства, а також висока якість навчальних матеріалів і незалежне адміністрування іспитів робить програму CPA популярною серед представників бухгалтерської професії.

Диплом з Міжнародної фінансової звітності (ДипІФР-Рус)

Програма розроблена для бухгалтерів та аудиторів, що мають навички складання та/або перевірки звітності за національними стандартами, які бажають отримати навички складання звітності за МСФЗ і стати фахівцями, акредитованими Асоціацією Сертифікованих Присяжних Бухгалтерів (ACCA).

Specialist with a diploma in International Financial Reporting (ACCA DipIFR) has an in-depth understanding of the main principles and rules of IFRS, knowledge of specific requirements of IFRS for the recognition, measurement, presentation and disclosure of financial reporting elements, IFRS financial reporting skills, including consolidated financial statements and the experience of creating a professional judgment on the practical application of IFRS.

ACCA Diploma in International Financial Reporting (ACCA DipIFR) is recognized internationally. The diploma is counted when passing the full course for obtaining the professional certificate of ACCA in English.

To obtain a diploma it is necessary to pass one exam on IFRS (analogue of exam F7 – Financial Reporting (International Stream) basic qualification ACCA). By program DipIFR (rus) 2 sessions per year (December and June).

The Diploma in International Financial Reporting (DipIFR rus) is popular with large business and audit firms.

Thus, specialists-accountants of Ukraine to date have a sufficiently large selection of international certification programs on international accounting standards and financial reporting. In view of the rapidly growing demand on the labor market for specialists with IFRS, it is extremely important to choose wisely the certification that meets your needs and goals and to work hard to improve the professional level that meets the requirements of the time.

Questions for knowledge control

1. To indicate which stages are the development of international standardization of financial accounting?
2. What are International Financial Reporting Standards (IFRS)?
3. To justify the purpose of the financial statements prepared in accordance with the requirements of IAS?
4. To bring the modern structure Board of IFRS.
5. What is Conceptual basis of financial statements by IFRS?
6. What qualitative characteristics of the financial statements are provided in the Conceptual basis of financial statements by IFRS?
7. Who are the users of financial information?
8. What is the purpose of the financial reporting?
9. What are the elements of the financial reporting?
10. How recognition of elements of financial reporting is carried out?
11. How is an item of financial reporting evaluated?
12. What concepts of capital are dealt with in the Conceptual basis of financial statements by IFRS and what is their essence?
13. To describe the risks of applying IFRS.

Фахівець з дипломом з міжнародної фінансової звітності (АССА ДипІФР) має поглиблене розуміння основних принципів і правил МСФЗ, знання конкретних вимог МСФЗ щодо визнання, оцінки, подання та розкриття елементів фінансової звітності, навички складання фінансової звітності за МСФЗ, в тому числі консолідованої фінансової звітності та досвід формування професійного судження з питань практичного застосування МСФЗ.

Диплом АССА з міжнародної фінансової звітності (АССА ДипІФР) визнається на міжнародному рівні. Він зараховується при проходженні повного курсу на отримання професійного сертифікату АССА англійською мовою.

Для отримання диплому необхідно скласти один іспит із МСФЗ (аналог іспиту F7 - Financial Reporting (International Stream) основної кваліфікації АССА). За програмою DipIFR (rus) 2 сесії в році (грудень та червень).

Диплом з Міжнародної фінансової звітності (ДипІФР-Рус) популярний у компаній-роботодавців великого бізнесу та аудиторських фірм.

Таким чином, спеціалісти - бухгалтери України на сьогоднішній день мають достатньо великий вибір міжнародних програм сертифікації з питань міжнародних стандартів бухгалтерського обліку і фінансової звітності. Зважаючи на стрімко зростаючий попит на ринку праці на фахівців з МСФЗ, надзвичайно важливо розсудливо обрати сертифікацію, що відповідатиме саме Вашим потребам та цілям, і наполегливо працювати задля підвищення професійний рівень, що відповідатиме вимогам часу.

Питання для контролю знань

1. Вкажіть, які є етапи розвитку міжнародної стандартизації фінансового обліку ?
2. Що таке міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) ?
3. Обґрунтуйте мету фінансових звітів, складених відповідно до вимог МСБО ?
4. Наведіть сучасну структуру Ради з МСФЗ.
5. Що таке Концептуальна основа фінансової звітності за МСФЗ ?
6. Які якісні характеристики фінансових звітів передбачено у Концептуальній основі фінансової звітності за МСФЗ ?
7. Хто є користувачами фінансової інформації ?
8. Якою є мета фінансових звітів ?
9. Які є елементи фінансових звітів ?
10. Як здійснюється визнання елементів фінансових звітів ?
11. Як здійснюється оцінка елементів фінансових звітів ?
12. Які концепції капіталу розглядаються у Концептуальній основі фінансової звітності за МСФЗ та у чому їх суть ?
13. Охарактеризуйте ризики на шляху застосування МСФЗ.

THEME 2

COMPOSITION AND STRUCTURE OF FINANCIAL REPORTS AND MAIN REQUIREMENTS FOR THEIR SUBMISSION

Lecture plan 2

- 2.1. Requirements for submitting information in financial statements.
- 2.2. Structure and classification of components of the Statement of financial position.
- 2.3. Structure and methods of generating the Statement of profit or loss and other comprehensive income.
- 2.4. Purpose and main elements of the Statement of changes in equity.
- 2.5. Essence, content and methods of forming the Cash Flow Statement.
- 2.6. Essence, significance and general requirements for submitting information in the Notes to the Financial Statements.

Mini-lexicon: *costs for analysis by nature, costs for analysis by function, damages, Statement of financial position, Statement of profit or loss and other comprehensive income, item collapse, identification, other aggregate income, earnings, asset structure, cost structure.*

Recommended literature: 1-4, 6, 8, 11-13, 17, 21-25

2.1. Requirements for submitting information in financial statements

The basis for the presentation of general purpose financial statements to ensure their comparability with the entity's financial statements for prior periods, as well as the financial statements of other entities, is defined in IAS 1 «Presentation of Financial Statements» (further – IAS 1).

Financial Statements *is a structured reflection of the financial position and financial performance of the entity.*

The purpose of Financial Statements is providing information about the financial position, financial performance and cash flows of an entity that is useful to a wide range of users when making economic decisions. To achieve this objective, the financial statements provide such information about the entity:

- assets;*
- liabilities;*
- equity capital;*
- income and expenses, including profits and losses;*
- contributions and payments to owners acting in accordance with their powers of owners;*
- cash flows [IAS 1, § 9].*

ТЕМА 2

СКЛАД І СТРУКТУРА ФІНАНСОВИХ ЗВІТІВ ТА ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ЇХ ПОДАННЯ

План лекції 2

- 2.1. Вимоги до подання інформації у фінансових звітах.
- 2.2. Структура та класифікація складових Звіту про фінансовий стан.
- 2.3. Структура та методика формування Звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід.
- 2.4. Призначення та основні елементи Звіту про зміни у власному капіталі.
- 2.5. Сутність, зміст та методи формування Звіту про рух грошових коштів.
- 2.6. Сутність, значення та загальні вимоги до подання інформації в Примітках до фінансових звітів.

Міні-лексикон: витрати для аналізу за характером, витрати для аналізу за функціями, збитки, звіт про фінансовий стан, звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід, згорання статей, ідентифікація, інші сукупні доходи, прибутки, структура активів, структура витрат.

Рекомендована література: 1-4, 6, 8, 11-13, 17, 21-25

2.1. Вимоги до подання інформації у фінансових звітах

Основи подання фінансової звітності загального призначення для забезпечення їхньої зіставності з фінансовою звітністю суб'єкта господарювання за попередні періоди, а також з фінансовою звітністю інших суб'єктів господарювання визначає МСБО 1 «Подання фінансової звітності» (далі - МСБО 1).

Фінансова звітність є структурованим відображенням фінансового стану та фінансових результатів діяльності суб'єкта господарювання.

Метою фінансової звітності є надання інформації про фінансовий стан, фінансові результати діяльності та грошові потоки суб'єкта господарювання, яка є корисною для широкого кола користувачів при прийнятті ними економічних рішень. Для досягнення цієї мети фінансова звітність надає таку інформацію про суб'єкт господарювання:

- активи;*
- зобов'язання;*
- власний капітал;*
- дохід та витрати, у тому числі прибутки та збитки;*
- внески та виплати власникам, які діють згідно з їхніми повноваженнями власників;*
- грошові потоки [МСБО 1, § 9].*

This information, along with other information in the notes, helps users of financial statements forecast future cash flows of the entity and, in particular, their timing and probability.

The complete set of financial statements includes:

Statement of financial position at the end of the period;

Statement of profit or loss and other comprehensive income by the period;

Statement of changes in equity by the period;

Cash Flow Statement by the period;

The Notes that containing a summary of significant accounting policies and other explanations;

Statement of financial position at the beginning of the most recent comparative period when an entity applies its accounting policies retrospectively or retrospectively recalculates its financial statements or when it reclassifies its financial statements [IAS 1, § 10].

An entity may use other names for the reports than those used in the IAS 1.

An entity shall clearly identify each financial statement and notes and distinguish them from other information in the same document. In addition, if it is necessary for a proper understanding of the information provided, the entity shall clearly reflect and repeat it:

the title of the reporting entity or other means of identification and any changes in this information compared with the end of the previous reporting period;

these financial statements concern one entity or a group of business entities;

the date of the end of the reporting period or the period covered by the financial statements and notes;

presentation currency, as defined in IAS 21 «The Effects of Changes in Foreign Exchange Rates»;

rounding off, used when presenting amounts in the financial statements [IAS 1, § 51].

General characteristics of financial statements in accordance with IAS 1 «Presentation of Financial Statements» presented in Table 2.1.1.

Table 2.1.1

General characteristics of Financial Statements [IAS 1, § 15-46]

General characteristics of Financial Statements	
Trustworthiness and compliance with IFRS	The financial statements shall reliably present the entity's financial position, financial performance and cash flows. A reliable presentation requires a true presentation of the effects of transactions, other events and conditions in accordance with the definitions and recognition criteria for assets, liabilities, income and expenses. It is expected that as a result of the application of IFRS with the disclosure of additional information (if necessary), an accurate presentation in the financial statements will be achieved

Ця інформація, разом з іншою інформацією у примітках, допомагає користувачам фінансової звітності спрогнозувати майбутні грошові потоки суб'єкта господарювання і, зокрема, їхній час та вірогідність.

Повний комплект фінансової звітності включає:

звіт про фінансовий стан на кінець періоду;

звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід за період;

звіт про зміни у власному капіталі за період;

звіт про грошові потоки за період;

примітки, що містять стислий виклад суттєвих облікових політик та інші пояснення;

звіт про фінансовий стан на початок найбільш давнього порівняльного періоду, коли суб'єкт господарювання застосовує облікову політику ретроспективно або здійснює ретроспективний перерахунок статей своєї фінансової звітності, або коли він перекласифікує статті своєї фінансової звітності [МСБО 1, § 10].

Суб'єкт господарювання може використовувати інші назви для звітів, ніж ті, що використовуються у МСБО 1.

Суб'єкт господарювання має чітко ідентифікувати кожний фінансовий звіт та примітки і відрізнити їх від іншої інформації в тому самому документі. Крім того, якщо це необхідно для належного розуміння поданої інформації, суб'єкт господарювання має чітко відображати та повторювати:

назву суб'єкта господарювання, що звітує, або інші способи ідентифікації та будь-які зміни в цій інформації порівняно з кінцем попереднього звітного періоду;

ця фінансова звітність стосується одного суб'єкта господарювання чи групи суб'єктів господарювання;

дату кінця звітного періоду або періоду, охопленого комплектом фінансової звітності та примітками;

валюту подання, як визначає МСБО 21 «Вплив змін валютних курсів»;

рівень округлення, використаний при поданні сум у фінансовій звітності [МСБО 1, § 51].

Загальні характеристики фінансової звітності відповідно МСБО 1 «Подання фінансової звітності» представлено у табл. 2.1.1.

Таблиця 2.1.1

Загальні характеристики фінансової звітності [МСБО 1, § 15-46]

Загальні характеристики фінансової звітності	
Достовірне подання та відповідність МСФЗ	Фінансова звітність має достовірно подавати фінансовий стан, фінансові результати діяльності та грошові потоки суб'єкта господарювання. Достовірне подання вимагає правдивого подання впливу операцій, інших подій та умов відповідно до визначень та критеріїв визнання для активів, зобов'язань, доходу та витрат. Передбачається, що в результаті застосування МСФЗ з розкриттям додаткової інформації (за потреби) буде досягнуто достовірне подання у фінансовій звітності

Completion of Table 2.1.1

General characteristics of Financial Statements	
The accrual principle in accounting	An entity compiles its financial statements (other than cash flow information) on an accrual basis
Significance and grouping	The entity submits separately every essential class of similar items. An entity shall separately submit items of distinctive character or function, unless they are irrelevant
Drawdown	An entity shall not curtail assets and liabilities or income and expenses unless it requires or prevents IFRS
Reporting frequency	An entity shall submit a complete set of financial statements (including comparative information) at least annually. If an entity changes the reporting date and presents its financial statements for a period longer than or shorter than one year, an entity discloses, except for the period covered by the financial statements: a) reasons for using a longer or shorter period; b) the fact that the amounts shown in the financial statements are not completely consistent
Comparative information	An entity discloses information about the prior period for all amounts shown in the financial statements of the current period. An entity shall include comparative information also in the descriptive part, if relevant for the understanding of the financial statements of the current period. When an entity changes the presentation or classification of items in its financial statements, an entity should re-classify comparative amounts, unless reclassification is impracticable. If an entity reclassifies the comparative amounts, it discloses the following information: a) the nature of reclassification; b) the amount of each reclassified item or class of items; c) the reason for reclassification. When it is impracticable to reclassify comparative amounts, an entity discloses the following information: a) the reason for not reclassifying the amounts; b) the nature of the adjustments that would have been made if the amounts were reclassified
Sequence of submission	An entity retains the presentation and classification of items in the financial statements from one period to another, unless: it is not evident (as a result of a material change in the nature of the entity's operations or review of its financial statements) that another presentation or other classification will be more appropriate, taking into account the criteria for the selection and application of accounting policies in IAS 8, «Accounting Policies, Changes in Accounting Estimates and Errors»; IFRS does not require changes to the presentation

Загальні характеристики фінансової звітності	
Принцип нарахування в бухгалтерському обліку	Суб'єкт господарювання складає свою фінансову звітність (крім інформації про рух грошових коштів) за принципом нарахування
Суттєвість та об'єднання у групи	Суб'єкт господарювання подає окремо кожний суттєвий клас подібних статей. Суб'єкт господарювання подає окремо статті відмінного характеру або функції, крім випадків, коли вони є несуттєвими
Згортання	Суб'єкт господарювання не повинен згортати активи та зобов'язання або дохід і витрати, якщо тільки цього не вимагає або не дозволяє МСФЗ
Частота звітності	Суб'єкт господарювання подає повний комплект фінансової звітності (включаючи порівняльну інформацію) як мінімум щороку. Якщо суб'єкт господарювання змінює дату закінчення свого звітного періоду і подає фінансову звітність за період, довший або коротший, ніж один рік, то суб'єкт господарювання розкриває, крім періоду, який охоплюється фінансовою звітністю: а) причини використання довшого чи коротшого періоду; б) той факт, що суми, наведені у фінансовій звітності, не є повністю зіставними
Порівняльна інформація	Суб'єкт господарювання розкриває інформацію стосовно попереднього періоду щодо всіх сум, наведених у фінансовій звітності поточного періоду. Суб'єкт господарювання повинен включати порівняльну інформацію також в описову частину, якщо вона є доречною для розуміння фінансової звітності поточного періоду. Коли суб'єкт господарювання змінює подання або класифікацію статей у своїй фінансовій звітності, то суб'єкт господарювання повинен пере класифікувати порівняльні суми, окрім випадків, коли перекласифікація є неможливою. Якщо суб'єкт господарювання перекласифікує порівняльні суми, то він розкриває таку інформацію: а) характер перекласифікації; б) суму кожної перекласифікованої статті або класу статей; в) причину перекласифікації. Коли неможливо перекласифікувати порівняльні суми, суб'єкт господарювання розкриває таку інформацію: а) причину, по якій не проведена перекласифікація сум; б) характер коригувань, які були б зроблені, якби суми були перекласифіковані
Послідовність подання	Суб'єкт господарювання зберігає подання та класифікацію статей у фінансовій звітності від одного періоду до іншого, якщо тільки: не є очевидним (внаслідок суттєвої зміни в характері операцій суб'єкта господарювання або огляду його фінансової звітності), що інше подання чи інша класифікація будуть більш доречними з урахуванням критеріїв щодо обрання та застосування облікових політик у МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки»; МСФЗ не вимагає зміни в поданні

2.2. Structure and classification of components of the Statement of financial position

The Statement of Financial Position (sometimes referred to as the «balance sheet») reflects assets, liabilities and equity capital of the company for a specific date – the end of the reporting period.

Items of the Statement of Financial Position are presented in Figure 2.2.1.

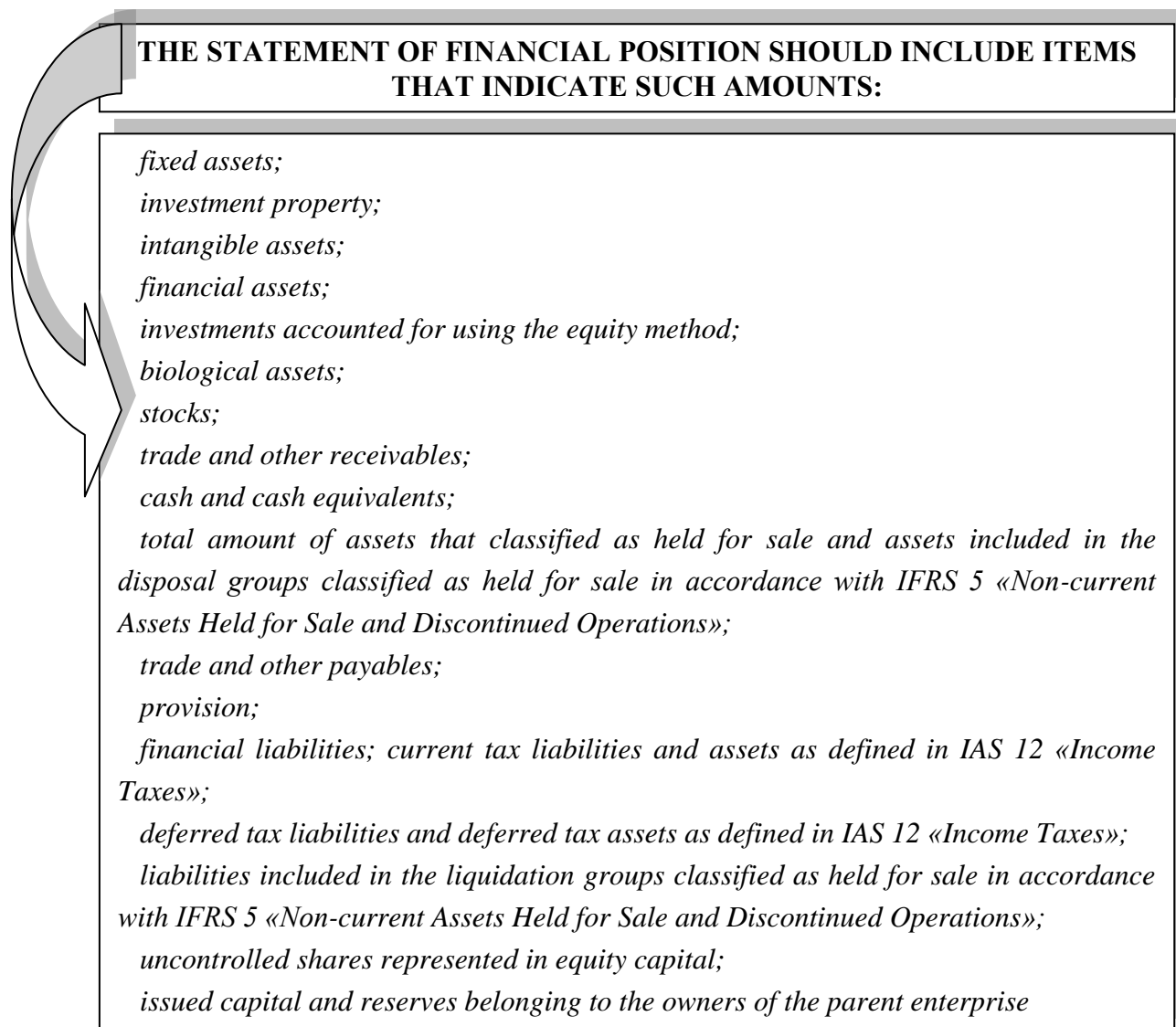

Fig. 2.2.1. Items of the Statement of Financial Position [IAS 1, § 54]

An entity presents additional lines of items (including disaggregation of items), headings and interim results in the Statement of Financial Position, when such an application is appropriate for an understanding of the entity's financial position [IAS 1, § 55].

An entity determines whether to separately submit additional items based on an assessment of: *nature and liquidity of assets; asset functions within the entity; amounts, nature and terms of liabilities.*

The main elements of the Statement of Financial Position are: Assets; Liabilities; Equity Capital.

2.2. Структура та класифікація складових Звіту про фінансовий стан

У *Звіті про фінансовий стан* (який іноді називають «балансом») відображають **активи, зобов'язання та власний капітал** підприємства на конкретну дату - кінець звітного періоду.

Статті Звіту про фінансовий стан представлено на рис. 2.2.1.

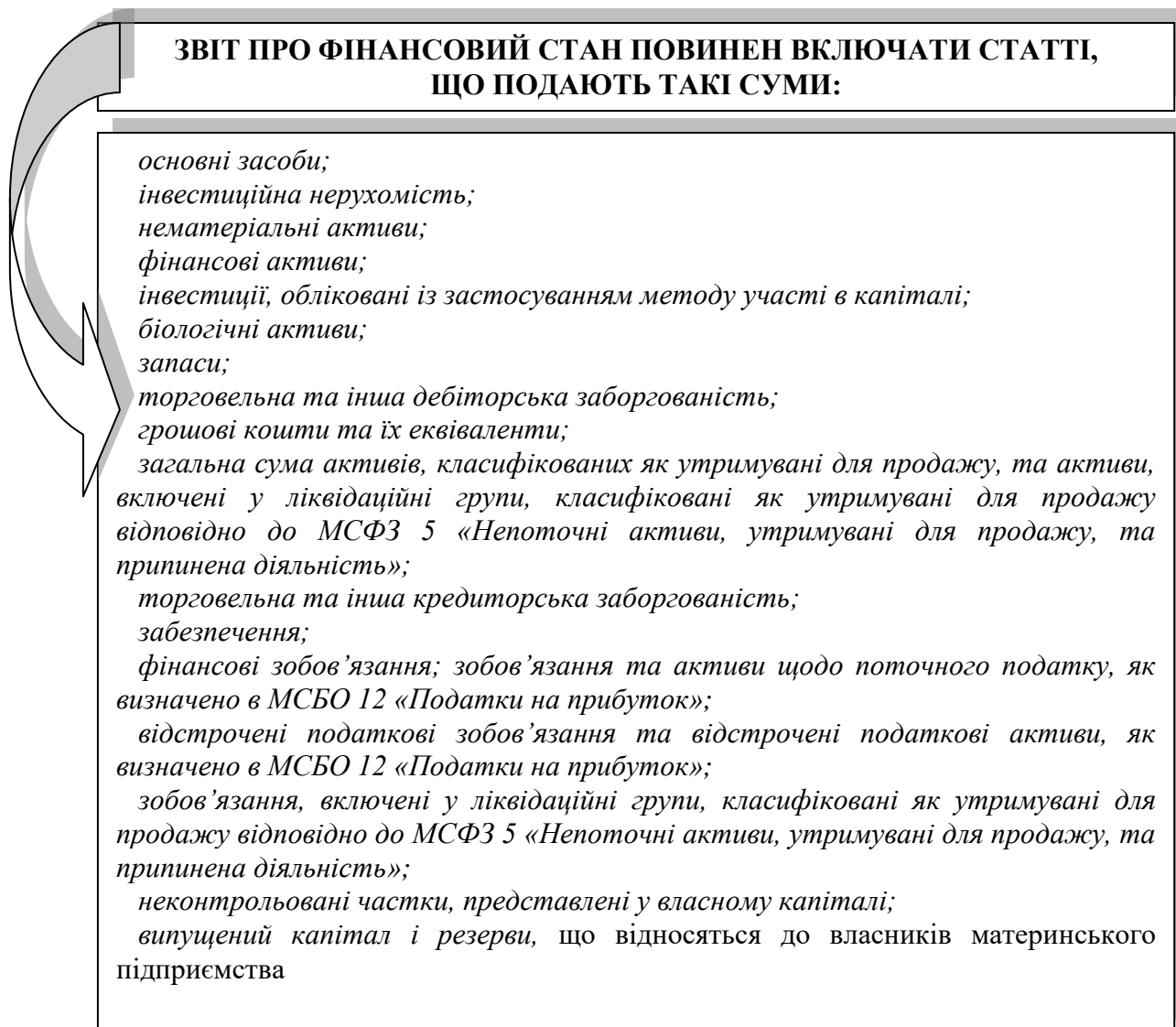

Рис. 2.2.1. Статті Звіту про фінансовий стан [МСБО 1, § 54]

Суб'єкт господарювання подає додаткові рядки статей (у тому числі дезагрегуючи статті), заголовки та проміжні підсумки у Звіті про фінансовий стан, коли таке подання є доречним для розуміння фінансового стану суб'єкта господарювання [МСБО 1, § 55].

Суб'єкт господарювання складає судження щодо того, чи подавати окремо додаткові статті, на основі оцінки: *характеру і ліквідності активів; функції активів у межах суб'єкта господарювання; сум, характеру та строків зобов'язань.*

Основними елементами Звіту про фінансовий стан є: **Активи; Зобов'язання; Власний капітал.**

Assets = Equity Capital + Liabilities, where

Assets = *Non-current assets + Current assets*

Liabilities = *Non-current liabilities + Current liabilities*

Equity Capital = *Paid-in Capital + Provisions + Retained Earnings*

An entity should classify an asset as current and liability as current in the Statement of Financial Position (Figures 2.2.2., 2.2.3).

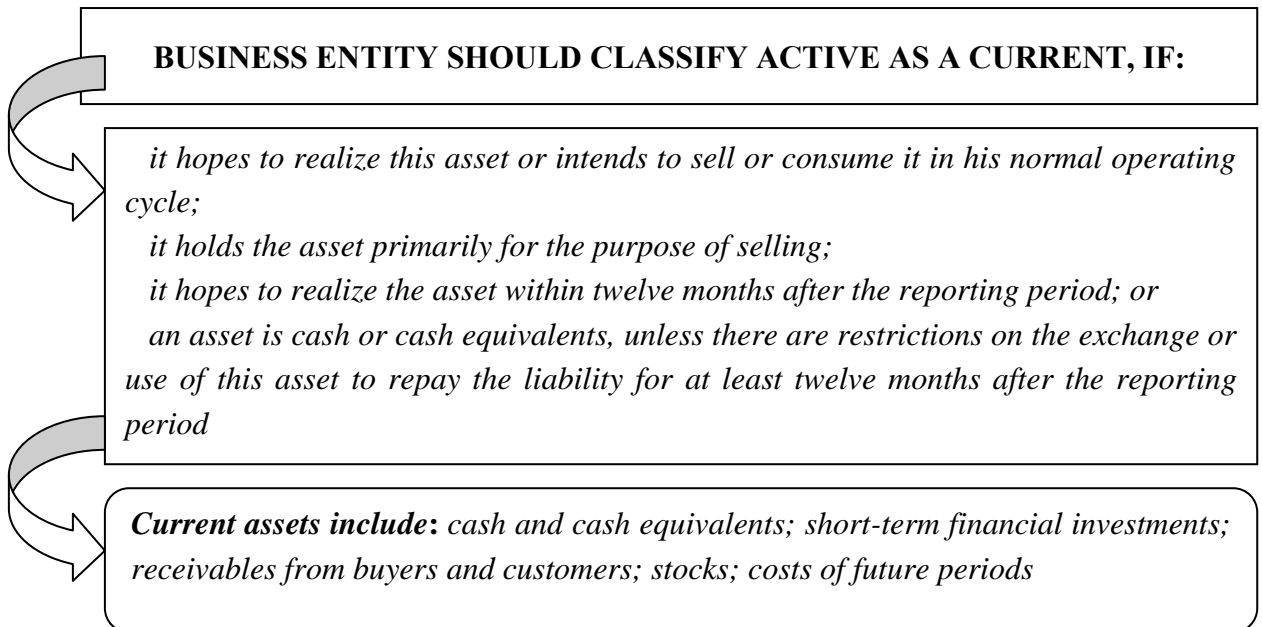

Fig. 2.2.2. Current assets [IAS 1, § 66]

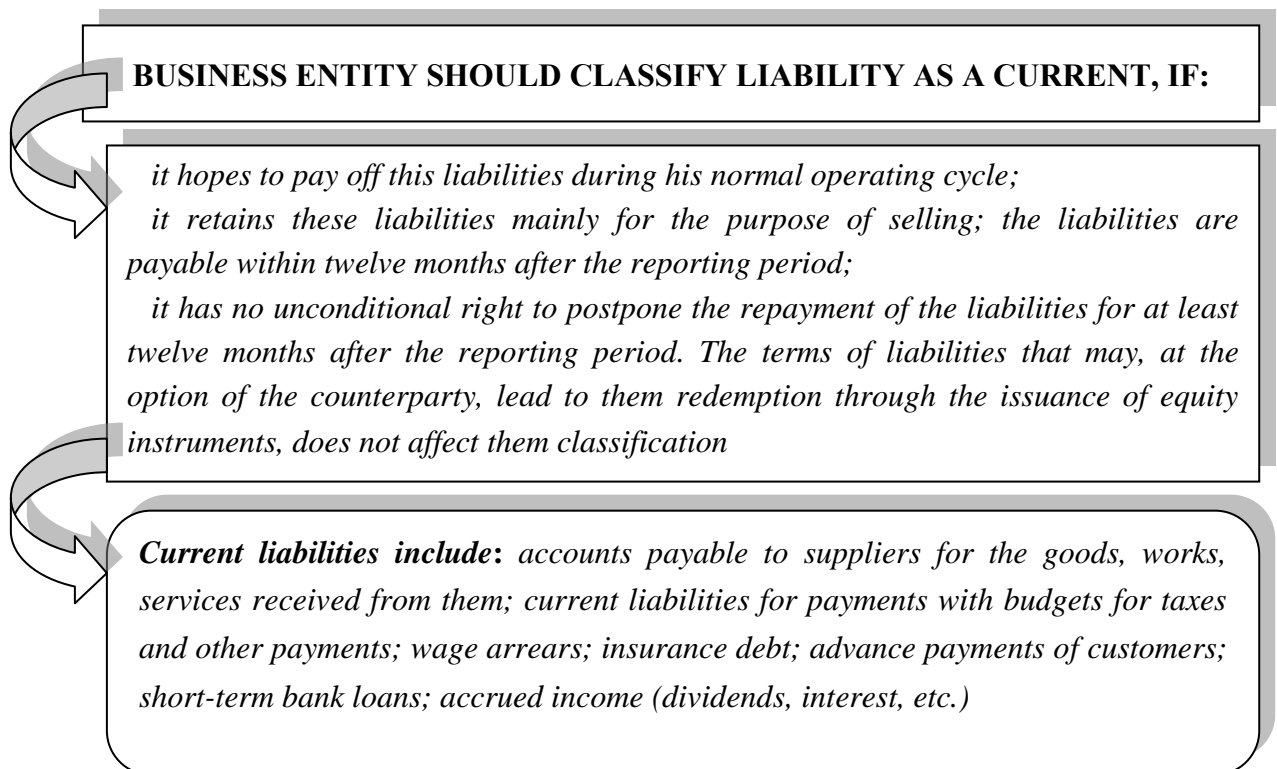

Fig. 2.2.3. Current liabilities [IAS 1, § 69]

Активи = Власний капітал + Зобов'язання, де
Активи = Непоточні активи + Поточні активи
Зобов'язання = Непоточні зобов'язання + Поточні зобов'язання
Власний капітал = Внесений капітал + Резерви + Нерозподілений прибуток
 Суб'єкт господарювання повинен класифікувати актив як поточний та зобов'язання як поточні у Звіті про фінансовий стан (рис. 2.2.2., 2.2.3).

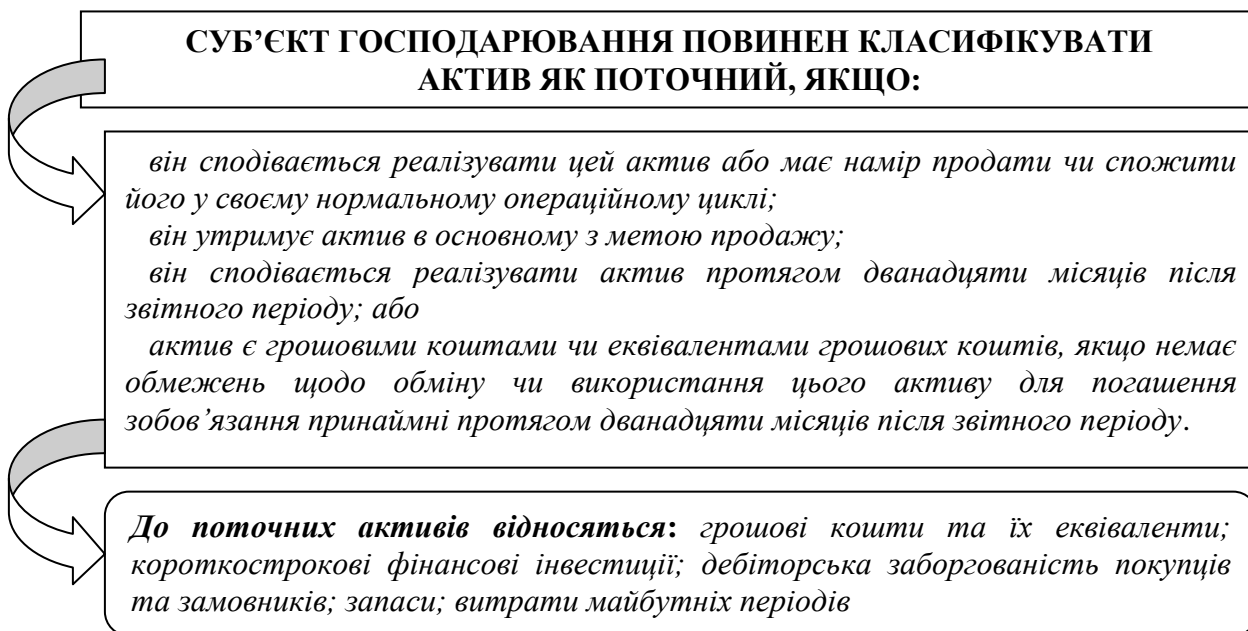

Рис. 2.2.2. Поточні активи [МСБО 1, § 66]

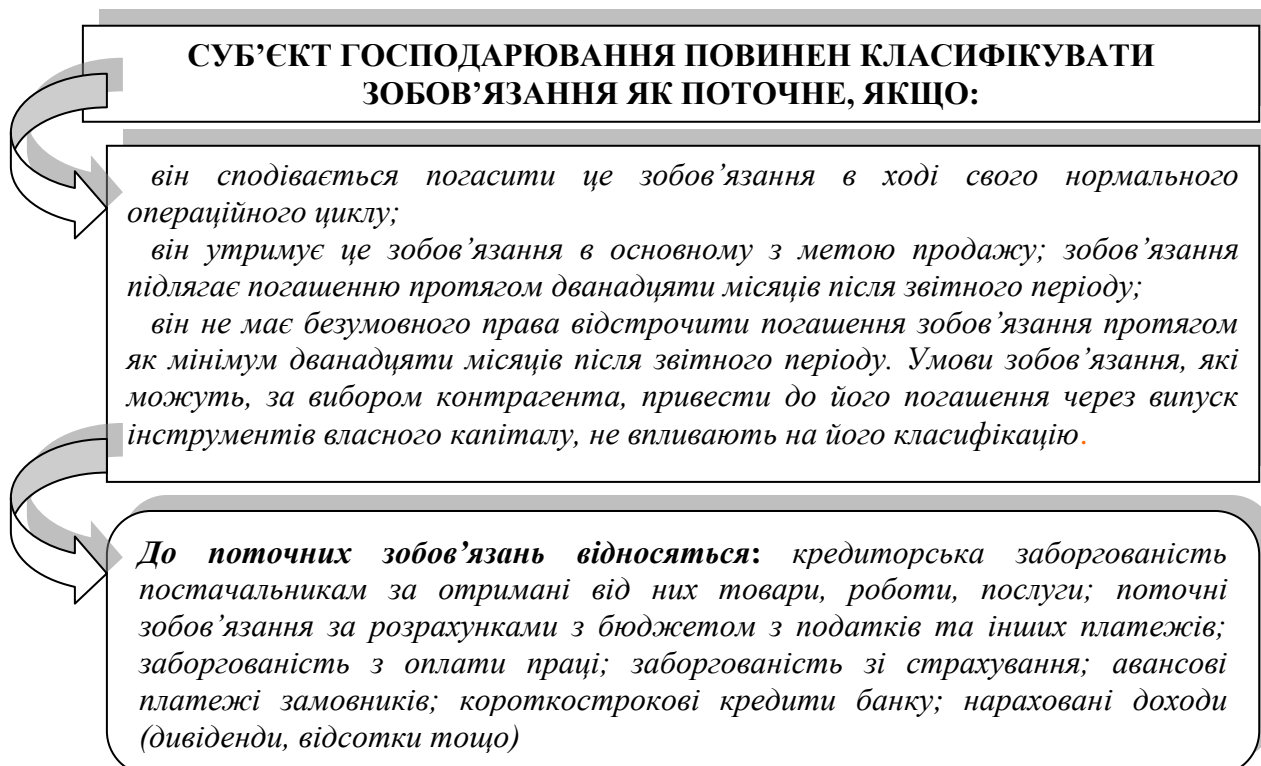

Рис. 2.2.3. Поточні зобов'язання [МСБО 1, § 69]

Non-current assets includes tangible, intangible and financial assets of a long-term nature. IAS 1 does not prohibit the use of alternative definitions if their meaning is clear [IAS 1, § 67].

The liability is classified as non-current, if the creditor, before the end of the reporting period, agreed to grant a grace period ending at least twelve months after the reporting period during which the entity may remedy the violation and during which the creditor cannot claim immediate payment [IAS 1, § 75].

An entity presents current and non-current assets and current and non-current liabilities as separate classifications in its report, except where a liquidity-based submission provides substantiated and more relevant information. In this case, an entity presents all its assets and liabilities in the order in which they are liquidated [IAS 1, § 56].

Irrespective of the adopted presentation method, an entity discloses the amount expected to be repaid or redeemable in more than twelve months for each line of assets and liabilities that combines the amounts expected to be recovered or repaid within:

*not more than twelve months after the reporting period and
more than twelve months after the reporting period.*

Information to be contained or directly in the Statement of Financial Position, or in the notes to it.

An entity discloses in the Statement of Financial Position or in the notes a more detailed breakdown of the lines presented using a classification appropriate to the operations of the entity.

The disclosures of information will be different for each item, for example:

items of property, plant and equipment are classified in accordance with IAS 16 «Property, Plant and Equipment»;

receivable details are detailed with the allocation of sums to receive from trading customers, before receiving from related parties, advances issued and other amounts;

inventories are classified in accordance with IAS 2 «Inventories», such as goods, main and auxiliary production materials, work in progress and finished products;

provision is divided into providing employee benefits and other items;

equity capital and reserves are divided into different classes such as paid-in capital, equity income and capital reserves [IAS 1, § 78].

An entity shall disclose such information in the Statement of Financial Position or in the notes:

for each class of share capital:

the number of shares authorized for issue;

the number of issued and fully paid-up shares, as well as issued but not fully paid-up shares;

Непоточний актив включає матеріальні, нематеріальні та фінансові активи довгострокового характеру. МСБО 1 не забороняє використання альтернативних визначень, якщо їх значення є зрозумілим [МСБО 1, § 67].

Зобов'язання класифікується як непоточне, якщо кредитор до настання кінця звітнього періоду погодився надати пільговий період, що закінчується принаймні через дванадцять місяців після звітнього періоду, протягом якого суб'єкт господарювання може виправити порушення та протягом якого кредитор не може вимагати негайного платежу [МСБО 1, § 75].

Суб'єкт господарювання подає поточні та непоточні активи і поточні та непоточні зобов'язання як окремі класифікації у своєму звіті, за винятком випадків, коли подання, що базується на ліквідності, надає інформацію, що є обґрунтованою та більш доречною. У разі такого винятку, суб'єкт господарювання подає всі активи та зобов'язання у порядку їхньої ліквідності [МСБО 1, § 56].

Незалежно від прийнятого методу подання, суб'єкт господарювання розкриває суму, що очікується до відшкодування або погашення через більш ніж дванадцять місяців, для кожного рядка активів та зобов'язань, яка об'єднує суми, що очікуються до відшкодування або погашення протягом:

не більше дванадцяти місяців після звітнього періоду та через більш ніж дванадцять місяців після звітнього періоду.

Інформація, що має міститися або безпосередньо у Звіті про фінансовий стан, або у примітках до нього.

Суб'єкт господарювання розкриває у звіті про фінансовий стан або у примітках більш детальну розбивку поданих рядків з використанням класифікації, яка підходить для операцій суб'єкта господарювання.

Розкриття інформації відрізнятимуться для кожної статті, наприклад:

статті основних засобів деталізуються за класами відповідно до МСБО 16 «Основні засоби»;

дебіторську заборгованість деталізують з виділенням сум до отримання від торгових клієнтів, до отримання від пов'язаних сторін, авансів виданих та інших сум;

запаси поділяють на види відповідно до МСБО 2 «Запаси», такі як товари, основні та допоміжні виробничі матеріали, незавершене виробництво та готова продукція;

забезпечення поділяють на забезпечення виплат працівникам та інші статті;

власний капітал та резерви поділяють на різні класи, такі як сплачений капітал, емісійний дохід та капітальні резерви [МСБО 1, § 78].

Суб'єкт господарювання повинен розкривати таку інформацію у звіті про фінансовий стан або в примітках:

для кожного класу акціонерного капіталу:

кількість акцій, дозволених до випуску;

кількість випущених і повністю сплачених акцій, а також випущених, але не повністю сплачених акцій;

the nominal value of one share or the fact of the absence of the nominal value of shares;

reconciliation of the number of shares in circulation at the beginning and at the end of the period;

the rights, privileges and limitations that accompany this class, including restrictions on the payment of dividends and the return of capital;

shares in an entity capital that are held by the entity or its subsidiaries or associates;

shares reserved for issue under option options and sales contracts, including conditions and amounts;

description of the nature of the purpose of each provision in equity capital [IAS 1, § 79].

An entity without share capital (eg a partnership or trust) discloses information that is equivalent to that required by paragraph 79 of IAS 1), reflecting changes in the period in each category of equity interest, as well as rights, privileges and limitations that belong to each category of equity interest [IAS 1, § 80].

2.3. Structure and methods of generating the Statement of profit or loss and other comprehensive income

An entity shall apply the Statement of profit or loss and other comprehensive income, except for the items of profit or loss and other comprehensive income:

profit or loss;

total other total income;

total income for the period that is the sum of profit or loss and other comprehensive income [IAS 1, § 81 A].

If an entity presents a separate income statement, it does not report a portion of the gain or loss in the statement of comprehensive income.

An entity shall, in addition to the item on profits and losses and the item of other comprehensive income, provide information on the distribution of gains and losses and other comprehensive income for the period:

profit or loss for the period related to: uncontrolled shareholdings and owners of the parent company.

total income for the period related to: Uncontrolled Parent Shareholders and Owners of the Parent Company [IAS 1, § 81 B].

An entity shall submit additional lines, headings and interim results in the report (reports) in which the profit or loss and other comprehensive income are presented, when such presentation is appropriate for understanding the financial performance of the entity.

The information to be reported in the section on profits and losses and in the section of other comprehensive income is given in the Table 2.3.1.

номінальну вартість однієї акції або факт відсутності номінальної вартості акцій;

узгодження кількості акцій в обігу на початок та на кінець періоду;

права, привілеї та обмеження, які супроводжують цей клас, включаючи обмеження з виплати дивідендів і повернення капіталу;

частки в суб'єкті господарювання, утримувані суб'єктом господарювання чи його дочірніми або асоційованими підприємствами;

акції, зарезервовані для випуску на умовах опціонів і контрактів з продажу, включаючи умови та суми;

опис характеру призначення кожного резерву у власному капіталі [МСБО 1, § 79].

Суб'єкт господарювання без акціонерного капіталу (наприклад, товариство або траст) розкриває інформацію, еквівалентну тій, що вимагає § 79 МСБО 1), відображуючи зміни протягом періоду в кожній категорії частки участі у власному капіталі, а також права, привілеї та обмеження, що відносяться до кожної категорії частки участі у власному капіталі [МСБО 1, § 80].

2.3. Структура та методика формування Звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід

Звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід суб'єкт господарювання має подавати, окрім розділів прибутку або збитку та іншого сукупного доходу:

прибуток або збиток;

загальний інший сукупний дохід;

сукупний дохід за період, який є сумою прибутку або збитку та іншого сукупного доходу [МСБО 1, § 81 А].

Якщо суб'єкт господарювання подає окремий звіт про прибутки та збитки, то він не подає розділ прибутків та збитків у звіті, у якому подається сукупний дохід.

Суб'єкт господарювання має подавати, окрім розділу прибутків та збитків та розділу іншого сукупного доходу, інформацію про розподіл прибутків або збитків та іншого сукупного доходу за період:

прибуток або збиток за період, що відноситься до: неконтрольованих часток участі та власників материнського підприємства.

сукупний дохід за період, що відноситься до: неконтрольованих часток участі та власників материнського підприємства [МСБО 1, § 81 Б].

Суб'єкт господарювання повинен подавати додаткові рядки, заголовки та проміжні підсумки у звіті (звітах), у якому (яких) подається прибуток або збиток та інший сукупний дохід, коли таке подання є доречним для розуміння фінансових результатів діяльності суб'єкта господарювання.

Інформація, яку слід подавати у розділі прибутків та збитків та у розділі іншого сукупного доходу наведена у табл. 2.3.1.

Table 2.3.1

**Information to be provided in the section on profits and losses and
in the section of other cumulative income [IAS 1, § 82, 82].**

Section	Information
The section «Profits and losses »	In addition to the items required by other IFRS, the profit and loss account or the income statement should include items that submit such amounts for the period:
	income;
	financial expenses;
	share of profit or loss of associates and joint ventures accounted for using equity method; tax expense;
	one sum of the result of suspended activities
The section «Other Total Income»	In the section of other cumulative income should be given separate lines of the amount for the period:
	articles of other comprehensive income classified by nature and grouped in such a way that, in accordance with other IFRSs, they:
	<i>in the future will not be reclassified to profit or loss;</i>
	<i>will subsequently be reclassified to profit or loss subject to certain conditions;</i>
	the share of other comprehensive income of associates or joint ventures that are accounted for using the equity method is separated from the share of items that, in accordance with other IFRS:
	<i>in the future will not be reclassified to profit or loss; and</i>
	<i>will subsequently be reclassified to profit or loss subject to certain conditions</i>

An entity may apply a reclassification adjustment in the income statement (s) and other comprehensive income or in the notes. An entity that applies a reclassification adjustment in the notes submits articles of other comprehensive income after all appropriate reclassification adjustments [IAS 1, § 94].

If the items of income or expense are significant, an entity shall disclose their nature and their amount separately.

The circumstances that lead to a separate disclosure of items of income and expenses include:

write-off of inventories to the net realizable value or write-off of property, plant and equipment to the amount of reimbursement, and reversal of such write-offs;

restructuring of directions of entity's activities and reversal of any provision for restructuring costs;

disposal of fixed assets;

disposal of investments;

discontinued operations;

settlement of lawsuits;

other reversal of provision [IAS 1, § 98].

An entity shall provide an analysis of the expense recognized in profit or loss using a classification based on the nature of the expense or on its function within the entity, depending on which analysis provides a substantiated and more relevant information [IAS 1, § 99].

Інформація, яку слід подавати у розділі прибутків та збитків та у розділі іншого сукупного доходу [МСБО 1, § 82, 82].

Розділ	Інформація
Розділ «Прибутки та збитки»	Окрім статей, що вимагаються іншими МСФЗ, розділ прибутків та збитків або звіт про прибутки та збитки має включати статті, які подають такі суми за період:
	дохід;
	фінансові витрати;
	частку прибутку або збитку асоційованих та спільних підприємств, що обліковуються за методом участі в капіталі; податкові витрати;
	одну суму підсумку припинених видів діяльності
Розділ «Інший сукупний дохід»	У розділі іншого сукупного доходу слід наводити окремими рядками суми за період:
	статей іншого сукупного доходу, класифікованих за своєю природою та об'єднаних у групи так, що відповідно до інших МСФЗ вони:
	<i>у подальшому не будуть перекласифіковані у прибуток або збиток;</i>
	<i>у подальшому будуть перекласифіковані у прибуток або збиток, якщо виконуватимуться певні умови;</i>
	частка іншого сукупного доходу асоційованих або спільних підприємств, облік яких здійснюється за методом участі у капіталі, відокремлена у частку статей, які, відповідно до інших МСФЗ:
	<i>у подальшому не будуть перекласифіковані у прибуток або збиток; та</i> <i>у подальшому будуть перекласифіковані у прибуток або збиток, якщо виконуватимуться певні умови</i>

Суб'єкт господарювання може подавати коригування перекласифікації у звіті (звітах) про прибутки та збитки та інший сукупний дохід або у примітках. Суб'єкт господарювання, який подає коригування перекласифікації у примітках, подає статті іншого сукупного доходу після всіх відповідних коригувань перекласифікації [МСБО 1, § 94].

Якщо статті доходу або витрат є суттєвими, суб'єкт господарювання повинен розкривати їх характер та суму окремо.

Обставини, які ведуть до окремого розкриття інформації статей доходу та витрат, включають:

стисання запасів до чистої вартості реалізації або списання основних засобів до суми відшкодування, а також сторнування таких списань;

реструктуризацію напрямів діяльності суб'єкта господарювання та сторнування будь-яких забезпечень на витрати на реструктуризацію;

вибуття об'єктів основних засобів;

вибуття інвестицій;

припинена діяльність;

урегулювання судових позовів;

інші сторнування забезпечень [МСБО 1, § 98].

Суб'єкт господарювання повинен подавати аналіз витрат, визнаних у прибутку чи збитку, із застосуванням класифікації, яка базується на характері витрат або на їхній функції у суб'єкта господарювання, залежно від того, який аналіз забезпечує обґрунтовану та більш доречну інформацію [МСБО 1, § 99].

The first form of analysis is a method of «nature of costs».

An entity combines expenses in profit or loss according to their nature (for example, depreciation, acquisition of materials, transport costs, employee benefits, advertising costs) and does not redistribute them to functions within the entity's business. This method can be easy to use, since there is no need to distribute operating costs in accordance with the classification of functions. The following is an example of a classification by method of the nature of expenses (Table 2.3.2).

Table 2.3.2

Form of the Profit and Loss Statement for the analysis by the nature of the expenses [IAS 1, § 102]

Sales Revenue	X
Other income	X
Change in stock of finished goods and work in progress	X
Raw materials and consumables	X
Expenditure on employee benefits	X
Depreciation costs	X
Other expenses	X
Costs, total	(X)
Profit before tax	

The second form of analysis is a method of «cost function» or «implementation cost», according to which expenditures are classified according to their functions as part of the cost price or, for example, expenses for sales or administrative activities. In accordance with this method, an entity discloses, at a minimum, information on the cost of the sale separately from other expenses. This method may provide more relevant information to users than the classification of costs by nature, but the allocation of cost to functions may require arbitrary allocation and significant judgment. The following is an example of classification by the method of cost function (Table 2.3.3).

Table 2.3.3

Form of the Profit and Loss Statement for the analysis by the method of cost function or cost of sales [IAS 1, § 103]

Sales Revenue	X
Cost of sales	(X)
Gross profit	X
Other income	X
Selling expenses	(X)
Administrative expenses	(X)
Other expenses	(X)
Profit before tax	X

An entity that classifies the cost of a function should disclose additional information on the nature of the expenses, including the depreciation and cost of employee benefits.

Перша форма аналізу – це метод «характеру витрат».

Суб'єкт господарювання об'єднує витрати у прибутку або збитку згідно з їх характером (наприклад, амортизація, придбання матеріалів, транспортні витрати, виплати працівникам, витрати на рекламу) і не перерозподіляє їх за функціями в межах суб'єкта господарювання. Цей метод може бути простим у застосуванні, оскільки немає потреби розподіляти операційні витрати відповідно до класифікації функцій. Далі наведено приклад класифікації за методом характеру витрат (табл. 2.3.2).

Таблиця 2.3.2

Форма звіту про прибутки і збитки для аналізу методом характеру витрат [МСБО 1, § 102]

Дохід від продажу	X
Інший дохід	X
Зміни запасів готової продукції та незавершеного виробництва	X
Сировина та витратні матеріали	X
Витрати на виплати працівникам	X
Витрати на амортизацію	X
Інші витрати	X
Витрати, всього	(X)
Прибуток до оподаткування	

Друга форма аналізу - це метод «функції витрат» або «собівартості реалізації», згідно з яким витрати класифікують відповідно до їх функцій як частини собівартості чи, наприклад, витрат на збут або адміністративну діяльність. Згідно з цим методом, суб'єкт господарювання розкриває, як мінімум, інформацію про собівартість реалізації окремо від інших витрат. Цей метод може надавати більш доречну інформацію користувачам, ніж класифікація витрат за характером, але розподіл витрат на функції може вимагати довільного розподілу та значного судження. Далі наведено приклад класифікації за методом функції витрат (табл. 2.3.3).

Таблиця 2.3.3

Форма звіту про прибутки і збитки для аналізу методом функції витрат або собівартості реалізації [МСБО 1, § 103]

Дохід від продажу	X
Собівартість реалізації	(X)
Валовий прибуток	X
Інший дохід	X
Витрати на збут	(X)
Адміністративні витрати	(X)
Інші витрати	(X)
Прибуток до оподаткування	X

Суб'єкт господарювання, який класифікує витрати за функцією, повинен розкривати додаткову інформацію про характер витрат, у тому числі витрати на амортизацію та витрати на виплати працівникам.

2.4. Purpose and main elements of the Statement of changes in equity

Owners are those who hold instruments classified as equity capital.

The Statement of changes in equity for financial reporting users provides additional information on changes in equity for the period between two dates of balance sheet (Figure 2.4.1).

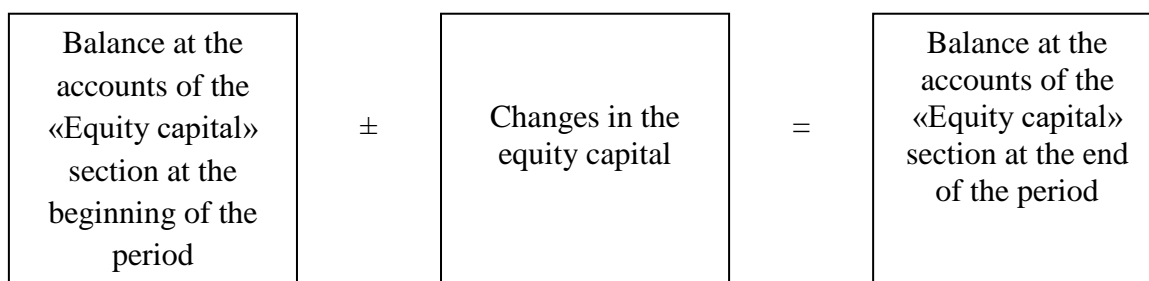

Fig. 2.4.1. Calculation of the balance on the accounts of the «Equity capital» section

IAS 1 requires an entity to report on changes in equity capital, which sets out:

total cumulative income for the period, indicating separately the total amounts attributable to the owners of the parent and uncontrolled shares;

for each component of equity capital, the effects of a retrospective application or a retrospective restatement recognized in accordance with IAS 8 «Accounting Policies, Changes in Accounting Estimates and Errors»;

for each component of equity, a comparison of the value at the beginning and the end of the period, separately disclosing the changes as a result:

profit or loss;

other cumulative income;

transactions with owners acting in accordance with their owners' authority, showing separately owners' fees and payments to owners, as well as changes in ownership interests in subsidiaries that did not lead to loss of control [IAS 1, § 106].

Information that an entity should report in the Statement of changes in equity or in the notes [IAS 1, § 106 A - 110]:

1. For each component of equity capital, an entity shall either report on changes in equity capital or, in the notes, analyze other comprehensive income by items. Components of equity capital include, for example, each class of contributed capital, the accumulated balance of each class of other comprehensive income and retained earnings.

2. An entity shall disclose in the Statement of changes in equity or in the notes the amount of dividends recognized as payments to owners during that period, as well as the corresponding amount of dividends per share.

2.4. Призначення та основні елементи Звіту про зміни у власному капіталі

Власники - це ті, хто утримують інструменти, класифіковані як власний капітал.

У Звіті про зміни у власному капіталі для користувачів фінансових звітів наводиться додаткова інформація про зміни у власному капіталі за період між двома датами балансу (рис. 2.4.1).

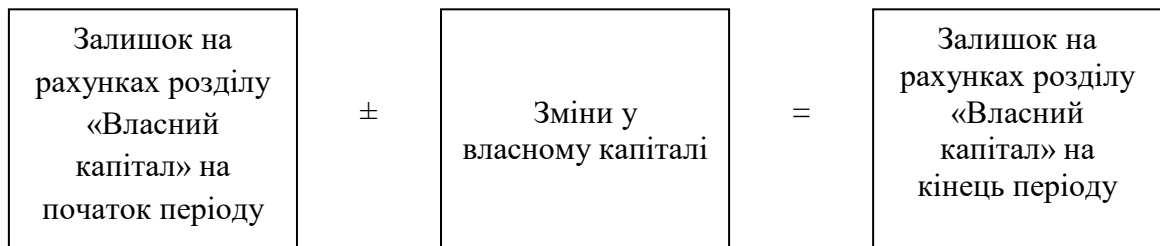

Рис. 2.4.1. Розрахунок залишку на рахунках розділу «Власний капітал»

МСБО 1 вимагає, щоб суб'єкт господарювання повинен подавати звіт про зміни у власному капіталі, у якому наводиться:

загальний сукупний дохід за період, із зазначенням окремо загальних сум, що відносяться до власників материнського підприємства та до неконтрольованих часток;

для кожного компонента власного капіталу впливи ретроспективного застосування або ретроспективного перерахунку, визнаного відповідно до МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки»;

для кожного компонента власного капіталу, зіставлення вартості на початок та на кінець періоду, окремо розкриваючи зміни в результаті:

прибутку чи збитку;

іншого сукупного доходу;

операцій з власниками, які діють згідно з їхніми повноваженнями власників, показуючи окремо внески власників та виплати власникам, а також зміни у частках власності у дочірніх підприємствах, які не спричинили втрату контролю [МСБО 1, § 106].

Інформація, яку суб'єкту господарювання слід подавати у Звіті про зміни у власному капіталі або у примітках [МСБО 1, § 106 А - 110]:

1. Для кожного компонента власного капіталу суб'єкт господарювання подає або у звіті про зміни у власному капіталі, або у примітках аналіз іншого сукупного доходу за статтями. Компоненти власного капіталу включають, наприклад, кожен клас внесеного капіталу, накопичений залишок кожного класу іншого сукупного доходу та нерозподілений прибуток.

2. Суб'єкт господарювання повинен подавати у звіті про зміни у власному капіталі або у примітках суми дивідендів, визнаних як виплати власникам протягом цього періоду, а також відповідну суму дивідендів на акцію.

3. Changes in the entity's equity for the period between the beginning and the end of the reporting period reflects the increase or decrease in net assets during the period. With the exception of changes resulting from transactions with owners acting in their capacity as owners (such as contributions to equity, re-purchases of equity instruments of the entity and dividends), and costs of transactions directly related to such transactions, the total change in equity in the period represents the total change in income and expenses, including gains and losses resulting from the entity's business during the period.

4. IAS 8 «Accounting Policies, Changes in Accounting Estimates and Errors» requires retrospective adjustments to reflect changes in accounting policy (as far as possible), retrospective restatement for correcting errors, as far as possible.

Retrospective adjustments and retrospective restatements are an adjustment to the balance of retained earnings at the beginning of the period, unless the IFRS requires a retrospective restatement of another component of equity.

5. The aggregate adjustment of each component of equity capital, resulting from changes in the accounting policies and, separately, the correction of errors. Information about such adjustments is disclosed for each prior period and beginning of the period.

2.5. Essence, content and methods of forming the Cash Flow Statement

An entity compiles the Cash Flow Statement in accordance with the requirements of IAS 7 «Statement of Cash Flows» (IAS 7) and presents it as part of the financial statements for each period presented in the financial statements.

Cash Flow Statement, if it used in conjunction with other financial statements, provides information that enables users to assess changes in net assets of an entity, its financial structure (including liquidity and solvency), and the ability to influence the amounts and timing of cash flows in order to adaptation to changing circumstances and opportunities. Information on cash flows is useful for assessing an entity's ability to generate cash and cash equivalents; it also enables users to develop models for assessing and comparing the present value of future cash flows from different entities [IAS 7, § 4].

Cash Flow Statement has such advantages:

provides information that enables users to assess changes in net assets of an entity, its financial structure (including liquidity and solvency), and the ability to influence the amounts and timing of cash flows to accommodate changing circumstances and opportunities;

characterizes the entity's ability to generate cash and cash equivalents;

provides users with the ability to design models for assessing and comparing the present value of future cash flows from different entities;

raises the degree of comparability of reporting on the results of various business entities, since it eliminates the influence of different approaches to accounting for identical transactions and events;

3. Зміни у власному капіталі суб'єкта господарювання за період між початком та кінцем звітного періоду відображає збільшення чи зменшення чистих активів протягом періоду. За винятком змін, які є наслідком операцій з власниками, що діють згідно з їхніми повноваженнями власників (таких як внески до власного капіталу, повторні придбання власних інструментів капіталу суб'єкта господарювання і дивіденди), а також витрат на операції, прямо пов'язаних з такими операціями, загальна зміна у власному капіталі протягом періоду відображає загальну зміну доходу та витрат, включаючи прибутки та збитки, отримані в результаті діяльності суб'єкта господарювання протягом періоду.

4. МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» вимагає ретроспективних коригувань для відображення змін в обліковій політиці (наскільки це можливо), ретроспективного перерахунку для виправлення помилок, наскільки це можливо.

Ретроспективні коригування та ретроспективні перерахунки - це коригування у залишку нерозподіленого прибутку на початок періоду, за винятком випадків, коли МСФЗ вимагає ретроспективного коригування іншого компонента власного капіталу.

5. Сукупне коригування кожного компонента власного капіталу, що є наслідком змін в обліковій політиці та, окремо, виправлення помилок. Інформацію про такі коригування розкривають за кожний попередній період та на початок періоду.

2.5. Сутність, зміст та методи формування Звіту про рух грошових коштів

Суб'єкт господарювання складає Звіт про рух грошових коштів згідно з вимогами МСБО 7 «Звіт про рух грошових коштів» (далі - МСБО 7) та подає його як складову частину фінансової звітності за кожний період подання фінансової звітності.

Звіт про рух грошових коштів, якщо він використовується разом з іншими фінансовими звітами, надає інформацію, яка дає користувачам змогу оцінювати зміни в чистих активах суб'єкта господарювання, його фінансовій структурі (у тому числі ліквідність та платоспроможність), а також здатність впливати на суми та строки грошових потоків з метою пристосування до змінюваних обставин та можливостей. Інформація про грошові потоки є корисною для оцінки здатності суб'єкта господарювання генерувати грошові кошти та їх еквіваленти; вона також дає користувачам змогу розробляти моделі для оцінки та порівняння теперішньої вартості майбутніх грошових потоків різних суб'єктів господарювання [МСБО 7, § 4].

Звіт про рух грошових коштів має такі переваги:

надає інформацію, яка дає користувачам змогу оцінювати зміни в чистих активах суб'єкта господарювання, його фінансовій структурі (у тому числі ліквідність та платоспроможність), а також здатність впливати на суми та строки грошових потоків з метою пристосування до змінюваних обставин та можливостей:

характеризує здатності суб'єкта господарювання генерувати грошові кошти та їх еквіваленти:

надає користувачам змогу розробляти моделі для оцінки та порівняння теперішньої вартості майбутніх грошових потоків різних суб'єктів господарювання:

підвищує ступінь зіставності звітності про результати діяльності різних суб'єктів господарювання, оскільки запобігає впливу різних підходів до обліку однакових операцій та подій;

used as an indicator of the amount, period, and certainty of future cash flows;

used when checking the accuracy of past cash flow estimates, as well as the relationship of profitability, net cash flows and the impact of price changes.

Cash Flow Statement should reflect the cash flows during the period according to the division of activity into:

operating activity;

investment activity;

financial activity [IAS 7, § 10].

Operating activity is the main activity of a revenue-producing entity and other activities that are not investment or financial activity [IAS 7, § 6].

Investment activity is the acquisition and sale of long-term assets, as well as other investments that are not cash equivalents [IAS 7, § 6].

Financial activity is activity that causes changes in the size and composition of the investment capital and borrowings of the entity [IAS 7, § 6].

Examples of cash flows from an operating, investment and financial activity of an entity are given in Table 2.5.1.

Table 2.5.1

Examples of cash flows from an operating, investment and financial activity of an entity [IAS 7, § 14, 16-17]

Activity	Examples of cash flows
Operating	<i>cash inflow from the sale of goods and provision of services</i>
	<i>receipt of funds from royalties, royalties, commissions, and other income</i>
	<i>payment of cash funds to suppliers of goods and services</i>
	<i>payment of cash funds to employees and payment on their behalf</i>
	<i>receipt of cash funds and payment of the insurance company's cash funds for bonuses and claims, annuities and other policy payments</i>
	<i>payment of cash funds or compensation for income taxes, if they are not specifically identified with financial or investment activity</i>
	<i>receipt and payment of cash under contracts concluded for dealer or commercial purposes</i>
	<i>advances in cash funds and loans performed by financial institutions that are related to the principal activities of an entity that generates revenue</i>
Investment	<i>payment of cash funds for the acquisition of fixed assets, intangible assets and other long-term assets. These payments also cover those related to capitalized development and construction costs by themselves</i>
	<i>cash funds inflow from the sale of fixed assets, intangible assets, as well as other long-term assets</i>
	<i>payment of cash funds for the acquisition of equity or debt instruments of other entities, as well as shares in joint ventures</i>
	<i>cash funds inflow from the sale of equity or debt instruments of other entities, as well as interests in joint ventures (other than income from instruments recognized as cash equivalents or held for dealer or commercial purposes)</i>
	<i>advances in cash funds and loans granted to other parties (other than advances and loans made by a financial institution)</i>
	<i>receipts from repayment of advances and loans (other than advances and loans from a financial institution) provided to other parties</i>

використовується як показник суми, періоду та визначеності майбутніх грошових потоків:

використовується під час перевірки точності минулих оцінок грошових потоків, а також взаємозв'язку рентабельності, чистих грошових потоків і впливу зміни цін.

Звіт про рух грошових коштів повинен вілюбразжати грошові потоки протягом періоду згідно з поділом діяльності на:

операційну діяльність;

інвестиційну діяльність;

фінансову діяльність [МСБО 7, § 10].

Операційна діяльність - це основна діяльність суб'єкта господарювання, яка приносить дохід, а також інші види діяльності, які не є інвестиційною або фінансовою діяльністю [МСБО 7, § 6].

Інвестиційна діяльність - це придбання і продаж довгострокових активів, а також інших інвестицій, які не є еквівалентами грошових коштів [МСБО 7, § 6].

Фінансова діяльність - діяльність, що спричиняє зміни розміру та складу вкладеного капіталу та запозичень суб'єкта господарювання [МСБО 7, § 6].

Приклади грошових потоків від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності суб'єкта господарювання наведені у табл. 2.5.1.

Таблиця 2.5.1

Приклади грошових потоків від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності суб'єкта господарювання [МСБО 7, § 14, 16-17]

Діяльність	Приклади грошових потоків	
Операційна	<i>надходження грошових коштів від продажу товарів та надання послуг</i>	
	<i>надходження грошових коштів від роялті, авторських гонорарів, комісійних, а також інших дохід</i>	
	<i>виплати грошових коштів постачальникам товарів та послуг</i>	
	<i>виплати грошових коштів працівникам та виплати за їх дорученням</i>	
	<i>надходження грошових коштів і виплати грошових коштів страхової компанії за премії та позови, ануїтети та інші виплати за полісами</i>	
	<i>виплати грошових коштів або компенсація податків на прибуток, якщо вони конкретно не ототожнюються з фінансовою або інвестиційною діяльністю</i>	
	<i>надходження і виплати грошових коштів за контрактами, укладеними для дилерських або торговельних цілей</i>	
	<i>аванси грошовими коштами і позики, здійсненні фінансовими установами, що пов'язані з основною діяльністю суб'єкта господарювання, яка приносить дохід</i>	
Інвестиційна	<i>виплати грошових коштів для придбання основних засобів, нематеріальних активів та інших довгострокових активів. Ці виплати охоплюють також ті, що пов'язані з капіталізованими витратами на розробки та будівництво власними силами</i>	
	<i>надходження грошових коштів від продажу основних засобів, нематеріальних активів, а також інших довгострокових активів</i>	
	<i>виплати грошових коштів для придбання власного капіталу або боргових інструментів інших суб'єктів господарювання, а також часток у спільних підприємствах</i>	
	<i>надходження грошових коштів від продажу власного капіталу або боргових інструментів інших суб'єктів господарювання, а також часток у спільних підприємствах (інші, ніж надходження за інструменти, що визнаються як еквіваленти грошових коштів або утримуються для дилерських чи торговельних цілей)</i>	
	<i>аванси грошовими коштами та позики, надані іншим сторонам (інші, ніж аванси і позики, здійснені фінансовою установою)</i>	
	<i>надходження грошових коштів від повернення авансів та позик (інших, ніж аванси та позики фінансової установи), наданих іншим сторонам</i>	

Completion of Table 2.5.1

Activity	Examples of cash flows
	<i>payment of cash funds under futures and forward contracts, options and contracts «swap», except when the contracts are held for dealing or trading purposes, or the payments are classified as financial activity</i>
	<i>cash funds inflows from futures and forward contracts, options and contracts «swap», except when the contracts are held for dealing or trading purposes, or the payments are classified as financial activity</i>
Financial	<i>receipt of cash funds from issuance of shares or other equity capital instruments</i>
	<i>payment of cash funds to owners for the acquisition or redemption of previously issued shares of the entity</i>
	<i>receipt of cash funds from the issuance of unsecured debt</i>
	<i>liabilities, loans, bills, bonds, mortgages, as well as other short-term or long-term loans</i>
	<i>payment of cash funds to repay loans</i>
	<i>payment of cash funds by the tenant in order to reduce the existing debt related to financial lease</i>

An entity reports cash flows from operating activity, applying:

direct method, which provides information that may be useful for estimating future cash flows and which cannot be obtained using the indirect method. According to the direct method, information on the main classes of gross cash receipts and gross cash outflows can be obtained:

from the accounting registers of the entity, or

by way of sale adjustment, the cost of sales (income in the form of interest and similar income, interest expense and similar costs to a financial institution), as well as other items in the statement of comprehensive income:

changes during the period in inventories and receivables and payables from operating activity;

other non-cash items; and

other items for which the effect of cash flows is cash flows from investing or financing activity.

indirect method, according to which net cash flows from operating activity are determined by adjusting profit or loss in accordance with the effect:

changes during the period in inventories and receivables and payables from operating activity;

non-cash items such as depreciation, collaterals, deferred taxes, unrealized gains and losses from currency exchanges and retained earnings from affiliated enterprises; and

all other items for which the effect of cash funds is the cash flows from investing or financing activities.

There is also permissible to define the net cash flow from operating activities by an indirect method when revenue and expenses are disclosed, information disclosed in the statement of comprehensive income, and changes during the reporting period in inventories, as well as receivables and payables from operating activity.

Діяльність	Приклади грошових потоків
	<i>виплати грошових коштів за ф'ючерними і форвардними контрактами, опціонами та контрактами "своп", окрім випадків, коли такі контракти укладаються для дилерських чи торговельних цілей або виплати класифікуються як фінансова діяльність</i>
	<i>надходження грошових коштів від ф'ючерних і форвардних контрактів, опціонів та контрактів «своп», окрім випадків, коли такі контракти укладаються для дилерських чи торговельних цілей або надходження класифікуються як фінансова діяльність</i>
Фінансова	<i>надходження грошових коштів від випуску акцій або інших інструментів власного капіталу</i>
	<i>виплати грошових коштів власникам для придбання або викупу раніше випущених акцій суб'єкта господарювання</i>
	<i>надходження грошових коштів від випуску незабезпечених боргових</i>
	<i>зобов'язань, позик, векселів, облігацій, іпотек, а також інших короткострокових або довгострокових позик</i>
	<i>виплати грошових коштів для погашення позик</i>
	<i>виплати грошових коштів орендарем для зменшення існуючої заборгованості, пов'язаної з фінансовою орендою</i>

Суб'єкт господарювання звітує про грошові потоки від операційної діяльності, застосовуючи:

прямий метод, який надає інформацію, яка може бути корисною для оцінки майбутніх грошових потоків і яку не можна отримати із застосуванням непрямого методу. Згідно з прямим методом, інформацію про основні класи валових надходжень грошових коштів і валових виплат грошових коштів можна отримати:

з облікових реєстрів суб'єкта господарювання, або шляхом коригування продажів, собівартості проданої продукції (дохід у вигляді відсотків та подібний дохід, витрати на виплату відсотків та подібні витрати для фінансової установи), а також інших статей у звіті про сукупні доходи щодо:

змін протягом періоду в запасах і дебіторській та кредиторській заборгованості від операційної діяльності;

інших негрошових статей; та

інших статей, для яких вплив грошових коштів є грошовими потоками від інвестиційної або фінансової діяльності.

непрямий метод, згідно з яким чисті грошові потоки від операційної діяльності визначаються шляхом коригування прибутку або збитку відповідно до впливу:

змін протягом періоду в запасах і дебіторській та кредиторській заборгованості від операційної діяльності;

негрошових статей, таких як амортизація, забезпечення, відстрочені податки, нереалізовані прибутки та збитки від обміну валют та нерозподілений прибуток від асоційованих підприємств; та

усіх інших статей, для яких вплив грошових коштів є грошовими потоками від інвестиційної або фінансової діяльності.

Допустимим є також визначення чистого руху грошових коштів від операційної діяльності непрямим методом, коли відображаються доходи та витрати, інформація про які розкрита у звіті про сукупні доходи, і зміни протягом звітного періоду в запасах, а також дебіторська та кредиторська заборгованість від операційної діяльності.

The form of the Cash Flow Statement in the direct method is shown in the Table 2.5.2, by the indirect method in Table 2.5.3.

Table 2.5.2

Cash Flow Statement as of December 31, 20XX
(by direct method, thousand UAH)

Item	20XX p.	20XX p.
Receipt of cash funds from customers	X	
Cash funds paid to suppliers and officials	X	
Cash funds from operations	X	
Interest paid	(X)	
Paid income taxes	(X)	
Net cash funds from operating activity		X

Table 2.5.3

Cash Flow Statement as of December 31, 20XX
(by indirect method, thousand UAH)

Item	20XX p.	20XX p.
Net profit before tax	X	
Adjustment to:		
- depreciation	X	
- losses from exchange rate differences	X	
- profit from investment activity	(X)	
- cost of paying interest	X	
Operating profit to changes in working capital	X	
Increase in trade and other receivables	(X)	
Reducing stocks	X	
Reduced trade payables	(X)	
Cash funds received from operations	X	
Interest paid	(X)	
Paid income taxes	(X)	
Net cash funds from operating activity		X

2.6. Essence, significance and general requirements for submitting information in the Notes to the Financial Statements

The notes include information in addition to the statement of changes in the statement of financial position, income statement (s) and other comprehensive income, statement of changes in equity and statement of cash flows. The notes provide descriptive explanations or more detailed analysis of the articles presented in these financial statements, as well as information about articles that do not meet the recognition requirements in these reports.

In the Notes to the financial statements should be:

to provide information on the basis of preparation of financial statements and on specific accounting policies that are required but not presented in the financial statements;

to disclosure of information required by IFRS and not disclosed in the financial statements;

Форма звіту про рух грошових коштів за прямим методом наведена у табл. 2.5.2, за непрямим методом у табл. 2.5.3.

Таблиця 2.5.2

Звіт про рух грошових коштів на 31 грудня 20XX р.

(за прямим методом, тис. грн)

Стаття	20XX р.	20XX р.
Находження грошових коштів від клієнтів	X	
Грошові кошти, виплачені постачальникам і службовцям	X	
Грошові кошти від операцій	X	
Сплачені відсотки	(X)	
Сплачені податки на прибуток	(X)	
Чисті грошові кошти від операційної діяльності		X

Таблиця 2.5.3

Звіт про рух грошових коштів на 31 грудня 20XX р.

(за непрямим методом, тис. грн)

Стаття	20XX р.	20XX р.
Чистий прибуток до оподаткування	X	
Коригування на:		
- амортизацію	X	
- збитки від курсових різниць	X	
- прибуток від інвестиційної діяльності	(X)	
- витрати на сплату відсотків	X	
Операційний прибуток до змін робочого капіталу	X	
Збільшення торгової та іншої дебіторської заборгованості	(X)	
Зменшення запасів	X	
Зменшення торговельної кредиторської заборгованості	(X)	
Грошові кошти, одержані від операцій	X	
Відсотки сплачені	(X)	
Податки на прибуток сплачені	(X)	
Чисті грошові кошти від операційної діяльності		X

2.6. Сутність, значення та загальні вимоги до подання інформації в Примітках до фінансових звітів

Примітки містять інформацію на додаток до поданої у звіті про фінансовий стан, звіті (звітах) про прибутки та збитки та інший сукупний дохід, звіті про зміни у власному капіталі та звіті про рух грошових коштів. Примітки надають описові пояснення чи детальніший аналіз статей, поданих у цих фінансових звітах, а також інформацію про статті, які не відповідають вимогам визнання в цих звітах.

У Примітках до фінансових звітів слід:

подавати інформацію про основу складання фінансової звітності і про конкретні облікові політики, такі що вимагаються, але не наведені у фінансових звітах;

розкривати інформацію, що вимагається МСФЗ і яку не подано у фінансовій звітності;

to provide information that is not presented in the financial statements, but which is relevant to its understanding [IAS 1, § 112].

An entity should, as far as possible, submit notes to the financial statements in an orderly manner. In determining the way in which notes are systematically presented, an entity should take into account the impact of such a presentation on the comprehensiveness and comparability of its financial statements. For each item presented in the statement of financial position and in the income statement (s) and other comprehensive income, in the statement of changes in equity and in the statement of cash flows, the entity shall make a reference to any item related information in the notes [IAS 1, § 113].

Examples of systematic arrangement of notes or grouping of notes:

paying more attention to those areas of activity that the entity considers most appropriate for understanding their financial results and financial position, for example, merging into one group information about specific types of operating activity;

the grouping of information about items that are valued by one method, say, assets measured at fair value;

following the order of the items in the income statement (s) and other comprehensive income and statement of financial position, such as:

indication of compliance with IFRS;

presentation of material applied accounting policies;

information confirming the items presented in the statements of financial position and in the income statement (s) and other comprehensive income, as well as in the statement of changes in equity capital and in the statement of cash flows, in the order in which each report and each line are submitted; and disclosure of other information, including: contingent liabilities and unrecognized contractual obligations; disclosure of non-financial information [IAS 1, § 114].

An entity may submit notes that provide information on the basis of preparation of financial statements and specific accounting policies as a separate section of the financial statements.

Questions for knowledge control

1. What features of general-purpose reporting you can call?
2. What components of financial reporting do you know?
3. What requirements for the reporting period are defined in IAS 1 «Presentation of Financial Statements»?
4. How current and non-current assets are determined?
5. What information should be reflected in the Statement of Financial Position?
6. What is the minimum amount of information in the statement of financial position and what requirements to disclosure of its items?

надавати інформацію, яку не подано у фінансовій звітності, але яка є доречною для її розуміння [МСБО 1, § 112].

Суб'єкт господарювання, наскільки це можливо, повинен подавати примітки до фінансової звітності впорядковано. Визначаючи спосіб системного подання приміток, суб'єкт господарювання має врахувати вплив такого подання на зрозумілість та порівнянність своєї фінансової звітності. До кожної статті, поданої у звіті про фінансовий стан та у звіті (звітах) про прибутки та збитки та інший сукупний дохід, у звіті про зміни у власному капіталі та звіті про рух грошових коштів, суб'єкт господарювання повинен робити посилання на будь-яку пов'язану з нею інформацію у примітках [МСБО 1, § 113].

Приклади систематичного впорядкування приміток або їх об'єднання у групи:

придільення більшої уваги тим напрямкам діяльності, які суб'єкт господарювання вважає найбільш доцільними для розуміння своїх фінансових результатів та фінансового стану, скажімо, об'єднання в одну групу інформації про конкретні види операційної діяльності;

об'єднання у групи інформації про статті, що оцінюються за одним методом, скажімо, активи, що оцінюються за справедливою вартістю;

слідування порядку статей у звіті (звітах) про прибутки або збитки та інший сукупний дохід та звіті про фінансовий стан, як-от:

зазначення відповідності МСФЗ;

виклад суттєвих застосованих облікових політик;

інформація, що підтверджує статті, подані у звітах про фінансовий стан та у звіті (звітах) про прибутки або збитки та інший сукупний дохід, а також у звіті про зміни у власному капіталі та звіті про рух грошових коштів, у тому порядку, в якому подано кожний звіт та кожний рядок; та розкриття іншої інформації, включаючи: умовні зобов'язання та невизнані контрактні зобов'язання; розкриття нефінансової інформації [МСБО 1, § 114].

Суб'єкт господарювання може подавати примітки, що надають інформацію про основу складання фінансової звітності та конкретні облікові політики як окремий розділ фінансової звітності.

Питання для контролю знань

1. Які особливості звітності загального призначення ви можете назвати?
2. Які компоненти фінансової звітності ви знаєте?
3. Які вимоги до звітного періоду визначені у МСБО 1 «Подання фінансової звітності» ?
4. Як визначають поточні й непоточні активи ?
5. Яку інформацію необхідно відобразити у Звіті про фінансовий стан ?
6. Який мінімальний обсяг інформації у Звіті про фінансовий стан та які вимоги до розкриття його статей ?

7. What are the requirements for the disclosure of certain articles of the Profit and Loss Account and other comprehensive income?
8. To justify the cost analysis using the classification by their nature or function?
9. What objects are reflected in the Statement of Changes in Equity?
10. What items are necessarily reflected in the Statement of Changes in Equity?
11. What is the purpose of submitting a Cash Flow Statement.
12. What methods of drawing up the Cash Flow Statement is provided in IAS 1 «Presentation of Financial Statements»?
13. What is the indirect method of submitting a Cash Flow Statement?
14. Give examples of cash flows from operating, investment and financial activity.
15. Describe the financial statements for IAS 1.

7. Які вимоги до розкриття окремих статей Звіту про прибутки і збитки та інший сукупний дохід ?
8. Обґрунтуйте аналіз витрат з використанням класифікації за їх характером або за функцією ?
9. Які об'єкти відображаються у Звіті про зміни у власному капіталі ?
10. Які статті обов'язково відображаються у Звіті про зміни у власному капіталі ?
11. Яка мета подання Звіту про рух грошових коштів.
12. Які методи складання Звіту про рух грошових коштів передбачено у МСБО 1 «Подання фінансової звітності» ?
13. У чому полягає непрямий метод подання Звіту про рух грошових коштів ?
14. Наведіть приклади руху грошових коштів від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності.
15. Надайте характеристику фінансовим звітам за МСБО 1

THEME 3
ADDITIONAL DISCLOSURE OF INFORMATION
IN FINANCIAL REPORTS

Lecture plan 3

3.1. Impact of changes in accounting policies, accounting estimates and errors in financial statements.

3.2. Impact of events that occurred after the end of the reporting period on the recognition and measurement of elements of financial statements.

3.3. Requirements and principles for disclosure of information about operating segments in financial statements.

3.4. Disclosure of information about related parties.

Mini-lexicon: *geographical segment, economic segment, reporting segment, changes in accounting policies, accounting policies, operating segments, errors in financial statements, material error, segment.*

Recommended literature: 1-4, 6, 8, 11-13, 17, 19, 21-22, 24-25

3.1. Impact of changes in accounting policies, accounting estimates and errors in financial statements

Defining the criteria for selecting and modifying accounting policies, together with the accounting approach and the disclosure of information about changes in accounting policies, changes in accounting estimates and corrections of errors, is regulated by IAS 8 «Accounting Policies, Changes in Accounting Estimates and Errors» (further – IAS 8).

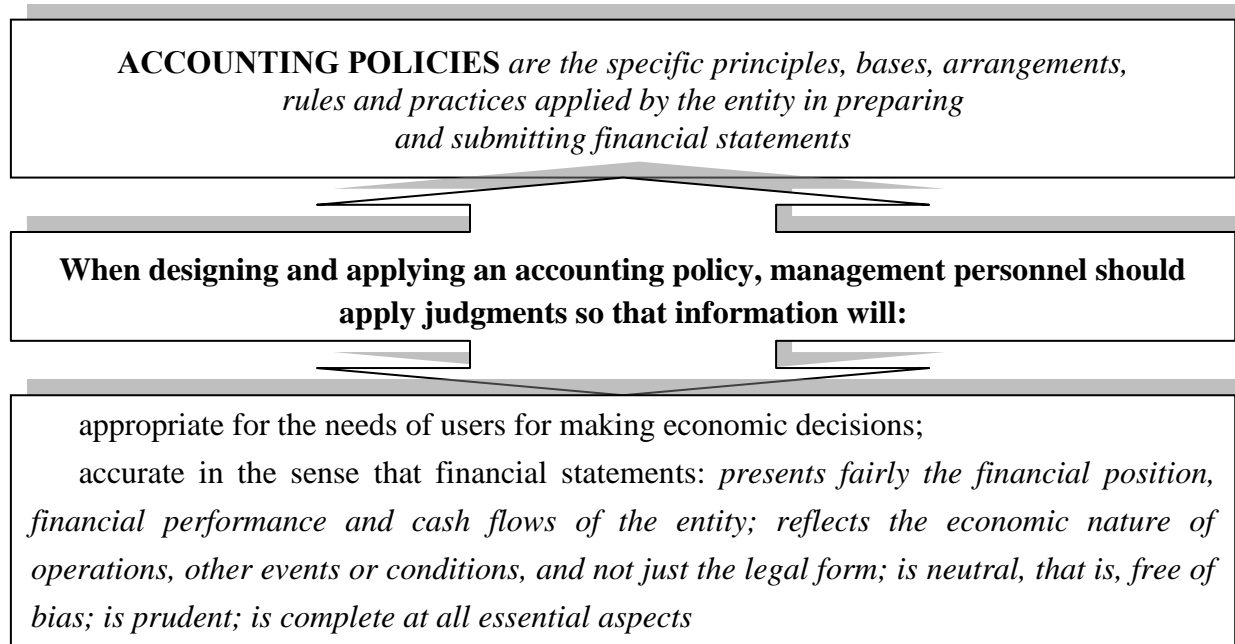

Fig. 3.1.1. Management staff judgments when designing and applying accounting policies in accordance with IAS 8 «Accounting Policies, Changes in Accounting Estimates and Errors» [IAS 8, § 5, 11]

ТЕМА 3 ДОДАТКОВІ РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ У ФІНАНСОВИХ ЗВІТАХ

План лекції 3

3.1. Вплив змін облікової політики, облікових оцінок та помилок на фінансові звіти.

3.2. Вплив подій, які відбулися після закінчення звітного періоду на визнання та оцінку елементів фінансових звітів.

3.3. Вимоги та принципи розкриття інформації про операційні сегменти у фінансових звітах.

3.4. Розкриття інформації про пов'язані особи.

Міні-лексикон: *географічний сегмент, економічний сегмент, звітний сегмент зміни в обліковій політиці, облікова політика, операційний сегмент, помилки у фінансових звітах, суттєва помилка, сегмент.*

Рекомендована література: 1-4, 6, 8, 11-13, 17, 19, 21-22, 24-25

3.1. Вплив змін облікової політики, облікових оцінок та помилок на фінансові звіти

Визначення критеріїв до обрання та змінювання облікових політик разом з обліковим підходом та розкриттям інформації про зміни в облікових політиках, зміни в облікових оцінках та виправлення помилок регулює МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» (далі – МСБО 8).

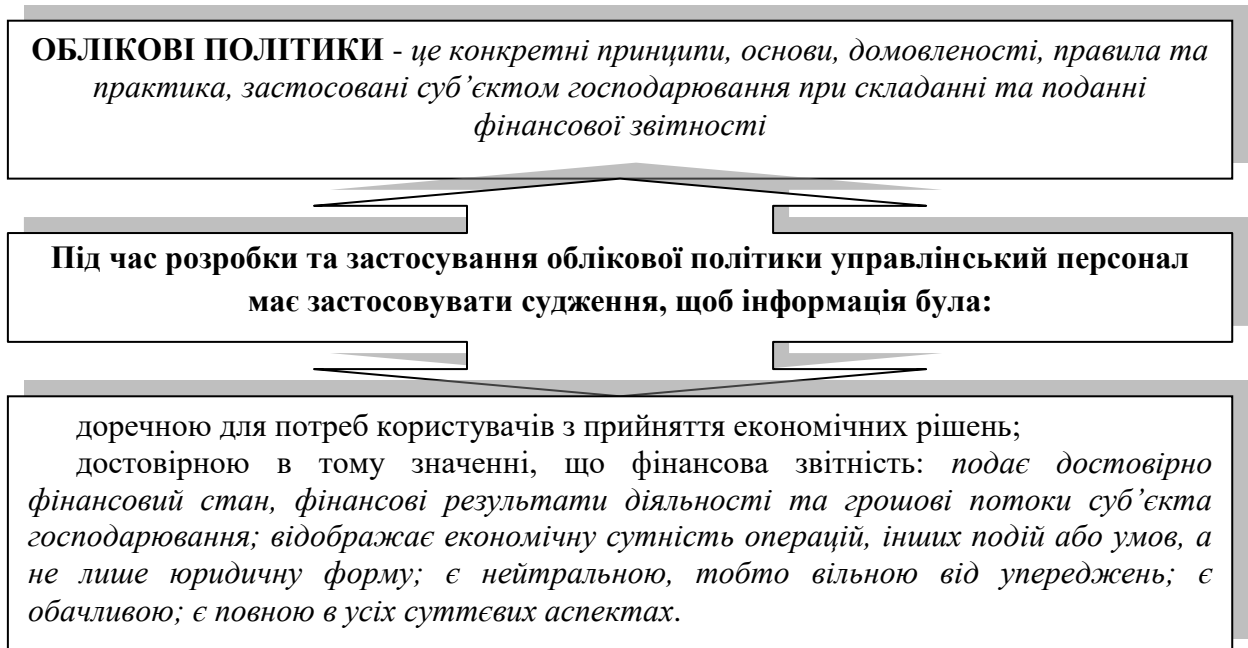

Рис. 3.1.1. Судження управлінського персоналу під час розробки та застосування облікових політик відповідно МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» [МСБО 8, § 5, 11]

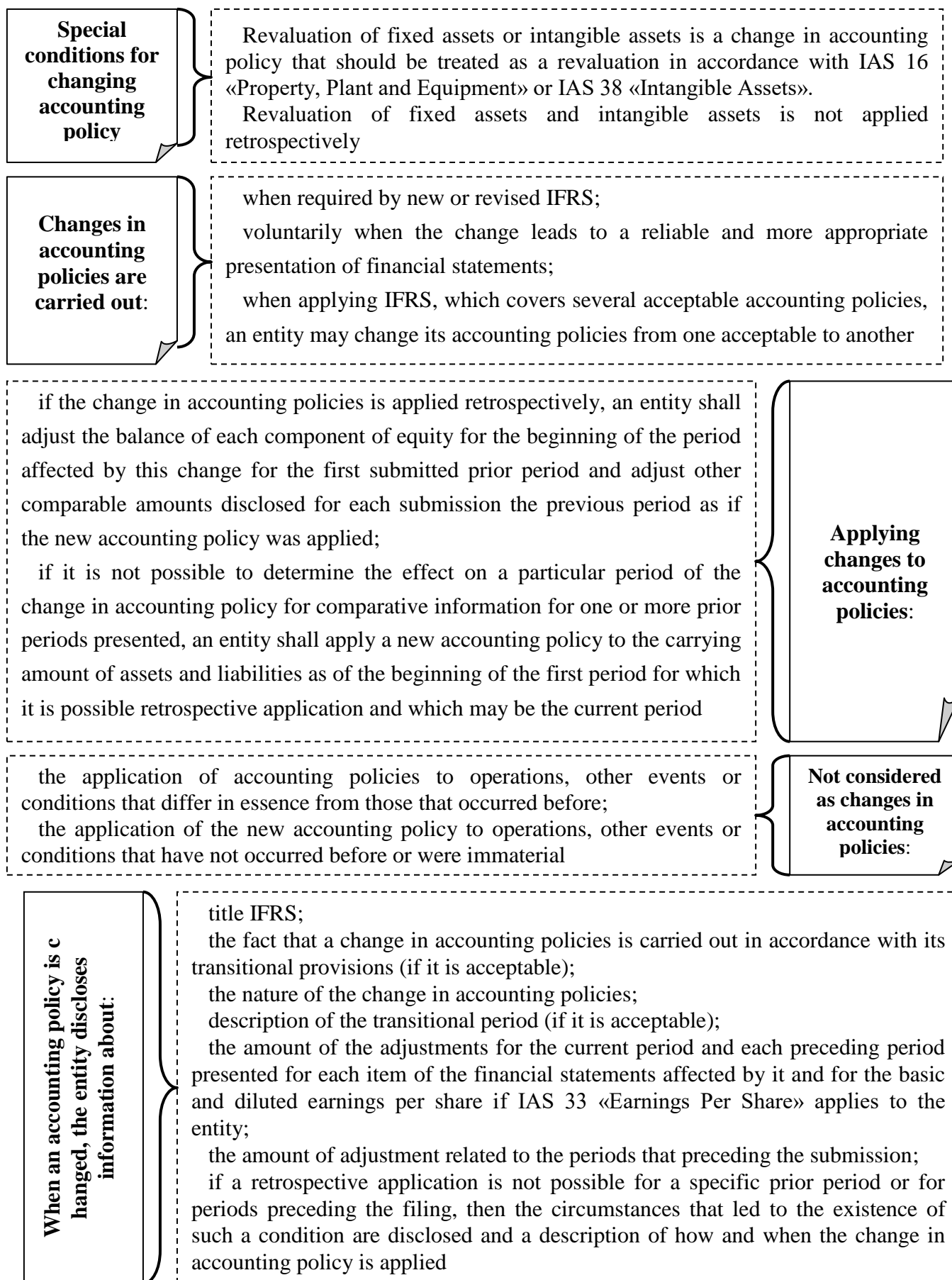

Fig. 3.1.2. Applying changes to accounting policies [IAS 8, § 14-21]

Рис. 3.1.2. Застосування зміни в облікових політиках [МСБО 8, § 14-21]

The voluntary change in accounting policies should be carefully analyzed.

It is not correct to repeatedly change accounting policies without a thorough analysis of the relevant criteria for applying accounting policy changes.

Changes in the accounting estimate are an adjustment to the carrying amount of an asset or liability or an amount of periodic consumption of an asset that results from an assessment of the present status of assets and liabilities and related expected future benefits and liabilities. Changes in accounting estimates are the result of new information or new developments and, accordingly, are not a bug fix [IAS 8, § 5].

Perspective application of accounting estimation is recognition of the impact of accounting estimates in current and future periods affected by the change [IAS 8, § 5].

Changes in accounting estimates are the result of new information or new developments and, accordingly, are not a bug fix.

Due to the uncertainty inherent in business activities, many items in the financial statements cannot be estimated accurately, but can only be estimated in advance. The preliminary estimate relates to judgments based on the most recent available reliable information [IAS 8, § 32].

An entity discloses information about the nature and amount of changes in an accounting estimate that affects the current period or, as expected, will have an effect on future periods, except for disclosure of exposure information for future periods, if it is impracticable to pre-evaluate such an effect. If information on the size of the impact on future periods is not disclosed due to the impossibility of its prior estimation, the entity discloses information about this fact.

Errors of previous periods and the reasons for their occurrence are shown in Figure 3.1.2.

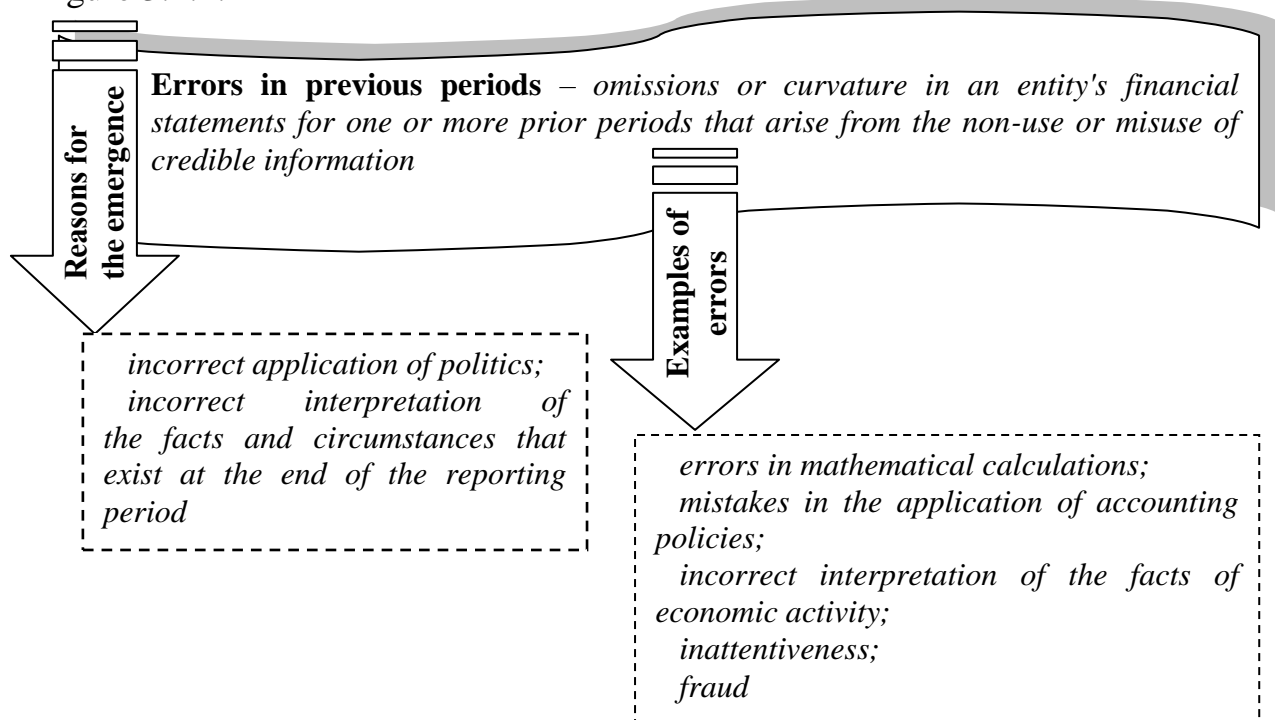

Fig. 3.1.2. Errors of previous periods and the reasons for their occurrence [IAS 8, § 5]

Добровільна зміна облікової політики має бути ретельно проаналізована.

Не є правильною багаторазова зміна облікової політики без ретельного аналізу відповідних критеріїв застосування зміни облікової політики.

Зміни в обліковій оцінці - це коригування балансової вартості активу або зобов'язання чи суми періодичного споживання активу, яке є результатом оцінки теперішнього статусу активів та зобов'язань та пов'язаних з ними очікуваних майбутніх вигід та зобов'язань. Зміни в облікових оцінках є наслідком нової інформації або нових розробок та, відповідно, не є виправленням помилок [МСБО 8, § 5].

Перспективне застосування облікової оцінки - визнання впливу облікової оцінки в поточному і майбутніх періодах, на які впливає зміна [МСБО 8, § 5].

Зміни в облікових оцінках є наслідком нової інформації або нових розробок та, відповідно, не є виправленням помилок.

Унаслідок невизначеності, властивій господарській діяльності, багато статей у фінансових звітах не можна оцінити точно, а можна оцінити лише попередньо. Попередня оцінка пов'язана з судженням, що базується на найостаннішій наявній достовірній інформації [МСБО 8, § 32].

Суб'єкт господарювання розкриває інформацію про характер та суму зміни в обліковій оцінці, яка впливає на поточний період або за очікуванням впливатиме на майбутні періоди, за винятком розкриття інформації про вплив на майбутні періоди, якщо неможливо попередньо оцінити такий вплив. Якщо інформацію про розмір впливу на майбутні періоди не розкрито у зв'язку з неможливістю його попередньої оцінки, то суб'єкт господарювання розкриває інформацію про цей факт.

Помилки попередніх періодів та причини їх виникнення наведено на рис. 3.1.2.

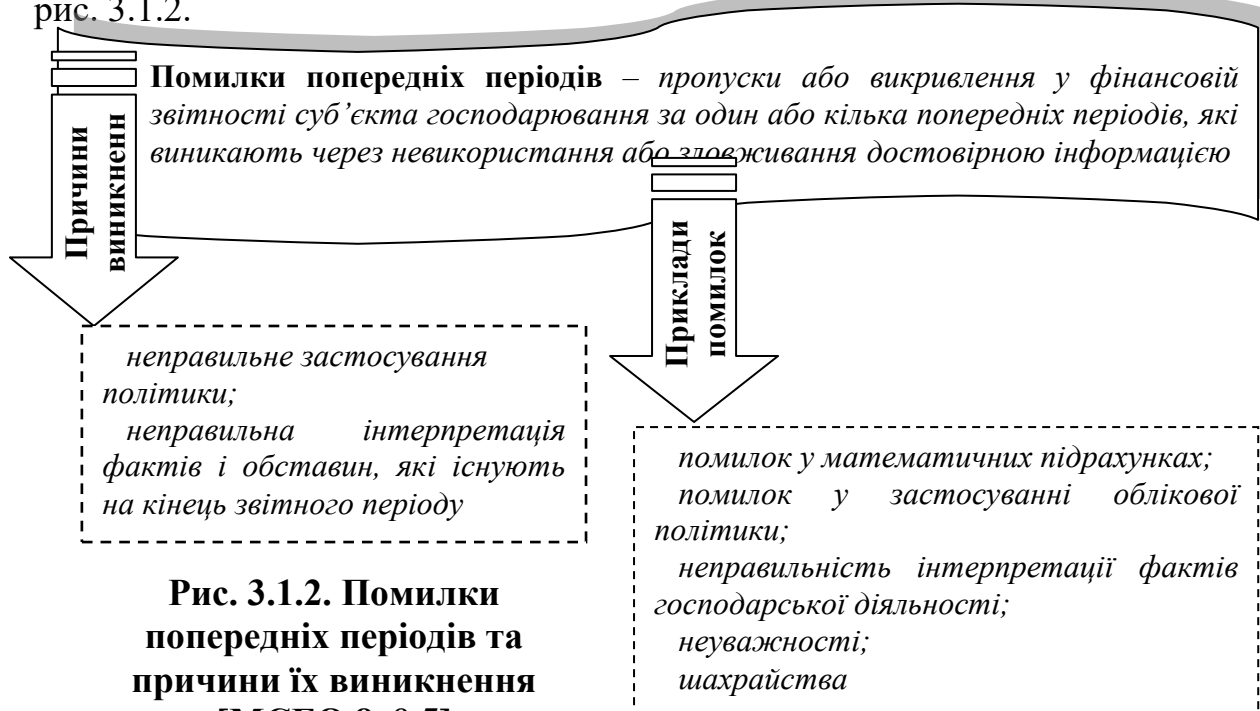

Рис. 3.1.2. Помилки попередніх періодів та причини їх виникнення [МСБО 8, § 5]

Financial statements that contain both material and non-significant errors intentionally made to achieve a certain effect cannot be considered to be in compliance with IFRS.

Potential errors in the reporting period are corrected before the approval of the financial statements.

Significant mistakes of past periods, detected in the reporting period, are corrected by recalculation of comparative information presented in the financial statements of the reporting period.

When submitting the above comparative information for previous periods, such information should be allocated by the heading «are listed».

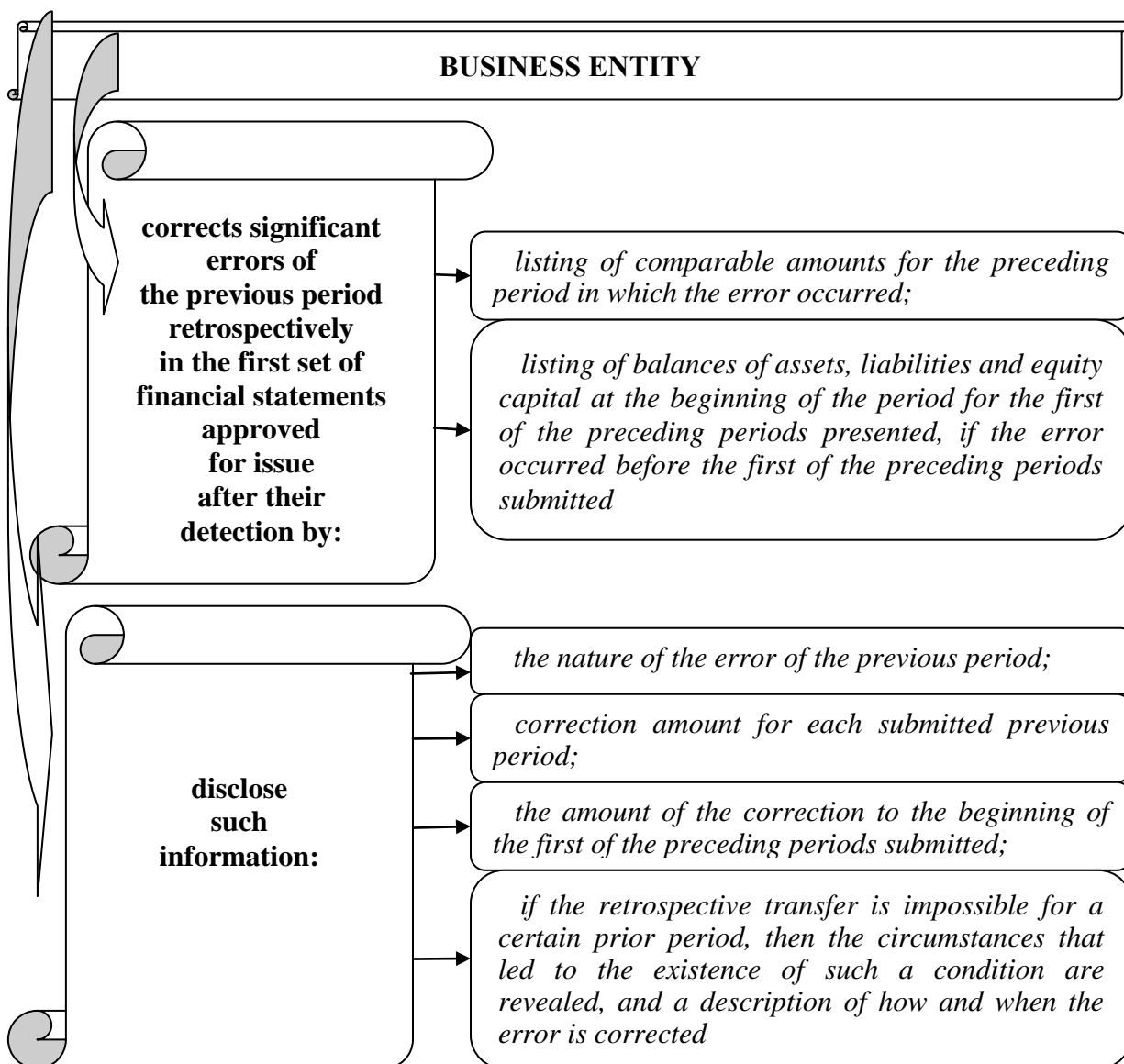

Fig. 3.1.3. Correction of significant errors of the previous period and disclosure of errors by the business entity [IAS 8, § 49]

Фінансова звітність, яка містить як суттєві, так і несуттєві помилки, зроблені навмисно для досягнення певного ефекту, не може вважатися такою, що відповідає МСФЗ.

Потенційні помилки звітного періоду виправляються до затвердження фінансової звітності.

Суттєві помилки минулих періодів, виявлені у звітному періоді, виправляються шляхом перерахунку порівняльної інформації, представленої у фінансовій звітності звітного періоду.

При поданні компанією перерахованої порівняльної інформації за попередні періоди таку інформацію потрібно виділяти заголовком «перераховано».

Рис. 3.1.3. Виправлення суттєвих помилок попереднього періоду та розкриття інформації про помилки суб'єктом господарювання [МСБО 8, § 49]

In some cases, in order to achieve a more reliable reporting presentation, it is expedient to change the classification or presentation of items in the financial statements, even if there were no changes in accounting policies.

In this case, if possible, comparative information for previous periods should be reclassified and disclosed in the notes to the financial statements with relevant explanations.

3.2. Impact of events that occurred after the end of the reporting period on the recognition and measurement of elements of financial statements

IAS 10 «Events After the Reporting Period» (further – IAS 10) defines events after the reporting period that occur between the end of the reporting period and the date of approval of the financial statements for issue.

Events After the Reporting Period are favorable and unfavorable events that arose between the date of the Statement of financial position and the date of approval of the financial statements for issue [IAS 10, § 3].

If the owners of the entity or other entities have the power to amend the financial statements after issue, then the entity should disclose information about this fact.

If business entity, after the reporting period, receives information about conditions that existed at the end of the reporting period, it should update the disclosure of information related to these conditions, taking into account new information.

Types of events after the reporting period are shown in Figure 3.2.1.

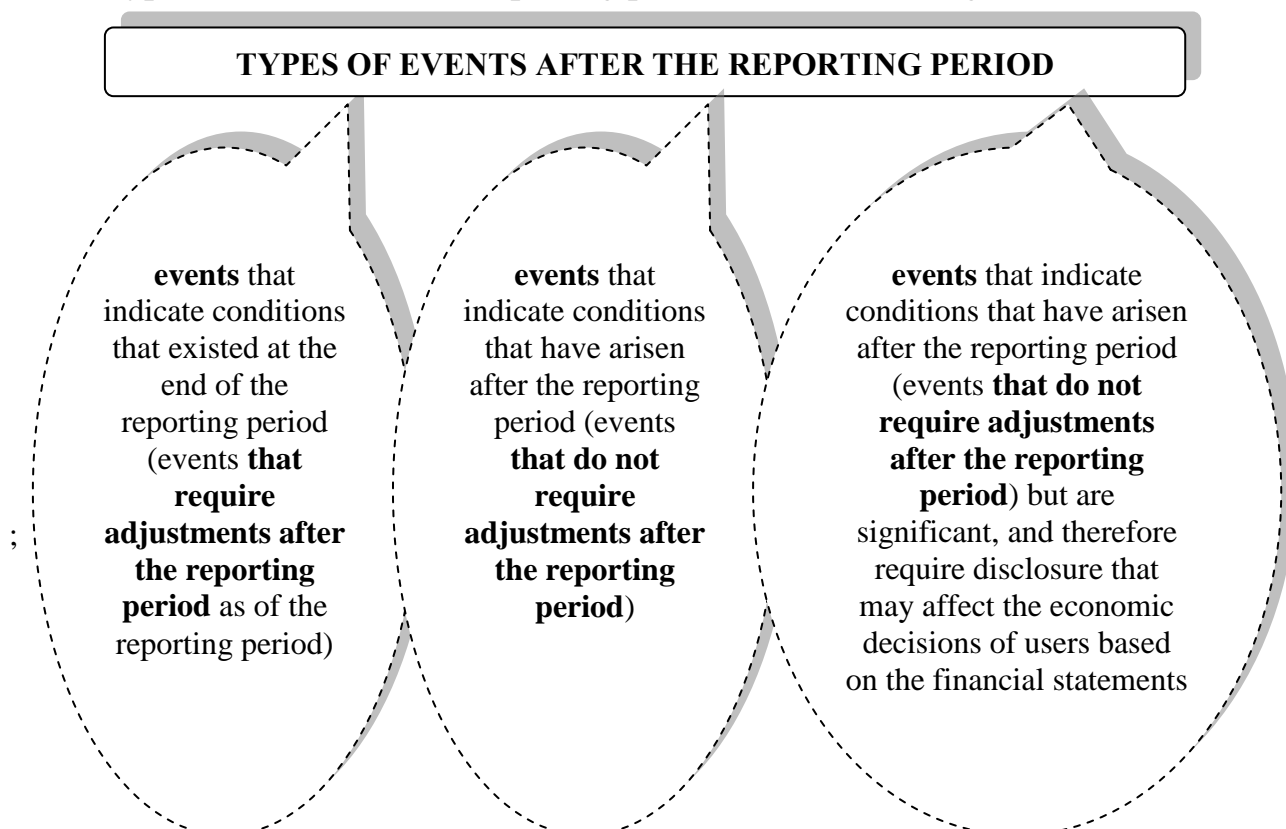

Fig. 3.2.1. Types of events after the reporting period [IAS 10, § 3; 21]

У деяких випадках для досягнення більш достовірної презентації звітності доцільною є зміна класифікації або подання статей у фінансовій звітності, навіть якщо не було ніяких змін в обліковій політиці.

В даному випадку, якщо є можливість, порівняльна інформація за попередні періоди має бути перерахована та з відповідними поясненнями розкрита в примітках до фінансової звітності.

3.2. Вплив подій, які відбулися після закінчення звітного періоду на визнання та оцінку елементів фінансових звітів

МСБО 10 «Події після звітного періоду» (далі - МСБО 10) визначає події після звітного періоду, які відбуваються в період між закінченням звітного періоду і датою затвердження фінансової звітності до випуску.

Події після звітного періоду - це сприятливі та несприятливі події, що виникли між датою Звіту про фінансовий стан та датою затвердження фінансової звітності до випуску [МСБО 10, § 3].

Якщо власники суб'єкта господарювання або інші особи мають повноваження вносити зміни до фінансової звітності після випуску, то суб'єктові господарювання слід розкривати інформацію про цей факт.

Якщо суб'єкт господарювання після звітного періоду отримує інформацію про умови, які існували на кінець звітного періоду, то йому слід оновити розкриття інформації, пов'язаної з цими умовами, з урахуванням нової інформації.

Типи подій після звітного періоду наведено на рис. 3.2.1.

Рис. 3.2.1. Типи подій після звітного періоду [МСБО 10, § 3; 21]

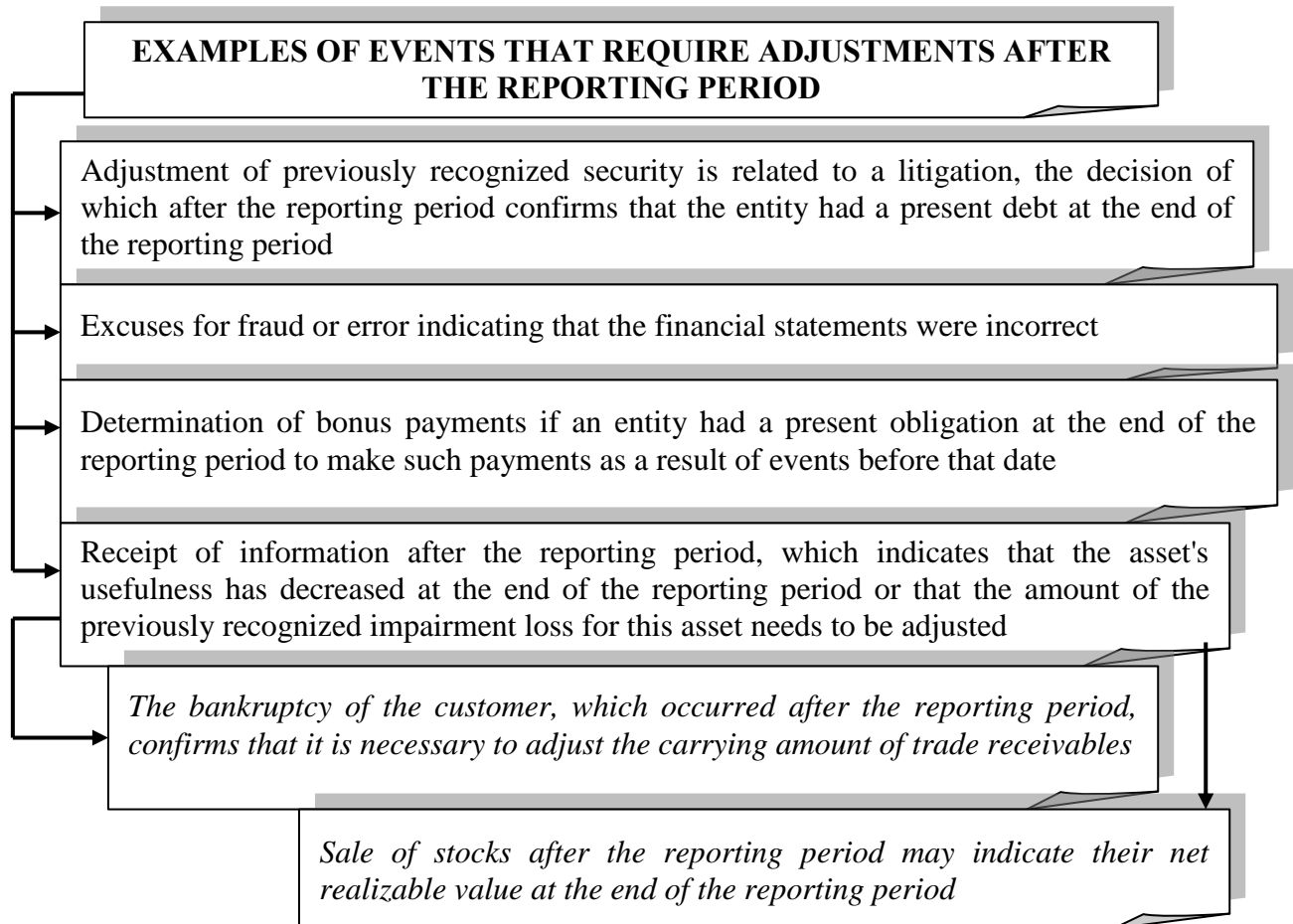

Fig. 3.2.2. Examples of events that require adjustments after the reporting period [IAS 10, § 9]

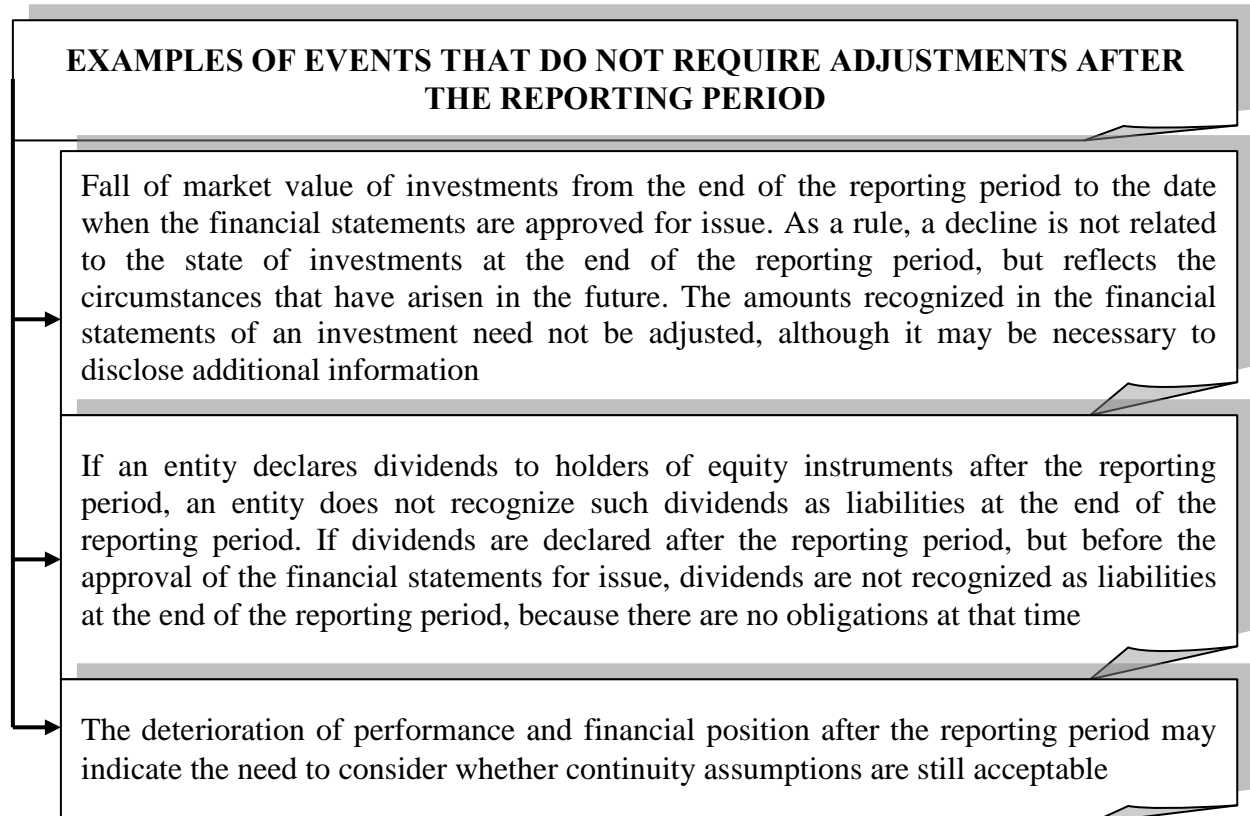

Fig. 3.2.2. Examples of events that do not require adjustments after the reporting period [IAS 10, § 11;13; 15]

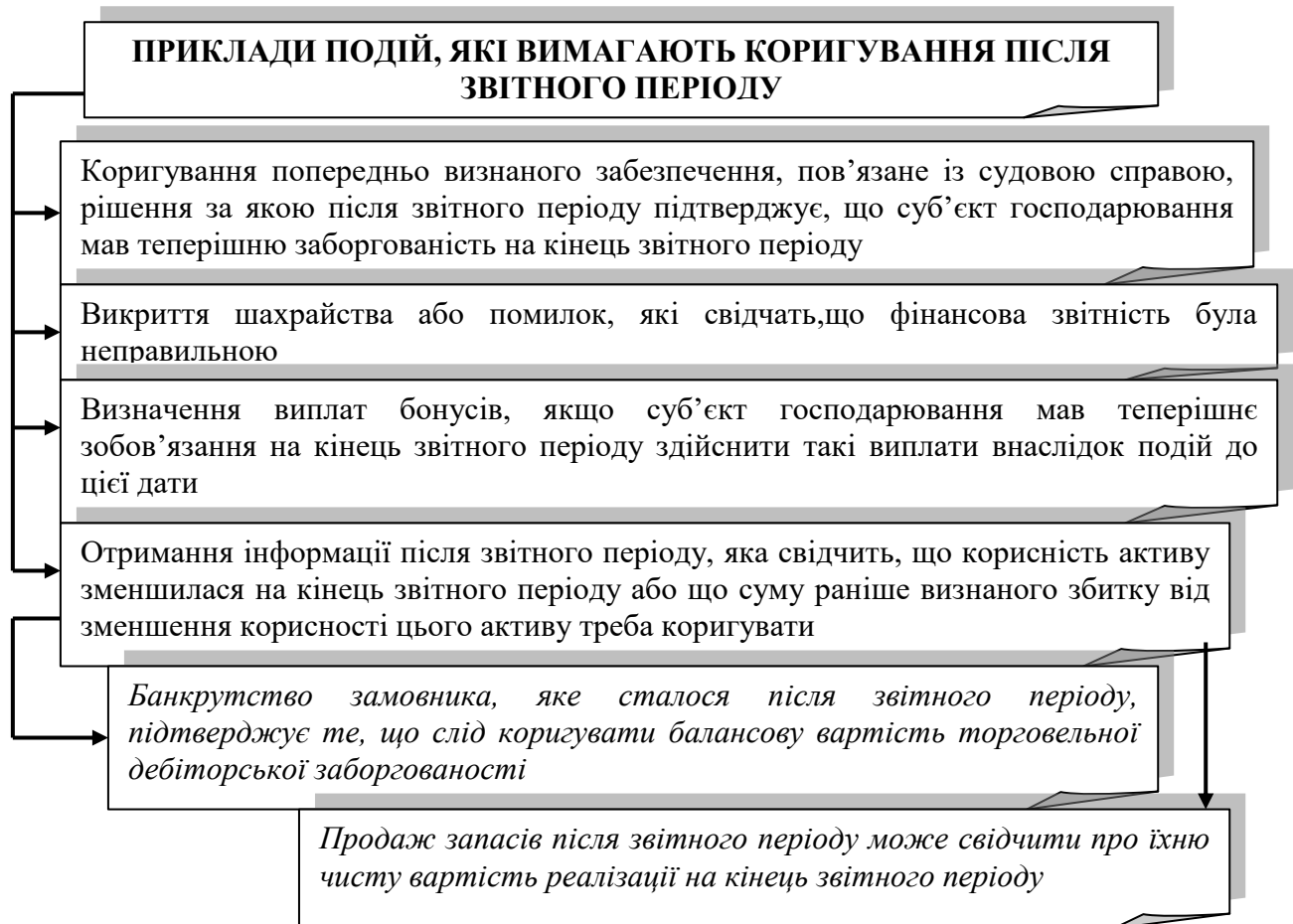

Рис. 3.2.2. Приклади подій, які вимагають коригування після звітного періоду [МСБО 10, § 9]

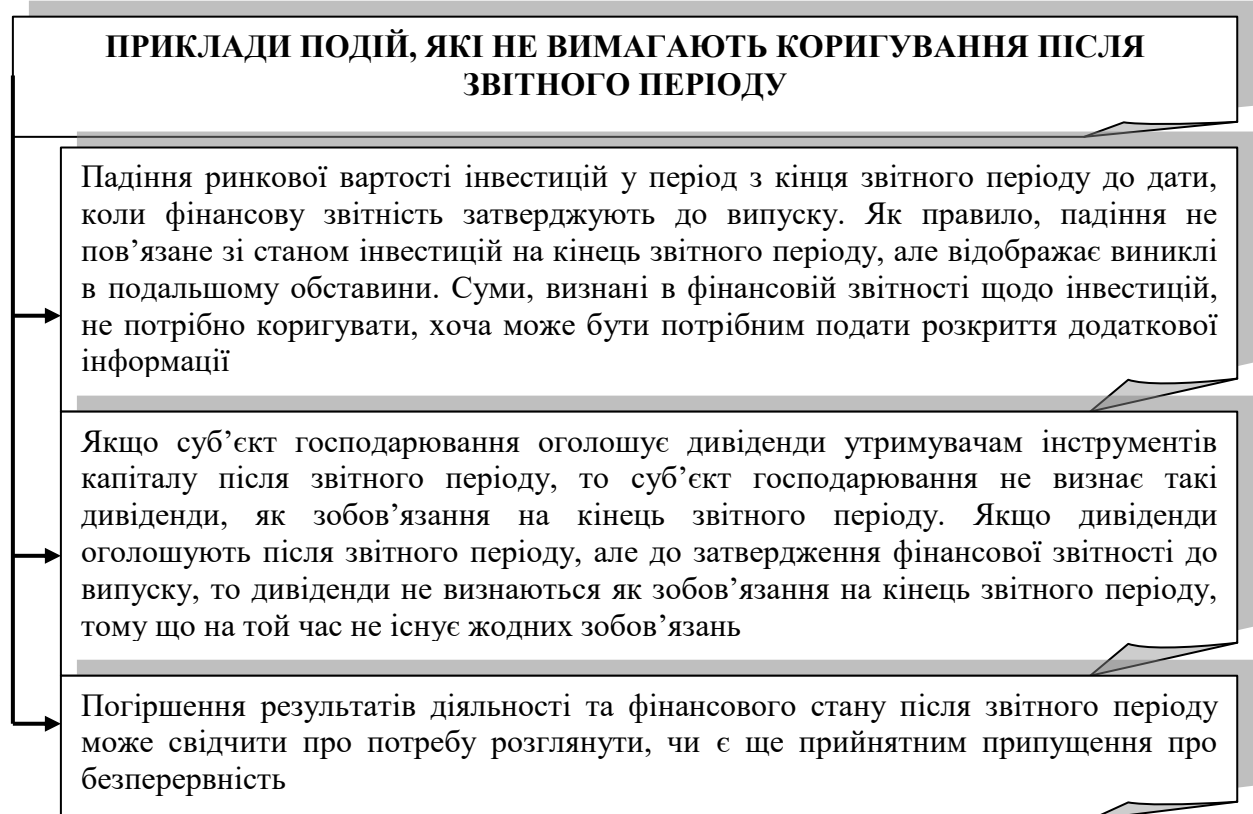

Рис. 3.2.2. Приклади подій, які не вимагають коригування після звітного періоду [МСБО 10, § 11;13; 15]

If events that do not require adjustments after the reporting period are significant, then disclosure may affect the financial decisions made by users based on the financial statements. Accordingly, an entity should disclose such information for each material category of events that do not require adjustments after the reporting period: *the nature of the events; a preliminary assessment of their financial impact or a statement that such an assessment is impossible* [IAS 10, § 21].

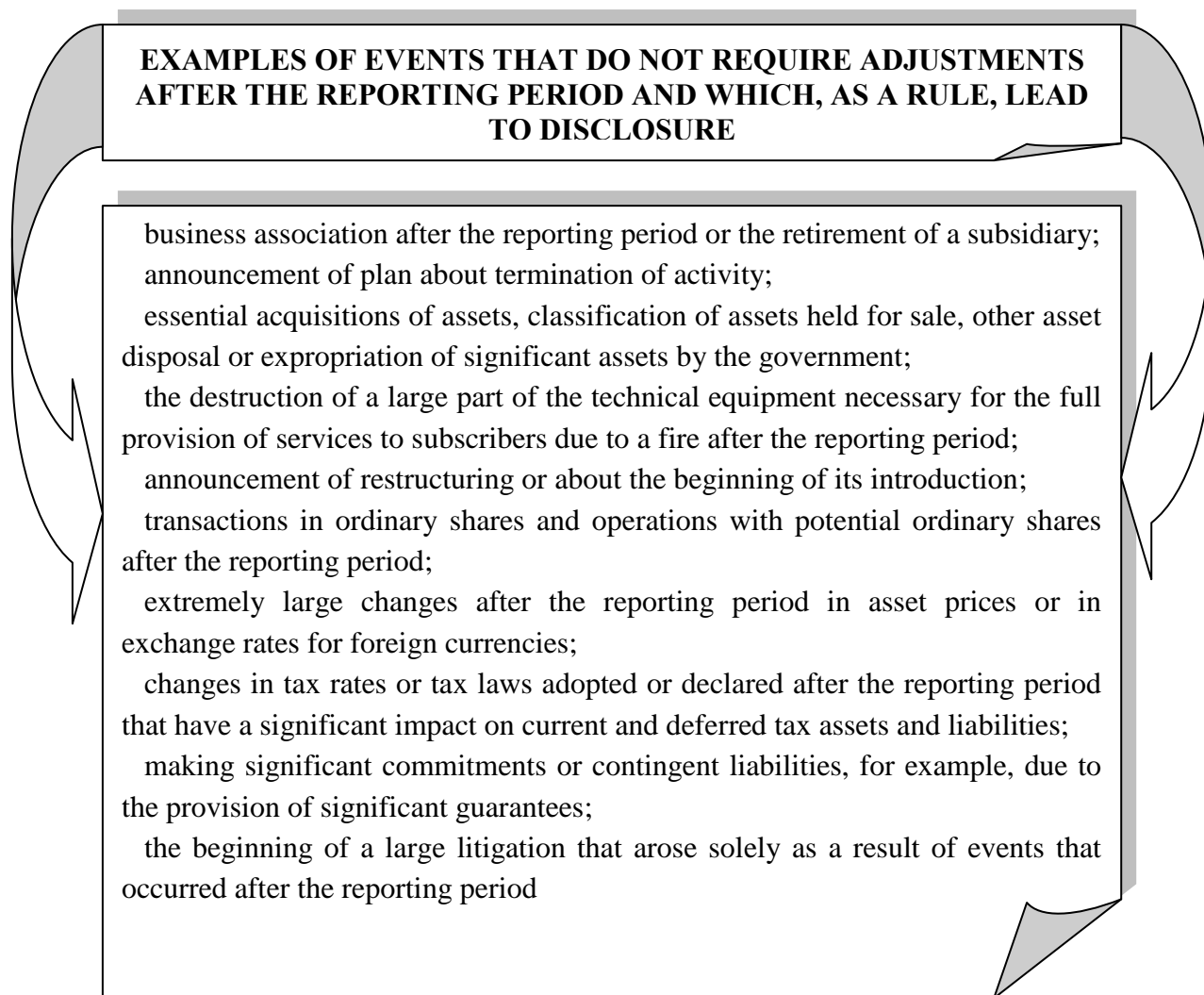

Fig. 3.2.3. Examples of events that do not require adjustments after the reporting period and which, as a rule, lead to disclosure [IAS 10, § 22]

3.3. Requirements and principles for disclosure of information about operating segments in financial statements

The procedure for determining operating segments and their presentation in the financial statements is governed by IFRS 8 «Operating Segments» (further – IFRS 8).

Якщо події, які не вимагають коригування після звітного періоду, є суттєвими, то не розкриття інформації може впливати на економічні рішення користувачів, прийняті на основі фінансової звітності. Відповідно, суб'єктові господарювання слід розкривати таку інформацію про кожну суттєву категорію подій, які не вимагають коригування після звітного періоду: *характер подій; попередня оцінка їх фінансового впливу або констатація, що така оцінка неможлива* [МСБО 10, § 21].

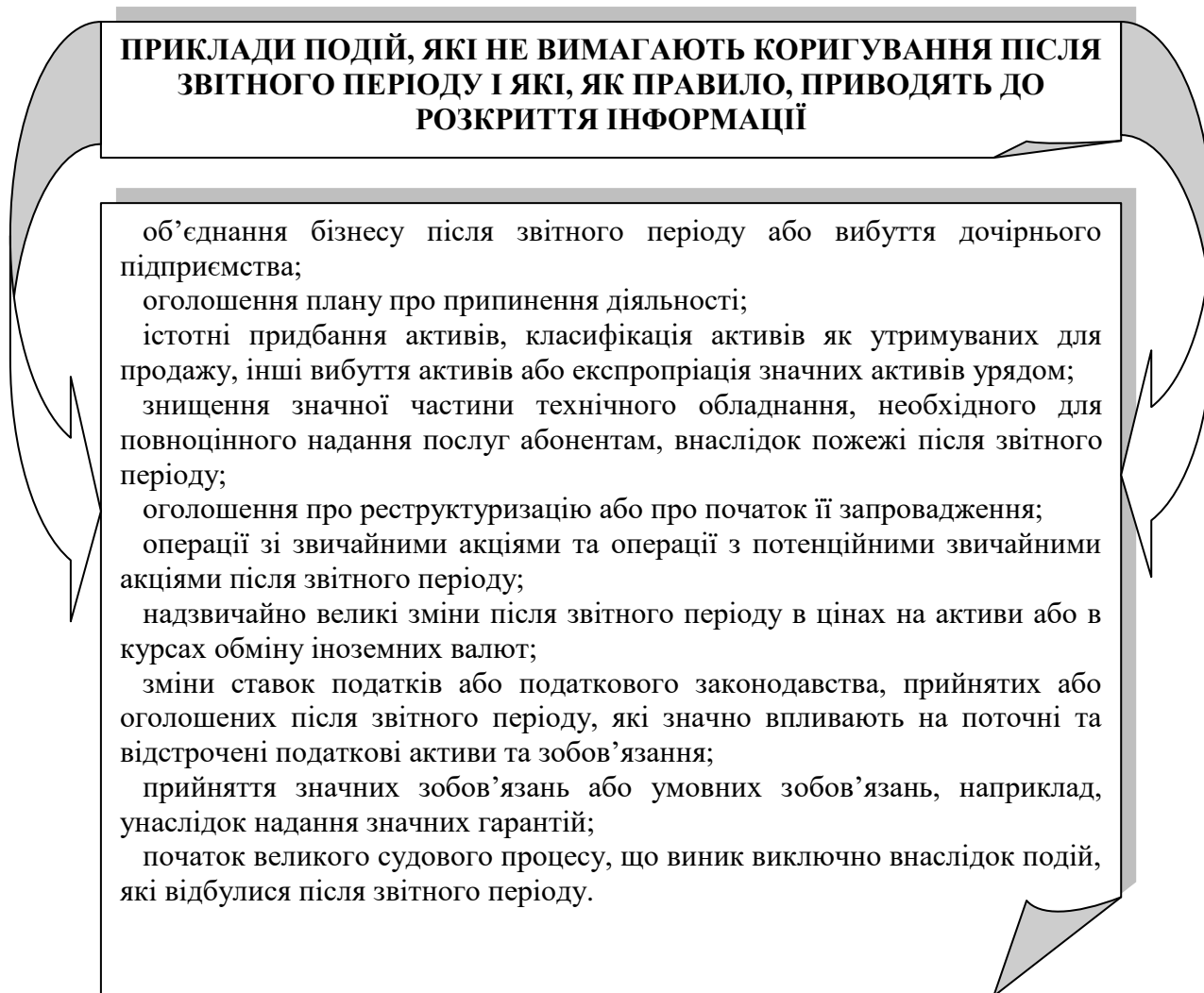

Рис. 3.2.3. Приклади подій, які не вимагають коригування після звітного періоду і які, як правило, приводять до розкриття інформації [МСБО 10, § 22]

3.3. Вимоги та принципи розкриття інформації про операційні сегменти у фінансових звітах

Порядок визначення операційних сегментів і відображення їх у фінансових звітах регламентується МСФЗ 8 «Операційні сегменти» (далі – МСФЗ 8).

IFRS 8 is applicable:

to individual or individual reports of an entity, whose debt or equity capital instruments are rotated in the open market, or which submits or is in the process of submitting its financial statements to a securities commission or other regulatory authority for the purpose of issuing any class of instruments to the open market;

to consolidated financial statements of a group with a parent company, debt instruments or equity instruments that are rotated in the open market or submitted or are in the process of submitting consolidated financial statements to a securities commission or other regulatory authority for the purpose of issuing any class of instruments to the open market [IFRS 8, § 2].

Other entities may apply IFRS 8 in the preparation of their financial statements voluntarily, both in full and in part.

If the financial statement contains both the consolidated financial statements of the parent company that is subject to the scope of application of IFRS 8 and the separate financial statements of the parent company, information by segment should be provided only in the consolidated financial statements [IFRS 8, § 4]

In accordance with § 5 of IFRS 8, an **operating segment** is a component of business entity:

who engages in economic activity from which he can earn income and incur expenses (including income and expenses associated with operations with other components of the same business entity);

the operating results of which are regularly reviewed by the chief operating officer of the entity to make decisions about the resources to be allocated to the segment and the evaluation of its results; and about which discrete financial information is available.

The operating segment may relate to a business that is not yet generating revenue, for example, operations for the development of production may be operating segments to generate revenue.

Not every component of an entity is necessarily an operating segment or part of an operating segment. In particular, the head office or some functional units of the corporation may not receive income or receive incomes that are only incidental to the entity's operations and will not be operational segments [IFRS 8, § 6].

IFRS 8 § 12 allows combining two or more operating segments if the segments have similar economic characteristics and are similar to all of the following factors:

the nature of products and services;

the nature of production processes;

type or customer class of their products and services;

methods that used to distribute products or provide services;

the nature of the legal environment, such as banking, insurance or utilities (if applicable).

IFRS 8, § 13 requires the disclosure in the financial statements of information about operating segments that meet any of the following quantitative thresholds, as shown in Figure 3.3.1.

МСФЗ 8 застосовується:

до окремих чи індивідуальних звітів суб'єкта господарювання, боргові інструменти чи інструменти власного капіталу якого обертаються на відкритому ринку, або який подає або перебуває в процесі подання своєї фінансової звітності до комісії з цінних паперів або іншого регуляторного органу з метою випуску інструментів будь-якого класу на відкритий ринок;

до консолідованої фінансової звітності групи з материнським підприємством боргові інструменти чи інструменти власного капіталу якого обертаються на відкритому ринку або яке подає або перебуває в процесі подання консолідованої фінансової звітності до комісії з цінних паперів або іншого регуляторного органу з метою випуску інструментів будь-якого класу на відкритий ринок [МСФЗ 8, § 2].

Інші суб'єкти господарювання можуть застосовувати МСФЗ 8 при складанні своєї фінансової звітності добровільно, причому як у повному обсязі, так і частково.

Якщо фінансовий звіт містить як консолідовану фінансову звітність материнського підприємства, на які поширюється сфера застосування МСФЗ 8, так і окрему фінансову звітність материнського підприємства, інформація за сегментами має надаватися лише в консолідованій фінансовій звітності [МСФЗ 8, § 4]

Згідно з § 5 МСФЗ 8 **операційний сегмент** - це компонент суб'єкта господарювання:

який займається економічною діяльністю, від якої він може заробляти доходи та нести витрати (включаючи доходи та витрати, пов'язані з операціями з іншими компонентами того самого суб'єкта господарювання);

операційні результати якого регулярно переглядаються вищим керівником з операційної діяльності суб'єкта господарювання для прийняття рішень про ресурси, які слід розподілити на сегмент, та оцінювання результатів його діяльності; та про який доступна дискретна фінансова інформація.

Операційний сегмент може стосуватися економічної діяльності, яка ще не генерує доходи, наприклад, операції з освоєння виробництва можуть бути операційними сегментами до отримання доходів.

Не кожна складова суб'єкта господарювання обов'язково є операційним сегментом або частиною операційного сегмента. Зокрема, головне управління чи деякі функціональні підрозділи корпорації можуть не отримувати доходи або отримувати доходи, що є лише випадковими для діяльності суб'єкта господарювання і не будуть операційними сегментами [МСФЗ 8, § 6].

МСФЗ 8 § 12 дозволяє об'єднувати два і більше операційних сегментів, якщо сегменти мають подібні економічні характеристики та подібні за всіма наведеними нижче факторами:

характером продуктів і послуг;

характером виробничих процесів;

типом або класом клієнта їх продуктів і послуг;

методами, застосовуваними для розповсюдження продукції або надання послуг;

характером правового середовища, наприклад, банківські, страхові або комунальні послуги (якщо доречно).

МСФЗ 8, § 13 вимагає розкриття у фінансовій звітності інформації щодо операційних сегментів, які відповідають будь-якому з таких кількісних порогів, які наведені на рис. 3.3.1:

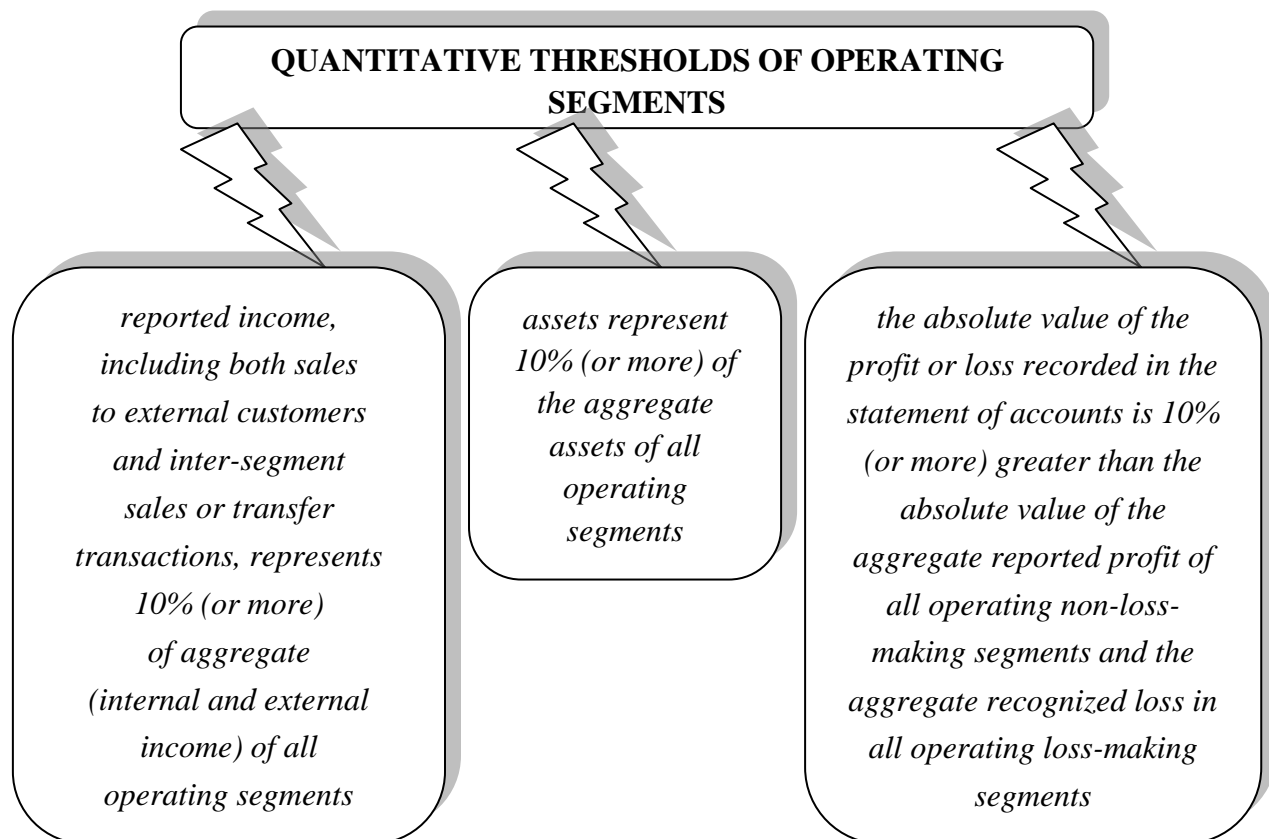

Fig. 3.3.1. Quantitative thresholds of operating segments [IFRS 8, § 13]

Operating segments that do not meet any of the quantitative thresholds can be considered as reporting and disclosed separately, if the management believes that information about this segment will be useful to users of financial statements.

In essence, the conditions listed are criteria of materiality. IFRS 8 is the only international financial reporting standard that contains clear standards of materiality. All other IFRS delegate the right to establish quantitative criteria for materiality of amounts and disclosure in financial statements to management personnel of business entity.

IFRS 8 § 15 specifies another additional quantitative criterion for disclosure of segment information: *the reporting segments should account for at least 75% of the entity's revenues from external counterparties.*

If the aggregate external income reported in the operating segments is less than 75 per cent of the entity's income, then it is necessary to define additional operating segments as reporting segments even if they do not meet the quantitative criteria.

The maximum number of reporting segments should not exceed ten, if the excess, the entity should assess and determine whether the practical expediency of such a detailed disclosure [IFRS 8, § 19].

Information about other activities and other undisclosed operating segments is combined into a separate block «all other segments».

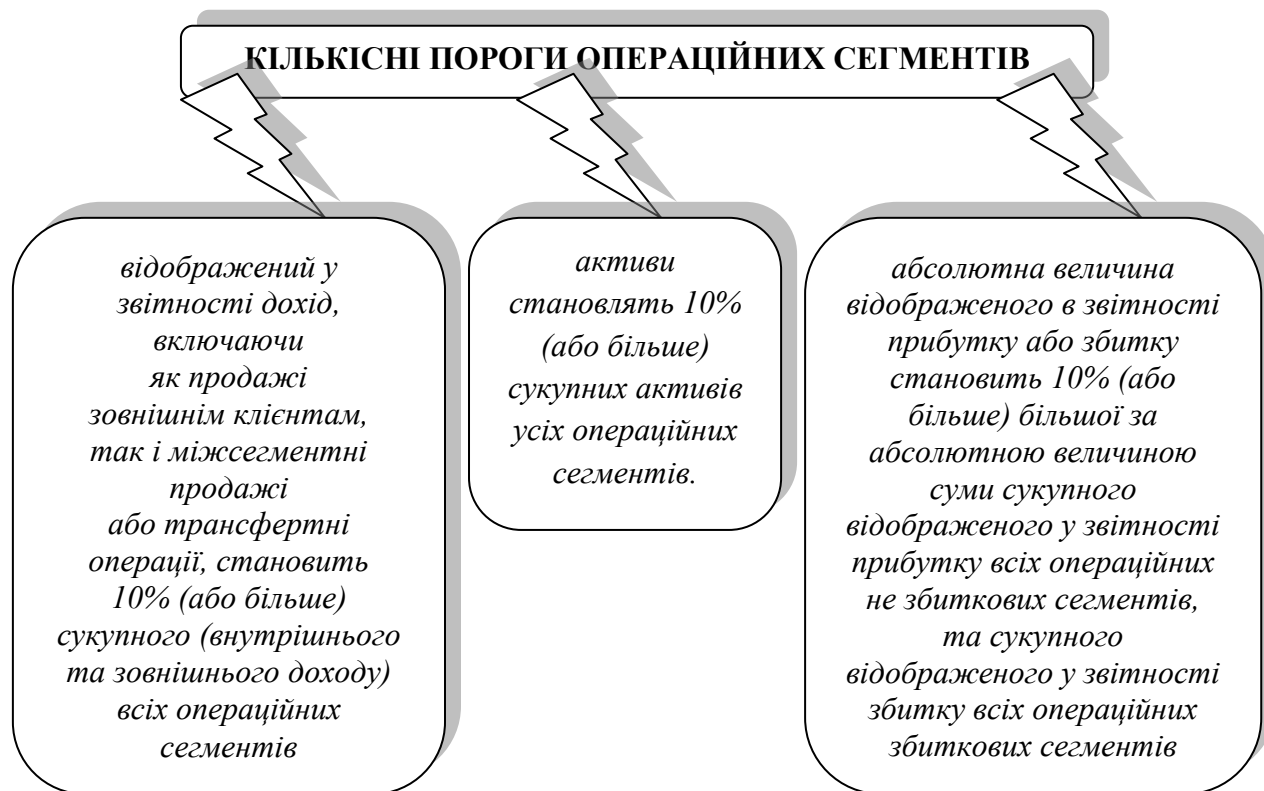

Рис. 3.3.1. Кількісні пороги операційних сегментів [МСФЗ 8, § 13]

Операційні сегменти, які не відповідають жодному з кількісних порогів, можуть вважатися звітними та розкриватися окремо, якщо управлінський персонал вважає, що інформація про цей сегмент буде корисною користувачам фінансової звітності.

За своєю суттю перелічені умови є критеріями суттєвості. МСФЗ 8 - єдиний міжнародний стандарт фінансової звітності, який містить чіткі нормативи суттєвості. Всі інші МСФЗ делегують право встановлення кількісних критеріїв суттєвості щодо сум та розкриття їх у фінансовій звітності управлінському персоналу суб'єкта господарювання

МСФЗ 8 § 15 визначає ще один додатковий кількісний критерій щодо розкриття сегментної інформації: на звітні сегменти має припадати не менше 75 % доходів суб'єкта господарювання від зовнішніх контрагентів.

Якщо сукупний зовнішній дохід, відображений в звітності за операційними сегментами, становить менше 75 відсотків доходу суб'єкта господарювання, тоді необхідно визначити додаткові операційні сегменти як звітні сегменти, навіть якщо вони не відповідають кількісним критеріям.

Максимальна кількість звітних сегментів не повинна перевищувати десяти, якщо ж перевищення, суб'єкт господарювання повинен оцінити та визначити чи є практична доцільність такого детального розкриття [МСФЗ 8, § 19].

Інформація щодо іншої діяльності та інших нерозкритих операційних сегментів об'єднується в окремий блок «всі інші сегменти».

In accordance with the requirements of paragraph 25 of IFRS 8, **the amount of each item in the segment disclosed in the report should be an estimate given to the senior operating officer in order to make decisions on allocating resources to the segment and assessing the results of its activity. Adjustments and withdrawals made in preparing an entity's financial statements and the distribution of income, expenses and profits or losses are included in the determination of the segment's profit or loss recognized in the statement only if they are included in the profit or loss estimate of the segment used by the senior manager from operational activity.** Similarly, only those assets and liabilities that are included in the valuation of segment assets and segment liabilities used by the senior management account are reported in this segment. **If the amounts are allocated to the profit or loss, assets or liabilities of the segment, they should be allocated on a reasonable basis.**

Business entity provides an explanation of the estimates of segment profit or loss, segment assets and segment liabilities for each reporting segment. At least the entity shall disclose:

the basis for accounting for any transactions between reporting segments;

the nature of any discrepancies between the estimates of gains or losses on the reporting segments and the entity's profit or loss to the cost of the income tax or income from it and the discontinued operation. These discrepancies may include centralized cost accounting policies and policies that are required to understand segmented information disclosed in the reporting;

the nature of any discrepancy between the estimates of the assets of the reporting segments and the assets of business entity. These discrepancies may include accounting policies and distribution policies for shared assets that are required to understand segmented information disclosed in the reporting;

the nature of any discrepancies between the estimates of liabilities of reporting segments and liabilities of business entity. These discrepancies may include accounting policies and shared commitment policies that are required to understand segmented information disclosed in the reporting;

the nature of any changes in comparison with previous periods in the valuation methods used to determine the segment's profit or loss in the report and the impact, if any, of those changes in the segment's profit or loss assessment;

the nature and effect of any asymmetric distributions on the reporting segments [IFRS 8, § 27].

IFRS 8 does not require an estimate of the amounts by segment based on the accounting policies of business entity, the entity should disclose in a mandatory manner information on how it has allocated the reporting segments, as well as the principles for calculating the amounts disclosed in the statement. Disclosure of such information should include the reconciliation of the aggregate figures by segments with the corresponding amounts presented in the financial statements of the entity, in particular:

Згідно з вимогами § 25 МСФЗ 8, сума кожної статті сегмента, відображеної в звітності, повинна бути оцінкою, що надається вищому керівникові з операційної діяльності з метою прийняття рішень про розподіл ресурсів на сегмент та оцінювання результатів його діяльності. Коригування та вилучення, зроблені при складанні фінансової звітності суб'єкта господарювання, та розподіл доходів, витрат і прибутків або збитків включаються до визначення відображеного в звітності прибутку чи збитку сегмента, тільки якщо вони включені в оцінку прибутку чи збитку сегмента, що її використовує вищий керівник з операційної діяльності. Так само, лише ті активи та зобов'язання, які включені до оцінки активів сегмента та зобов'язань сегмента, що їх використовує вищий керівник з операційної діяльності, відображаються в звітності за цим сегментом. Якщо суми розподіляються на відображений в звітності прибуток або збиток, активи чи зобов'язання сегмента, їх слід розподіляти на обґрунтованій основі.

Суб'єкт господарювання надає пояснення оцінок прибутку чи збитку сегмента, активів сегмента та зобов'язань сегмента за кожним звітним сегментом. Щонайменше суб'єктові господарювання слід розкривати:

основу обліку будь-яких операцій між звітними сегментами;

характер будь-яких розбіжностей між оцінками прибутків або збитків звітних сегментів та прибутку чи збитку суб'єкта господарювання до витрат на податок на прибуток чи доходу від нього та припиненої діяльності. Ці розбіжності можуть охоплювати облікові політики та політики розподілу централізовано понесених витрат, які необхідні для розуміння відображеної в звітності інформації за сегментами;

характер будь-яких розбіжностей між оцінками активів звітних сегментів і активів суб'єкта господарювання. Ці розбіжності можуть охоплювати облікові політики та політики розподілу спільно використовуваних активів, які необхідні для розуміння відображеної в звітності інформації за сегментами;

характер будь-яких розбіжностей між оцінками зобов'язань звітних сегментів та зобов'язань суб'єкта господарювання. Ці розбіжності можуть охоплювати облікові політики та політики розподілу спільно використовуваних зобов'язань, які необхідні для розуміння відображеної в звітності інформації за сегментами;

характер будь-яких змін порівняно з попередніми періодами у методах оцінки, використаних для визначення відображеного в звітності прибутку чи збитку сегмента та впливу, якщо він є, цих змін на оцінку прибутку чи збитку сегмента;

характер і вплив будь-яких асиметричних розподілів на звітні сегменти [МСФЗ 8, § 27].

МСФЗ 8 не вимагає оцінювати суми за сегментами на основі облікової політики суб'єкта господарювання, суб'єкт господарювання повинен в обов'язковому порядку розкривати інформацію про те, яким чином він виділив операційні сегменти звітності, а також про принципи розрахунку розкритих у звіті сум. Розкриття такої інформації повинно включати узгодження сумарних показників за сегментами з відповідними сумами, що представлені у фінансовій звітності суб'єкта господарювання, зокрема:

the aggregate income of the reporting segments with the income of business entity;

the aggregate estimate of the profit or loss on the reporting segments with the entity's profit or loss to the tax expense (tax revenue) and discontinued operations. However, if business entity distributes articles such as tax expense (tax revenue) to the reporting segments, the business entity may reconcile the aggregated estimate of the profit or loss of the segments with the profit or loss of business entity after the inclusion of these items;

aggregate assets of the reporting segments with the assets of the business entity;

aggregate liabilities of reporting segments with the obligations of the business entity;

aggregate indicators of reporting segments for each other significant item of disclosed information with an appropriate indicator of business entity [IFRS 8, § 28].

All essential conciliation papers are defined and described separately.

IFRS 8 requires an entity, including entities with a single reporting segment, to disclose information about the entity as a whole about its products and services (§ 32), geographic regions (§33), and key customers (§ 34). This requirement applies to entities irrespective of their organizational structure, if the information is not disclosed as part of information by segments.

The fundamentally new IAS 8 paragraph 34 is that if an income from operations with one external customer reaches 10% (or more) of an entity's income, an entity discloses this fact, the total revenue from each such client , and the name of the segment or segments that represents such revenues. Business entity is not required to disclose the name of the main client or the amount of revenue represented by each segment in relation to that client.

3.4. Disclosure of information about related parties

The disclosure of related party related information is regulated by IAS 24 «Related Party Disclosures» (further – IAS 24).

Related party *is an individual or an entity related to an entity that prepares its financial statements (in this standard it is called «business entity that reports »)* [IAS 24, § 9].

сукупного доходу звітних сегментів із доходом суб'єкта господарювання;

сукупної оцінки прибутку чи збитку звітних сегментів із прибутком або збитком суб'єкта господарювання до витрат на податки (доходу від податків) та припиненої діяльності. Проте, якщо суб'єкт господарювання розподіляє на звітні сегменти такі статті, як витрати на податки (дохід від податків), то суб'єкт господарювання може узгоджувати сукупну оцінку прибутку чи збитку сегментів із прибутком або збитком суб'єкта господарювання після включення цих статей;

сукупних активів звітних сегментів із активами суб'єкта господарювання;

сукупних зобов'язань звітних сегментів із зобов'язаннями суб'єкта господарювання;

сукупні показники звітних сегментів за кожною іншою суттєвою статтею розкритої інформації з відповідним показником суб'єкта господарювання [МСФЗ 8, § 28].

Усі суттєві узгоджувальні статті визначаються та описуються окремо.

МСФЗ 8 вимагає від суб'єкта господарювання, в тому числі від суб'єктів господарювання з єдиним звітним сегментом, розкривати інформацію по суб'єкту господарювання в цілому про його продукти та послуги (§ 32), географічні регіони (§ 33) та основних клієнтів (§ 34). Ця вимога поширюється на суб'єкти господарювання незалежно від їх організаційної структури, якщо інформація не розкривається у складі інформації за сегментами.

Принципово новим за МСБО 8, § 34 є те, що якщо доходи від операцій з одним зовнішнім клієнтом досягають 10% (або більше) доходів суб'єкта господарювання, суб'єкт господарювання розкриває інформацію про цей факт, загальну суму доходів від кожного такого клієнта, та назву сегменту чи сегментів, у яких відображено такі доходи. Суб'єкт господарювання не зобов'язаний розкривати назву основного клієнта або суму доходів, яку відображає кожен сегмент відносно цього клієнта.

3.4. Розкриття інформації про пов'язані сторони

Представлення інформації щодо пов'язаних сторін регламентується МСБО 24 «Розкриття інформації про пов'язані сторони» (далі - МСБО 24).

Пов'язана сторона - фізична особа або суб'єкт господарювання, пов'язані з суб'єктом господарювання, що складає свою фінансову звітність (у цьому стандарті він зветься «суб'єкт господарювання, що звітує») [МСБО 24, § 9].

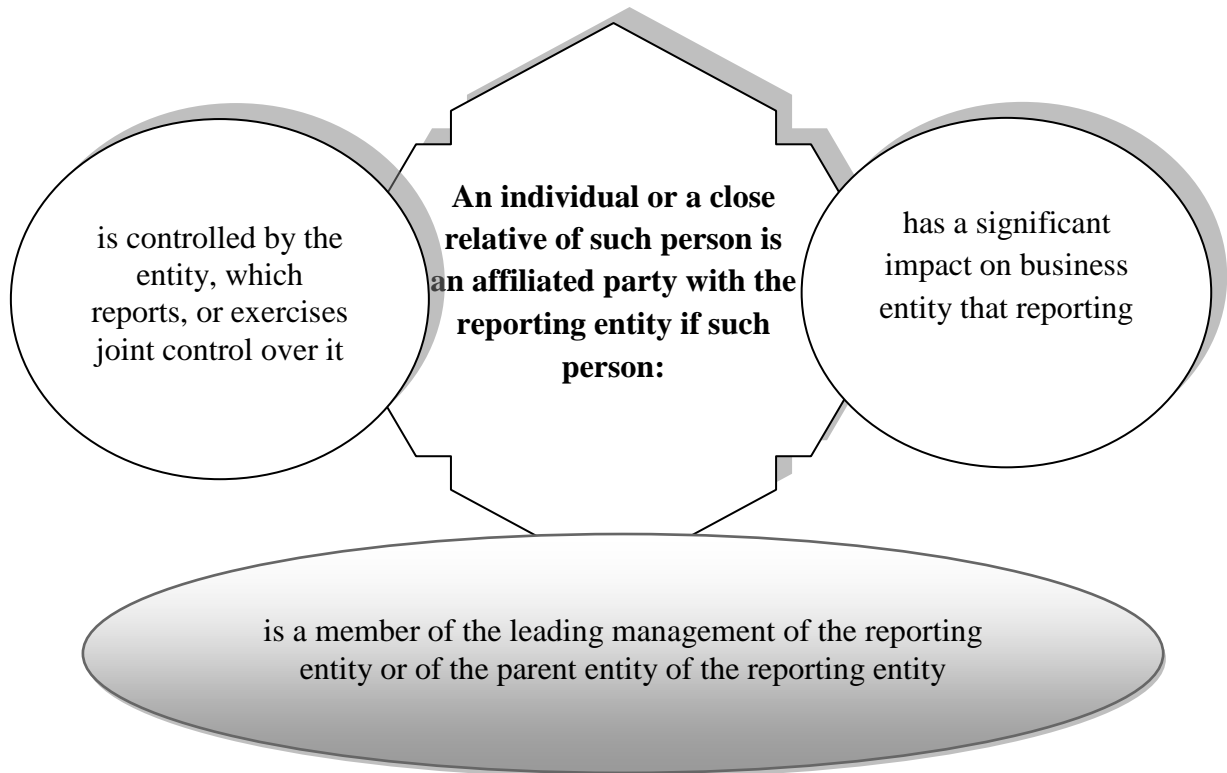

Fig. 3.4.1. Related party – individual [IAS 24, § 9 a]

Close relatives of an individual – *family members who, in anticipation, may influence or be influenced by such an individual in the course of transactions with an economic entity and include: children and spouse or co-habitant of such an individual; spouse's children or co-habitant of such an individual; dependents of such an individual or a spouse or partner of such an individual.*

Leading management personnel – *those persons who have direct or indirect authority and are responsible for planning, managing and controlling the activities of an entity, in particular any director (executive or other) of this entity.*

Authorities – *government, public authorities and similar bodies - local, national or international. Business entity that related to the authorities* – *business entity, which is controlled, is subject to joint control or significant influence of the authorities.*

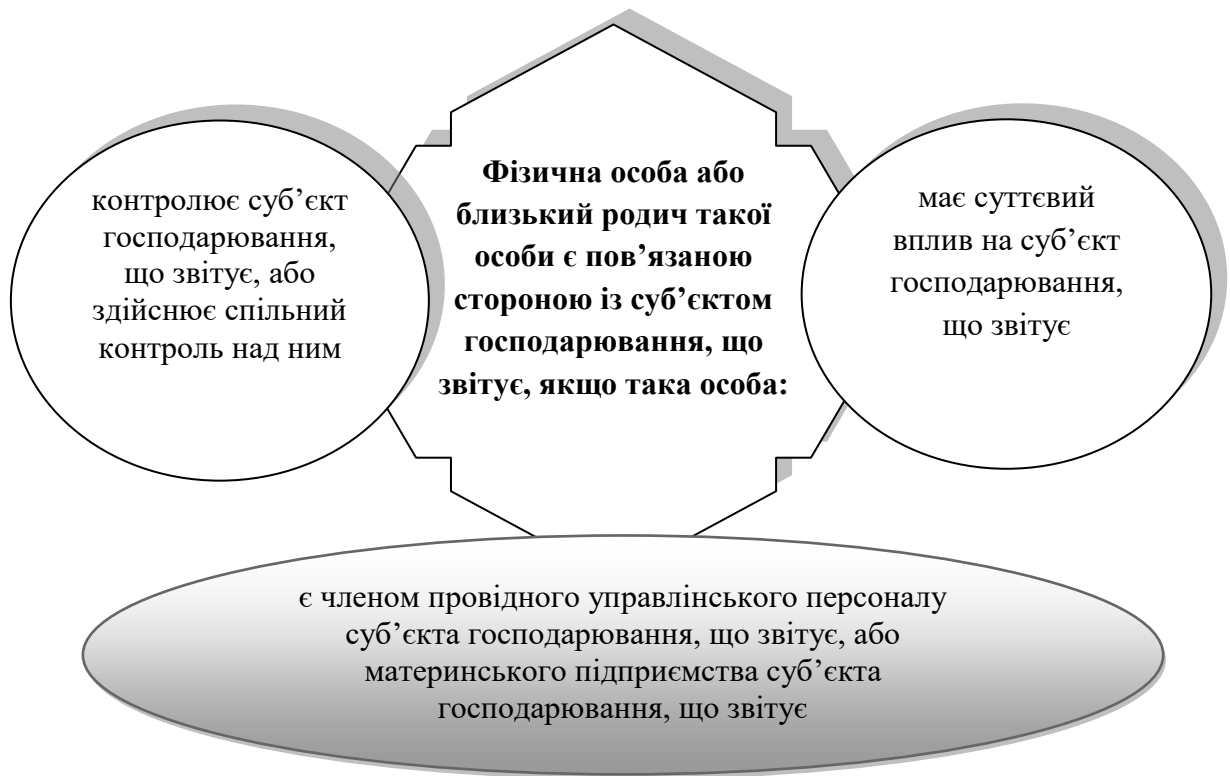

Рис. 3.4.1. Пов'язана сторона - фізична особа [МСБО 24, § 9 а]

Близькі родичі фізичної особи - члени родини, які, за очікуванням, можуть впливати на таку особу або перебувати під її впливом при здійсненні операцій із суб'єктом господарювання та охоплюють: дітей та чоловіка/дружину або співмешканця такої фізичної особи; дітей чоловіка/дружини або співмешканця такої фізичної особи; утриманців такої фізичної особи або чоловіка/ дружину або співмешканця такої фізичної особи

Провідний управлінський персонал - ті особи, які безпосередньо або опосередковано мають повноваження та є відповідальними за планування, управління та контроль діяльності суб'єкта господарювання, зокрема будь-який директор (виконавчий чи інший) цього суб'єкта господарювання.

Органи влади - уряд, органи державної влади та подібні органи - місцеві, національні або міжнародні. **Суб'єкт господарювання, пов'язаний з органами влади** - суб'єкт господарювання, який контролюється, перебуває під спільним контролем або суттєвим впливом органу влади.

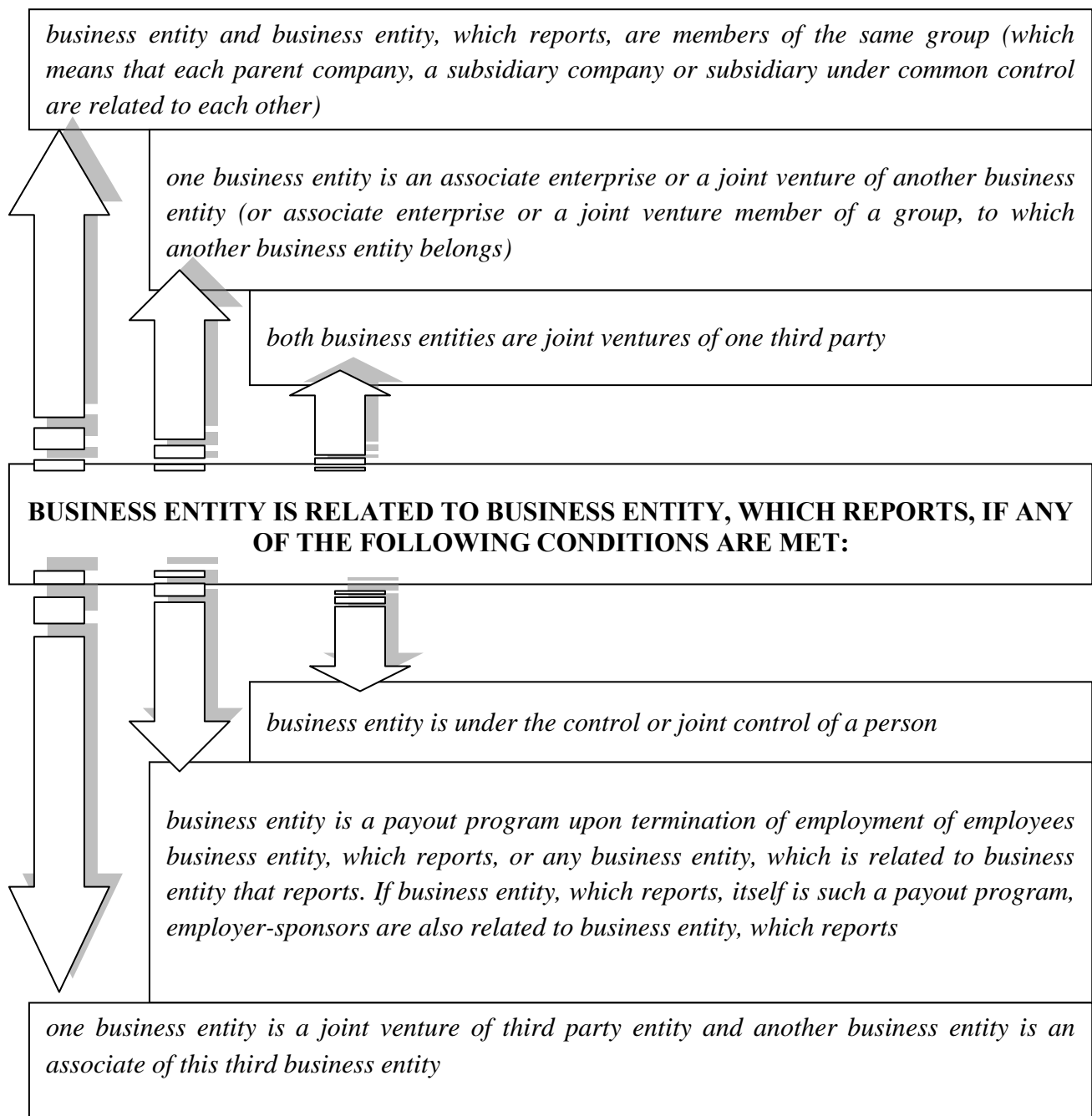

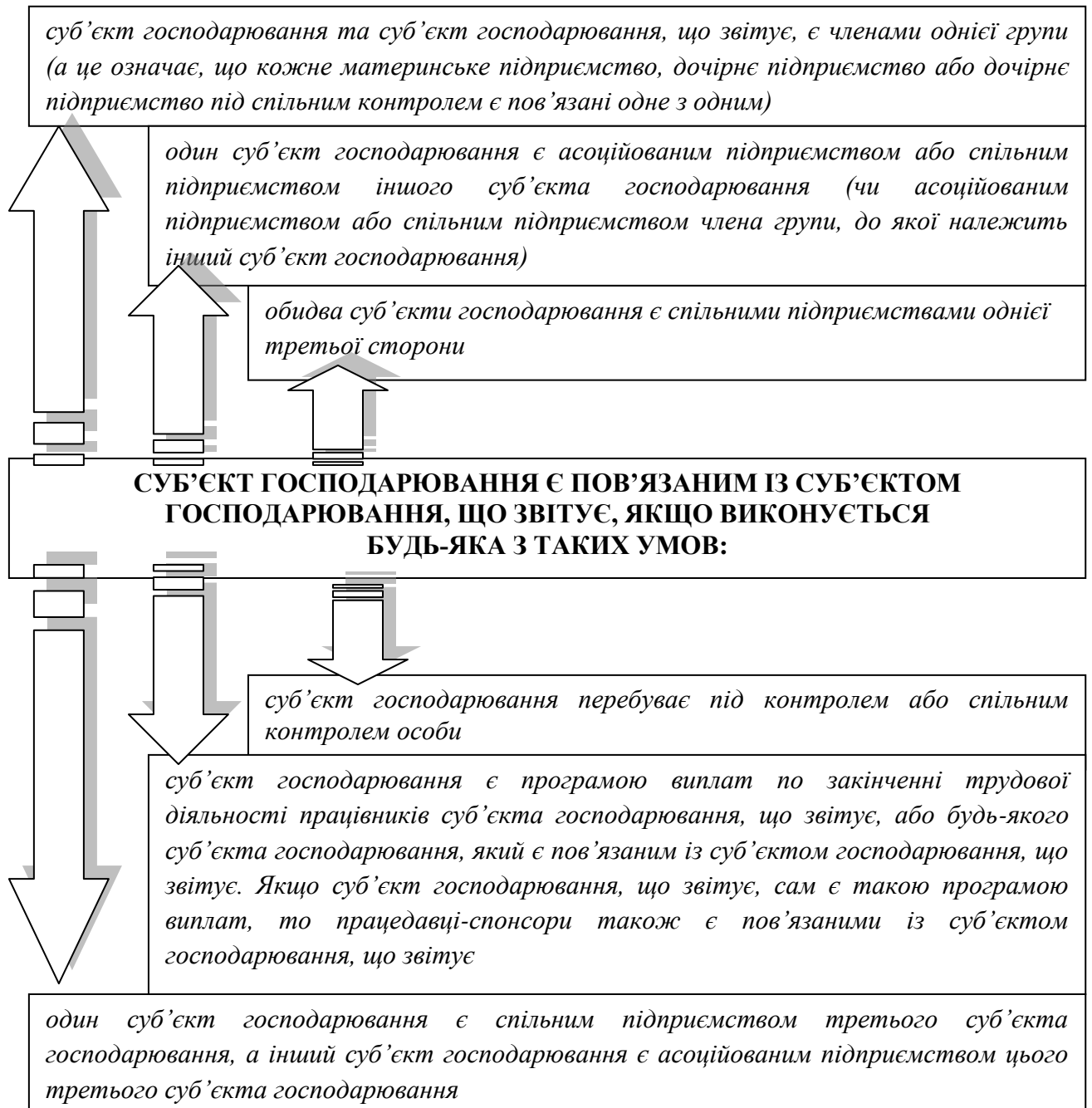
Fig. 3.4.2. Related party – business entity [IAS 24, § 9 6]

Related parties are not considered:

two entities solely because they have a joint director or other member of the management, or because a member of the management's management of the same entity has a material impact on another entity;

two controlling parties, simply because they exercise joint control over the activities of the joint venture;

persons providing financing; trade unions; utilities; the ministries and agencies of the non-controlling authority do not exercise joint control or have a material effect on the reporting entity solely because they have a regular relationship with the entity (even if they may restrict the freedom of action of the sub- economic entity or participate in the decision-making process by this entity);

Пов'язаними сторонами не вважаються:

два суб'єкти господарювання, лише тому, що вони мають спільного директора або іншого члена провідного управлінського персоналу, або тому, що член провідного управлінського персоналу одного суб'єкта господарювання має суттєвий вплив на інший суб'єкт господарювання;

два контролюючі учасники, лише тому, що вони здійснюють спільний контроль за діяльністю спільного підприємства;

особи, що надають фінансування; профспілки; комунальні служби; міністерства та відомства органу влади, що не контролюють, не здійснюють спільного контролю або не мають суттєвого впливу на суб'єкт господарювання, що звітує, лише тому, що вони мають звичайні відносини з суб'єктом господарювання (навіть якщо вони можуть обмежувати свободу дії суб'єкта господарювання або брати участь у процесі прийняття рішень цим суб'єктом господарювання);

customer, supplier, franchisor, distributor, general agent with which an entity carries out a significant amount of operations, simply because of the economic dependence resulting from the above [IAS 24, § 11].

Operation with related party – *the transfer of resources, services or obligations between a reporting entity and a related party, regardless of whether the price is assigned.*

The relations between related parties can affect the entity's profit or loss and financial position in the course of such transactions and even if transactions between related parties are not carried out. Related parties may enter into transactions that are not carried out by unrelated parties.

Disclosure of information regarding the related parties by the entity is presented in Figure 3.4.3.

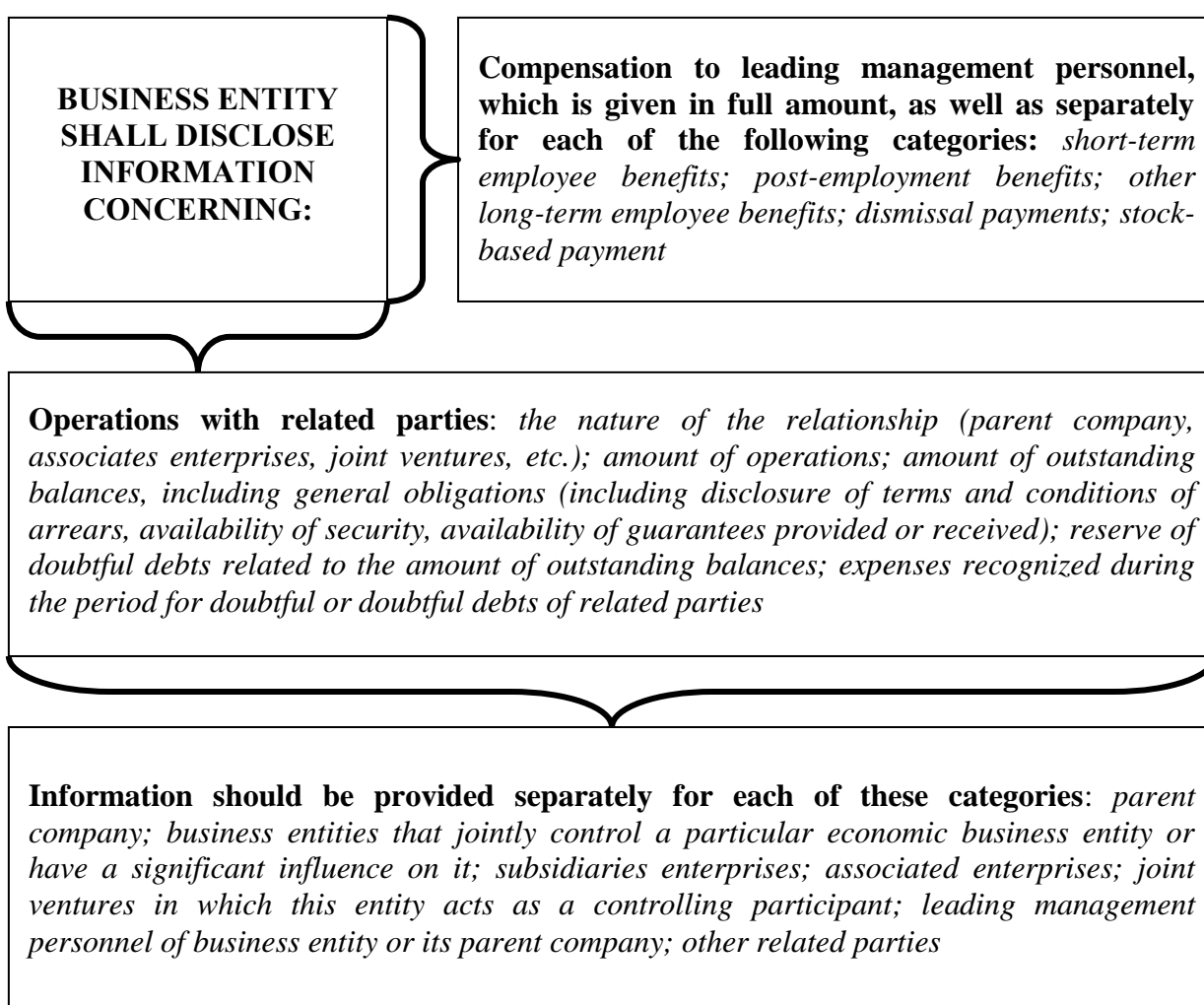

Fig. 3.4.3. Disclosure of information concerning related parties [IAS 24, § 17-19]

замовник, постачальник, френчайзер, дистриб'ютор, генеральний агент, з яким суб'єкт господарювання здійснює значний обсяг операцій, просто з причин економічної залежності, що виникає в результаті вищезазначеного [МСБО 24, § 11].

Операція з пов'язаною стороною - передача ресурсів, послуг або зобов'язань між суб'єктом господарювання, що звітує, та пов'язаною стороною, незалежно від того, чи призначається ціна.

Відносини між пов'язаними сторонами можуть впливати на прибуток або збиток та на фінансовий стан суб'єкта господарювання при здійсненні таких операцій і навіть якщо операції між зв'язаними сторонами не здійснюються. Пов'язані сторони можуть вступати в операції, які не здійснюються незв'язаними сторонами.

Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін суб'єктом господарювання наведено на рис. 3.4.3.

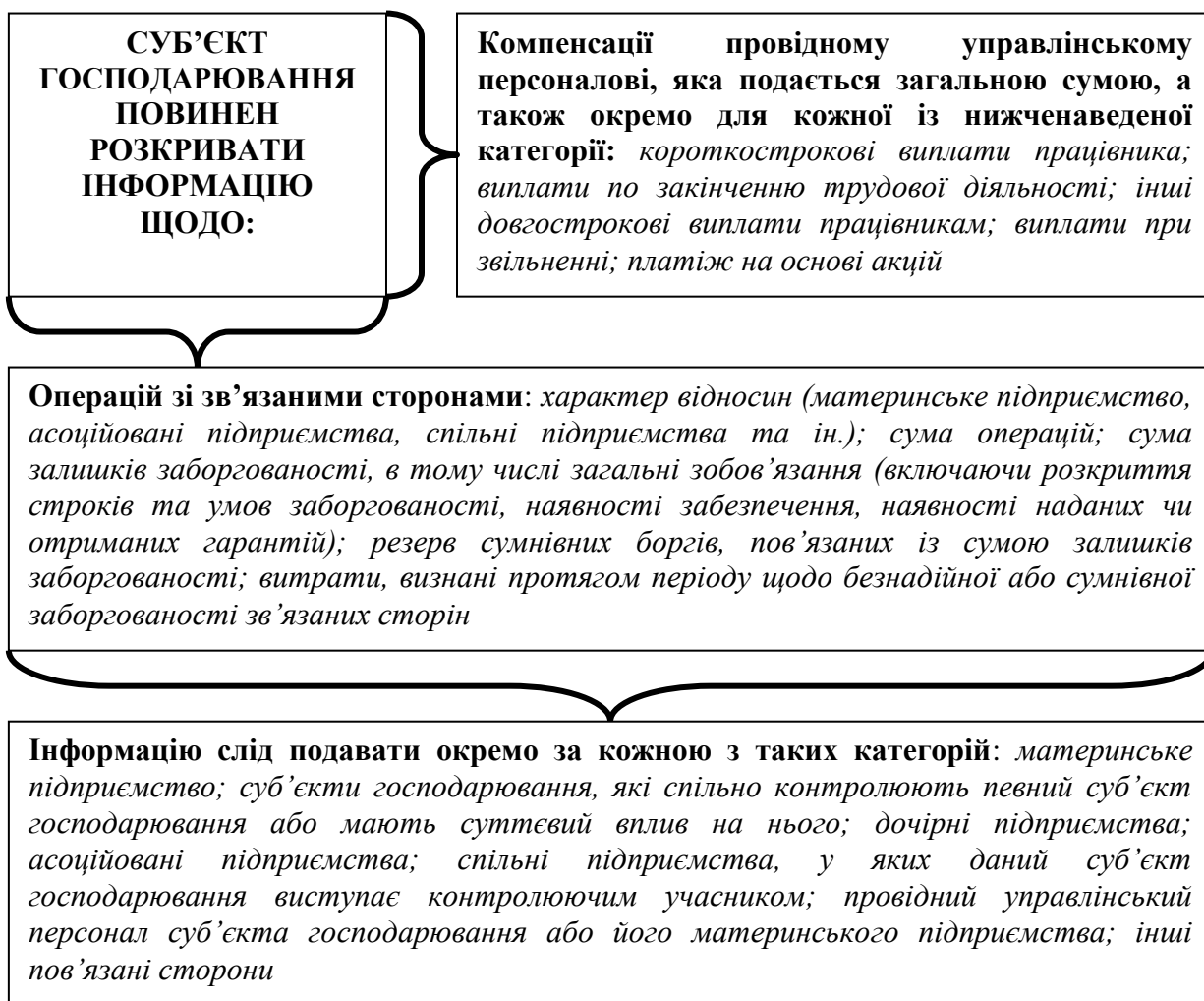

Рис. 3.4.3. Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін
[МСБО 24, § 17-19]

EXAMPLES OF OPERATIONS, WHICH ARE SUBJECT TO DISCLOSURE IF THEY ARE CARRIED OUT WITH A RELATED PARTY

*purchase or sale of goods (finished or semi-finished);
the acquisition or sale of real estate and other assets;
provision or receipt of services;
rent;
transfer of research and development;
transfer under license agreements;
transfer of financial transactions (in particular, loans and contributions of equity in cash or in kind);
providing guarantees or collateral;
general liabilities to do something in the event of a future occurrence or failure of a particular event, including future performance contracts (recognized or unrecognized);
repayment of liabilities on behalf of an entity or an entity on behalf of such a related party*

Fig. 3.4.4. Examples of operations, which are subject to disclosure if they are carried out with a related party [IAS 24, § 21]

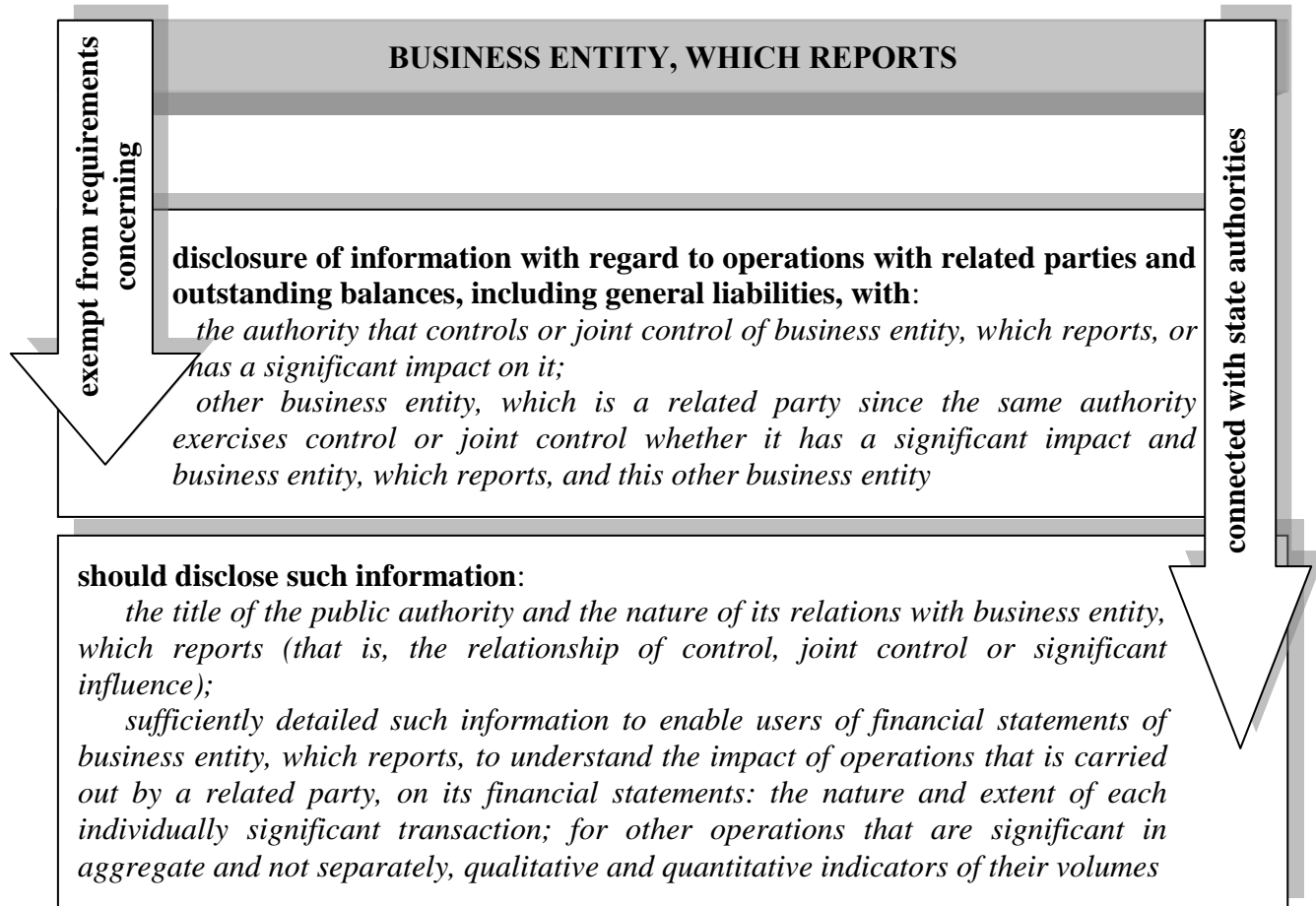

Fig. 3.4.5. Business entity that associated with public authorities [IAS 24, § 25-26]

**ПРИКЛАДИ ОПЕРАЦІЙ, ЯКІ ПІДЛЯГАЮТЬ РОЗКРИТТЮ,
ЯКЩО ВОНИ ЗДІЙСНЮЮТЬСЯ З ПОВ'ЯЗАНОЮ СТОРОНОЮ**

*придбання або продаж товарів (готових або напівфабрикатів);
придбання або продаж нерухомості та інших активів;
надання або отримання послуг;
оренда;
передача досліджень та розробок;
передача за ліцензійними угодами;
передача за фінансовими угодами (зокрема, позики та внески власного капіталу в грошовій або в натуральній формі);
надання гарантій або застави;
загальні зобов'язання зробити щось за умови настання чи ненастання у майбутньому певної події, в тому числі контрактів з виконанням у майбутньому (визнаних або невизнаних);
погашення зобов'язань від імені суб'єкта господарювання або суб'єктом господарювання від імені такої пов'язаної сторони*

Рис. 3.4.4. Приклади операцій, які підлягають розкриттю, якщо вони здійснюються з пов'язаною стороною [МСБО 24, § 21]

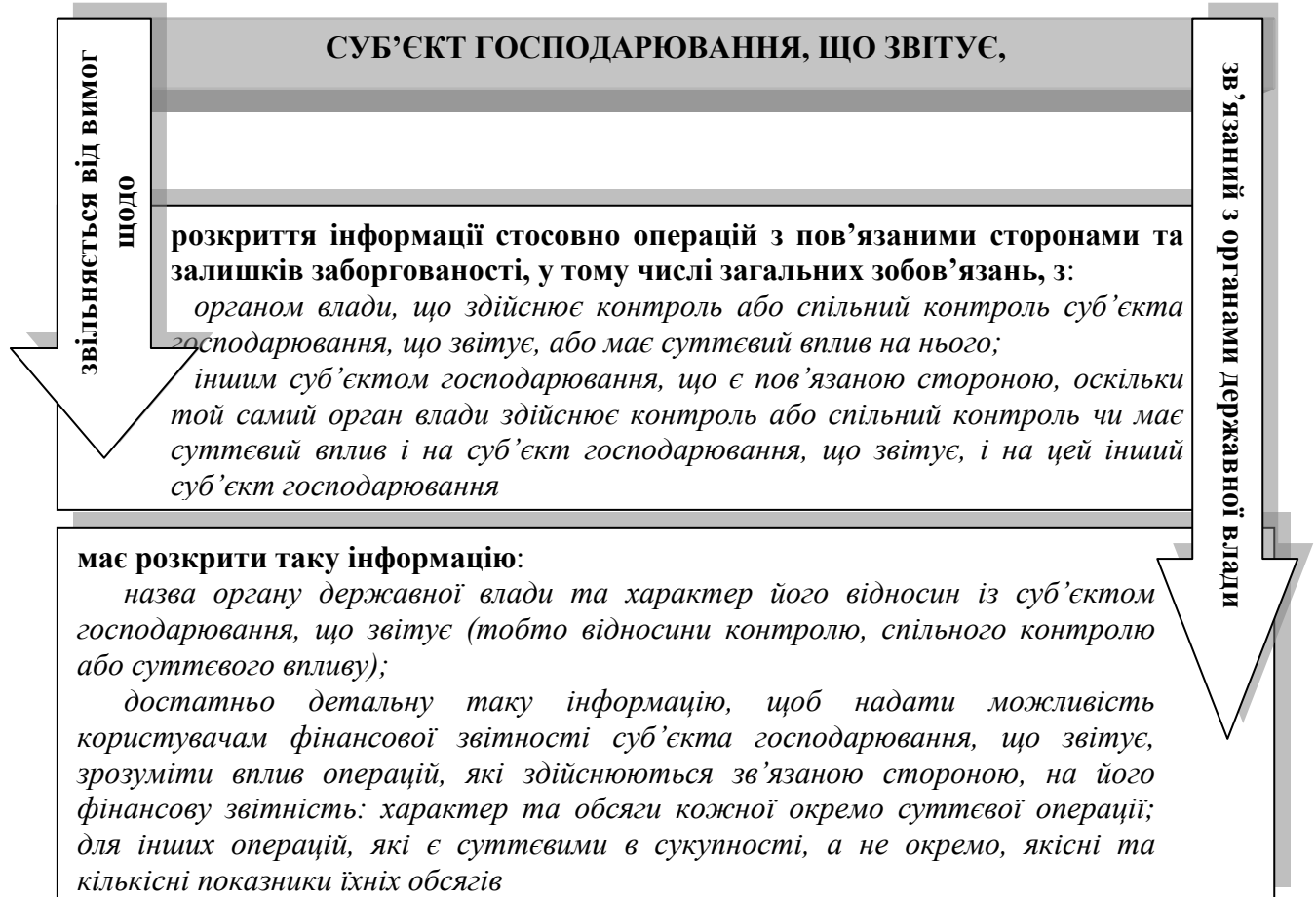

Рис. 3.4.5. Суб'єкт господарювання, зв'язаний з органами державної влади [МСБО 24, § 25-26]

Questions for knowledge control

1. Define accounting policies.
2. Cases of accounting policy change.
3. What is not a change of accounting policies?
4. Accounting policies, changes in accounting estimates and bug fixes.
5. Disclosure of information concerning changes in accounting policies of an entity in accordance with IAS 8 «Accounting Policies, Changes in Accounting Estimates and Errors ».
6. What will be the actions of officials in the event that it is impossible to determine the effect of errors in the financial statements?
7. The essence of the retrospective recalculation.
8. Purpose and scope of application of IAS 10.
9. Events that do not require adjustments after the reporting period in accordance with IAS 10.
10. Events that require adjustments after the reporting period in accordance with IAS 10.
11. Purpose and scope of application of IFRS 8.
12. Define the operating and reporting segment.
13. Types of segments, their differences.
14. Determination of related parties in accordance with IAS 24.
15. Impact of related parties on activity of business entity.
16. How is done disclosure of information concerning related parties?

Питання для контролю знань

1. Дайте визначення облікової політики.
2. Випадки зміни облікової політики.
3. Що не є зміною облікової політики ?
4. Облікові політики, зміни облікових оцінок і виправлення помилок.
5. Розкриття інформації про зміни облікової політики суб'єкта господарювання згідно з МСБО 8 «Облікові політики, зміни облікових оцінок та помилки».
6. Якими будуть дії посадових осіб у разі, якщо неможливо визначити вплив помилки на фінансову звітність ?
7. Сутність ретроспективного перерахунку.
8. Мета та сфера застосування стандарту МСБО 10.
9. Події, які не вимагають коригування після звітного періоду згідно з МСБО 10.
10. Події, які вимагають коригування після звітного періоду згідно з МСБО 10.
11. Мета та сфера застосування МСФЗ 8.
12. Дайте визначення операційному та звітному сегменту.
13. Види сегментів, їх відмінності.
14. Визначення пов'язаних сторін згідно з МСБО 24.
15. Вплив пов'язаних осіб на діяльність суб'єкта господарювання.
16. Яким чином здійснюється розкриття інформації щодо пов'язаних сторін?

THEME 4
RECOGNITION, EVALUATION AND DISCLOSURE OF INFORMATION
ABOUT THE ENTERPRISE'S ASSETS IN THE FINANCIAL
STATEMENTS

Lecture plan 4

4.1. Recognition and initial valuation of stocks. Features of the formation of book value of inventories in the Statement of financial position.

4.2. Procedure of accounting and displaying information on non-current assets in the financial statements.

4.3. Accounting of non-current assets intended for sale and discontinued operations.

4.4. Impairment of assets and its impact on the assessment of elements of financial statements.

4.5. Classification of lease transactions, presentation and disclosure of information about them in the financial statements.

Mini-lexicon: *internally generated intangible assets, valuation, inventories, impairment, investment property, valuation methods for inventories, non-current assets, non-current assets for sale, intangible assets, fixed assets, lease, finance leases.*

Recommended literature: 3, 5-8, 10-15, 22-25

4.1. Recognition and initial valuation of stocks. Features of the formation of book value of inventories in the Statement of financial position

The main approaches to inventory accounting are defined in IAS 2 «Inventories» (further – IAS 2). Scope of application IAS 2 is shown in Figure 4.1.1.

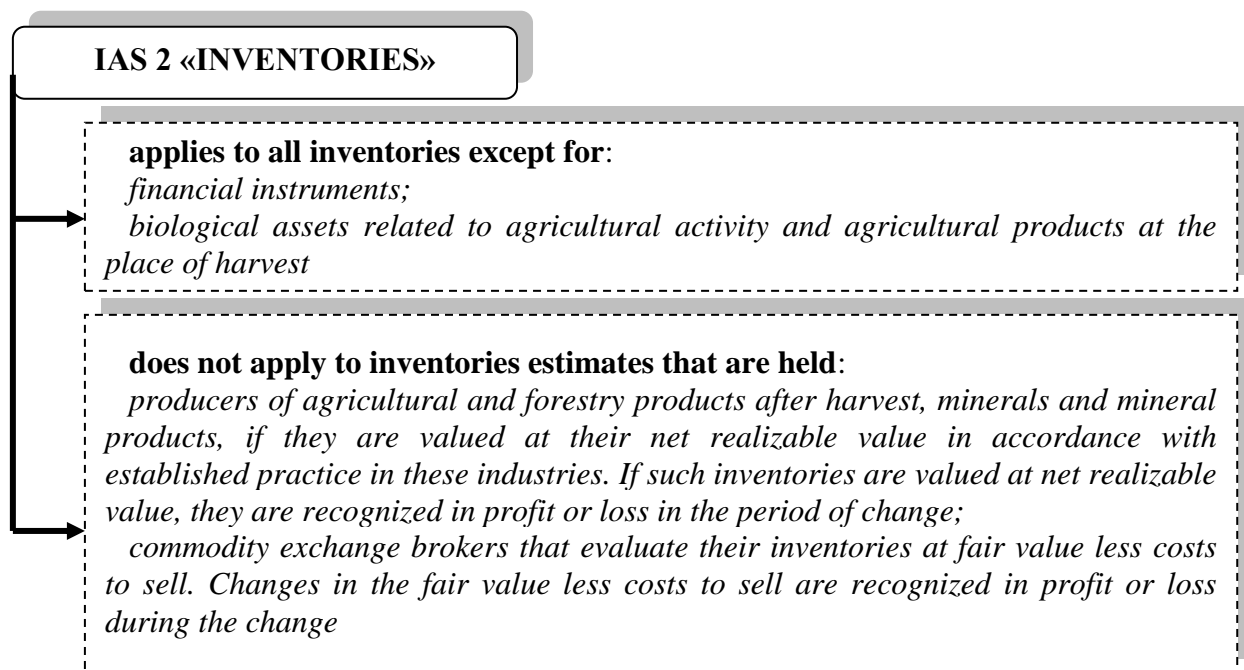

Fig. 4.1.1. Scope of application of IAS 2 «Inventories» [IAS 2, § 2, 3]

ТЕМА 4

ВИЗНАННЯ, ОЦІНКА ТА РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО АКТИВИ ПІДПРИЄМСТВА У ФІНАНСОВИХ ЗВІТАХ

План лекції 4

4.1.Визнання та первісна оцінка запасів. Особливості формування балансової вартості запасів у Звіті про фінансовий стан.

4.2.Порядок обліку та відображення у фінансових звітах інформації про необоротні активи.

4.3. Облік непоточних активів, призначених для продажу і припиненої діяльності

4.4.Зменшення корисності активів та її вплив на оцінку елементів фінансової звітності.

4.5. Класифікація орендних операцій, подання та розкриття інформації про них у фінансових звітах.

Міні-лексикон: внутрішньо генеровані нематеріальні активи, дооцінка, запаси, знецінення, інвестиційна нерухомість, методи оцінки запасів при вибутті, непоточні активи, непоточні активи призначені для продажу, нематеріальні активи, основні засоби, уцінка, фінансова оренда.

Рекомендована література: 3, 5-8, 10-15, 22-25

4.1. *Визнання та первісна оцінка запасів. Особливості формування балансової вартості запасів у фінансових звітах*

Основні підходи до обліку запасів визначено у МСБО 2 «Запаси» (далі - МСБО 2). Сфера застосування МСБО 2 наведена на рис. 4.1.1.

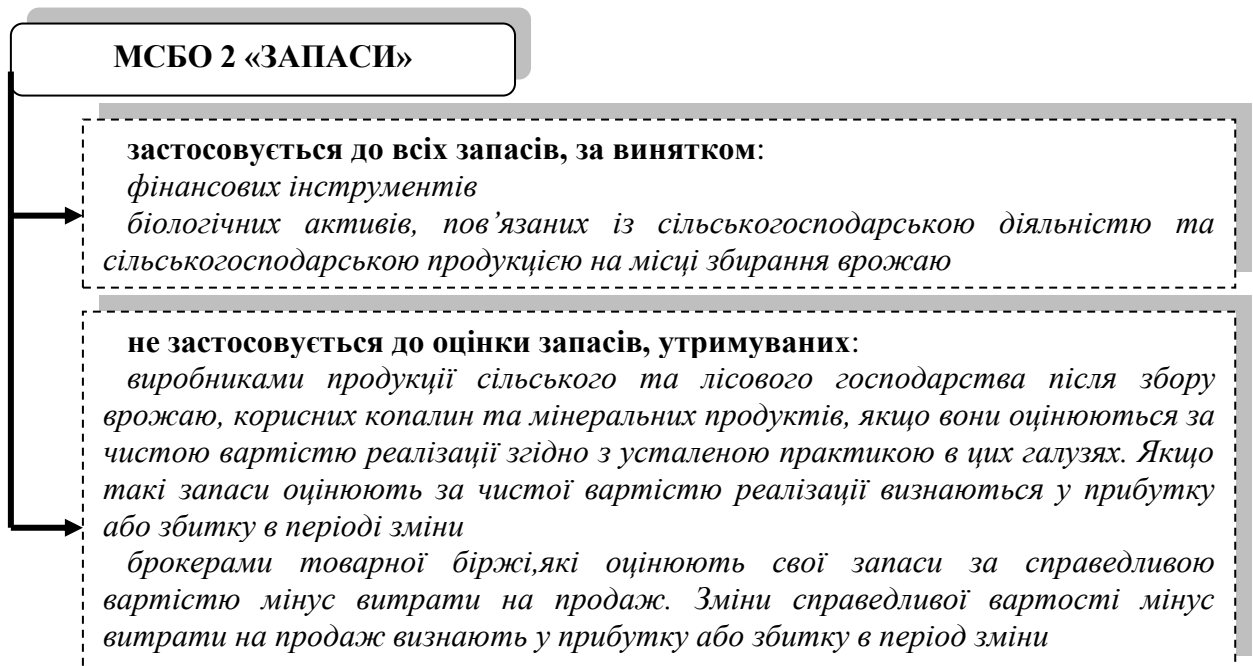

Рис. 4.1.1. Сфера застосування МСБО 2 «Запаси» [МСБО 2, § 2, 3]

The definition of inventories and their classification in accordance with IAS 2 is shown in Figure 4.1.2.

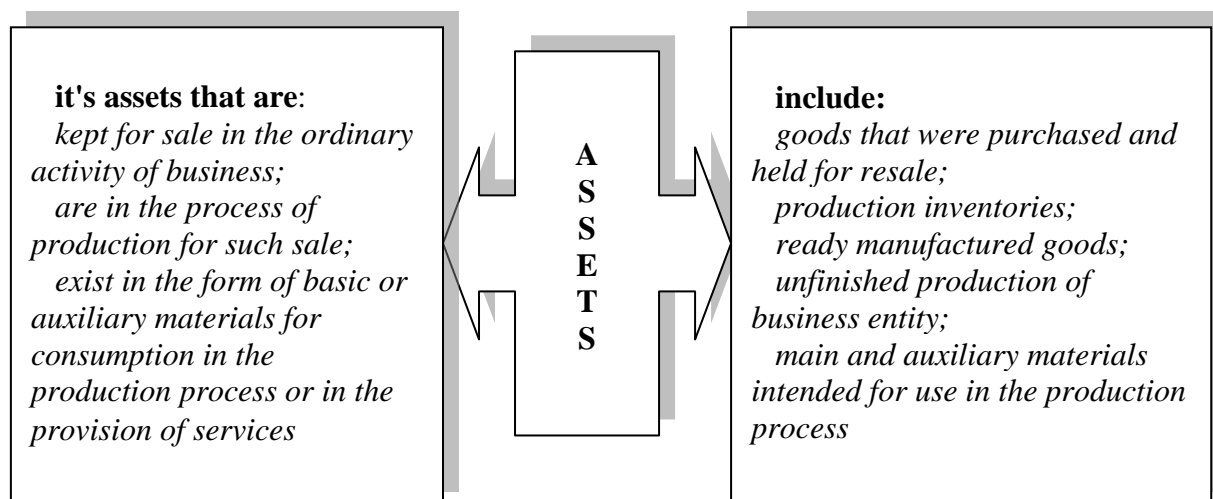

Fig. 4.1.2. Definition and classification of inventories [IAS 2, § 6, 8]

Inventories are valued at less of the following two quantities: *cost and the net realizable value*. **The net realizable value** – *pre-estimated sales price in the ordinary course of business minus pre-estimated completion costs and pre-estimated costs necessary for the sale* [IAS 2, § 6].

Cost of inventories should include all acquisition costs, processing costs and other costs incurred in delivering inventories to their current location and bringing them to their current state.

Costs for the purchase of inventories consist of the purchase price, import duty and other taxes (other than those subsequently reimbursed by the tax authorities of the entity), as well as the costs of transportation, loading and unloading and other expenses directly related to the purchase of finished products, materials and services. Trade discounts, other discounts, and other similar items are deducted in determining the cost of purchasing [IAS 2, § 11].

Expenses for inventories processing include costs directly related to production units, such as labor costs of production personnel. They also include the systematic allocation of fixed and variable production overheads arising from the processing of materials into finished products. **Constant production overhead** are those indirect production costs that remain relatively unchanged regardless of production, such as depreciation, maintenance of buildings and plant equipment, as well as management costs and administrative costs of the plant. **Variable production overheads** are indirect production costs that change directly (or almost directly) in proportion to the volume of production, such as the cost of supporting materials and indirect labor costs [IAS 2, § 12].

Other costs are included in the cost of inventories only to the extent that they were incurred in delivering supplies to their present location and bringing them to their current state. For example, it may be appropriate to include non-productive overheads or costs for designing products for specific customers in the cost of inventory [IAS 2, § 15].

Визначення запасів та їх класифікація відповідно МСБО 2 наведено на рис. 4.1.2.

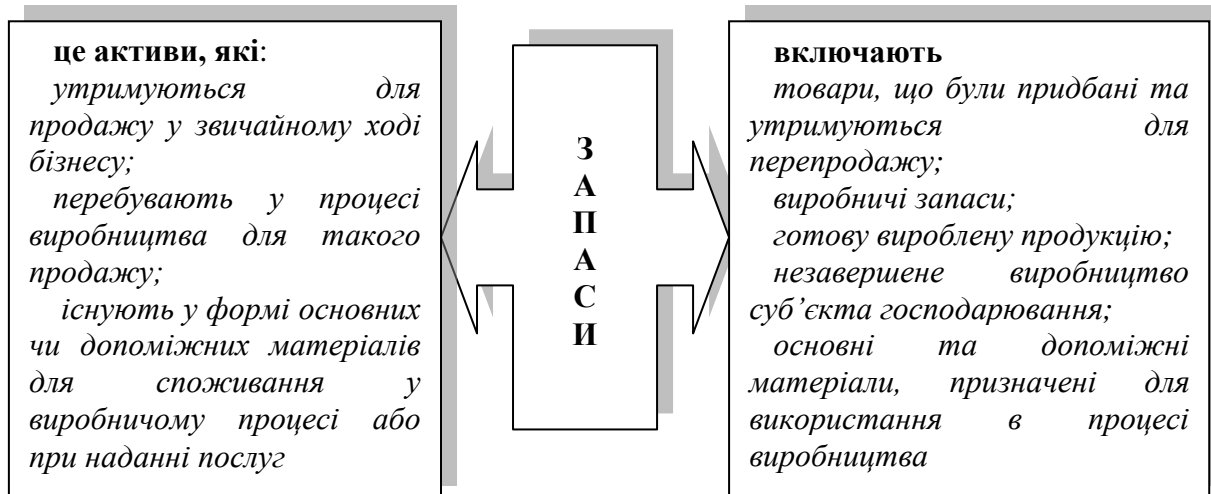

Рис. 4.1.2. Визначення та класифікація запасів [МСБО 2, § 6, 8]

Запаси оцінюють за меншою з таких двох величин: *собівартість та чиста вартість реалізації*. **Чиста вартість реалізації** - попередньо оцінена ціна продажу у звичайному ході бізнесу мінус попередньо оцінені витрати на завершення та попередньо оцінені витрати, необхідні для здійснення продажу [МСБО 2, § 6].

Собівартість запасів повинна включати всі витрати на придбання, витрати на переробку та інші витрати, понесені під час доставки запасів до їх теперішнього місцезнаходження та приведення їх у теперішній стан.

Витрати на придбання запасів складаються з ціни придбання, ввізного мита та інших податків (окрім тих, що згодом відшкодовуються суб'єктові господарювання податковими органами), а також з витрат на транспортування, навантаження і розвантаження та інших витрат, безпосередньо пов'язаних з придбанням готової продукції, матеріалів та послуг. Торговельні знижки, інші знижки та інші подібні їм статті вираховуються при визначенні витрат на придбання [МСБО 2, § 11].

Витрати на переробку запасів охоплюють витрати, прямо пов'язані з одиницями виробництва, наприклад оплата праці виробничого персоналу. Вони також включають систематичний розподіл постійних та змінних виробничих накладних витрат, що виникають при переробці матеріалів у готову продукцію. **Постійні виробничі накладні витрати** - це ті непрямі витрати на виробництво, які залишаються порівняно незмінними незалежно від обсягу виробництва, такі як амортизація, утримання будівель і обладнання заводу, а також витрати на управління та адміністративні витрати заводу. **Змінні виробничі накладні витрати** - це такі непрямі витрати на виробництво, які змінюються прямо (або майже прямо) пропорційно обсягу виробництва, такі як витрати на допоміжні матеріали та непрямі витрати на оплату праці [МСБО 2, § 12].

Інші витрати включаються в собівартість запасів лише тією мірою, якою вони були понесені при доставці запасів до їх теперішнього місцезнаходження та приведення в теперішній стан. Наприклад, може бути доцільним включати в собівартість запасів невиробничі накладні витрати або витрати на проектування продукції для конкретних клієнтів [МСБО 2, § 15].

Examples of costs that are excluded from the cost of inventories are presented in Figure 4.1.3.

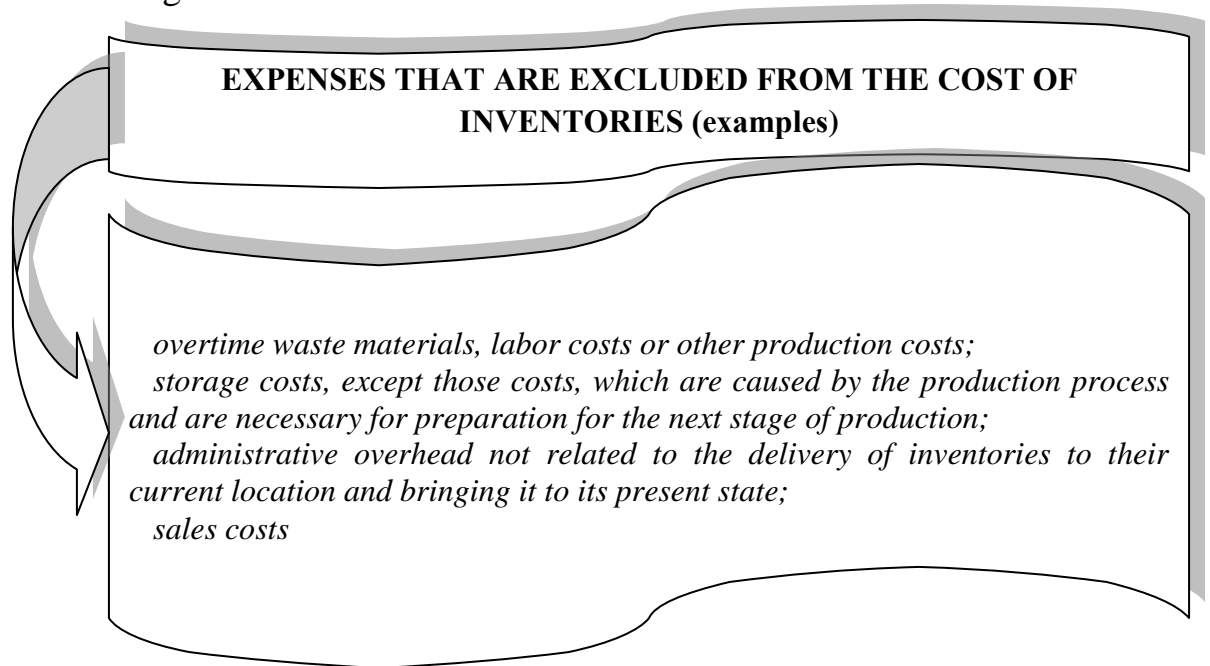

Fig. 4.1.3. Examples of costs that are excluded from the cost of inventories [IAS 2, § 16]

Two methods can be used to estimate the cost: the standard cost method or the retail price method. They will be used in the event that their results are approximately equal to the cost (Figure 4.1.4).

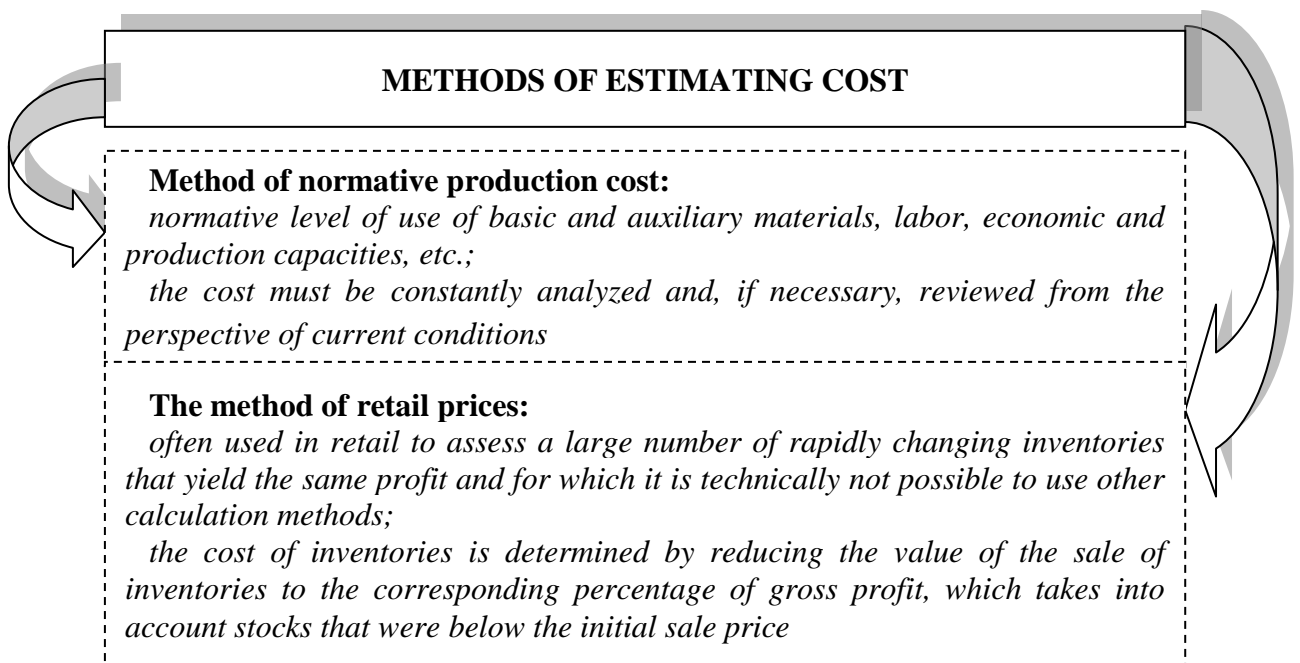

Fig. 4.1.4. Methods of estimating cost [IAS 2, § 21-22]

The cost of inventories, which are usually not interchangeable, and the goods or services intended for specific projects, should be determined by using a specific identification of their individual cost.

Приклади витрат, які виключаються із собівартості запасів представлені на рис. 4.1.3.

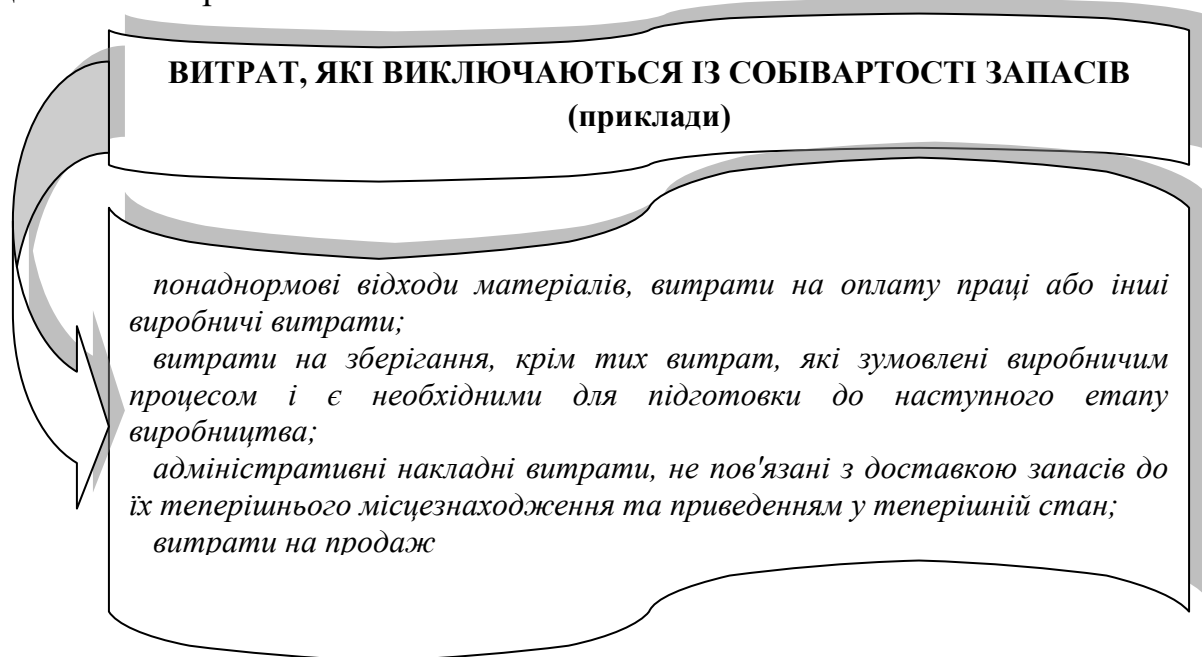

Рис. 4.1.3. Прикладами витрат, які виключаються із собівартості запасів [МСБО 2, § 16]

Для оцінки собівартості може бути використано два методи: метод стандартних витрат або метод роздрібних цін. Їх застосовуватимуть у тому випадку, якщо їх результати приблизно дорівнюють собівартості (рис. 4.1.4).

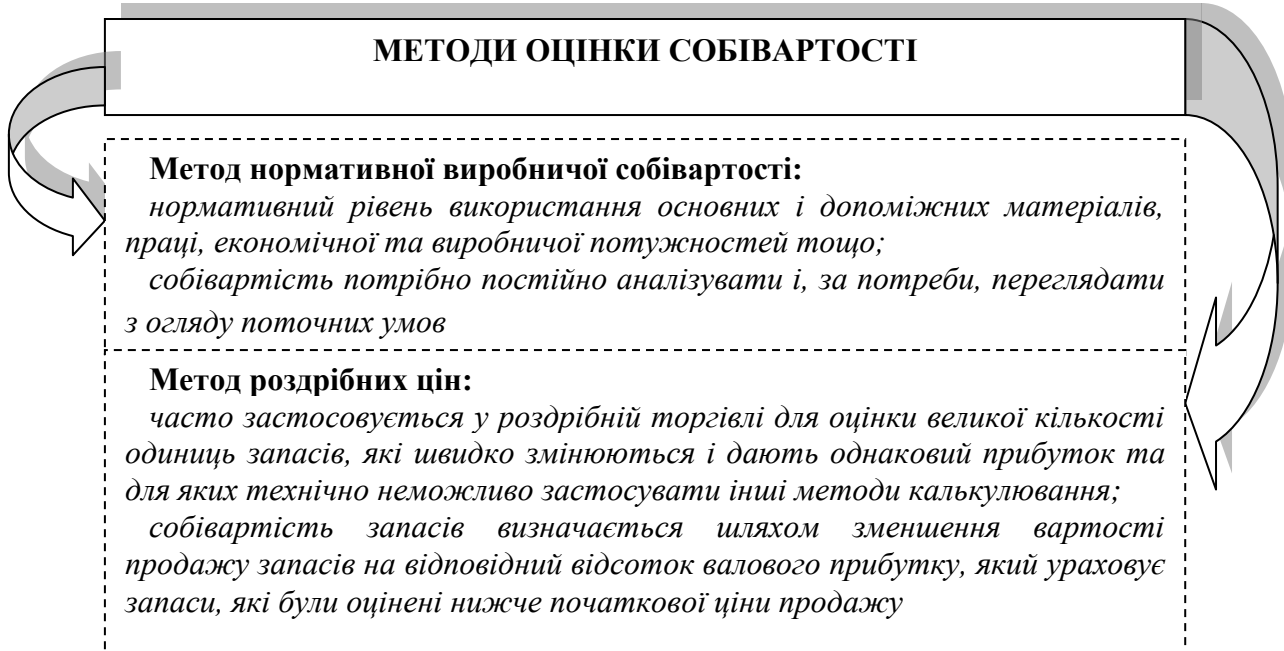

Рис. 4.1.4. Методи оцінки собівартості [МСБО 2, § 21-22]

Собівартість одиниць запасів, які, як правило, не є взаємозамінними, та товарів чи послуг, призначених для конкретних проектів, слід визначати шляхом використання конкретної ідентифікації їх індивідуальної собівартості.

Specific identification of the cost is used:

for inventories that are not usually interchangeable, and goods or services designed for specific projects;

the method should not be used if the company has a large number of items of inventories that are usually interchangeable. In this case, you can use the method of selecting the units remaining in inventories to determine the expected impact on profit or loss [IAS 2, § 24].

The cost of other inventories should be determined by the formula «first-in, first-out» (FIFO) or weighted average cost (Table 4.1.1). Business entity should apply the same cost formula for all inventories of entity of the same nature and use. For inventories of different character or use may be justified different cost formula.

Table 4.1.1

Formulas of cost [IAS 2, § 25, 27]

Title of the formula	Characteristic of the formula
Weighted average cost	The cost of each unit is determined from the weighted average cost of similar units at the beginning of the period and the cost of such units that were acquired or produced during the period. The average value may be calculated on a recurring basis or with the receipt of each additional lot, depending on the circumstances of the entity
FIFO	The units of the inventories that were acquired or produced first are sold first, and therefore units remaining in inventories at the end of the period are those that were acquired or produced by the latter

The cost of inventories cannot be reimbursed if:

inventories are damaged;

inventories are completely or partially obsolete;

inventories sale price declined;

preliminarily estimated costs of completion of production or pre-estimated sales costs have increased [IAS 2, § 28].

The practice of partial write-down of inventories below cost to net realizable value coincides with the view that the carrying amount of assets should not exceed the amount expected from their sale or use.

Inventories are usually written off to the net realizable value on an individual basis. However, in some circumstances it may be appropriate to combine similar or interrelated units. This occurs, for example, with units of inventories belonging to one nomenclature group of products, having the same purpose or the ultimate purpose of use, produced and sold in one geographical region, but practically cannot be evaluated separately from other units of the given nomenclature product group. It is inappropriate to partially write off inventories based on their classification, for example, finished products, or all stocks in a certain segment of business. Service providers typically accrue costs for each type of service for which a separate sale price is determined. Thus, each type of service is considered as a separate unit.

Конкретна ідентифікація собівартості використовується:

для запасів, що, як правило, не є взаємозамінними, і товарів або послуг, призначених для конкретних проектів;

метод не слід використовувати, якщо підприємство має велику кількість одиниць запасів, що є, як правило, взаємозамінними. У такому випадку можна використовувати метод вибору тих одиниць, які залишилися в запасах, щоб визначити очікуваний вплив на прибуток або збиток [МСБО 2, § 24].

Собівартість інших запасів слід визначати за формулою «перше надходження - перший видаток» (ФІФО) або середньозваженої собівартості (табл. 4.1.1). Суб'єктові господарювання слід застосовувати одну і ту саму формулу собівартості для всіх запасів суб'єкта господарювання однакового характеру та використання. Для запасів різного характеру або використання можуть бути виправданими різні формули собівартості.

Таблиця 4.1.1

Формули собівартості [МСБО 2, § 25, 27]

Назва формули	Характеристика формули
Середньозважена собівартість	Собівартість кожної одиниці визначається із середньозваженої собівартості подібних одиниць на початок періоду та собівартості подібних одиниць, що були придбані або вироблені протягом періоду. Середнє значення може бути обчислене на періодичній основі або з отриманням кожної додаткової партії залежно від обставин суб'єкта господарювання
ФІФО	Одиниці запасів, які були придбані або вироблені першими, продаються першими, а отже, одиниці, які залишаються в запасах на кінець періоду, є тими, що були придбаними або виробленими останніми

Собівартість запасів не може бути відшкодована, якщо:

запаси пошкоджені;

запаси повністю або частково застаріли;

ціна продажу запасів знизилася;

зросли попередньо оцінені витрати на завершення виробництва або попередньо оцінені витрати на збут [МСБО 2, § 28].

Практика часткового списання запасів нижче собівартості до чистої вартості реалізації збігається з тією точкою зору, що балансова вартість активів не повинна перевищувати суму, яка очікується від їх продажу або використання.

Запаси, як правило, списуються до чистої вартості реалізації на індивідуальній основі. Проте за деяких обставин може бути доцільно об'єднати подібні або взаємопов'язані одиниці. Це відбувається, наприклад, з одиницями запасів, що відносяться до однієї номенклатурної групи продукції, мають подібне призначення або кінцеву мету використання, виробляються та продаються в одному географічному регіоні, але практично не можуть бути оцінені окремо від інших одиниць даної номенклатурної групи продукції. Недоцільно частково списувати запаси, базуючись на їх класифікації, наприклад, готову продукцію, або всі запаси у певному сегменті бізнесу. Постачальники послуг, як правило, накопичують витрати за кожним видом послуг, на які визначається окрема ціна продажу. Таким чином, кожний вид послуг розглядається як окрема одиниця.

In each subsequent period, a new estimate of the net realizable value is made. If the circumstances that previously caused the partial write-down of inventories below the cost are no longer available or if there is a clear indication that an increase in the net realizable value due to changes in economic circumstances has occurred, the amount of the partial write-off is reversed (ie, the reversal is limited to the amount of the initial partial write-off) so that the new book value is lower than estimates - cost or revised net realizable value. This occurs, for example, when a unit of inventory, reflected in net realizable value due to the fall in its sales price, continues to be available in the next period, and the price of its sale has increased.

The financial statements concerning inventories should disclose such information:

accounting policies adopted for inventory evaluation, including cost formula used;

the total book value of inventories and carrying amount in accordance with the classifications acceptable to the entity;

the book value of inventories recorded at net realizable value minus sales costs;

amount of inventories recognized as expenses during the period;

the amount of any partial write-off of inventories recognized as expenses during the period;

the amount of any reversal of any partial write-off recognized as a reduction in the amount of inventory recognized as expense of the period;

circumstances or events that led to the reversal of a partial write-off of inventories;

the book value of the inventories transferred as collateral for the guarantee of liabilities [IAS 2, § 36].

When preparing the financial statements, both international and national, require detailed information on the assessment of inventories of the enterprise.

4.2. Procedure of accounting and displaying information on non-current assets in the financial statements

The main requirements for accounting and disclosure in the financial statements of non-current assets are set out in IAS 16 «Property, Plant and Equipment» (further – IAS 16), IAS 38 «Intangible Assets» (further – IAS 38), IAS 40 «Investment Property» (further – IAS 40).

In accordance with IAS 16 § 6, **fixed assets are tangible objects** that:

held for use in the production or supply of goods or services for leasing or for administrative purposes;

will use, as expected, for more than one period.

The useful life of a fixed asset is the:

the period during which the asset is expected to be available for use by the entity;

the number of units of production or similar units that an entity expects to obtain from an asset [IAS 16, § 6].

Fixed assets and further fixed assets costs are shown in Figure 4.2.1.

У кожному наступному періоді проводиться нова оцінка чистої вартості реалізації. Якщо тих обставин, які раніше спричинили часткове списання запасів нижче собівартості, більше немає, або якщо є чітке свідчення збільшення чистої вартості реалізації внаслідок зміни економічних обставин, сума часткового списання сторнується (тобто сторнування обмежується сумою первинного часткового списання) так, що новою балансовою вартістю є нижча з оцінок - собівартість або переглянута чиста вартість реалізації. Це відбувається, наприклад, коли одиниця запасів, відображена за чистою вартістю реалізації через падіння ціни її продажу, продовжує перебувати в розпорядженні в наступному періоді, а ціна її продажу зросла.

У фінансових звітах щодо запасів слід розкривати таку інформацію:
облікові політики, прийняті для оцінки запасів, включаючи використані формули собівартості;

загальну балансову вартість запасів та балансову вартість згідно з класифікаціями, прийнятними для суб'єкта господарювання;

балансову вартість запасів, відображених за чистою вартістю реалізації мінус витрати на продаж;

суму запасів, визнаних як витрати протягом періоду;

суму будь-якого часткового списання запасів, визнану як витрати протягом періоду;

суму будь-якого сторнування будь-якого часткового списання, визнану як зменшення суми запасів, яка визнана як витрати періоду;

обставини або події, що спричинили сторнування часткового списання запасів;

балансову вартість запасів, переданих під заставу для гарантії зобов'язань [МСБО 2, § 36].

При складанні фінансової звітності як міжнародні стандарти, так і національні, вимагають деталізації інформації за оцінкою запасів підприємством.

4.2.Порядок обліку та відображення у фінансових звітах інформації про необоротні активи

Основні вимоги до обліку та розкриття інформації у фінансових звітах про необоротні активи містяться у МСБО 16 «Основні засоби» (далі - МСБО 16), МСБО 38 «Нематеріальні активи» (далі - МСБО 38), МСБО 40 «Інвестиційна нерухомість» (далі - МСБО 40).

Згідно МСБО 16 § 6, **основні засоби - це матеріальні об'єкти**, що:
утримують для використання у виробництві або постачанні товарів чи наданні послуг для надання в оренду або для адміністративних цілей;
використовуватимуть, за очікуванням, протягом більше одного періоду.

Строк корисної експлуатації основного засобу це:
період, протягом якого очікується, що актив буде придатний для використання суб'єктом господарювання;

кількість одиниць виробленої продукції чи подібних одиниць, що їх суб'єкт господарювання очікує отримати від активу [МСБО 16, § 6].

Основні засоби та подальші витрати на основні засоби наведено на рис. 4.2.1.

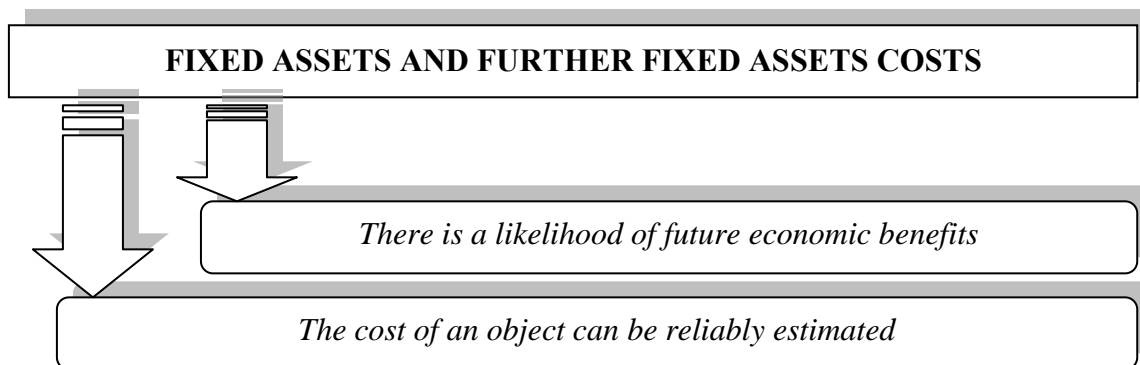

Fig. 4.2.1. Fixed assets and further fixed assets costs [IAS 16, § 12-14]

The main spare parts, which are planned to be used for more than one year or can be used only with certain fixed assets, must be qualified as fixed assets. At the end of the reporting period issued advances for fixed assets are classified as incomplete capital construction.

An object of fixed assets, plant and equipment that meets the criteria for recognizing an asset should be valued at its cost.

The cost of object of fixed assets is cash equivalent of the price at the date of recognition. If the payment is postponed for a period longer than the normal term of the loan, the difference between the monetary equivalent of the price and the general payments is recognized as interest for the period of the loan if such interest is not capitalized in accordance with IAS 23 [IAS 16, § 23].

The cost of object of fixed assets should be recognized as an asset if:
is a probability that future economic benefits associated with the object will be received by the entity;
the cost of an object can be reliably estimated [IAS 16, § 7].

Components of the cost of the object of fixed assets are presented in Figure 4.2.2.

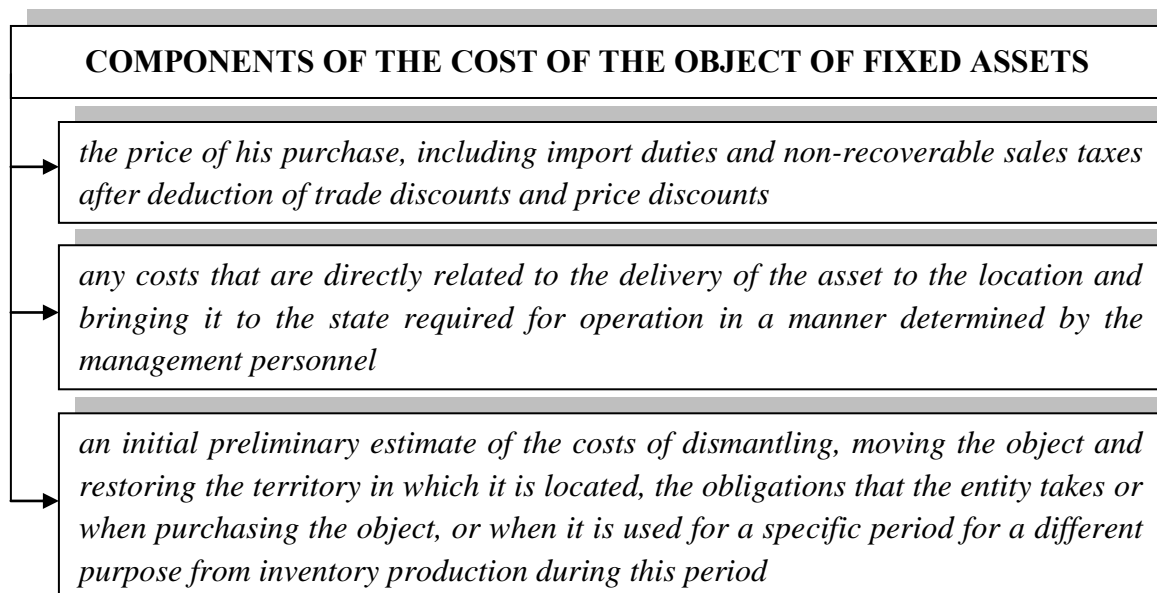

Fig. 4.2.2. Components of the cost of the object of fixed assets [IAS 16, § 16]

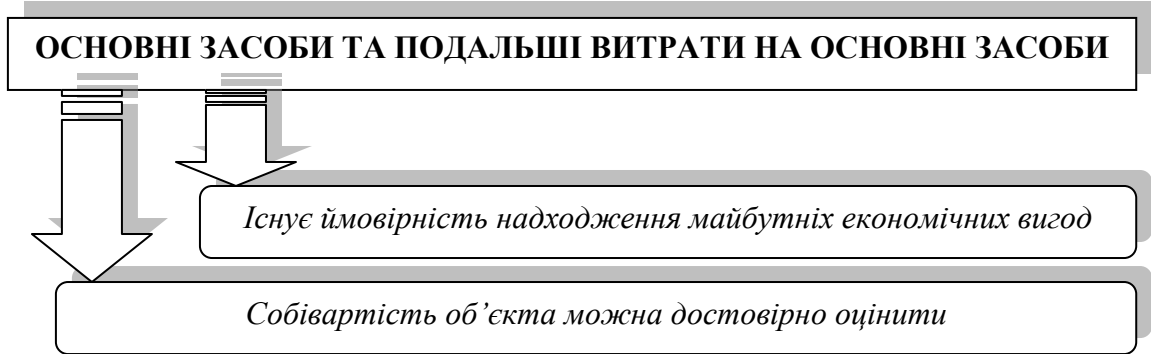

Рис. 4.2.1. Основні засоби та подальші витрати на основні засоби [МСБО 16, § 12-14]

Основні запасні частини, які плануються до використання протягом більше одного року або можуть використовуватися лише із певними основними засобами, повинні бути кваліфіковані як основні засоби. На кінець звітного періоду видані аванси за основні засоби класифікуються як незавершене капітальне будівництво.

Об'єкт основних засобів, який відповідає критеріям визнання активу, слід оцінювати за його собівартістю.

Собівартість об'єкта основних засобів - це грошовий еквівалент ціни на дату визнання. Якщо платіж відкладають на строк довший, ніж звичайний строк кредиту, різниця між грошовим еквівалентом ціни і загальними виплатами визнається як відсотки за період кредиту, якщо такі відсотки не капіталізують згідно з МСБО 23 [МСБО 16, § 23].

Собівартість об'єкта основних засобів слід визнавати активом, якщо:
 є ймовірність, що майбутні економічні вигоди, пов'язані з об'єктом, надійдуть до суб'єкта господарювання;

собівартість об'єкта можна достовірно оцінити [МСБО 16, § 7].

Складові собівартості об'єкта основних засобів представлено на рис. 4.2.2.

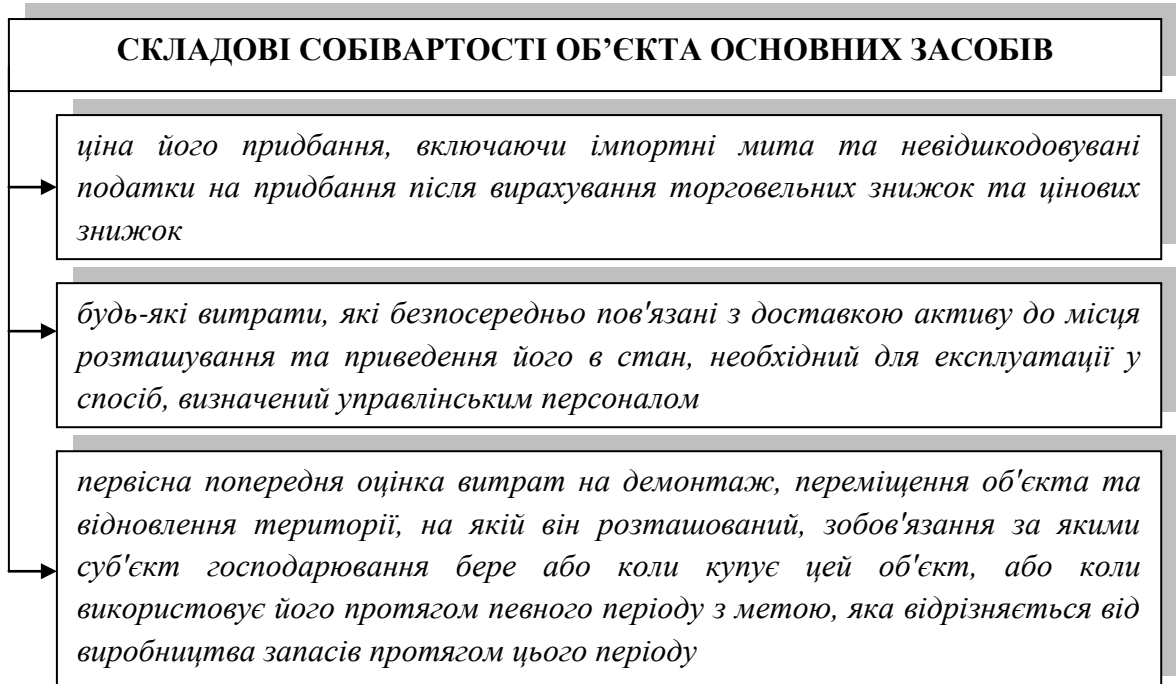

Рис. 4.2.2. Складові собівартості об'єкта основних засобів [МСБО 16, § 16]

Expenses included and not included in the cost of the object of fixed assets, is given in Figure 4.2.3.

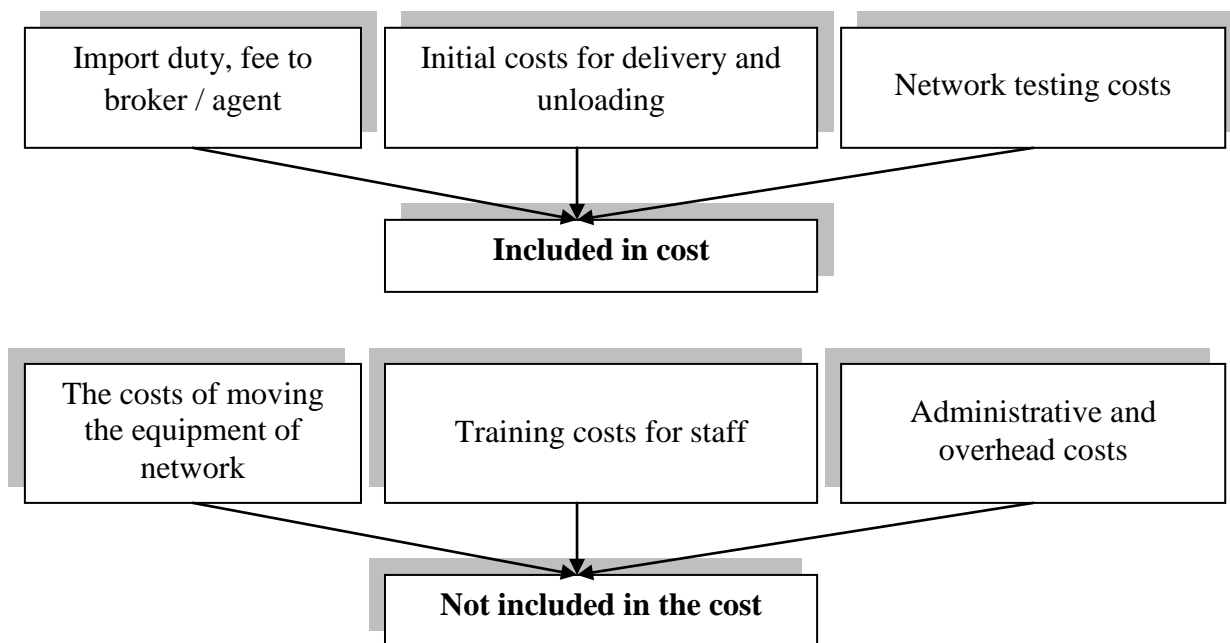

Fig. 4.2.3. Expenses included and not included in the cost of the object of fixed assets [IAS 16, § 17, 19]

In accordance with IAS 16, paragraph 29, an entity shall choose its accounting policy or cost model, or a revaluation model, and should apply this policy to the entire class of property, plant and equipment (Figure 4.2.4).

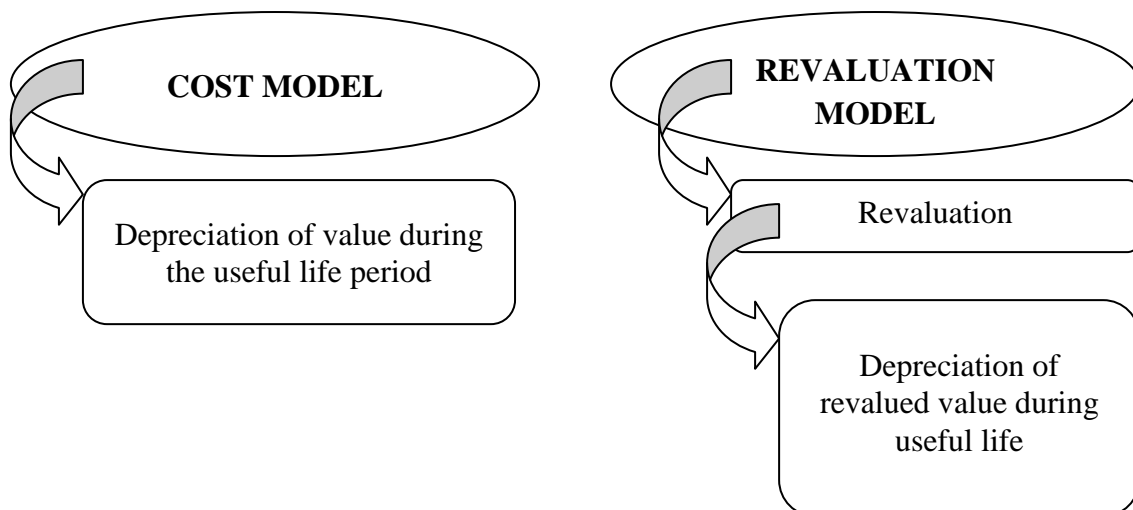

Fig. 4.2.4. Models of accounting of fixed assets [IAS 16, § 30-31, 34-35]

After recognizing an asset, the object of fixed assets should be accounted by:

- its cost price;*
- minus any accumulated depreciation;*
- minus any accumulated impairment losses.*

Витрати, що входять та не входять до собівартості об'єкта основних засобів, подана на рис. 4.2.3.

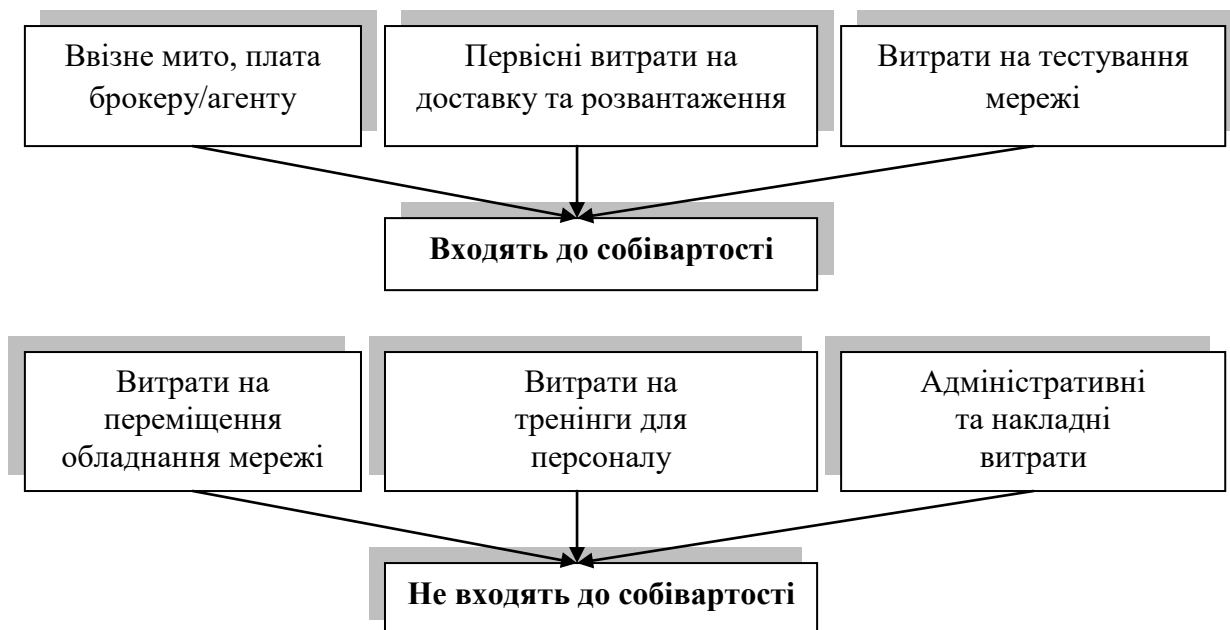

Рис. 4.2.3. Витрати, що входять та не входять до собівартості об'єкта основних засобів [МСБО 16, § 17, 19]

Згідно з МСБО 16 § 29, суб'єкт господарювання має обирати свою облікову політику або модель собівартості, або модель переоцінки, і йому слід застосовувати цю політику до всього класу основних засобів (рис. 4.2.4).

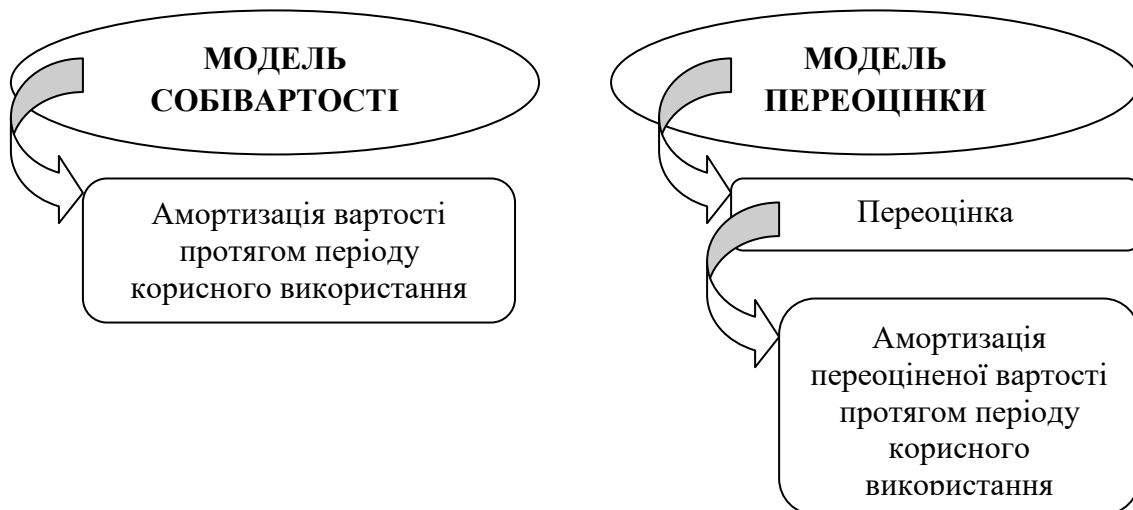

Рис. 4.2.4. Моделі обліку основних засобів [МСБО 16, § 30-31, 34-35]

Після визнання активом, об'єкт основних засобів слід обліковувати за:

- його собівартістю;*
- мінус будь-яка накопичена амортизація;*
- мінус будь-які накопичені збитки від зменшення корисності.*

Object of fixed assets, fair value of which can be measured reliably, should be accounted by:

*revalued amount, which is its fair value at the date of revaluation;
minus any further accumulated depreciation and subsequent accumulated impairment losses.*

The whole class of fixed assets is revalued. Revaluation is not necessarily performed every year, but with sufficient regularity to reflect current market value.

Class of fixed assets *is a group of assets of the same nature and manner of use in the activities of the entity* [IAS 16, § 37].

Objects in one class of fixed assets are revalued simultaneously to prevent selective revaluation of assets and the inclusion in the financial statements of amounts in which mixed costs and costs are different at different dates. However, the class of assets can be revalued on a continuous basis – provided that the revaluation of the asset class is completed within a short period of time and revaluation occurs on time.

Each part of the object of fixed assets, the cost of which is significant in relation to the total cost of an object, should be depreciated separately.

An entity distributes the amount initially recognized for object of fixed assets, and its essential parts and each part depreciates separately. For example, it may be advisable to separately depreciate the hulls and engines of the aircraft, regardless of whether they are owned or leased under a financial lease agreement. Similarly, if an entity buys fixed assets for an operating lease in which it acts as a lessor, it may be appropriate to depreciate separately the amounts reflected in the cost of such an item that relate to favorable or unfavorable terms of lease compared with market conditions.

The useful life and depreciation method of a substantial part of object of fixed assets may be the same as the useful life and depreciation method of another significant part of the same object. Such parts can be grouped together in the determination of depreciation charges.

Amount of the asset that depreciable should be allocated on a systematic basis over the useful life of the asset.

The liquidation value and useful life of the asset should be reviewed at least at the end of each fiscal year and, if the expectations differ from previous estimates, the change (change) should be reflected as a change in the accounting estimate in accordance with IAS 8 «Accounting Policies, Changes in Accounting Estimates and Errors».

Depreciation is recognized even if the fair value of the asset exceeds its carrying amount, since the residual value of the asset does not exceed its carrying amount. Repair and maintenance of the asset does not exempt from the need to charge depreciation.

The depreciation method used should reflect the expected future use of future economic benefits from the asset by the entity.

The depreciation method applied to the asset should be reviewed at least at the end of each fiscal year, and if there is a significant change in the expected future consumption of future economic benefits embodied in the asset, the method should be changed to reflect the modified form. Such a change should be accounted for as a change in accounting in accordance with IAS 8.

Об'єкт основних засобів, справедливу вартість якого можна достовірно оцінити, слід обліковувати за:

переоціненою сумою, яка є його справедливою вартістю на дату переоцінки;

мінус будь-яка подальша накопичена амортизація та подальші накопичені збитки від зменшення корисності.

Переоцінюється весь клас основних засобів. Переоцінка проводиться не обов'язково кожного року, але з достатньою регулярністю, щоб відображати поточну ринкову вартість.

Клас основних засобів - це група активів, однакових за характером і способом використання в діяльності суб'єкта господарювання [МСБО 16, § 37].

Об'єкти, які входять до одного класу основних засобів, переоцінюються одночасно, щоб запобігти вибірковій переоцінці активів і включенню у фінансову звітність сум, у яких змішані витрати та вартості на різні дати. Проте клас активів можна переоцінювати на безперервній основі - за умови, що переоцінка класу активів завершується за короткий проміжок часу і переоцінка відбувається вчасно.

Кожну частину об'єкта основних засобів, собівартість якої є суттєвою стосовно загальної собівартості об'єкта, слід амортизувати окремо.

Суб'єкт господарювання розподіляє суму, первісно визнану щодо об'єкта основних засобів, на його суттєві частини і кожен частину амортизує окремо. Наприклад, може бути доцільним окремо амортизувати корпуси та двигуни літака, незалежно від того, чи є вони власністю чи орендуються за угодою про фінансову оренду. Аналогічно, якщо суб'єкт господарювання купує основні засоби для операційної оренди, у якій він виступає орендодавцем, може бути доцільним амортизувати окремо суми, відображені у собівартості такого об'єкта, що відносяться до сприятливих або несприятливих умов оренди порівняно з ринковими умовами.

Строк корисної експлуатації та метод амортизації суттєвої частини об'єкта основних засобів можуть бути такими самими, як строк корисної експлуатації та метод амортизації іншої суттєвої частини цього ж об'єкта. Такі частини можна об'єднувати в групу під час визначення амортизаційних відрахувань.

Суму активу, що амортизується, слід розподіляти на систематичній основі протягом строку його корисної експлуатації.

Ліквідаційну вартість та строк корисної експлуатації активу слід переглядати принаймні на кінець кожного фінансового року та, якщо очікування відрізняються від попередніх оцінок, зміну (зміни) слід відображати як зміну в обліковій оцінці відповідно до МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки».

Амортизацію визнають, навіть якщо справедлива вартість активу перевищує його балансову вартість, оскільки ліквідаційна вартість активу не перевищує його балансову вартість. Ремонт та технічне обслуговування активу не звільняє від необхідності нараховувати амортизацію.

Використаний метод амортизації має відображати очікувану форму споживання майбутніх економічних вигід від цього активу суб'єктом господарювання.

Метод амортизації, застосований до активу, слід переглядати принаймні на кінець кожного фінансового року, а якщо відбулася значна зміна в очікуваній формі споживання майбутніх економічних вигід, утілених в активі, метод слід змінити для відображення зміненої форми. Таку зміну слід обліковувати як зміну в обліковій оцінці відповідно до МСБО 8.

Different depreciation methods can be applied to allocate the amount of depreciable asset on a systematic basis over a useful life. These **methods include:** *straight-line method; reducing balance method; unit of production method definition (Table 4.2.1).*

Table 4.2.1

**Methods of depreciation of fixed assets and results of their application
[IAS 16, § 62]**

Title of depreciation method	Results of application of depreciation method
Straight-line method	Permanent deductions during useful life, if the liquidation value of the asset does not change
Reducing balance method	Reducing the amount of deductions during useful life
Unit of production method definition	Depreciation based on the expected use or performance of the asset

An entity chooses a method that best reflects the expected future use of future economic benefits embodied in an asset. Such method is applied continuously from period to period unless there is a change in the expected form of consumption of these future economic benefits.

It is necessary to discontinue recognition of book value of object of fixed assets:

after disposal;

when do not expect future economic benefits from its use or disposal.

The income or loss arising from the cessation of recognition of an item of property, plant and equipment should be included in profit or loss when the recognition of an object ceases. Profits should not be classified as income.

However, an entity that, in the course of its ordinary activities, periodically sells of objects of fixed assets which it held to render to others, should transfer such assets to stocks at their book value, when they cease to lease and begin to hold for sale. Funds from the sale of such assets are recognized as income in accordance with IAS 18 «Revenue». IFRS 5 «Non-current Assets Held for Sale and Discontinued Operations» does not apply if assets held for sale in the ordinary course of business are transferred to inventories.

The financial statements should be disclosed for each class of fixed assets:

the basis for the valuation used to determine the gross carrying amount; used depreciation method;

applied terms of useful operation or depreciation rates;

gross carrying amount and accumulated depreciation (together with accumulated impairment losses) at the beginning and end of the period;

reconciliation of the carrying amount at the beginning and end of the period reflecting:

flow;

assets that classified as held for sale or included in the disposal group classified as held for sale and other disposal;

acquisition as a result of business combining;

Різні методи амортизації можна застосовувати для розподілу суми активу, що амортизується, на систематичній основі протягом строку корисної експлуатації. Ці методи включають: *прямолінійний метод; метод зменшення залишку; метод суми одиниць продукції* (табл. 4.2.1).

Таблиця 4.2.1

Методи амортизації основних засобів та результати їх застосування
[МСБО 16, § 62]

Назва методу амортизації	Результати застосування методу амортизації
Прямолінійний метод	Постійні відрахування протягом терміну корисного використання, якщо ліквідаційна вартість активу не змінюється
Метод зменшення залишку	Зменшення суми відрахувань протягом терміну корисного використання
Метод суми одиниць продукції	Відрахування, базовані на очікуваному використанні або продуктивності активу

Суб'єкт господарювання обирає метод, який найкраще відображає очікувану форму споживання майбутніх економічних вигід, утілених в активі. Такий метод застосовують постійно від періоду до періоду, якщо не трапляється змін в очікуваній формі споживання цих майбутніх економічних вигід.

Слід припинити визнання балансової вартості об'єкта основних засобів:

після вибуття;

коли не очікують майбутніх економічних вигід від його використання або вибуття.

Прибуток чи збиток, що виникає від припинення визнання об'єкта основних засобів, слід включати до прибутку чи збитку, коли припиняється визнання об'єкта. Прибутки не слід класифікувати як дохід.

Проте суб'єкт господарювання, який в ході своєї звичайної діяльності, періодично продає об'єкти основних засобів, які він утримував для надання в оренду іншим, має переводити такі активи у запаси за їхньою балансовою вартістю, коли їх припиняють надавати в оренду і починають утримувати для продажу. Кошти від продажу таких активів визнаються як дохід відповідно до МСБО 18 «Дохід». МСФЗ 5 «Непоточні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність» не застосовується, якщо активи, що утримуються для продажу в ході звичайної діяльності, переводяться у запаси.

У фінансових звітах слід розкривати для кожного класу основних засобів:

бази оцінки, що їх застосовували для визначення валової балансової вартості;

застосований метод амортизації;

застосовані строки корисної експлуатації або норми амортизації;

валову балансову вартість та суму накопиченої амортизації (разом з накопиченими збитками від зменшення корисності) на початок та кінець періоду;

узгодження балансової вартості на початок і кінець періоду, що відображає:

надходження;

активи, класифіковані як утримувані для продажу або включені до ліквідаційної групи, класифікованої як утримувана для продажу та інші вибуття;

придбання в результаті об'єднань бізнесу;

increase or decrease over a period arising from revaluation, as well as from impairment losses recognized or reversed in other comprehensive income;

damages from depreciation, recognized in profit or loss;

impairment losses that reversed in profit or loss;

depreciation;

net foreign exchange differences that arise from the translation of financial statements from the functional currency into another presentation currency, including the translation of a foreign operation into the presentation currency of the reporting entity; other changes [IAS 16, § 73].

The financial statements should also disclose such information: *availability and amount of restrictions on property rights, as well as fixed assets pledged to secure liabilities; amount of expenditures recognized at the balance sheet value of the item of property, plant and equipment during its construction; amount of contractual obligations related to the acquisition of fixed assets; the amount of compensation from third parties for items of property, plant and equipment whose value has decreased or which have been lost or transferred included in profit or loss if the amount of this compensation was not disclosed separately in the statement of comprehensive income [IAS 16, § 74].*

An intangible asset is defined in IAS 38 «Intangible Assets». This Standard should be used in accounting for intangible assets, except:

intangible assets that are subject to another standard;

financial assets as defined in IAS 32 «Financial Instruments: Presentation»;

recognition and appraisal of assets related to exploration and evaluation;

expenditures on exploration or development and extraction of minerals, oil, natural gas and similar non-renewable resources [IAS 38, § 2].

IAS 38 «Intangible Assets» should be considered in conjunction with other IAS and IFRS (Table 4.2.2).

Table 4.2.2

Link between IAS 38 «Intangible Assets» with other IAS and IFRS [IAS 16, § 3]

IAS / IFRS	Type of asset
IAS 2 Inventories	Intangible assets held by the entity for sale in the ordinary course of business
IAS 12 Income Taxes	Deferred tax assets
IAS 17 Leases	Intangible assets transferred or received by the enterprise under financial lease terms (except for patents, films, videos, plays, manuscripts and copyrights)
IAS 19 Employee Benefits	Assets arising from employee benefits
IAS 32 Financial Instruments: Presentation	Financial assets
IFRS 3 Business Combinations	Goodwill that occurs when business combining
IFRS 4 Insurance Contracts	Deferred acquisition costs and intangible assets arising from the contractual rights of the insurer under the insurance contracts

збільшення або зменшення протягом певного періоду, які виникають у результаті переоцінок, а також у результаті збитків від зменшення корисності, визнаних або сторнованих в іншому сукупному доході;

збитки від зменшення корисності, визнані в прибутку чи збитку;

збитки від зменшення корисності, сторновані в прибутку чи збитку;

амортизацію;

чисті курсові різниці, що виникають при переведенні фінансової звітності з функціональної валюти в іншу валюту подання, включаючи переведення закордонної господарської одиниці у валюту подання суб'єкта господарювання, що звітує; інші зміни [МСБО 16, § 73].

Фінансові звіти мають також розкривати таку інформацію: наявність та суми обмежень на права власності, а також основні засоби, передані у заставу для забезпечення зобов'язань; суму видатків, визнаних убалансовій вартості об'єкта основних засобів у ході його будівництва; суму контрактних зобов'язань, пов'язаних із придбанням основних засобів; суму компенсації від третіх сторін за об'єкти основних засобів, корисність яких зменшилася, або які були втрачені чи передані, що включається до прибутку чи збитку, якщо суму цієї компенсації не було розкрито окремо у звіті про сукупні доходи [МСБО 16, § 74].

Облік нематеріальних активів визначає МСБО 38 «Нематеріальні активи». Цей Стандарт слід застосовувати в обліку нематеріальних активів, за винятком:

нематеріальних активів, на які поширюється сфера застосування іншого стандарту;

фінансових активів, визначених у МСБО 32 «Фінансові інструменти: подання»;

визнання та оцінка активів, пов'язаних з розвідкою та оцінкою;

видатків на розвідку або розробку і видобування корисних копалин, нафти, природного газу і подібних невідновлюваних ресурсів [МСБО 38, § 2].

МСБО 38 «Нематеріальні активи» слід розглядати у взаємозв'язку з іншими МСБО та МСФЗ (табл. 4.2.2).

Таблиця 4.2.2

**Взаємозв'язок МСБО 38 «Нематеріальні активи»
з іншими МСБО та МСФЗ [МСБО 16, § 3]**

МСБО/МСФЗ	Вид активу
МСБО 2 «Запаси»	Нематеріальні активи, що утримуються суб'єктом господарювання для продажу в звичайному ході бізнесу
МСБО 12 «Податки на прибуток»	Відстрочені податкові активи
МСБО 17 «Оренда»	Нематеріальні активи, передані або отримані підприємством на умовах фінансової оренди (крім патентів, кінофільмів, відеозаписів, спектаклів, рукописів і авторських прав)
МСБО 19 «Виплати працівникам»	Активи, що виникають від виплат працівникам
МСФЗ 3 «Об'єднання бізнесу»	Гудвіл, який виникає при об'єднанні бізнесу
МСБО 32 «Фінансові інструменти: подання»	Фінансові активи
МСФЗ 4 «Страхові контракти»	Відстрочені витрати на придбання та нематеріальні активи, що виникають у результаті договірних прав страховика за контрактами страхування

IAS / IFRS	Type of asset
IFRS 5 Non-current Assets Held for Sale and Discontinued Operations	Non-current intangible assets classified as held for sale (or included in a disposal group classified as held for sale)
IFRS 6 Exploration for and Evaluation of Mineral Resources	Recognition and evaluation of exploration and evaluation assets
IFRS 15 Revenue from Contracts with Customers	Assets arising from contracts with customers

Intangible asset is *non-monetary asset that has no physical substance and can be identified* [IAS 38, § 8].

Intangible asset is resource:

that controlled by business entity as a result of past events;

from which to wait of future economic benefits to business entity [IAS 38, § 8].

By definition of an intangible asset, it should be identified in such a way as to separate from goodwill. Goodwill that recognized when a business combination, is an asset that reflects future economic benefits arising from other assets acquired through business combinations that cannot be individually identified or recognized separately [IAS 38, § 11].

The asset is identified if it:

can be separated, that is, it can be separated or separated from the entity and sold, transferred, licensed, leased or exchanged individually or together with a related contract identified as an asset or liability;

occurs due to contractual or other legal rights, regardless of whether they can be transferred or separated from the entity or from other rights and liabilities [IAS 38, § 12].

The criteria for recognizing intangible assets are that the intangible asset should be recognized if and only if:

there is a probability that future economic benefits related to the asset will flow to business entity;

the cost of an asset can be measured reliably [IAS 38, § 21].

An intangible asset should be initially valued at cost.

The cost of an individually acquired intangible asset covers:

the cost of its acquisition, which includes the import duty and non-refundable purchase tax, after deducting trade and other discounts;

any costs that can be directly attributed to the preparation of this asset for its intended use.

Costs that are directly included and not included in the cost of intangible assets, are presented in Figure 4.2.5.

МСБО/МСФЗ	Вид активу
МСФЗ 5 «Непоточні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність»	Необоротні нематеріальні активи, класифіковані як утримувані для продажу (або включені до ліквідаційної групи, класифікованої як утримувана для продажу)
МСФЗ 6 «Розвідка та оцінка запасів корисних копалин»	Визнання і оцінка активів розвідки і оцінки
МСФЗ 15 «Дохід від договорів з клієнтами»	активи, що виникають внаслідок договорів з клієнтами

Нематеріальний актив - немонетарний актив, який не має фізичної субстанції та може бути ідентифікований [МСБО 38, § 8].

Нематеріальний актив - це ресурс:

контрольований суб'єктом господарювання у результаті минулих подій;

від якого очікують надходження майбутніх економічних вигід до суб'єкта господарювання [МСБО 38, § 8].

За визначенням нематеріального активу, його необхідно ідентифікувати так, щоб відокремлювати від гудвілу. Гудвіл, визнаний при об'єднанні бізнесу, є активом, який відображає майбутні економічні вигоди, що виникають від інших активів, придбаних при об'єднанні бізнесу, що їх не можна ідентифікувати індивідуально або визнати окремо [МСБО 38, § 11].

Актив є ідентифікованим, якщо він:

може бути відокремлений, тобто його можна відокремити або відділити від суб'єкта господарювання і продати, передати, ліцензувати, здати в оренду або обміняти індивідуально або разом з пов'язаним з ним контрактом, ідентифікованим активом чи зобов'язанням;

виникає внаслідок договірних або інших юридичних прав, незалежно від того, чи можуть вони бути передані або відокремлені від суб'єкта господарювання або ж від інших прав та зобов'язань [МСБО 38, § 12].

Критерії визнання нематеріальних активів полягають у тому, що нематеріальний актив слід визнавати, якщо і тільки якщо:

є ймовірність того, що майбутні економічні вигоди, які відносяться до активу, надходять до суб'єкта господарювання;

собівартість активу можна достовірно оцінити [МСБО 38, § 21].

Нематеріальний актив слід первісно оцінювати за собівартістю.

Собівартість придбаного окремо нематеріального активу охоплює:

вартість його придбання, яка включає імпорфтне мито та податок на придбання, який не підлягає відшкодуванню, після вирахування торговельних та інших знижок;

будь-які витрати, які можна безпосередньо віднести на підготовку цього активу для його використання за призначенням.

Витрати, які безпосередньо входять та не входять до собівартості нематеріальних активів, подана на рис. 4.2.5.

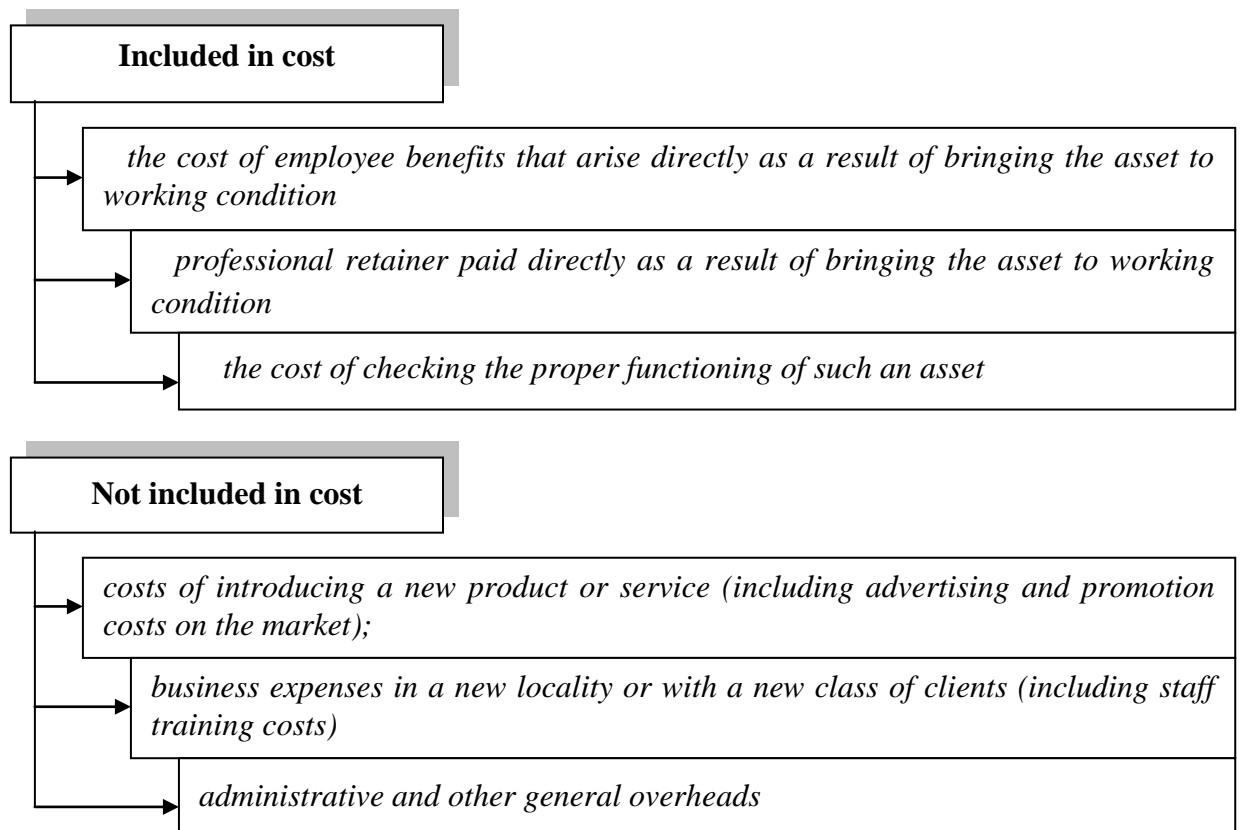

Fig. 4.2.5. Costs that are directly included and not included in the cost of intangible assets [IAS 38, § 28-29]

An estimate of the recognition of intangible assets is presented in Figure 4.2.6.

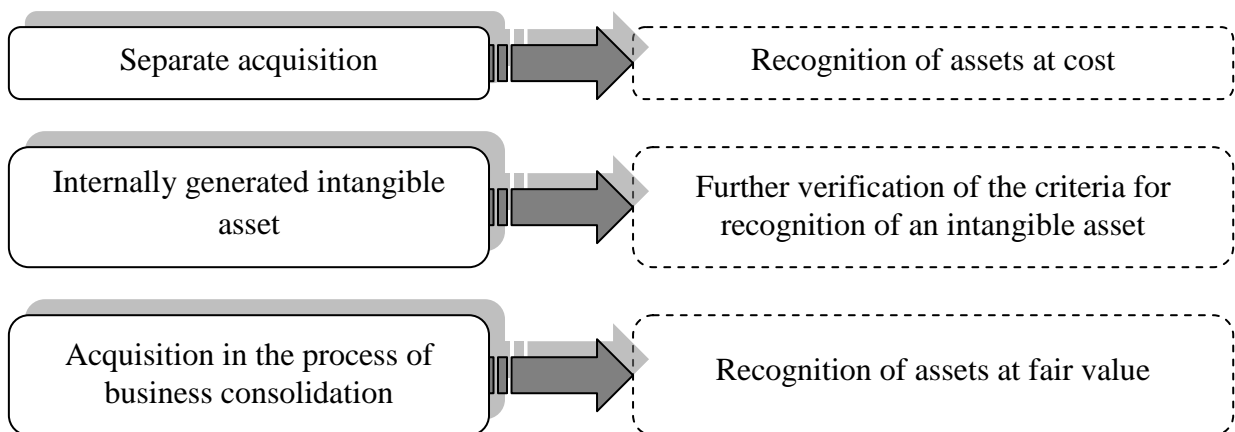

Fig. 4.2.6. An estimate of the recognition of intangible assets [IAS 38, § 35, 44, 49]

Recognition of expenses at the carrying amount of an intangible asset ceases when that asset reaches the level necessary for its operation in a manner determined by management personnel [IAS 38, § 30].

It is sometimes difficult to assess whether the internally generated intangible asset meets the recognition criteria due to problems with:

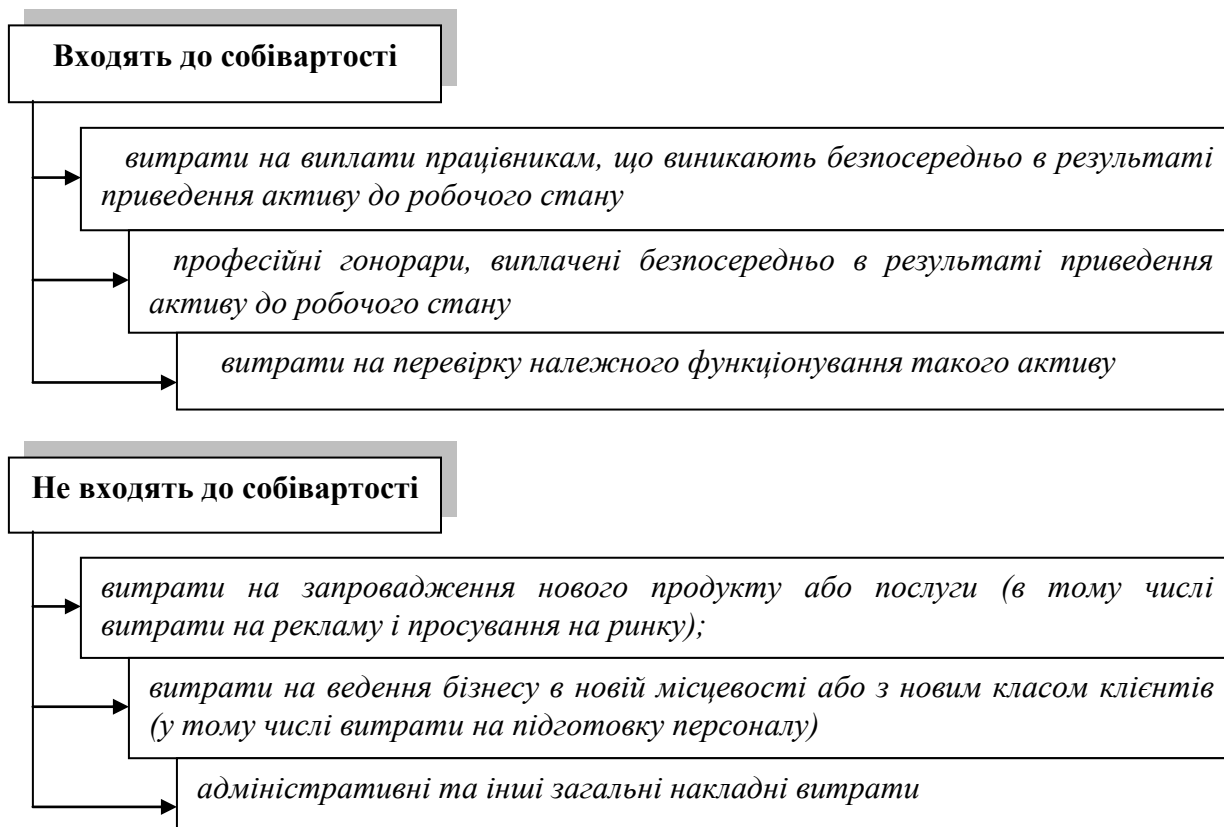

Рис. 4.2.5. Витрати, що входять та не входять до собівартості нематеріальних активів [МСБО 38, § 28-29]

Оцінку під час визнання нематеріальних активів представлено на рис. 4.2.6.

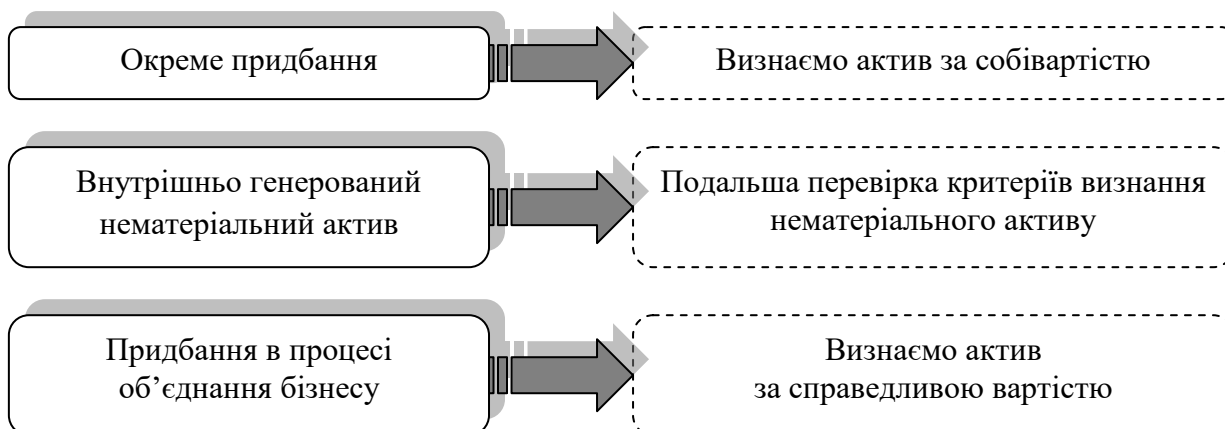

Рис. 4.2.6. Оцінка під час визнання нематеріальних активів [МСБО 38, § 35, 44, 49]

Визнання витрат у балансовій вартості нематеріального активу припиняється, коли цей актив досягає стану, необхідного для його функціонування у спосіб, визначений управлінським персоналом [МСБО 38, § 30].

Іноді важко оцінити, чи відповідає внутрішньо генерований нематеріальний актив критеріям визнання, внаслідок проблем із:

determining if there is a identifiable asset that generates future economic benefits as well as the time moment for which it exists;

reliable determination of the cost of the asset [IAS 38, § 51].

To assess whether an internally generated intangible asset meets the criteria for recognition, an entity classifies the generation of an asset to:

stage of research;

stage of development [IAS 38, § 52].

At the project research stage, business entity can not demonstrate the existence of an intangible asset that will generate probable future economic benefits. Consequently, these expenses are always recognized as expenses at the time they are incurred [IAS 38, § 55].

Examples of research activities are shown in Figure 4.2.7.

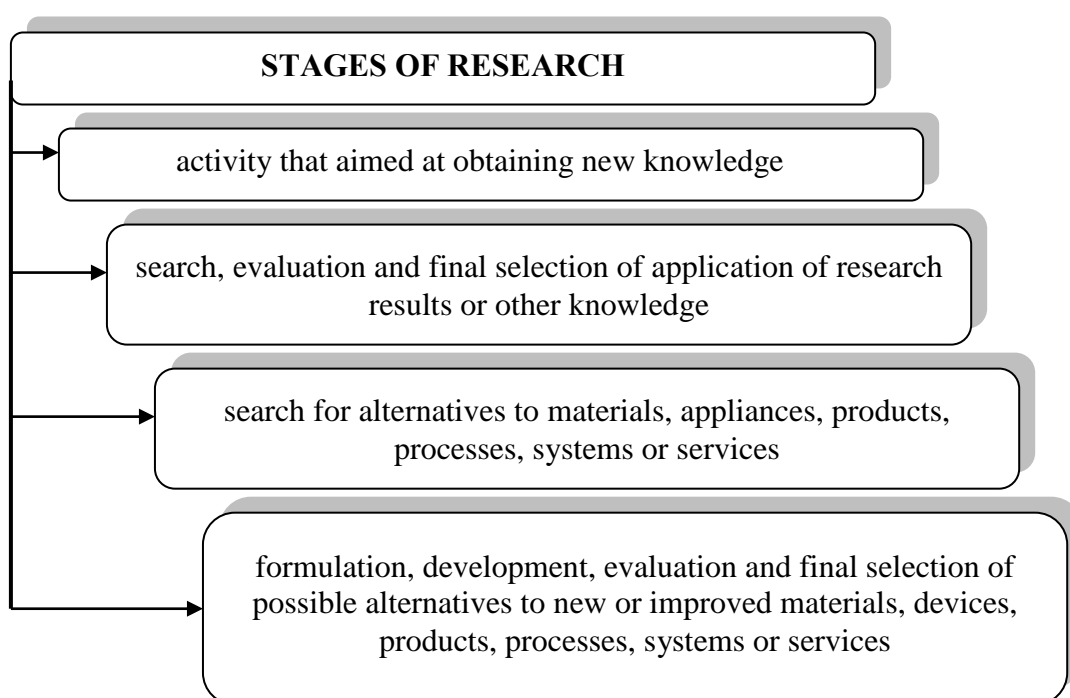

Fig. 4.2.7. Stages of research (examples) [IAS 38, § 56]

An intangible asset that arises from the development (or as a result of an internal project development phase) should be recognized if business entity:

the technical possibility to complete the creation of an intangible asset so that it is suitable for use or sale;

its intention to complete the creation of an intangible asset and use or sell it;

its ability to use or sell an intangible asset;

as an intangible asset will generate probable future economic benefits;

the availability of appropriate technical, financial and other resources to complete the development and use or sale of an intangible asset;

its ability to reliably estimate the costs that are attributable to an intangible asset during its development [IAS 38, § 57]

Examples of development activities are shown in Figure 4.2.8.

визначенням, чи існує ідентифікований актив, який генеруватиме майбутні економічні вигоди, а також момент часу, на який він існує; достовірним визначенням собівартості активу [МСБО 38, § 51].

Щоб оцінити, чи відповідає внутрішньо генерований нематеріальний актив критеріям визнання, суб'єкт господарювання класифікує генерування активу на:

етап дослідження;

етап розробок [МСБО 38, § 52].

На етапі дослідження проекту суб'єкт господарювання не може продемонструвати існування нематеріального активу, який генеруватиме ймовірні майбутні економічні вигоди. Отже, ці видатки завжди визнаються як витрати на час їхнього понесення [МСБО 38, § 55].

Прикладами діяльності з дослідження наведені на рис. 4.2.7.

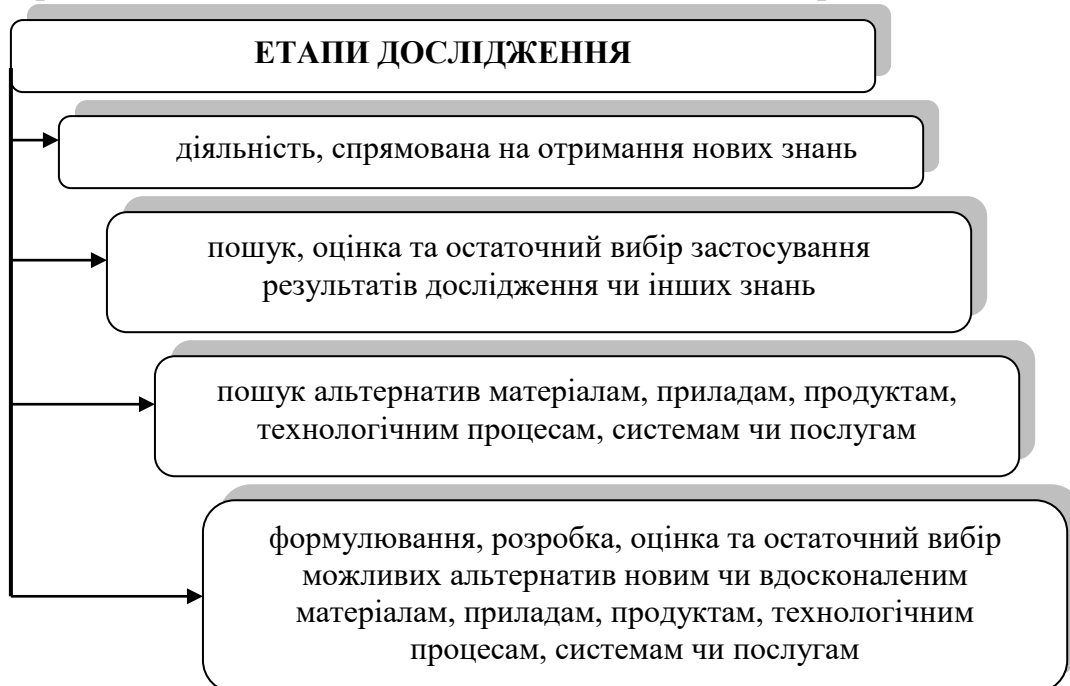

Рис. 4.2.7. Етапи дослідження (приклади) [МСБО 38, § 56]

Нематеріальний актив, який виникає в результаті розробки (чи в результаті етапу розробки внутрішнього проекту), слід визнавати, якщо суб'єкт господарювання:

технічну можливість завершити створення нематеріального активу так, щоб він був придатний до використання або продажу;

свій намір завершити створення нематеріального активу та використовувати або продати його;

свою здатність використовувати або продати нематеріальний актив;

як нематеріальний актив генеруватиме ймовірні майбутні економічні вигоди;

наявність відповідних технічних, фінансових та інших ресурсів для завершення розробки та використання чи продажу нематеріального активу;

свою здатність достовірно оцінити видатки, які відносяться до нематеріального активу протягом його розробки [МСБО 38, § 57]

Прикладами діяльності з розробки наведені на рис. 4.2.8.

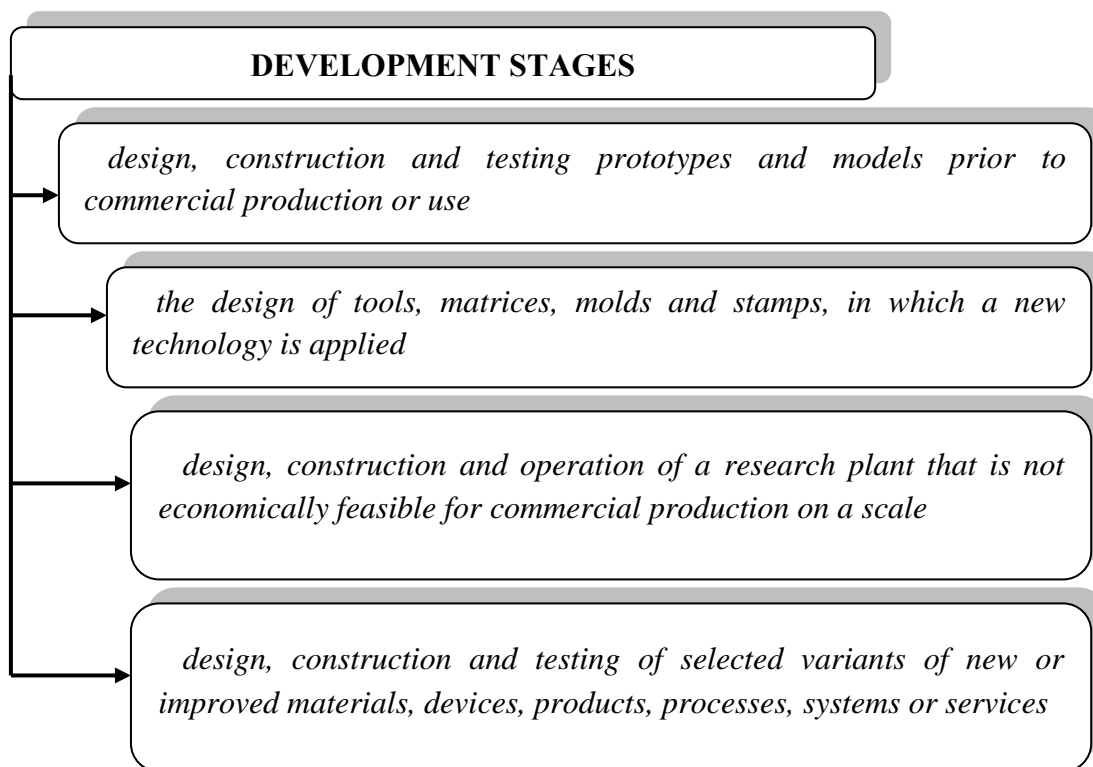

Fig. 4.2.8. Development stages (examples) [IAS 38, § 59]

In accordance with IFRS 3 «Business Combinations» (further – IFRS 3), if an intangible asset is acquired in a business combination that is an acquisition, the cost of an intangible asset is based on its fair value at the acquisition date.

The fair value of an intangible asset reflects market expectations as to the probability that an entity will receive future economic benefits embodied in that asset.

Intangible assets acquired in the process of business combining can be divided into the following 4 categories:

that related to the field of marketing;

that related to the field of customer relations;

that related to technologies;

those that are in the process of research and development.

Unlike internally generated, research costs in a business combination are recognized as an intangible asset at fair value at the date of the merger separately from goodwill.

For its accounting policies, the business entity chooses either a cost model or a revaluation model (Figure 4.2.9).

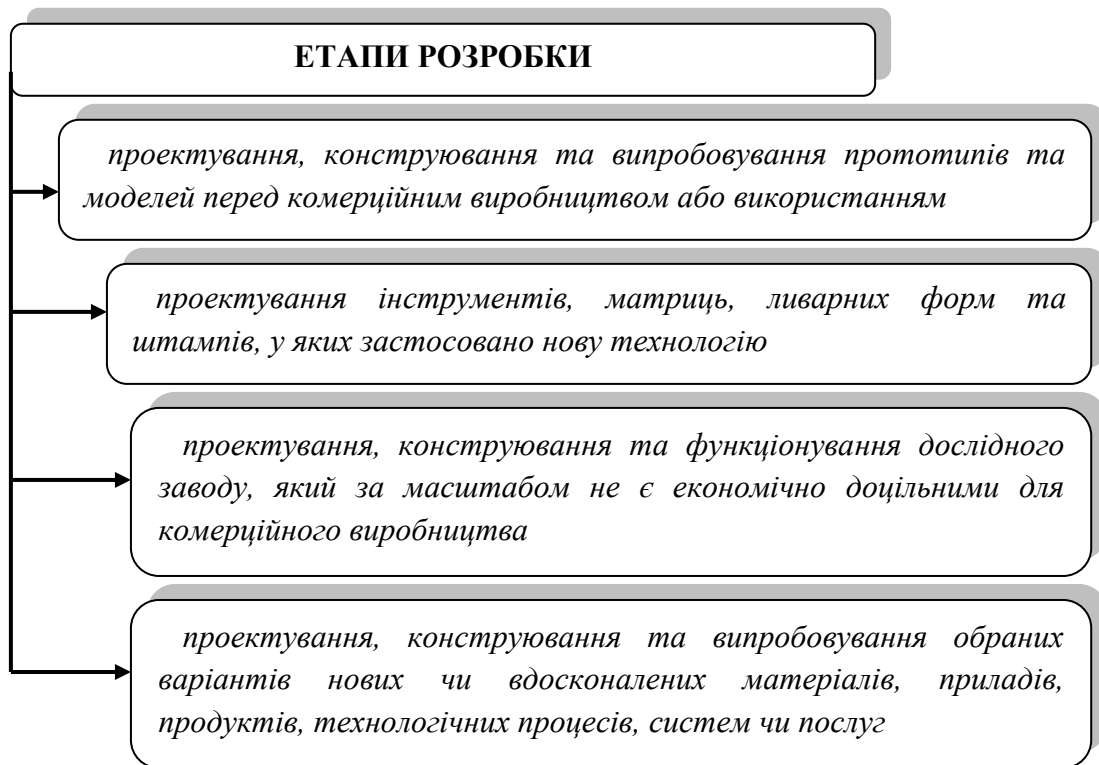

Рис. 4.2.8. Етапи розробки (приклад) [МСБО 38, § 59]

Згідно з МСФЗ 3 «Об'єднання бізнесу» (далі - МСФЗ 3), якщо нематеріальний актив купують при об'єднанні бізнесу, яке є придбанням, собівартість нематеріального активу базується на його справедливій вартості на дату придбання.

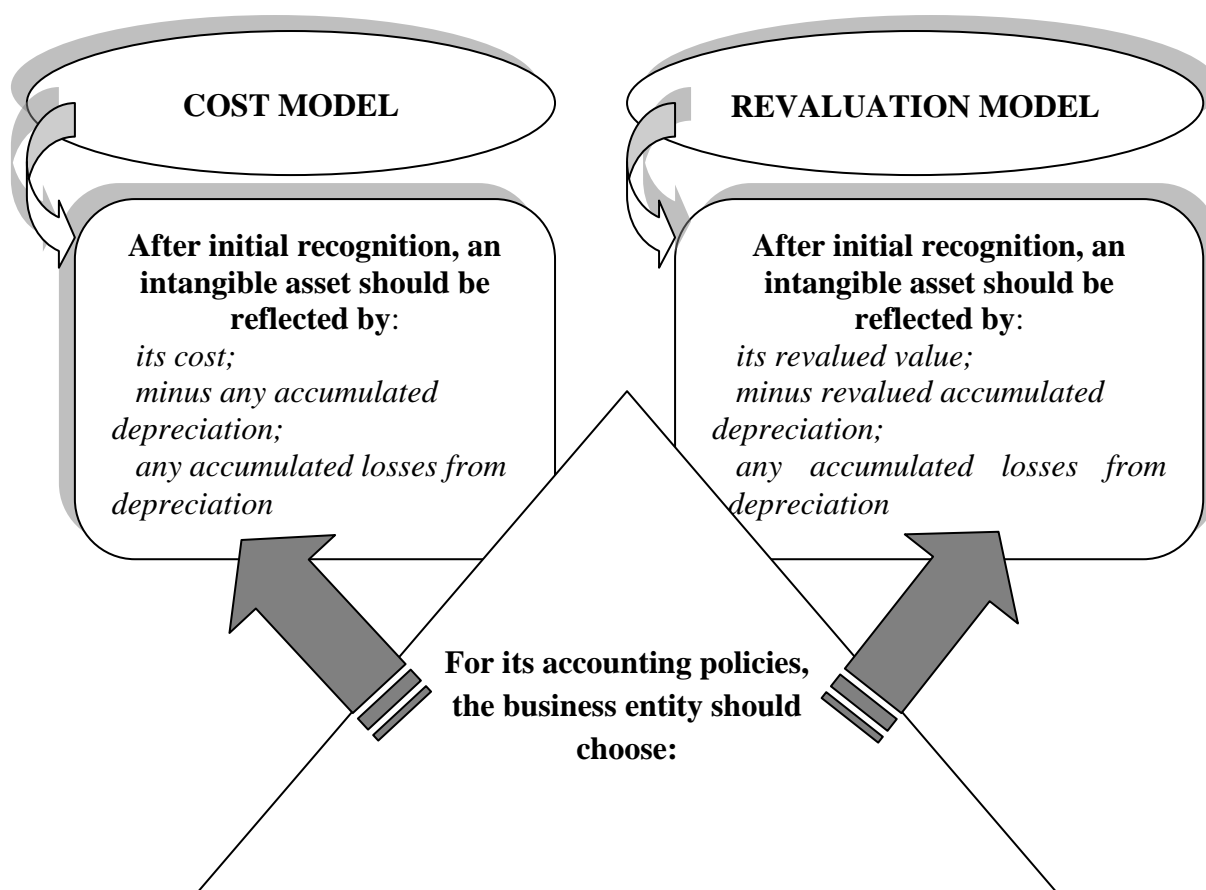
Справедлива вартість нематеріального активу відображає ринкові очікування щодо ймовірності надходження до суб'єкта господарювання майбутніх економічних вигід, утілених у цьому активі.

Нематеріальні активи, придбані в процесі об'єднання бізнесу, можна розподілити на такі 4 категорії:

- пов'язані зі сферою маркетингу;*
- пов'язані зі сферою відносин з клієнтами;*
- пов'язані з технологіями;*
- такі, що знаходяться в процесі дослідження і розробки.*

На відміну від внутрішньо згенерованих, витрати на дослідження у процесі об'єднання бізнесу визнаються нематеріальним активом за справедливою вартістю на дату об'єднання окремо від гудвілу.

Для своєї облікової політики суб'єкт господарювання обирає або модель собівартості, або модель переоцінки (рис. 4.2.9).

**Fig. 4.2.9. Models of the cost of intangible assets
[IAS 38, § 74-75]**

The revaluation model does not allow:

to revalue intangible assets that have not previously been recognized as assets;

to initially recognize intangible assets in amounts other than their cost.

For the revaluation of intangible assets, fair value should be determined by reference to the active market.

If an intangible asset in the class of revalued intangible assets cannot be revalued (for which there is no active market), that asset should be measured at cost less accumulated depreciation and accumulated impairment losses.

An entity shall measure the useful life of an intangible asset, determine whether it is determinable or indeterminate, and establish its duration or the number of units of products (or similar units) that constitute this useful life.

An entity should consider its intangible asset as having an indefinite useful life if (based on the analysis of the relevant factors) there is no intended limitation of the period during which such an asset will (in anticipation) secure the receipt of net cash flows to the entity management.

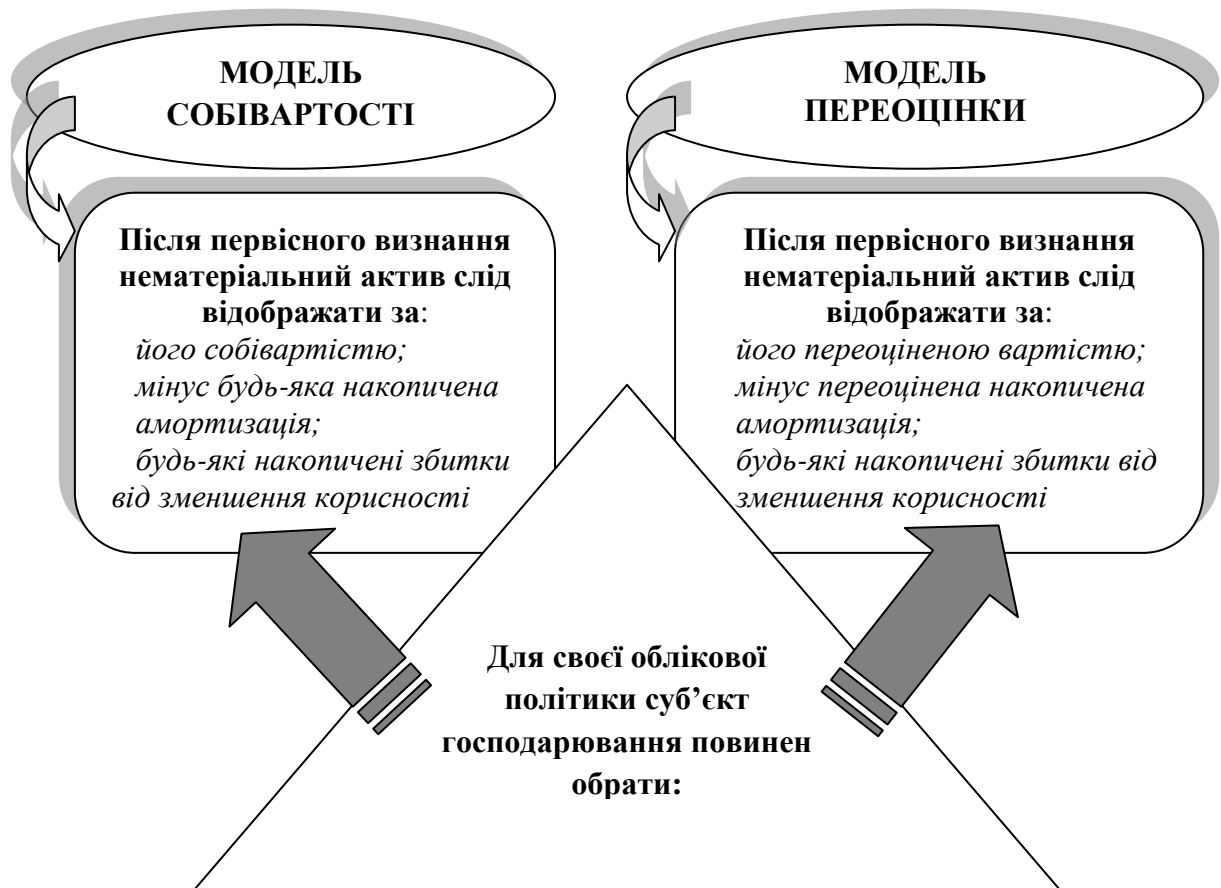

Рис. 4.2.9. Моделі собівартості нематеріальних активів [МСБО 38, § 74-75]

Модель переоцінки не дає змоги:

переоцінювати нематеріальні активи, які не були попередньо визнані як активи;

первісно визнавати нематеріальні активи за сумами, іншими, ніж їхня собівартість.

Для переоцінки нематеріальних активів справедливу вартість слід визначати посиланням на активний ринок.

Якщо нематеріальний актив у складі класу переоцінених нематеріальних активів не можна переоцінити (для нього не існує активного ринку), то цей актив слід відображати за його собівартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від зменшення корисності.

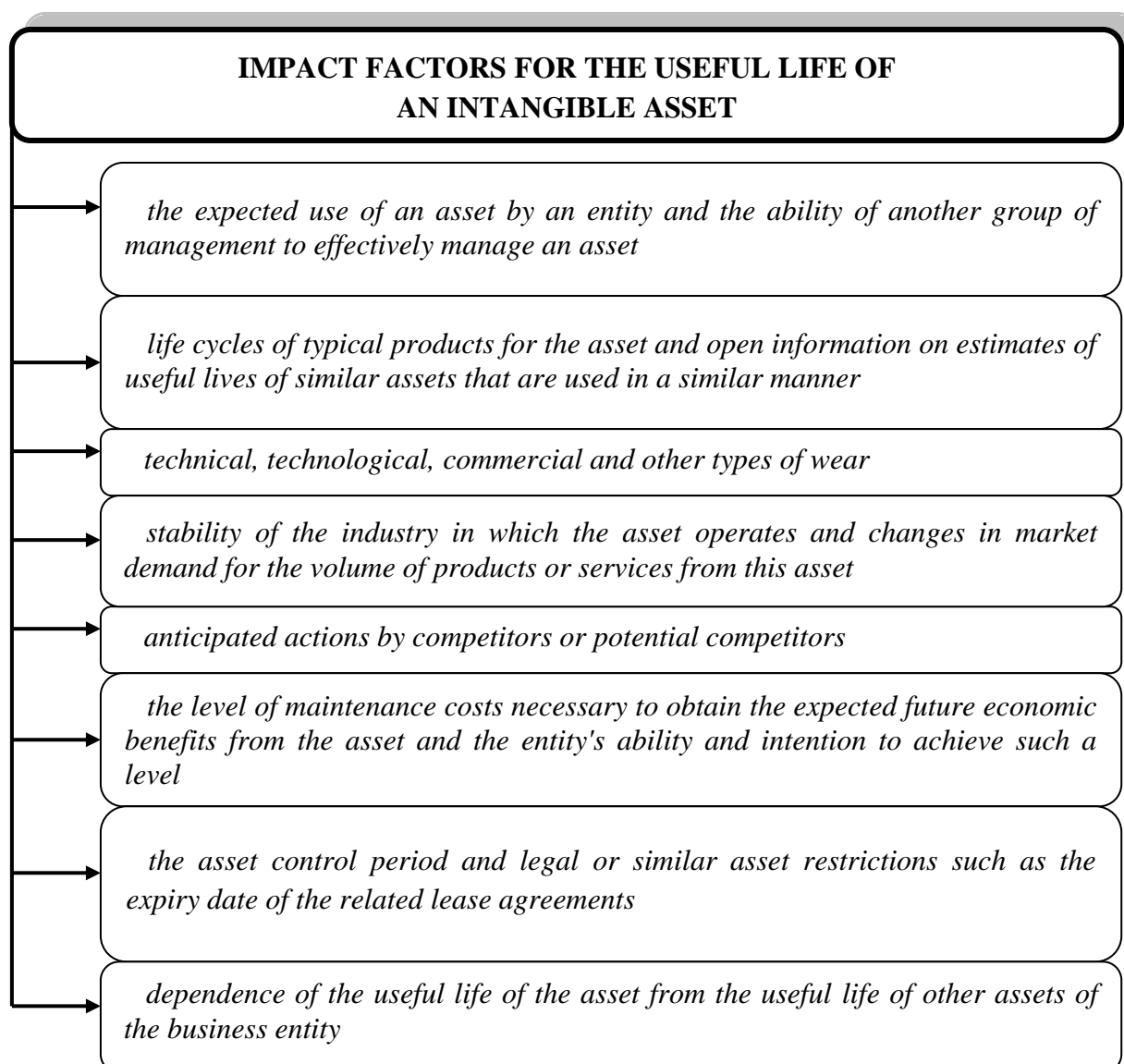
Суб'єкт господарювання має оцінювати строк корисної експлуатації нематеріального активу, встановлювати, чи він є визначеним, чи невизначеним, а також установлювати його тривалість або кількість одиниць продукції (чи подібних одиниць), які складають цей строк корисної експлуатації.

Суб'єкт господарювання має розглядати свій нематеріальний актив як такий, що має невизначений строк корисної експлуатації, якщо (виходячи з аналізу відповідних факторів) немає передбачуваного обмеження періоду, протягом якого такий актив буде (за очікуванням) забезпечувати надходження чистих грошових потоків до суб'єкта господарювання.

The useful life of an intangible asset that it establishes in contractual agreements or other legal rights shall not exceed the period of validity of the contractual or legal rights, but may be shorter than the effective period depending on the period during which the entity expects to use the asset.

If contractual or other legal rights are granted for a limited period that can be extended, the useful life of the intangible asset should cover such renewal periods (periods) if there is evidence that the entity is maintaining renewal without significant expense.

The term «indefinite» does not mean «infinite». In determining the useful life of an intangible asset, the factors listed in Figure 4.2.10.

**Fig. 4.2.10. Factors influencing the useful life of
an intangible asset [IAS 38, § 90]**

Строк корисної експлуатації нематеріального активу, що його встановлюють контрактні угоди чи інші юридичні права, не повинен перевищувати період чинності контрактних або юридичних прав, але може бути коротшим від терміну їх чинності залежно від періоду, протягом якого суб'єкт господарювання очікує використовувати цей актив.

Якщо контрактні або інші юридичні права надаються на обмежений період, який може бути подовженим, то строк корисної експлуатації нематеріального активу має охоплювати такі періоди (період) поновлення, якщо є свідчення підтримки поновлення з боку суб'єкта господарювання без суттєвих витрат.

Термін «невизначений» не означає «безкінечний». Визначаючи строк корисної експлуатації нематеріального активу, слід брати до уваги фактори, які наведені на рис. 4.2.10.

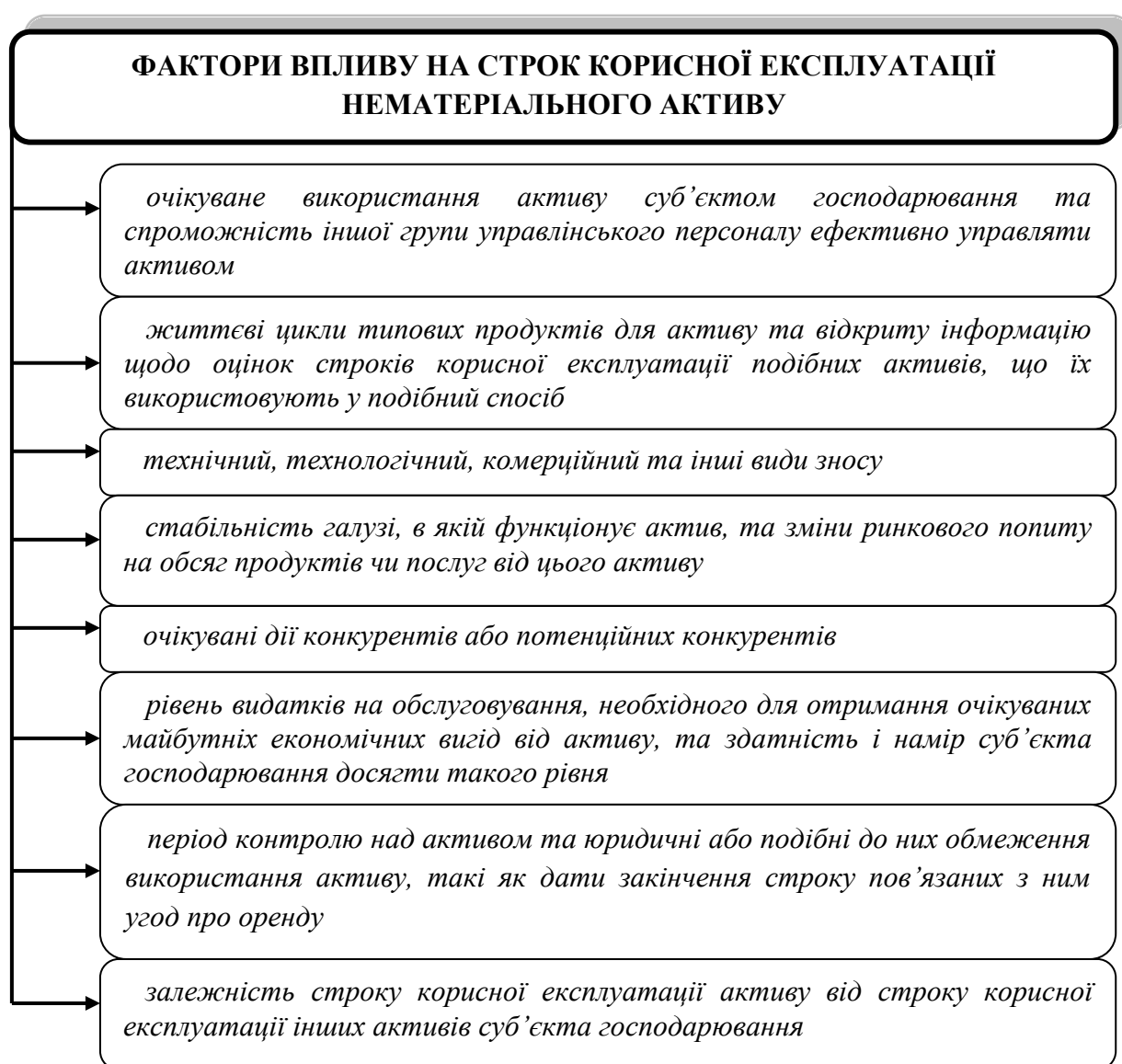

Рис. 4.2.10. Фактори впливу на термін корисної експлуатації нематеріального активу [МСБО 38, § 90]

The criteria that determine the depreciation of intangible assets are shown in Figure 4.2.11.

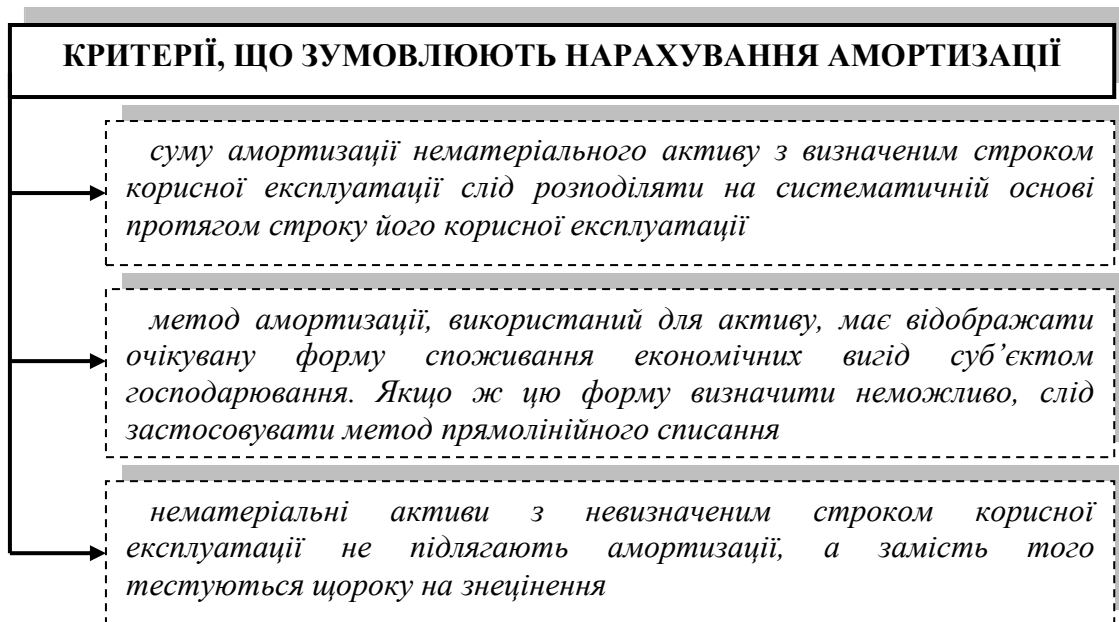

Fig. 4.2.11. The criteria that determine the depreciation

Intangible assets with indefinite useful lives are not subject to depreciation.

Recognition of an intangible asset should be discontinued:

in case of its outflow;

if future economic benefits are not expected from its use or disposal.

The gain or loss arising from the cessation of recognition of an intangible asset should be determined as the difference between the net proceeds from disposal (if any) and the carrying amount of the asset. They are recognized in profit or loss when the asset is derecognized (unless IAS 17 requires a different approach in case of sale with a return lease). Profits are not classified as income.

There are two options of reflection depreciation of intangible assets:

1) direct write-off from intangible assets account:

Debit of account «Expenses for depreciation»

Credit of account «Intangible asset» – (specifies the specific type of intangible asset);

2) use of the corrective account «Accumulated depreciation»:

Debit of account «Depreciation costs»

Credit of account «Accumulated depreciation».

In accordance with IAS 38 paragraph 118, for each class of intangible assets it is necessary to disclose:

is the useful life period defined or indeterminate; if it is defined, then the useful life or depreciation rates applied;

depreciation methods that used for intangible assets with specified useful lives;

Критерії, що зумовлюють нарахування амортизації нематеріальних активів наведені на рис. 4.2.11.

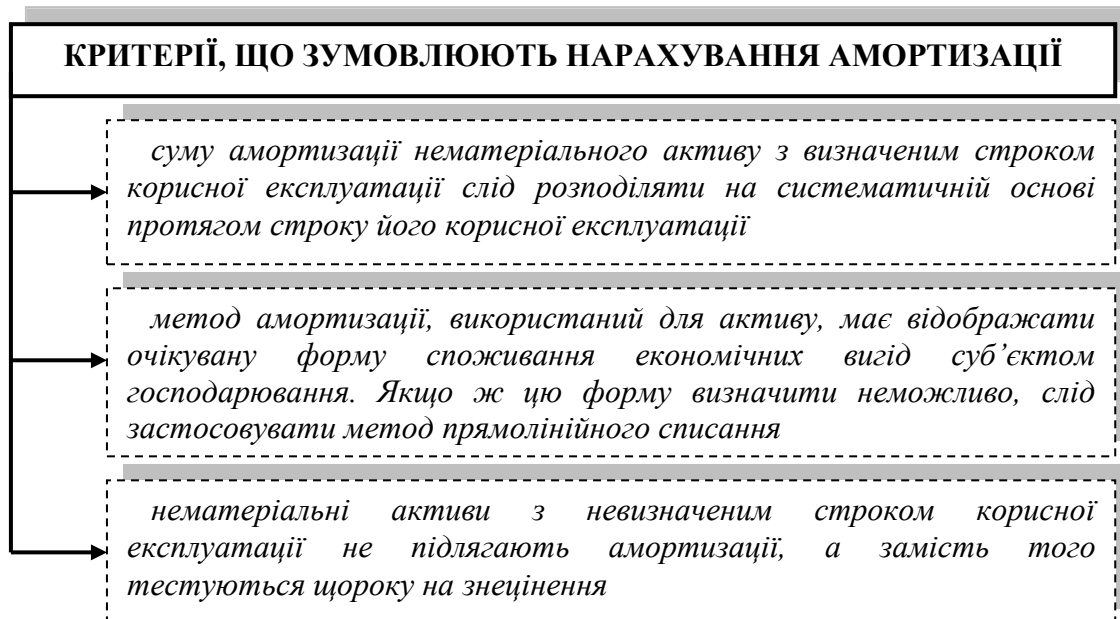

Рис. 4.2.11. Критерії, що зумовлюють нарахування амортизації

Нематеріальні активи з невизначеним строком корисної експлуатації не підлягають амортизації.

Визнання нематеріального активу слід припинити:

в разі його вибуття;

якщо від його використання або вибуття не очікується майбутні економічні вигоди.

Прибуток або збиток, що виникає від припинення визнання нематеріального активу, слід визначати як різницю між чистими надходженнями від вибуття (якщо вони є) та балансовою вартістю активу. Їх визнають у прибутку або збитку, коли припиняється визнання активу (якщо МСБО 17 не вимагає іншого підходу в разі продажу зі зворотною орендою). Прибутки не класифікуються як дохід.

Існує два варіанти відображення амортизації нематеріальних активів:

1) пряме списання з рахунка нематеріальних активів:

Дебет рахунка «Витрати на амортизацію»

Кредит рахунка «Нематеріальний актив» - (вказується конкретний вид нематеріального активу);

2) використання коригуючого рахунка «Накопичена амортизація»:

Дебет рахунка «Витрати на амортизацію»

Кредит рахунка «Накопичена амортизація».

Згідно з МСБО 38 § 118, для кожного класу нематеріальних активів необхідно розкривати:

чи є строк корисної експлуатації визначеним або невизначеним; якщо він є визначеним, то строки корисної експлуатації чи застосовані норми амортизації;

методи амортизації, застосовані для нематеріальних активів з визначеними строками корисної експлуатації;

gross carrying amount and accumulated depreciation (combined with accumulated impairment losses) at the beginning and at the end of the period;
item (items) of the profit and loss statement, which includes depreciation of intangible assets;
detailed reconciliation of the carrying amount at the beginning and the end of the period.

Business entity should also disclose:

for intangible assets the useful life of which is assessed as uncertain, the carrying amount of this asset and the reasons for assessing the useful life of an intangible asset as undefined. Providing these reasons, an entity should describe the factors that played a significant role in determining the useful life of the asset as an indefinite;

description, book value and remaining period of depreciation, of any individual intangible asset that is material to the financial statements of the entity;

for intangible assets received on a government grant and initially recognized at fair value: the fair value initially recognized for these assets; their book value; and whether they are valued after recognition on the basis of cost model or by revaluation model;

the existence and carrying value of intangible assets with limited ownership and the carrying amount of intangible assets pledged as provision of liabilities;

amount of contractual liabilities to purchase intangible assets
[IAS 38, § 122].

IAS 40 «Investment Property» (further – IAS 40), provides for a distinction to be drawn between the property occupied by the owner used by the owner for business purposes and the investment property held for the purpose of obtaining a rent or capital increase, or a combination thereof.

Investment property – real estate (land or building, or part of a building, or a combination thereof) held (by the owner or lessee under a financial lease agreement) in order to obtain lease payments or increase the value of capital or to achieve both goals, and not for:

use in production or in the supply of goods, in the provision of services or for administrative purposes;

sale in the ordinary course of business [IAS 40, § 5].

Real estate occupied by the owner *is real estate held (by the owner or lessee in accordance with the financial lease agreement) for use in the production or supply of goods or services or for administrative purposes [IAS 40, § 5].*

The investment property belongs to:

land that held for long-term capital increase, but not for short-term sales in the ordinary course of business;

land that held for the future but not yet determined use;

a building that is the property of an entity (or is held by an entity in accordance with a finance lease agreement) and is leased in accordance with one or more operating lease agreements;

a building that is not occupied but is retained for lease in accordance with one or more operating lease agreements;

валову балансову вартість та накопичену амортизацію (об'єднану з накопиченими збитками від зменшення корисності) на початок і на кінець періоду;

статтю (статті) звіту про прибутки та збитки, в яку (які) включено амортизацію нематеріальних активів;

детальне узгодження балансової вартості на початок та на кінець періоду.

Суб'єкт господарювання також повинен розкривати:

для нематеріального активу, строк корисної експлуатації якого оцінюється як невизначений, балансову вартість цього активу та причини, які підтверджують оцінку строку корисної експлуатації нематеріального активу як невизначеного. Наводячи ці причини, суб'єкт господарювання має описувати чинники, які відіграли суттєву роль у визначення строку корисної експлуатації активу як невизначеного;

опис, балансову вартість та період амортизації, що залишився, будь-якого індивідуального нематеріального активу, суттєвого для фінансової звітності суб'єкта господарювання;

для нематеріальних активів, отриманих за державним грантом та первісно визнаних за справедливою вартістю: справедливу вартість, первісно визнану для цих активів; їхню балансову вартість; та чи оцінено їх після визнання за моделлю собівартості, чи за моделлю переоцінки;

існування та балансову вартість нематеріальних активів з обмеженим правом володіння та балансову вартість нематеріальних активів, заставлених як забезпечення зобов'язань:

суму договірних зобов'язань з придбання нематеріальних активів [МСБО 38, § 122].

МСБО 40 «Інвестиційна нерухомість» (далі - МСБО 40) передбачає розмежування нерухомості, зайнятої власником, яка використовується власником в господарських цілях, та інвестиційною нерухомістю, яка утримується з метою отримання орендної плати або збільшення капіталу, або в їх поєднанні.

Інвестиційна нерухомість - нерухомість (земля чи будівля, або частина будівлі, або їх поєднання), утримувана (власником або орендарем згідно з угодою про фінансову оренду) з метою отримання орендних платежів або збільшення вартості капіталу чи для досягнення обох цілей, а не для:

використання в виробництві чи при постачанні товарів, при наданні послуг чи для адміністративних цілей;

продажу в звичайному ході діяльності [МСБО 40, § 5].

Нерухомість, зайнята власником - нерухомість, утримувана (власником або орендарем згідно з угодою про фінансову оренду) для використання в виробництві або постачанні товарів чи наданні послуг або для адміністративних цілей [МСБО 40, § 5].

До інвестиційної нерухомості належать:

земля, що утримується для довгострокового збільшення капіталу, а не для короткострокового продажу під час звичайної діяльності;

земля, що утримується для майбутнього, але ще не визначеного використання;

будівля, яка є власністю суб'єкта господарювання (або утримується суб'єктом господарювання згідно з угодою про фінансову оренду) та надана в оренду згідно з однією чи кількома угодами про операційну оренду;

будівля, яка не зайнята, але утримується для надання в оренду згідно з однією чи кількома угодами про операційну оренду;

real estate that is being built or improved for future use as investment property [IAS 40, § 8].

As other components of non-current assets, investment property is recognized as an asset if it is probable that an entity will receive future economic benefits associated with that investment property and its cost can be measured reliably [IAS 40, § 16].

The transfer of a property to an investment property or a withdrawal from investment property should be made if and when the change in the use of such real estate is taking place (Table 4.2.3).

Table 4.2.3

Approaches to the transfer of real estate into investment property or withdrawal from investment property [IAS 40, § 57-65]

Type of operations	Accounting approach to transfer
Start of occupation by the owner (investment property – real estate occupied by the owner)	Cost is the fair value at the date of the transfer of the right
Start of improvement for sale (investment property – stocks)	Cost is the fair value at the date of the transfer of the right
Completion of occupation by the owner (real estate occupied by the owner – investment property)	IAS 16 applies to the date of the transfer of rights, ie any difference is a revaluation of IAS 16
Start of an operating lease by the other party (stocks – investment property)	Any difference in comparison with fair value is a gain / loss for the period
Completion of construction or improvement (assets in the process of construction – investment property)	Any difference in comparison with fair value is recognized in profit or loss for the period

Recognition of investment property is carried out on the basis of: initial recognition and further evaluation (Fig. 4.2.12).

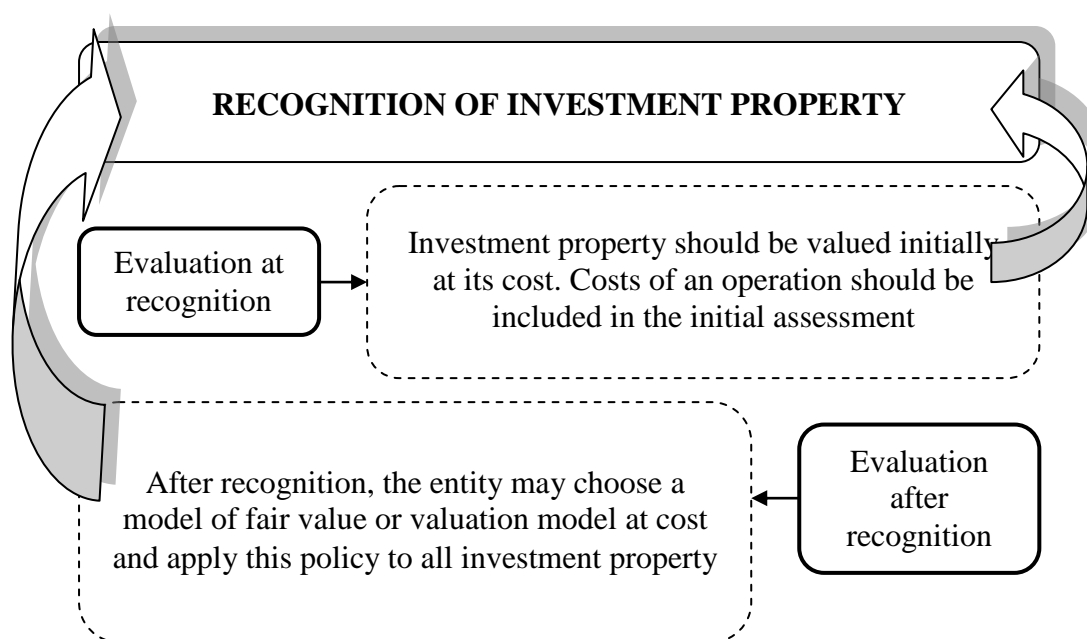

Fig. 4.2.12. Recognition of investment property [IAS 40, § 20, 30]

нерухомість, яка будується або поліпшується для майбутнього використання як інвестиційна нерухомість [МСБО 40, § 8].

Як й інші складові необоротних активів, інвестиційна нерухомість визнається активом, якщо існує ймовірність того, що суб'єкт господарювання отримає майбутні економічні вигоди, які пов'язані з цією інвестиційною нерухомістю, та її собівартість можна достовірно оцінити [МСБО 40, § 16].

Переведення нерухомості до складу інвестиційної нерухомості або виведення зі складу інвестиційної нерухомості слід здійснювати тоді і тільки тоді, коли відбувається зміна у використанні такої нерухомості (табл. 4.2.3).

Таблиця 4.2.3

Підходи до переведення нерухомості до складу інвестиційної нерухомості або виведення зі складу інвестиційної нерухомості [МСБО 40, § 57-65]

Тип операцій	Обліковий підхід до переведення
Початок зайняття власником (інвестиційна нерухомість - нерухомість, зайнята власником)	Собівартість є справедливою вартістю на дату переходу права
Початок поліпшення з метою продажу (інвестиційна нерухомість - запаси)	Собівартість є справедливою вартістю на дату переходу права
Закінчення зайняття власником (нерухомість, зайнята власником, - інвестиційна нерухомість)	МСБО 16 застосовується до дати переходу права, тобто будь-яка різниця є переоцінкою за МСБО 16
Початок операційної оренди іншою стороною (запаси - інвестиційна нерухомість)	Будь-яка різниця порівняно зі справедливою вартістю - це прибуток / збиток за період
Завершення будівництва або поліпшення (активи у процесі будівництва - інвестиційна нерухомість)	Будь-яка різниця порівняно зі справедливою вартістю визнається у прибутку / збитку за період

Визнання інвестиційної нерухомості здійснюється на основі: первісного визнання та подальшої оцінки (рис. 4.2.12).

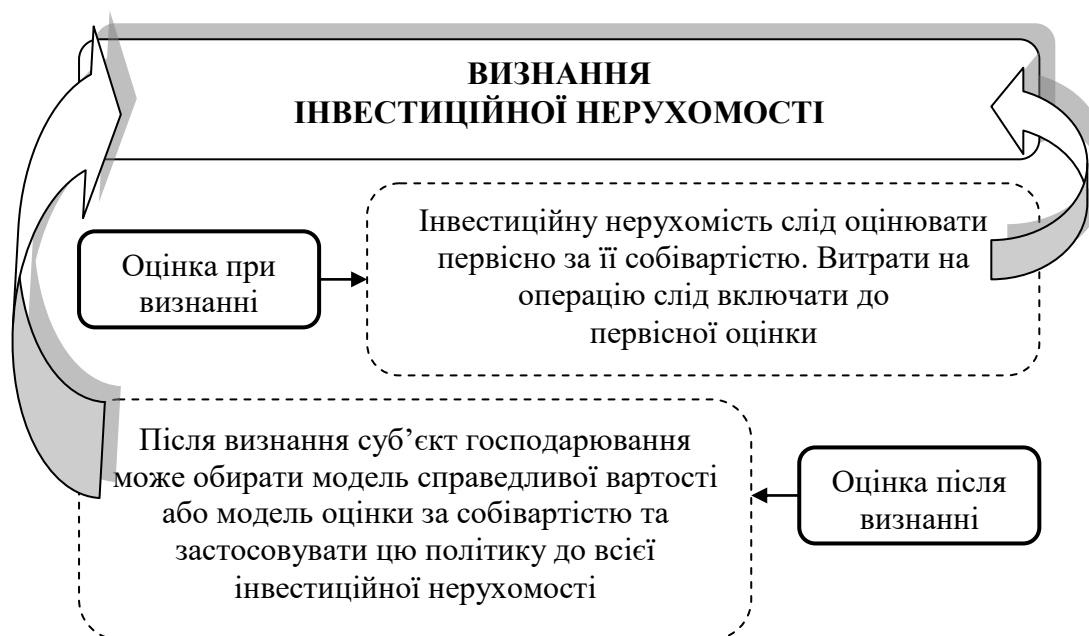

Рис. 4.2.12. Визнання інвестиційної нерухомості [МСБО 40, § 20, 30]

The cost of the purchased investment property includes:

the price of its acquisition;

the expenditure directly attributable to the acquisition [IAS 40, § 21].

The cost of investment property does not increase by the amount:

expenses related to putting it into effect (if they are not necessary for bringing the property to the working condition in accordance with the intentions of management personnel);

operational losses incurred before investment property reaches the planned level of exploitation;

excessive amounts of material waste, wages or other resources spent during the construction or improvement of this property [IAS 40, § 23].

An entity shall disclose fair value information of object of investment property regardless of the chosen valuation model: fair value model or cost model.

An entity that chooses a fair value model, after initial recognition, should measure all its investment property at its fair value. The best evidence of fair value is the current prices that exist in the active market for similar properties in the same locality and in a similar state under similar terms of leases or other contracts.

Recognition of investment property should be discontinued (excluded from the statement of financial position) at:

flow-out;

if investment property is withdrawn from use on a permanent basis and no economic benefits are expected from its flow-out [IAS 40, § 66].

In the financial statements, an entity shall disclose the following information about investment property:

model, which it uses, is fair value model or cost model;

if it applies a fair value model – whether or not classified and accounted for (if so, under what circumstances) the portion of the property held under an operating lease transaction as an investment property;

if the classification is difficult to make – the criteria used by the entity to distinguish between investment property and real estate occupied by the owner and real estate held for sale in the ordinary course of business;

the extent to which the fair value of investment property (evaluated or disclosed in the financial statements) is based on an assessment made by an independent appraiser who has the appropriate professional qualifications and recent assessment experience in the same locality and property category. If there was no such evaluation, this fact should be disclosed;

amounts recognized in the statement of income for: income from lease of investment property; direct operating expenses (including repairs and maintenance) arising from investment property that generates rental income during the period; direct operating expenses (including repairs and maintenance) arising from investment property that does not generate rental income during the period; cumulative changes in fair value recognized in profit or loss after the sale of investment property from the pool of assets for which the cost model is applied to an asset pool that is reported using the fair value model);

Собівартість придбаної інвестиційної нерухомості включає:

ціну її придбання:

видатки, які безпосередньо віднесені до придбання [МСБО 40, § 211.

Собівартість інвестиційної нерухомості не збільшується на суму:

витрат, пов'язаних із введенням її в дію (якщо вони не є необхідними для приведення нерухомості до робочого стану відповідно до намірів управлінського персоналу):

операційних збитків, понесених до того, як інвестиційна нерухомість досягає запланованого рівня експлуатації:

наднормативних сум відходів матеріалів, оплати праці або інших ресурсів, витрачених під час будівництва або поліпшення цієї нерухомості [МСБО 40, § 23].

Суб'єкт господарювання повинен розкривати інформацію про справедливую вартість об'єкта інвестиційної нерухомості, незважаючи на обрану модель оцінки: модель справедливої вартості чи модель собівартості.

Суб'єктові господарювання, який обирає модель справедливої вартості, після первісного визнання слід оцінювати всю його інвестиційну нерухомість за її справедливою вартістю. Найкращим свідченням справедливої вартості є поточні ціни, що існують на активному ринку на подібну нерухомість у тій самій місцевості і в подібному стані за подібних умов угод про оренду або інших контрактів.

Визнання інвестиційної нерухомості слід припиняти (виключати зі звіту про фінансовий стан) при:

вибутті;

якщо інвестиційна нерухомість вилучається з використання на постійній основі і не очікується жодних економічних вигід від її вибуття [МСБО 40, § 66].

У фінансових звітах суб'єкт господарювання повинен розкривати наступну інформацію про інвестиційну нерухомість:

модель, яку він застосовує, – модель справедливої вартості чи модель собівартості;

якщо він застосовує модель справедливої вартості - чи класифікуються й обліковуються (якщо так, то за яких обставин) частки нерухомості, утримувані за угодою про операційну оренду як інвестиційна нерухомість;

якщо класифікацію зробити важко - критерії, якими користується суб'єкт господарювання для розмежування інвестиційної нерухомості і нерухомості, зайнятої власником, та нерухомості, утримуваної для продажу у звичайному ході бізнесу;

міру, якою справедлива вартість інвестиційної нерухомості (оцінена або розкрита у фінансовій звітності) базується на оцінці, зробленій незалежним оцінювачем, який має відповідну професійну кваліфікацію і недавній досвід оцінки в тій самій місцевості та тієї самої категорії власності. Якщо такого оцінювання не було, цей факт слід розкрити;

суми, визнані у звіті про прибутки чи збитки, щодо: доходу від оренди інвестиційної нерухомості; прямих операційних витрат (включаючи ремонт і обслуговування), що виникають від інвестиційної нерухомості, яка генерує дохід від оренди протягом періоду; прямих операційних витрат (включаючи ремонт і обслуговування), що виникають від інвестиційної нерухомості, яка не генерує доходу від оренди протягом періоду; кумулятивних змін у справедливій вартості, визнаних у прибутку чи збитку після продажу інвестиційної нерухомості з пулу активів, для якого застосовується модель собівартості, до пулу активів, які відображаються за моделлю справедливої вартості);

the existence and amount of restrictions on the ability to realize investment property or to transfer income and proceeds from sales; e) contractual obligations to buy, build or build investment property or perform repairs, servicing or enhancements [IAS 40, § 75].

In addition, an entity should disclose:

description of investment property;

an explanation of why fair value cannot be reliably measured;

if possible, the range of estimates in which the most likely is the fair value;

at the disposal of investment property that is not carried at fair value: the fact that an entity sold investment property that was not carried at fair value; the carrying value of investment property at the time of sale; the amount of recognized profits or losses [IAS 40, § 78].

4.3. Accounting of non-current assets intended for sale and discontinued operations

IFRS 5 «Non-current Assets Held for Sale and Discontinued Operations» (further – IFRS 5) defines the accounting for assets held for sale, as well as the presentation and disclosure of discontinued operations.

The requirements of this standard apply to all non-current assets (and all liquidation groups), except for the valuation provisions that do not apply to:

deferred tax assets (IAS 12 «Income Taxes»);

assets arising from employee benefits (IAS 19 «Employee Benefits»);

financial assets within the scope of IAS 39 «Financial Instruments»;

non-current assets dealt with in accordance with the fair value model set out in IAS 40 «Investment Property»;

non-current assets that are measured at fair value less costs to sell in accordance with IAS 41 «Agriculture»;

contractual rights under insurance contracts as defined in IFRS 4 «Insurance Contracts» [IFRS 5, § 5].

In accordance with IFRS 5 § 6, an entity should classify a non-current asset (or disposal group) as held for sale if its carrying amount will be substantially reimbursed through a sale transaction rather than a current use.

A non-current asset (or disposal group) is classified as held for sale only if it meets the criteria given in Figure 4.3.1.

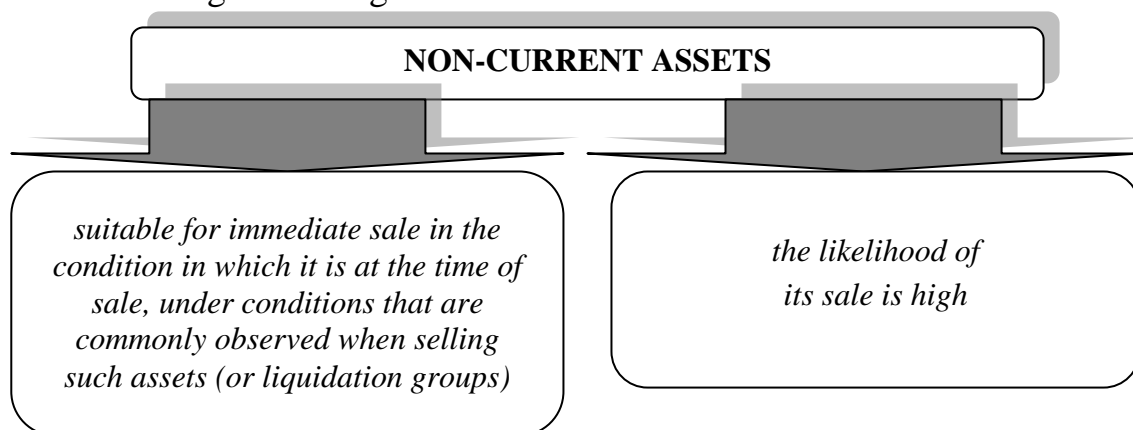

Fig. 4.3.1. Classification of non-current assets [IFRS 5, § 7]

існування і суми обмежень щодо спроможності реалізувати інвестиційну нерухомість або перевести дохід і надходження від продажу; контрактні зобов'язання купити, збудувати чи забудувати інвестиційну нерухомість або провести ремонт, обслуговування чи поліпшення [МСБО 40. § 75].

Крім того, суб'єктові господарювання слід розкривати:

опис інвестиційної нерухомості:

пояснення того, чому справедливу вартість не можна достовірно оцінити:

якщо можливо, діапазон оцінок, у якому найбільш імовірно, перебуває справедлива вартість:

при вибутті інвестиційної нерухомості, що не відображається за справедливою вартістю: факт, що суб'єкт господарювання продав інвестиційну нерухомість, що не відобразалася за справедливою вартістю: балансову вартість інвестиційної нерухомості під час продажу; суму визнаних прибутків або збитків [МСБО 40, § 78].

4.3. Облік непоточних активів, призначених для продажу і припиненої діяльності

МСФЗ 5 «Непоточні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність» (далі - МСФЗ 5) визначає порядок обліку активів, утримуваних для продажу, а також подання та розкриття припиненої діяльності.

Вимоги цього стандарту стосуються усіх непоточних активів (та усіх ліквідаційних груп), окрім положень щодо оцінки, які не поширюються на:

відстрочені податкові активи (МСБО 12 «Податки на прибуток»);

активи, що виникли від виплат працівникам (МСБО 19 «Виплати працівникам»);

фінансові активи в межах застосування МСБО 39 «Фінансові інструменти»;

непоточні активи, що розглядаються відповідно до моделі справедливої вартості, викладеної в МСБО 40 «Інвестиційна нерухомість»;

непоточні активи, які оцінюються за справедливою вартістю мінус витрати на продаж згідно з МСБО 41 «Сільське господарство»;

договірні права за страховими контрактами згідно з визначенням їх у МСФЗ 4 «Страхові контракти» [МСФЗ 5, § 5].

Згідно МСФЗ 5 § 6 суб'єкт господарювання повинен класифікувати непоточний актив (або ліквідаційну групу) як утримуваний для продажу, якщо його балансова вартість буде в основному відшкодовуватися шляхом операції продажу, а не поточного використання.

Непоточний актив (або ліквідаційну групу) класифікують як утримуваний для продажу, лише якщо він відповідає критеріям, що подані на рис. 4.3.1.

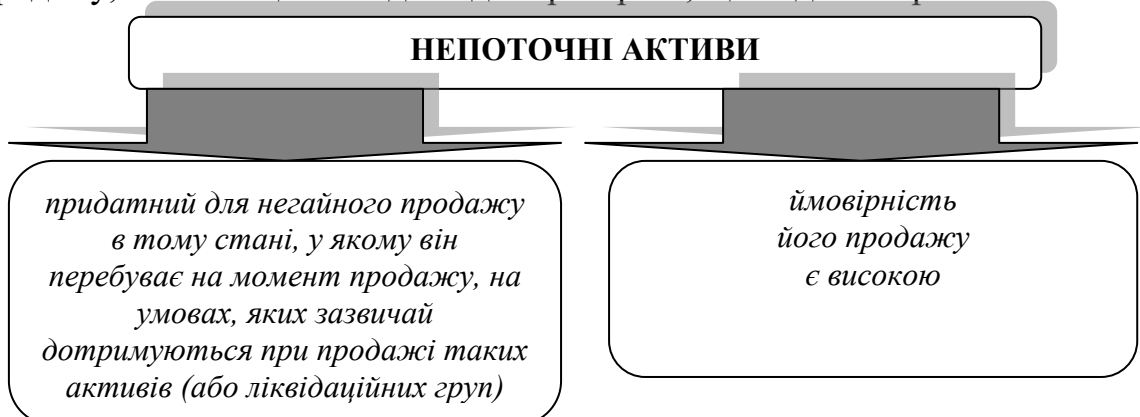

Рис. 4.3.1. Класифікація непоточних активів [МСФЗ 5, § 7]

Probability of sales is high if the following criteria are met:

the managerial staff of the appropriate level must make a plan for the sale of the asset (or the liquidation team) and initiate a program for identifying the buyer and the plan;

an asset (or liquidation group) should be actively promoted for sale on the market at a price moderate in view of its current fair value;

the sale will be deemed completed within one year from the date of classification, and the actions taken to fulfill the plan should indicate the impossibility of canceling this plan or making any significant changes to it [IFRS 5, § 8].

An entity estimates the non-current asset (or disposal group) classified as held for sale at a lower valuation: either at its carrying amount or at fair value less costs to sell [IFRS 5, § 15]. At the same time, this rule does not apply at the date of acquisition of assets (or a disposal group) classified as held for sale that are part of an enterprise pool. Such assets (liquidation groups) at the acquisition date should be measured at fair value less costs to sell.

If sales are expected to be greater than one year, an entity should estimate the cost of sale at a discounted price. Growth of discounted cost of expenses should be recognized as a financial expense in the income statement.

A non-current asset that held for sale or forming part of a disposal group that is classified as held for sale is not subject to amortization. At the same time, interest and other expenses related to the obligations of the liquidation group held for sale continue to be recognized.

If the assets (or the liquidation group) then do not meet the criteria for classifying them as held for sale, then the entity should cease to apply such classification to them. Such an asset should be rated at the lower of ratings:

book value of asset (or disposal group) before its classification as held for sale, adjusted for amortization or revaluation that would be recognized in the event that that asset is not considered as held for sale;

the amount of expected reimbursement on the date of the next decision not to sell the asset (liquidation group).

If an entity excludes a separate asset or liability from a disposal group held for sale, then the remaining assets and liabilities should be treated as a group only if it meets the criteria set out in IFRS 5. Otherwise the remaining assets of the group that individually meet the criteria for classification as held for sale, should be valued at a lower estimate: the carrying amount or fair value (net of sales costs).

In accordance with IFRS 5, it is not necessary to classify as held for sale assets (or liquidation group) that the entity intends to discard.

However, such assets (liquidation group) may be classified as discontinued operations when the company has lost them, if at that date they correspond to the definition of the discontinued operation.

A discontinued activity is a component of an entity that has been eliminated or is classified as held for sale, and:

is a separate business line or geographic region of activity;

Ймовірність продажу є високою, якщо задовольняються такі критерії:

управлінський персонал відповідного рівня повинен скласти план продажу активу (або ліквідаційної групи) та ініціювати програму щодо визначення покупця і виконання плану;

актив (або ліквідаційну групу) слід активно просувати для продажу на ринку за ціною, поміркованою з огляду на його поточну справедливую вартість;

продаж буде визнано завершеним протягом одного року, починаючи з дати класифікації, а дії, вчинені для виконання плану, повинні свідчити про неможливість відміни цього плану або внесення до нього будь-яких важливих змін [МСФЗ 5, § 8].

Суб'єкт господарювання оцінює непоточний актив (або ліквідаційну групу), класифікований як утримуваний для продажу, за нижчою з оцінок: або за балансовою вартістю, або за справедливою вартістю з вирахуванням витрат на продаж [МСФЗ 5, § 15]. Водночас це правило не застосовується на дату придбання активів (або ліквідаційної групи), класифікованих як утримуваний для продажу, які є частиною об'єднання підприємств. Такі активи (ліквідаційні групи) на дату придбання слід оцінювати за справедливою вартістю, за вирахуванням витрат на продаж.

Якщо продаж очікується більше, ніж через один рік, то суб'єкт господарювання має оцінювати витрати на продаж за дисконтованою вартістю. Зростання дисконтованої вартості витрат слід відображати як фінансові витрати у звіті про прибуток або збиток.

Непоточний актив, який утримується для продажу або є складовою ліквідаційної групи, яку класифіковано як утримувану для продажу, не підлягає амортизації. Водночас відсотки та інші витрати, пов'язані із зобов'язаннями ліквідаційної групи, утримуваної для продажу, продовжують визнаватися.

Якщо активи (або ліквідаційна група) далі не відповідають критеріям класифікації їх як утримуваних для продажу, то суб'єкту господарювання слід припинити застосовувати до них таку класифікацію. Такий актив має оцінюватись за нижчою з оцінок:

балансовою вартістю активу (або ліквідаційної групи) до його класифікації як утримуваного для продажу, скоригованої на суми амортизації або переоцінок, які було б визнано у разі, коли цей актив не розглядається як утримуваний для продажу;

сумою очікуваного відшкодування на дату прийняття наступного рішення не продавати актив (ліквідаційну групу).

Якщо суб'єкт господарювання виключає окремих актив або зобов'язання з ліквідаційної групи, утримуваної для продажу, то активи і зобов'язання, що залишаються, слід розглядати як групу, лише якщо вона відповідає критеріям, встановленим МСФЗ 5. В іншому випадку решту активів групи, які індивідуально відповідають критеріям класифікації як утримуваних для продажу, слід оцінювати за нижчою оцінкою: балансовою вартістю або справедливою вартістю (за вирахуванням витрат на продаж).

Згідно з МСФЗ 5, не слід класифікувати як утримуваний для продажу активи (або ліквідаційну групу), яких суб'єкт господарювання збирається позбутися.

Проте такі активи (ліквідаційна група) можуть бути класифіковані як припинена діяльність, коли підприємство позбулося їх, якщо на цю дату вони відповідають визначенню припиненої діяльності.

Припинена діяльність є компонентом суб'єкта господарювання, який було ліквідовано або який класифікують як утримуваний для продажу, та:

являє собою окремих основний напрямок бізнесу або географічний регіон діяльності;

is part of a single coordinated plan for the elimination of a particular business line or geographic region of activity;

is a subsidiary acquired solely for the purpose of resale [IFRS 5, § 32].

The business entity discloses:

the single amount in the statement of comprehensive income that includes the total amount of profit or loss from discontinued operations after tax and gains or losses recognized at fair value through profit, minus selling expenses on disposal of assets or liquidation groups (s) representing self-terminated activity;

analysis of a single amount in: income, expenses and profits or losses from discontinued operations after tax payment; expenses related to income tax; gains or losses recognized at fair value through profit, minus selling costs when liquidating assets or liquidation groups (s) that constitute a discontinued operation; expenses related to income tax [IFRS 5, § 33].

4.4. Impairment of assets and its impact on the assessment of elements of financial statements

The purpose of IAS 36 «Impairment of Assets» (further – IAS 36), is to define the procedures that an entity applies to ensure accounting for all assets at an amount not greater than the amount of their expected reimbursement. An asset is accounted for at an amount greater than the amount of its expected reimbursement if its carrying amount exceeds the amount due as a result of the use or sale of the asset. If this happens, the asset is defined as such, whose usefulness has decreased, and in this case, IAS 36 requires that an entity recognize an impairment loss [IAS 36, § 1].

IAS 36 should be used to account for impairment of all assets, except those provided in Table 4.4.1.

Table 4.4.1

Exceptions of the application of IAS 36 [IAS 36, § 2]

Types of assets to which IAS 36 does not apply	The relevant IAS, which are subject to the rules of accounting for impairment
Inventories	IAS 2 «Inventories»
Contractual assets and assets arising from the cost of obtaining or executing a contract	IFRS 15 «Revenue from Contracts with Customers»
Deferred tax assets	IAS 12 «Income Taxes»
Assets that arise as a result of programs of employee benefits	IAS 19 «Employee Benefits»
Financial assets	IFRS 9 «Financial Instruments»
Investment property, which is measured at fair value	IAS 40 «Investment Property»
Biological assets related to agricultural activities and are measured at fair value less costs to sell	IAS 41 «Agriculture»

є частиною єдиного координованого плану ліквідації окремого основного напрямку бізнесу або географічного регіону діяльності;
 є дочірнім підприємством, придбаним виключно з метою перепродажу [МСФЗ 5, § 32].

Суб'єкт господарювання розкриває:

єдину суму в звіті про сукупні доходи, що включає загальну суму прибутків або збитків від припиненої діяльності після оподаткування та прибутків або збитків, визнаних при оцінці за справедливою вартістю мінус витрати на продаж при ліквідації активів або ліквідаційних(ої) груп(и), які являють собою припинену діяльність;

аналіз єдиної суми у: доходах, витратах та прибутках чи збитках від припиненої діяльності після сплати податків; витратах, пов'язаних з податком на прибуток; прибутках або збитках, визнаних при оцінці за справедливою вартістю мінус витрати на продаж при ліквідації активів або ліквідаційних(ої) груп(и), які являють собою припинену діяльність; витратах, пов'язаних з податком на прибуток [МСФЗ 5, § 33].

4.4.Зменшення корисності активів та її вплив на оцінку елементів фінансової звітності

Метою МСБО 36 «Зменшення корисності активів» (далі - МСБО 36) є визначення процедур, які суб'єкт господарювання застосовує для забезпечення обліку всіх активів за сумою, не більшою, ніж сума їх очікуваного відшкодування. Актив обліковують за сумою, більшою, ніж сума його очікуваного відшкодування, якщо його балансова вартість перевищує суму, що підлягає відшкодуванню внаслідок використання або продажу активу. Якщо це відбувається, актив визначають як такий, корисність якого зменшилась, і в цьому випадку МСБО 36 вимагає, щоб суб'єкт господарювання визнавав збиток від зменшення корисності [МСБО 36, § 1].

МСБО 36 слід застосовувати для обліку зменшення корисності всіх активів за винятком тих, що надані в табл. 4.4.1.

Таблиця 4.4.1

Виключення з застосування МСБО 36 [МСБО 36, § 2]

Види активів, до яких не застосовується МСБО 36	Відповідні МСБО, до яких застосовуються правила обліку зменшення корисності
Запаси	МСБО 2 «Запаси»
контрактних активів та активів, що виникають внаслідок витрат на отримання або виконання контракту	МСФЗ 15 «Дохід від договорів з клієнтами»
Відстрочені податкові активи	МСБО 12 «Податки на прибуток»
Активи, які виникають внаслідок програм виплат працівникам	МСБО 19 «Виплати працівникам»
Фінансові активи	МСФЗ 9 «Фінансові інструменти»
Інвестиційна нерухомість, яка оцінюється за справедливою вартістю	МСБО 40 «Інвестиційна нерухомість»
Біологічні активи, пов'язані з сільськогосподарською діяльністю і які оцінюються за справедливою вартістю за вирахуванням витрат на вибуття	МСБО 41 «Сільське господарство»

Types of assets to which IAS 36 does not apply	The relevant IAS, which are subject to the rules of accounting for impairment
Deferred acquisition costs and intangible assets that arise as a result of the contractual rights of the insurer	IFRS 4 «Insurance Contracts»
Non-current assets (or liquidation group) that classified as such, which held for sale	IFRS 5 «Non-current Assets Held for Sale and Discontinued Operations»

IAS 36 applies to financial assets classified as: subsidiaries, associates, joint ventures.

Amount of expected reimbursement is the greater of two estimates of an asset (or cash generating unit): the fair value less costs to retire and its value when used (Figure 4.4.1).

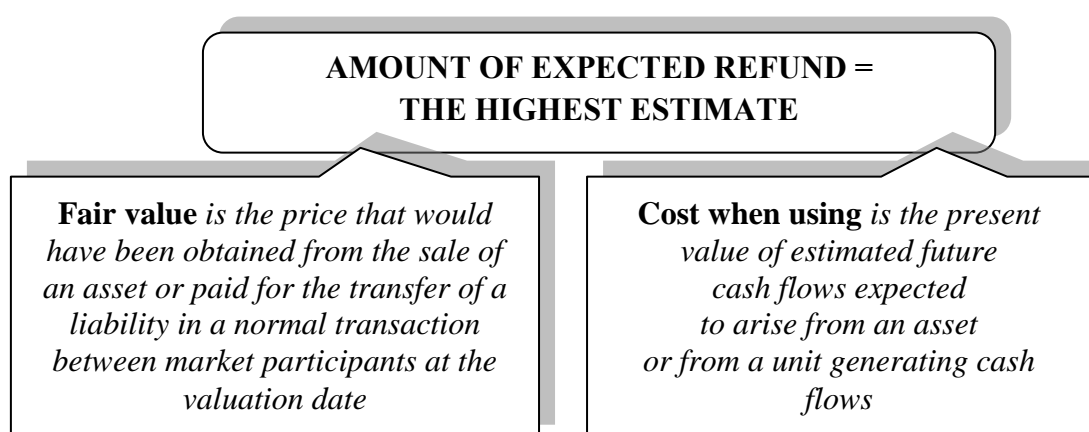

Fig. 4.4.1. Estimate of amount of expected refund [IAS 36, § 6]

When it is not possible to estimate the recoverable amount of an individual asset, an entity should determine the recoverable amount of the unit generating the cash to which it belongs.

Unit, which generates cash funds (UGCF) is the smallest group of identifiable assets that generates cash inflows that are largely independent of cash inflows from other assets or asset groups [IAS 36, § 6].

An entity should determine the factors that affect the impairment of the asset.

Factors that point to decrease in asset value shown in Figure 4.4.2.

Види активів, до яких не застосовується МСБО 36	Відповідні МСБО, до яких застосовуються правила обліку зменшення корисності
Відстрочені витрати на придбання і нематеріальних активів, які виникають у результаті визначених контрактом прав страховика	МСФЗ 4 «Страхові контракти»
Непоточні активи (або ліквідаційна група), класифікованих як такі, що утримуються для продажу	МСФЗ 5 «Непоточні активи, утримувані для продажу, і припинена діяльність»

МСБО 36 застосовують до фінансових активів, класифікованих як: дочірні, асоційовані, спільні підприємства.

Сума очікуваного відшкодування - більша з двох оцінок актива (або одиниці, яка генерує грошові кошти): *справедливої вартості мінус витрати на вибуття та його вартості при використанні* (рис. 4.4.1).

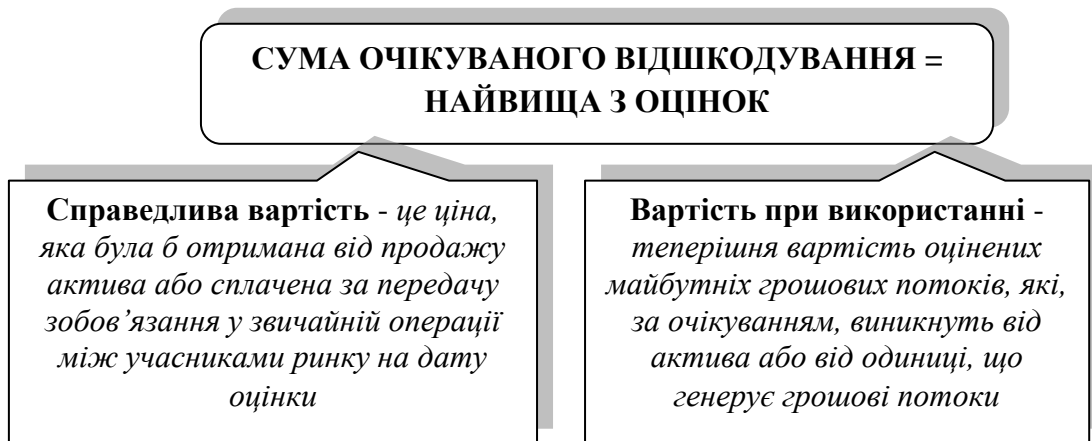
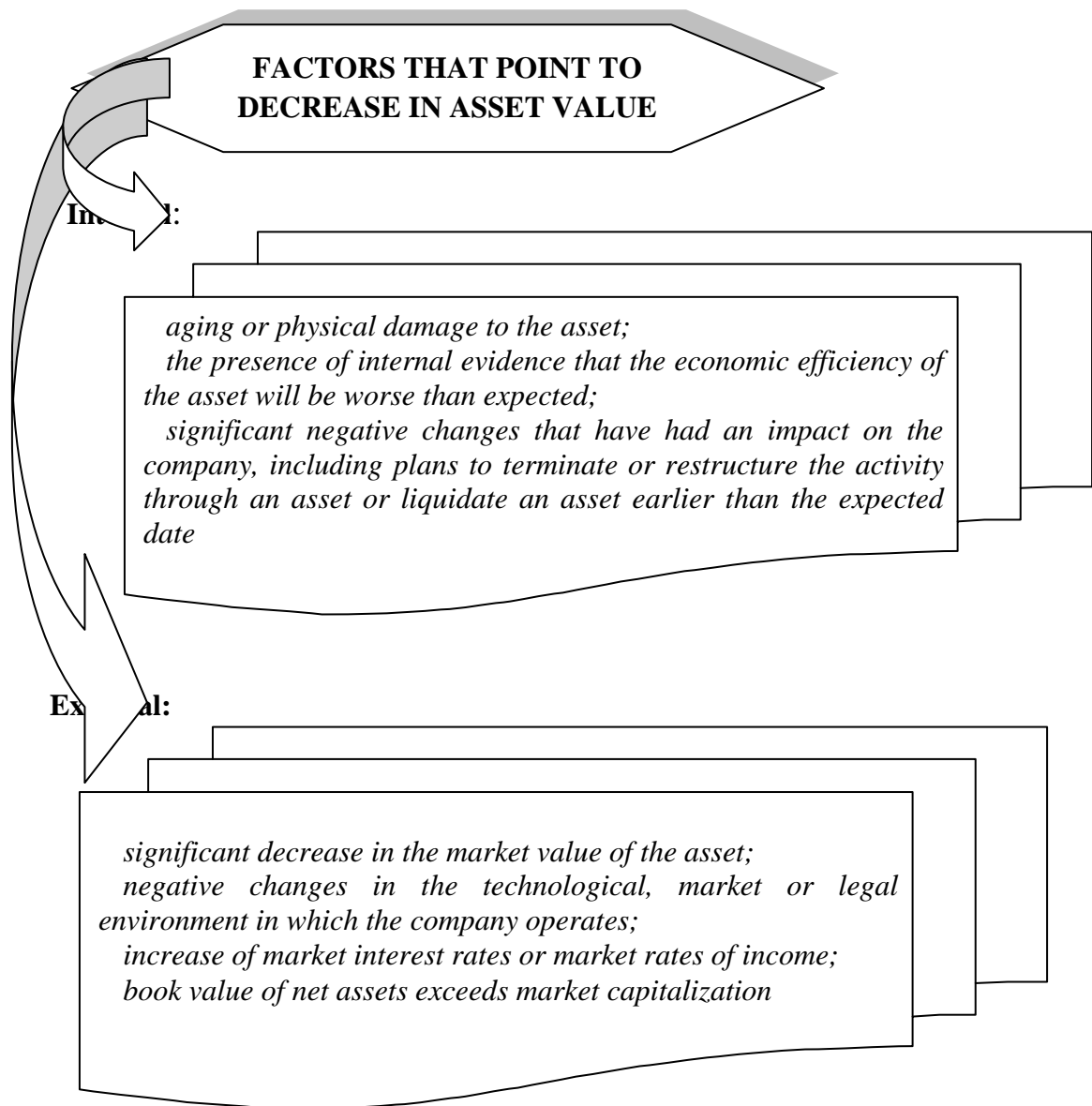

Рис. 4.4.1. Оцінка суми очікуваного відшкодування [МСБО 36, § 6]

Коли неможливо оцінити суму очікуваного відшкодування окремого активу, суб'єкту господарювання слід визначати суму очікуваного відшкодування одиниці, яка генерує грошові кошти, до якої він належить.

Одиниця, яка генерує грошові кошти (ОГГК) - *найменша група активів, яку можна ідентифікувати і яка генерує надходження грошових коштів, що здебільшого не залежать від надходжень грошових коштів від інших активів або груп активів* [МСБО 36, § 6].

Суб'єкт господарювання повинен визначити фактори, які впливають на зменшення корисності активу. Фактори, що вказують на зменшення корисності активу наведені рис. 4.4.2.

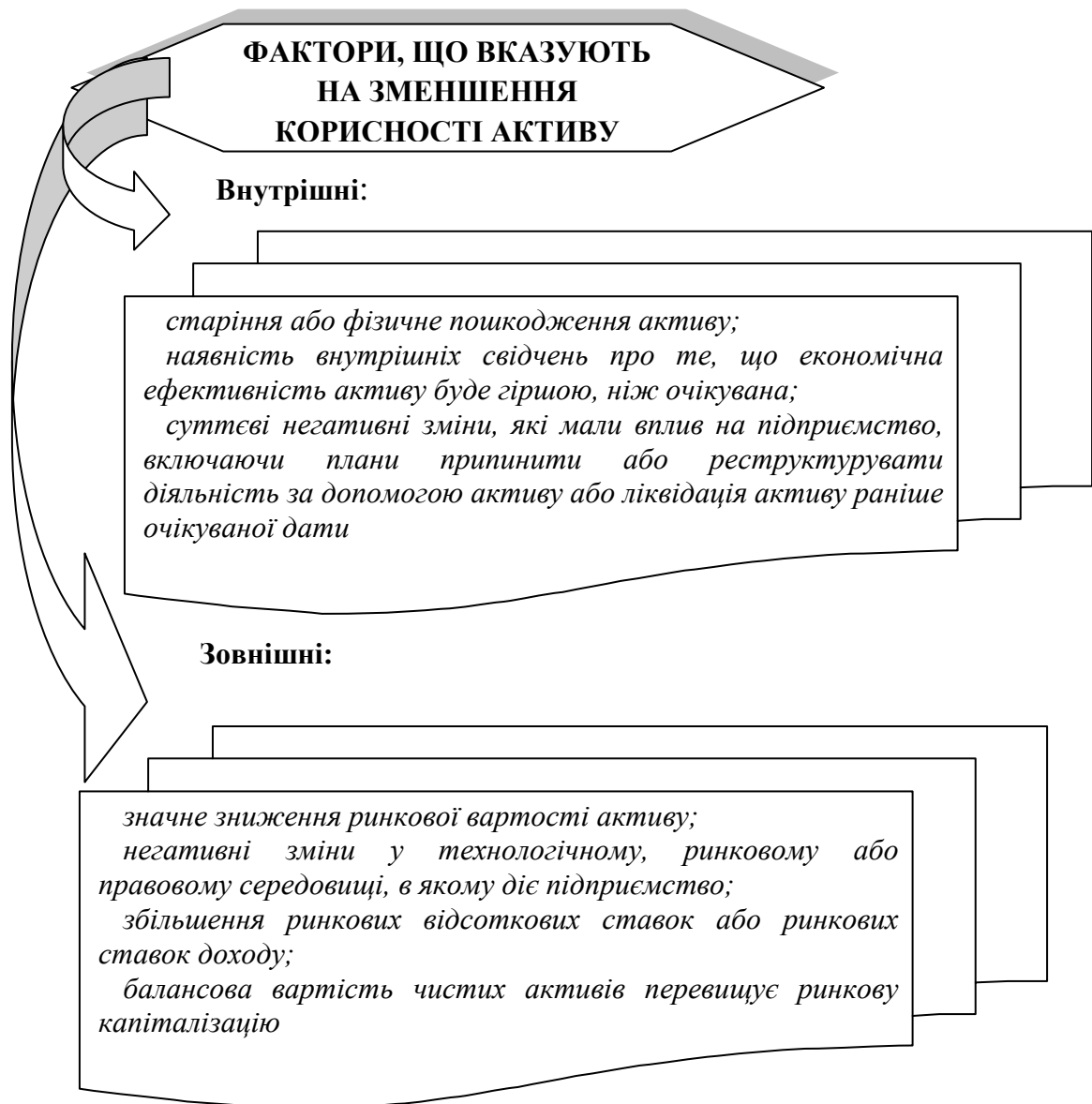
**Fig. 4.4.2. Factors that point to decrease in asset value
[IAS 36, § 12]**

The valuation of an asset when used involves the following steps:

assessment of future earnings and retirement cash funds, which to be received from the continuous use of the asset and its ultimate liquidation;

applying the appropriate discount rate to these future cash flows.

Components of estimates of future cash flows are presented in Figure 4.4.3.

**Рис. 4.4.2. Фактори, що вказують на зменшення корисності активу
[МСБО 36, § 12]**

Оцінка вартості активу при використанні передбачає такі кроки:
оцінку майбутніх надходжень і вибуття грошових коштів, що їх мають отримати від безперервного використання активу та його остаточної ліквідації;
застосування відповідної ставки дисконту до цих майбутніх грошових потоків.

Складові оцінки майбутніх грошових потоків представлені на рис. 4.4.3.

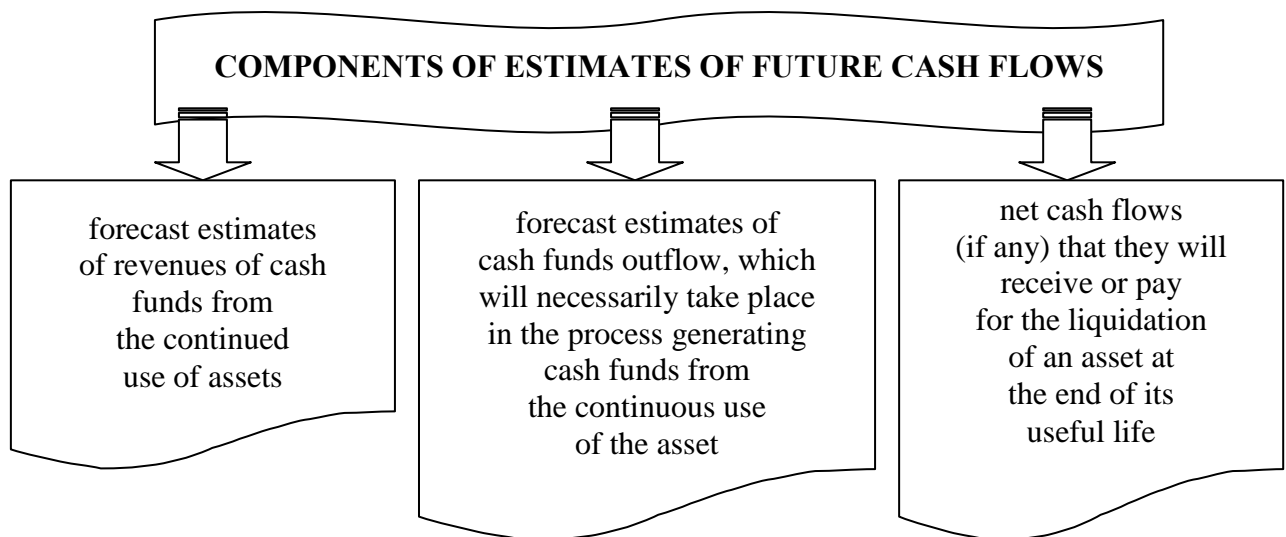

Fig. 4.4.3. Components of estimates of future cash flows
[IAS 36, § 39]

Estimates of future cash flows should not include estimated future cash inflows or outflows that are expected to arise as a result:

future restructuring in respect of which the entity has not yet accepted the liabilities;

improvement or increase the results use of assets [IAS 36, § 44].

The discount rate (rates) should (be) be the tax rate (rates), which reflects (which reflects) the current market valuations:

the value of money in time;

risks that characteristic for the asset for which no estimates of future cash flows have been adjusted [IAS 36, § 55].

The carrying amount of assets should be reduced to the amount of its expected reimbursement, if the sum of the expected return on the asset is less than its carrying amount. Such a reduction is a loss from depreciation [IAS 36, § 59].

Reflection of losses from impairment of assets is presented in Figure 4.4.4.

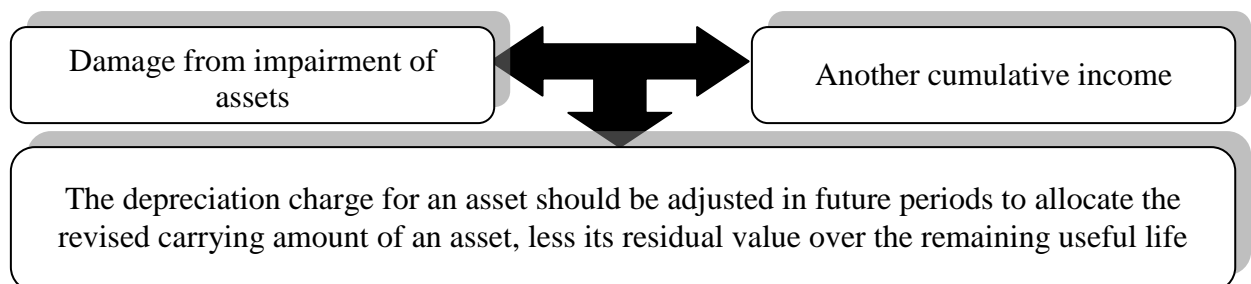

Fig. 4.4.4. Reflection of losses from impairment of assets
[IAS 36, § 60-63]

An annual review of the impairment of a cash-generating unit that has been allocated to goodwill can be carried out at any time during the annual reporting period, provided that this verification is carried out at the same time each year.

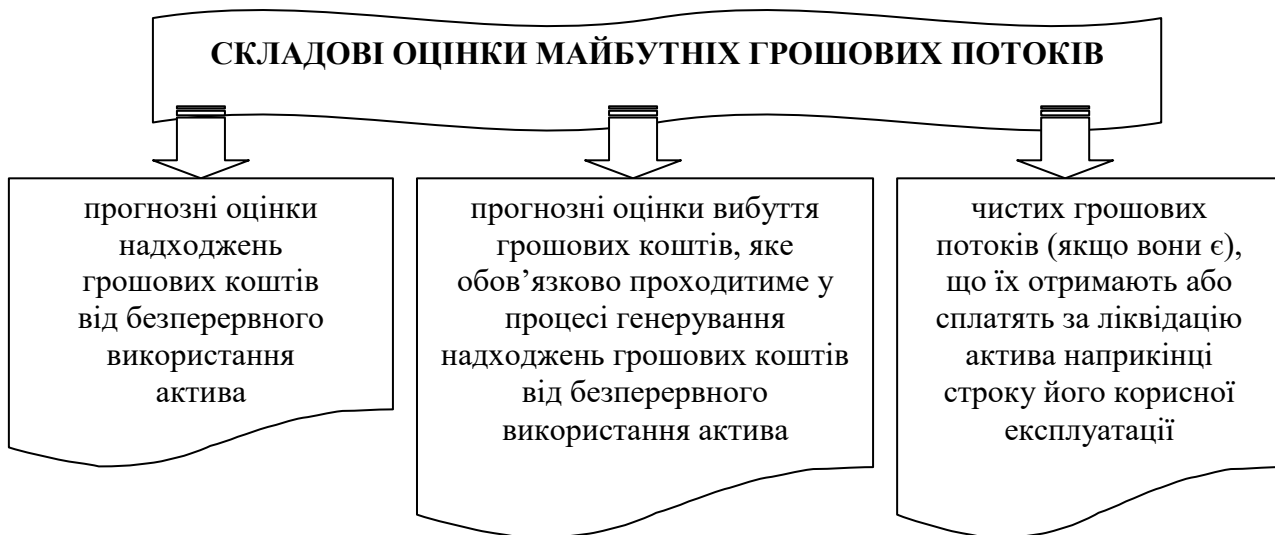

Рис. 4.4.3. Складові оцінки майбутніх грошових потоків [МСБО 36, § 39]

До оцінок майбутніх грошових потоків не слід включати оцінені майбутні надходження або вибуття грошових коштів, які, за очікуванням, виникнуть у результаті:

майбутньої реструктуризації, щодо якої суб'єкт господарювання ще не прийняв зобов'язання;

вдосконалення або підвищення результатів використання актива [МСБО 36, § 44].

Ставка (ставки) дисконту має (мають) бути ставкою (ставками) до оподаткування, яка відображає (які відображають) поточні ринкові оцінки:

вартості грошей у часі;

ризиків, характерних для актива, на які не були скориговані оцінки майбутніх грошових потоків [МСБО 36, § 55].

Балансову вартість актива слід зменшувати до суми його очікуваного відшкодування, якщо сума очікуваного відшкодування актива менша від його балансової вартості. Таке зменшення є збитком від зменшення корисності [МСБО 36, § 59].

Відображення збитків від знецінення актива представлено на рис. 4.4.4.

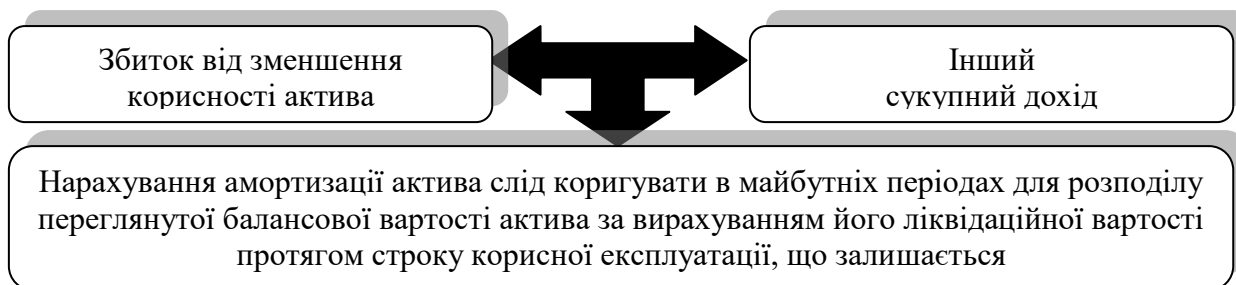

Рис. 4.4.4. Відображення збитків від знецінення актива [МСБО 36, § 60-63]

Річну перевірку зменшення корисності одиниці, що генерує грошові кошти і на яку був розподілений гудвіл, можна здійснювати у будь-який час протягом річного звітного періоду за умови, що ця перевірка здійснюється в один і той самий час щороку.

Verification of the depreciation of various cash-generating units can be carried out at different intervals. However, if the goodwill or its specific part, divided by the cash generating unit, was acquired as a result of the business combination during the current year, then the cash-generating unit verification of its usefulness should be completed until it is completed current year period [IAS 36, § 96].

For each asset class, business entity shall disclose such information:

the amount of impairment losses recognized in profit or loss during the period, as well as the item (s) of Statement of profit or loss and other comprehensive income, which includes those impairment losses;

the amount of reversals of impairment losses recognized in profit or loss during the period, as well as an item (s) of Statement of profit or loss and other comprehensive income, in which these impairment losses are reversed;

the amount of impairment losses on revalued assets recognized in other comprehensive income during the period;

the amount of reversals of impairment of revalued assets recognized in other comprehensive income during the period [IAS 36, § 126].

Business entity that forms reporting by segments in accordance with IFRS 8, should disclose such information for each segment that is reflected in the reporting:

the amount of impairment losses recognized in profit and loss and in other comprehensive income during the period;

the amount of reversals of impairment losses recognized in profit and loss and in other comprehensive income during the period [IAS 36, § 129].

Business entity should disclose the following information for each significant impairment loss, which was recognized or reversed during the period for each individual asset (including goodwill) or for each unit that generating cash funds:

events and circumstances that led to the recognition or reversal of impairment losses;

recognized or reversed impairment loss;

for an individual asset: the nature of the asset; the reporting segment and the asset to which an entity reports segment in accordance with IFRS 8;

for a unit, which generates cash funds: a description of the unit generating cash; amount of impairment loss recognized or reversed by asset class and reporting segment; if the aggregate of assets to determine the unit, the cash funds generating unit has changed since the pre-evaluation of the amount of the expected unit reimbursement, which generates cash funds an entity should describe the current and prior way of combining assets in aggregate, as well as reasons for changing the method unit definition that generates cash funds;

is the amount of expected reimbursement an asset (cash-generating unit) at fair value less deductible expenses or value when used;

the basis used to measure fair value less expenses for retirement, if the sum of the expected reimbursement is the fair value less expenses for retirement;

the rate (s) of the discount applied in the current calculation estimate and in the previous estimated value of the value when used, if the value of the expected reimbursement is the cost when used [IAS 36, § 130].

Перевірку зменшення корисності різних одиниць, що генерують грошові кошти, можна здійснювати в різні проміжки часу. Однак, якщо весь гудвіл або його певна частина, розподілена на одиницю, що генерує грошові кошти, були придбані в результаті об'єднання бізнесу протягом поточного річного періоду, то перевірку такої одиниці, що генерує грошові кошти, на зменшення її корисності слід здійснити до завершення поточного річного періоду [МСБО 36, § 96].

Для кожного класу активів суб'єкт господарювання повинен розкривати таку інформацію:

суму збитків від зменшення корисності, визнаних у прибутку або збитках протягом періоду, а також статтю (статті) Звіту про прибутки та збитки та інший скупний дохід, до яких включають ці збитки від зменшення корисності;

суму сторнувань збитків від зменшення корисності, визнаних у прибутку або збитках протягом періоду, а також статтю (статті) Звіту про прибутки та збитки та інший скупний дохід, у яких ці збитки від зменшення корисності сторнуються;

суму збитків від зменшення корисності переоцінених активів, визнаних в іншому сукупному доході протягом періоду;

суму сторнувань збитків від зменшення корисності переоцінених активів, визнаних в іншому сукупному доході протягом періоду [МСБО 36, § 126].

Суб'єктові господарювання, що складає звітність за сегментами відповідно до МСФЗ 8, слід розкривати таку інформацію щодо кожного сегмента, відображеного у звітності:

суму збитків від зменшення корисності, визнану в прибутку та збитках і в іншому сукупному доході протягом періоду;

суму сторнувань збитків від зменшення корисності, визнану в прибутку та збитках і в іншому сукупному доході протягом періоду [МСБО 36, § 129].

Суб'єктові господарювання слід розкривати зазначену нижче інформацію за кожним суттєвим збитком від зменшення корисності, що був визнаний або сторнований протягом періоду за кожним окремим активом (включаючи гудвіл) або за кожною одиницею, що генерує грошові кошти:

події та обставини, які спричинили визнання або сторнування збитку від зменшення корисності;

визнану або сторновану суму збитку від зменшення корисності;

для окремого активу: характер активу; сегмент, за яким подають звітність і до якого належить актив якщо суб'єкт господарювання надає звітність за сегментами відповідно до МСФЗ 8;

для одиниці, яка генерує грошові кошти: опис одиниці, яка генерує грошові кошти; суму збитку від зменшення корисності, визнану або сторновану за класом активів і за звітним сегментом; якщо сукупність активів для визначення одиниці, яка генерує грошові кошти, змінилася з часу попереднього оцінювання суми очікуваного відшкодування одиниці, яка генерує грошові кошти, суб'єктові господарювання слід описувати поточний та попередній спосіб об'єднання активів у сукупності, а також причини зміни способу визначення одиниці, яка генерує грошові кошти;

чи є сума очікуваного відшкодування актива (одиниці, яка генерує грошові кошти) справедливою вартістю за вирахуванням витрат на вибуття, чи вартістю при використанні;

основу, застосовану для оцінки справедливої вартості за вирахуванням витрат на вибуття, якщо сума очікуваного відшкодування є справедливою вартістю за вирахуванням витрат на вибуття;

ставку (ставки) дисконту, застосовану у поточній розрахунковій оцінці та у попередній розрахунковій оцінці вартості при використанні, якщо вартість очікуваного відшкодування є вартістю при використанні [МСБО 36, § 130].

Business entity should disclose such information about the cumulative impairment loss and the aggregate reversal of the impairment loss for the period for which information was not provided:

main classes of assets that are affected by impairment losses and reversals of impairment losses;

main events and circumstances that led to the recognition (reversal) of these impairment losses [IAS 36, § 131].

The standard encourages entities to disclose information about key assumptions used to determine the amount of expected return on assets (cash funds generating units) during the period. However, § 134 of IAS 36 requires an entity to disclose information on estimates, applied to determine the amount of expected return unit, generating cash funds, if the carrying amount of such a unit includes goodwill or an intangible asset with an indefinite useful life.

An entity discloses information for each unit (group of units), generating cash funds for which the amount of the carrying amount of goodwill or intangible assets with an indefinite useful life, distributed to these units (group of units), generating cash funds are material compared to the total carrying amount of goodwill or intangible assets, the useful life of which is not defined, namely:

book value of goodwill, distributed to a specific unit (group of units);

book value of intangible assets with indefinite useful lives, divided into a specific unit (group of units);

amount of expected return of a unit (or group of units) and the basis on which the amount of the expected return of the unit (group of units) was determined, (ie the cost when using or fair value less expenses for retirement);

if the sum of the expected return of a unit (group of units) is based on the cost of use, then it should:

○ *to give each key assumption on which the management staff base the forecast cash flows for a specific period covered by the most recent budgets / forecasts;*

○ *to describe the approach used by the management staff to determine the value (or values) for each of the key assumptions, regardless of whether these values reflect the previous experience, whether they correspond to external sources of information; if it is not, then it should be explained why the defined values are different from the previous experience or from external sources of information;*

○ *to indicate the period at which management personnel forecast cash flows based on financial budgets / forecasts approved by management staff. If for cash generating units (groups of units), a period of more than five years is used, then an explanation should be provided as to why such a longer period is justified;*

○ *to show the growth rate used to extrapolate projected estimates of cash flows for periods, going beyond the last fiscal budgets / forecasts as well as a justification that explains the application of any rate of growth, which exceeds average growth rates for products, industries, countries (countries), in which there is an entity or markets to which the unit belongs (a group of units);*

○ *to show the rate (rate) for the discount used to prepare the cash flow forecast;*

Суб'єктові господарювання слід розкривати таку інформацію про сукупні збитки від зменшення корисності і сукупні сторновані суми збитку від зменшення корисності протягом періоду, за який інформація не подавалася:

основні класи активів, на які впливають збитки від зменшення корисності і сторнування збитків від зменшення корисності;

основні події та обставини, які спричинили визнання (сторнування) цих збитків від зменшення корисності [МСБО 36, § 131].

Стандарт заохочує суб'єктів господарювання розкривати інформацію про основні припущення, застосовані для визначення суми очікуваного відшкодування активів (одиниць, які генерують грошові кошти) протягом періоду. Однак § 134 МСБО 36 вимагає від суб'єкта господарювання розкривати інформацію про оцінки, застосовані для визначення суми очікуваного відшкодування одиниці, що генерує грошові кошти, якщо до балансової вартості такої одиниці включено гудвіл чи нематеріальний актив з невизначеним строком корисної експлуатації.

Суб'єкт господарювання розкриває інформацію за кожною одиницею (групою одиниць), що генерує грошові кошти, для яких сума балансової вартості гудвілу або нематеріальних активів з невизначеним строком корисної експлуатації, розподілених на ці одиниці (групи одиниць), що генерують грошові кошти, є суттєвими порівняно із загальною сумою балансової вартості гудвілу чи нематеріальних активів, строки корисної експлуатації яких не визначені, а саме:

балансову вартість гудвілу, розподіленого на певну одиницю (групу одиниць);

балансову вартість нематеріальних активів з невизначеними строками корисної експлуатації, розподілену на певну одиницю (групу одиниць);

суму очікуваного відшкодування одиниці (або групи одиниць) та основу, на якій була визначена сума очікуваного відшкодування одиниці (групи одиниць) (тобто вартість при використанні або справедлива вартість за вирахуванням витрат на вибуття);

якщо сума очікуваного відшкодування одиниці (групи одиниць) базується на вартості при використанні, тоді слід:

○ навести кожне ключове припущення, на якому управлінський персонал базує прогностні потоки грошових коштів для певного періоду, охопленого останніми бюджетами / прогнозами;

○ описувати підхід, застосований управлінським персоналом для визначення значення (або значень) для кожного з ключових припущень, незалежно від того, чи відображають ці значення попередній досвід, чи відповідають зовнішнім джерелам інформації; якщо це не так, тоді слід пояснити, чому визначені значення відрізняються від попереднього досвіду або ж від зовнішніх джерел інформації;

○ зазначати період, на який управлінський персонал спрогнозував грошові потоки на основі фінансових бюджетів / прогнозів, що були схвалені управлінським персоналом. Якщо для одиниць (груп одиниць), що генерують грошові кошти, застосовується період, який перевищує п'ять років, то слід надавати пояснення, чому такий довший період є виправданим;

○ наводити темпи зростання, використані для екстраполяції прогностних оцінок грошових потоків для періодів, що виходять за межі останніх фінансових бюджетів / прогнозів, а також обґрунтування, яке пояснює застосування будь-якого темпу зростання, який перевищує середні показники росту для продуктів, галузей, країни (країн), у яких функціонує суб'єкт господарювання, або ринків, до яких належить одиниця (група одиниць);

○ наводити ставку (ставки) дисконту, застосовану для підготовки прогнозу грошових потоків;

method (methods) used to measure fair value less expenses for retirement, if the sum of the expected return of a unit (group of units) is based on the fair value less expenses for retirement. If the fair value less costs to sell is not measured using the quotation price on an identical unit (group of units), then the entity should disclose such information:

- *every key assumption on which management personnel base their determination of fair value less costs to retire. The key is the assumption that the sum of the expected return of a unit (group of units) is the most sensitive;*

- *a description of the approach employed by management personnel to determine the value (s) for each of the key assumptions, regardless of whether these values reflect previous experience or (if appropriate) correspond to external sources of information; if this is not the case then it should be explained why and how certain values are different from previous experience or from external sources of information;*

- *the fair value hierarchy, which includes a fair value valuation in its entirety (without specifying how much information is available on «cost of disposals»);*

- *if there is a change in the method of valuation, – such a change and its cause (reasons).*

- *if the fair value less costs to sell is determined using discounted cash flow projections, an entity should disclose the following information: the period at which management personnel predicted cash flows; the growth rate used to extrapolate the cash flow projections;*

- *the discount rate (rates) applied in the cash flow projections.*

if, as a result of a reasonably possible change in the key assumption, on the basis of which management personnel built their determination of the amount of expected reimbursement unit (group of units), the amount of the book value of a unit (group of units) exceeds the amount of its expected return, then it should be disclosed: the amount by which the recoverable amount of a unit (group of units) exceeds its carrying amount; values defined for this key assumption; the amount at which the value determined for this key assumption (after taking into account all aspects of the subsequent impact of this change on all other variables, used to estimate the amount of expected reimbursement) so that the size of the expected return of a unit (group of units) is equal to its book value [IAS 36, § 134].

4.5. Classification of lease transactions, presentation and disclosure of information about them in the financial statements

Definitions for tenants and lessors of relevant accounting policies and disclosures that should be applied to lease agreements are disclosed in IAS 17 «Leases» (further – IAS 17). IAS 17 applies to transactions that transfer the right to use an asset even if the exploitation or maintenance of such assets may require the provision of significant services by the lessor.

IAS 17 applies to all types of lease transactions, except:

lease agreements on exploration or use of minerals, oil, gas and similar non-renewable resources;

метод (методи), застосований для оцінки справедливої вартості за вирахуванням витрат на вибуття, якщо сума очікуваного відшкодування одиниці (групи одиниць) базується на справедливій вартості за вирахуванням витрат на вибуття. Якщо справедлива вартість за вирахуванням витрат на вибуття не оцінюється із застосуванням ціни котирування на ідентичну одиницю (групу одиниць), то суб'єкт господарювання має розкривати таку інформацію:

- кожне ключове припущення, на якому управлінський персонал базує своє визначення справедливої вартості за вирахуванням витрат на вибуття. Ключовими вважаються ті припущення, до яких сума очікуваного відшкодування одиниці (групи одиниць) є найбільш чутливою;

- опис підходу, застосованого управлінським персоналом для визначення значення (значень) для кожного з ключових припущень незалежно від того, чи відображають ці значення попередній досвід або ж (якщо доречно) відповідають зовнішнім джерелам інформації; якщо це не так, то слід пояснити, чому і як визначені значення відрізняються від попереднього досвіду або ж від зовнішніх джерел інформації;

- рівень ієрархії справедливої вартості, до якого належить оцінка справедливої вартості повністю (без зазначення того, наскільки доступною є інформація про «вартість вибуття»);

- якщо сталася зміна методу оцінки, - таку зміну та її причину (причини).

- якщо справедливу вартість мінус витрати на вибуття визначено з використанням прогнозів дисконтованих грошових потоків, то суб'єкт господарювання має розкривати таку інформацію: період, на який управлінський персонал спрогнозував грошові потоки; темпи зростання, використані для екстраполяції прогнозів грошових потоків;

- ставка (ставки) дисконту, застосована у прогнозах грошових потоків.

якщо внаслідок обґрунтовано можливої зміни ключового припущення, на підставі якого управлінський персонал будував своє визначення суми очікуваного відшкодування одиниці (групи одиниць), сума балансової вартості одиниці (групи одиниць) перевищить суму її очікуваного відшкодування, то слід розкривати: суму, на яку розмір очікуваного відшкодування одиниці (групи одиниць) перевищує її балансову вартість; значення, визначені для цього ключового припущення; суму, на яку повинно змінитися значення, визначене для цього ключового припущення (після врахування всіх аспектів подальшого впливу цієї зміни на всі інші змінні показники, що використовуються для оцінки суми очікуваного відшкодування), аби розмір очікуваного відшкодування одиниці (групи одиниць) дорівнював її балансовій вартості [МСБО 36, § 134].

4.5. Класифікація орендних операцій, подання та розкриття інформації про них у фінансових звітах

Визначення для орендарів і орендодавців відповідних облікових політик та розкриття інформації, що їх слід застосовувати до угод про оренду розкрито в МСБО 17 «Оренда» (далі - МСБО 17). МСБО 17 застосовують до угод, які передають право користування активами, навіть якщо експлуатація або технічне обслуговування таких активів може вимагати надання значних послуг орендодавцем.

МСБО 17 застосовують на усі види угод оренди, окрім:

- орендних угод на розвідування або використання корисних копалин, нафти, газу та подібних невідтворюваних ресурсів;

licensing agreements for such products as movies, videos, plays, manuscripts, patents and copyrights [IAS 17, § 2].

Besides this, IAS 17 does not apply to valuation:

real estate that held by tenants, which is accounted for as investment property;

investment property provided by lessors for operating lease;

biological assets that held by tenants by financial lease;

biological assets that provided by landlords by operating leases [IAS 17, § 2].

IAS 17 does not apply to transactions, *which are service contracts and do not transfer the right to use assets from one party to the agreement to another [IAS 17, § 3].*

Leases *is an agreement whereby the lessor submits to the lessee, in exchange for a payment or a series of payments, the right to use the asset for an agreed period of time [IAS 17, § 4].*

Non-Cancellable Lease Agreements *is lease agreement, which is canceled only:*

after will happen some distant unpredictable event;

with the permission of the landlord;

if the lessee concludes a new lease agreement for the same or equivalent asset with the same lessor;

after the tenant's payment of an additional amount, which from the very beginning indicates that the extension of the lease agreement is substantiated by a certain [IAS 17, § 4].

The classification of the lease is based on the extent to which risks and rewards, connected with the ownership of the leased asset, are distributed between the lessor and the lessee:

risks include the possibility of losses from downtime or technical out-of-date, as well as fluctuations in revenues as a result of changes in economic conditions;

rewards can be presented in the form of expectations of a profitable operation during the period of economic operation of the asset and profit from the growth of value or realization of the liquidation value [IAS 17, § 7].

The classification of the lease is shown in Figure 4.5.1.

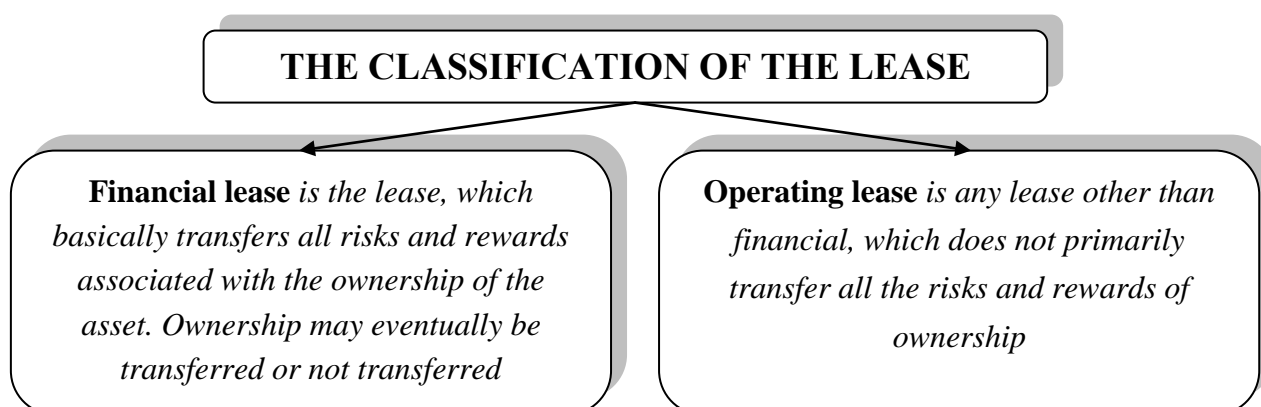

Fig. 4.5.1. The classification of the lease [IAS 17, § 7]

ліцензійних угод на такі види продукції, як кінофільми, відеозаписи, н'еси, рукописи, патенти й авторські права [МСБО 17, § 2].

Окрім цього, **МСБО 17 не застосовується для оцінки:**

утримуваної орендарями нерухомості, яка обліковується як інвестиційна нерухомість;

інвестиційної нерухомості, наданої орендодавцями за операційною орендою;

біологічних активів, утримуваних орендарями за фінансовою орендою;

біологічних активів, наданих орендодавцями за операційною орендою [МСБО 17, § 2].

МСБО 17 не застосовують до угод, які є контрактами на послуги, і не передають права на використання активів від однієї сторони, що укладає угоду, до іншої [МСБО 17, § 3].

Оренда - це угода, згідно з якою орендодавець передає орендареві в обмін на платіж або ряд платежів право користування активом протягом погодженого періоду часу [МСБО 17, § 4].

Невідмовна угода про оренду - це угода про оренду, яка анулюється лише:

після того, як відбудеться певна віддалена непередбачена подія;

з дозволу орендодавця;

якщо орендар укладає нову орендну угоду на той самий чи еквівалентний актив з тим самим орендодавцем;

після сплати орендарем додаткової суми, яка із самого початку свідчить, що подовження угоди про оренду є обґрунтовано певним [МСБО 17, § 4].

Класифікація оренди базується на тому, якою мірою ризики та винагороди, пов'язані з володінням орендованим активом, розподіляються між орендодавцем та орендарем:

ризики включають можливість збитків від простоїв або технічної застарілості, а також коливань у надходженнях унаслідок зміни економічних умов;

винагороди можуть бути представлені у формі очікування рентабельного функціонування протягом строку економічної експлуатації активу та прибутку від зростання вартості або реалізації ліквідаційної вартості [МСБО 17, § 7].

Класифікація оренди наведена на рис. 4.5.1.

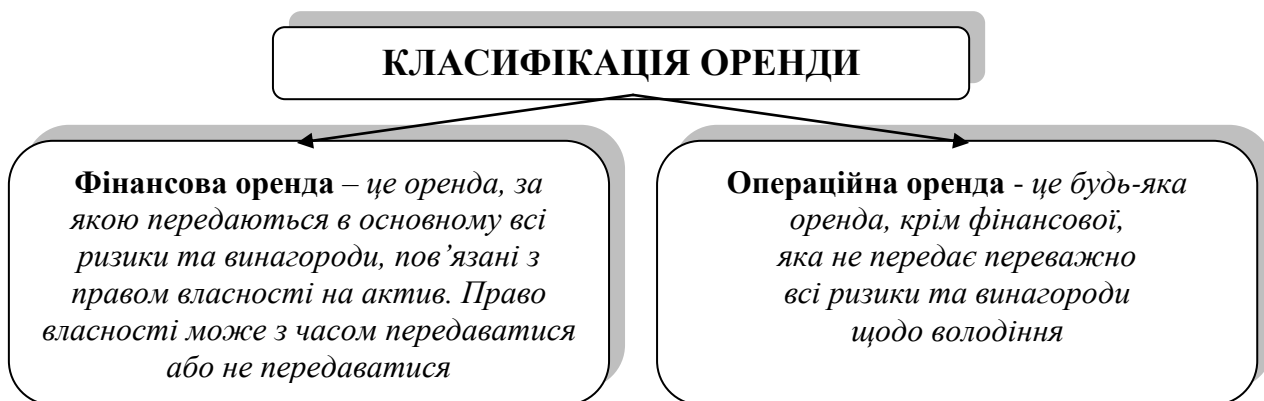

Рис. 4.5.1. Класифікація оренди [МСБО 17, § 7]

The lease is classified at the beginning of the lease. If at any time the lessee and the lessor agree to change the terms of the lease agreement (with the exception of the renewal of the lease) and provided that the changed conditions entered into force at the beginning of the lease, then the revised agreement is considered new during its validity period. However, changes in previous estimates or changes do not lead to a new classification of leases for accounting purposes [IAS 17, § 13].

Leases in the financial statements of landlords and tenants are presented in Figure 4.5.2.

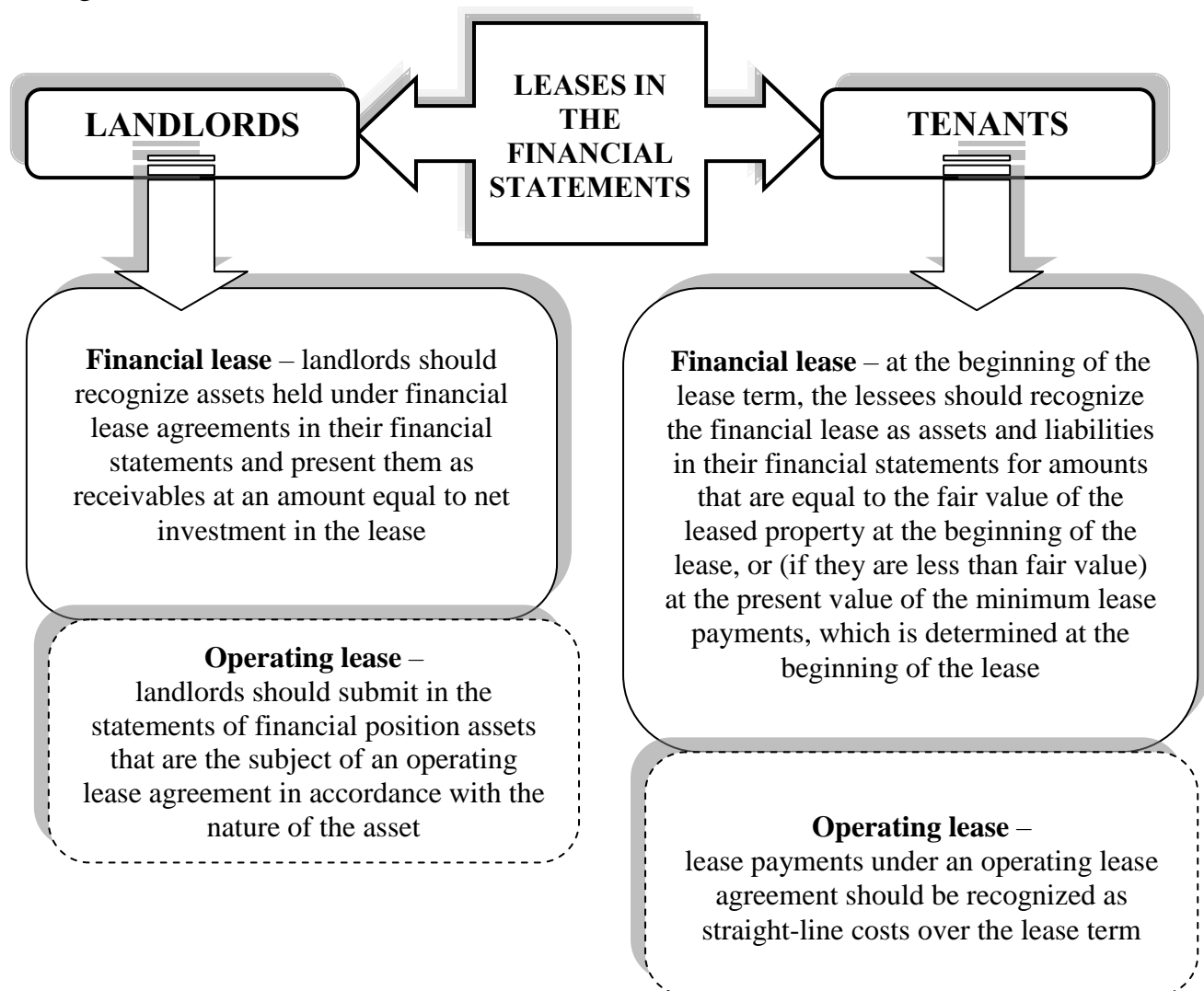

Fig. 4.5.2. Leases in the financial statements of landlords and tenants [IAS 17, § 20, 33, 36, 49]

Landlords should disclose such information in the financial statements of financial lease:

agreement between the gross investment in the lease at the end of the reporting period and the present value of the minimum lease payments to be received at the end of the reporting period for each of the following periods: not more than one year; more than one year, but not more than five years; more than five years;

unearned finance income;

Класифікацію оренди здійснюють на початку оренди. Якщо в будь-який момент часу орендар і орендодавець погоджуються змінити положення угоди про оренду (за винятком поновлення оренди) та за умови, що змінені умови набрали чинності на початку оренди, тоді переглянута угода вважається новою протягом строку її дії. Проте зміни в попередніх оцінках або зміни не ведуть до нової класифікації оренди з метою обліку [МСБО 17, § 13].

Оренда у фінансовій звітності орендодавців та орендарів представлена на рис. 4.5.2.

Рис. 4.5.2. Оренда у фінансовій звітності орендодавців та орендарів [МСБО 17, § 20, 33, 36, 49]

Орендодавцям слід розкривати таку інформацію у фінансовій звітності про фінансову оренду:

узгодження між валовими інвестиціями в оренду на кінець звітного періоду та теперішньою вартістю мінімальних орендних платежів, що підлягають отриманню на кінець звітного періоду, за кожний з таких періодів: не більше одного року; більше одного року, але не більше п'яти років; більше п'яти років;

незароблений фінансовий дохід;

*amounts of non-guaranteed liquidation value accrued in favor of the lessor;
accumulated provision of doubtful minimum lease payments to be received;
contingent lease payments recognized as profit for the period;
general description of significant lease agreements by the lessor*
[IAS 17, § 47].

Landlords should disclose such information about the operating lease:

future minimum lease payments for non-repayable operating lease agreements in aggregate and for each of the following periods: no more than one year; more than one year, but not more than five years; more than five years;

the total amount of contingent lease payments recognized as profit for the period;

general description of the lease agreement by the lessor [IAS 17, § 56].

Tenants should disclose such financial lease information in the financial statements:

net book value at the end of the reporting period for each class of assets;

agreement between the total amount of future minimum lease payments at the end of the reporting period and their present value for each of the following periods: not more than one year; more than one year, but not more than five years; more than five years;

contingent lease payments recognized as expenses for the period;

the total amount of future minimum sublease payments expected to be received on non-repayable sublease contracts at the end of the reporting period;

general description of significant tenant lease transactions, including: the basis for determining unexpected lease payments; the availability and terms of the right to renew or purchase the right to purchase, as well as the disclaimer of variable prices; restrictions imposed by leases, such as those relating to dividends, additional debt and subsequent lease [IAS 17, § 31].

Tenants in the financial statements should disclose such information on operating leases:

the total amount of future minimum lease payments for non-repayable operating lease agreements for each of the following periods: not more than one year; more than one year, but not more than five years; more than five years;

the total amount of future minimum sublease payments expected to be received on non-repayable sublease contracts at the end of the reporting period;

lease and sublease payments recognized as expenses for the period, with separate amounts of minimum lease payments, unexpected lease payments and sublease payments;

general description of significant tenant lease transactions, including the basis for unforeseen lease payments; the availability and terms of the right to renew or purchase the right to purchase, as well as the disclaimer of variable prices; restrictions imposed by leases, such as those relating to dividends, additional debt and subsequent lease [IAS 17, § 35].

суми негарантованої ліквідаційної вартості, нараховані на користь орендодавця;

накопичене забезпечення сумнівних мінімальних орендних платежів, що підлягають отриманню;

непередбачені орендні платежі, визнані як прибутки за період;

загальний опис значних угод орендодавця про оренду [МСБО 17, § 47].

Орендодавцям слід розкривати таку інформацію про операційну оренду:

майбутні мінімальні орендні платежі за невідмовними угодами про операційну оренду в сукупному вигляді та за кожний з таких періодів: не більше одного року; більше одного року, але не більше п'яти років; більше п'яти років;

загальну суму непередбачених орендних платежів, визнану як прибуток за період;

загальний опис угод орендодавця про оренду [МСБО 17, § 56].

Орендарям слід розкривати у фінансовій звітності таку інформацію про фінансову оренду:

чисту балансову вартість на кінець звітного періоду для кожного класу активів;

узгодження між загальною сумою майбутніх мінімальних орендних платежів на кінець звітного періоду та їхньою теперішньою вартістю за кожний з таких періодів: не більше одного року; більше одного року, але не більше п'яти років; більше п'яти років;

непередбачені орендні платежі, визнані як витрати за період;

загальну суму майбутніх мінімальних суборендних платежів, що, як очікується, будуть отримані за невідмовними угодами про суборенду на кінець звітного періоду;

загальний опис значних угод орендаря про оренду, включаючи: основу, за якою визначаються непередбачені орендні платежі; наявність та умови права вибору на поновлення або придбання, а також застереження про змінні ціни; обмеження, що накладаються угодами про оренду, наприклад ті, що стосуються дивідендів, додаткового боргу та подальшої оренди [МСБО 17, § 31].

Орендарям у фінансовій звітності слід розкривати таку інформацію про операційну оренду:

загальну суму майбутніх мінімальних орендних платежів за невідмовними угодами про операційну оренду за кожний з таких періодів: не більше одного року; більше одного року, але не більше п'яти років; більше п'яти років;

загальну суму майбутніх мінімальних суборендних платежів, що, як очікується, будуть отримані за невідмовними угодами про суборенду на кінець звітного періоду;

орендні та суборендні платежі, визнані як витрати за період, з окремими сумами мінімальних орендних платежів, непередбачених орендних платежів та суборендних платежів;

загальний опис значних угод орендаря про оренду, включаючи основу, за якою визначаються непередбачені орендні платежі; наявність та умови права вибору на поновлення або придбання, а також застереження про змінні ціни; обмеження, що накладаються угодами про оренду, наприклад, ті, що стосуються дивідендів, додаткового боргу та подальшої оренди [МСБО 17, § 35].

Questions for knowledge control

1. Which is the scope of IAS 2?
2. Which types of stocks are not covered by IAS 2?
3. In which cases, inventories are recognized as expense of periods?
4. What costs are included in the cost of manufactured stocks?
5. Which is the scope of IAS 16?
6. How are fixed assets classified?
7. What methods of depreciation are proposed by the standard?
8. By what groups is the accounting of intangible assets?
9. What information about intangible assets is disclosed in the Notes to the Financial Statements?
10. What is the investment property?
11. Under what conditions «investment property» is recognized as an asset?
12. To provide a brief description of IAS 36.
13. How is an impairment loss recognized?
14. What is the fundamental difference between operating and financial lease?
15. What information is presented in the financial statements of landlords and tenants?

Питання для контролю знань

1. Яка сфера застосування МСБО 2 ?
2. На які види запасів не розповсюджується МСБО 2 ?
3. У яких випадках запаси визнаються витратами періоду ?
4. Які затрати включаються у собівартість виготовлених запасів ?
5. Яка сфера застосування МСБО 16 ?
6. Як класифікуються основні засоби ?
7. Які методи амортизації запропоновані стандартом ?
8. За якими групами ведеться облік нематеріальних активів ?
9. Яка інформація про нематеріальні активи розкривається у Примітках до фінансової звітності ?
10. Що таке інвестиційна нерухомість ?
11. За яких умов «інвестиційна нерухомість» визнається активом ?
12. Надати коротку характеристику МСБО 36.
13. Як визначається збиток від зменшення активів ?
14. У чому принципова різниця між операційною та фінансовою орендою ?
15. Яка інформація відображається у фінансовій звітності орендодавців та орендарів ?

THEME 5
PECULIARITIES OF DETERMINATION, ESTIMATION
AND DISCLOSURE OF INFORMATION ABOUT THE LIABILITIES
OF THE ENTERPRISE

Lecture plan 5

5.1. The essence and procedure for displaying information on employee benefits in the financial statements.

5.2. Classification and evaluation of government grants.

5.3. Recognition, evaluation and disclosure in the financial statements of provision, contingent liabilities and contingent assets.

Mini-lexicon: *long-term liabilities, provision, liability, constructive liability, best estimate of liability, binding event, burdensome contracts, current liabilities, contingent liabilities, contingent assets, restructuring, legal liability.*

Recommended literature: 3, 5-8, 10-15, 22-25

***5.1. The essence and procedure for displaying information
on employee benefits in the financial statements***

The issue of accounting for and reporting of employee benefits is governed by IAS 19 «Employee Benefits» (further – IAS 19), except for equity compensation payments that are governed by a separate standard – IFRS 2 «Share-based Payment». IAS 19 does not consider reporting by programs of employee benefits.

IAS 19 applies to employee benefits, including those provided by: according to the official program or other formal agreements between the entity and individual employees, groups of employees or their representatives; in accordance with legal requirements or through sectoral agreements under which the entity is required to make contributions to national, state, sectoral or other programs with the participation of several employers; according to the unofficial practice leading to constructive liabilities. Unofficial practice leads to a constructive liability when an entity has no real alternative, except for the payment of employee benefits.

In accordance with § 8 of IAS 19, **employee benefits** *is all forms of compensation provided by the entity in exchange for services rendered by employees or at the time of dismissal.*

Employee benefits include:

employee benefits;

short-term employee benefits; post-employment benefits;

other long-term employee benefits (Figure 5.1.1).

ТЕМА 5

ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАЧЕННЯ, ОЦІНКИ ТА РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ПІДПРИЄМСТВА

План лекції 5

5.1. Сутність та порядок відображення у фінансових звітах інформації про виплати працівникам.

5.2. Класифікація та оцінка державних грантів.

5.3. Визнання, оцінювання та розкриття у фінансових звітах інформації про забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи.

Міні-лексикон: довгострокові зобов'язання, забезпечення, зобов'язання, конструктивне зобов'язання, найкраща оцінка зобов'язання, подія, що зобов'язує, обтяжливі контракти, поточні зобов'язання, умовні зобов'язання, умовні активи, реструктуризація, юридичне зобов'язання.

Рекомендована література: 3, 5-8, 10-15, 22-25

5.1. Сутність та порядок відображення у фінансових звітах інформації про виплати працівникам.

Питання відображення в обліку та звітності виплат працівникам регулюються МСБО 19 «Виплати працівникам» (далі - МСБО 19), окрім компенсаційних виплат інструментами власного капіталу, які регулюються окремим стандартом - МСФЗ 2 «Платіж на основі акцій». МСБО 19 не розглядає звітності за програмами виплат працівникам.

МСБО 19 застосовують до виплат працівникам, включаючи ті, що їх надають: за офіційною програмою або іншими офіційними угодами між суб'єктом господарювання та окремими працівниками, групами працівників чи їхніми представниками; згідно з законодавчими вимогами або через галузеві угоди, за якими суб'єкти господарювання зобов'язані робити внески до національних, державних, галузевих або інших програм за участю кількох працедавців; згідно з тією неофіційною практикою, яка веде до виникнення конструктивних зобов'язань. Неофіційна практика веде до виникнення конструктивного зобов'язання, коли суб'єкт господарювання не має ніякої реальної альтернативи, крім здійснення виплат працівникам.

Згідно § 8 МСБО 19, **виплати працівникам** - це всі форми компенсації, що їх надає суб'єкт господарювання в обмін на послуги, надані працівниками, або при звільненні.

Виплати працівникам включають:

виплати працівникам;

короткострокові виплати працівникам; виплати по закінченні трудової діяльності;

інші довгострокові виплати працівникам (рис. 5.1.1).

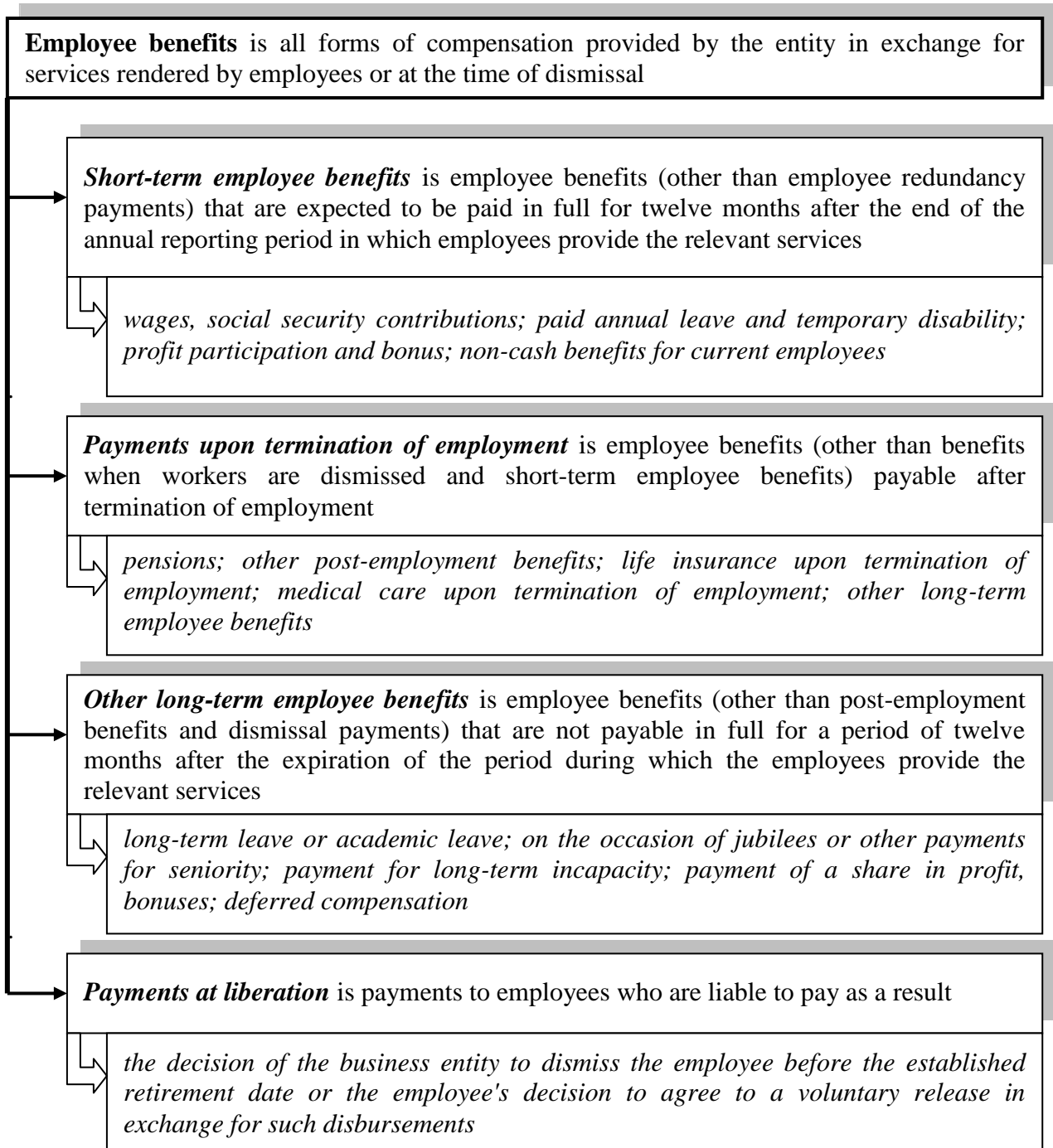

Fig. 5.1.1. The nature and categories of employee benefits [IAS 19, § 5; 8]

Basic definitions of IAS 19 are given in Table 5.1.1.

Table 5.1.1

Basic definitions of IAS 19 «Employee Benefits» [IAS 19, § 8]

Definition	The essence of the definition
Definitions associated with the classification of programs	
Programs of post-employment benefits	formal or informal agreements, according to which an entity makes payments upon termination of employment to one or more employees

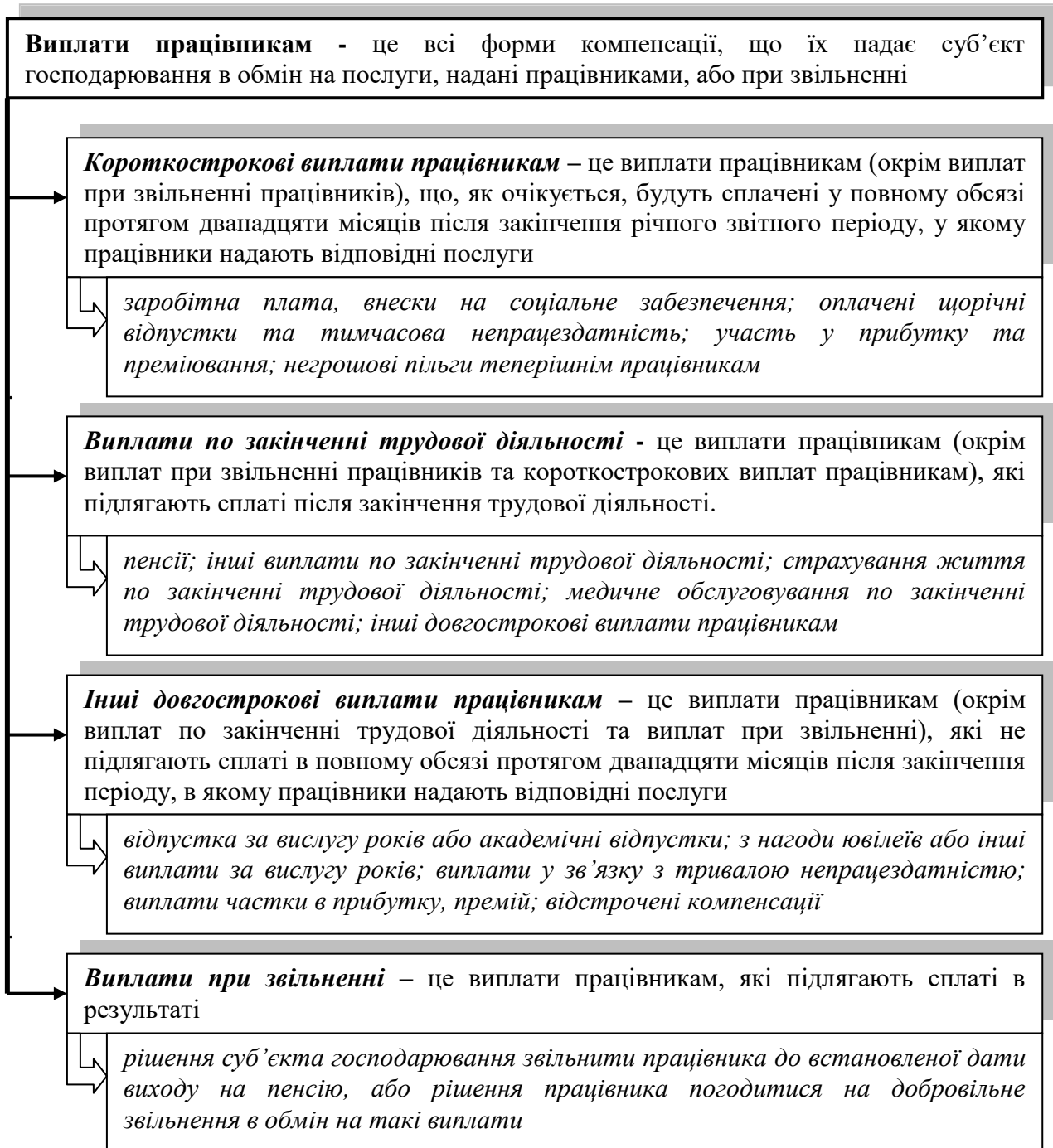

Рис. 5.1.1. Сутність та категорії виплат працівникам [МСБО 19, § 5; 8]

Основні визначення МСБО 19 наведені у табл. 5.1.1.

Таблиця 5.1.1

Основні визначення МСБО 19 «Виплати працівникам» [МСБО 19, § 8]

Визначення	Сутність визначення
Визначення, пов'язані з класифікацією програм	
Програми виплат по закінченні трудової діяльності	офіційні або неофіційні угоди, згідно з якими суб'єкт господарювання здійснює виплати по закінченні трудової діяльності одному або кільком працівникам

Completion of Table 5.1.1

Definition	The essence of the definition
Programs with defined contribution	programs of post-employment benefits, according to which an entity pays fixed contributions to a separate entity (fund) and will not have a legal or constructive obligation to pay further contributions, if the fund does not have sufficient assets to pay all payments to employees related to their services in current and prior periods
Programs with defined payments	programs of post-employment benefits, except for defined contribution programs
Programs with the participation of several employers	defined contribution (apart from government programs) or defined benefit plans (other than government programs), which combine the assets, which are not under joint control, made by various economic entities; use these assets to make payments to employees of more than one entity on the ground that the levels of contributions and benefits are determined independently of the type of entity in which these employees work
Definitions relating to a net liability (asset) by a defined benefit	
Net liability (asset) by defined benefit	deficit or surplus, adjusted to take into account any consequence of the restriction of the net asset for the defined benefit of the «ceiling» of the asset
«Ceiling» of the asset	the present value of any economic benefits available in the form of payments received from the program, or in the form of a reduction in future contributions to the program
Deficit or surplus	present value of the liability by a defined benefit less the fair value of the program assets (if they are)
Present value of the liability by a defined benefit	present value (without deducting any program assets) of expected future payments required for settlement of arrears arising from employee service provision in current and prior periods
Assets of programs	consist of: assets held by the fund long-term employee benefits; qualified insurance policies
Assets that held by the fund of long-term employee benefits	assets (except for non-transferable financial instruments issued by reporting entity) which: <p style="margin-left: 40px;">are kept by the entity (the fund) legally separate from the reporting entity and exist exclusively for payment or financing of employee benefits;</p> <p style="margin-left: 40px;">available only for payment or financing of employee benefits, inaccessible to their own creditors of the reporting entity (even for bankruptcy), and they cannot be returned to the reporting entity if: remaining assets of the fund are not sufficient to fulfill all of the relevant program obligations or the reporting entity, from payments to employees, or assets are not returned to the reporting entity for the reimbursement of his already paid employee benefits</p>
Qualified insurance policy	an insurance policy provided by an insurer that is not a related party to the reporting entity if the proceeds of the policy

Визначення	Сутність визначення
Програми з визначеним внеском	програми виплат по закінченні трудової діяльності, згідно з якими суб'єкт господарювання сплачує фіксовані внески окремому суб'єктові господарювання (фонду) і не матиме юридичного чи конструктивного зобов'язання сплачувати подальші внески, якщо фонд не матиме достатньо активів для сплати всіх виплат працівникам, пов'язаних з їхніми послугами у поточному та попередніх періодах
Програми з визначеними виплатами	програми виплат по закінченні трудової діяльності, крім програм з визначеним внеском
Програми за участю кількох працедавців	програми з визначеним внеском (окрім державних програм) або програми з визначеними виплатами (окрім державних програм), які об'єднують внесені різними суб'єктами господарювання активи, які не перебувають під спільним контролем; використовують ці активи для здійснення виплат працівникам більше ніж одного суб'єкта господарювання на підставі того, що рівні внесків та виплат визначаються незалежно від типу суб'єкта господарювання, на якому працюють ці працівники
Визначення, пов'язані з чистим зобов'язанням (активом) за визначеною виплатою	
Чисте зобов'язання (актив) за визначеною виплатою	дефіцит або надлишок, скоригований з урахуванням будь-якого наслідку обмеження чистого активу за визначеною виплатою «стелею» активу
«Стеля» активу	теперішня вартість будь-яких економічних виплат, наявних у формі виплат, отримуваних від програми, або у формі зменшення майбутніх внесків до програми
Дефіцит або надлишок	теперішня вартість зобов'язання за визначеною виплатою мінус справедлива вартість активів програми (якщо вони є)
Теперішня вартість зобов'язання за визначеною виплатою	теперішня вартість (без вирахування будь-яких активів програми) очікуваних майбутніх платежів, необхідних для розрахунку за заборгованістю, що виникає в результаті надання послуг працівником у поточному та попередніх періодах
Активи програми	складаються з: активів, утримуваних фондом довгострокових виплат працівникам; кваліфікованих страхових полісів
Активи, утримувані фондом довгострокових виплат працівникам	активи (крім фінансових інструментів без права передачі, випущених суб'єктом господарювання, що звітує), які: утримуються суб'єктом господарювання (фондом), юридично відокремленим від суб'єкта господарювання, що звітує, та існують виключно для сплати або фінансування виплат працівникам; доступні лише для сплати або фінансування виплат працівникам, недоступні власним кредиторам суб'єкта господарювання, що звітує (навіть за банкрутства), і їх не можна повернути суб'єктові господарювання, що звітує, якщо: активів фонду, що залишилися, недостатньо для виконання всіх відповідних зобов'язань програми або суб'єкта господарювання, що звітує, з виплат працівникам, або активи не повертаються суб'єктові господарювання, що звітує, для відшкодування йому вже сплачених виплат працівникам
Кваліфікований страховий поліс	страховий поліс, наданий страховиком, який не є пов'язаною стороною суб'єкта господарювання, що звітує, якщо надходження за полісом:

Definition	The essence of the definition
	can be used only for payment or financing of employee benefits by program with defined payments; inaccessible to their own creditors of the entity, which reports (even in the event of bankruptcy) and they cannot be paid to a business entity, which reports if: receipts do not represent surplus assets that are not needed for a policy to meet all applicable employee benefits, or receipts are not returned to the entity, which reports for the reimbursement of his already paid employee benefits
Fair value	price that would have been received for the sale of an asset, or paid for the transfer of a liability in a normal transaction between market participants at the valuation date
Definitions related to the value of defined payments	
The cost of services	<i>encompasses</i> : the cost of current services, which is an increase in the present value of the defined benefit liability arising from the provision of services by an employee in the current period; cost of previously provided services, which is a change in the present value of a defined benefit liability for services provided by an employee in prior periods, as a result of a program change or a reduction; any profit or loss in payment
Net interest on a net liability (asset) by a defined benefit	change during the period of a net liability (asset) by a defined payment that occurs over time
Revaluation of a net liability (asset) by a defined payment	<i>encompasses</i> : actuarial gains and losses; the proceeds from the program's assets, except for amounts included in the net interest in the net liability (asset) for the defined benefit; any change in the «ceiling» of the asset, except for amounts included in the net interest in the net liability (asset) for the defined benefit
Actuarial gains and losses	change in the present value of the defined benefit liability arising from: adjustments based on experience gained (the effect of the differences between the previous actuarial assumptions and what actually happened); impact of changes in actuarial assumptions
Profit from assets of programs	interest, dividends and other income derived from assets of programs, together with realized and unrealized gains and losses from assets minus program: any cost of asset management program; and any tax payable directly by the program, except for the tax included in actuarial assumptions, used to estimate the present value of the defined benefit liability
Calculation	an operation that waives any further legal or constructive obligation in respect of part or all of the benefits provided for in the defined benefit plan, other than employee benefits or on their behalf, which are defined in the program and included in actuarial assumptions

Визначення	Сутність визначення
	можуть використовуватися лише для сплати чи фінансування виплат працівникам за програмою з визначеними виплатами; недоступні власним кредиторам суб'єкта господарювання, що звітує (навіть у випадку банкрутства), і їх не можна виплатити суб'єктові господарювання, що звітує, якщо: надходження не являють собою надлишкові активи, які непотрібні для поліса, щоб виконати всі відповідні зобов'язання за виплатами працівникам, або надходження не повертаються суб'єктові господарювання, що звітує, для відшкодування йому вже сплачених виплат працівникам
Справедлива вартість	це ціна, яка була б отримана за продаж актива, або сплачена за передачу зобов'язання у звичайній операції між учасниками ринку на дату оцінки
Визначення, пов'язані з вартістю визначених виплат	
Вартість послуг	<i>охоплює</i> : вартість поточних послуг, яка є збільшенням теперішньої вартості зобов'язання за визначеною виплатою, що виникає внаслідок надання послуг працівником у поточному періоді; вартість раніше наданих послуг, яка є зміною теперішньої вартості зобов'язання за визначеною виплатою щодо послуг, наданих працівником у попередніх періодах, внаслідок зміни програми чи скорочення; будь-який прибуток або збиток при виплаті
Чистий відсоток за чистим зобов'язанням (активом) за визначеною виплатою	зміна протягом періоду чистого зобов'язання (актива) за визначеною виплатою, що виникає з плином часу
Переоцінки чистого зобов'язання (актива) за визначеною виплатою	<i>охоплюють</i> : актуарні прибутки та збитки; прибуток від активів програми, за винятком сум, включених до чистого відсотка за чистим зобов'язанням (активом) за визначеною виплатою; будь-яку зміну впливу «стелі» актива, за винятком сум, включених до чистого відсотка за чистим зобов'язанням (активом) за визначеною виплатою
Актуарні прибутки та збитки	це зміни теперішньої вартості зобов'язання за визначеною виплатою, що виникають внаслідок: коригування на основі набутого досвіду (вплив різниць між попередніми актуарними припущеннями і тим, що фактично відбулося); впливу змін актуарних припущень
Прибуток від активів програми	відсотки, дивіденди та інший дохід, отриманий від активів програми, разом з реалізованими й нереалізованими прибутками та збитками від активів програми мінус: будь-які витрати на управління активами програми; та будь-який податок, сплачуваний безпосередньо програмою, окрім податка, включеного до актуарних припущень, використаних для оцінки теперішньої вартості зобов'язання за визначеною виплатою
Розрахунок	операція, яка скасовує будь-які подальші юридичні чи конструктивні зобов'язання щодо частини чи усіх виплат, передбачених за програмою з визначеними виплатами, окрім виплат працівникам або від їхнього імені, які визначені в умовах програми та увійшли до актуарних припущень

Short-term employee benefits include the following articles are provided if they are expected to be fully settled within twelve months after the end of the annual reporting period in which the employees provide the relevant services:

wages for workers and employees and social security contributions;

paid annual leave and paid leave in connection with the illness;

participate in profit and bonus payable;

non-cash benefits (such as medical care, housing, cars, and free or subsidized goods or services) for current employees [IAS 19, § 9].

In addition, the entity should recognize the expected value of short-term employee benefits in the form of compensation in the absence of such:

in case of accumulation of compensations for absence – when providing employees with services that increase their rights to future compensation for absence;

in case of no accumulation of compensations for absence – in the absence of.

The assessment of short-term employee benefits is given in Table 5.1.2.

Table 5.1.2

The assessment of short-term employee benefits

Element of the financial report	Assessment and recognition
Wages and accrual	
Liabilities (accrued expenses)	Undiscounted amount after deduction of any amount already paid
Asset (prepaid expenses, assets created (work in progress, etc.))	Excess of the already paid amount over undiscounted amount of payments
Costs	Undiscounted amount
Compensation for lack of	
Expenses / liabilities in the amount of unused rights accumulated at the reporting date	a) in the case of accumulation of compensations – when providing employees with services that increase their rights to future compensation for absence; b) in the case of non-accumulation of compensations – in the absence of
Expenses related to profit participation and bonus	
Expenses / liabilities	a) an entity has a genuine legal obligation or a constructive obligation to make such payments as a result of past events; b) can reliably evaluate this liability

An entity does not need to re-classify a short-term employee benefit if the entity's expectations for the timing of the calculation have changed temporarily. However, if the characteristics of the payment have changed (for example, a transition from non-accrued interest to a funded payment), or if the change in the expectation of settlement time is not temporary, then the entity will have to analyze whether the payment for determining the short-term employee benefit.

Короткострокові виплати працівникам включають вказані далі статті, якщо очікується, що вони будуть погашені у повному обсязі протягом дванадцяти місяців після закінчення річного звітного періоду, у якому працівники надають відповідні послуги:

зарплати робітникам та службовцям та внески на соціальне забезпечення;

оплачувана щорічна відпустка та оплачувана відпустка у зв'язку з хворобою;

участь у прибутку та преміюванні;

негрошові пільги (такі як медичне обслуговування, надання житла, автомобілів та безкоштовних чи субсидованих товарів або послуг) для теперішніх працівників [МСБО 19, § 9].

Крім того, суб'єкту господарювання слід визнавати очікувану вартість короткострокових виплат працівникам у формі компенсацій за відсутність таким чином:

у разі накопичення компенсацій за відсутність - під час надання працівниками послуг, які збільшують їхні права на майбутні компенсації за відсутність;

у разі не накопичення компенсацій за відсутність - під час відсутності.

Оцінка короткострокових виплат працівникам наведена у табл. 5.1.2.

Таблиця 5.1.2

Оцінка короткострокових виплат працівникам

Елемент фінансового звіту	Оцінка та визнання
Заробітна плата та нарахування	
Зобов'язання (нараховані витрати)	Недисконтована сума після відрахування будь-який уже сплаченої суми
Актив (сплачені авансом витрати, створені активи (незавершене виробництво тощо))	Перевищення вже сплаченої суми над недисконтованою сумою виплат
Витрати	Недисконтована сума
Компенсації за відсутність	
Витрати / зобов'язання в сумі невикористаного права, накопиченого на дату звітності	а) у випадку нагромадження компенсацій - під час надання працівниками послуг, які збільшують їхні права на майбутні компенсації за відсутність; б) у випадку ненагромадження компенсацій - під час відсутності
Витрати, пов'язані з участю в прибутку й преміюванням	
Витрати / зобов'язання	а) у суб'єкта господарювання існує дійсне юридичне зобов'язання або конструктивне зобов'язання здійснити такі виплати в результаті минулих подій; б) можна достовірно оцінити це зобов'язання.

Суб'єктові господарювання не потрібно здійснювати перекласифікацію короткострокової виплати працівникові, якщо очікування суб'єкта господарювання щодо часу розрахунку тимчасово змінилися. Проте, якщо змінилися характеристики виплати (наприклад, відбувся перехід від ненакопичувальної виплати до накопичувальної виплати) або якщо зміна очікувань часу розрахунку не є тимчасовою, тоді суб'єкт господарювання має проаналізувати, чи відповідає виплата визначенню короткострокової виплати працівникам.

IAS 19 does not require disclosure of specific information on short-term employee benefits.

Post-employment benefits include:

retirement benefits such as pensions;

other post-employment benefits, such as post-employment life insurance and post-employment medical care.

Post-employment benefit plans are classified as defined contribution or defined-benefit programs depending on the economic substance of the program, which follows from its basic conditions.

Retirement benefit with defined contribution

According to **the programs with a defined contribution** *an actuarial risk (the risk that the payments will be less than expected) and the investment risk (the risk that the invested assets will be insufficient to make the expected payments) is borne by the employee. By programs with defined payment actuarial risk (the risk that the cost of the payment will be higher than expected) and the investment risk is borne by the entity.*

If actuarial or investment practice is worse than expected, an entity's liability may increase.

Programs with the participation of several employers (with the exception of state programs), state programs and programs of insured payments should be classified as defined contribution plans or defined benefit plans (including any constructive obligation that goes beyond the legal framework).

Accounting of programs with a defined contribution is simple:

the liability of the reporting entity for each period is determined by the amounts to be paid during that period;

not needed any actuarial assumptions are required to assess liabilities or expenses, and there is no possibility for any actuarial profit or loss;

liabilities are measured on a non-deductible basis, unless they are expected to be fully settled within twelve months after the end of the annual reporting period in which the employees provide the relevant services [IAS 19, § 50].

The discount rate for discounting post-employment benefit obligations is determined by reference to the market yield of high-quality corporate bonds at the balance sheet date. In countries where there is no developed market for such bonds, they use the market yield (at the balance sheet date) of government bonds. The currency and maturities of corporate or government bonds must correspond to the currency and the projected maturity of liabilities concerning payments after the end of labor activity.

An entity should disclose such information:

by IAS 19 – the amount that recognized as an expense for defined contribution programs;

by IAS 24 – information on contributions to defined contribution programs for key management personnel [IAS 19, § 53-54].

МСБО 19 не вимагає розкривати конкретну інформацію про короткострокові виплати працівникам.

Виплати після закінчення трудової діяльності включають:

пенсійне забезпечення, таке як пенсії;

інші виплати після закінчення трудової діяльності, такі як страхування життя після закінчення трудової діяльності та медичне обслуговування після закінчення трудової діяльності

Програми виплат після закінчення трудової діяльності класифікуються як програми з визначеним внеском або програми з визначеною виплатою залежно від економічної сутності програми, яка впливає з її основних умов.

Пенсійні програми з визначеним внеском

Згідно з програмами з визначеним внеском *актуарний ризик (ризик того, що виплати будуть менше очікуваних) та інвестиційний ризик (ризик того, що інвестовані активи будуть недостатні для здійснення очікуваних виплат) несе працівник. За програмами з визначеною виплатою актуарний ризик (ризик того, що витрати на виплати будуть більшими за очікувані) та інвестиційний ризик несе суб'єкт господарювання.*

Якщо актуарна або інвестиційна практика є гіршою від очікуваного, зобов'язання суб'єкта господарювання можуть збільшуватися.

Програми за участю кількох працедавців (за винятком державних програм), державні програми та програми застрахованих виплат слід класифікувати як програми з визначеним внеском або програми з визначеною виплатою (включаючи будь-яке конструктивне зобов'язання, яке виходить за рамки юридичних умов).

Облік програм з визначеним внеском є простим:

зобов'язання суб'єкта господарювання, що звітує, за кожний період визначаються сумами, які слід внести за цей період;

не потрібні жодні актуарні припущення для оцінки зобов'язань чи витрат не треба, і можливості для будь-якого актуарного прибутку або збитку немає;

зобов'язання оцінюються на недисконтованій основі, крім випадків, коли вони не очікується, що вони будуть погашені у повному обсязі протягом дванадцяти місяців після закінчення річного звітного періоду, у якому працівники надають відповідні послуги [МСБО 19, § 50].

Ставку дисконту для дисконтування зобов'язань за виплатами після закінчення трудової діяльності визначають шляхом посилення на ринкову дохідність корпоративних облігацій високої якості на дату балансу. У країнах, де немає розвиненого ринку таких облігацій, використовують ринкову прибутковість (на дату балансу) державних облігацій. Валюта та строки погашення корпоративних або державних облігацій повинні відповідати валюті та прогнозованому строку погашення зобов'язань щодо виплат після закінчення трудової діяльності.

Суб'єкту господарювання слід розкривати таку інформацію:

за МСБО 19 - суму, визнану як витрати для програм з визначеним внеском;

за МСБО 24 - інформацію про внески до програм з визначеним внеском для основного управлінського персоналу [МСБО 19, § 53-54].

Pension programs with defined payment

Accounting by programs with a defined payment is much more complicated. Accounting complexity by programs with defined payment is due, mainly, such factors:

future payments (arising from the employee's services in current or previous years) cannot be accurately estimated, whatever they are, the employer will have to pay them and therefore the obligation should be recognized now. To assess these future liabilities is necessary to apply actuarial assumptions;

liabilities to pay in future years should be measured by discounting based on present value. This is necessary because the commitment can be repaid over the years;

if actuarial assumptions change, the amount of required contributions to the fund will also change and there may be actuarial gains or losses. The contribution to the fund in any period is not necessarily the total amount during this period due to actuarial gains or losses.

Accounting by the entity of program with defined payment consists of six steps:

Step 1: deficiency or surplus definition. This includes: the use of the actuarial method, the method of calculating projected units, which enables us to reliably estimate the final cost to the entity of the payment paid to employees in exchange for their services in current and prior periods. For this entity, it is necessary to determine which portion of the payments relates to current and prior periods and to estimate (actuarial assumptions) demographic variables (such as employee turnover and mortality) and financial variables (such as future increases in wages and medical expenses service) that will affect the cost of payments;

Step 2: discounting these payments in order to determine the present value of the defined benefit obligation and the cost of the current services;

Step 3: subtracting the fair value of any program assets from present value of liabilities by a defined benefit;

Step 4: determination of the value of a net liability (asset) for a defined benefit, as a sum of a deficit or surplus, determined in an adjusted by the effect of a restriction on a net asset for a defined benefit of the «ceiling» of an asset;

Step 5: determining amounts, which should be recognized in profit or loss:
the cost of current services; the value of any previously rendered services, as well as the profit or loss from the calculation;

net interest on a net liability (asset) for a defined benefit;

Step 6: determination of revaluation of a net liability (asset) for a defined benefit that should be recognized in other comprehensive income to which it belongs:

actuarial gains or losses;

profit from program assets, excluding amounts included in net interest on a net liability (asset) for a defined benefit;

any change in the effect of the «ceiling» of an asset, except for amounts included in net interest on a net liability (asset) for a defined benefit [IAS 19, § 57].

Пенсійні програми з визначеною виплатою

Облік за програмами з визначеною виплатою набагато складніший. Складність обліку за програмами з визначеною виплатою обумовлена, головним чином, такими факторами:

майбутні виплати (що виникають з послуг працівника у поточному або попередніх роках) не можна точно оцінити, якими б вони не були, працедавець матиме сплатити їх і тому зобов'язання слід визнавати зараз. Для оцінки цих майбутніх зобов'язань необхідно застосовувати актуарні припущення;

зобов'язання до сплати у майбутні роки слід оцінювати шляхом дисконтування на основі теперішньої вартості. Це потрібно, тому що зобов'язання можуть погашатися протягом багатьох років;

якщо актуарні припущення змінюються, сума потрібних внесків до фонду також змінюватиметься і можуть бути актуарні прибутки чи збитки. Внесок до фонду у будь-якому періоді не обов'язково є загальною сумою за цей період внаслідок актуарних прибутків чи збитків.

Облік суб'єктом господарювання програм з визначеною виплатою складається з таких шістьох кроків :

Крок 1: визначення дефіциту або надлишку. Сюди входить: (і) використання актуарного метода, метода нарахування прогнозованих одиниць, які дають змогу достовірно оцінити остаточну вартість для суб'єкта господарювання виплати, що її заробили працівники в обмін на свої послуги у поточному та попередніх періодах. Для цього суб'єктові господарювання треба визначити, яка частка виплат відноситься до поточного та попередніх періодів, та попередньо оцінити (актуарні припущення) демографічні змінні (такі як плінність та смертність працівників) і фінансові змінні (такі як майбутні збільшення заробітної плати та витрат на медичне обслуговування), які впливатимуть на вартість виплат;

Крок 2: дисконтування цих виплат з метою визначення теперішньої вартості зобов'язання за визначеними виплатами та вартості поточних послуг;

Крок 3: віднімання справедливої вартості будь-яких активів програми з теперішньої вартості зобов'язання за визначеною виплатою.

Крок 4: визначення величини чистого зобов'язання (активу) за визначеною виплатою як суми дефіциту або надлишку, визначеної в скоригованій з урахуванням впливу обмеження чистого активу за визначеною виплатою «стелею активу»;

Крок 5: визначення сум, які мають бути визнані у прибутку або збитку: вартості поточних послуг; вартості будь-яких раніше наданих послуг, а також прибуток або збиток від розрахунку;

чистий відсоток за чистим зобов'язанням (активом) за визначеною виплатою;

Крок 6: визначення переоцінок чистого зобов'язання (актива) за визначеною виплатою, які мають бути визнані в іншому сукупному доході, до яких належать:

актуарні прибутки або збитки;

прибуток від активів програми, за винятком сум, включених до чистого відсотка за чистим зобов'язанням (активом) за визначеною виплатою;

будь-яка зміна впливу «стелі» актива, за винятком сум, включених до чистого відсотка за чистим зобов'язанням (активом) за визначеною виплатою [МСБО 19, § 57].

If an entity has more than one defined benefit plan, an entity applies these procedures to each significant program separately.

An entity shall account not only for its legal obligations in accordance with the official terms of a defined benefit plan, but also any constructive obligations that arise as a result of informal business practices of an entity [IAS 19, § 61].

Constructive liability is liability that arises from the enterprise's actions, if: *the established model or past practice, published policy or rather specific statements by the management of the company clearly indicate that it undertakes certain obligations to the parties;*

as a result, the enterprise creates a reasonable expectation that it will fulfill these liabilities.

The formal terms of a defined benefit plan may allow an entity to terminate its obligations under the program.

An entity should recognize a net liability (asset) with defined benefit in the Statement of Financial Position.

When an entity has an excess in a defined benefit plan, it estimates the net asset value of the defined benefit for less of the following two values:

the excess in the defined benefit plan; and
«ceiling» of an asset, determined using the discount rate specified in § 83 of IAS 19.

In determining the present value of its defined benefit liabilities and the related cost of current services, as well as (if applicable) the value of the previously rendered services, an entity should assign payments to service life according to the payout formula. However, if the provision of services by the employee in subsequent years will result in a significantly higher level of benefits than in previous years, an entity should attribute payments on a straight-line basis:

from the date when the employee's services for the first time lead to the payment of benefits according to the program (regardless of whether the amount of payments continues to affect the provision of services);

until the date when the further provision of services does not lead to a significant amount of future payments under the program, except in the case of wage increases in the future.

Before determining the value of the previously rendered services or the gain or loss on settlement, an entity reassesses the net liability (asset) for a defined benefit using the current fair value of the program's assets and current actuarial assumptions (including current market interest rates and other current market prices), reflecting the payments offered by the program before the program changes, reductions or calculations.

The calculation occurs with the program change and the reduction if the action of the program is terminated, resulting in the calculation of the obligation and the program ceases to exist. However, termination of the program is not an estimate if this program is replaced by a new program that offers payments that are essentially the same.

Якщо суб'єкт господарювання має більше однієї програми з визначеними виплатами, то суб'єкт господарювання застосовує ці процедури до кожної суттєвої програми окремо.

Суб'єкт господарювання має обліковувати не лише свої юридичні зобов'язання згідно з офіційними умовами програми з визначеними виплатами, а й будь-які конструктивні зобов'язання, які виникають у результаті неофіційної практики діяльності суб'єкта господарювання [МСБО 19, § 61].

Конструктивне зобов'язання - це зобов'язання, яке виникає внаслідок дій підприємства, якщо:

встановлена модель або минула практика, опублікована політика або достатньо конкретні вислови керівництва підприємства чітко зазначають, що воно бере на себе певні зобов'язання перед сторонами;

внаслідок цього, підприємство створює обґрунтоване очікування, що воно виконає ці зобов'язання.

Офіційні умови програми з визначеними виплатами можуть дозволяти суб'єктові господарювання припинити виконання його зобов'язань згідно з програмою.

Суб'єкт господарювання має визнавати чисте зобов'язання (актив) з визначеними виплатами у Звіті про фінансовий стан.

Коли суб'єкт господарювання має надлишок у програмі з визначеними виплатами, то він оцінює чистий актив за визначеною виплатою за меншою з таких двох величин:

надлишок у програмі з визначеними виплатами; та «стеля» актива, визначена з використанням дисконтної ставки, визначеної в § 83 МСБО 19.

Визначаючи теперішню вартість своїх зобов'язань за визначеними виплатами та відповідну вартість поточних послуг, а також (якщо це доречно) вартість раніше наданих послуг, суб'єктові господарювання слід відносити виплати до періодів надання послуг згідно з формулою надання виплат за програмою. Проте, якщо надання послуг працівником у наступні роки призведе до значно вищого рівня виплат, аніж у попередні роки, суб'єктові господарювання слід відносити виплати на прямолінійній основі:

з дати, коли послуги працівника вперше спричиняють здійснення виплат згідно з програмою (незалежно від того, чи впливає на розмір виплат подальше надання послуг);

до дати, коли подальше надання послуг не приведе до значної суми майбутніх виплат згідно з програмою, крім випадків підвищення заробітної плати в майбутньому.

Перш ніж визначити вартість раніше наданих послуг або прибуток чи збиток від розрахунку, суб'єкт господарювання переоцінює чисте зобов'язання (актив) за визначеною виплатою, користуючись поточною справедливою вартістю активів програми та поточними актуарними припущеннями (включаючи поточні ринкові ставки відсотка та інші поточні ринкові ціни), що відображають виплати, які пропонуються за програмою до зміни програми, скорочення або розрахунку.

Розрахунок відбувається разом зі зміною програми та скороченням, якщо дія програми припиняється, внаслідок чого здійснюється розрахунок за зобов'язанням і програма припиняє існування. Проте припинення дії програми не є розрахунком, якщо цю програму замінюють новою програмою, яка пропонує виплати, що по суті є такими самими.

Income or losses on settlement *is difference between:*

the present value of the liability for the defined benefit, on which the calculation, determined on the settlement date, is carried out; and
the cost of the calculation, including any assets of the program being transmitted, as well as any payments made directly by the entity in connection with the calculation.

An entity recognizes a gain or loss on a defined benefit plan when such a calculation occurs.

In some cases, an entity buys an insurance policy to finance some or all of the employee benefits related to the provision of services by an employee in the current and prior periods. Acquisition of such a policy is not a final calculation if the entity retains a legal or constructive obligation (§ 46 of IAS 19) for the payment of future contributions in the event that the insurer does not pay employees the benefits specified in the insurance policy. In §§ 116-119 of IAS 19 refers to the recognition and assessment of rights to compensation under insurance policies that are not program assets.

When it is actually determined that the other party will reimburse some or all of the costs necessary to repay the defined benefit obligation, the entity should:

to recognize their rights to compensation as a separate asset. An entity should measure such an asset at fair value;

to identify and recognize individual changes in the fair value of their right to compensation in the same way as changes in the fair value of program assets.

Components of the defined benefit cost recognized in accordance with § 120 of IAS 19 may be recognized net of amounts related to changes in the carrying amount of the right to compensation.

If the insurance policy held by the entity is not a qualifying insurance policy, then such an insurance policy is not an asset to the program. § 116 IAS 19 applies to the following cases: an entity recognizes its right to compensation under an insurance policy as a separate asset, and not as a deduction when determining a deficit or surplus for a defined benefit. § 140 b IAS 19 requires an entity to disclose a brief description of the link between the right to compensation and its related liabilities.

If the right to compensation arises from an insurance policy that exactly corresponds to the amount and timing of some or all of the benefits payable under the defined benefit plan, the fair value of the right to compensation is considered to be the present value of the corresponding liabilities (and subject to any reduction, necessary in the event that the compensation is not fully covered).

Прибутки або збитки від розрахунку - це різниця між:
теперішньою вартістю зобов'язання за визначеною виплатою, за яким здійснюється розрахунок, визначеною на дату розрахунку; та ціною розрахунку, включаючи будь-які активи програми, що передаються, а також будь-які платежі, здійснені безпосередньо суб'єктом господарювання у зв'язку з розрахунком.

Суб'єкт господарювання визнає прибуток або збиток від розрахунку за програмою з визначеними виплатами, коли відбувається такий розрахунок.

У деяких випадках суб'єкт господарювання купує страховий поліс для фінансування деяких або всіх виплат працівникам, пов'язаних із наданням послуг працівником у поточному та попередньому періодах. Придбання такого полісу не є остаточним розрахунком, якщо за суб'єктом господарювання залишається юридичне або конструктивне зобов'язання (§ 46 МСБО 19) щодо сплати подальших внесків у випадку, якщо страховик не сплачує працівникам виплати, визначені у страховому полісі. В §§ 116-119 МСБО 19 ідеться про визнання та оцінку прав на компенсацію згідно із страховими полісами, які не є активами програми.

Коли фактично визначено, що інша сторона відшкодує деякі або всі витрати, необхідні для погашення зобов'язання за визначеною виплатою, суб'єктові господарювання слід:

визнавати свої права на компенсацію як окремий актив. Суб'єкт господарювання повинен оцінити такий актив за справедливою вартістю;

виявити та визнати окремі зміни справедливої вартості свого права на компенсацію так само, як і зміни справедливої вартості активів програми.

Компоненти вартості визначеної виплати, визнані відповідно до § 120 МСБО 19, можуть бути визнані з вирахуванням сум, пов'язаних зі змінами у балансовій вартості права на компенсацію.

Якщо страховий поліс, утримуваний суб'єктом господарювання, не є кваліфікованим страховим полісом, то такий страховий поліс не є активом програми. § 116 МСБО 19 стосується таких випадків: суб'єкт господарювання визнає своє право на компенсацію згідно зі страховим полісом як окремий актив, а не як вирахування при визначенні дефіциту чи надлишку за визначеною виплатою. § 140 б МСБО 19 вимагає від суб'єкта господарювання розкривати стислий опис зв'язку між правом на компенсацію та пов'язаним з ним зобов'язанням.

Якщо право на компенсацію виникає за страховим полісом, який точно відповідає сумі та часу деяких або всіх виплат, що підлягають сплаті за програмою з визначеними виплатами, то справедлива вартість права на компенсацію вважається теперішньою вартістю відповідного зобов'язання (і підлягає будь-якому зменшенню, необхідному у випадку, якщо компенсація не покривається повністю).

An entity discloses information that:

*explains the nature of its pay-as-you-go programs and the associated risks;
identifies and explains the amounts in its financial statements arising from its defined benefit plans; and*

describes how its defined benefit plans may affect the amount, timing and uncertainty of the entity's future cash flows.

An entity should consider:

the level of detail required to meet the disclosure requirements;

how much attention should be given to each of the various requirements;

what degree of aggregation or disaggregation to apply; and

whether the users of the financial statements of the app need information to evaluate the disclosed quantitative information [IAS 19, § 135].

If the information disclosed that provided in accordance with the requirements of this standard and other IFRS is not sufficient to achieve the objectives, an entity shall disclose additional information. For example, an entity may provide an analysis of the present value of a defined benefit liability that outlines the nature, features and risks of such a liability. Such disclosure of information can outline the delineation:

between amounts that payable to active members, deferred members and pensioners;

between guaranteed payments and accrued but not guaranteed payments;

between the contingent payments, the amounts related to the future increase of the salary, and other payments.

An entity should assess whether all or some of the disclosures should be detailed in order to be able to see groups of programs or programs with significantly different risks. For example, an entity may detail the disclosures about programs by displaying one or more of these features:

different geographic location;

various characteristics, such as pension programs that are directly linked to wages, retirement plans linked to final salary, or health care programs after release;

different regulatory environment;

different reporting segments;

different funding mechanisms (eg fully funded, fully or partially funded).

Other long-term employee benefits include payments such as:

long paid periods of absence, such as additional leave for seniority or paid academic leave;

Суб'єкт господарювання розкриває інформацію, яка:

пояснює характер його програм з визначеними виплатами та пов'язані з ними ризики;

ідентифікує та пояснює суми у його фінансовій звітності, що виникають внаслідок його програм з визначеними виплатами; та

описує, як його програми з визначеними виплатами можуть вплинути на суму, час та невизначеність майбутніх грошових потоків суб'єкта господарювання.

Суб'єкт господарювання має розглянути:

рівень деталізації, необхідний для виконання вимог розкриття інформації;

скільки уваги приділяти кожній з різноманітних вимог;

яку ступінь агрегації чи дезагрегації застосовувати; та

чи потрібна користувачам фінансової звітності додатка інформація, щоб оцінити розкриті кількісну інформацію [МСБО 19, § 135].

Якщо розкритої інформації, наданої згідно з вимогами цього стандарту та інших МСФЗ, недостатньо для досягнення цілей, суб'єкт господарювання має розкривати додаткову інформацію. Наприклад, суб'єкт господарювання може подати аналіз теперішньої вартості зобов'язання за визначеною виплатою, яка окреслює характер, особливості та ризики такого зобов'язання. Таке розкриття інформації може окреслювати розмежування:

між сумами, що мають бути виплачені активним членам, відстроченим членам та пенсіонерам;

між гарантованими виплатами та нарахованими але не гарантованими виплатами;

між умовними виплатами, сумами, що відносяться до майбутнього зростання зарплати, та іншими виплатами.

Суб'єкт господарювання має оцінити, чи слід деталізувати всю чи деяку розкриті інформацію, щоб можна було бачити групи програм чи програми з істотно різними ризиками. Наприклад, суб'єкт господарювання може деталізувати розкриті інформацію про програми, показуючи одну або кілька з таких рис:

різне географічне розташування;

різні характеристики, такі як пенсійні програми, які прямо прив'язані до зарплати, пенсійні програми, прив'язані до кінцевої зарплати, або програми медичного забезпечення після звільнення;

різні регуляторні середовища;

різні звітні сегменти;

різні механізми фінансування (наприклад, повністю фінансовані, повністю або частково фінансовані).

Інші довгострокові виплати працівникам включають такі виплати, як:

довгострокові оплачувані періоди відсутності, такі як додаткова відпустка за вислугу років або оплачувана академічна відпустка;

payment on occasion of jubilees or other payments for seniority years;
payment due to long-term incapacity for work;
payment of a share of profit and premiums;
postponed money reward.

The assessment of other long-term employee benefits does not usually have the same degree of uncertainty as the assessment of post-employment benefits. Therefore, IAS 19 should use a simplified method for accounting for other long-term employee benefits. Unlike the accounting that used for post-employment benefits, this method does not require recognition of revaluations in other comprehensive income.

IAS 19 considers benefits payable separately from other employee benefits, since the event giving rise to the obligation is the dismissal of the employee and not the provision of services. Payments at liberation are the consequence or decision of the entity to dismiss the employee, or the employee's decision to accept the benefits offered by the entity in exchange for the release.

Payments at liberation do not include employee benefits due to dismissal at the request of an employee without the consent of the entity or as a result of the fulfillment of mandatory retirement requirements, since such benefits are payments upon termination of employment.

Payments at liberation are, usually, one-time payments, but sometimes they also include:

increase of post-employment benefits – either indirectly through the employee benefits program, or directly;

salary until the end of a specified period if the employee no longer provides services that would increase the economic benefits of the entity.

Indicators of the fact that the employee is paid in exchange for services are:

payment depends on the provision of the service in the future (including payouts that increase if the service continues to be provided);

payments are made in accordance with the terms of the employee benefits program.

Employee benefits provided under the employee benefits plan are pay-offs when they are due to the decision of the entity to dismiss an employee and at the same time do not depend on the provision of the service in the future.

Some employee benefits are provided regardless of the reason for their dismissal. The implementation of such payments is defined (subject to any requirements for guaranteed pension or minimum service time), but the payout time is uncertain. Although such benefits are recognized in some jurisdictions as either redundancy or cash compensation, they are more likely to be post-employment benefits rather than retirement benefits and the entity accounts for them as post-employment benefits.

виплати з нагоди ювілеїв або інші виплати за вислугу років;
виплати у зв'язку з тривалою непрацездатністю;
виплати частки прибутку та премій;
відстрочена грошова винагорода.

Оцінка інших довгострокових виплат працівникам, як правило, не має такого ступеня невизначеності, як оцінка виплат по закінченні трудової діяльності. Тому, за МСБО 19, слід застосовувати спрощений метод обліку інших довгострокових виплат працівникам. На відміну від обліку, який застосовують для виплат по закінченні трудової діяльності, цей метод не передбачає визнання переоцінок в іншому сукупному доході.

МСБО 19 розглядає виплати при звільненні окремо від інших виплат працівникам, оскільки подія, що приводить до виникнення зобов'язання, - це звільнення працівника, а не надання ним послуг. Виплати при звільненні є наслідком або рішення суб'єкта господарювання звільнити працівника, або рішення працівника прийняти запропоновані суб'єктом господарювання виплати в обмін на звільнення.

Виплати при звільненні не включають виплати працівникам внаслідок звільнення на прохання працівника без згоди суб'єкта господарювання або внаслідок виконання обов'язкових вимог виходу на пенсію, оскільки такі виплати є виплатами по закінченні трудової діяльності.

Виплати при звільненні - це, як правило, разові платежі, але іноді вони також включають:

підвищення виплат по закінченні трудової діяльності, - або опосередковано через програму виплат працівникам, або прямо;

заробітну плату до кінця визначеного періоду, якщо працівник більше не надає послуги, яка б підвищувала економічні вигоди суб'єкта господарювання.

Показниками того, що виплата працівникові надається в обмін на послуги, є:

виплата залежить від надання послуги у майбутньому (в тому числі виплати, які зростають, якщо послуга продовжує надаватися);

виплат надається відповідно до умов програми виплат працівникам.

Виплати працівникам, надані за умовами програми виплат працівникам, є виплатами при звільненні, якщо вони є наслідком рішення суб'єкта господарювання звільнити працівника і водночас не залежать від надання послуги у майбутньому.

Деякі виплати працівникам надаються незалежно від причини їх звільнення. Здійснення таких виплат є визначеним (з урахуванням будь-яких вимог щодо гарантованого отримання пенсій або мінімального строку надання послуг), але час їх виплати є невизначеним. Хоча такі виплати визнають у деяких юрисдикціях як компенсацію при звільненні або як грошову винагороду, вони скоріше є виплатами по закінченні трудової діяльності, а не виплатами при звільненні, і суб'єкт господарювання обліковує їх як виплати по закінченні трудової діяльності.

5.2. Classification and evaluation of government grants

IAS 20 «Accounting for Government Grants and Disclosure of Government Assistance» (further – IAS 20) should be used in accounting and disclosure of government grants, as well as in disclosure of other forms of government assistance.

IAS 20 does not apply to:

specific problems that arise when accounting for government grants in financial statements reflecting the impact of price changes or on additional information of a similar nature;

state aid, which is provided to the entity in the form of benefits that exist in determining the taxable profit or tax loss or is determined or limited on the basis of income tax liabilities;

the state share of ownership of a business entity;

government grants covered by IAS 41 «Agriculture» [IAS 20, § 2].

Government Grants are state aid in the form of transfer of resources to an entity in exchange for the past or future compliance with certain conditions that are related to the business activities of the entity. They do not include such forms of state aid, the value of which cannot be determined reasonably, as well as transactions with the state, which cannot be distinguished from ordinary business operations of the entity [IAS 20, § 3].

In accordance with § 3 of IAS 20, there are state-related grants related to assets and government income-related grants (Figure 5.2.1).

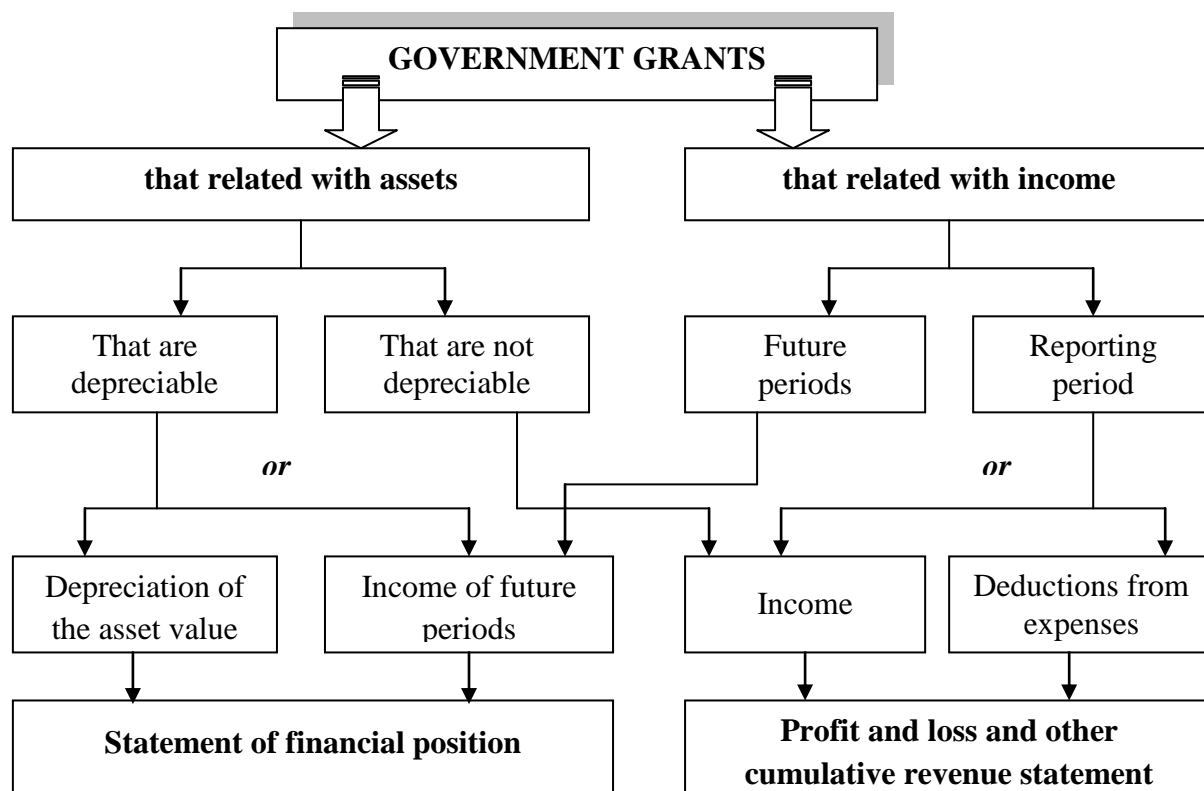

Fig. 5.2.1. Submission of state grants in financial statements

5.2. Класифікація та оцінка державних грантів

МСБО 20 «Облік державних грантів і розкриття інформації про державну допомогу» (далі - МСБО 20) слід застосовувати в обліку та при розкритті інформації про державні гранти, а також при розкритті інформації про інші форми державної допомоги.

МСБО 20 не поширюється на:

специфічні проблеми, які виникають при обліку державних грантів у фінансових звітах, що відображають вплив змін цін, або в додатковій інформації подібного характеру;

державну допомогу, яка надається суб'єктові господарювання у формі вигоди, що існує є при визначенні оподаткованого прибутку чи податкового збитку, або визначається чи обмежується на основі зобов'язань з податку на прибуток;

державну частку власності суб'єкта господарювання;

державні гранти, на які поширюється МСБО 41 «Сільське господарство» [МСБО 20, § 2].

Державні гранти - це допомога держави у формі передачі ресурсів суб'єктові господарювання в обмін на минуле або майбутнє дотримання певних умов, які пов'язані з операційною діяльністю суб'єкта господарювання. Вони не включають такі форми державної допомоги, вартість яких неможливо визначити обґрунтовано, а також на операції з державою, які не можна відрізнити від звичайних торговельних операцій суб'єкта господарювання [МСБО 20, § 3].

Відповідно до § 3 МСБО 20, існують державні гранти, пов'язані з активами, та державні гранти, пов'язані з доходами (рис. 5.2.1).

Рис. 5.2.1. Подання державних грантів у фінансових звітах

Grants that related with assets are government grants, the main condition of which is that an entity that meets the criteria for the grant, acquires, builds, or otherwise acquires long-term assets.

Grants that related with income are other government grants, except grants that related to assets.

Government grants related to assets, including non-monetary grants at fair value, are reflected in the Statement of Financial Position either by identifying the grant as deferred income or by deducting the grant when determining the carrying amount of the asset [IAS 20, § 24]. Information about grants related to assets is presented in the financial statements in two presentation methods. According to one method, a grant is presented as deferred income, which is recognized in profit or loss on a systematic basis over the useful life of the asset [IAS 20, § 26]. According to another method, when calculating the book value of an asset, the grant is deducted. A grant is recognized in profit or loss over the life of the asset that is depreciated as a decrease in depreciation expense [IAS 20, § 27].

Income-related grants are reported as part of the gain or loss, either separately or under the general headline (for example, «Other Income»); an alternative approach is to deduct revenue when it reflects the costs associated with it [IAS 20, § 29].

Advocates of the first method find it incorrect to display revenue and expenditure items on a net basis and that separating the grant from costs facilitates comparison with other costs that are not affected by the grant. Regarding the second method, the argument is that the entity could not incur costs at all if the grant had not been received, and therefore the submission of costs without cointegration with the grant can be misleading [IAS 20, § 30]. Both methods are considered eligible for information on income-related grants. Disclosure of the grant may be necessary for a proper understanding of the financial statements. Disclosure of the impact of a grant on any item of income or expense that is required to be disclosed separately is generally appropriate [IAS 20, § 31]. Summarizing information on government grants in financial statements is presented in Figure 5.2.1.

IAS 20, §13 provides for two common approaches to accounting for grants: the capital method, according to which support is recognized outside profit or loss, and the method of income, by which the support is recognized in profit or loss over one or more periods (Figure 5.2.2).

Гранти, пов'язані з активами, - це державні гранти, основною умовою надання яких є те, що суб'єкт господарювання, який відповідає критеріям надання грантів, придбає, збудує або іншим чином набуде довгострокових активів.

Гранти, пов'язані з доходом, - це інші державні гранти, крім грантів, пов'язаних з активами.

Державні гранти, пов'язані з активами, включаючи немонетарні гранти за справедливою вартістю, відображаються в Звіті про фінансовий стан або шляхом визначення гранту як відстроченого доходу, або шляхом вирахування гранту при визначенні балансової вартості активу [МСБО 20, § 24]. Інформація про гранти, пов'язані з активами, подається у фінансовій звітності за двома методами подання. Згідно з одним методом, грант відображається як відстрочений дохід, який визнається у прибутку або збитку на систематичній основі протягом строку корисної експлуатації активу [МСБО 20, § 26]. Згідно з іншим методом, при обчисленні балансової вартості активу грант вираховують. Грант визнається у прибутку або збитку протягом строку експлуатації активу, що амортизується, як зменшення амортизаційних витрат [МСБО 20, § 27].

Гранти, пов'язані з доходом, подаються як частина прибутку чи збитку або окремо, або під загальним заголовком (наприклад «Інший дохід»); альтернативним підходом є вирахування доходів при відображенні пов'язаних з ними витрат [МСБО 20, § 29].

Прихильники першого методу вважають неправильним відображення статей прибутків доходу та витрат на нетто-основі і що відокремлення гранта від витрат полегшує порівняння з іншими витратами, на які грант не впливає. Щодо другого методу, то аргументом є те, що суб'єкт господарювання міг би зовсім не понести витрат, якби не був отриманий грант, і тому подання витрат без згортання з грантом може ввести в оману [МСБО 20, § 30]. Обидва методи вважаються прийнятними для подання інформації про гранти, пов'язані з доходом. Розкриття інформації про грант може бути необхідним для належного розуміння фінансових звітів. Розкриття інформації про вплив гранта на будь-яку статтю доходу або витрат, який вимагається розкривати окремо, є, як правило, доречним [МСБО 20, § 31]. Узагальнення інформації про державні гранти у фінансовій звітності наведено на рис. 5.2.1.

МСБО 20 § 13 передбачено два поширені підходи до обліку грантів: метод капіталу, відповідно до якого підтримка визнається поза прибутком або збитком, і метод доходу, за яким підтримка визнається у прибутку або збитку протягом одного чи кількох періодів (рис. 5.2.2).

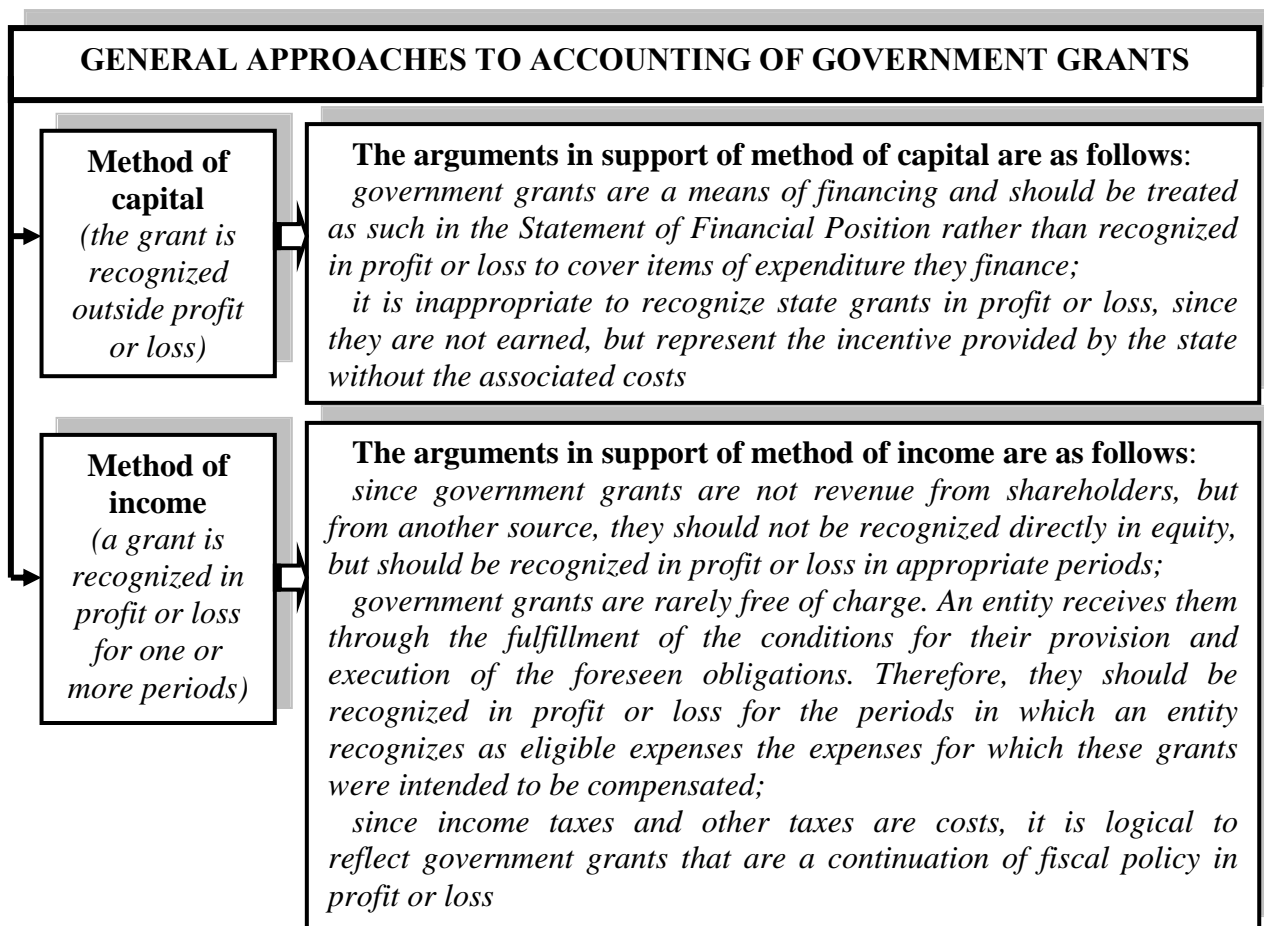

Fig. 5.2.2. General approaches to accounting of government grants [IAS 20]

Recognition of government grants under IAS 20 is given in Table 5.2.1.

Table 5.2.1

Recognition of Government Grants by IAS 20 «Accounting for Government Grants and Disclosure of Government Assistance»

Type (conditions) of government grant	Period (periods) in which (the) grant is recognized as income
1. Grants related with assets that:	
1.1. Are depreciable	During those periods (and in those proportions), in which the depreciation of assets is calculated
1.2. Are not depreciable, but need to fulfill certain liabilities	During the periods in which the costs of fulfilling the liabilities were incurred
1.3. Are not depreciable and not need to fulfill certain liabilities	Simultaneously with the recognition of the asset
2. Grants related with income:	
2.1. Grants provided to compensate for future costs	In the period in which the corresponding expenses were incurred
2.2. Grants that become accounts receivable and are provided to compensate for past costs (losses) or for immediate financial support (no future grant related costs)	During that period, in which the grant becomes accounts receivable

Рис. 5.2.2. Загальні підходи до обліку державних грантів [МСБО 20, § 13-15]

Визнання державних грантів за МСБО 20 наведено у табл. 5.2.1.

Таблиця 5.2.1

Визнання державних грантів за МСБО 20 «Облік державних грантів і розкриття інформації про державну допомогу»

Вид (умови) державного гранту	Період (періоди), в якому (яких) грант визнається доходом
1. Гранти, пов'язані з активами, що:	
1.1. Амортизуються	Протягом тих періодів (і в тих пропорціях), в яких нараховується амортизація активів
1.2. Не амортизуються, але потребують виконання певних зобов'язань	Протягом тих періодів, в яких було здійснено витрати з виконання зобов'язань
1.3. Не амортизуються та не потребують виконання певних зобов'язань	Одночасно з визнанням активу
2. Гранти, пов'язані з доходом:	
2.1. Гранти, надані для компенсації майбутніх витрат	У періоді, в якому були понесені відповідні витрати
2.2. Гранти, які стають дебіторською заборгованістю та надаються для компенсації минулих витрат (збитків) або з метою негайної фінансової підтримки (без майбутніх витрат, пов'язаних з грантом)	Протягом того періоду, в якому грант стає дебіторською заборгованістю

The government grant, which becomes payable, is accounted for as a change in the accounting estimate. The terms of repayment of grant related to the income and repayment of the grant associated with the asset are shown in Figure 5.2.3.

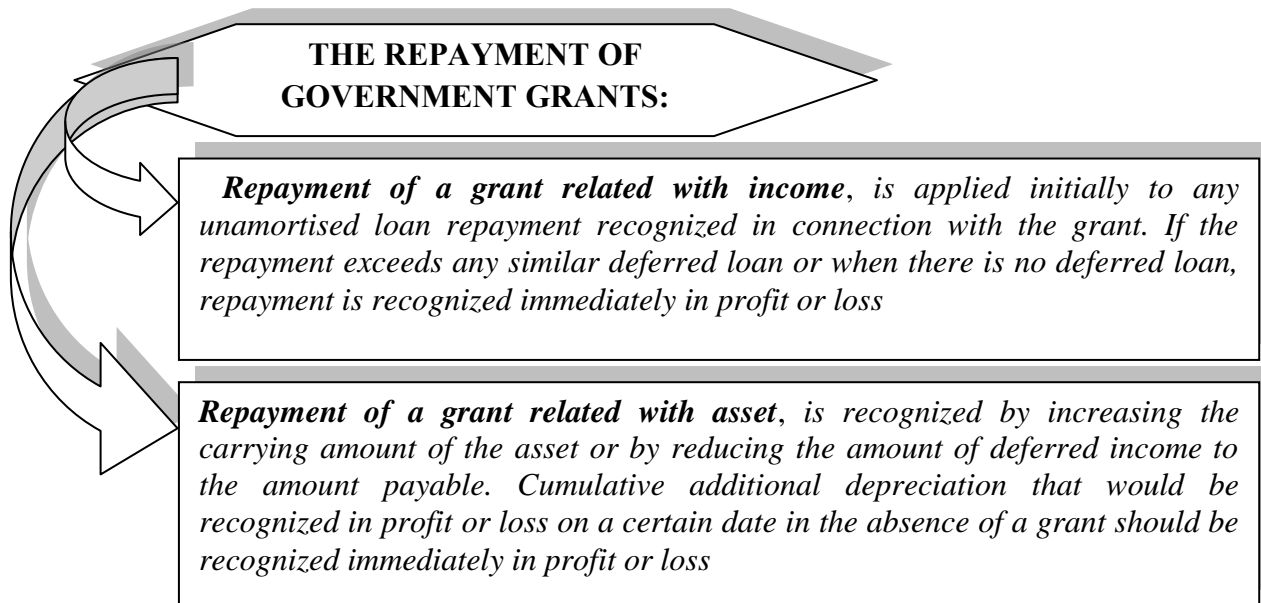

Fig. 5.2.3. The repayment of government grants [IAS 20, § 32]

In accordance with § 39 of IAS 20, disclosure in the financial statements of information relating to government grants is presented in Figure 5.2.4.

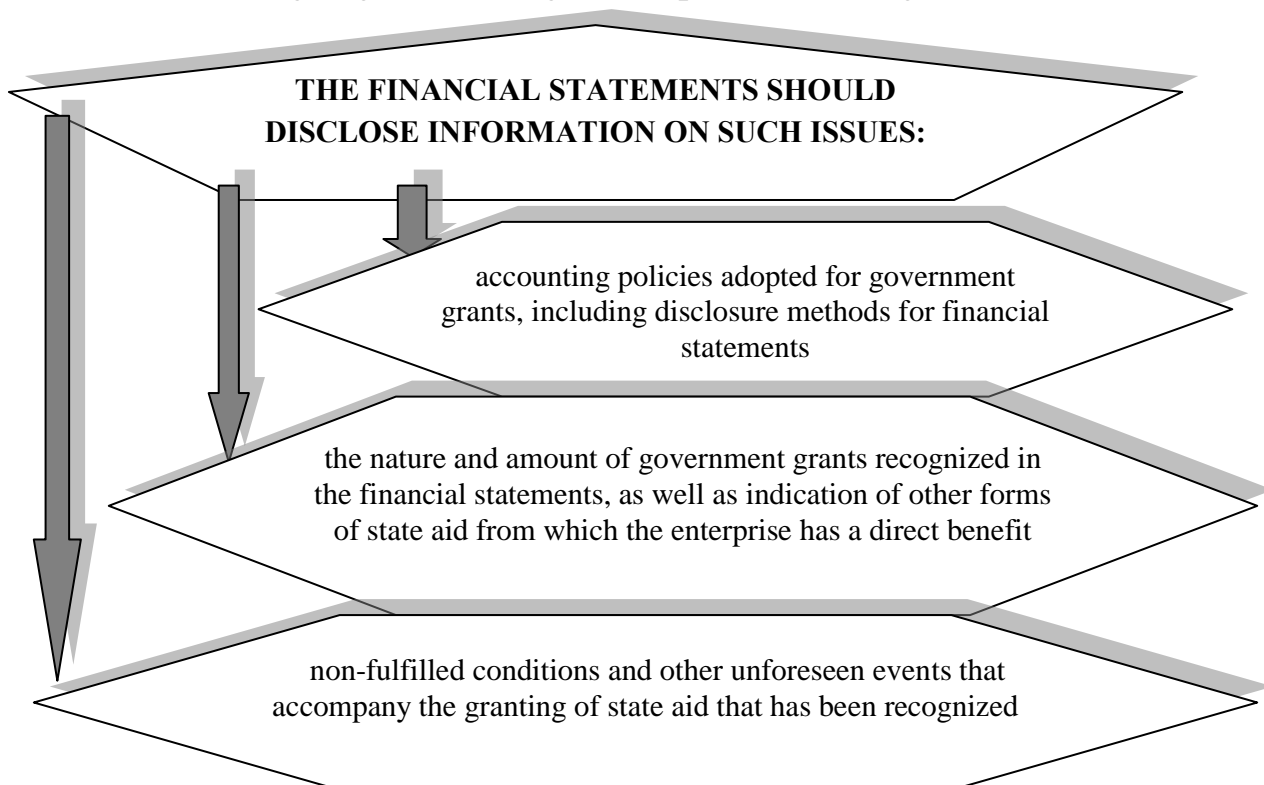

Fig. 5.2.4. Disclosure in financial statements the information on issues of government grants [IAS 20, § 39]

Державний грант, який стає таким, що підлягає погашенню, обліковується як зміна облікової оцінки. Умови погашення гранта, пов'язаного з доходом та погашення гранта, пов'язаного з активом наведено на рис. 5.2.3.

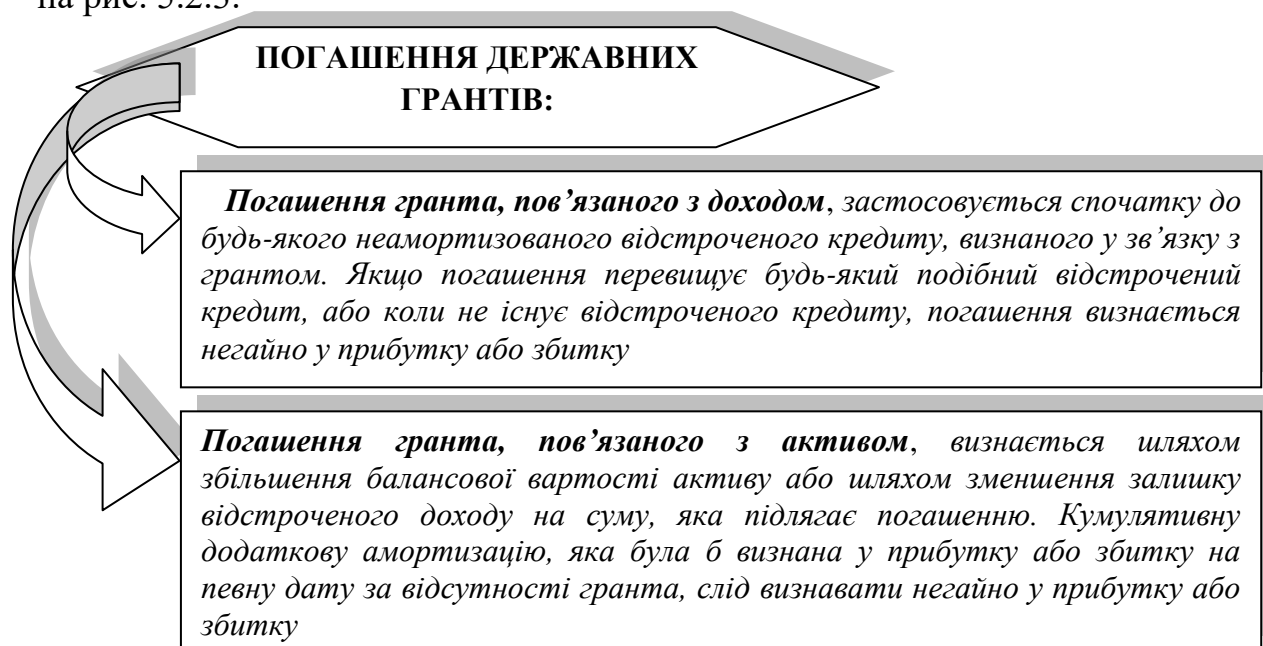

Рис. 5.2.3. Погашення державних грантів [МСБО 20, § 32]

Відповідно до § 39 МСБО 20, розкриттю у фінансових звітах підлягає інформація стосовно державних грантів представлена на рис. 5.2.4.

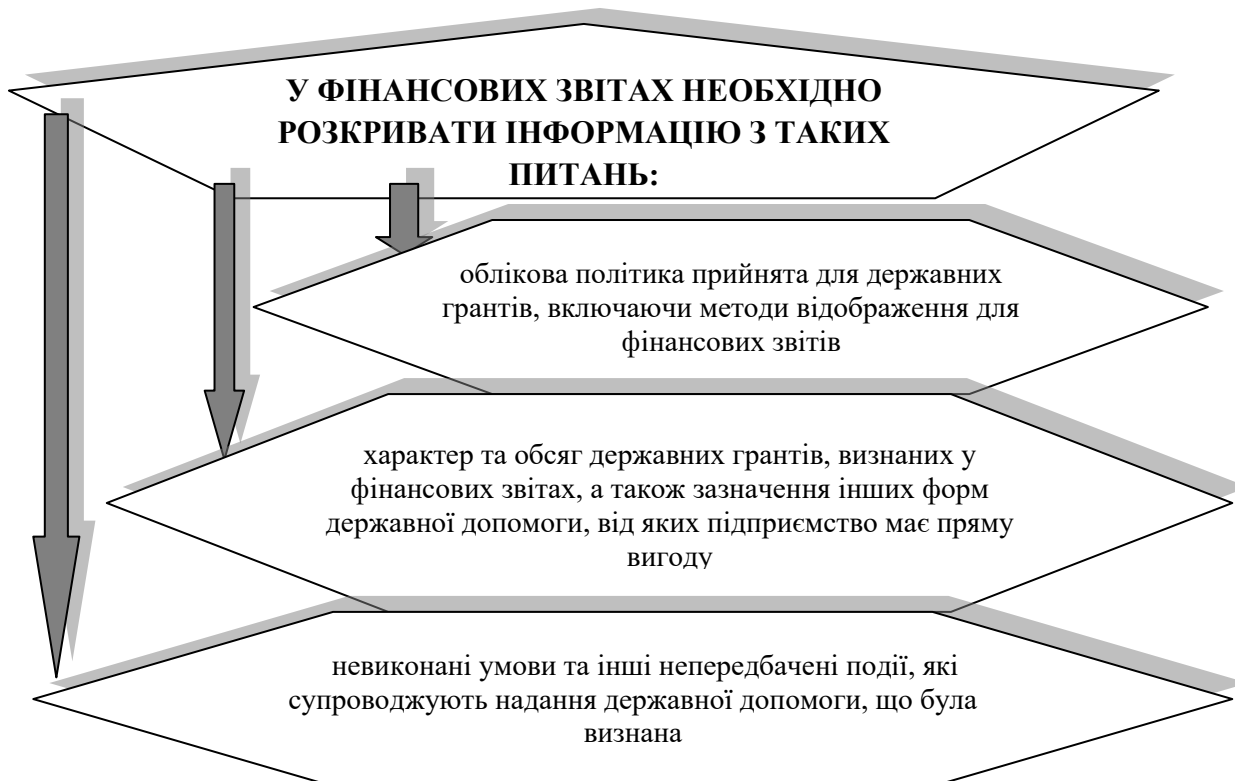

Рис. 5.2.4. Розкриття у фінансових звітах інформації з питань державних грантів [МСБО 20, § 39]

5.3. Recognition, evaluation and disclosure in the financial statements of provision, contingent liabilities and contingent assets

The procedure for recognizing, assessing and disclosing collateral, as well as reflecting terms and conditions of liabilities and assets, determines IAS 37 «Provisions, Contingent Liabilities and Contingent Assets» (further – IAS 37).

Provisions *is liability with an indefinite term or amount* [IAS 37, § 10].

The provision should be recognized if:

an entity has an existing obligation (legal or constructive) as a result of a past event;

probably that the release of resources that embody economic benefits will be necessary to fulfill the liability;

it is possible to estimate the amount of the liability reliably.

In the event of non-fulfillment of these conditions, the provision is not recognized [IAS 37, § 14].

It is sometimes not clear whether there is an existing liability. In such cases, the past event is considered to be an existent liability if, taking into account all available evidence, it is more likely than the fact that the existing obligation is at the end of the reporting period [IAS 37, § 15].

In almost all cases, it will be clear whether the past event triggers an existing liability. Occasionally, for example, in the case of a trial, it is possible to argue about whether certain events have occurred or whether these events have led to an existing liability. In this case, the entity determines whether there is an existing obligation at the end of the reporting period, taking into account all available evidence, including, for example, the expert opinion. Considered testimony include any additional evidence provided by events after the reporting period. Based on this testimony:

in the case where it is more likely that an existing obligation existed at the end of the reporting period, the entity recognizes the provision (if the recognition criteria are met);

in the case where it is more likely that an existing liability did not exist at the end of the reporting period, an entity discloses information about a contingent liability, if the possibility of exhaustion of resources embodying economic benefits is not remote [IAS 37, § 16].

Contingent liability is:

possible liability, which occurs as a result of past events and whose existence is confirmed only after one or more uncertain future events occur or will not occur, not fully controlled by the entity;

existing liability resulting from past events but not recognized because there is no probability that the disposal of resources that embody economic benefits will be necessary to repay the obligation, or the amount of the obligation can not be estimated reliably IAS 37.

5.3. *Визнання, оцінювання та розкриття у фінансових звітах інформації про забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи*

Порядок визнання, оцінки і розкриття забезпечень, а також відображення умов зобов'язань та активів визначає МСБО 37 «Забезпечення, умовні зобов'язання і умовні активи» (далі - МСБО 37).

Забезпечення - зобов'язання з невизначеним строком або сумою [МСБО 37, § 10].

Забезпечення слід визнавати, якщо:

суб'єкт господарювання має існуюче зобов'язання (юридичне чи конструктивне) внаслідок минулої події;

ймовірно, що вибуття ресурсів, які втілюють у собі економічні вигоди, буде необхідним для виконання зобов'язання;

можна достовірно оцінити суму зобов'язання.

У разі невиконання зазначених умов забезпечення не визнається [МСБО 37, § 14].

Іноколи не ясно, чи є існуюче зобов'язання. У таких випадках минулу подію вважають такою, що спричиняє існуюче зобов'язання, якщо, беручи до уваги всі наявні свідчення, є скоріше можливим, аніж неможливим те, що існуюче зобов'язання є на кінець звітного періоду [МСБО 37, § 15].

Майже у всіх випадках буде ясно, чи спричиняє минула подія існуюче зобов'язання. Зрідка, наприклад в разі судового розгляду, можна сперечатися, чи відбулися певні події або чи призвели ці події до існуючого зобов'язання. У такому разі суб'єкт господарювання визначає, чи є існуюче зобов'язання на кінець звітного періоду, враховуючи всі наявні свідчення, включаючи, наприклад, висновок експертів. Розглянуті свідчення включають будь-які додаткові свідчення, що їх надають події, після звітного періоду. На основі такого свідчення:

у разі, коли ймовірніше, що існуюче зобов'язання існувало на кінець звітного періоду, суб'єкт господарювання визнає забезпечення (якщо задоволено критерії визнання);

у разі, коли ймовірніше, що існуюче зобов'язання не існувало на кінець звітного періоду, суб'єкт господарювання розкриває інформацію про умовне зобов'язання, якщо можливість вибуття ресурсів, котрі втілюють у собі економічні вигоди, не є віддаленою [МСБО 37, § 16].

Умовне зобов'язання це:

можливе зобов'язання, яке виникає внаслідок минулих подій і існування якого підтвердиться лише після того, як відбудеться або не відбудеться одна чи кілька невизначених майбутніх подій, не повністю контрольованих суб'єктом господарювання;

існуюче зобов'язання, яке виникає внаслідок минулих подій, але не визнається, оскільки немає ймовірності, що вибуття ресурсів, котрі втілюють у собі економічні вигоди, буде необхідним для погашення зобов'язання, або суму зобов'язання не можна оцінити достатньо достовірно МСБО 37.

IAS 37 distinguishes:

provision – *are recognized as a liability (assuming that they can be measured reliably), since they are an existing obligation and it is likely that repayment of this obligation will require the release of resources that embody economic benefits;*

contingent liability – *which are not recognized as a liability because they are either:*

***possible liability** (since it remains to be confirmed whether an entity has an existing obligation that could result in the release of resources that embody economic benefits);*

***existing liability**, which does not meet the criteria for recognition in IAS 37 (as there is no probability of retirement of resources that embody the economic benefits necessary to settle a liability, or the amount of the liability cannot be estimated with sufficient certainty) [IAS 37, § 13].*

Contingent asset *is possible asset that occurs as a result of past events and the existence of which will be confirmed only after one or more uncertain future events occur or will not occur, not fully controlled by the entity [IAS 37, § 10].*

In order to obtain the best estimate of the provision, it is necessary to take into account the risks and uncertainties that inevitably involve many events and circumstances.

The risk determines the inconsistency of the result. Correction to degree of the risk may increase the amount at which the liability is measured. It is necessary to deliberately make judgments under uncertain conditions in order not to overestimate income or assets and not to reduce costs or liabilities. However, uncertainty does not justify the creation of excessive provision or intentional overstatement of liabilities.

The provision *should be reviewed at the end of each reporting period and adjusted to reflect the current best estimate.* If there is no longer a probability that the outflow of resources embodying economic benefits will be necessary to repay the liability, the provision should be reversed.

When discounting is applied, the book value of collateral is increased in each period to reflect the flow of time. This increase is recognized as borrowing costs.

The provision should only be used for those expenditures for which this provision was created from the outset.

Only expenses that related with the provision under which it was created, expand with it. Expand of expenses with provision, which was initially recognized for another purpose, will hide the effect of two different events.

For each class of provision, an entity should disclose information about:

book value at the beginning and end of the period;

additional provision that carried out during the period, including an increase in existing provisions;

МСБО 37 розрізняє:

забезпечення - визнаються як зобов'язання (якщо припустити, що їх можна достовірно оцінити), оскільки вони є існуючим зобов'язанням і ймовірно, що погашення цього зобов'язання вимагатиме вибуття ресурсів, котрі втілюють у собі економічні вигоди;

умовні зобов'язання - які не визнаються як зобов'язання, тому що вони є або:

можливими зобов'язаннями (оскільки ще слід підтвердити, чи має суб'єкт господарювання існуюче зобов'язання, яке може спричинити вибуття ресурсів, котрі втілюють у собі економічні вигоди);

існуючим зобов'язанням, яка не відповідає критеріям визнання в МСБО 37 (оскільки відсутня ймовірність вибуття ресурсів, котрі втілюють у собі економічні вигоди, необхідного для погашення зобов'язання, або ж сума зобов'язання не може бути оцінена з достатньою достовірністю) [МСБО 37, § 13].

Умовний актив - можливий актив, який виникає внаслідок минулих подій і існування якого підтвердиться лише після того, як відбудеться або не відбудеться одна чи кілька невизначених майбутніх подій, не повністю контрольованих суб'єктом господарювання [МСБО 37, § 10].

Для отримання найкращої оцінки забезпечення слід враховувати ризики та невизначеності, які неминуче пов'язані з багатьма подіями та обставинами.

Ризик визначає непостійність результату. Коригування на ступінь ризику може збільшити суму, за якою оцінюється зобов'язання. Треба обачно здійснювати судження за невизначених умов, щоб не завищити дохід чи активи і не занизити витрати чи зобов'язання. Проте невизначеність не виправдовує створення надмірних забезпечень або навмисного завищення зобов'язань.

Забезпечення слід переглядати на кінець кожного звітного періоду та коригувати для відображення поточної найкращої оцінки. Якщо вже немає ймовірності, що вибуття ресурсів, котрі втілюють у собі економічні вигоди, буде потрібним для погашення зобов'язання, забезпечення слід сторнувати.

Коли застосовується дисконтування, балансову вартість забезпечення збільшують у кожному періоді для відображення плину часу. Це збільшення визнають як витрати на позики.

Забезпечення слід використовувати лише для тих видатків, для яких це забезпечення було створено з самого початку.

Лише видатки, пов'язані з забезпеченням, під які воно було створено, згортаються з ним. Згортання видатків із забезпеченням, яке було спочатку визнано з іншою метою, приховуватиме вплив двох різних подій.

Для кожного класу забезпечення суб'єктові господарювання слід розкривати інформацію про:

балансову вартість на початок і кінець періоду;

додаткові забезпечення, здійснені протягом періоду, включаючи збільшення існуючих забезпечень;

amounts used (i.e., spent and written off due to provision) during the period;
unused amounts that reversed during the period;
an increase over the period of the discounted amount that arises over time
and the effect of any change in the discount rate [IAS 37, § 84].

Comparative information is not required.

An entity should disclose such information for each class of provision:

a brief description of the nature of the liability and the determination of the expected time of any relevant disposal of economic benefits;

information on the uncertainty regarding the amount or timing of such resignation. Where relevant information is required, an entity should disclose key assumptions about future events;

amount of any expected compensation indicating the amount of any asset recognized for this expected compensation [IAS 37, § 85].

If the possibility of any retirement upon repayment is not remote, **an entity should disclose for each class of a contingent liability at the end of the reporting period, a summary of the substance of the contingent liability and, if possible:**

an approximate assessment of its financial impact, carried out in accordance with §§ 36-52 IAS 37;

information on uncertainty regarding the amount or time of any disposal;
and

possibility of any compensation [IAS 37, § 86].

In determining which provision or contingent liabilities can be grouped into one class, one has to consider whether the nature of the items is sufficiently similar for a single report about them. Therefore, it may be appropriate to consider the amount of provision related to the warranties for different products as a single class; but it would be inappropriate to treat as a single class the amounts that are associated with ordinary guarantees, as well as the amounts that depend on the settlement of litigation.

In cases where the provision and contingent liability arise from the same set of circumstances, an entity should disclose information, indicating the link between the provision and contingent liability.

When receipt of economic benefits is probable, an entity should disclose a brief description of the substance of the contingent assets at the end of the reporting period and, if possible, an assessment of its financial impact, determined using the principles specified for provisions.

It is important that the disclosure of information about contingent assets avoids such signs of the probability of receiving income, which are misleading.

In cases, when any information is not disclosed, because this is impossible, it is necessary to indicate this fact.

використані суми (тобто, витрачені і списані за рахунок забезпечення) протягом періоду;

невикористані суми, сторновані протягом періоду;

збільшення протягом періоду дисконтованої суми, яка виникає з плином часу, і вплив будь-якої зміни ставки дисконту [МСБО 37, § 84].

Порівняльна інформація не вимагається.

Суб'єктові господарювання слід розкривати таку інформацію для кожного класу забезпечення:

стислий опис сутності зобов'язання і визначення очікуваного часу будь-якого відповідного вибуття економічних вигід;

інформацію про невизначеність щодо суми або часу такого вибуття.

Там, де необхідно подати відповідну інформацію, суб'єктові господарювання слід розкривати основні припущення щодо майбутніх подій;

суму будь-якої очікуваної компенсації із зазначенням суми будь-якого активу, визнаного для цієї очікуваної компенсації [МСБО 37, § 85].

Якщо можливість будь-якого вибуття при погашенні не є віддаленою, суб'єктові господарювання слід розкривати для кожного класу умовного зобов'язання на кінець звітного періоду стислу інформацію про сутність умовного зобов'язання і, якщо можливо:

наближену оцінку його фінансового впливу, здійснену згідно з §§ 36-52 МСБО 37;

інформацію про невизначеності щодо суми або часу будь-якого вибуття; та

можливість будь-якої компенсації [МСБО 37, § 86].

Визначаючи, які забезпечення або умовні зобов'язання можна об'єднати в один клас, треба розглянути, чи є сутність статей достатньо подібним для єдиного звіту про них. Отже, доречним може бути розгляд сум забезпечення, пов'язаних з гарантіями на різні вироби, як єдиного класу; але недоречним буде розглядати як єдиний клас ті суми, які пов'язані зі звичайними гарантіями, а також суми, які залежать від вирішення судових справ.

У випадках, коли забезпечення і умовне зобов'язання виникають з тієї самої сукупності обставин, суб'єктові господарювання слід розкривати інформацію, із зазначенням зв'язку між забезпеченням і умовним зобов'язанням.

Коли надходження економічних вигід є ймовірним, суб'єктові господарювання слід розкривати стислу інформацію про сутність умовних активів на кінець звітного періоду і (якщо можливо) про оцінку їхнього фінансового впливу, визначеного із застосуванням принципів, вказаних для забезпечень.

Важливо, щоб розкриття інформації про умовні активи уникало таких ознак імовірності отримання доходу, які вводять в оману.

У випадках, коли будь-яка інформація, не розкривається, тому що це неможливо, потрібно вказувати на цей факт.

In extremely rare cases, it may be expected that disclosure of some or all of the information will cause serious damage to the entity's positions in controversy with other parties regarding the object of provision, contingent liability or contingent asset. In such cases, an entity may not disclose information, but it should reveal the general nature of the dispute, as well as the fact that the information was not disclosed and the reasons for it.

Questions for knowledge control

1. Types of payouts and programs of the employee benefits.
2. Give a brief description of IAS 19.
3. Describe the payment elements after the end of labor activity.
4. From what steps is the accounting of enterprise programs with a defined payment?
5. What are the causes of actuarial gains and losses?
6. What types of grants are distinguished?
7. How does the accounting of grants provided for the acquisition of assets is recorded?
8. How do grants accounting that related with income?
9. Expose the scope of IAS 37.
10. What are the known types of provisions for you.
11. What factors need to be deducted when implementing the initial assessment of the provision?
12. What events can lead to restructuring?
13. What is a burdensome contract?
14. What are the conditions for recognizing contingent liabilities?
15. When there are contingent assets and how they are valued?
16. In what cases, information about contingent assets should be disclosed?
17. In what cases it is necessary to disclose information about contingent liabilities?

У надзвичайно рідкісних випадках можна очікувати, що розкриття деякої або всієї інформації, завдасть серйозної шкоди позиціям суб'єкта господарювання в суперечці з іншими сторонами щодо предмету забезпечення, умовного зобов'язання чи умовного активу. В таких випадках суб'єктові господарювання можна не розкривати інформацію, але слід розкривати загальний характер суперечки, а також той факт, що інформація не була розкрита, і причини цього.

Питання для контролю знань

1. Види виплат та програм виплат працівникам.
2. Надати коротку характеристику МСБО 19.
3. Охарактеризуйте елементи виплат після закінчення трудової діяльності.
4. З яких кроків складається облік підприємством програм з визначеною виплатою?
5. Які бувають причини виникнення актуарних прибутків та збитків?
6. Які типи грантів розрізняють?
7. Яким чином здійснюють облік грантів, наданих для придбання активів?
8. Яким чином здійснюють облік грантів, пов'язаних з доходом?
9. Розкрийте сферу застосування МСБО 37.
10. Назвіть відомі вам види забезпечень.
11. Які фактори необхідно вирахувати при здійсненні початкової оцінки забезпечення?
12. Які події можуть призвести до реструктуризації ?
13. Що таке обтяжливий контракт ?
14. Які умови визнання умовних зобов'язань?
15. Коли виникають умовні активи та як вони оцінюються ?
16. У яких випадках слід розкривати інформацію про умовні активи ?
17. У яких випадках слід розкривати інформацію про умовні зобов'язання ?

THEME 6

REQUIREMENTS REGARDING RECOGNITION, EVALUATION AND DISCLOSURE ABOUT INCOME AND EXPENSES OF THE ENTERPRISE

Lecture plan 6

6.1. Features of recognition, estimation and presentation of income in financial statements

6.2. Features of reflection in financial statements of borrowing costs.

Mini-lexicon: *loan expenses, interest, remuneration, dividends, income, capitalization, qualifying asset, services, risks, royalties.*

Recommended literature: 3, 5-6, 8, 11-13, 19, 20-25

6.1. Features of recognition, estimation and presentation of income in financial statements

In international practice, the reflection of income is regulated by IAS 18 «Revenue» (further – IAS 18).

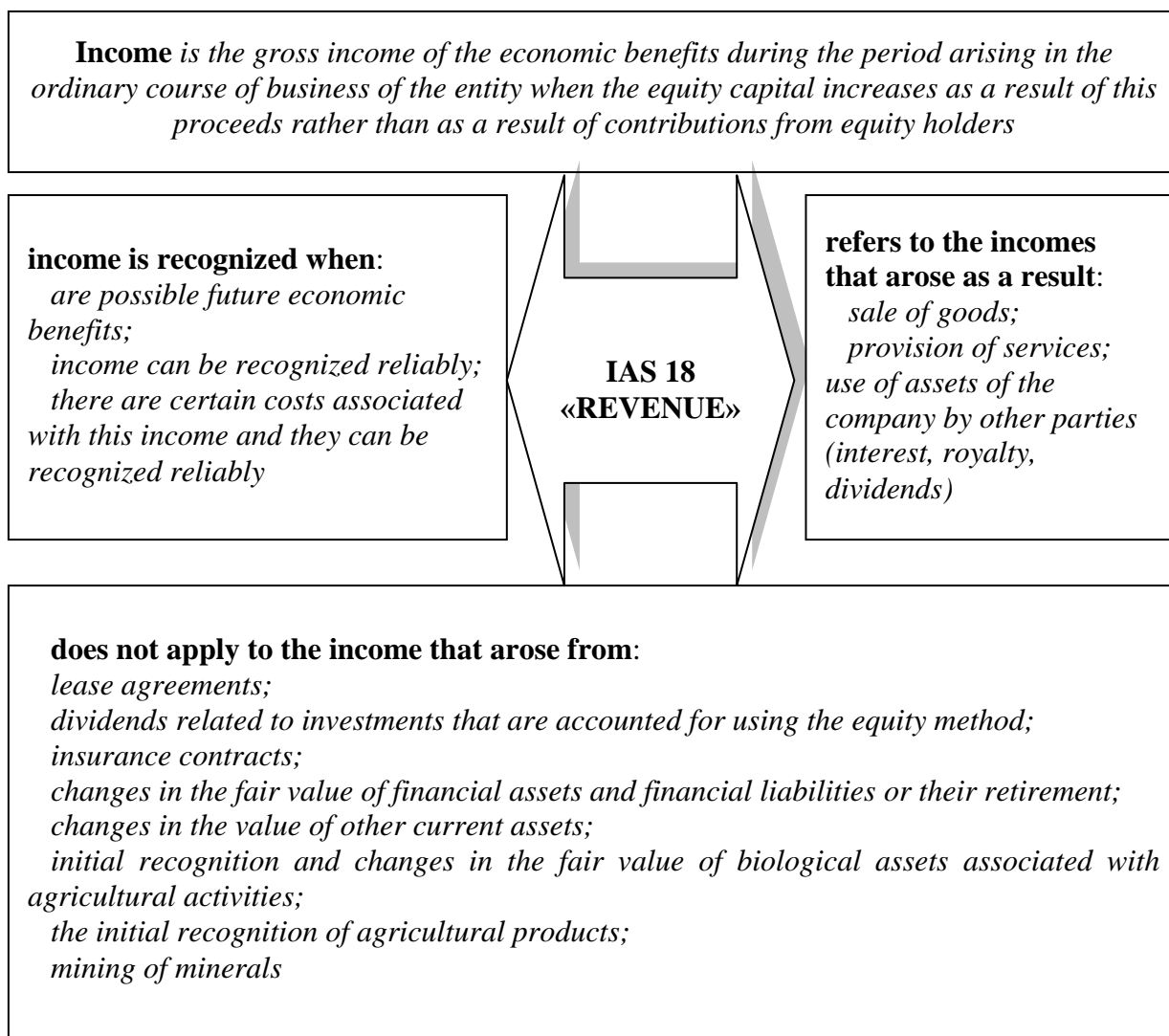

Fig. 6.1.1. Concepts, types and income recognition [IAS 18, § 1; 5-7]

ТЕМА 6

ВИМОГИ ЩОДО ВИЗНАННЯ, ОЦІНКИ ТА РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ДОХОДИ І ВИТРАТИ ПІДПРИЄМСТВА

План лекції 6

6.1. Особливості визнання, оцінки та відображення доходів у фінансових звітах

6.2. Особливості відображення в фінансовій звітності витрат на позики.

Міні-лексикон: витрати на позики, відсотки, винагороди, дивіденди, доходи, капіталізація, кваліфікований актив, послуги, ризики, роялті.

Рекомендована література: 3, 5-6, 8, 11-13, 19, 20-25

6.1. Особливості визнання, оцінки та відображення доходів у фінансових звітах

У міжнародній практиці відображення доходів регулюється МСБО 18 «Дохід» (далі - МСБО 18).

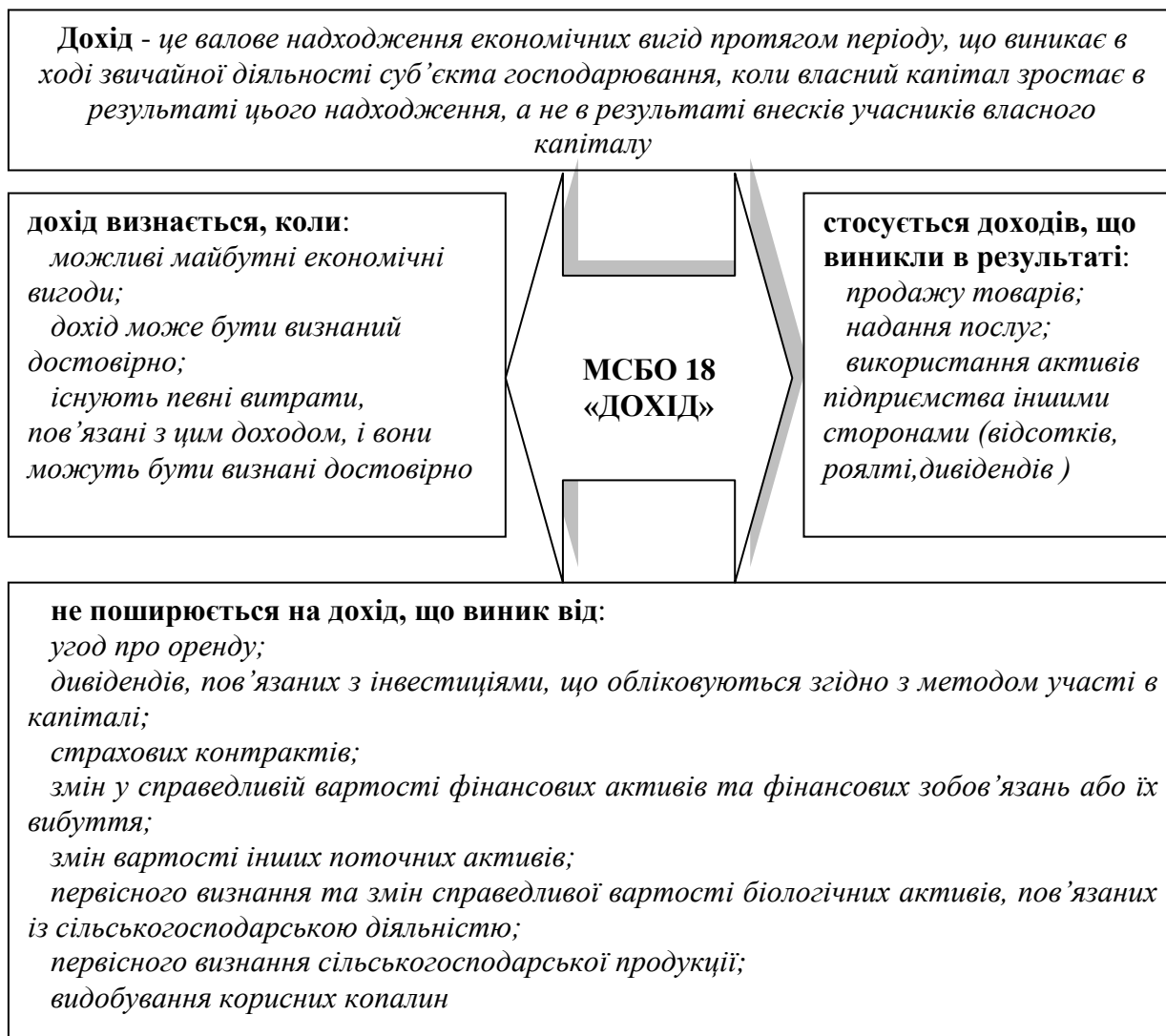

Рис. 6.1.1. Поняття, види та визнання доходу [МСБО 18, § 1; 5-7]

Defining the concept of «income» in accordance with IAS 18 does not include an increase in an asset and a reduction in liabilities, but only considers an increase in equity capital.

Fair value is the price that would have been obtained from the sale of an asset or paid for the transfer of a liability in a normal transaction between market participants at the valuation date [IAS 18, § 7].

The amount of revenue arising from an operation is usually determined by an agreement between the entity and the acquirer or user of the asset. It is measured at the fair value of the consideration received or the consideration to be received, taking into account the amount of any trade rebate or discount from the amount provided by the entity. In most cases, compensation is provided in the form of cash or cash equivalents, and the income is expressed in terms of cash or cash equivalents that have been received or receivable. However, in the case of deferred cash inflows or their equivalents, the fair value of the compensation may be lower than the nominal amount of cash that has been or will be received.

The difference between the fair value and the nominal amount of compensation is recognized as interest income.

When goods or services are exchanged or exchanged for goods or services of a similar nature and value, the exchange is not considered to be an income-generating operation.

If it is impossible to reliably estimate the fair value of the received goods or services, the income is measured at the fair value of the transferred goods or services, adjusted for the amount of any transferred cash or cash equivalents.

Terms of recognition of income from the sale of goods are presented in Figure 6.1.2.

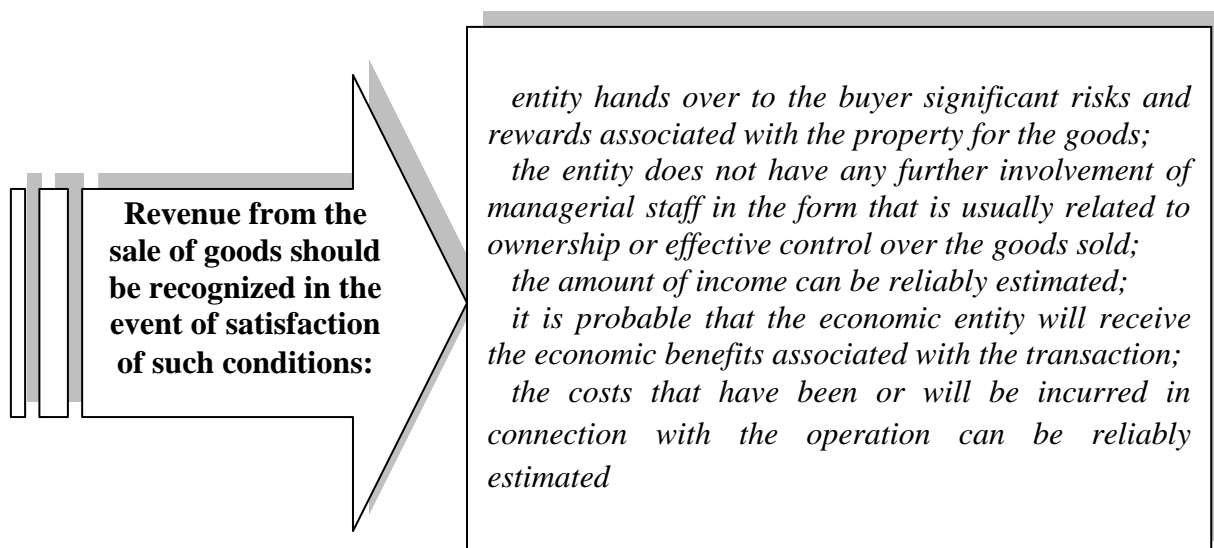

Fig. 6.1.2. Terms of recognition of income from the sale of goods [IAS 18, § 14]

Under these circumstances, an entity recognizes the entire amount of income, although it requires recognition of liabilities for costs associated with the probability of risks, in particular regarding possible returns of goods (Figure 6.1.3).

Визначення поняття «дохід» за МСБО 18 не враховує збільшення активу та зменшення зобов'язань, а лише розглядає зростання власного капіталу.

Справедлива вартість - це ціна, яка була б отримана від продажу актива або сплачена за передачу зобов'язання у звичайній операції між учасниками ринку на дату оцінки [МСБО 18, § 7].

Сума доходу, яка виникає в результаті операції, як правило, визначається шляхом угоди між суб'єктом господарювання та покупцем або користувачем активу. Вона оцінюється за справедливою вартістю отриманої компенсації або компенсації, яка має бути отримана з урахуванням суми будь-якої торговельної знижки чи знижки з обсягу, що надаються суб'єктом господарювання. У більшості випадків компенсація надається у формі грошових коштів або їх еквівалентів, а дохід виражається в сумі грошових коштів чи їх еквівалентів, які були отримані або підлягають отриманню. Проте в разі відстрочки надходження грошових коштів або їх еквівалентів справедлива вартість компенсації може бути нижчою від номінальної суми грошових коштів, яка була чи буде отримана.

Різниця між справедливою вартістю та номінальною сумою компенсації визнається як дохід від відсотка.

Коли товари або послуги обмінюються чи підлягають обміну на товари або послуги, подібні за характером та вартістю, обмін не розглядається як операція, яка генерує дохід.

Якщо неможливо достовірно оцінити справедливую вартість отриманих товарів або послуг, дохід оцінюється за справедливою вартістю переданих товарів або послуг, скоригованою на суму будь-яких переданих грошових коштів або їх еквівалентів.

Умови визнання доходу від продажу товарів представлені на рис. 6.1.2.

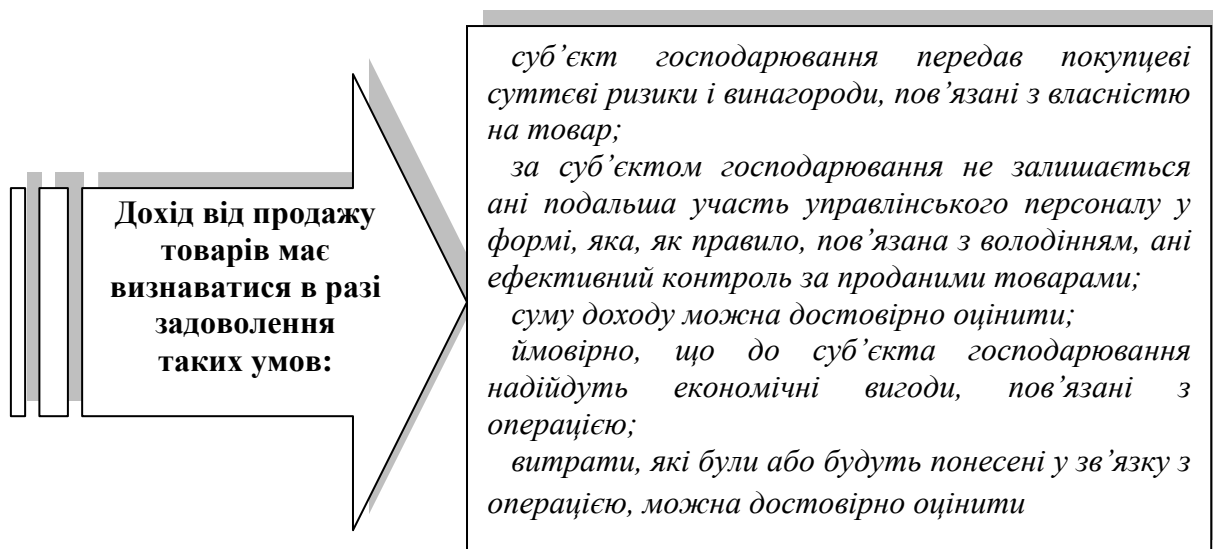

Рис. 6.1.2. Умови визнання доходу від продажу товарів [МСБО 18, § 14]

За означених обставин суб'єкт господарювання визнає всю суму доходу, хоча й потребує визнання зобов'язань за витратами, пов'язаними з імовірністю ризиків, зокрема щодо можливих повернень товарів (рис. 6.1.3).

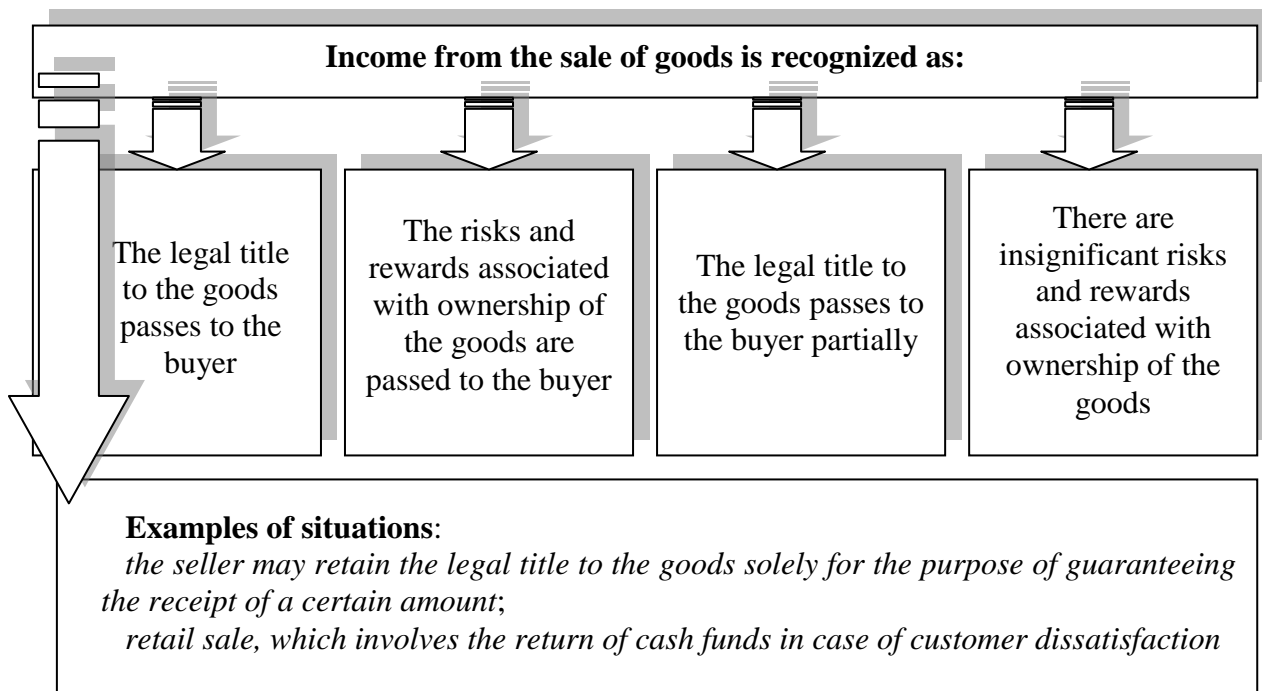

Fig. 6.1.3. Recognition of income from the sale of goods [IAS 18, § 15, 17]

However, if it is investigated that the transaction in its content is not associated with significant risks and rewards, since the ownership or ownership is not legally transferred, revenue from the sale of goods is not determined (Figure 6.1.4).

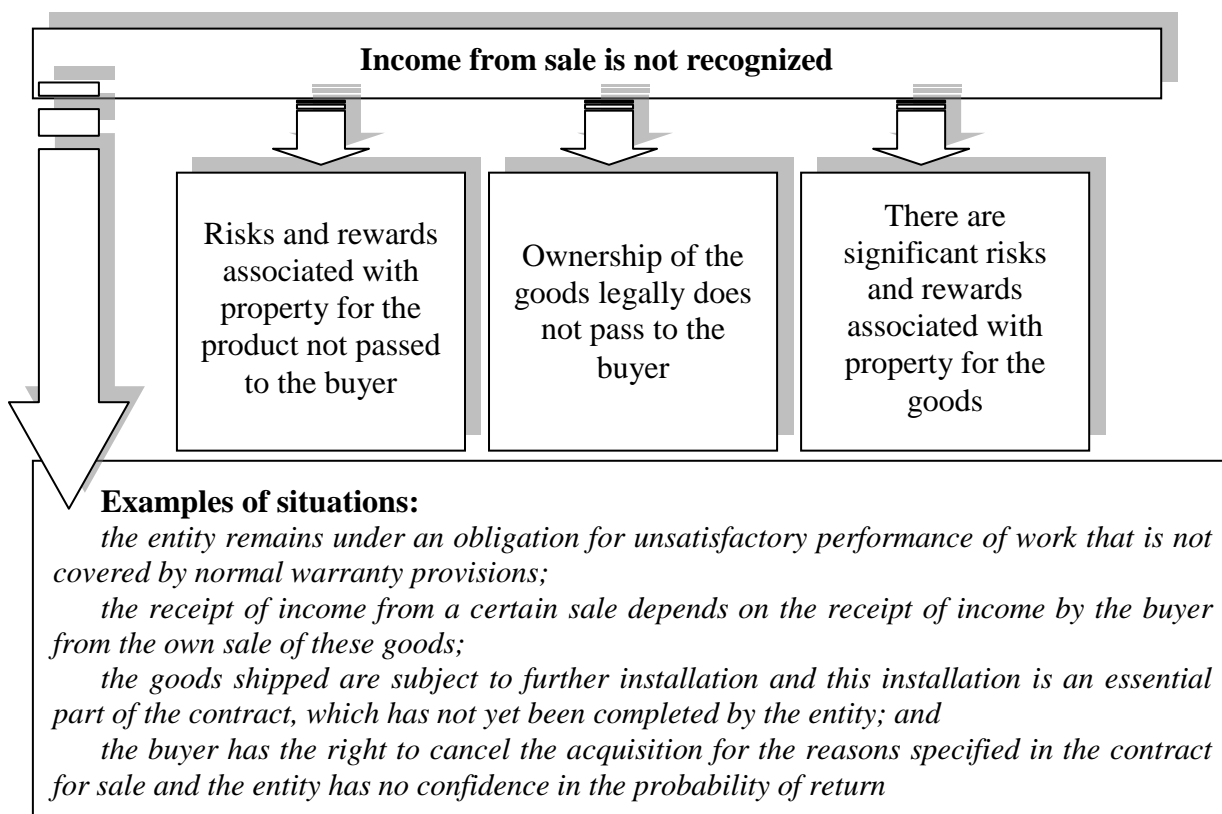

Fig. 6.1.4. Non-recognition of income from the sale of goods [IAS 18, § 16]

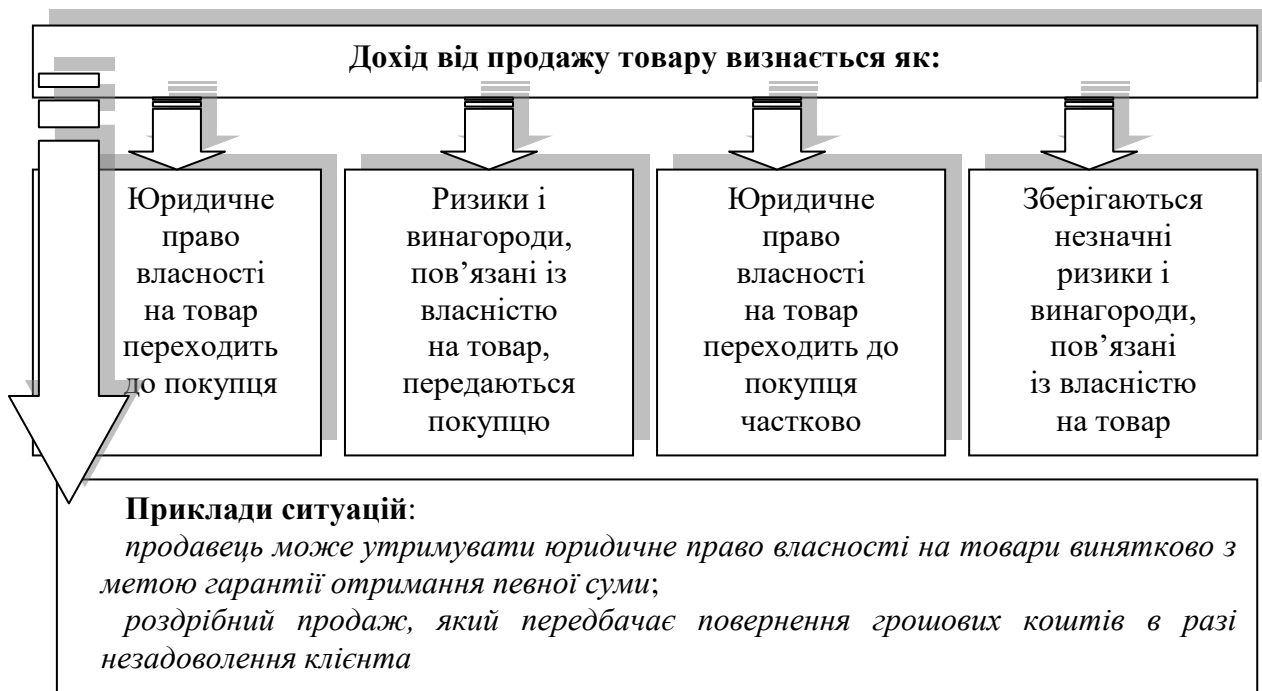

Рис. 6.1.3. Визнання доходу від продажу товару [МСБО 18, § 15, 17]

Разом з тим, якщо досліджено, що здійснення операції за своїм змістом не пов'язане із значними ризиками і винагородами, оскільки право власності або володіння не передається юридично, дохід від реалізації товарів не визначається (рис. 6.1.4).

Рис. 6.1.4. Невизнання доходу від продажу товару [МСБО 18, § 16]

Income is recognized only when there is a probability that an entity will receive economic benefits associated with the transaction. In some cases, this probability may not be before obtaining compensation or eliminating uncertainty.

Income and expenses associated with the same operation or other event are recognized simultaneously; this process is usually called the matching of income and expenditure. Costs, in particular guarantees and other costs incurred after shipment of goods, can usually be reliably estimated in the event of other conditions for recognizing income. However, income cannot be recognized if the costs cannot be reliably estimated; in such circumstances any compensation received for the sale of goods is recognized as a liability.

Paragraph 20 of IAS 18 states: «If the result of an operation that provides for the provision of services can be preliminarily assessed reliably, the income associated with the transaction should be recognized by reference to the stage of completion of the transaction that existed at the end of the reporting period». The result of the transaction may be pre-evaluated reliably in the event that all of the following conditions are met:

it is possible to reliably estimate the amount of income;

there is a probability that the economic benefits associated with the transaction will flow to the entity;

it is possible to reliably estimate the degree of completeness of the operation at the end of the reporting period;

it is possible to reliably estimate the costs incurred in accordance with the transaction and the costs necessary for its completion.

Recognition of income by reference to the degree of completeness of the operation is called the method of percent completion. According to this method, income is recognized in the accounting periods in which services are provided.

There are such methods of accounting for income from the provision of services:

method of stage-by-stage execution of works;

method of proportional accrual for a certain period;

method of the reimbursement of expenses;

method of performing a certain significant action (Figure 6.1.5).

Methods of determining the stage of completion of works under the contract for the provision of services are applicable subject to a reliable assessment of the outcome of the contract. If the result of the contract cannot be reliably estimated, these methods are not applicable.

Depending on the nature of the operation, procedures for determining the stage of completeness may include:

a review of the work done;

services rendered on a certain date as a percentage of the total volume of services to be provided;

Дохід визнається, тільки коли є ймовірність надходження до суб'єкта господарювання економічних вигід, пов'язаних з операцією. У деяких випадках цієї ймовірності може не бути до отримання компенсації або до усунення невизначеності.

Доходи та витрати, пов'язані з тією самою операцією або іншою подією, визнаються одночасно; цей процес, як правило, називають відповідністю доходів та витрат. Витрати, зокрема гарантії та інші витрати, які будуть понесені після відвантаження товарів, як правило, можуть бути достовірно оцінені в разі забезпечення інших умов визнання доходу. Проте дохід не може бути визнаний, якщо витрати неможливо достовірно оцінити; за таких обставин будь-яка вже отримана за продаж товарів компенсація визнається як зобов'язання

МСБО 18 § 20 вказує: «Якщо результат операції, яка передбачає надання послуг, може бути попередньо оцінений достовірно, дохід, пов'язаний з операцією, має визнаватися шляхом посилення на той етап завершеності операції, який існує на кінець звітного періоду». Результат операції може бути попередньо оцінений достовірно у разі задоволення всіх наведених далі умов:

можна достовірно оцінити суму доходу;

є ймовірність надходження до суб'єкта господарювання економічних вигід, пов'язаних з операцією;

можна достовірно оцінити ступінь завершеності операції на кінець звітного періоду;

можна достовірно оцінити витрати, понесені у зв'язку з операцією, та витрати, необхідні для її завершення.

Визнання доходу шляхом посилення на ступінь завершеності операції називають методом відсотка завершеності. Згідно з цим методом, дохід визнається в тих облікових періодах, в яких надаються послуги.

Існують такі методи обліку доходу від надання послуг:

метод поетапного виконання робіт;

метод пропорційного нарахування за визначений період;

метод відшкодування витрат;

метод виконання певної суттєвої дії (рис. 6.1.5).

Методи визначення етапу завершення робіт за контрактом з надання послуг застосовуються за умови здійснення достовірної оцінки результату контракту. Якщо результат контракту неможливо достовірно оцінити, зазначені методи не застосовуються.

Залежно від сутності операції процедури щодо визначення етапу завершеності можуть включати:

огляд виконаної роботи;

послуги, надані на певну дату як відсоток до загального обсягу послуг, які мають бути надані;

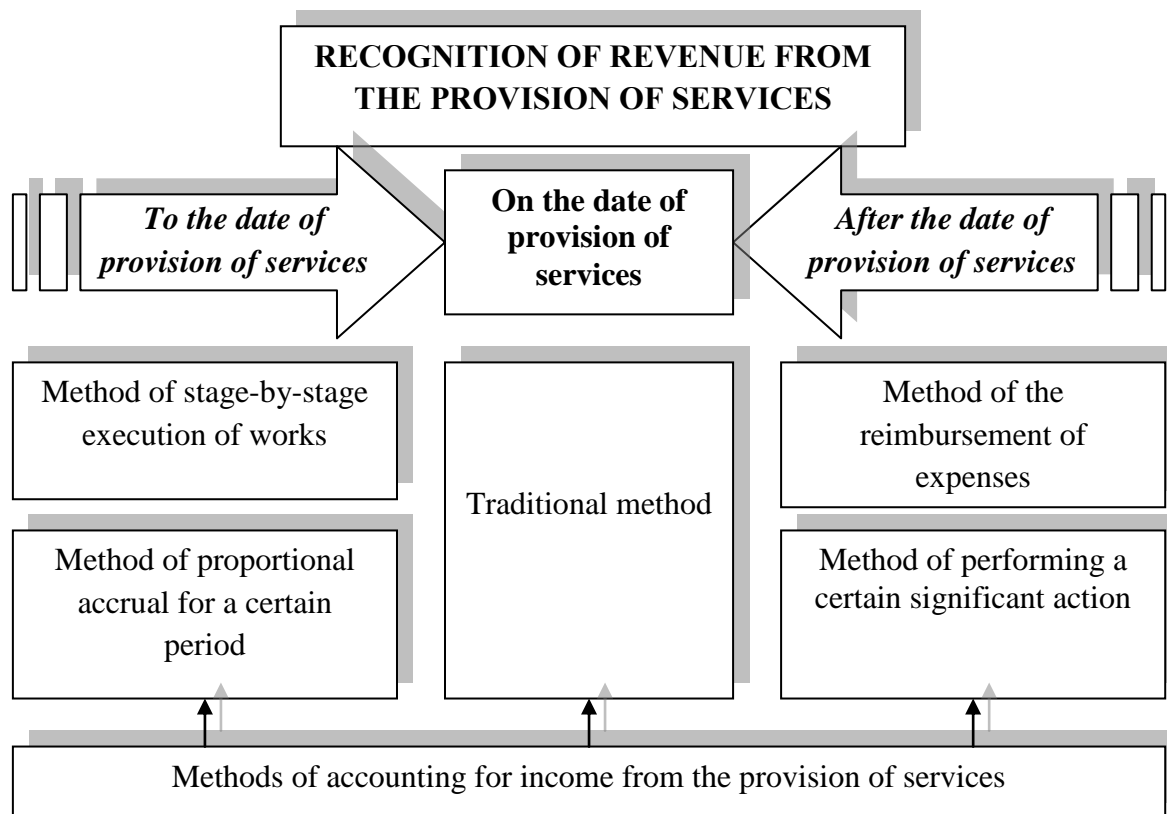

Fig. 6.1.5. Methods of accounting for income from the provision of services

determination by finding the ratio of the volume of services rendered for a certain date to the total amount of services to be rendered multiplied by 100%.

If it is not possible to reliably estimate the outcome of the operation that provides for the provision of services, revenue should be recognized only to the extent that it does not exceed the recognized costs that are subject to reimbursement.

In accordance with IAS 18 «Revenue», § 1, the income from the use of assets by an entity by other parties may include: interest income; royalty income; income from dividends (Figure 6.1.6).

When unpaid interest was accrued prior to the acquisition of the interest-bearing investment, the interest earned thereafter is allocated for the period before the acquisition and the period after the acquisition; but only the share after the acquisition is recognized as income.

The royalties are accrued in accordance with the terms of the relevant agreement and are generally recognized on the same basis, except in cases where, in accordance with the substance of the agreement, income recognition is more appropriate on some other systematic and rational basis.

Income is recognized only when *there is a probability that the economic benefits associated with the transaction will flow to the entity*. However, when there is uncertainty about the receipt of an amount already included in the amount of income, the amount not received (or the amount for which there is no probability of reimbursement) is recognized as an expense and not as an adjustment to the amount of the initially recognized income.

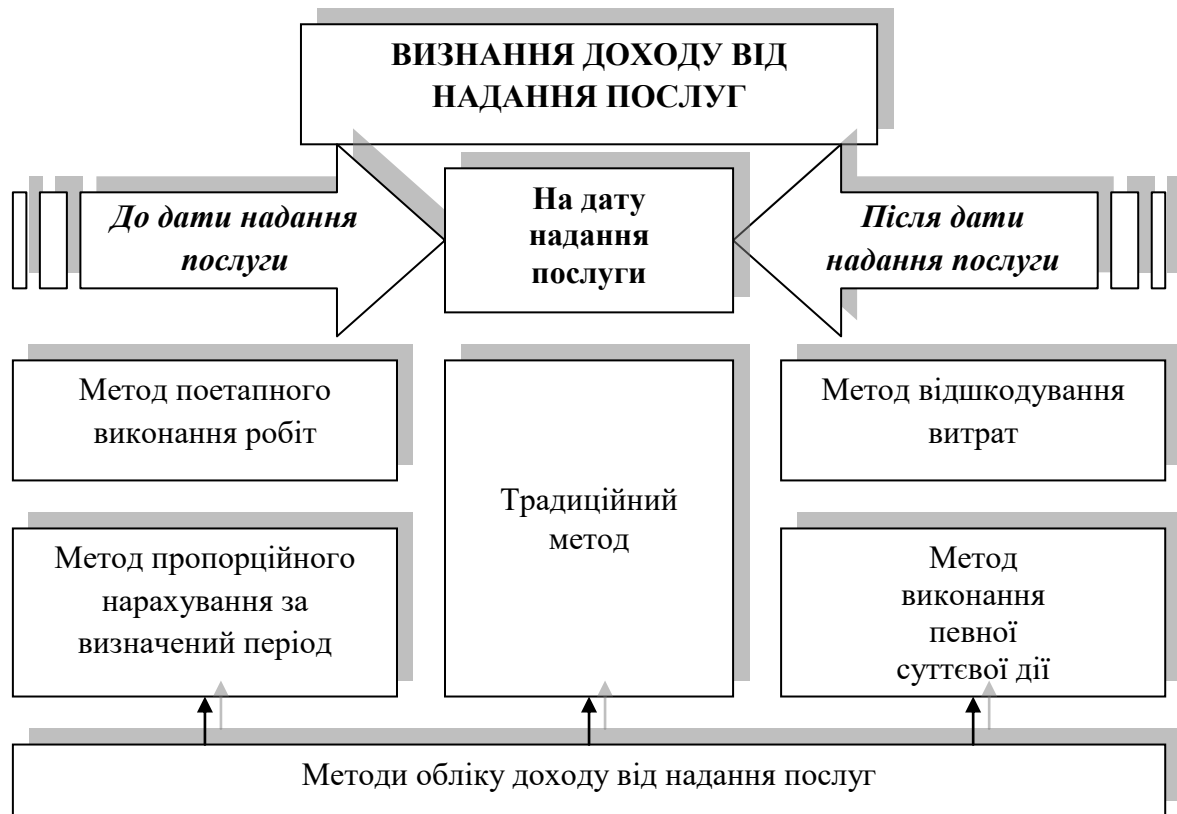

Рис. 6.1.5. Методи обліку доходів від надання послуг

визначення через знаходження відношення обсягу послуг, наданих на певну дату, до загального обсягу послуг, які мають бути надані, помноженого на 100 %.

Якщо неможливо достовірно оцінити результат операції, яка передбачає надання послуг, дохід має визнаватися тільки в обсязі, що не перевищує визнані витрати які підлягають відшкодуванню.

Відповідно МСБО 18 «Дохід», § 1 дохід від використання активів суб'єкта господарювання іншими сторонами може включати: дохід від відсотків; дохід від роялті; дохід від дивідендів (рис. 6.1.6).

Коли несплачені відсотки були нараховані до придбання інвестиції, яка приносить відсотки, **відсотки**, отримані після цього, розподіляються на період до придбання і період після придбання; але тільки частка після придбання визнається як дохід.

Роялті нараховуються згідно з умовами відповідної угоди і здебільшого визнаються на цій самій основі, **крім випадків**, коли згідно із суттю угоди більш відповідним є визнання доходу на якійсь іншій систематичній та раціональній основі.

Дохід визнається, тільки коли існує ймовірність надходження до суб'єкта господарювання економічних вигід, пов'язаних з операцією. Проте, коли виникає невизначеність щодо отримання суми, яку вже включено до суми доходу, неотримана сума (або сума, щодо якої перестав існувати ймовірність відшкодування) визнається як витрати, а не як коригування суми первісно визнаного доходу.

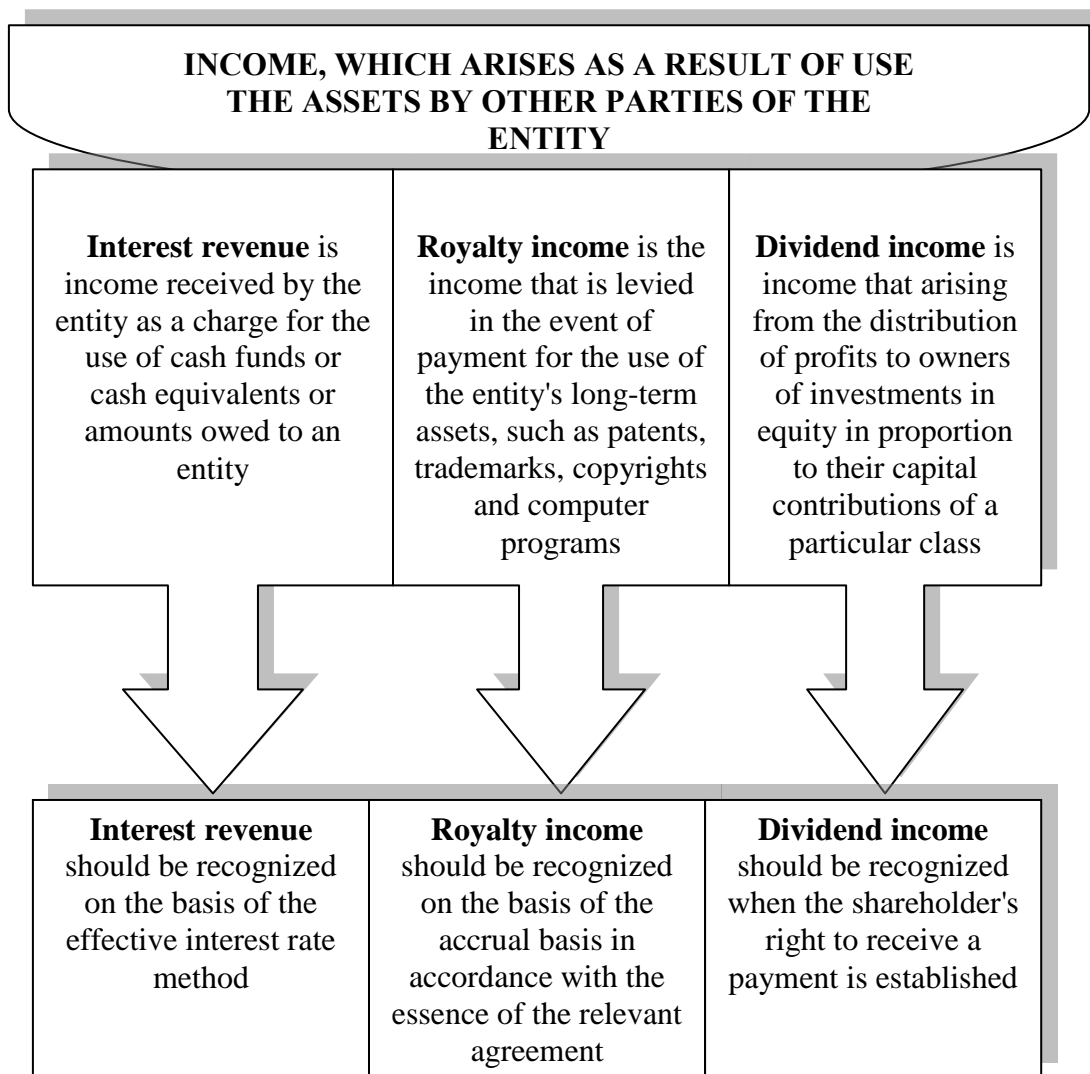

Fig. 6.1.6. Types of income that arises from the results of use by other parties of the assets of the entity and the methods for recognizing them [IAS 18, § 5; 30]

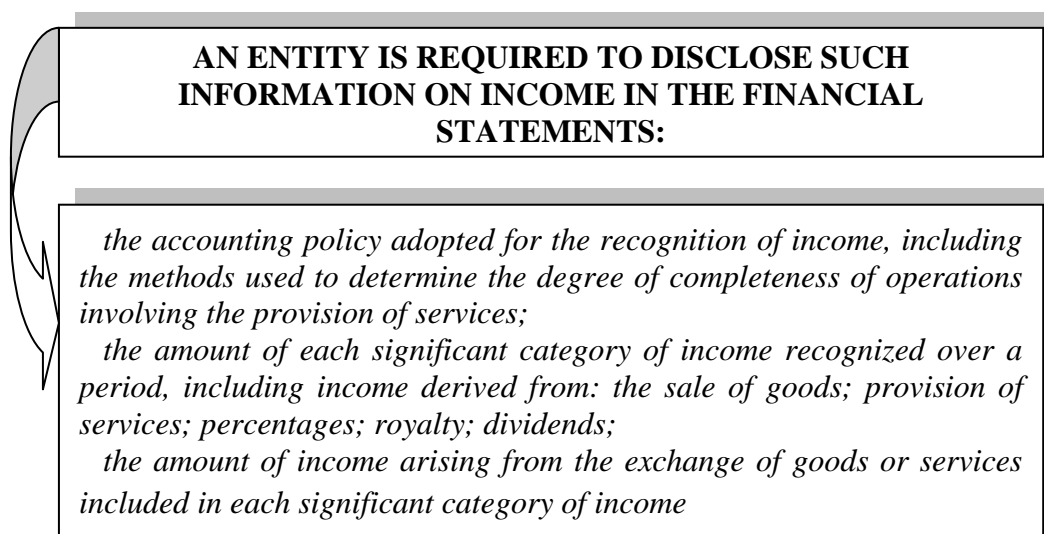

Fig. 6.1.7. Disclosure of information on income in the financial statements by the entity [IAS 18, § 35]

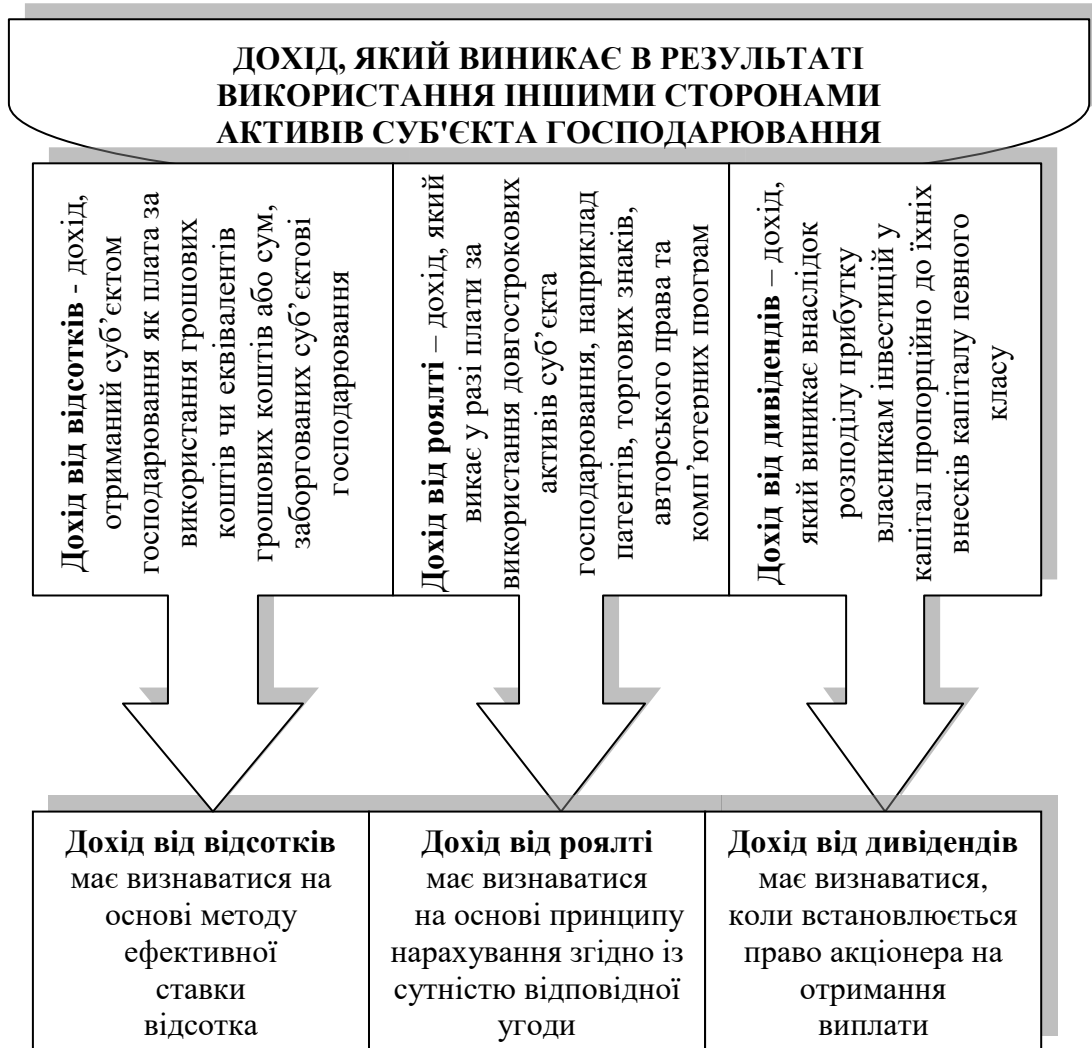

Рис. 6.1.6. Види доходу, який виникає в результатів використання іншими сторонами активів суб'єкта господарювання та методи їх визнання [МСБО 18, § 5; 30]

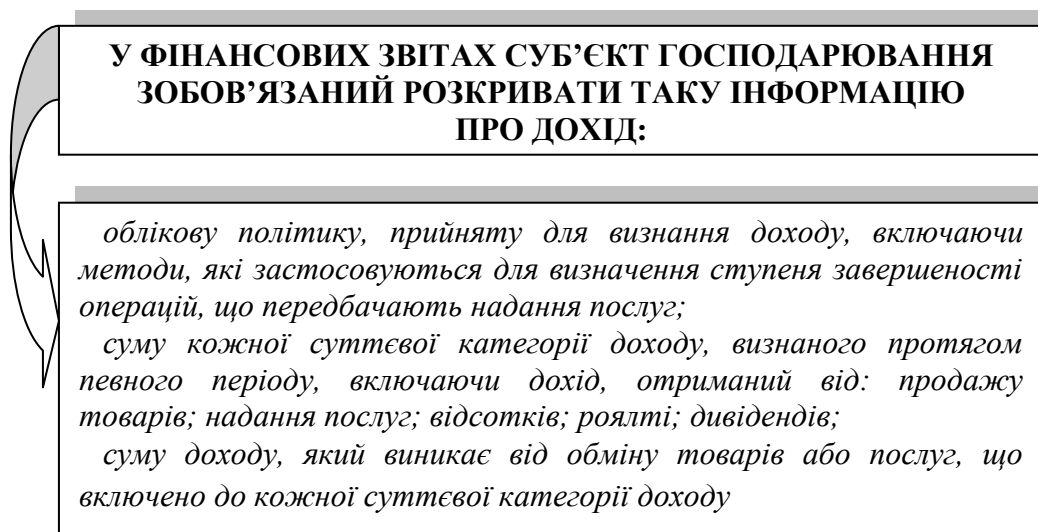

Рис. 6.1.7. Розкриття суб'єктом господарювання інформації про доходи в фінансових звітах [МСБО 18, § 35]

6.2. Features of reflection in financial statements of borrowing costs

Approaches, procedures for accounting and disclosing information on borrowing costs are set out in IAS 23 «Borrowing Costs» (further – IAS 23).

The concept of borrowing costs and their components are shown in Figure 6.2.1.

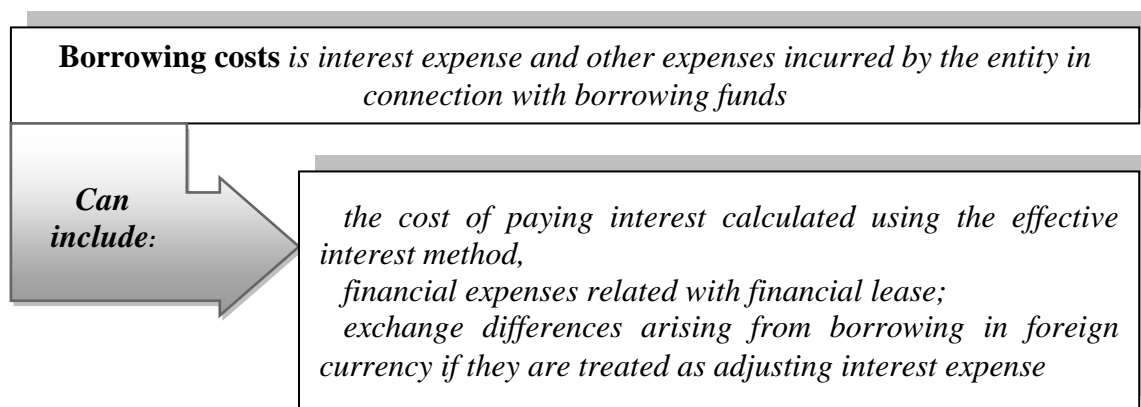

Fig. 6.2.1. Borrowing costs [IAS 23, § 5-6]

IAS 23 «Borrowing Costs» contains two approaches to accounting for borrowing costs (Figure 6.4.2):

- by expenses of the period (except for capitalized expenses);*
- by capitalization of qualified assets.*

Capitalization of borrowing costs directly related to the acquisition, construction or production of a qualifying asset means including them in the cost of such an asset. Other borrowing costs are recognized as expenses.

Under a qualified asset means an asset that necessarily requires a significant period to prepare it for intended use or for implementation [IAS 23, § 5].

Depending on the circumstances, qualifying assets may include: material inventories (goods); production plantations; fixed assets; intangible assets; investment property. Financial assets and stocks that are produced or otherwise produced within a short period of time, are not qualifying assets. Assets that are ready for use as intended or for sale when purchased are not qualifying assets [IAS 23, § 7].

Expenditures subject to capitalization is borrowing costs that could be avoided in the absence of costs for qualified assets.

If funds are borrowed at all and used for the purpose of obtaining a qualifying asset, the amount of borrowing costs subject to capitalization should be determined by applying capitalization to the cost of that asset.

6.2. Особливості відображення в фінансовій звітності витрат на позики

Підходи, порядок обліку та розкриття інформації про витрати на позики встановлено МСБО 23 «Витрати на позики» (далі - МСБО 23).

Поняття витрат на позики та їх складові наведено на рис. 6.2.1.

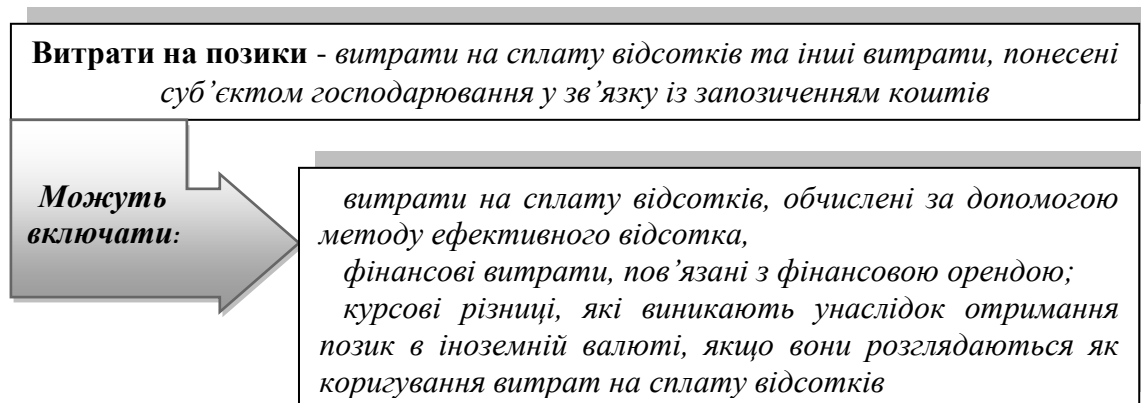

Рис. 6.2.1. Витрати на позики [МСБО 23, § 5-6]

МСБО 23 «Витрати на позики» містить два підходи до обліку витрат на позики (рис. 6.4.2):

за витратами періоду (крім капіталізованих витрат);

за капіталізацією кваліфікованих активів.

Капіталізація витрат на позики, що безпосередньо відносяться до придбання, будівництва або виробництва кваліфікованого активу, означає включення їх у собівартість такого активу. Інші витрати на позики визнаються як витрати.

Під кваліфікованим активом розуміють актив, який обов'язково потребує суттєвого періоду для підготовки його до використання за призначенням чи для реалізації [МСБО 23, § 5].

Залежно від обставин кваліфікованими активами може бути: матеріальні запаси (товари); виробничі насадження; основні засоби; нематеріальні активи; інвестиційна нерухомість. Фінансові активи та запаси, які виробляються або іншим чином виготовляються протягом короткого проміжку часу, не є кваліфікованими активами. Активи, готові для використання за призначенням або для реалізації, коли вони придбані, не є кваліфікованими активами [МСБО 23, § 7].

Витрати, що підлягають капіталізації - це витрати на позики, яких можна було б уникнути в разі відсутності витрат на кваліфікованих активів.

Якщо кошти позичені взагалі й використовуються з метою отримання кваліфікованого активу, то суму витрат на позики, яка підлягає капіталізації, слід визначати шляхом застосування норми капіталізації до витрат на цей актив.

The capitalization rate should be the weighted average amount of borrowing costs for all outstanding loans of the entity during that period, and not only loans that were made specifically for the purpose of obtaining a qualifying asset. The amount of borrowing costs capitalized by the entity during the period must not exceed the amount of borrowing costs incurred during this period [IAS 23, § 14]. Capitalization of borrowing costs is shown in Figure 6.2.2.

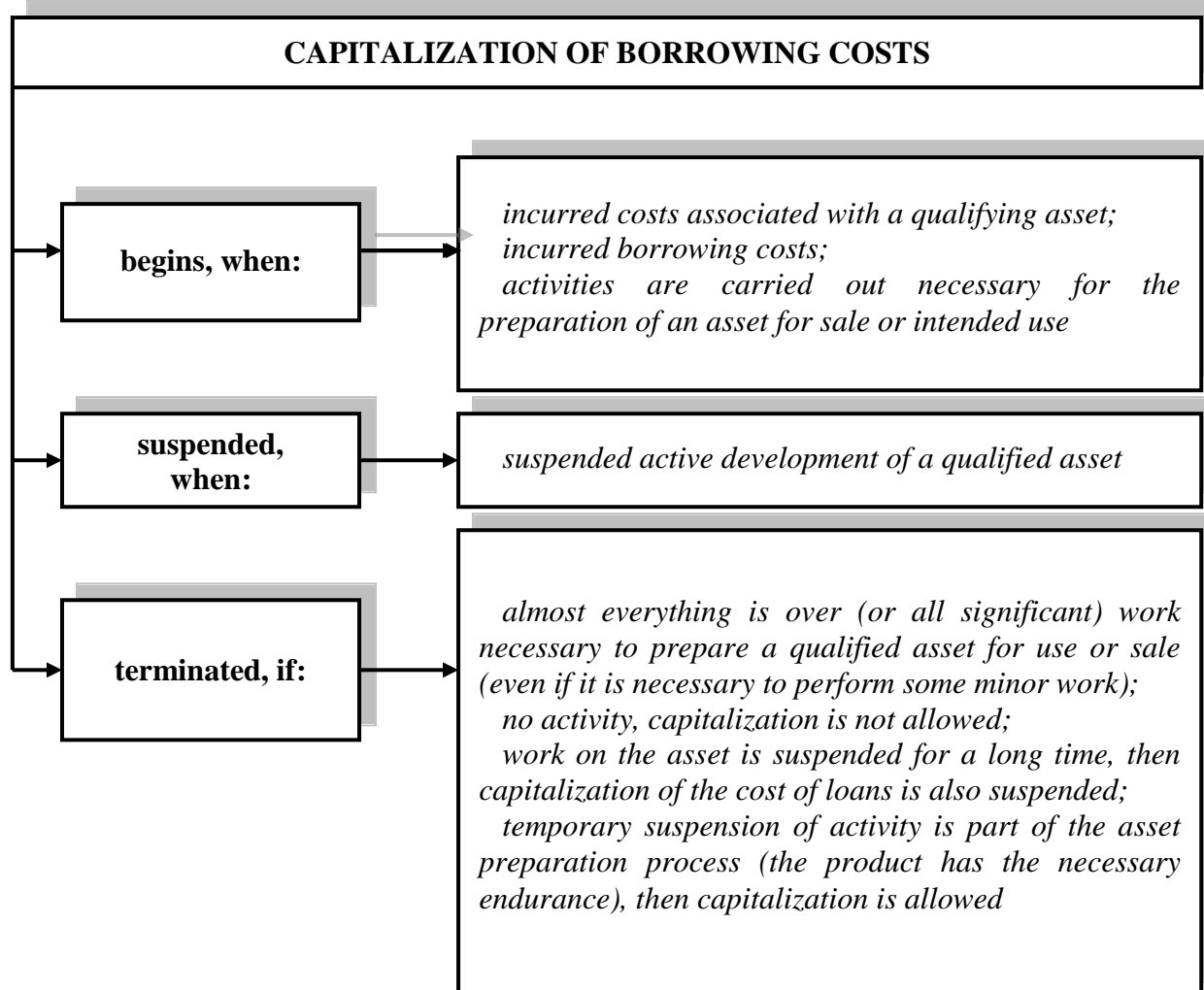

Fig. 6.2.2. Stages of capitalization of borrowing costs [IAS 23, § 17-25]

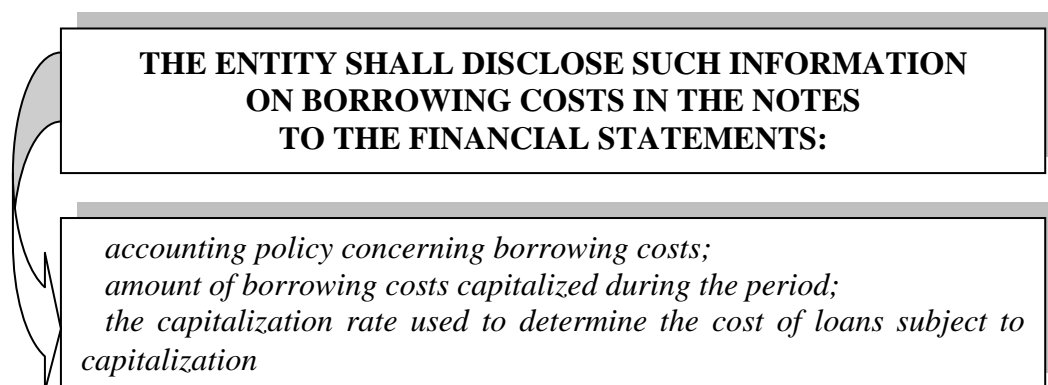

Fig. 6.2.3. Disclosure by the entity of information on borrowing costs in the Notes to the Financial Statements [IAS 23, § 26]

Норма капіталізації повинна бути середньозваженою величиною витрат на позики стосовно всіх непогашених позик суб'єкта господарювання протягом цього періоду, а не лише позик, які були здійснені конкретно з метою отримання кваліфікованого активу. Сума витрат на позики, капіталізована суб'єктом господарювання протягом періоду, не повинна перевищувати суму витрат на позики, понесених протягом цього періоду [МСБО 23, § 14]. Капіталізація витрат на позики наведена на рис. 6.2.2.

Рис. 6.2.2. Етапи капіталізації витрат на позики [МСБО 23, § 17-25]

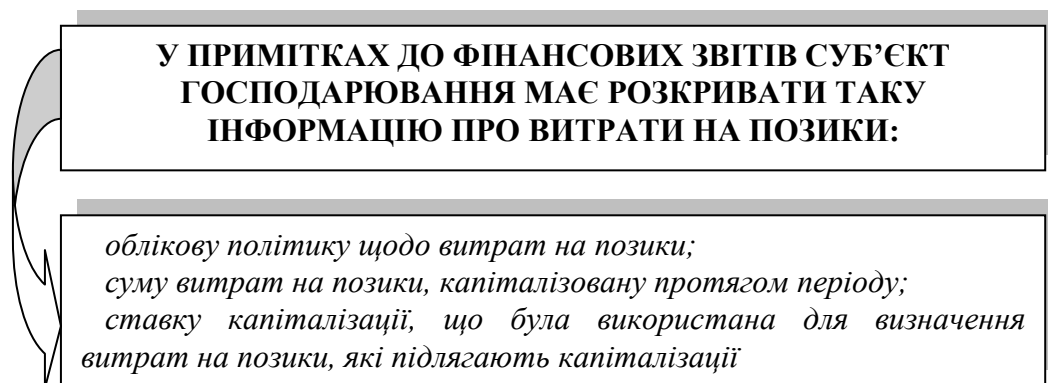

Рис. 6.2.3. Розкриття суб'єктом господарювання інформації про витрати на позики у Примітках до фінансових звітів [МСБО 23, § 26]

Questions for knowledge control

1. Define concept «Revenue».
2. Define concept «Borrowing costs».
3. What international accounting standards regulate the way in which financial statements of income are displayed?
4. What international accounting standards regulate the way in which financial statements of borrowing costs are reflected?
5. How is the distribution of income and expenses between individual components implemented?
6. How is a qualifying asset determined in accordance with international accounting standards?
7. What are the accounting methods of borrowing costs?
8. What is the period of capitalization of interest on loans?
9. How is the rate of capitalization of borrowing costs calculated?
10. Describe the stages of capitalization of borrowing costs.

Питання для контролю знань

1. Дати визначення поняття «доходи».
2. Дати визначення поняття «витрати на позики».
3. Які міжнародні стандарти бухгалтерського обліку регулюють порядок відображення у фінансових звітах доходів ?
4. Які міжнародні стандарти бухгалтерського обліку регулюють порядок відображення у фінансових звітах витрат на позики ?
5. Яким чином здійснюється розподіл доходу та витрат між окремими компонентами ?
6. Як здійснюється визначення кваліфікованого активу згідно з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку ?
7. Які методи обліку витрат на позики ?
8. Який період капіталізації відсотків за позиками ?
9. Як розраховується норма капіталізації витрат на позики ?
10. Охарактеризуйте етапи капіталізації витрат на позики.

THEME 7
PROCEDURE OF ACCOUNTING AND REFLECTED IN THE
FINANCIAL STATEMENTS OF FINANCIAL INSTRUMENTS

Lecture plan 7

7.1. Definition and general classification of financial instruments.

7.2. Recognition, assessment and presentation of information on financial assets, financial liabilities and equity instruments in the financial statements.

7.3. Essence, classification and presentation in financial statements of derivative financial instruments.

Mini-lexicon: *depreciated cost, currency swap, date of valuation, equity instrument, contracts, primary instruments, derivatives, derivative financial instrument, fair value, financial asset, financial liability, financial options, futures, forward contracts, hedging*

Recommended literature: 2-4, 6, 8, 11-13, 19-25

7.1. Definition and general classification of financial instruments

The notion of classification, recognition, evaluation of financial instruments and disclosure of information about them in the financial statements is regulated:

IAS 32 «Financial Instruments: Presentation»;

IAS 39 «Financial Instruments: Recognition and Measurement»;

IFRS 7 «Financial Instruments: Disclosures»;

IFRS 9 «Financial Instruments».

Financial instruments *are any contract that results in a financial asset from one entity and a financial liability or equity instrument from another entity [IAS 32, § 11].*

In accordance with IAS 32, § 11, **financial instruments** are divided into: financial assets; financial liabilities; capital instruments.

Financial asset *is any asset that is:*

cash funds;

a tool of equity capital of another entity;

contract law to receive cash or another financial asset from another entity, or to exchange financial instruments with another entity under conditions that are potentially favorable;

ТЕМА 7

ПОРЯДОК ОБЛІКУ ТА ВІДОБРАЖЕННЯ В ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ

План лекції 7

7.1.Визначення та загальна класифікація фінансових інструментів.

7.2.Визнання, оцінка та подання у фінансовій звітності інформації про фінансові активи, фінансові зобов'язання та інструменти капіталу.

7.3.Сутність, класифікація та подання у фінансовій звітності похідних фінансових інструментів.

Міні-лексикон: амортизована вартість, валютний СВОП, дата валютування, долевий-пайовий інструмент, контракти, первинні інструменти, похідні інструменти, похідний фінансовий інструмент, справедлива вартість, фінансовий актив, фінансове зобов'язання, фінансові опціони, ф'ючерси, форвордні контракти, хеджування,

Рекомендована література: 2-4, 6, 8, 11-13, 19-25

7.1. Визначення та загальна класифікація фінансових інструментів

Поняття класифікації, визнання, оцінки фінансових інструментів та розкриття інформації про них у фінансових звітах регламентуються:

МСБО 32 «Фінансові інструменти: подання»;

МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка»;

МСФЗ 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації»;

МСФЗ 9 «Фінансові інструменти».

Фінансовий інструмент - це будь-який контракт, який приводить до виникнення фінансового активу у одного суб'єкта господарювання та фінансового зобов'язання або інструмента капіталу у іншого суб'єкта господарювання [МСБО 32, § 11].

Згідно МСБО 32, § 11 **фінансові інструменти** поділяються на: фінансові активи; фінансові зобов'язання; інструменти капіталу..

Фінансовий актив - це будь-який актив, що є:

грошовими коштами;

інструментом власного капіталу іншого суб'єкта господарювання;

контрактним правом отримувати грошові кошти або інший фінансовий актив від іншого суб'єкта господарювання, або обмінювати фінансові інструменти з іншим суб'єктом господарювання за умов, які є потенційно сприятливими,

a contract that will be settled or can be carried out by its own instruments the entity's capital and which is: non-derivative instrument for which an entity is or may be obliged to obtain variable amount of equity instruments, or derivative tool settlements which will be carried out or may be carried out in other ways, than the exchange of a fixed amount of cash funds or another financial asset for a fixed amount of equity capital [IAS 32, § 11].

Financial liability is any liability that is:
contractual liability;

the contract, which calculations will be carried out or may be exercised by their own equity instruments of the entity and which is a non-existent tool, according to which an entity is obliged or may be obliged to provide a variable amount own equity instruments of the entity, or derivative instrument, the settlement of which will be carried out or may be carried out otherwise, than the exchange of a fixed amount of cash funds or another financial asset for a fixed amount own equity instruments of the entity capital [IAS 32, § 11].

Capital instrument is any contract that certifies a residual interest in an entity's assets after deducting all its liabilities [IAS 32, § 11].

Examples of financial instruments are shown in Figure 7.1.1.

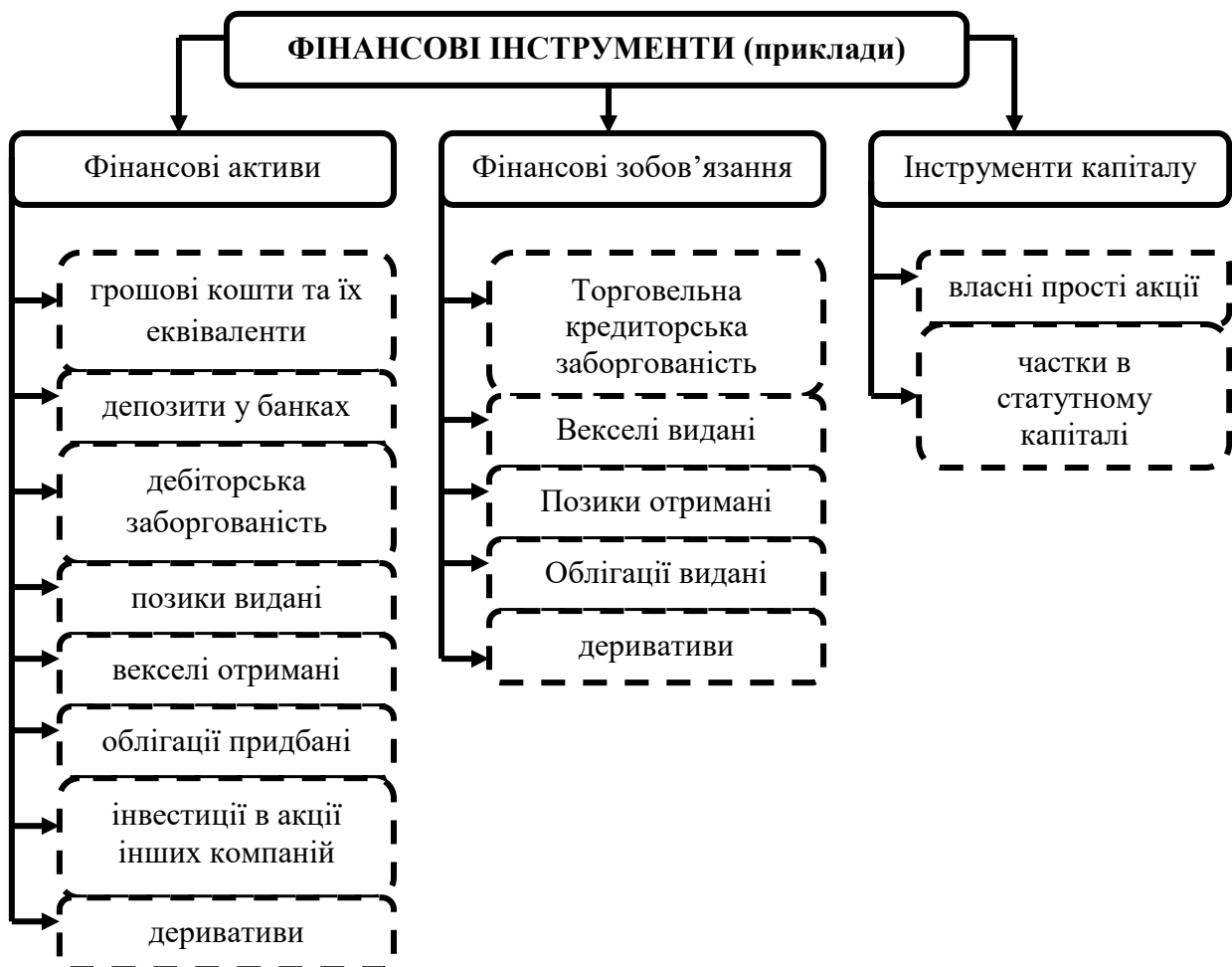

Fig. 7.1.1. Examples of financial instruments

контрактом, розрахунки за яким здійснюватимуться або можуть здійснюватися власними інструментами капіталу суб'єкта господарювання та який є: непохідним інструментом, за який суб'єкт господарювання зобов'язаний або може бути зобов'язаний отримати змінну кількість власних інструментів капіталу, або похідним інструментом, розрахунки за яким здійснюватимуться або можуть здійснюватися іншим чином, ніж обміном фіксованої суми грошових коштів або іншого фінансового активу на фіксовану кількість власних інструментів капіталу [МСБО 32, § 11].

Фінансове зобов'язання - це будь-яке зобов'язання, що є:

контрактним зобов'язанням;

контрактом, розрахунки за яким здійснюватимуться або можуть здійснюватися власними інструментами капіталу суб'єкта господарювання та який є непохідним інструментом, за яким суб'єкт господарювання зобов'язаний або може бути зобов'язаний надавати змінну кількість власних інструментів капіталу суб'єкта господарювання, або похідним інструментом, розрахунки за яким здійснюватимуться або можуть здійснюватися іншим чином, ніж обмін фіксованої суми грошових коштів або іншого фінансового актива на фіксовану кількість власних інструментів капіталу суб'єкта господарювання [МСБО 32, § 11].

Інструмент капіталу - це будь-який контракт, який засвідчує залишкову частку в активах суб'єкта господарювання після вирахування всіх його зобов'язань [МСБО 32, § 11].

Приклади фінансових інструментів наведено на рис. 7.1.1.

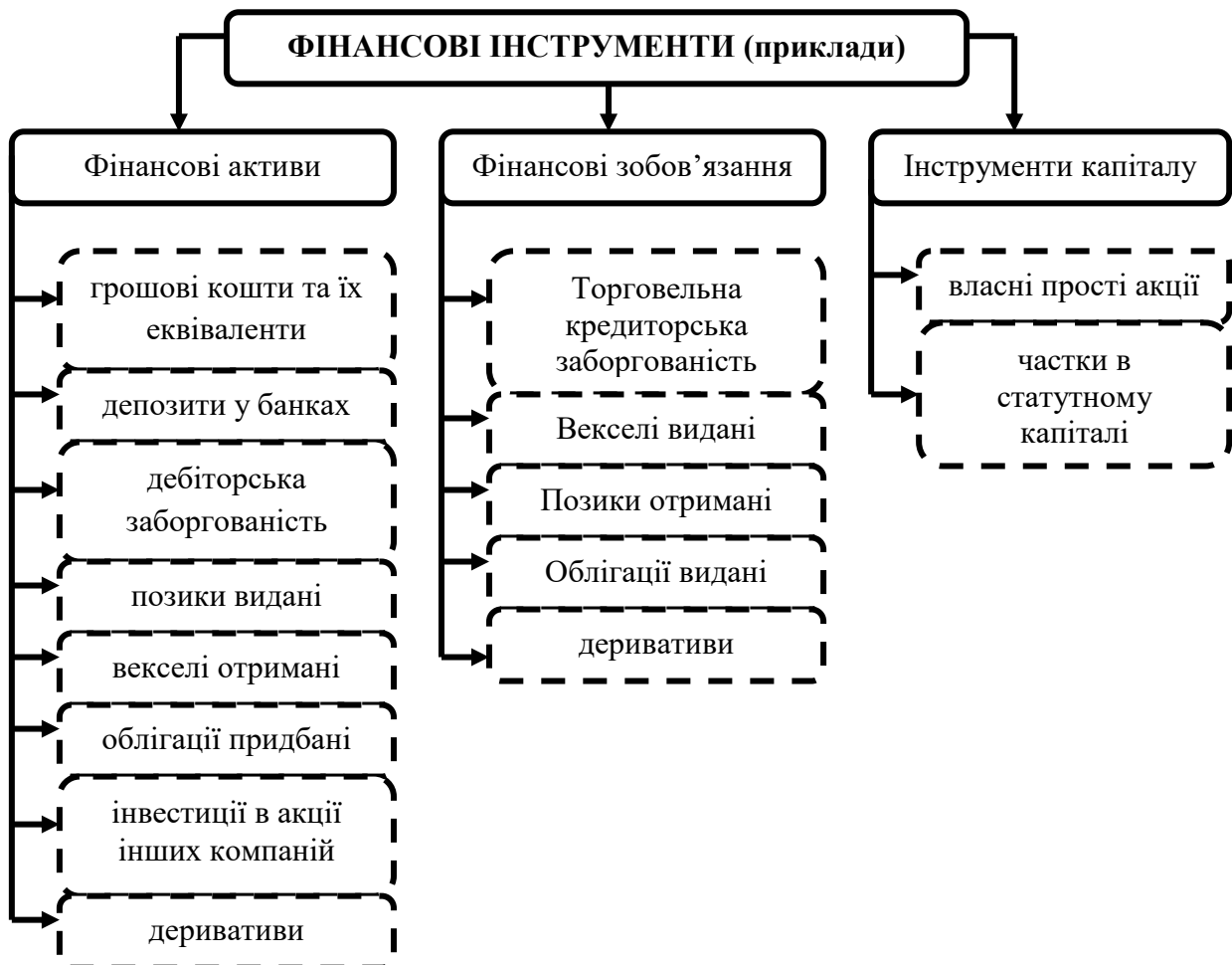

Рис. 7.1.1. Приклади фінансових інструментів

7.2. Recognition, assessment and presentation of information on financial assets, financial liabilities and equity instruments in the financial statements

Financial assets and financial liabilities are initially recognized at their fair value plus (for financial assets) minus (for financial liabilities) transaction costs directly attributable to the acquisition of a financial asset or financial liability [IFRS 9, п. 5.1.1].

For financial instruments designated at fair value through profit or loss, transaction costs are not included in the original cost..

Paragraph 8 of IFRS 7 provides for three categories of financial assets, to each of which applies its rules for valuation and recognition of profits and losses:

by depreciated value;

by fair value with a reflection of the revaluation outturn in the total income;

by fair value through profit or loss, as reflected in the revaluation gains

(Figure 7.2.1).

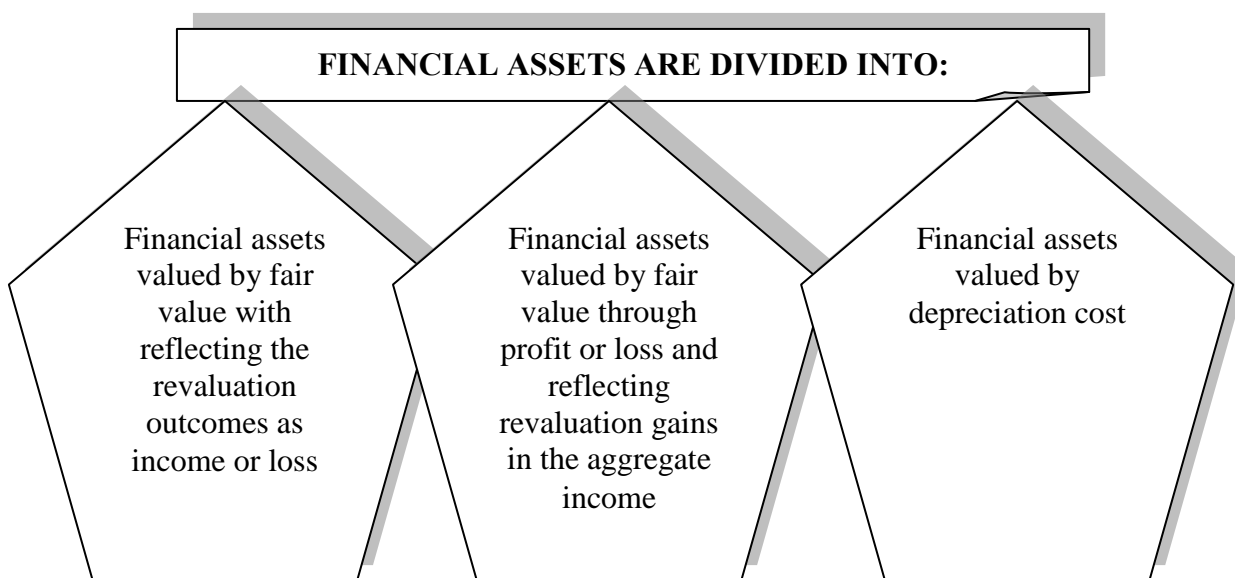

Fig. 7.2.1. Categories of financial assets [IFRS 7, § 8]

Fair value is the price that would be obtained for selling an asset or paid for the transfer of a liability in a normal transaction between market participants at the valuation date [IAS 32, § 11].

Financial assets held for trading are classified as financial assets, estimated at fair value with a reflection of the revaluation outcomes as income or loss [IAS 39, § 9].

7.2. *Визнання, оцінка та подання у фінансовій звітності інформації про фінансові активи, фінансові зобов'язання та інструменти капіталу*

Фінансові активи та фінансові зобов'язання первісно визнаються за їх справедливою вартістю плюс (для фінансових активів) мінус (для фінансових зобов'язань) витрати на операцію, що прямо відносяться на придбання фінансового активу чи фінансового зобов'язання [МСФЗ 9, п. 5.1.1].

Для фінансових інструментів, що оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки у прибутку або збитку, витрати на операцію не включаються до первісної вартості .

МСФЗ 7 § 8 передбачає три категорії фінансових активів, до кожного з яких застосовуються свої правила оцінки та визнання прибутків та збитків:

за амортизованою вартістю;

за справедливою вартістю з відображенням результату переоцінки у сукупному доході;

за справедливою вартістю з відображенням результатів переоцінки як прибутку або збитку (рис. 7.2.1).

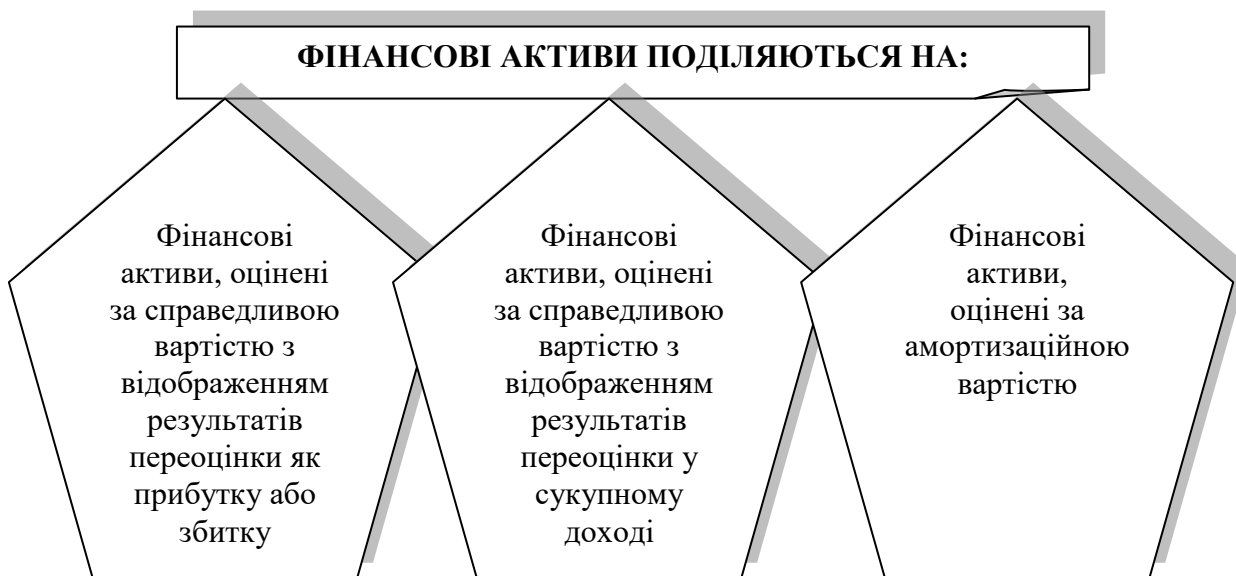

Рис. 7.2.1. Категорії фінансових активів [МСФЗ 7, § 8]

Справедлива вартість - це ціна, що була б отримана за продаж активу або сплачена за передачу зобов'язання у звичайній операції між учасниками ринку на дату оцінки [МСБО 32, § 11].

До фінансових активів, оцінених за справедливою вартістю з відображенням результатів переоцінки як прибутку або збитку, відносяться фінансові активи, утримувані для торгівлі [МСБО 39, § 9].

Financial asset or financial liability at fair value with a reflection of revaluation as a profit or loss are financial asset or a financial liability that satisfies any of these conditions:

are classified as held for sale if: acquired or created primarily for the purpose of selling or redeeming in the near future; at initial recognition, is part of a portfolio of identified financial instruments that are managed together and for which there is evidence of the latest actual scheme of short-term profit, is a derivative (except for a derivative that is a financial guarantee contract or a designated and effective hedging instrument);

after the initial recognition, he is appointed by the entity as estimated at fair value with a reflection of revaluation as a profit or loss [IAS 39, § 9].

Financial asset is measured by depreciated cost, if the following conditions are met simultaneously:

an asset is held in a business model whose purpose is to hold assets for raise contractual cash funds;

the contractual terms of a financial asset include certain cash flows that are only repayment of the principal amount and payment of interest on the outstanding principal amount (Figure 7.2.2).

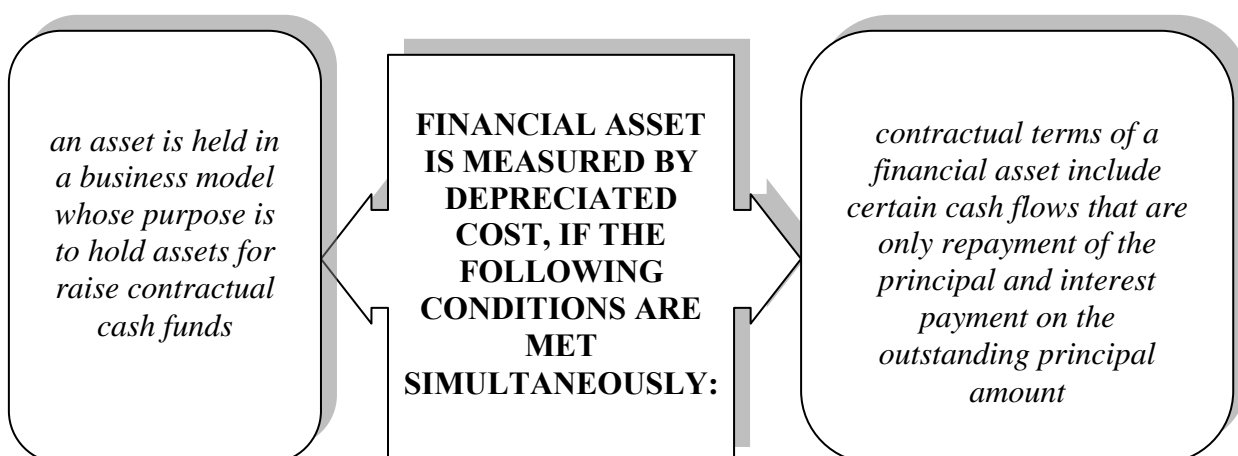

Fig. 7.2.2. Terms of evaluation of financial asset by depreciation cost [IAS 39, § 9]

Financial assets measured at amortized cost include financial assets held to maturity, that is, they have a maturity date. These financial assets include, in particular: deposits with banks; bills received; loans issued; bonds purchased; receivables (including trade receivables).

In addition to the above methods for evaluating financial assets, the following methods of estimation, such as:

loans and receivables, which should be measured at amortized cost, using the effective interest method;

Фінансовий актив або фінансове зобов'язання за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку - це фінансовий актив або фінансове зобов'язання, які задовольняють будь-яку з таких умов:

класифікуються як утримувані для продажу, якщо: придбані або створені в основному з метою продажу або викупу в близькому майбутньому; при первісному визнанні є частиною портфеля ідентифікованих фінансових інструментів, якими управляють разом та щодо яких існують свідчення останньої фактичної схеми отримання короткострокового прибутку, є похідним інструментом (за винятком похідного інструмента, який є контрактом фінансової гарантії або призначеним інструментом та інструментом ефективного хеджування);

після первісного визнання він призначається суб'єктом господарювання як оцінений за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку [МСБО 39, § 9].

Фінансовий актив оцінюють за амортизованою собівартістю, якщо одночасно виконуються такі умови:

актив утримують у моделі бізнесу, мета якої - утримування активів для збирання контрактних грошових коштів;

контрактні умови фінансового активу передбачають у певні дати надходження грошових потоків, які є лише погашенням основної суми та сплатою відсотків на непогашену основну суму (рис. 7.2.2).

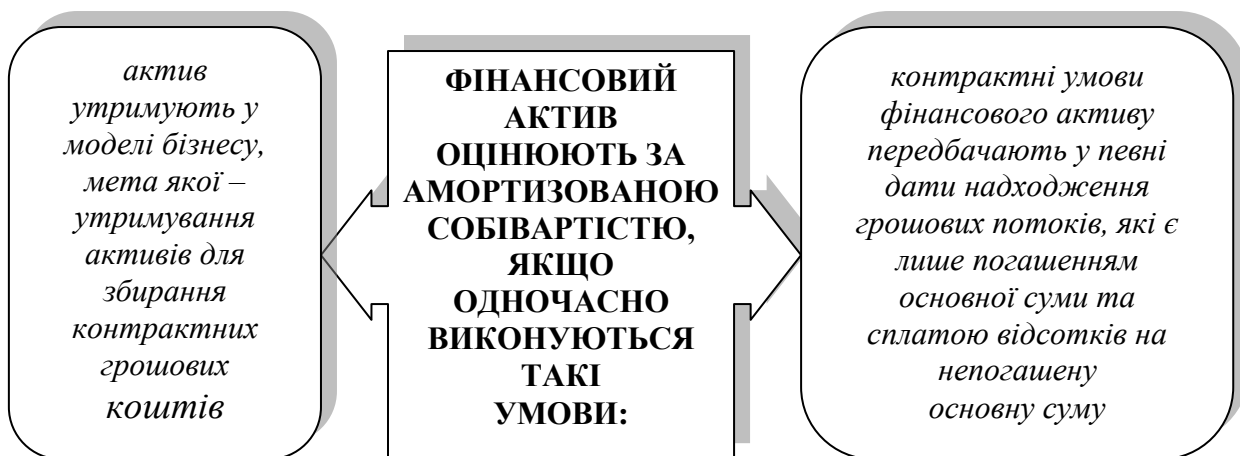

Рис. 7.2.2. Умови оцінювання фінансового активу за амортизаційною собівартістю [МСБО 39, § 9]

До фінансових активів, оцінених за амортизованою собівартістю, належать фінансові активи, які утримуються до погашення, тобто мають граничний термін погашення. До таких фінансових активів належать, зокрема: депозити у банках; векселі отримані; позики видані; облігації придбані; дебіторська заборгованість (включаючи торговельну дебіторську заборгованість).

Крім, вищенаведених методів оцінки фінансових активів додатково застосовують такі способи оцінки, як:

позики та дебіторська заборгованість, що їх слід оцінювати за амортизованою собівартістю, застосовуючи метод ефективного відсотка;

investments that held to maturity, which should be measured at depreciated cost, using the effective interest method;

investments into equity capital instruments, which have no market price for active market quotations whose fair value cannot be reliably measured, and derivative instruments indexed for equity instruments that are not quoted and payable when making these instruments, should be measured at cost [IAS 39, § 46].

The main terms relating to depreciated cost are given in Table 7.2.1.

Table 7.2.1

The main terms relating to depreciated cost [IAS 39, § 9]

Term	Definition
Depreciated cost of a financial asset or financial liability	The amount at which the financial asset or liability is valued at initial recognition minus the payment of principal, plus (or minus) accumulated depreciation of any difference between this original amount and the redemption amount using the effective interest method and minus any reduction (directly or through the use of the reserve account) as a result of depreciation or impossibility of encashment
Costs of operation	Additional costs directly related to the acquisition, issue or retirement of a financial asset or financial liability
Additional costs	Costs that would not have occurred if the entity did not acquire, dispose of, or have not implemented a financial instrument
Effective interest method	The method of calculating the depreciated cost of a financial asset or financial liability (or a group of financial assets or financial liabilities) and the distribution of income or expense from interest for the relevant period
Effective interest rate	The rate that accurately discounts pre-estimated future payments or cash funds inflows over the expected life of the financial instrument and, if appropriate, in a shorter period to the net carrying amount of the financial asset or financial liability. In calculating the effective interest rate, an entity shall pre-evaluate cash flows, taking into account all terms of a financial instrument contract, but should not consider future losses from loans. The calculation includes all fees and additional fees charged or received by the parties to the contract that are an integral part of the effective interest rate, transaction costs and all other premiums or discounts. There are assumptions that cash flows and expected life of a group of similar financial instruments can be measured reliably. However, in those rare cases where it is impossible to reliably measure cash flows or the expected life of a financial instrument (or group of financial instruments), an entity should use contractual cash flows for the entire contractual maturity of a financial instrument (or group of financial instruments)

інвестиції, утримувані до погашення, що їх слід оцінювати за амортизованою собівартістю, застосовуючи метод ефективного відсотка;

інвестиції в інструменти власного капіталу, які не мають ринкової ціни котирування на активному ринку і справедливу вартість яких не можна достовірно оцінити, та похідні інструменти, індексовані стосовно таких інструментів власного капіталу, які не котируються та мають погашатися при прийнятті цих інструментів, що їх слід оцінювати за собівартістю [МСБО 39, § 46].

Основні терміни, що стосуються амортизованої собівартості, наведено у табл. 7.2.1.

Таблиця 7.2.1

**Основні терміни, що стосуються амортизованої собівартості
[МСБО 39, § 9]**

Термін	Визначення
Амортизована собівартість фінансового активу або фінансового зобов'язання	Сума, за якою фінансовий актив чи зобов'язання оцінюється при первісному визнанні, мінус виплати основної суми, плюс (або мінус) накопичена амортизація будь-якої різниці між цією первісною сумою та сумою погашення із застосуванням методу ефективного відсотка та мінус будь-яке зменшення (прямо чи через застосування рахунку резервів) унаслідок зменшення корисності або неможливості інкасації
Витрати на операцію	Додаткові витрати, які прямо відносяться до придбання, випуску або вибуття фінансового активу чи фінансового зобов'язання
Додаткові витрати	Витрати, які не відбулися б, якщо суб'єкт господарювання не придбав, не випустив або не реалізував фінансовий інструмент
Метод ефективного відсотка	Метод обчислення амортизованої собівартості фінансового активу або фінансового зобов'язання (або групи фінансових активів чи фінансових зобов'язань) та розподілу доходу чи витрат від відсотків на відповідний період
Ефективна ставка відсотка	Ставка, яка точно дисконтує попередньо оцінені майбутні платежі або надходження грошових коштів протягом очікуваного строку дії фінансового інструмента та, якщо доцільно, протягом коротшого періоду до чистої балансової вартості фінансового активу чи фінансового зобов'язання. Обчислюючи ефективну ставку відсотка, суб'єкт господарювання має попередньо оцінити грошові потоки, враховуючи всі умови контракту про фінансовий інструмент, але не повинен розглядати майбутні збитки від кредитів. Обчислення включає всі гонорари та додаткові комісійні збори, сплачені або отримані сторонами контракту, які є невід'ємною частиною ефективної ставки відсотка, витрати на операції та всі інші премії чи дисконти. Є припущення, що грошові потоки та очікуваний строк дії групи подібних фінансових інструментів можна достовірно оцінити. Проте в тих рідкісних випадках, коли неможливо достовірно оцінити грошові потоки або очікуваний строк дії фінансового інструмента (або групи фінансових інструментів), суб'єктові господарювання слід використовувати контрактні грошові потоки за весь контрактний строк фінансового інструмента (або групи фінансових інструментів)

Financial liabilities are divided into:

financial liabilities measured by the depreciated cost;

financial liabilities measured at fair value with a revaluation surplus recognized as profit or loss;

other [IFRS 9, § 4.2].

Accounting of financial liabilities measured at depreciated cost that is similar to the accounting for financial assets measured at depreciated cost. As for financial assets, financial liabilities measured by the depreciated cost include financial liabilities that held to maturity. The only difference is that, at initial recognition of financial liabilities measured at depreciated cost, the direct costs associated with the emergence of such financial liabilities are deducted from the amount of their fair value.

The valuation of financial assets and financial liabilities after initial recognition is presented in Table 7.2.2.

Table 7.2.2

**The valuation of financial assets and financial liabilities
after initial recognition**

Category	Method of evaluation	Reflection of changes in book value	Verification concerning the diminution of utility (availability, objective evidence)
Financial assets at fair value with a reflection of the revaluation of profits and losses	Fair value	Profits and losses	No
Loans and receivables	Depreciation cost	Profits and losses	Yes
Investments held to maturity	Depreciation cost	Profits and losses	Yes
Financial assets available for sale	Fair value	Equity capital	Yes
Financial liabilities at fair value with a reflection of the revaluation of profits and losses	Fair value	Profits and losses	X
Other financial liabilities	Depreciation cost	Profits and losses	X
Debt instruments (held for receipt contractual cash flows)	Depreciation cost	Profits and losses	Yes
Capital instruments	Fair value	Profits and losses	Yes

The calculation of the depreciation cost of a financial asset or liability is shown in Figure 7.2.3.

Фінансові зобов'язання поділяються на:

фінансові зобов'язання, оцінені за амортизованою собівартістю;
фінансові зобов'язання, оцінені за справедливою вартістю з відображенням результату переоцінки як прибутку або збитку;
інші [МСФЗ 9, § 4.2].

Облік фінансових зобов'язань, оцінених за амортизованою собівартістю, аналогічний обліку фінансових активів, оцінених за амортизованою собівартістю. Як і для фінансових активів, до фінансових зобов'язань, оцінених за амортизованою собівартістю, відносяться фінансові зобов'язання, що утримуються до погашення. Відмінність лише в тому, що при первісному визнанні фінансових зобов'язань, оцінених за амортизованою собівартістю, із суми їх справедливої вартості вираховуються прямі витрати, пов'язані з виникненням таких фінансових зобов'язань.

Оцінка фінансових активів і фінансових зобов'язань після первісного визнання представлена у табл. 7.2.2.

Таблиця 7.2.2

Оцінка фінансових активів і фінансових зобов'язань після первісного визнання

Категорія	Метод оцінки	Відображення змін у балансовій вартості	Перевірка щодо зменшення корисності (наявності, об'єктивні свідчення)
Фінансові активи за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки у складі прибутків і збитків	Справедлива вартість	Прибутки та збитки	Ні
Позики та дебіторська заборгованість	Амортизаційна вартість	Прибутки та збитки	Так
Інвестиції, утримані до погашення	Амортизаційна вартість	Прибутки та збитки	Так
Фінансові активи, доступні для продажу	Справедлива вартість	Власний капітал	Так
Фінансові зобов'язання за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки у складі прибутків і збитків	Справедлива вартість	Прибутки та збитки	Х
Інші фінансові зобов'язання	Амортизаційна вартість	Прибутки та збитки	Х
Боргові інструменти (утримуються для отримання контрактних грошових потоків)	Амортизаційна вартість	Прибутки та збитки	Так
Інструменти капіталу	Справедлива вартість	Прибутки та збитки	Так

Розрахунок амортизаційної вартості фінансового активу чи зобов'язання наведений на рис. 7.2.3.

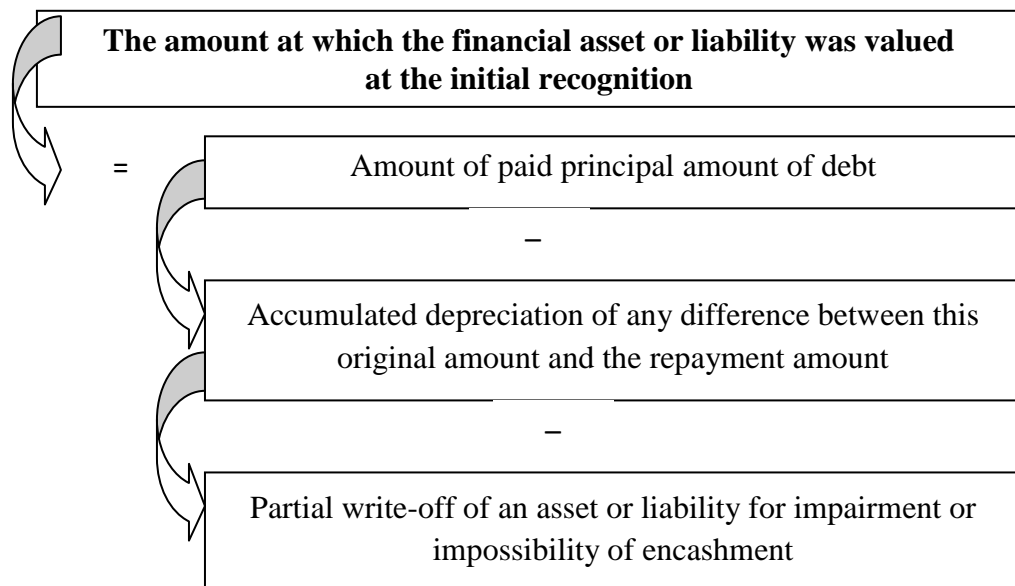

Fig. 7.2.3. Calculation of the depreciation cost of a financial asset or liability

An entity shall disclose the book value of financial assets and financial liabilities:

which are identified as held for sale;

other financial assets and financial liabilities that are not identified as available for sale but not determined by the entity when initially recognized as financial assets and financial liabilities at fair value with a reflection of revaluation in profit and loss.

For a financial asset that is measured at cost or depreciation cost, the reason for reclassification should be disclosed.

Offsetting a financial asset and a financial liability are not exercised if:

several different financial instruments are used to perform functions of one financial instrument (that is, «a synthetic instrument»);

financial assets and financial liabilities arise from financial instruments that are exposed to the same underlying risk (for example, assets and liabilities in a forward contracts or other derivatives portfolio) but related to different counterparties;

financial or other assets are transferred as collateral under financial liabilities without the right of recourse;

financial assets are transferred to a creditor's management of the debtor to fulfill liabilities without the creditor accepting these assets in order to repay the debt (for example, the establishment of a repayment fund);

it is expected that liabilities arising out of loss events will be reimbursed by a third party as a result of claiming in accordance with the terms of the insurance contract [IAS 32, § 49].

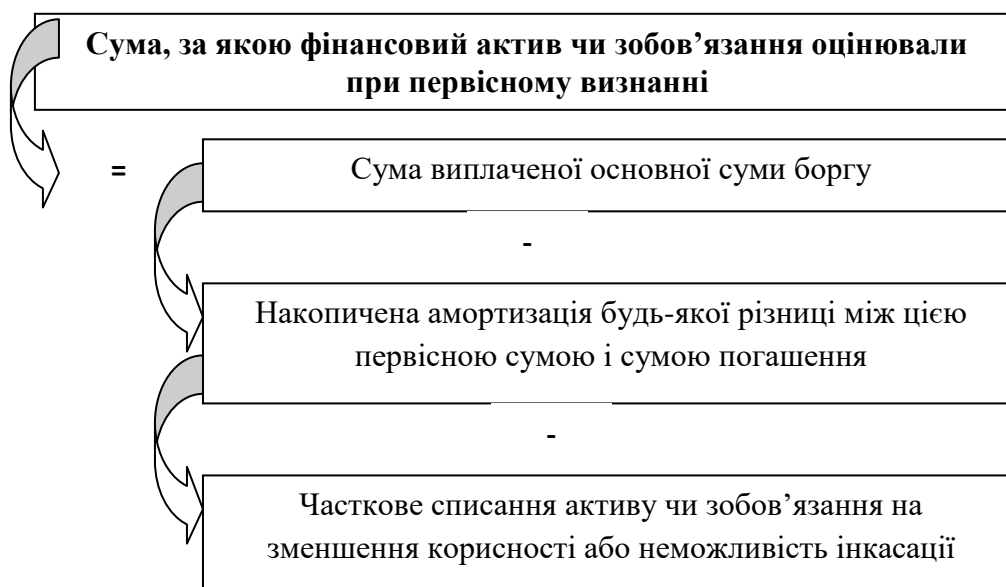

Рис. 7.2.3. Розрахунок амортизаційної вартості фінансового активу чи зобов'язання

Суб'єкт господарювання має розкривати балансову вартість фінансових активів і фінансових зобов'язань:

які ідентифіковані як утримувані для продажу;

інших фінансових активів і фінансових зобов'язань, які не ідентифіковані як призначені для продажу, але не визначені суб'єктом господарювання під час первісного визнання як фінансові активи і фінансові зобов'язання за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки у складі прибутку та збитку.

Для фінансового активу, який оцінено за собівартістю або амортизаційною вартістю, слід розкривати причину пере класифікації.

Згортання фінансового активу та фінансового зобов'язання не здійснюється, якщо:

кілька різних фінансових інструментів застосовуються для виконання функцій одного фінансового інструмента (тобто, «синтетичного інструмента»);

фінансові активи та фінансові зобов'язання виникають від фінансових інструментів, які наражаються на той самий основний ризик (наприклад, активи та зобов'язання у портфелі форвардних контрактів або інших похідних інструментів), але пов'язані з різними контрагентами;

фінансові або інші активи передаються як застава під фінансові зобов'язання без права регресу;

фінансові активи передаються в довірче управління дебітором для виконання зобов'язань без прийняття кредитором цих активів з метою погашення заборгованості (наприклад, створення фонду погашення);

очікується, що зобов'язання, які виникають унаслідок подій, що призводять до збитків, будуть відшкодовані третьою стороною в результаті висування вимоги відповідно до умов страхового контракту [МСБО 32, § 49].

Termination of recognition is the exclusion of a previously recognized financial asset or financial liability from the Statement of financial position of an entity [IAS 39, § 9].

Recognition of a financial asset is terminated when:

the term of contractual rights to receive cash flows from a financial asset expires;

the entity transfers the financial asset and this transfer meets the criteria for termination of recognition [IAS 39, § 17].

Criteria for termination of recognition:

the entity mainly transfers all risks and rewards of ownership of the financial asset;

an entity has lost control over a financial asset [IAS 39, § 20].

Financial liability is deducted from the Statement of financial position of an entity when it is repaid, that is, when the liability specified in the contract is executed, canceled or expires [IAS 39, § 39].

When initially recognized, an entity may make a choice as to the presentation of changes in the fair value of investments in an equity instrument (which is not held for trading) **in other aggregate income.** Subsequently, this method of accounting is not subject to change.

If an entity makes a decision about accounting for changes in the fair value of an investment in other comprehensive income, then it recognizes in the profit or loss dividends from such an investment.

Subsequently, changes in the value of investments in shares (shares) that were reflected in other comprehensive income are not transferred to the Profit and Loss Statement.

IFRS 9 allows for equity investments, which are not quoted on the market, are accounted for at cost.

At the same time, the standard determines circumstances that may indicate that the cost does not reflect the fair value of the investment. To such circumstances, in particular, belong:

a significant change in the performance of the investment object compared to budgets, plans or control indicators;

the changes in expectation that the control technical indicators of the products of the investment object will be achieved;

a significant changes in the market for shares of an investment object or its products;

a significant changes in the global economy or the economic environment in which the investment object operates;

a significant changes in the performance of similar entities or in the estimates provided by the market as a whole;

an internal issues of an investment object such as fraud, commercial disputes, litigation, change management or strategy;

evidence of additional issue of shares, etc.

Припинення визнання - це виключення раніше визнаного фінансового активу або фінансового зобов'язання зі Звіту про фінансовий стан суб'єкта господарювання [МСБО 39, § 9].

Визнання фінансового активу припиняється тоді, коли:

закінчується строк дії контрактних прав на отримання грошових потоків від фінансового активу;

суб'єкт передає фінансовий актив і ця передача відповідає критеріям для припинення визнання [МСБО 39, § 17].

Критерії для припинення визнання:

суб'єктом господарювання передаються переважно всі ризики та винагороди від володіння фінансовим активом;

суб'єкт господарювання втратив контроль над фінансовим активом [МСБО 39, § 20].

Фінансове зобов'язання вилучається зі Звіту про фінансовий стан суб'єкта господарювання тоді, коли його погашають, тобто коли зобов'язання, визначене у контракті, виконано, анульовано або строк його дії закінчується [МСБО 39, § 39].

При первісному визнанні суб'єкт господарювання може зробити вибір щодо подання змін справедливої вартості інвестиції в інструмент капіталу (який не утримується для торгівлі) в іншому сукупному доході. В подальшому цей метод обліку зміні не підлягає.

Якщо суб'єкт господарювання приймає рішення про облік зміни справедливої вартості інвестиції в іншому сукупному доході, то воно визнає у прибутку або збитку дивіденди від такої інвестиції.

У подальшому зміні вартості інвестиції в акції (частки), що були відображені в іншому сукупному доході, у Звіт про прибутки і збитки не переносяться.

МСФЗ 9 дозволяє інвестиції в акції, що не котируються на ринку, обліковувати за собівартістю.

Водночас стандарт визначає обставини, які можуть свідчити, що собівартість не відображає справедливую вартість інвестиції. До таких обставин, зокрема, належать:

значна зміна у показниках діяльності об'єкта інвестування порівняно з бюджетами, планами або контрольними показниками;

зміни в очікуванні того, що будуть досягнуті контрольні технічні показники продукції об'єкта інвестування;

значні зміни на ринку для акцій об'єкта інвестування або його продуктів;

значні зміни у глобальній економіці або економічному середовищі, у якому функціонує об'єкт інвестування;

значні зміни у показниках діяльності подібних суб'єктів господарювання або в оцінках, що їх надає ринок у цілому;

внутрішні проблеми об'єкта інвестування, такі як шахрайство, комерційні спори, судові справи, зміни управління або стратегії;

свідчення про додатковий випуск акцій, тощо.

In such cases, an entity shall measure the fair value of the financial investment in equity instruments and depart from the measurement at cost.

IAS 39, § 85 allows the application of hedge accounting. In accordance with this standard, a **hedging instrument** should be understood as *an intended non-derivative or non-derivative financial liability which fair value (or cash flows from) is expected to coincide with the change in the fair value of the designated hedged item, or (only for hedging the risk of changes in the exchange rates of foreign currencies) is designated as a non-derivative financial asset or non-derivative financial liability whose fair value (or cash flows from) cash flows from it* [IAS 39, § 9].

Hedging facility is *an asset, a liability, a hard transaction, a highly probable forecast transaction, or a net investment in a foreign operation that impacts an entity to changes in the fair value or future cash flows; is defined as hedging* [IAS 39, § 9].

In accordance with IAS 39, § 86, there are **three types of hedge accounting**:

Fair Value Hedges: the risk being hedged in a fair value hedge is a change in the fair value of an asset or a liability. For examples, changes in fair value may arise through changes in interest rates (for fixed-rate loans), foreign exchange rates, equity prices or commodity prices;

Cash Flows Hedges: the risk being hedged in a cash flow hedge is the exposure to variability in cash flows that is attributable to a particular risk and could affect the income statement. Volatility in future cash flows will result from changes in interest rates, exchange rates, equity prices or commodity prices;

Hedges of net investment in a foreign operation: an entity may have overseas subsidiaries, associates, joint ventures or branches («foreign operations»). It may hedge the currency risk associated with the translation of the net assets of these foreign operations into the group's currency. IAS 39 permits hedge accounting for such a hedge of a net investment in a foreign operation.

The hedge relationship are qualified for hedge accounting if all of the following conditions are met:

at the beginning of the hedge there is an official appointment and documentation on the hedging relationship, the purpose of risk management by the entity and the strategy of hedging guarantees;

it is expected that hedging will be highly effective in achieving the collapse of changes in the fair value or cash flows related to hedging of a risk that does not contradict the originally documented risk management strategy for these particular hedge relationship;

У таких випадках суб'єкт господарювання повинен оцінити справедливу вартість фінансової інвестиції в інструменти капіталу і відійти від оцінки за собівартістю.

МСБО 39, § 85 дозволяє застосовувати облік хеджування. Відповідно до цього стандарту під **інструментом хеджування** слід розуміти *призначений похідний або (лише для хеджування ризику змін курсів обміну іноземних валют) призначений непохідний фінансовий актив або непохідне фінансове зобов'язання, справедлива вартість якого (або грошові потоки від якого), за очікуванням, згортатимуться зі змінами справедливої вартості призначеного об'єкта хеджування або грошових потоків від нього* [МСБО 39, § 9].

Об'єкт хеджування - *це актив, зобов'язання, тверда угода, високоїмовірна прогнозована операція або чиста інвестиція в закордонну господарську одиницю, що піддає суб'єкт господарювання ризику змін справедливої вартості або майбутніх грошових потоків; визначається як хеджування* [МСБО 39, § 9].

Відповідно МСБО 39, § 86, існує три типи відносин хеджування:

хеджування справедливої вартості: ризик, що підлягає хеджуванню в хеджуванні справедливої вартості, – це зміна справедливої вартості активу або зобов'язання. Наприклад, зміни справедливої вартості можуть виникнути через зміни процентних ставок (для кредитів з фіксованою ставкою), курси іноземних валют, ціни на акції або ціни на сировинні товари;

хеджування грошових потоків: Ризик, який підлягає хеджуванню в хеджуванні грошових потоків, – це вплив змінної грошових потоків, що відноситься до певного ризику і може вплинути на звіт про прибутки та збитки. Настабільність майбутніх грошових потоків буде результатом змін процентних ставок, валютних курсів, цін на акції або цін на сировинні товари;

хеджування чистих інвестицій в іноземну операцію: суб'єкт господарювання може мати зарубіжні дочірні компанії, асоційовані компанії, спільні підприємства або філії («іноземні операції»). Він може хеджувати валютний ризик, пов'язаний з переведенням чистих активів цих іноземних операцій у валюту групи. МСБО 39 дозволяє обліку хеджування для такого хеджування чистої інвестиції в іноземну операцію

Відносини хеджування кваліфікуються для обліку хеджування, якщо виконуються всі із наведених далі умов:

на початку хеджування є офіційне призначення та документація про відносини хеджування, про мету управління ризиком з боку суб'єкта господарювання та стратегію гарантій щодо хеджування;

очікується, що хеджування буде високоефективним у досягненні згортання змін справедливої вартості або грошових потоків, які відносяться до хеджування ризику, що не суперечить первісно задокументованій стратегії управління ризиком для цих конкретних відносин хеджування;

at Cash Flows Hedges, the probability of a predicted transaction that is subject to hedging should be high and reflect the availability of cash flow changes that may ultimately affect profit or loss;

the hedge effectiveness can be measured reliably, that is, it is possible to reliably estimate the fair value or cash flows from the hedged item that is relevant to hedging the risk and the fair value of the hedging instrument;

the hedge is assessed on a continuous basis and is determined to have been highly effective over those financial reporting periods for which hedge was assigned [IAS 39, § 88].

Fair Value Hedges during the period should be accounted as follows:

the gain or loss on the revaluation of a fair value hedge instrument (for a hedge instrument) or a currency component of its carrying amount should be recognized in profit or loss;

the gain or loss on the hedged item that can be attributed to hedge the risk should adjusted the book value of the hedged item and recognized in profit or loss. This applies if the hedged item is evaluated in a different way at the cost. The recognition of a gain or loss that can be classified as a hedge risk is used in profit or loss if the hedged item is a financial asset available for sale [IAS 39, § 89].

Cash Flows Hedges is accounted as:

a separate component of equity capital that associated with a hedged item is adjusted to the lower of two estimates (in absolute terms): cumulative gain or loss on the hedging instrument from the beginning of the hedge, or a cumulative change in the fair value (present value) of the expected future cash flows from a hedged item from the beginning of hedging [IAS 39, § 96].

Cash Flows Hedges is used when a company expects to receive or spend funds, the specific amount of which may fluctuate, depending on any future conditions that the company cannot influence. In other words, the company has a risk or spend more money, or to get less.

When compiled by a business entity of annual or interim financial statements, **hedge effectiveness** is assessed, *which deals with the extent to which changes in the fair value or cash flows from a hedged item that can be attributed to hedging of a risk are offset by changes in the fair value or cash flows of a hedging instrument [IAS 39, § 9].*

An entity should disclose Cash Flows Hedges in the financial statements (Figure 7.2.4).

при хеджуванні грошових потоків імовірність прогнозованої операції, яка є об'єктом хеджування, має бути високою і відображати доступність змін грошових потоків, які можуть зрештою впливати на прибуток або збиток;

ефективність хеджування можна достовірно оцінити, тобто можна достовірно оцінити справедливу вартість або грошові потоки від об'єкта хеджування, які відносяться до хеджування ризику, та справедливу вартість інструмента хеджування;

хеджування оцінюється на безперервній основі і визначається, що воно було високоефективним протягом тих фінансових звітних періодів, для яких хеджування призначалося [МСБО 39, § 88].

Хеджування справедливої вартості протягом періоду слід обліковувати наступним чином:

прибуток або збиток від переоцінки інструмента хеджування справедливої вартості (для похідного інструмента хеджування) або валютного компонента його балансової вартості слід визнавати у прибутку чи збитку;

прибуток або збиток від об'єкта хеджування, які можна віднести до хеджування ризику, мають коригувати балансову вартість об'єкта хеджування і визнаватися у прибутку чи збитку. Це застосовується, якщо об'єкт хеджування оцінюють в інший спосіб за собівартістю. Визнання прибутку або збитку, які можна віднести до хеджованого ризику, застосовується у прибутку чи збитку, якщо об'єкт хеджування являє собою доступний для продажу фінансовий актив [МСБО 39, § 89].

Хеджування грошових потоків обліковується як:

окремий компонент власного капіталу, пов'язаний з об'єктом хеджування, коригується до нижчої з двох оцінок (в абсолютних величинах): кумулятивного прибутку або збитку за інструментом хеджування з початку хеджування, або кумулятивної зміни справедливої вартості (теперішньої вартості) очікуваних майбутніх грошових потоків від об'єкта хеджування з початку хеджування [МСБО 39, § 96].

Хеджування грошових потоків використовується, коли компанія очікує отримати або витратити кошти, конкретна сума яких може коливатися, залежно від будь-яких майбутніх умов, на які компанія не може впливати. Інакше кажучи, у компанії є ризик або витратити більше коштів, або отримати менше.

Під час складання суб'єктом господарювання річного або проміжного фінансового звіту оцінюється **ефективність хеджування**, під якою розглядають ступінь, до якого зміни справедливої вартості або грошових коштів від об'єкта хеджування, що їх можна віднести до хеджування ризику, згортаються внаслідок змін справедливої вартості або грошових потоків інструмента хеджування [МСБО 39, § 9].

Суб'єкт господарювання має надавати у фінансових звітах інформацію про хеджування грошових потоків (рис. 7.2.4).

IN THE FINANCIAL STATEMENTS, AN ENTITY SHOULD DISCLOSE SUCH INFORMATION ABOUT CASH FLOWS HEDGES:

periods when cash flows are expected to occur and when they are expected to affect the profit or loss;
a description of any predicted transaction to which hedge accounting has been used in the past, but which is expected to no longer occur;
the amount that recognized in other comprehensive income during the period;
the amount that was reclassified from equity capital into profit or loss for the period, indicating the amount included in each item in the statement of comprehensive income and loss;
the amount that was deducted from equity capital during the period and included in the original cost or other book value of a non-financial asset or non-financial liability, which acquisition or creation was hedged by a highly probable forecast transaction

Fig. 7.2.4. Disclosure by the entity of information about Cash Flows Hedges in the financial statements [IFRS 7, § 23]

7.3. Essence, classification and presentation in financial statements of derivative financial instruments

The definition of derivative financial instruments, their types, measurement at the time of recognition and subsequent changes is disclosed in IAS 39 «Financial Instruments: Recognition and Measurement» (further – IAS 39).

Derivative instrument is a financial instrument or other contract that has such characteristics:

its value is changed in response to changes in the established interest rate, financial instrument price, commodity price, exchange rate, price or interest rate index, credit or credit index, or a similar value variable, provided that in the case of a non-financial variable, this variable the value is not defined for the contract party (which is sometimes called the base one);

which does not require initial net investments or initial net investments less than those that would be required for other types of contracts that are expected to have a similar response to changes in market factors;

which is redeemed for the future date [IAS 39, § 9].

The most common derivative financial instruments are forward, futures contracts, swap contracts and options.

**У ФІНАНСОВИХ ЗВІТАХ СУБ'ЄКТ ГОСПОДАРЮВАННЯ
МАЄ РОЗКРИВАТИ ТАКУ ІНФОРМАЦІЮ ПРО
ХЕДЖУВАННЯ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ:**

періоди, коли очікується виникнення грошових потоків і коли очікується, що вони впливатимуть на прибуток або збиток;
опис будь-якої прогнозованої операції, до якої в минулому застосовували облік хеджування, але яка, за очікуванням, більше не відбудеться;
суму, що була визнана в іншому сукупному доході протягом періоду;
суму, що була перекласифікована із власного капіталу в прибуток або збиток за період, наводячи суму, включену в кожну статтю звіту про сукупні прибутки та збитки;
суму, що була вилучена із власного капіталу протягом періоду та включена в первісну собівартість чи іншу балансову вартість нефінансового активу або нефінансового зобов'язання, придбання чи виникнення якого було хеджованою високоюмовірною прогнозованою операцією

**Рис. 7.2.4. Розкриття суб'єктом господарювання
інформації про хеджування грошових потоків у фінансових звітів
[МСФЗ 7, § 23]**

7.3. Сутність, класифікація та подання у фінансовій звітності похідних фінансових інструментів

Визначення похідних фінансових інструментів, їх види, оцінку в момент визнання і подальших змін наведено у МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» (далі - МСБО 39).

Похідний інструмент - фінансовий інструмент або інший контракт, який має такі характеристики:

його вартість змінюється у відповідь на зміни встановленої ставки відсотка, ціни фінансового інструмента, товарної ціни, валютного курсу, індексу цін чи ставок, показника кредитного рейтингу чи індексу кредитоспроможності, або подібної змінної величини, за умови, що у випадку нефінансової змінної величини, ця змінна величина не є визначеною для сторони контракту (що його іноді називають базовим);

який не вимагає початкових чистих інвестицій або початкових чистих інвестицій, менших ніж ті, що були б потрібні для інших типів контрактів, які, за очікуванням, мають подібну реакцію на зміни ринкових факторів;

який погашається на майбутню дату [МСБО 39, § 9].

Найпоширенішими похідними фінансовими інструментами є **форвардні, ф'ючерні контракти, контракти «своп» та опіони.**

Forward contract is a contract for the purchase or sale of a commodity, a foreign currency or a financial instrument, on which delivery is carried out for a certain future date in advance specified in the contract price. Unlike futures, the forward is traded off-exchange, may have non-standard conditions, usually involves physical delivery of goods.

Futures contract is a contract for the purchase or sale of a certain number of securities or commodities in the future at a pre-agreed price. Unlike a forward contract, it is traded on a stock exchange, has standardized terms and usually does not provide for the physical supply of goods, that is, it is closed by the purchase of a compensating contract.

Option is a contract in exchange for payment of a certain amount (premium) that gives its owner the right (but not obligation) to sell or buy any financial instruments or goods at a fixed price within the stipulated term. Options are determined by financial assets or financial liabilities in the case of a contract between the buyer and seller.

The option that gives the right to sell, is an option «put», the option that gives the right to buy, is an option «call».

Swap is a contract for the exchange of one set of cash receipts into another, in particular: the interest rates of the currency, base rates or any combination thereof (not always financial in nature) for the future date.

IFRS 7 provides for disclosure of information in the financial statements concerning:

risk management and hedging;

terms and conditions of financial instruments;

interest rate risk;

credit risk;

fair value of financial instruments;

termination of recognition of financial instruments;

receiving and rendering of provision;

complex financial instruments;

financial assets and financial liabilities at fair value with reflection of revaluation in profit or loss;

reclassification of financial instruments;

depreciation;

non-payment and violation of funds or payment of the principal amount of the instrument, including installment payments and any repayment fund or similar claims;

declared rate or interest rate, dividends or other periodic income for the principal amount of the instrument, as well as determining the payout time;

collateral that held (for a financial asset) or transferred (for a financial liability);

currency, in which the proceeds or payments are required (relative to the instrument in respect of which the movement of cash is determined in a currency other than the currency, the entity's accounts);

Форвардний контракт - контракт на купівлю чи продаж товару, іноземної валюти або фінансового інструменту, за яким поставка здійснюється на певну майбутню дату за наперед обумовленою в контракті ціною. На відміну від ф'ючерсу, форвард торгується поза біржою, може мати нестандартні умови, зазвичай передбачає фізичне постачання товару.

Ф'ючерсний контракт - контракт на купівлю чи продаж певної кількості цінних паперів або товару в майбутньому за заздалегідь узгодженою ціною. На відміну від форвардного контракту, він торгується на біржі, має стандартизовані умови та зазвичай не передбачає фізичного постачання товару, тобто закривається купівлею компенсуючого контракту.

Опціон - контракт в обмін на сплату певної суми (премії), що надає своєму власникові право (але не зобов'язання) продати чи купити будь-які фінансові інструменти або товари за фіксованою ціною протягом обумовленого строку. Опціони визначаються фінансовими активами або фінансовими зобов'язаннями у разі укладання договору між покупцем та продавцем.

Опціон, який надає право продажу, є опціон «put», опціон який надає право купівлі, є опціон «call».

Своп - це контракт на обмін одного набору грошових надходжень на інший, зокрема: відсоткові ставки валюти, базові ставки або будь-які їх комбінації (не завжди фінансові за сутністю) на майбутню дату.

МСФЗ 7 передбачає розкриття у фінансових звітах інформації щодо:

- управління ризиком і хеджування;*
- строків та умов фінансових інструментів;*
- відсоткового ризику;*
- кредитного ризику;*
- справедливої вартості фінансових інструментів;*
- припинення визнання фінансових інструментів;*
- отримання й надання забезпечення;*
- складних фінансових інструментів;*
- фінансових активів і фінансових зобов'язань за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку;*
- перекласифікацію фінансових інструментів;*
- зменшення корисності;*
- неплатежів і порушень коштів або виплат основної суми інструменту, включаючи виплати в розстрочку та будь-який фонд погашення або подібні вимоги;*
- оголошеної ставки або величини відсотка, дивідендів чи іншого періодичного доходу на основну суму інструменту, а також визначення часу виплат;*
- застави, яка утримується (для фінансового активу) або передається (для фінансового зобов'язання);*
- валюти, в якій вимагається проводити надходження або виплати (щодо інструменту, стосовно якого рух грошових коштів визначається в іншій валюті, ніж валюта, звітності суб'єкта господарювання);*

items of income from interest and expenses on interest, as well as gains and losses related to financial assets and financial liabilities, whether they are included in profit or loss or are reflected as a separate component of equity capital;

nature and amount of any impairment loss on a financial asset recognized in profit or loss.

Questions for knowledge control

1. How to discover the concept of financial instruments?
2. In what cases, a financial asset and a financial liability should be recognized in the Statement of Financial Position?
3. How to evaluate financial assets and liabilities at the time of their initial recognition?
4. What estimates are used for financial instruments for reflection in the reporting?
5. What is hedging and what is the purpose for which it is used?
6. What is effective hedging?
7. How are financial instruments classified when reflected in the Statement of financial position?
8. What information about financial instruments is presented in the financial statements?

статті доходу від відсотка та витрат на відсоток, а також прибутків і збитків, пов'язаних із фінансовими активами й фінансовими зобов'язаннями, незалежно від того, чи включені вони до складу прибутку або збитку або відображені як окремий компонент власного капіталу; характеру і суми будь-якого збитку від зменшення фінансового активу, визнаного у складі прибутку або збитку.

Питання для контролю знань

1. Як слід розкрити поняття фінансових інструментів?
2. У яких випадках фінансовий актив та фінансове зобов'язання слід визнавати у Звіті про фінансовий стан?
3. Як здійснюють оцінку фінансових активів та зобов'язань на момент їх початкового визнання?
4. Які оцінки використовують для фінансових інструментів для відображення у звітності?
5. Що таке хеджування та з якою метою його використовують?
6. Що таке ефективне хеджування?
7. Як класифікуються фінансові інструменти при відображенні у Звіті про фінансовий стан?
8. Яку інформацію про фінансові інструменти викладають у фінансовій звітності?

THEME 8
RECOGNITION, MEASUREMENT AND
DISCLOSURE IN THE INVESTOR'S FINANCIAL
STATEMENTS OF INVESTMENTS IN JOINTLY
CONTROLLED ASSETS, OPERATIONS AND THE ENTERPRISES

Lecture plan 8

- 8.1. Investments in associates and joint ventures.
- 8.2. Consolidation of reporting.
- 8.3. Business combinations.

Mini-lexicon: *associate enterprise, goodwill, a subsidiary enterprise, consolidated financial statements, consolidation of financial statements, control, parent enterprise, method of merger, acquisition method, equity method, merger, joint control, joint venture, joint operation, significant influence.*

Recommended literature: 1-4, 6, 8, 11-13, 16-17, 22-25

8.1. Investments in associates and joint ventures

The procedure for accounting for investments in associates and the application of the equity method in accounting for investments in associates and joint ventures is regulated by IAS 28 «Investments in Associates and Joint Ventures» (further – IAS 28).

Associated enterprise *is an entity to which the investor has significant influence* [IAS 28, § 3].

Subsidiary enterprise *is an entity, which controlled by another entity* [IFRS 10].

Significant influence *is the powers to participate in making decisions on the financial and operating policies of the investment object, but not control or joint control of such policies* [IAS 28, § 3].

Existence of significant influence is determined if the investor owns, directly or indirectly, 20% or more of the voting rights in the investment object, and it is presumed that the investor has a significant effect until the opposite is clearly demonstrated. On the contrary, if the investor owns (directly or indirectly through subsidiaries) less than 20% of the voting rights in the investment object, then it is assumed that the investor has no significant effect until such exposure is clearly demonstrated [IAS 28, § 5].

Evidence of availability of significant influence of the investor is one or more of these facts, including: representation on the board of directors or in a similar governing body of the investment object; participation in policy development processes, including participation in decision making on dividends or other benefits; substantial transactions between an entity and its investment objects; exchange of management personnel; or providing the necessary technical information [IAS 28, § 6].

ТЕМА 8

ВИЗНАННЯ, ОЦІНКА ТА ВІДОБРАЖЕННЯ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ ІНВЕСТОРА ІНВЕСТИЦІЙ В СПІЛЬНО КОНТРОЛЬОВАНІ АКТИВИ, ОПЕРАЦІЇ ТА ПІДПРИЄМСТВА

План лекції 8

- 8.1. Інвестиції в асоційовані та спільні підприємства.
- 8.2. Консолідація звітності.
- 8.3. Об'єднання бізнесу.

Міні-лексикон: *асоційоване підприємство, гудвіл, дочірне підприємство, консолідована звітність, консолідація фінансової звітності, контроль, материнське підприємство, метод злиття, метод придбання, метод участі в капіталі, об'єднання, спільний контроль, спільна діяльність, спільна операція, суттєвий вплив.*

Рекомендована література: 1-4, 6, 8, 11-13, 16-17, 22-25

8.1. Інвестиції в асоційовані та спільні підприємства

Порядок обліку інвестицій в асоційовані підприємства та застосування метода участі у капіталі при обліку інвестицій в асоційовані та спільні підприємства регулюється МСБО 28 «Інвестиції в асоційовані та спільні підприємства» (далі - МСБО 28).

Асоційоване підприємство - це суб'єкт господарювання, на який інвестор має суттєвий вплив [МСБО 28, § 3].

Дочірнє підприємство (subsidiary) - суб'єкт господарювання, який контролюється іншим суб'єктом господарювання [МСФЗ 10].

Суттєвий вплив - це повноваження брати участь у прийнятті рішень з фінансової та операційної політики об'єкта інвестування, але не контроль чи спільний контроль таких політик [МСБО 28, § 3].

Наявність суттєвого впливу визначається, якщо інвестор володіє прямо або опосередковано 20% або більше відсотками прав голосу в об'єкті інвестування, та припускається, що інвестор має суттєвий вплив, доки не буде чітко доведено протилежне. Навпаки, якщо інвестор володіє (прямо або опосередковано через дочірні підприємства) менше, ніж 20% прав голосу в об'єкті інвестування, то припускається, що цей інвестор не має суттєвого впливу, доки наявність такого впливу не буде чітко доведена [МСБО 28, § 5].

Свідченням наявності суттєвого впливу інвестора є один чи декілька таких фактів, зокрема: представництво в раді директорів або в аналогічному керівному органі об'єкта інвестування; участь у процесах розробки політики, у тому числі участь у прийнятті рішень щодо дивідендів або інших виплат; суттєві операції між суб'єктом господарювання та його об'єктами інвестування; обмін управлінським персоналом; або надання необхідної технічної інформації [МСБО 28, § 6].

An investment in an associate enterprise should preferably be accounted for using the method of equity participation.

Method of equity participation is accounting method by which the investment is initially recognized at cost, and then adjusted according to the change in the investor's share in the net assets of the investment object after the acquisition. The investor's profit or loss includes the investor's share in the profit or loss of the investment object, and another aggregate income of the investor includes its share in the other comprehensive income of the investment object [IAS 28, § 3].

The terms of the exemption of an entity from applying the method of equity participation are shown in Figure 8.1.2.

Fig. 8.1.1. The terms of the exemption of an entity from applying the method of equity participation [IAS 28, § 17-19]

Інвестицію в асоційоване підприємство переважно слід обліковувати із застосуванням методу участі в капіталі.

Метод участі в капіталі - це метод обліку, за яким інвестицію первісно визнають за собівартістю, а потім коригують відповідно до зміни частки інвестора в чистих активах об'єкта інвестування після придбання. Прибуток чи збиток інвестора включає частку інвестора в прибутку чи збитку об'єкта інвестування, а інший сукупний дохід інвестора включає його частку в іншому сукупному доході об'єкта інвестування [МСБО 28, § 3].

Умови звільнення суб'єкта господарювання від застосування методу участі в капіталі наведені на рис. 8.1.2.

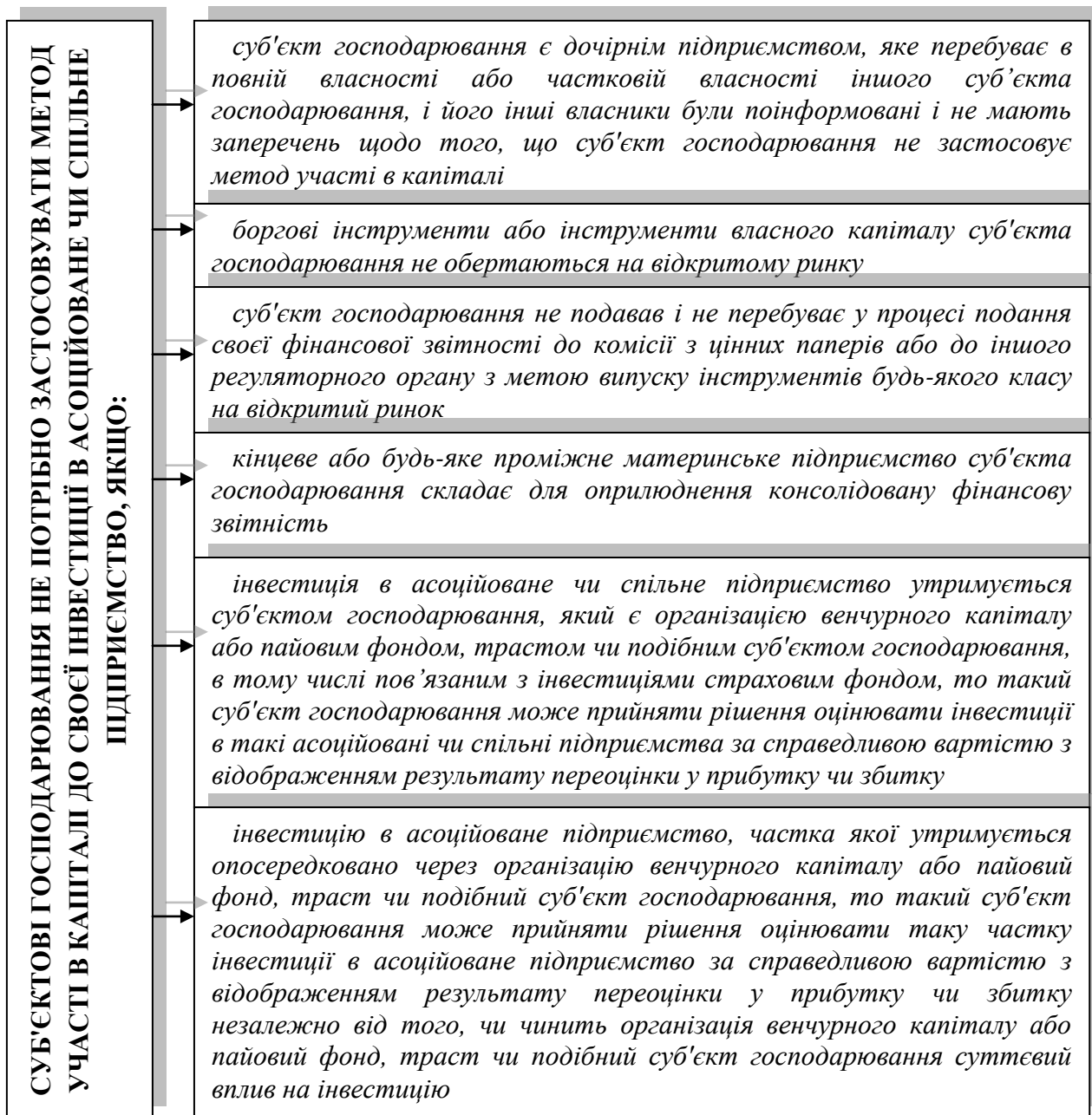

Рис. 8.1.1. Умови звільнення суб'єкта господарювання від застосування методу участі в капіталі [МСБО 28, § 17-19]

Terms of termination of the use of the method of equity participation by the entity are shown in Figure 8.1.2.

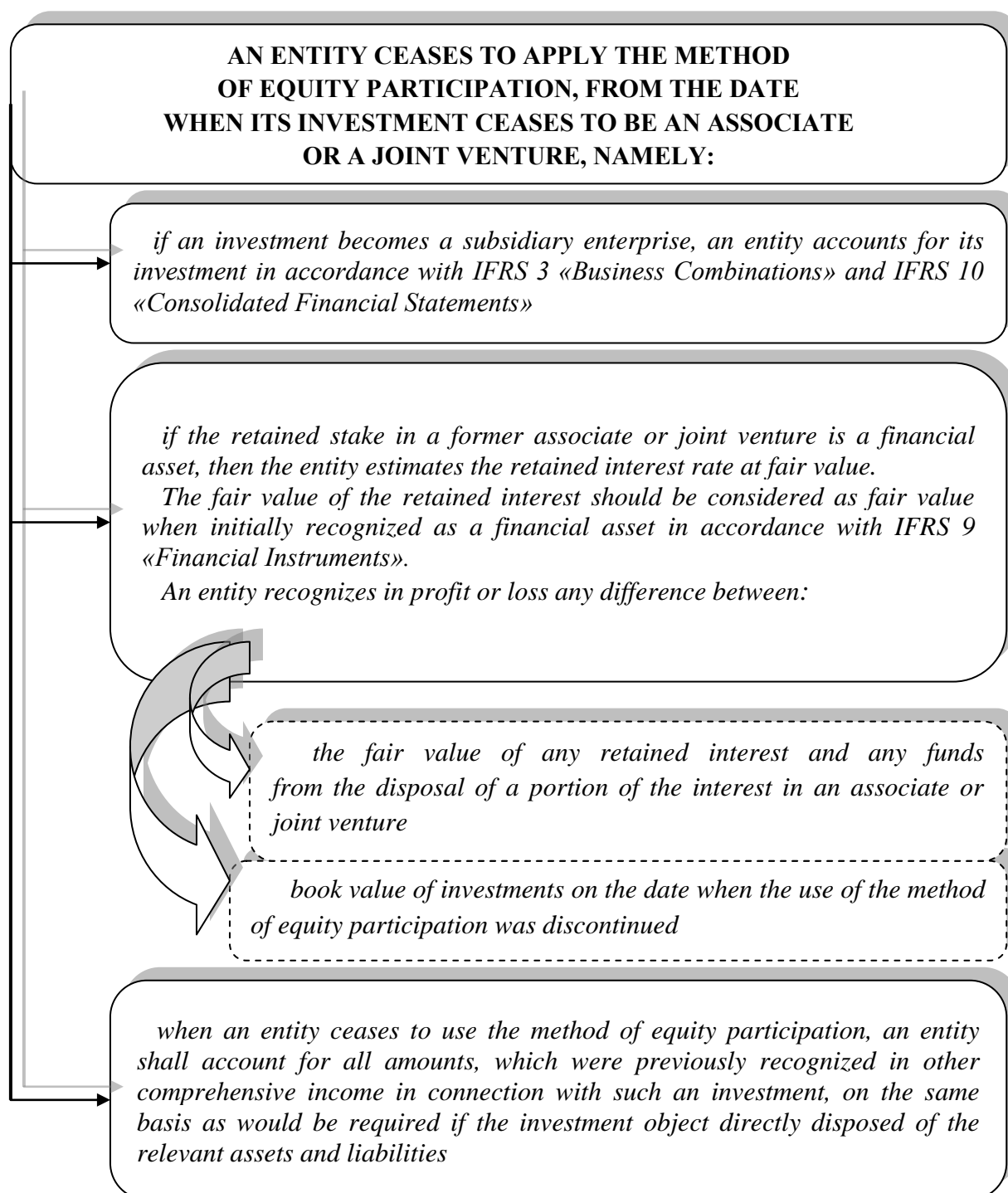

Fig. 8.1.2. Conditions for discontinuing the application of the method of equity participation by the entity [IAS 28, § 22]

Investments in associates, subsidiaries and joint ventures that are not accounted by the method of equity participation:

purchased and retained exclusively for sale within 12 months from the date of purchase;

Умови припинення застосування методу участі в капіталі суб'єктом господарювання наведені на рис. 8.1.2.

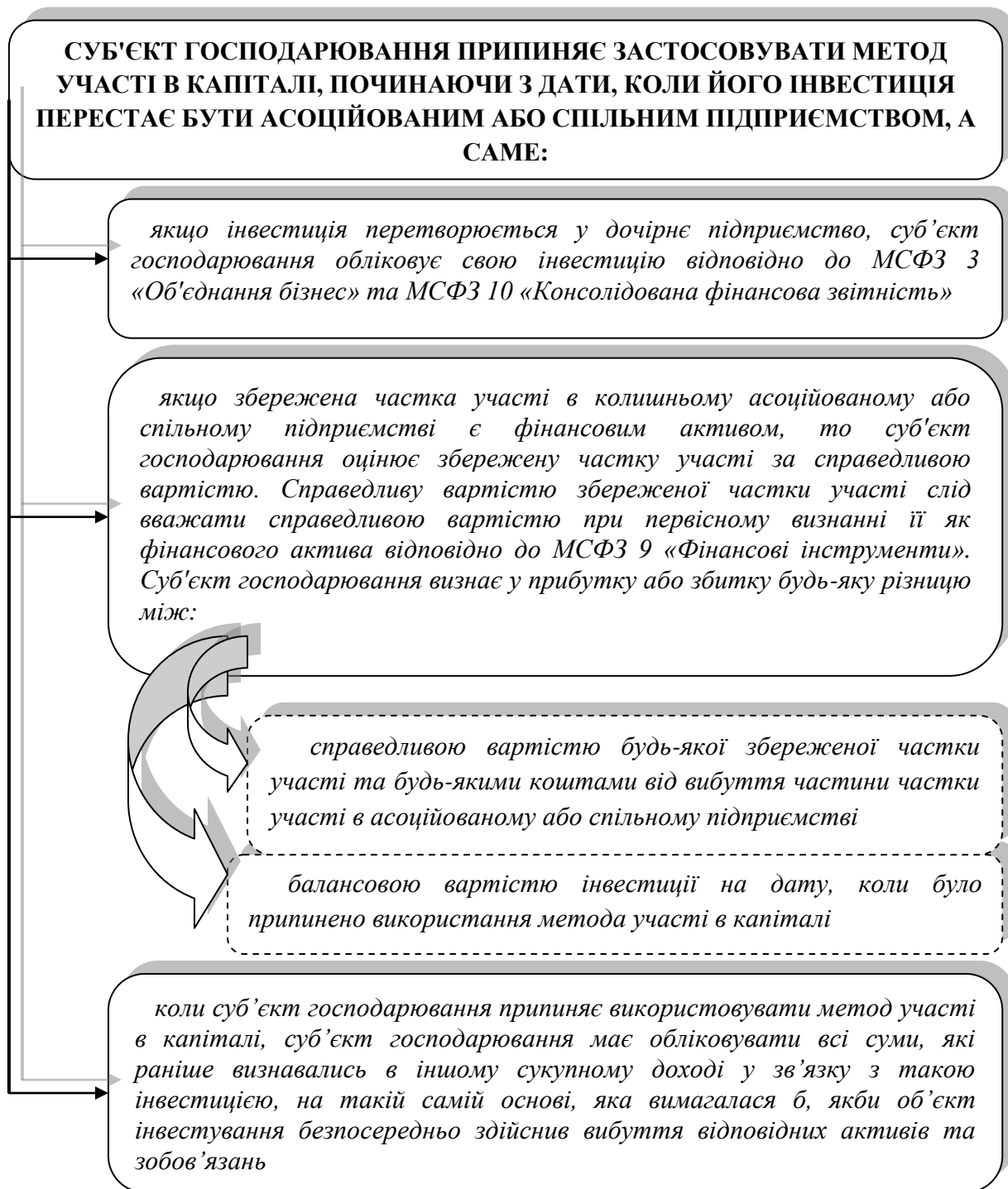

Рис. 8.1.2. Умови припинення застосування методу участі в капіталі суб'єктом господарювання [МСБО 28, § 22]

Інвестиції в асоційовані, дочірні та спільні підприємства, які не обліковуються за методом участі в капіталі:

придбані та утримуються виключно для продажу протягом 12 місяців з дати придбання;

carried out in enterprises that operate in conditions that limit their ability to transfer funds to an investor over a period of more than 12 months.

Such financial investments are accounted at fair value. If it is not possible to determine fair value, then – at cost less impairment.

The financial statements of subsidiaries, joint ventures and associates compiled on the same reporting date as the investor's accounts are used to reflect the financial investments using the method of equity participation.

Changes of the book value of financial investments are reflected in this way:

1. Amounting to that is the investor's share in the net profit (loss) of the investment object for the reporting period:

1.1 In case the object of the investment received profit during the reporting period:

Debit of the account «Investments by related parties using the method of equity participation»

Credit of the account «Income from the method of equity participation»

Amounting to dividends, which are subject to received:

Debit of the account «Calculations by the accrued income»

Credit of the account «Investments by related parties using the method of equity participation»

1.2. In case the object of the investment received a loss for the reporting period:

Debit of the account «Losses from the method of equity participation»

Credit of the account «Investments by related parties using the method of equity participation»

2. Proportional participation of the investor in the capital by the amount of change in the total value of the equity capital of the investment object during the reporting period, **except for changes at the expense of net profit (loss):**

2.1. In the event that the amount of equity capital increased:

Debit of the account «Investments by related parties using the method of equity participation»

Credit of the account «Other additional capital» or

Credit of the account «Other invested capital»

2.2. In the event that the amount of equity capital has decreased:

Debit of the account «Other additional capital» or

Debit of the account «Other invested capital»

Credit of the account «Investments by related parties using the method of equity participation»

If the amount of the reduction of the investor's share in the amount of the change in the total value of the equity of the investment object (except for changes due to net profit) is greater than the other additional capital (account 425) or the additional investment capital (account 422) of the investor, then such a difference:

здійснені у підприємства, що ведуть свою діяльність в умовах, які обмежують їх здатність передавати кошти інвестору протягом періоду, що перевищує 12 місяців.

Такі фінансові інвестиції обліковуються за справедливою вартістю. Якщо справедливу вартість визначити неможливо, то - за собівартістю з урахуванням зменшення корисності.

Для відображення фінансових інвестицій за методом обліку участі в капіталі використовуються фінансові звіти дочірніх, спільних та асоційованих підприємств, які складені на ту ж звітну дату, що і звіти інвестора.

Зміни балансової вартості фінансових інвестицій відображаються таким чином:

1. На суму, що є часткою інвестора в чистому прибутку (збитку) об'єкта інвестування за звітний період:

1.1 У випадку, якщо об'єкт інвестування отримав прибуток за звітний період:

Д-т рахунка «Інвестиції пов'язаним сторонам за методом обліку участі в капіталі»

К-т рахунка «Дохід від участі в капіталі»

На суму дивідендів, що підлягають отриманню:

Д-т рахунка «Розрахунки за нарахованими доходами»

К-т рахунка «Інвестиції пов'язаним сторонам за методом обліку участі в капіталі»

1.2. У випадку, якщо об'єкт інвестування отримав збиток за звітний період:

Д-т рахунка «Втрати від участі в капіталі»

К-т рахунка «Інвестиції пов'язаним сторонам за методом обліку участі в капіталі»

2. Пропорційно участі інвестора в капіталі на суму зміни загальної величини власного капіталу об'єкта інвестування за звітний період, **крім змін за рахунок чистого прибутку (збитку):**

2.1. У випадку, якщо величина власного капіталу збільшилась:

Д-т рахунка «Інвестиції пов'язаним сторонам за методом обліку участі в капіталі»

К-т рахунка «Інший додатковий капітал» або

К-т рахунка «Інший вкладений капітал»

2.2. У випадку, якщо величина власного капіталу зменшилась:

Д-т рахунка «Інший додатковий капітал» або

Д-т рахунка «Інший вкладений капітал»

К-т рахунка «Інвестиції пов'язаним сторонам за методом обліку участі в капіталі»

Якщо сума зменшення частки капіталу інвестора в сумі зміни загальної величини власного капіталу об'єкта інвестування (крім змін за рахунок чистого прибутку) більша ніж іншого додаткового капіталу (рахунок 425) або додатково вкладеного капіталу (рахунок 422) інвестора, то на таку різницю:

decreasing retained earnings:

Debit of the account «Retained earnings»

Credit of the account «Investments by related parties using the method of equity participation»

uncovered damage increases:

Debit of the account «Uncovered losses»

Credit of the account «Investments by related parties using the method of equity participation»

Reducing the book value of a financial investment as a result of a decrease in the equity capital of the investee, it is carried out only until it reaches the zero value. Such financial investments are reflected in the accounting in the form of financial investments at zero cost.

If the entity subsequently receives profits, then an investor should reflect his share of such profits only after his share of profits will be equal to the proportion of losses that have not been recognized.

In the event that capital was withdrawn from the equity of the investment object, the carrying value of the investment is adjusted for the amount of changes in the equity capital of the investment object, in accordance with the new share.

In the event that changes in the equity capital of the investee are due to transactions between the investor and the investment object, the corresponding adjustment of the book value of the investment *is not made*.

Disclosure of investment information in financial statements is shown in Figure 8.1.3.

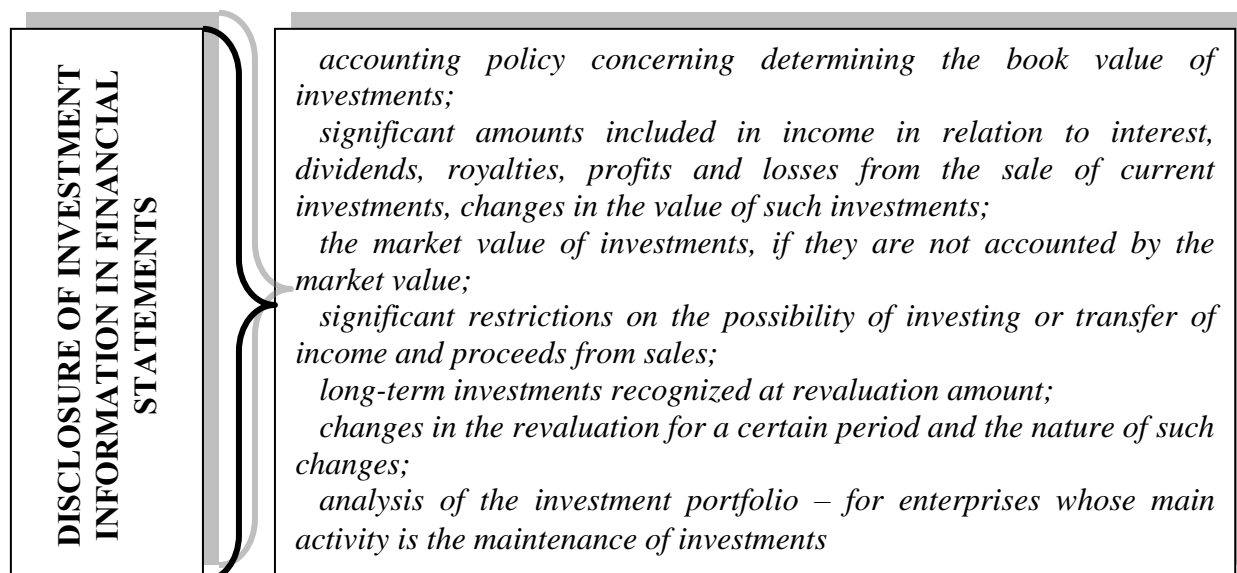

Fig. 8.1.3. Disclosure of investment information in financial statements

IFRS 11 «Joint Arrangements» (further – IFRS 11) describes the forms and records of joint venture agreements under joint control conditions.

зменшується нерозподілений прибуток:

Д-т рахунка «Прибуток нерозподілений»

К-т рахунка «Інвестиції пов'язаним сторонам за методом обліку участі в капіталі»

збільшується непокритий збиток:

Д-т рахунка «Непокриті збитки»

К-т рахунка «Інвестиції пов'язаним сторонам за методом обліку участі в капіталі»

Зменшення балансової вартості фінансової інвестиції внаслідок зменшення власного капіталу інвестованого суб'єкта господарювання здійснюється лише до досягнення нею нульового значення. Такі фінансові інвестиції відображаються в бухгалтерському обліку у складі фінансових інвестицій за нульовою вартістю.

Якщо в подальшому суб'єкт господарювання буде отримувати прибутки, то інвестор повинен відобразити свою частку таких прибутків тільки після того, як його частка прибутків буде дорівнювати частці збитків, які не були визнані.

У разі, якщо з капіталу об'єкта інвестування його учасниками був вилучений капітал, то балансова вартість інвестиції коригується на суми змін у капіталі об'єкта інвестування, відповідно до нової частки.

У випадку, якщо зміни у власному капіталі інвестованого суб'єкта господарювання є результатом операцій між інвестором і об'єктом інвестування, відповідне коригування балансової вартості інвестицій **не проводиться**.

Розкриття інформації про інвестиції у фінансових звітах наведена на рис. 8.1.3.

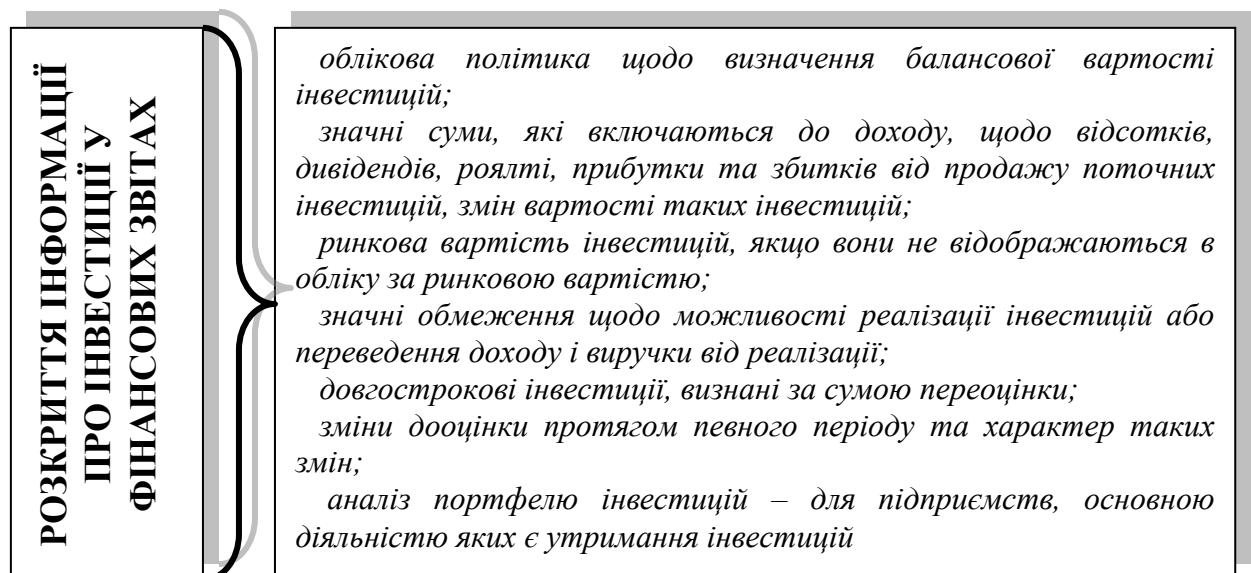

Рис. 8.1.3. Розкриття інформації про інвестиції у фінансових звітах

МСФЗ 11 «Спільна діяльність» (далі - МСФЗ 11) описує форми та облік угод про спільну діяльність в умовах спільного контролю.

Joint arrangements is activity that is jointly controlled by two or more parties [IFRS 11, § 4].

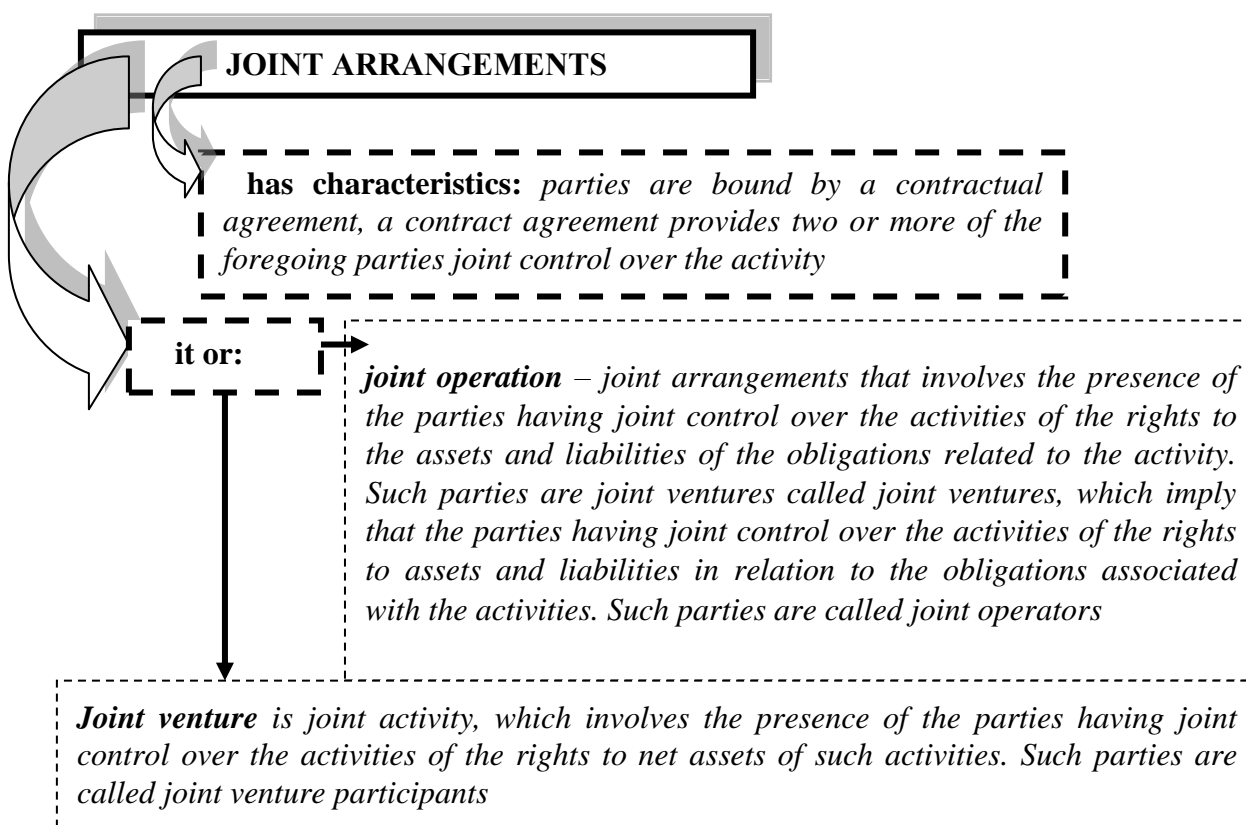

Fig. 8.1.14. Characteristics and types of joint arrangements
[IFRS 11, § 5; 15-16]

Contract agreement on joint arrangements is an agreement on an activity in which two or more parties have joint control. **Joint control** is a contracted control of the division of control over activities that exist only when decisions on significant activities require a unanimous agreement between the parties between whom control is shared [IFRS 11, § 7]. In accordance with IFRS 11, **joint control has the following characteristics:**

stipulated by the agreement joint activity – contract agreement of course, but not always, is in writing and provides for certain conditions;

control – in accordance with IFRS 10 «Consolidated Financial Statements», the investor controls the investment object if it is entitled to receive variable revenues from its participation in the activity and also has an opportunity to influence such profits;

exists only when decisions regarding significant activities require a unanimous agreement between the parties that collectively control the activity [IFRS 11, § 5-8].

Typical contractual agreements for joint operation and joint ventures are given in Table 8.1.1.

Спільна діяльність - це діяльність, яка спільно контролюється двома або декількома сторонами [МСФЗ 11, § 4].

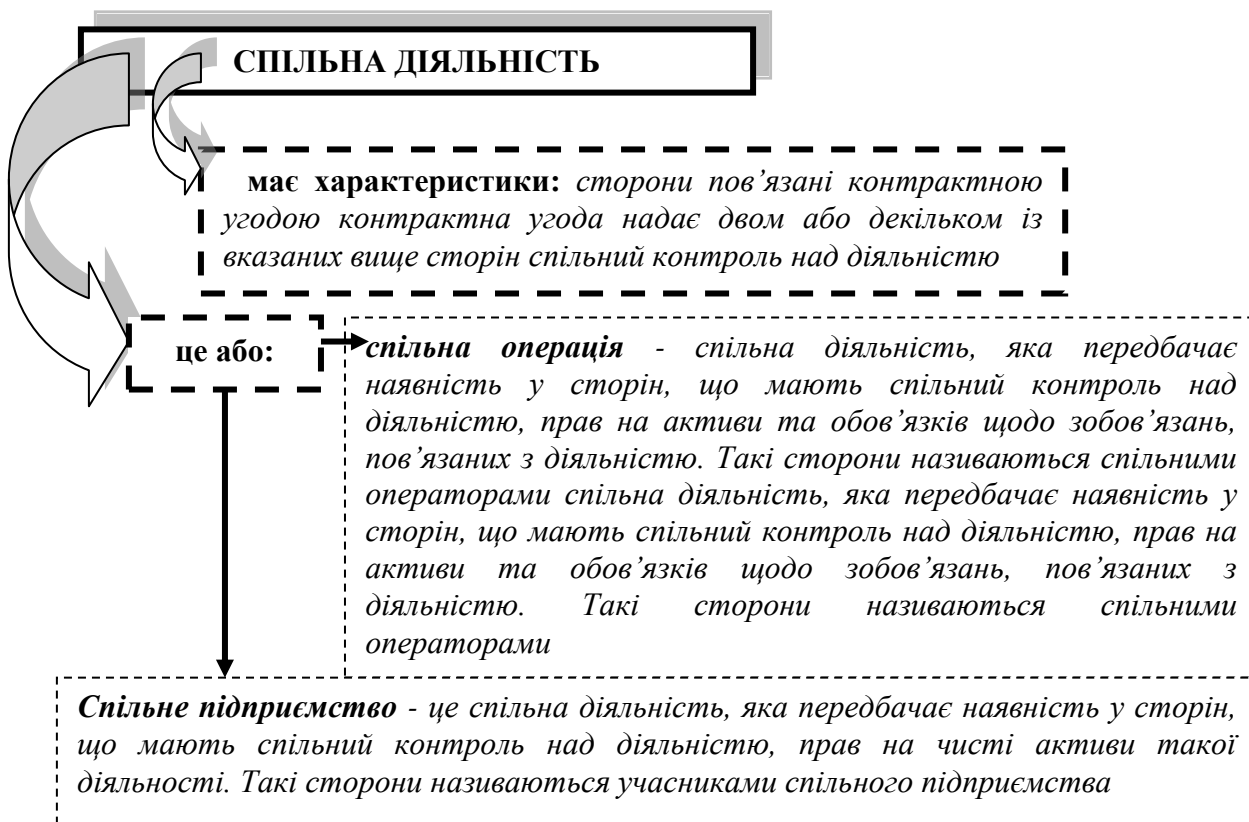

Рис. 8.1.14. Характеристики та типи спільної діяльності
[МСФЗ 11, § 5; 15-16]

Контрактна угода про спільну діяльність - це угода щодо діяльності, в якій дві або більше сторін мають спільний контроль. **Спільний контроль** - це узгоджений контрактом розподіл контролю над діяльністю, який існує лише тоді, коли рішення про значущі види діяльності вимагають одностайної згоди сторін, між якими розподілено контроль [МСФЗ 11, § 7]. Відповідно до МСФЗ 11, **спільний контроль має такі характеристики:**

обумовлене договором спільне здійснення діяльності - контрактна угода звичайно, однак не завжди, укладається в письмовій формі та передбачає визначені умови;

контроль – відповідно до МСФЗ 10 «Консолідована фінансова звітність», інвестор контролює об'єкт інвестування, якщо він має право на отримання змінних прибутків від своєї участі в діяльності, а також мають можливість впливати на такі прибутки;

існує лише тоді, коли рішення стосовно значущих видів діяльності вимагають одностайної згоди сторін, які колективно контролюють діяльність [МСФЗ 11, § Б 5-8].

Типові умови контрактних угод для сторін спільної операції та спільного підприємства наведені у табл. 8.1.1.

**Typical contractual agreements for joint operation and
joint ventures [IFRS 11, § B 27]**

	Joint operation	Joint venture
Terms of a contract agreement	The contract agreement gives the parties to the joint activity the rights to the assets and liabilities in relation to the obligations related to the activity	The contractual agreement gives the parties to the joint activity the right to net assets (that is, a separate entity, but not a party, has rights to assets and liabilities in relation to obligations related to the activity)
Rights to assets	A contract agreement establishes that the parties to the joint activity share all types of rights (for example, ownership, use or ownership) of the assets related to the activity in a specified proportion	The contract agreement establishes that the assets entered into the activity or subsequently acquired in the framework of joint activity are assets belonging to the activity (as an entity). The parties are not entitled (for example, ownership, use or ownership) to assets
Responsibilities concerning liabilities	The contract agreement establishes that the parties to the joint activity share all liabilities, duties, expenses and costs in a certain proportion	The contract agreement establishes that the joint activity (as the subject) is responsible for its debts and responsibilities
		A contract agreement establishes that the parties to the joint activity are responsible for the activity (as the subject) only in the amount of their respective investments in the activity and / or their respective liabilities to make any unpaid or additional capital in the activity (as the subject)
	A contract agreement establishes that the parties to the joint activity are liable for claims by third parties	A contract agreement establishes that lenders of joint activity do not have rights of recourse against any party in relation to debts or liabilities of activity (as an entity)
Income, expenses, profit or loss	The contract agreement establishes the distribution of income and expenditure on the basis of relative performance indicators of each of the parties to the joint activity. For example, a contractual agreement may establish that revenues and expenses are allocated on the basis of the share of the use by each of the parties of the total capacity of the plant operated jointly, which may not correspond to their share of participation in the joint venture. In other cases, the parties can	A contract agreement establishes the share of each party in the profit or loss associated with the activity under the agreement

**Типові умови контрактних угод для сторін спільної операції
та спільного підприємства [МСФЗ 11, § Б 27]**

	Спільна операція	Спільне підприємство
Умови контрактної угоди	Контрактна угода надає сторонам спільної діяльності права на активи та обов'язки стосовно зобов'язань, пов'язані з діяльністю	Контрактна угода надає сторонам спільної діяльності права на чисті активи діяльності (тобто окреме утворення, а не сторони, має права на активи та обов'язки стосовно зобов'язань, пов'язаних з діяльністю)
Права на активи	Контрактна угода встановлює, що сторони спільної діяльності поділяють всі типи прав (наприклад, права володіння, користування або право власності) щодо активів, пов'язаних з діяльністю, у визначеній пропорції	Контрактна угода встановлює, що активи, внесені у діяльність або у подальшому придбані в рамках спільної діяльності, - це активи, що належать діяльності (як суб'єктові). Сторони не мають прав (наприклад, прав володіння, користування або права власності) щодо активів діяльності
Обов'язки щодо зобов'язань	Контрактна угода встановлює, що сторони спільної діяльності поділяють всі зобов'язання, обов'язки, видатки та витрати у визначеній пропорції	Контрактна угода встановлює, що спільна діяльність (як суб'єкт) несе відповідальність за свої борги та обов'язки.
		Контрактна угода встановлює, що сторони спільної діяльності несуть відповідальність перед діяльністю (як суб'єктом) лише в обсязі своїх відповідних інвестицій у діяльність та/або своїх відповідних зобов'язань внести будь-який несплачений або додатковий капітал у діяльність (як суб'єкт)
	Контрактна угода встановлює, що сторони спільної діяльності несуть відповідальність за позовами третіх сторін.	Контрактна угода встановлює, що кредитори спільної діяльності не мають прав регресу проти жодної сторони стосовно боргів або зобов'язань діяльності (як суб'єкта).
Доходи, витрати, прибуток або збиток	Контрактна угода встановлює розподіл доходів та витрат на основі відносних показників діяльності кожної із сторін спільної діяльності. Наприклад, контрактна угода може встановлювати, що доходи та витрати розподіляються на основі часток використання кожною із сторін загальних потужностей заводу, який експлуатується спільно, що може не відповідати їхнім часткам участі у спільній діяльності	Контрактна угода встановлює частку кожної сторони у прибутку або збитку, пов'язаному з діяльністю за угодою

	Joint operation	Joint venture
	agree to distribute the profit or loss related to the activity based on a certain proportion, say, based on the share of the parties involved in the activity. This will not prevent the activity from being classified as a joint operation if the parties have rights in respect of assets and liabilities in relation to liabilities related to the activity	
Guarantees	The parties to the joint activity are often required to provide guarantees to third parties, which, for example, receive a service from joint activities (as from the entity) or provide financing for joint activities. The provision of such safeguards, or the liabilities of the parties to provide them, does not in itself determine that the joint activity is a joint operation. A characteristic that defines the classification of a joint activity as a joint operation or joint venture is whether the parties have liabilities in relation to the liabilities related to the activity (for some of them the parties could provide or not to provide a guarantee)	

IFRS 11 Paragraph B6 establishes, that after the initial recognition, **the entity accounts for its investment in the joint venture by the method of equity participation.**

IFRS 11 Paragraph B6 establishes, that an entity recognizes its share of each of the assets and liabilities attributable to its interest in a joint transaction, including any goodwill.

An investment in a joint venture will appear in one line in the Statement of financial position of investor, and the share in net profit (loss) and the change in equity – one line in the Profit and Loss Statement and other comprehensive income.

When applying the method of equity participation, an entity uses the latest available financial statements of an associate or a joint venture. If the reporting dates of the entity and the associate or joint venture are different, then an associate or a joint venture prepares for use by the entity financial statements for the same date as the financial statements of the entity (except when it is impossible to do so) [IFRS 11, § 33].

If, in accordance with IFRS 11, § 33, the financial statements of an associate or a joint venture, which is used in the application of the method of equity participation, was compiled on a different date than the financial statements of the entity, adjustments must be made to reflect significant transactions or events, which occur between this date and the date of the financial statements of the entity. In any case, the difference between the dates of completion of the reporting period of the associate or the joint venture and the entity shall not exceed three months. The length of the reporting periods and any difference between the end dates of the reporting periods must remain the same from one period to another [IFRS 11, § 34].

	Спільна операція	Спільне підприємство
	погодитися розподіляти прибуток або збиток, пов'язаний з діяльністю, на основі визначеної пропорції, скажімо, на основі частки участі сторін в діяльності. Це не завадить діяльності бути класифікованою як спільна операція, якщо сторони мають права на активи та обов'язки стосовно зобов'язань, пов'язані з діяльністю	
Гарантії	Від сторін спільної діяльності часто вимагають надати гарантії третім сторонам, які, наприклад, отримують послугу від спільної діяльності (як від суб'єкта) або забезпечують фінансування спільної діяльності. Надання таких гарантій, або зобов'язання сторін надати їх, саме по собі, не визначає, що спільна діяльність є спільною операцією. Характеристика, яка визначає класифікацію спільної діяльності як спільної операції чи спільного підприємства, – це те, чи мають сторони обов'язки стосовно зобов'язань, пов'язаних з діяльністю (для деяких з них сторони могли надати або не надати гарантії)	

МСФЗ 11 § В 6 встановлює, що після первісного визнання суб'єкт господарювання обліковує свою інвестицію у спільне підприємство за методом участі у капіталі.

МСФЗ 11 § В 7 зазначає, що суб'єкт господарювання визнає свою частку кожного з активів та зобов'язань, що відносяться до його частки участі у спільній операції, в тому числі будь-який гудвіл.

Інвестиція у спільне підприємство відобразатиметься одним рядком у Звіті про фінансовий стан інвестора, а частка у чистому прибутку (збитку) та зміна у капіталі – одним рядком у Звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід.

Застосовуючи метод участі в капіталі, суб'єкт господарювання використовує останню наявну фінансову звітність асоційованого або спільного підприємства. Якщо звітні дати суб'єкта господарювання та асоційованого або спільного підприємства різні, то асоційоване або спільне підприємство складає для використання суб'єктом господарювання фінансову звітність на ту саму дату, що й фінансова звітність суб'єкта господарювання (за винятком тих випадків, коли це зробити неможливо) [МСФЗ 11, § 33].

Якщо відповідно МСФЗ 11, § 33 фінансова звітність асоційованого або спільного підприємства, яка використовується при застосуванні методу участі в капіталі, була складена на іншу дату, ніж фінансова звітність суб'єкта господарювання, необхідно внести коригування для відображення суттєвих операцій чи подій, які відбуваються між цією датою та датою фінансової звітності суб'єкта господарювання. У будь-якому випадку різниця між датами завершення звітного періоду асоційованого або спільного підприємства та суб'єкта господарювання не повинна перевищувати трьох місяців. Тривалість звітних періодів та будь-яка різниця між датами закінчення звітних періодів повинні залишатися однаковими від одного періоду до іншого [МСФЗ 11, § 34].

8.2. Consolidation of reporting

Issues of consolidated financial statements are disclosed in IAS and IFRS, which are presented in Table 8.2.1.

Table 8.2.1

IAS and IFRS on issues of consolidated financial statements (as of June 30, 2017)

№	Title	Content
1.	IAS 21 «The Effects of Changes in Foreign Exchange Rates»	Determines how to include transactions in foreign currencies and foreign entities in the financial statements of an entity and how to translate financial statements into presentation currency
2.	IAS 24 «Related Party Disclosures»	Provides disclosure in the financial statements of an entity of the information necessary to draw attention to the possible impact on its financial position and the profit or loss caused by the existence of related parties, as well as transactions and outstanding balances, including general obligations, between such parties. Requires disclosure of information about relationships, operations and outstanding balances, including general obligations, with related parties in the consolidated and separate financial statements of the parent company or investors that jointly control the investment object or have a significant impact on it, which are presented in accordance with IFRS 10 «Consolidated Financial Statements» or IAS 27 «Consolidated and Separate Financial Statements»
3.	IAS 27 «Consolidated and Separate Financial Statements»	The concept of a group, control in the middle of the group, as well as criteria according to which companies can be considered as maternity and subsidiary are defined. The principles and procedure for consolidation, disclosure in consolidated financial statements and requirements for separate financial statements are described
4.	IAS 28 «Investments in Associates and Joint Ventures»	The procedure of accounting for investments in associates and joint ventures is determined, requirements for the application of the method of equity participation are established in accounting for investments in associates and joint ventures
5.	IFRS 1 «First-time Adoption of International Financial Reporting Standards»	The procedure of reflection of information about the assets and liabilities of subsidiaries, associates and joint ventures is disclosed
6.	IFRS 3 «Business Combinations»	Requirements for the disclosure of financial information on full consolidation, including both general requirements and specific terms for acquisition and merger are shown
7.	IFRS 8 «Operating Segments»	Applies to consolidated financial statements of a group with a parent enterprise

8.2. Консолідація звітності

Питання консолідованої фінансової звітності розкрито у МСБО і МСФЗ, які наведено у табл. 8.2.1.

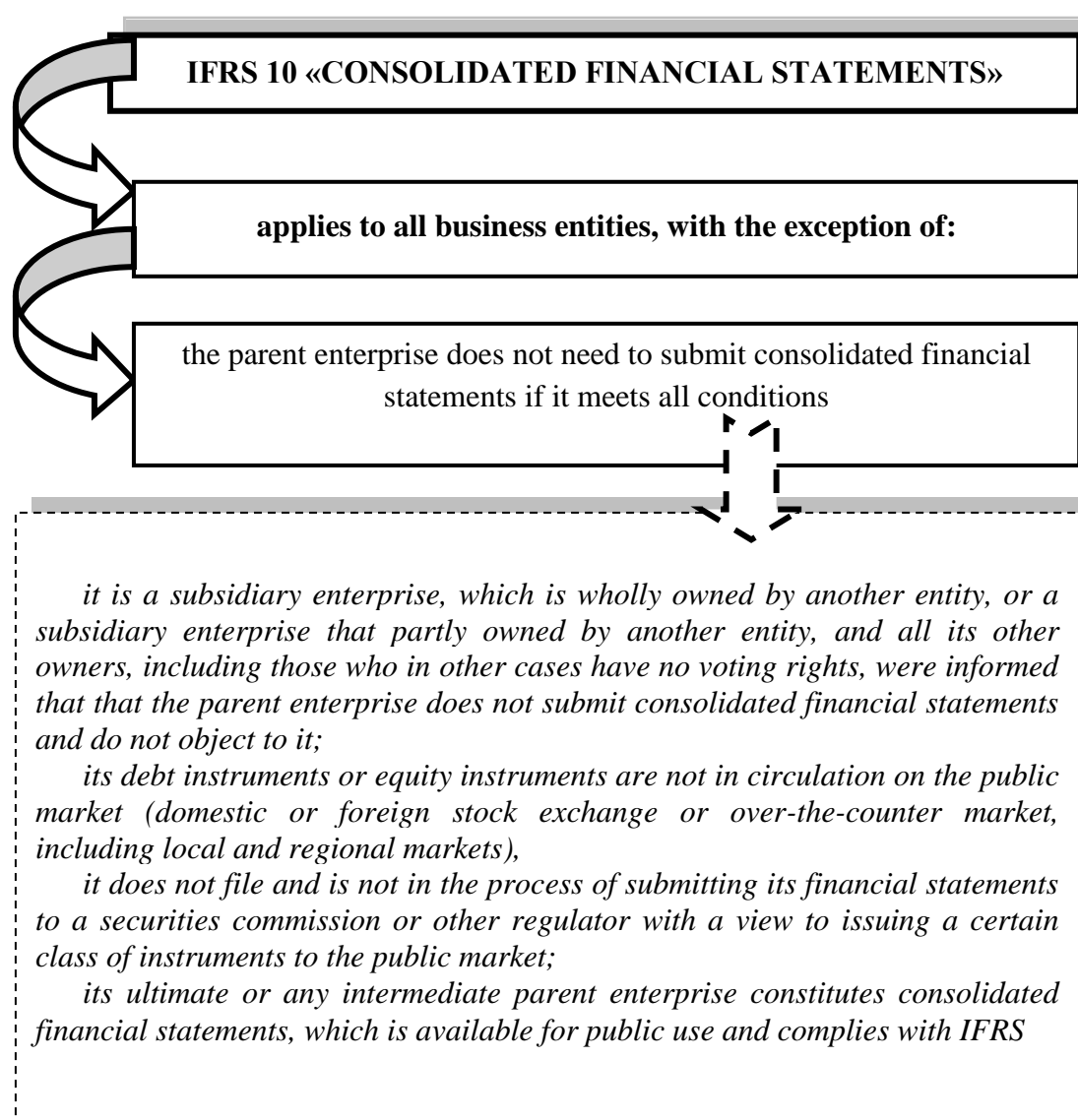
Таблиця 8.2.1

МСБО і МСФЗ з питань консолідованої фінансової звітності (станом на 30.06.2017 р.)

№ з/п	Назва	Зміст
1.	МСБО 21 «Вплив змін валютних курсів»	Встановлює, як включати операції в іноземній валюті і закордонні господарські одиниці у фінансову звітність суб'єкта господарювання та як переводити фінансову звітність у валюту подання
2.	МСБО 24 «Розкриття інформації про пов'язані сторони»	Забезпечує розкриття у фінансовій звітності суб'єкта господарювання інформації, необхідної для привернення уваги до можливого впливу на його фінансовий стан та прибуток чи збиток, спричиненого існуванням пов'язаних сторін, а також операціями та залишками заборгованості, у тому числі загальними зобов'язаннями, між такими сторонами. Вимагає розкриття інформації щодо відносин, операцій і залишків заборгованості, в тому числі загальних зобов'язань, з пов'язаними сторонами у консолідованій та окремій фінансовій звітності материнського підприємства або інвесторів, що спільно контролюють об'єкт інвестування або мають суттєвий вплив на нього, які подаються відповідно до МСФЗ 10 «Консолідована фінансова звітність» або МСБО 27 «Окрема фінансова звітність»
3.	МСБО 27 «Окрема фінансова звітність»	Визначено поняття групи, контролю в середині групи, а також критерії, відповідно до яких компанії можуть вважатися материнськими і дочірніми. Описано принципи і порядок консолідації, розкриття інформації в консолідованій звітності та вимоги до окремої фінансової звітності
4.	МСБО 28 «Інвестиції в асоційовані та спільні підприємства»	Визначено порядок обліку інвестицій в асоційовані та спільні підприємства, встановлено вимоги щодо застосування методу участі у капіталі при обліку інвестицій в асоційовані та спільні підприємства
5.	МСФЗ 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності»	Розкрито порядок відображення інформації про активи та зобов'язання дочірніх, асоційованих та спільних підприємств
6.	МСФЗ 3 «Об'єднання бізнесу»	Відображено вимоги до розкриття фінансової інформації про повну консолідацію, включаючи як загальні вимоги, так і специфічні умови для придбання і злиття
7.	МСФЗ 8 «Операційні сегменти»	Застосовується до консолідованої фінансової звітності групи з материнським підприємством

№	Title	Content
8.	IFRS 10 «Consolidated Financial Statements»	Establishes the principles for presentation and preparation of consolidated financial statements when an entity controls one or more other entities
9.	IFRS 12 «Disclosure of Interests in Other Entities»	Requires the entity to disclose information through which users of its financial statements could assess the nature of its interest (and related risks) in other entities and the impact of such interests on its financial position, financial performance – activities and cash flows

Principles for the presentation and preparation of consolidated financial statements when an entity controls one or more other entities is governed by IFRS 10 «Consolidated Financial Statements».

**Fig. 8.2.1. Terms of use of IFRS 10 «Consolidated Financial Statements»
[IFRS 10, § 4]**

№ з/п	Назва	Зміст
8.	МСФЗ 10 «Консолідована фінансова звітність»	Встановлює принципи подання та підготовки консолідованої фінансової звітності, коли суб'єкт господарювання контролює одного або кількох інших суб'єктів господарювання
9.	МСФЗ 12 «Розкриття інформації про частки участі в інших суб'єктах господарювання»	Вимагає від суб'єкта господарювання розкривати інформацію, за допомогою якої користувачі його фінансової звітності могли б оцінити характер його часток участі (та пов'язані з ними ризики) в інших суб'єктах господарювання та впливи таких часток участі на його фінансовий стан, фінансові результати діяльності та грошові потоки

Принципи подання та підготовки консолідованої фінансової звітності, коли суб'єкт господарювання контролює одного або кількох інших суб'єктів господарювання регулюється МСФЗ 10 «Консолідована фінансова звітність».

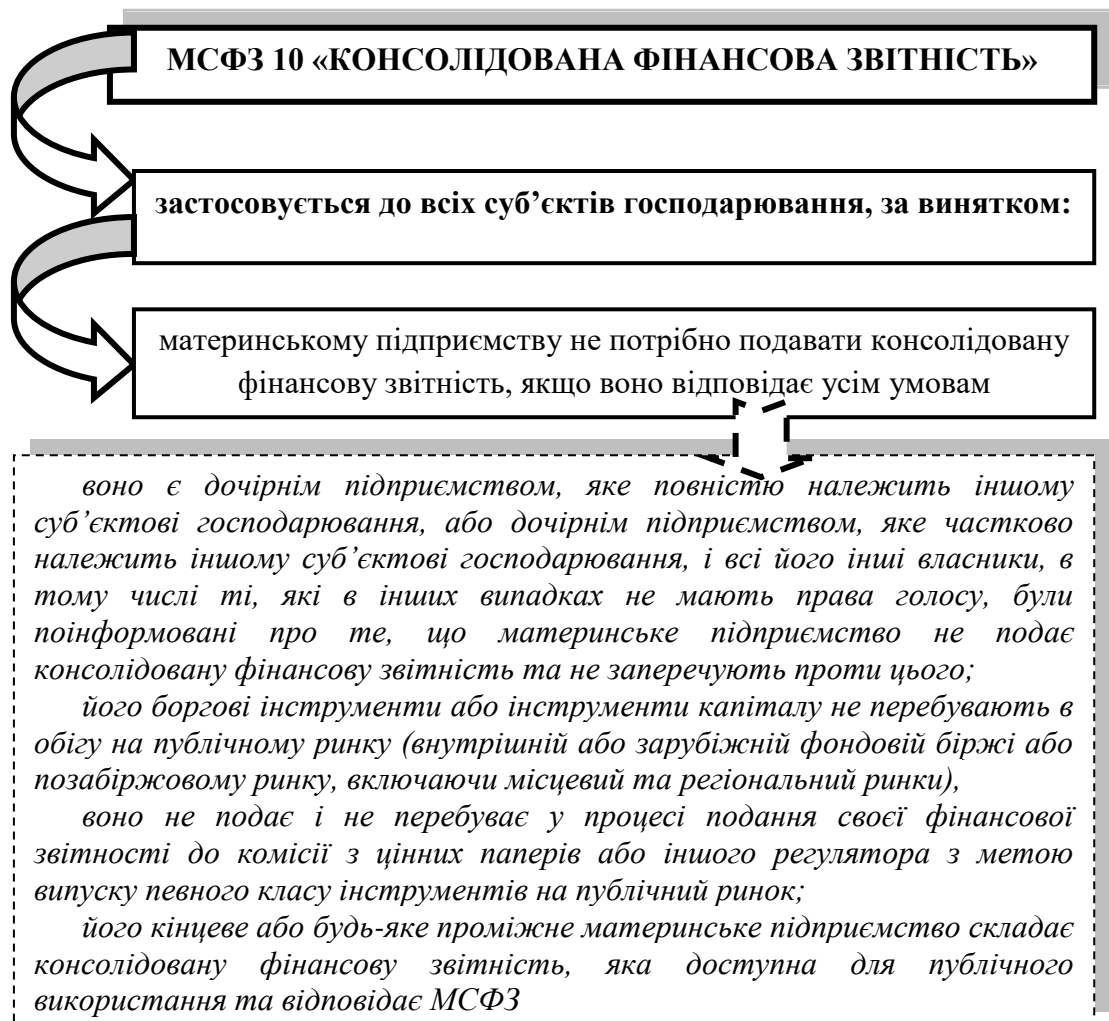

Рис. 8.2.1. Умови застосування МСФЗ 10 «Консолідована фінансова звітність» [МСФЗ 10, § 4]

Consolidated financial statements is the financial statements of the group in which the assets, liabilities, equity, income, expenses and cash flows of the parent and its subsidiaries are presented as belonging to the sole economic entity [IFRS 10].

Subsidiary enterprise is the entity, which is controlled by another entity [IFRS 10]

Group is parent enterprise and its subsidiary enterprises [IFRS 10].

Parent enterprise is an entity that controls one or more business entities [IFRS 10].

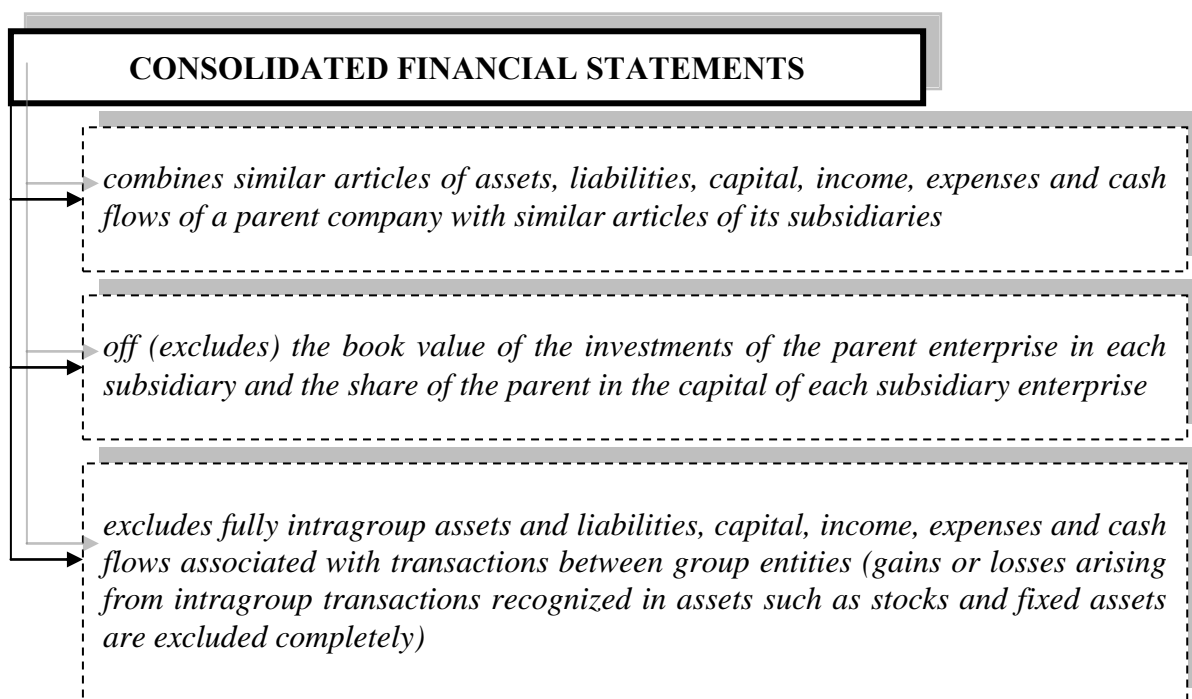

Fig. 8.2.2. Consolidation of financial statements [IFRS 10]

The parent enterprise prepares consolidated financial statements, applying common accounting policies for similar transactions and other events in similar circumstances [IFRS 10, § 19]. If a member of a group uses accounting policies that are different from those adopted in the consolidated financial statements to account for similar transactions and events in similar circumstances, then appropriate adjustments should be made in the financial statements of such a member of the group when composing the consolidated financial statements in order to ensure consistency with the accounting policies of the group [IFRS 10].

Consolidation of the investment object begins with the date when the investor gains control over the object of investment, and ceases when the investor loses control over the object of investment [IFRS 10, § 20].

Консолідована фінансова звітність (consolidated financial statements) - фінансова звітність групи, у якій активи, зобов'язання, власний капітал, дохід, витрати та потоки грошових коштів материнського підприємства та його дочірніх підприємств подаються як такі, що належать єдиному економічному суб'єкту господарювання [МСФЗ 10].

Дочірнє підприємство - суб'єкт господарювання, який контролюється іншим суб'єктом господарювання [МСФЗ 10]

Група (group) - материнське підприємство та його дочірні підприємства [МСФЗ 10].

Материнське підприємство (parent) - суб'єкт господарювання, який контролює одного або декількох суб'єктів господарювання [МСФЗ 10].

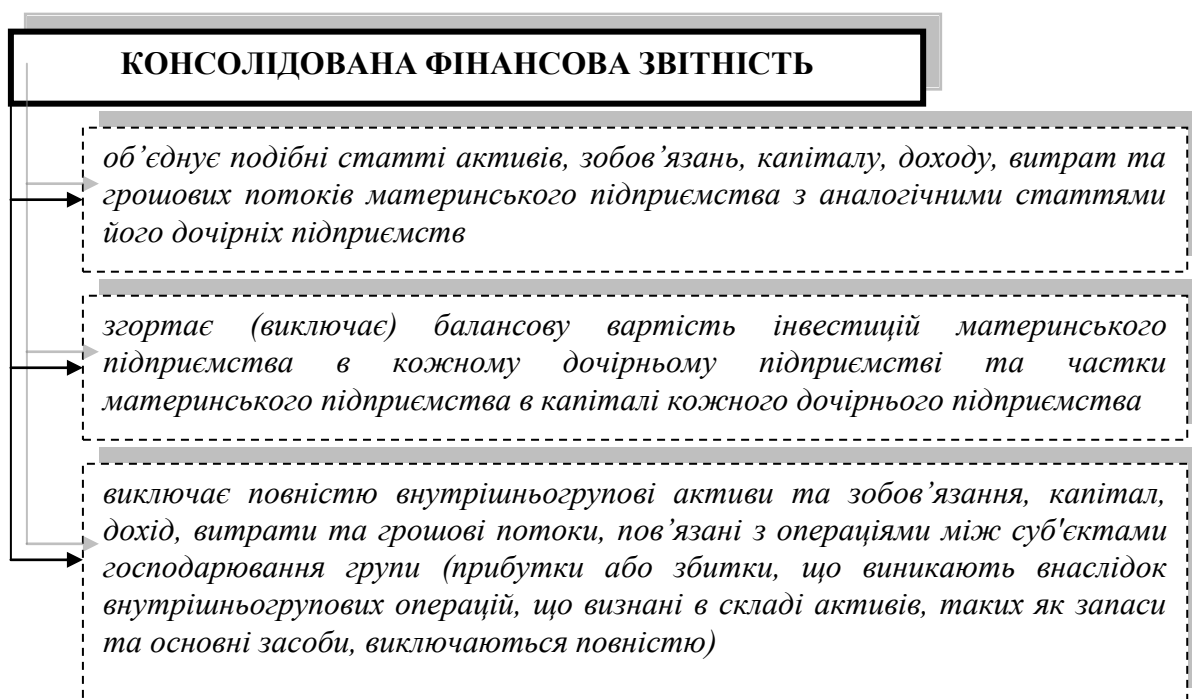

Рис. 8.2.2. Консолідація фінансової звітності [МСФЗ 10]

Материнське підприємство готує консолідовану фінансову звітність, застосовуючи єдині облікові політики для подібних операцій та інших подій за подібних обставин [МСФЗ 10, § 19]. Якщо член групи користується обліковими політиками, що відрізняються від тих, які були прийняті в консолідованій фінансовій звітності для обліку подібних операцій та подій за подібних обставин, то відповідні коригування мають бути здійснені у фінансовій звітності такого члена групи при складанні консолідованої фінансової звітності, щоб забезпечити узгодженість з обліковими політиками групи [МСФЗ 10].

Консолідація об'єкта інвестування розпочинається з дати, коли інвестор отримує контроль над об'єктом інвестування, та припиняється, коли інвестор втрачає контроль над об'єктом інвестування [МСФЗ 10, § 20].

An investor controls an investment object under such conditions:

has power of attorney regarding the investment object;

is exposed to risks or has rights in relation to the variable results of the activity of the investment object;

the ability to use their power over the object of investment in order to influence the results of the investor [IFRS 10, § 7].

The parent enterprise has to refer to the profit or loss and each component of the other comprehensive income to the owners of the parent and the uncontrolled share of participation. Total gross income refers to the owners of the parent company and uncontrolled shareholdings, even if it results in a negative balance of uncontrolled shares [IFRS 10].

If the subsidiary enterprise has cumulative preferential shares in circulation that are classified as held-to-capital and held uncontrollably, the parent must calculate its share of profit or loss after adjusting the dividends for such shares, regardless of whether such dividends have been declared [IFRS 10].

If a member of a group uses accounting policies that are different from those adopted in the consolidated financial statements to account for similar transactions and events in similar circumstances, then appropriate adjustments should be made in the financial statements of such a member of the group when composing the consolidated financial statements in order to ensure consistency with the accounting policies of the group.

In the case of a change in the proportional ratio of capital, which relates to uncontrolled participation shares, an entity shall adjust the book value of the controlling interest and the uncontrolled shareholding, in order to reflect the change in their ratio in the capital of a subsidiary enterprise. An entity shall recognize any difference between the amount of the adjustment of uncontrolled interests and the fair value of the consideration received or paid and shall attribute such difference to the owners of the parent enterprise [IFRS 10].

A parent enterprise may lose control of a subsidiary when concluding two or more transactions (operations) (Figure 8.2.3). However, circumstances may indicate that several such transactions should be taken into account as a single operation. One or more of these indications indicates that the parent company must take into account several transactions as a single transaction:

they are concluded simultaneously or one follows from another;

they constitute one operation designed to achieve a general economic effect;

the occurrence of one transaction depends on the occurrence of at least one of the other transactions;

one transaction, if viewed separately from others, is not economically feasible, but it is economically justified if it is considered together with other agreements [IFRS 10].

Інвестор контролює об'єкт інвестування за таких умов:

*має владні повноваження щодо об'єкта інвестування;
зазнає ризиків або має права щодо змінних результатів діяльності
об'єкта інвестування;*

*здатність використовувати свої владні повноваження щодо об'єкта
інвестування з метою впливу на результати інвестора [МСФЗ 10, § 7].*

Материнське підприємство має відносити прибуток або збиток та кожний компонент іншого сукупного доходу на власників материнського підприємства та неконтрольовані частки участі. Загальний сукупний дохід відноситься на власників материнського підприємства та неконтрольовані частки участі, навіть якщо це призведе до від'ємного балансу неконтрольованих часток [МСФЗ 10].

Якщо дочірнє підприємство має кумулятивні привілейовані акції в обігу, які класифіковані як капітал та утримуються неконтрольованими частками, то материнське підприємство має обчислити свою частку прибутку або збитку після коригування дивідендів на такі акції, незалежно від того, чи були оголошені такі дивіденди [МСФЗ 10].

Якщо член групи користується обліковими політиками, що відрізняються від тих, які були прийняті в консолідованій фінансовій звітності для обліку подібних операцій та подій за подібних обставин, то відповідні коригування мають бути здійснені у фінансовій звітності такого члена групи при складанні консолідованої фінансової звітності, щоб забезпечити узгодженість з обліковими політиками групи.

У разі зміни пропорційного відношення капіталу, що відноситься на неконтрольовані частки участі, суб'єкт господарювання повинен скоригувати балансову вартість контрольного пакету та неконтрольованої частки участі, з метою відображення зміни їх співвідношення в капіталі дочірнього підприємства. Суб'єкт господарювання повинен визнати будь-яку різницю між сумою коригування неконтрольованих часток участі та справедливою вартістю отриманої або сплаченої винагороди і віднести таку різницю на власників материнського підприємства [МСФЗ 10].

Материнське підприємство може втратити контроль у дочірньому підприємстві при укладанні двох або декількох угод (операцій) (рис. 8.2.3). Однак обставини можуть вказувати на те, що кілька таких угод повинні враховуватися як єдина операція. Одна або більше з цих ознак вказують на те, що материнське підприємство повинно враховувати кілька угод як єдину операцію:

вони укладені одночасно або одна впливає з іншою;

вони становлять одну операцію, покликану досягти загального економічного ефекту;

виникнення однієї угоди залежить від виникнення щонайменше однієї з інших угод;

одна угода, якщо її розглядати відокремлено від інших, не є економічно обґрунтованою, але вона є економічно обґрунтованою, якщо її розглядати разом з іншими угодами [МСФЗ 10].

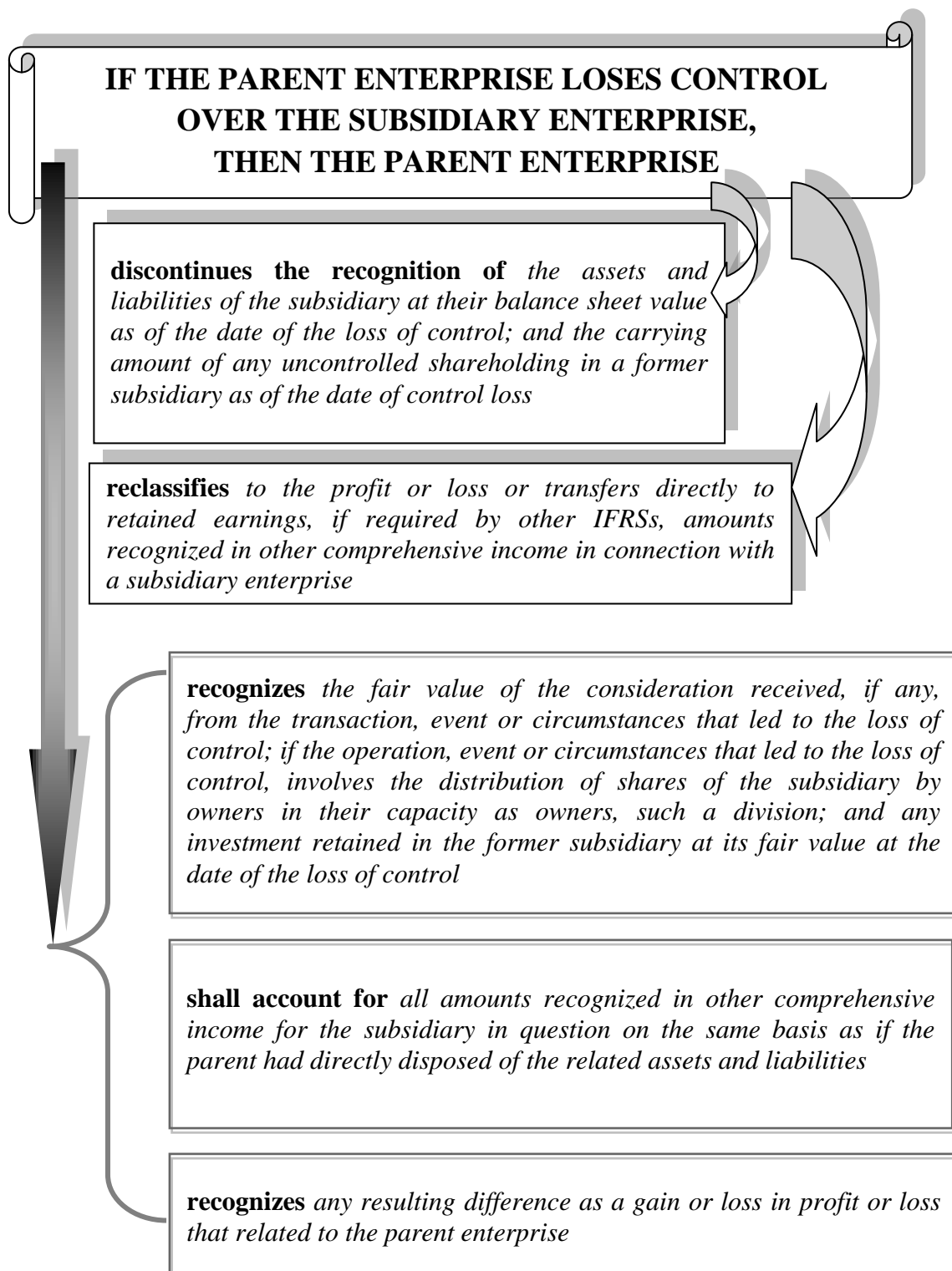

Fig. 8.2.3. The parent enterprise loses control over the subsidiary enterprise [IFRS 10]

Requirements for the compilation and presentation of consolidated financial statements are shown in Figure 8.2.4.

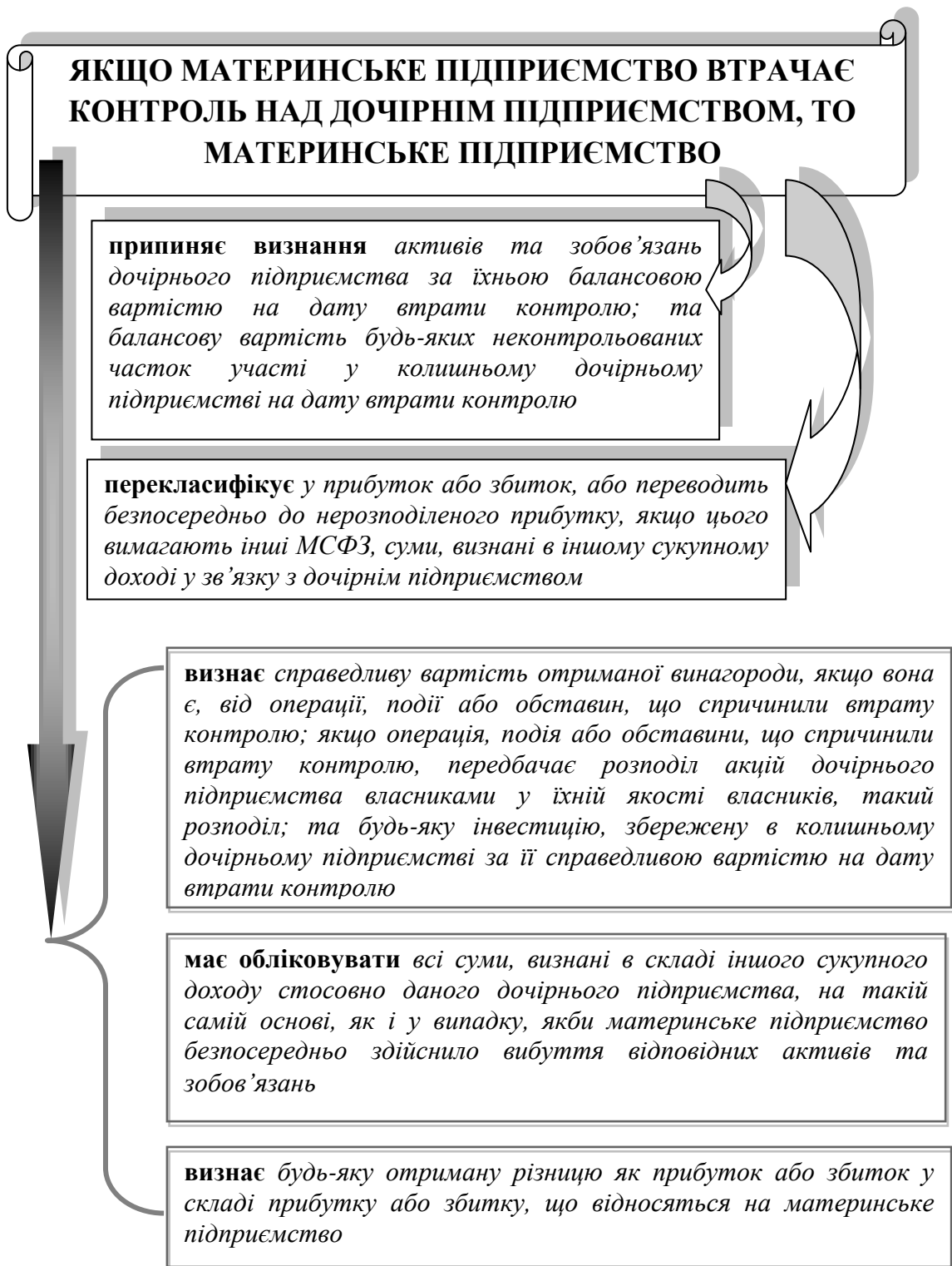

Рис. 8.2.3. Втрата контролю материнським підприємством над дочірнім підприємством [МСФЗ 10]

Вимоги складання та подання консолідованої фінансової звітності наведено на рис. 8.2.4.

**THE FINANCIAL STATEMENTS OF THE PARENT ENTERPRISE
AND ITS SUBSIDIARIES USED IN THE PREPARATION
OF THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS
SHOULD HAVE THE SAME REPORTING DATE**

***IF** the end of the reporting period of the parent enterprise differs from the end of the reporting period of the subsidiary enterprise, then the subsidiary prepares, for consolidation purposes, additional financial information as of the same date as the financial statements of the parent company so that the parent company can consolidate the financial information of the subsidiary, except in cases when it's impossible to do this*

***IF** it is impossible to do so, the parent enterprise should consolidate the financial information of the subsidiary enterprise using the most recent financial statements of the subsidiary, adjusted in the light of the effects of significant transactions or events that have occurred between the date of such financial statements and the date of the consolidated financial statements. In any case, the difference between the date of the financial statements of the subsidiary and the date of the consolidated financial statements should not be more than three months, and the length of the reporting periods and the difference between the dates of the financial statements must be the same from the period to the period*

Fig. 8.2.4. Requirements for the compilation and presentation of consolidated financial statements [IFRS 10]

8.3. Business combinations

Disclosure of information about business combinations is governed by IFRS 3 «Business Combinations» (further – IFRS 3). In addition, IFRS 3 establishes principles and requirements for how the buyer:

recognizes and evaluates in its financial statements identifiable acquired assets, liabilities and any uncontrolled share in the acquisition object;

recognizes and appreciates the goodwill acquired in a business combinations or profits from a profitable purchase;

determines what information should be disclosed so that users of the financial statements can assess the nature and financial outcome of the business combinations [IFRS 3, § 1].

Business Combinations is operation or other event in which the buyer gets control of one or more businesses [IFRS 3]. The buyer can obtain control over the object of purchase in various ways, for example: transfer of cash funds, cash equivalents or other assets (including net assets that form a business); acceptance of obligations; Issue of equity interest; provision of several types of compensation; without transfer of compensation, including only by contract [IFRS 3].

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ МАТЕРИНСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА ТА ЙОГО ДОЧІРНИХ ПІДПРИЄМСТВ, ЩО ВИКОРИСТОВУЄТЬСЯ ПРИ СКЛАДАННІ КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ, ПОВИННА МАТИ ОДНАКОВУ ЗВІТНУ ДАТУ

ЯКЩО кінець звітного періоду материнського підприємства відрізняється від кінця звітного періоду дочірнього підприємства, то дочірнє підприємство готує, для цілей консолідації, додаткову фінансову інформацію станом на ту саму дату, що і фінансова звітність материнського підприємства, щоб материнське підприємство могло консолідувати фінансову інформацію дочірнього підприємства, окрім випадків, коли це зробити неможливо

ЯКЩО це зробити неможливо, материнське підприємство має консолідувати фінансову інформацію дочірнього підприємства, користуючись найостаннішою фінансовою звітністю дочірнього підприємства, скоригованою з урахуванням впливів важливих операцій або подій, що сталися між датою такої фінансової звітності та датою консолідованої фінансової звітності. У будь-якому випадку різниця між датою фінансової звітності дочірнього підприємства та датою консолідованої фінансової звітності не повинна бути більшою ніж три місяці, а тривалість звітних періодів і розходження між датами фінансової звітності мають бути однаковими від періоду до періоду

Рис. 8.2.4. Вимоги до складання та подання консолідованої фінансової звітності [МСФЗ 10]

8.3. Об'єднання бізнесу

Розкриття інформації про об'єднання бізнесу регламентує МСФЗ 3 «Об'єднання бізнесу» (далі - МСФЗ 3). Крім того, МСФЗ 3 встановлює принципи і вимоги щодо того, як покупець:

визнає та оцінює у своїй фінансовій звітності ідентифіковані придбані активи, взяті зобов'язання та будь-яку неконтрольовану частку в об'єкті придбання;

визнає та оцінює гудвіл, придбаний при об'єднанні бізнесу, або прибуток від вигідної покупки;

визначає, яку інформацію слід розкривати, щоб користувачі фінансової звітності могли оцінити характер і фінансовий результат об'єднання бізнесу [МСФЗ 3, § 1].

Об'єднання бізнесу - це операція або інша подія, в якій покупець отримує контроль за одним або кількома бізнесам [МСФЗ 3]. Покупець може отримати контроль за об'єктом придбання різними способами, наприклад: передача грошових коштів, еквівалентів грошових коштів чи інших активів (включаючи чисті активи, які формують бізнес); прийняття на себе зобов'язань; випуск часток участі в капіталі; надання кількох типів компенсації; без передачі компенсації, в тому числі тільки за контрактом [МСФЗ 3].

Business combinations can be structured in various ways for legal, tax or other reasons (Figure 8.3.1).

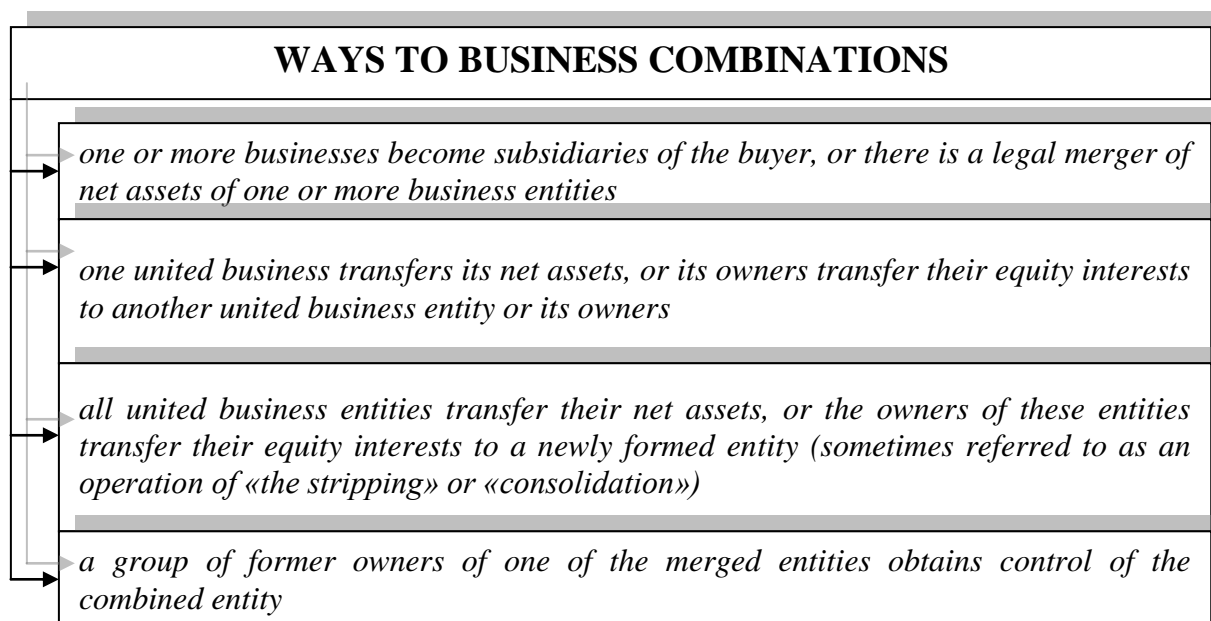

Fig. 8.3.1. Ways to business combinations [IFRS 3]

Business consider as a set of activities and assets that can be managed and managed in order to provide income in the form of dividends, lower costs or other economic benefits directly to investors or other owners, members or participants [IFRS 3]. Business consists of the resources involved and the technological processes applicable to these resources that provide the ability to create end products. Business items are shown in Figure 8.3.2.

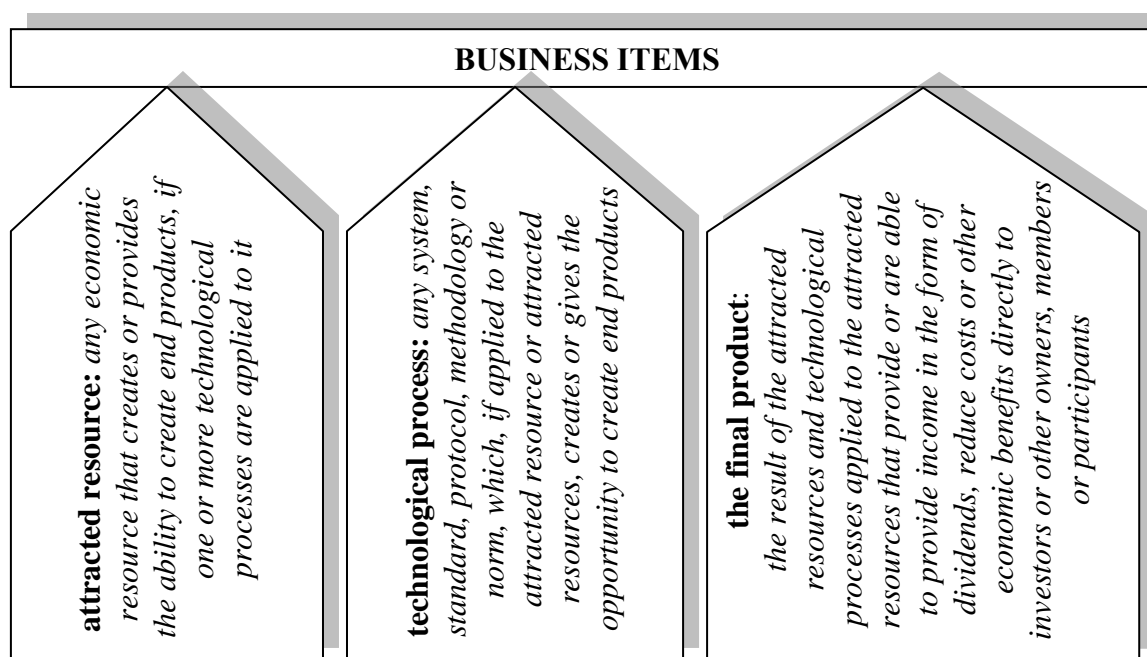

Fig. 8.3.1. Business items [IFRS 3]

Об'єднання бізнесу можна структурувати різними способами з юридичних, податкових або інших причин (рис. 8.3.1).

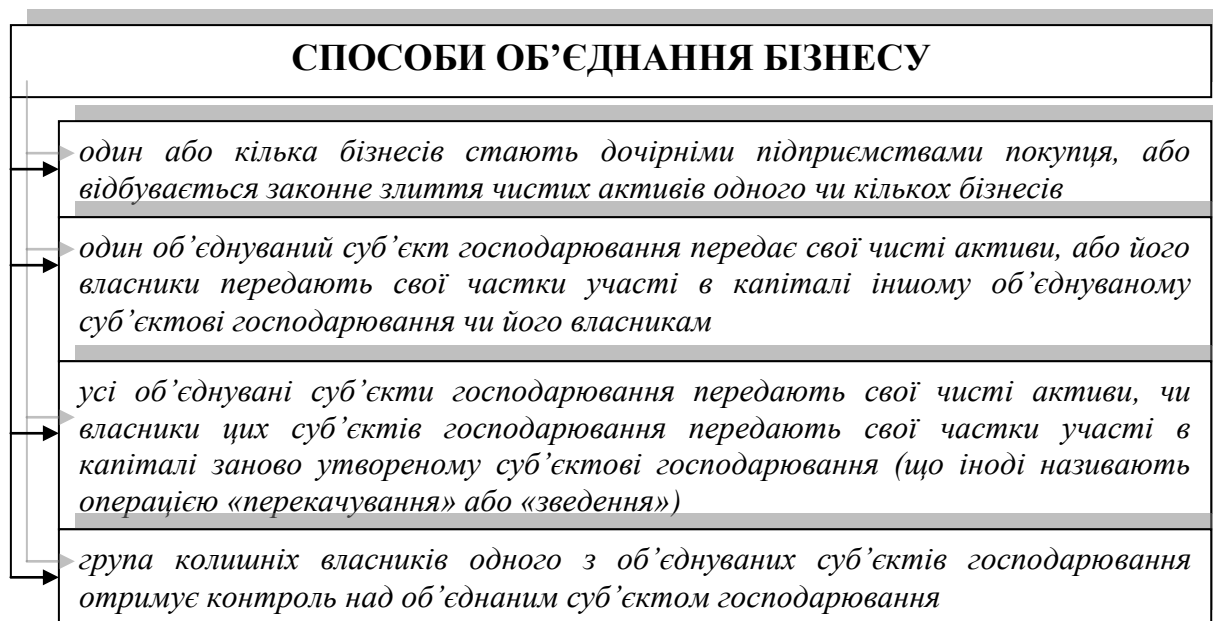

Рис. 8.3.1. Способи об'єднання бізнесу [МСФЗ 3]

Під **бізнесом** розуміють сукупність видів діяльності та активів, що її можна вести та якими можна управляти з метою забезпечення доходу в формі дивідендів, нижчих витрат або інших економічних вигід безпосередньо інвесторам або іншим власникам, членам чи учасникам [МСФЗ 3]. Бізнес складається із залучених ресурсів і технологічних процесів, застосованих до цих залучених ресурсів, які забезпечують можливість створити кінцеві продукти. Елементи бізнесу наведені на рис. 8.3.2.

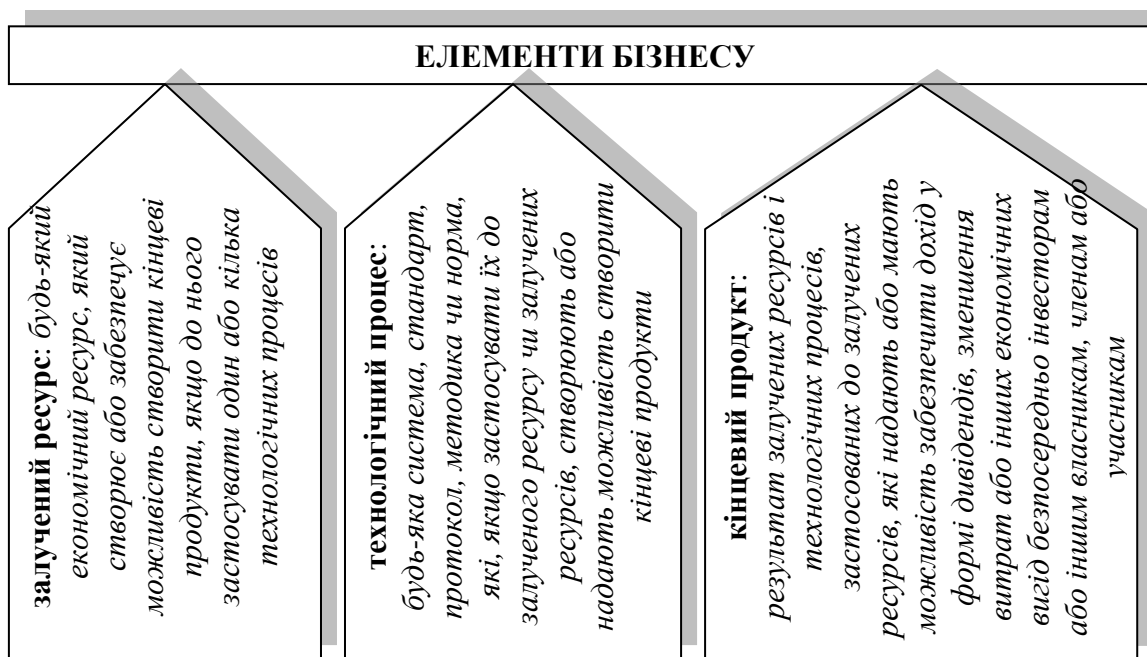

Рис. 8.3.1. Елементи бізнесу [МСФЗ 3]

All business combinations should be accounted for using the purchase method. The acquisition method considers the business combinations from the point of view of a unified business entity defined as a «buyer». The buyer acquires net assets and recognizes acquired assets, liabilities and contingent liabilities, including those not recognized by the entity before purchase.

Application of the purchase method requires:

determination of the buyer;

determining the date of purchase;

recognition and evaluation of identifiable acquired assets, liabilities assumed and any uncontrolled part in the object of purchase;

recognition and valuation of goodwill or profits from profitable purchases [IFRS 3, § 5].

The buyer is an entity that obtains control over other united business entities or businesses.

Date of purchase is the date on which the buyer actually receives control of the object of purchase [IFRS 3]. The date on which the buyer acquires control over the object of acquisition is, as a rule, the date on which the buyer legally transfers compensation, purchases assets and assumes the liabilities of the object of purchase – the closing date. However, the buyer may receive control at the date preceding the closing date, or after the closing date.

The buyer estimates **the identified acquired assets and liabilities at their fair value at the date of purchase.**

Purchased contingent liabilities are recognized as current liabilities of the object of purchase.

The valuation of identifiable assets acquired and liabilities assumed is carried out by involving an independent external appraiser. The purpose of such independent appraisal reports is to distribute the cost of a business combinations.

IAS 37 «Provisions, Contingent Liabilities and Contingent Assets» defines a contingent liability as:

possible indebtedness resulting from past events and which existence will only be confirmed after one or more uncertain future events occur or will not occur, not fully controlled by the entity;

present debt that arising from past events but not recognized, since:

there is a probability that the discharge of the liability will require the release of resources, which embody economic benefits;

the amount of the liability cannot be estimated with sufficient certainty [IAS 37, § 13].

The period of evaluation is considered:

if the initial accounting of a business combinations is incomplete at the end of the reporting period in which the association occurs, the buyer displays in his financial statements temporary amounts for items, accounting of which is incomplete;

Всі об'єднання бізнесу треба обліковувати із застосуванням методу придбання. Метод придбання розглядає об'єднання бізнесу з точки зору об'єднуваного суб'єкта господарювання, визначеного як «покупець». Покупець придбає чисті активи та визнає придбані активи, взяті зобов'язання та непередбачені зобов'язання, включаючи такі, що не були визнані суб'єктом придбання раніше.

Застосування методу придбання вимагає:

визначення покупця;

визначення дати придбання;

визнання та оцінка ідентифікованих придбаних активів, взятих зобов'язань та будь-якої неконтрольованої частки в об'єкті придбання;

визнання та оцінка гудвілу чи прибутку від вигідної покупки [МСФЗ 3, § 5].

Покупцем є суб'єкт господарювання, який отримує контроль над іншими об'єднуваними суб'єктами господарювання чи бізнесами.

Дата придбання - дата, на яку покупець фактично отримує контроль за об'єктом придбання [МСФЗ 3]. Дата, на яку покупець отримує контроль за об'єктом придбання, є, як правило, датою, на яку покупець юридично передає компенсацію, купує активи та приймає зобов'язання об'єкта придбання - дата закриття. Проте покупець може отримати контроль на дату, що передує даті закриття, або ж після дати закриття.

Покупець оцінює ідентифіковані придбані активи та прийняті зобов'язання за їхньою справедливою вартістю на дату придбання.

Придбані умовні зобов'язання визнаються теперішніми зобов'язаннями об'єкта придбання.

Оцінка ідентифікованих придбаних активів та взятих зобов'язань здійснюється шляхом залучення незалежного зовнішнього оцінювача. Метою таких звітів про незалежну оцінку є розподіл вартості об'єднання бізнесу.

МСБО 37 «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи» визначає умовне зобов'язання як:

можливу заборгованість, яка виникає внаслідок минулих подій, та існування якої підтвердиться лише після того, як відбудеться або не відбудеться одна чи кілька невизначених майбутніх подій, не повністю контрольованих суб'єктом господарювання;

теперішню заборгованість, яка виникає внаслідок минулих подій, але не визнається, оскільки:

існує ймовірність того, що для погашення зобов'язання буде потрібне вибуття ресурсів, які втілюють економічні вигоди;

суму зобов'язання не можна оцінити з достатньою достовірністю [МСБО 37, § 13].

Період оцінки розглядається:

якщо первісний облік об'єднання бізнесу є незавершеним на кінець звітнього періоду, в якому відбувається об'єднання, покупець відображає у своїх фінансових звітах тимчасові суми щодо статей, облік яких є незавершеним;

during the assessment period, the buyer retrospectively adjusts the temporary amounts recognized on the acquisition date in order to reflect new information;

however, the assessment period should not exceed one year from the date of purchase;

the buyer recognizes an increase (decrease) in the temporary amount recognized for the identified asset (liability) by reducing (increasing) goodwill.

Recognition and measurement of goodwill or profits from a profitable purchase are made when the buyer recognizes goodwill as at the date of acquisition, estimated as exceeding a) over b) listed below:

aggregate amount:

transferred compensation assessed in accordance with this IFRS, which as a rule requires fair value at the date of acquisition;

the amount of any uncontrolled share in the acquisition object, measured in accordance with this IFRS;

in the case of phased business combinations – fair value at the date of acquisition of the equity interest previously held by the buyer at the acquisition facility;

balance of amounts at the date of acquisition of identifiable assets acquired and liabilities accepted in accordance with IFRS 3 [IFRS 3, § 32].

When a business is combined in which the acquirer and the acquirer (or its former owners) only exchange equity interest, fair value at the date of acquisition of the equity interest in an acquisition can be measured more accurately than fair value at the date of acquisition stake in the buyer's equity. In this case, the buyer determines the amount of goodwill using the fair value at the date of acquisition of the equity interest in the acquiree, rather than the fair value at the date of acquisition of the transferred share of equity interest. To determine the amount of goodwill in a business combinations in which compensation is not transferred, the buyer applies the fair value at the date of acquisition of the buyer's interest in the acquisition object instead of the fair value at the date of purchase of the transferred compensation [IFRS 3, § 33].

Goodwill is recognized in the Statement of financial position of the buyer.

Deferred tax is not recognized for taxable temporary differences arising from the initial recognition of goodwill.

A profitable purchase is a business combinations in which the balance of the amounts at the date of acquisition of the identifiable acquired assets and liabilities accepted exceeds the value of the transferred compensation. Profit from a profitable purchase is recognized in profit or loss at the acquisition date. Profit should be attributed to the buyer [IFRS 3, § 34].

Compensation transferred in a business combinations should be measured at fair value, which is calculated as the fair value at the date of acquisition: assets transferred by the buyer; liabilities incurred by the buyer before the former owners of the acquisition; equity participation shares issued by the buyer [IFRS 3, § 37].

протягом періоду оцінки покупець ретроспективно коригує тимчасові суми, визнані на дату придбання, з метою відображення нової інформації; проте період оцінки не повинен перевищувати один рік з дати придбання;

покупець визнає збільшення (зменшення) в тимчасовій сумі, визнаній для ідентифікованого активу (зобов'язання) шляхом зменшення (збільшення) гудвілу.

Визнання та оцінку гудвілу чи прибутку від вигідної покупки здійснюють, коли покупець визнає гудвіл станом на дату придбання, оцінений як перевищення а) над б), наведених далі:

сукупної суми:

переданої компенсації, оціненої відповідно до цього МСФЗ, який, як правило, вимагає справедливої вартості на дату придбання;

суми будь-якої неконтрольованої частки в об'єкті придбання, оціненої відповідно до цього МСФЗ;

при поетапному об'єднанні бізнесу - справедливої вартості на дату придбання частки участі в капіталі, раніше утримуваної покупцем в об'єкті придбання;

сальдо сум на дату придбання ідентифікованих придбаних активів і прийнятих зобов'язань, оцінених відповідно до МСФЗ 3 [МСФЗ 3, § 32].

При об'єднанні бізнесу, в якому покупець і об'єкт придбання (або його колишні власники) обмінюються лише частками участі в капіталі, справедливу вартість на дату придбання часток участі в капіталі об'єкта придбання можна оцінити достовірніше, ніж справедливу вартість на дату придбання часток участі в капіталі покупця. В цьому випадку покупець визначає суму гудвілу із застосуванням справедливої вартості на дату придбання часток участі в капіталі об'єкта придбання, а не справедливої вартості на дату придбання переданих часток участі в капіталі. Щоб визначити суму гудвілу при об'єднанні бізнесу, в якому компенсація не передається, покупець застосовує справедливу вартість на дату придбання частки участі покупця в об'єкті придбання замість справедливої вартості на дату придбання переданої компенсації [МСФЗ 3, § 33].

Гудвіл визнається у Звіті про фінансовий стан покупця.

Відстрочений податок не визнається за оподатковуваними тимчасовими різницями, що виникають від початкового визнання гудвілу.

Вигідна покупка є об'єднанням бізнесу, в якому сальдо сум на дату придбання ідентифікованих придбаних активів і прийнятих зобов'язань перевищує вартість переданої компенсації. Прибуток від вигідної покупки визнається у прибутку чи збитку на дату придбання. Прибуток слід відносити до покупця [МСФЗ 3, § 34].

Компенсацію, передану при об'єднанні бізнесу, слід оцінювати за справедливою вартістю, яка обчислюється як сума справедливої вартості на дату придбання: активів, переданих покупцем; зобов'язань, понесених покупцем перед колишніми власниками об'єкта придбання; часток участі в капіталі, випущених покупцем [МСФЗ 3, § 37].

The costs associated with the purchase are the costs borne by the buyer for the business combinations. These costs include fees to an intermediary, fees to advisers, accountants, lawyers, appraisers, other professionals and consultants; general administrative expenses, including expenses for the maintenance department, and expenses for registration and issuance of debt and securities. The buyer accounts for the costs associated with the purchase as expenses in the periods in which costs are incurred and the services received [IFRS 3, § 53].

The buyer subsequently assesses and accounts for purchased assets, liabilities, or equity instruments issued and incurred in connection with the business combination, in accordance with other IFRS applicable to such articles, depending on their nature [IFRS 3, § 54].

According to IFRS 3 for each business combinations, **the buyer should disclose the following information about:**

title and description of the purchase object;

date of purchase;

percentage of purchased shares in equity with the right to vote;

the main causes of business combinations and a description of how the buyer gained control of the object of purchase;

a qualitative characteristic of the factors that shape the recognized goodwill, such as the expected synergy between the acquisition and buyer, intangible assets that are not qualifying for a separate recognition, or other factors;

fair value as at the date of acquisition of the total transferred compensation and fair value as at the date of acquisition of each principal class of compensation;

conditional indemnity and compensatory assets;

accounts receivable;

the amount recognized as the acquisition date for each major class of assets acquired and liabilities assumed;

contingent liabilities;

the total amount of goodwill that is expected to be deductible for tax purposes;

transactions recognized separately from the acquisition of assets and assumptions about the liability in business combinations;

separately recognized transactions;

each business association in which the buyer holds less than 100 percent of the equity interest in the acquisition facility at the purchase date;

a phased business combinations;

amounts of income and profit or loss of the acquisition item after the date of acquisition are included in the consolidated statement of comprehensive income for the reporting period;

income and profit or loss of the consolidated entity in the current reporting period, as if the acquisition date for all business combinations that occurred during the year was at the beginning of the annual reporting period.

Витрати, пов'язані з придбанням, є витратами, які їх несе покупець для здійснення об'єднання бізнесу. Ці витрати включають гонорари посередників, гонорари радникам, бухгалтерам, юристам, оцінювачам, іншим фахівцям та консультантам; загальногосподарські адміністративні витрати, включаючи витрати на утримання відділу з придбання, та витрати на реєстрацію і випуск боргових та цінних паперів. Покупець обліковує витрати, пов'язані з придбанням, як витрати в тих періодах, в яких витрати понесені, а послуги отримані [МСФЗ 3, § 53].

Покупець у подальшому оцінює та обліковує придбані активи, прийняті чи понесені зобов'язання та інструменти власного капіталу, випущені при об'єднанні бізнесу, відповідно до інших МСФЗ, застосованих до таких статей залежно від їх характеру [МСФЗ 3, § 54].

Згідно з МСФЗ 3 щодо кожного об'єднання бізнесу **покупець має розкривати таку інформацію про:**

назву та опис об'єкта придбання;

дату придбання;

відсоток придбаних часток участі в капіталі з правом голосу;

основні причини об'єднання бізнесу та опис того, як покупець отримав контроль за об'єктом придбання;

якісну характеристику чинників, які формують визнаний гудвіл, таких як очікувана синергія об'єкта придбання та покупця, нематеріальних активів, які не кваліфікуються для окремого визнання, або інших чинників;

справедливу вартість на дату придбання загальної переданої компенсації та справедливу вартість на дату придбання кожного основного класу компенсації;

умовну компенсацію та компенсаційні активи;

дебіторську заборгованість;

суму, визнані станом на дату придбання для кожного основного класу придбаних активів та прийнятих зобов'язань;

умовні зобов'язання;

загальну суму гудвілу, яка, за очікуванням, підлягає вирахуванню для цілей оподаткування;

операції, які визнаються окремо від придбання активів, та припущень про зобов'язання в об'єднанні бізнесу;

окремо визнані операції;

кожне об'єднання бізнесу, у якому покупець утримує менше 100 відсотків часток участі в капіталі об'єкта придбання на дату придбання;

поетапне об'єднання бізнесу;

суми доходу та прибутку або збитку об'єкта придбання після дати придбання, включені в консолідований звіт про сукупні доходи за звітний період;

дохід та прибуток або збиток об'єднаного суб'єкта господарювання за поточний звітний період, так ніби дата придбання для всіх об'єднань бізнесу, які відбулися протягом року, припадала на початок річного звітного періоду.

Questions for knowledge control

1. How can describe the concept of an associate company?
2. What can you title signs of significant influence?
3. What is the essence of the method of participation in capital?
4. What is the essence of the accounting method at cost?
5. What method is used to evaluate investments in an associate in consolidated and separate financial statements?
6. The economic essence and conceptual basis of consolidation of financial statements.
7. International approaches to the consolidation of financial reporting.
8. Describe the main requirements of IAS and IFRS for consolidated financial statements.
9. Users of consolidated financial statements.
10. The essence and types of business combinations and schemes of interconnections of the enterprises of the group.
11. Procedure and requirements for the establishment and operation of business combinations in Ukraine.
12. Organizational-legal forms of business combinations in Ukraine.
13. How is the disclosure of necessary information in the consolidated financial statements?
14. What information is necessarily disclosed in the financial statements?
15. Give the definition of business combinations.
16. What is the essence of the method of purchase.
17. What components determine the cost of a business combinations?
18. What are the peculiarities of disclosure of information about joint activity in financial statements?

Питання для контролю знань

1. Як можна охарактеризувати поняття асоційованої компанії ?
2. Які Ви можете назвати ознаки суттєвого впливу ?
3. У чому сутність методу участі у капіталі ?
4. У чому сутність методу обліку за собівартістю ?
5. Який метод використовується для оцінки інвестицій в асоційовану компанію у консолідованій та у окремій фінансовій звітності ?
6. Економічна сутність та концептуальні основи консолідації фінансової звітності.
7. Міжнародні підходи до консолідації фінансової звітності.
8. Охарактеризуйте основні вимоги IAS і IFRS з питань консолідованої фінансової звітності.
9. Користувачі консолідованої фінансової звітності.
10. Сутність і види об'єднань підприємств та схеми взаємозв'язків підприємств групи.
11. Порядок та вимоги до створення та функціонування об'єднань підприємств в Україні.
12. Організаційно-правові форми об'єднань підприємств в Україні.
13. Яким чином здійснюється розкриття необхідної інформації у консолідованій фінансовій звітності ?
14. Яка інформація обов'язково розкривається у фінансовій звітності ?
15. Дайте визначення об'єднання бізнесу.
16. У чому сутність методу придбання.
17. Які складові визначають вартість об'єднання бізнесу?
18. Які особливості розкриття інформації про спільну діяльність в фінансовій звітності?

THEME 9
THE METHOD OF REFLECTING IN THE FINANCIAL STATEMENTS
THE IMPACT OF CHANGES IN EXCHANGE RATES
AND PRICE CHANGES

- 9.1. Accounting for currency transactions
- 9.2. Transfer of elements of the financial statements of the enterprise into another presentation currency
- 9.3. Disclosure of information on the effect of changes in exchange rates in the financial statements

Mini-lexicon: *presentation currency, foreign currency, foreign exchange rate, foreign business unit, exchange rate difference, monetary items, non-monetary items, exchange rate, spot currency, functional currency.*

Recommended literature: *1-4, 6-8, 10-15, 17-19, 21-25*

9.1. Accounting for currency transactions

The procedure for displaying operations and articles in foreign currency in the accounting and reporting of an enterprise is defined in IAS 21 «The Effects of Changes in Foreign Exchange Rates» (further – IAS 21).

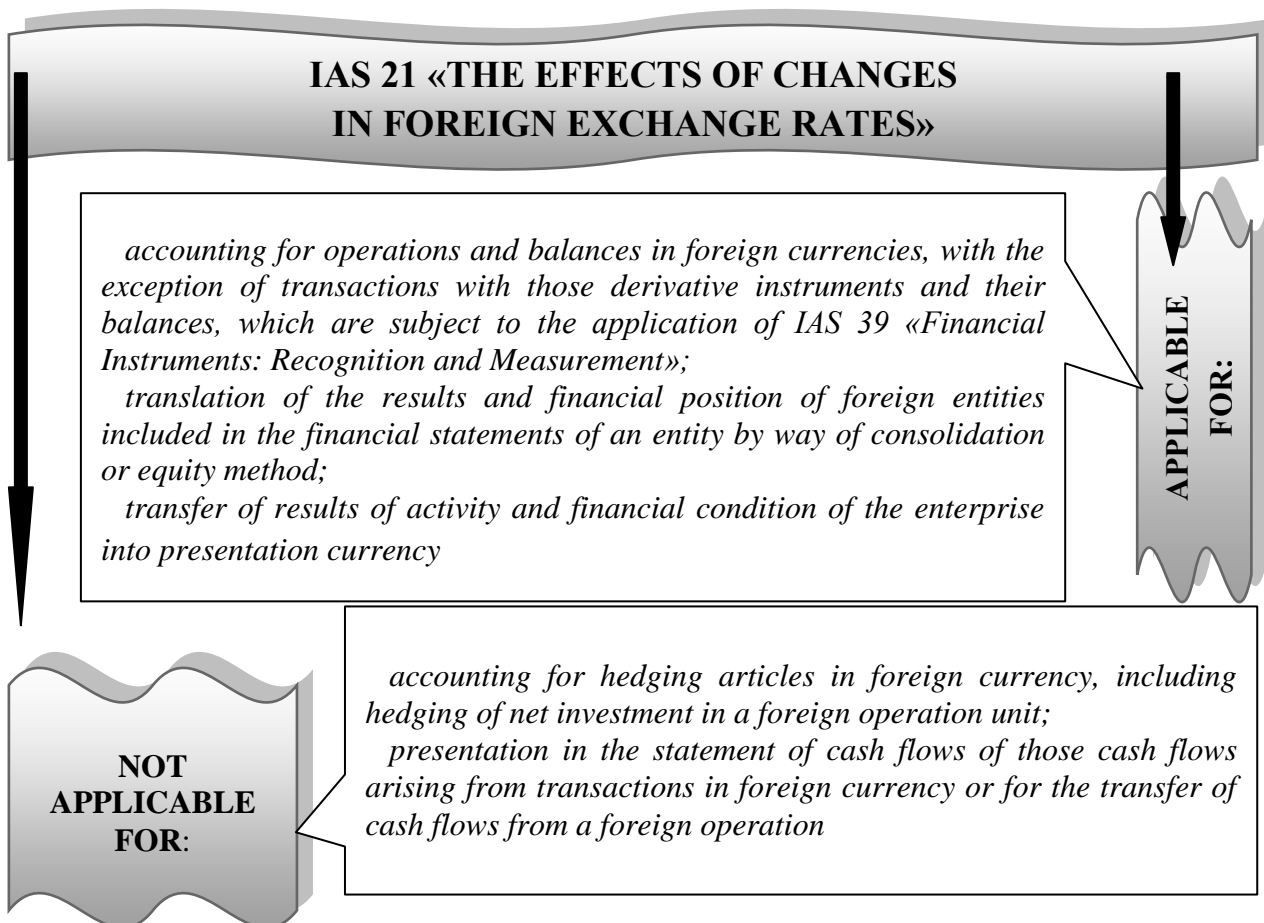

Fig. 9.1.1. Scope of application IAS 21 «The Effects of Changes in Foreign Exchange Rates» [IAS 21, § 3]

ТЕМА 9

МЕТОДИКА ВІДОБРАЖЕННЯ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ ВПЛИВУ ЗМІН ВАЛЮТНИХ КУРСІВ ТА ЦІНОВИХ ЗМІН

9.1. Облік валютних операцій

9.2. Переведення елементів фінансової звітності підприємства в іншу валюту подання

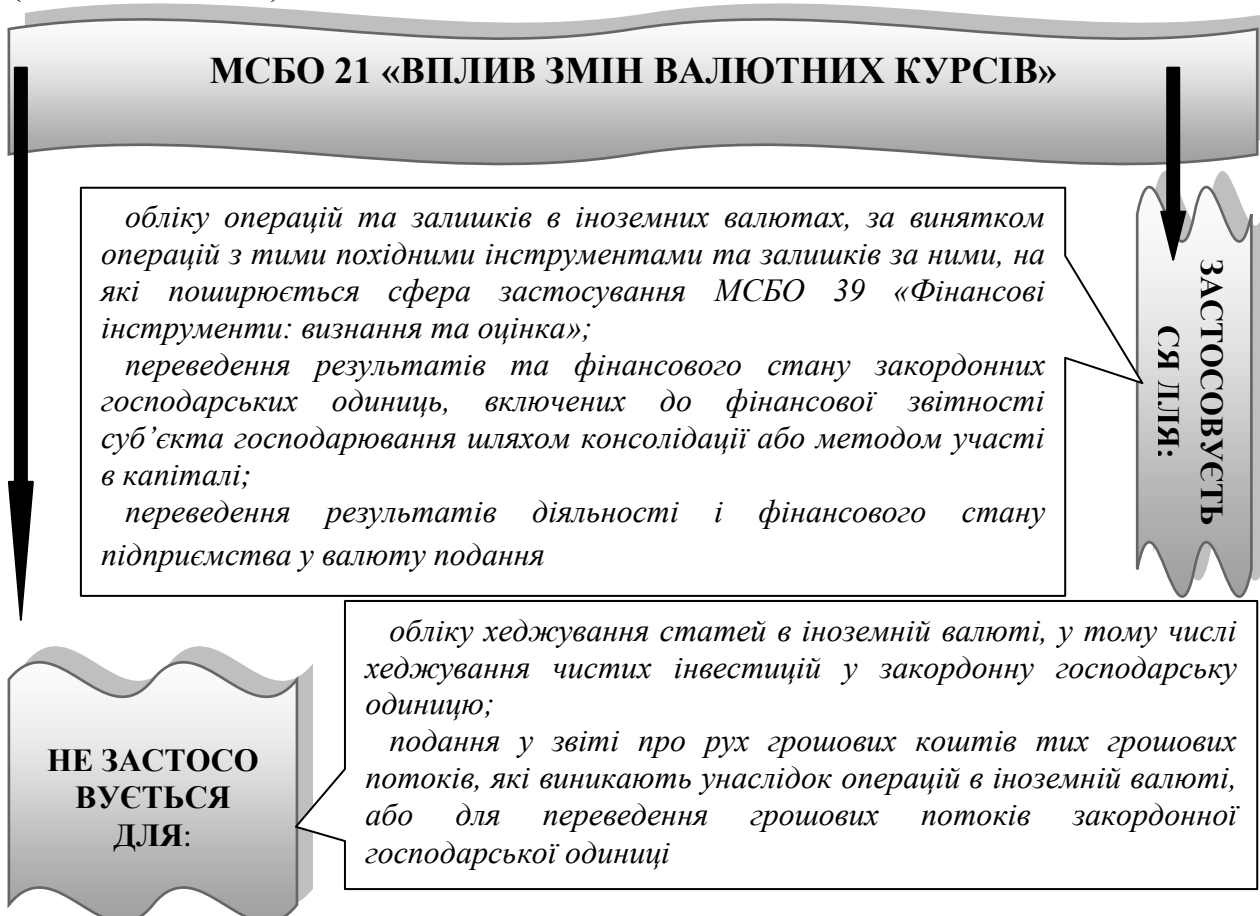
9.3. Розкриття інформації про вплив зміни валютних курсів у фінансовій звітності

Міні-лексикон: валюта подання, іноземна валюта, валютний курс, закордонна господарська одиниця, курсова різниця, монетарні статті, немонетарні статті, обмін, спот-курс, функціональна валюта.

Рекомендована література: 1-4, 6-8, 10-15, 17-19, 21-25

9.1. Облік валютних операцій

Порядок відображення операцій та статей в іноземній валюті в обліку і звітності підприємства визначено МСБО 21 «Вплив змін валютних курсів» (далі - МСБО 21).

**Рис. 9.1.1. Сфера застосування МСБО 21 «Вплив змін валютних курсів»
[МСБО 21, § 3]**

In domestic legislation, the accounting for operations in foreign currency is regulated by the norms of Ukrainian Accounting standards «Effect of changes in foreign exchange rates». Despite the fact that the specified standard was developed on the basis of international, nevertheless between Ukrainian Accounting standards and IAS 21 there are significant differences in the approaches to accounting for and reporting of business entities related to currency (Table 9.1.1).

Table 9.1.1

Comparative characteristics of Ukrainian Accounting standards 21 and IAS 21

Definitions and regulations	Ukrainian Accounting standards	IAS 21
Functional currency	The notion is not defined therefore all IAS 21 requirements in this category in the system of Ukrainian Accounting standards are not present	It is defined as the currency of the main economic environment in which the enterprise operates
Use of the approximate (average) rate at the initial recognition of the item on the date of the operation	Not allowed	Allowed if there are no significant fluctuations in the rate
Classification of exchange differences	Classified on operating and other income and expenses	Not classified by feature concerning the operational activity of the enterprise
Exchange rate difference for «strategic» debts in links with foreign economic entities	Refers to additional capital and is reflected in other aggregate income	In separate financial statements refers to profit or loss. In reports containing data from a foreign entity and reporting enterprise, such exchange differences are initially attributed to another comprehensive income
Classification of exchange differences according to reports of foreign business units regarding equity capital to profit or loss	Conducted when selling or liquidating a foreign business unit	Implemented when a foreign operation unit is disposed of, as well as in the event of loss of control, significant influence or joint control of a related, subsidiary, associate or joint venture
Exchange rate differences for intragroup monetary items in consolidation	The accounting is not specifically regulated	Relate to income or loss. In part of the monetary component of net investment – in other aggregate profits
Special procedure for transfer of items of financial statements of a foreign entity	Applied to reports of only those business entities, which meet the five specific criteria of autonomous activity, given in paragraph 10.4 of Ukrainian Accounting standards	Applies to all foreign business entities, regardless of the degree of their autonomy. Certain criteria of autonomy as additional factors are taken into account when determining the functional currency of a foreign entity

У вітчизняному законодавстві облік операцій в іноземній валюті регламентується нормами П(С)БО 21 «Вплив змін валютних курсів». Незважаючи на те, що зазначений стандарт був розроблений на основі міжнародного, все-таки між П(С)БО 21 та МСБО 21 залишаються значні відмінності у підходах щодо відображення в обліку та звітності суб'єктів господарювання операцій пов'язаних з валютою (табл. 9.1.1).

Таблиця 9.1.1

Порівняльна характеристика П(С)БО 21 і МСБО 21

Визначення та положення	П(С)БО 21	МСБО 21
Функціональна валюта	Поняття не визначено тому всі вимоги МСБО 21, що належать до цієї категорії, у системі ПСБО відсутні	Визначається як валюта основного економічного середовища, у якому працює підприємство
Використання приблизного (середнього) курсу при початковому визнанні стаття на дату операції	Не допускається	Допускається, якщо не зафіксовано суттєвих коливань курсу
Класифікація курсових різниць	Класифікуються на операційні та інші доходи й витрати	Не класифікуються за ознакою по відношенню до операційної діяльності підприємства
Курсова різниця за «стратегічними» заборгованостями у відносинах із закордонними господарюючими одиницями	Відноситься на додатковий капітал і відображається і іншому сукупному доході	В окремій фінансовій звітності відноситься на прибутки або збитки. У звітах, що містять дані іноземної господарюючої одиниці та підприємства, що звітує, такі курсові різниці спочатку відносять на інший сукупний прибуток
Класифікація курсових різниць за звітами іноземних господарюючих одиниць із власного капіталу на прибуток або збитки	Проводиться при продажу або ліквідації іноземної господарюючої одиниці	Здійснюється при вибутті іноземної господарюючої одиниці, а також при втраті контролю, суттєвого впливу або спільного контролю, щодо, відповідного, дочірнього, асоційованого або спільного підприємства
Курсові різниці за внутрішньо-груповими монетарними статтями при консолідації	Обліку спеціально не регламентовано	Відносять на прибутки або збитки. У частині монетарних компонентів чистих інвестицій – на інший сукупний прибуток
Спеціальний порядок переведення статей фінансових звітів іноземного суб'єкта	Стосується звітів лише тих господарюючих одиниць, які відповідають п'ятьом особливим критеріям автономної діяльності, наведеним у п.10.4 ПСБО 21	Стосується всіх іноземних суб'єктів господарювання, незалежно від ступеня їх автономності. Певні критерії автономності як додаткові чинники враховують при визначенні функціональної валюти іноземного суб'єкта господарювання

Definitions and regulations	Ukrainian Accounting standards	IAS 21
Exchange rate	Coefficient of exchange of two currencies	Established by the National Bank of Ukraine rate of the monetary unit of Ukraine to the monetary unit of another country
Functional currency	The currency of the main economic environment in which an entity carries out its activities	The reporting currency. The currency in which the financial statements are presented. The monetary unit of Ukraine
Foreign currency	Currency, other than functional currency of the entity	The currency is different than the reporting currency
Course at closing	Course in case of immediate purchase and sale of currency at the end of the reporting period	-

According to item 5 of the Law of Ukraine «On Accounting and Financial Reporting in Ukraine», the entities conduct accounting and compile financial statements in the monetary unit of Ukraine. The above determines the need to compile financial statements of domestic enterprises, above all, in the national currency, regardless of the need to compile it according to international standards. That is, when compiling the report, domestic enterprises may not use the provisions of IAS 21 «The Effects of Changes in Foreign Exchange Rates» on the transfer of articles of financial statements into foreign currency, or from one foreign currency to another.

Unlike Ukrainian Accounting standards, **IAS 21 distinguishes three types of currencies: functional, foreign, presentation currency.**

Functional currency is the main currency of the main economic environment in which an entity carries out its activities [IAS 21, § 8].

To determine the functional currency of an entity, it should, above all, the following factors should be considered:

a currency that mainly affects the prices of sales of goods and services (often a currency in which prices are determined for the sale of its goods and services and payments are made);

a country in which prices for the sale of its goods and services are determined mainly by competitive factors and regulatory documents;

a currency that mainly affects labor costs, materials and other costs associated with the provision of goods or services (this will often be the currency in which such costs are determined and payments are made) [IAS 21, § 9].

At the same such factors may indicate on the functional currency:

the currency in which the funds from financial activities are generated (that is, from issuance of debt instruments and equity capital instruments);

Визначення та положення	П(С)БО 21	МСБО 21
Валютний курс	Коефіцієнт обміну двох валют	Установлений НБУ курс грошової одиниці України до грошової одиниці іншої країни
Функціональна валюта	Валюта основного економічного середовища, у якому суб'єкт господарювання здійснює свою діяльність	Валюта звітності. Валюта, у якій подається фінансова звітність. Грошова одиниця України
Іноземна валюта	Валюта, інша, ніж функціональна валюта суб'єкта господарювання	Валюта інша, ніж валюта звітності
Курс при закритті	Курс у разі негайної купівлі-продажу валюти на кінець звітного періоду	-

Відповідно до ст. 5 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», суб'єкти господарювання ведуть бухгалтерський облік та складають фінансову звітність у грошовій одиниці України. Зазначене зумовлює необхідність складати фінансову звітність вітчизняних підприємств, перш за все, у національній валюті, незалежно від необхідності складати її за міжнародними стандартами. Тобто при складанні звітності вітчизняні підприємства можуть не використовувати положення МСБО 21 «Вплив змін валютних курсів» щодо переведення статей фінансової звітності в іноземну валюту, або з однієї іноземної валюти в іншу.

На відміну від П(С)БО 21, в МСБО 21 виокремлено три види валют: **функціональну, іноземну, валюту подання.**

Функціональна валюта - це основна валюта основного економічного середовища, у якому суб'єкт господарювання здійснює свою діяльність [МСБО 21, § 8].

Для визначення функціональної валюти суб'єкту господарювання слід, перш за все, необхідно розглядати такі фактори:

валюта, яка впливає в основному на ціни продажу товарів і послуг (часто це валюта, у якій визначаються ціни продажу його товарів і послуг та здійснюються розрахунки);

країни, у якій ціни продажу його товарів і послуг визначаються в основному конкурентними чинниками та нормативними документами;

валюту, яка впливає в основному на витрати на оплату праці, матеріали та інші витрати, пов'язані з наданням товарів або послуг (часто це буде валюта, у якій визначаються такі витрати та здійснюються розрахунки) [МСБО 21, § 9].

Поряд з цим такі фактори можуть вказувати на функціональну валюту:

валюта, у якій генеруються кошти від фінансової діяльності (тобто від випуску боргових інструментів та інструментів власного капіталу);

the currency in which, usually, proceeds from operating activities are stored [IAS 21, § 10].

Additional factors are considered to determine the functional currency of a foreign entity.

Foreign business unit is *an entity that is a subsidiary, associate, joint venture or affiliate of a reporting entity whose activities are based or carried out in a country or currency other than the country and currency of the reporting entity* [IAS 21, § 8].

An entity that has an overseas entity in the form of a subsidiary, affiliate, associate or joint venture) in determining the functional currency of a foreign economic entity should establish:

whether the activity of a foreign entity is a continuation of the activity of an enterprise that reports whether it is carried out with a significant degree of autonomy;

what proportion (more or less) the activity of a foreign entity make her operations with a business entity which reports;

whether cash flows from a foreign operation have a direct impact on the cash flows of an entity that reports and whether they are available for transfer to the latter;

is there sufficient cash flow from the activities of a foreign entity to maintain existing and habitually expected debt obligations without involving the entity's eligible funds, which reports.

If the factors mentioned above are mixed and the functional currency is not obvious, then the definition of the functional currency that most accurately reflects the economic impact of major operations, events and conditions is the issue of judgment of management personnel.

If there is a change in the entity's functional currency then it should use the transfer procedures applicable to the new functional currency, prospectively from the date of change.

Foreign currency is *currency that different from the functional currency of the enterprise* [IAS 21, § 8].

The presentation currency is *the currency in which the financial statements are presented. The presentation currency is usually a functional currency* [IAS 21, § 8]. However, an enterprise may file accounts in a currency other than a functional currency.

The process of recalculation of transactions or articles from one currency to another is called **an exchange**. The most common is the exchange of foreign currency in the functional and functional currency into another presentation currency.

Existing exchange rates are used to carry out exchange transactions or items from one currency to another.

Exchange rate is *the ratio of exchange of two currencies* [IAS 21, § 8]. *The exchange rate on the date of the transaction is called spot rate.*

Spot rate is *exchange rate in case of immediate purchase and sale of currency* [IAS 21, § 8]. The spot rate at the balance sheet date is called the closing rate.

валюта, у якій, як правило, зберігаються надходження від операційної діяльності [МСБО 21, § 10].

Додаткові фактори розглядають для визначення функціональної валюти закордонної одиниці господарювання.

Закордонною господарською одиницею є суб'єкт господарювання, який є дочірнім, асоційованим, спільним підприємством або філіям суб'єкта господарювання, що звітує, діяльність якого базується або здійснюється в іншій країні або валюті, ніж країна та валюта суб'єкта господарювання, що звітує [МСБО 21, § 8].

Суб'єкт господарювання, який має закордонну господарську одиницю у формі дочірнього підприємства, філії, асоційованого підприємства чи спільної діяльності) при визначенні функціональної валюти закордонної господарської одиниці повинен встановити:

чи є діяльність закордонної одиниці господарювання продовженням діяльності підприємства, яке звітує, чи вона здійснюється зі значним рівнем автономії;

яку частку (більшу чи меншу) діяльності закордонної одиниці господарювання становлять її операції з суб'єктом господарювання, яке звітує;

чи мають грошові потоки від діяльності закордонної одиниці господарювання прямий вплив на грошові потоки суб'єкта господарювання, яке звітує, і чи доступні вони для переведення останньому;

чи достатньо грошових потоків від діяльності закордонної одиниці господарювання для обслуговування існуючих і звично очікуваних боргових зобов'язань без залучення допустимих коштів суб'єкта господарювання, яке звітує.

Якщо зазначені вище фактори є змішаними і функціональна валюта не є очевидною, тоді визначення функціональної валюти, яка найбільш достовірно відображає економічний вплив основних операцій, подій та умов, є питанням судження управлінського персоналу.

Якщо відбувається зміна функціональної валюти суб'єкта господарювання, то він повинен використовувати процедури переведення, застосовні до нової функціональної валюти, перспективно з дати зміни.

Іноземна валюта - валюта, відмінна від функціональної валюти підприємства [МСБО 21, § 8].

Валюта подання - валюта, в якій подається фінансова звітність. Валютою подання звичайно є функціональна валюта [МСБО 21, § 8]. Однак підприємство може подавати звітність у валюті, відмінній від функціональної валюти.

Процес перерахунку операцій або статей з однієї валюти в іншу називається **обміном**. Найбільш поширеним є обмін іноземної валюти у функціональну і функціональної валюти в іншу валюту подання.

Для здійснення обмінних операцій чи статей з однієї валюти в іншу застосовують існуючі валютні курси.

Валютний курс - це співвідношення обміну двох валют [МСБО 21, § 8]. Валютний курс на дату здійснення операції називають **спот-курс**.

Спот-курс - валютний курс у випадку негайної купівлі-продажу валюти [МСБО 21, § 8]. Спот-курс на дату балансу називається курсом закриття.

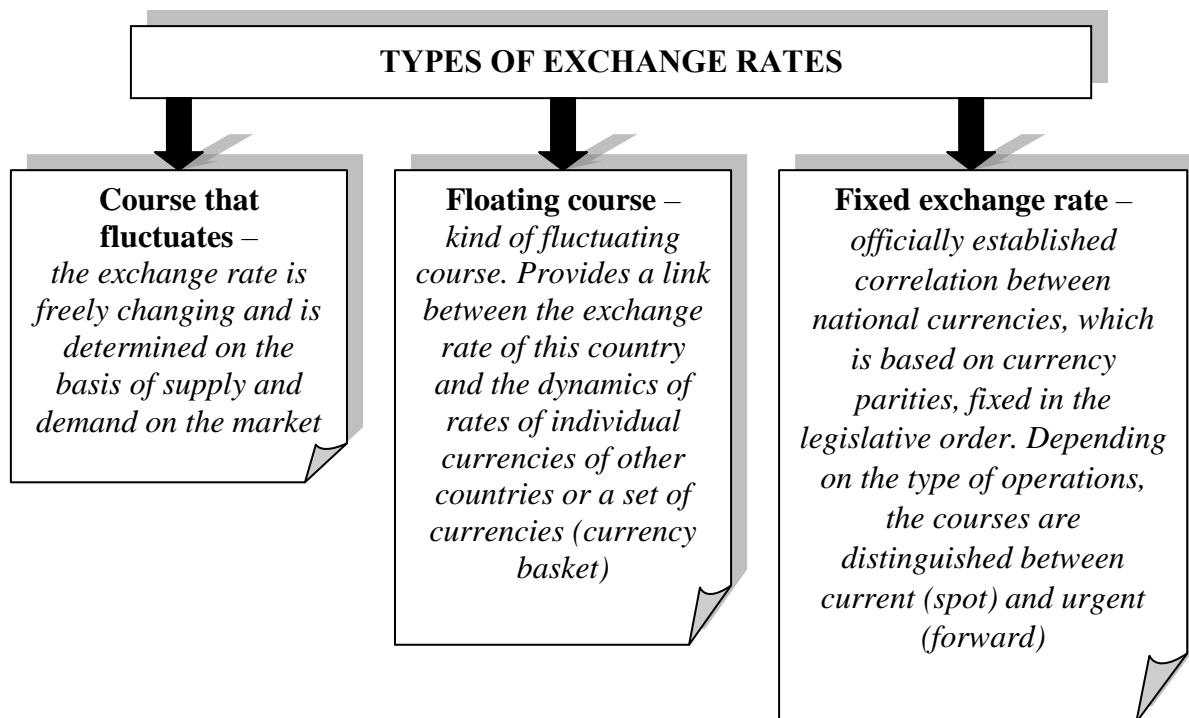

Fig. 9.1.2. Types of exchange rates

The course on which the item was recognized in the balance sheet is called the historical exchange rate.

The official rate of the Ukrainian hryvnia is used:

*at all cashless transactions of buying and selling foreign currency;
 in the accounting of all operations that carried out in foreign currency;
 at calculations with the budget, customs and other state bodies;
 in pricing etc.*

The main economic factors that affect the exchange rate:

*state of the balance of payments of country;
 level of interest rates;
 inflation rate;
 interstate migration of short-term capital etc.*

Currency corridor is the establishment of the maximum and minimum values of the rate of the national currency in relation to foreign currencies, within which the current exchange rate may change on the market.

To support the currency corridor need to provide:

*constant guaranteed level of own currency reserves;
 the state of the economy of the countries – the main trading partners.*

Quotation is determination and establishment of the foreign exchange rate to the national currency. It is not a constant because demand and supply on currencies in the foreign exchange market are constantly changing.

Cross-course is quotation of two foreign currencies, none of which is the national currency of the participants of the agreement, which establishes the rate. Under the cross-rate also understand the course, calculated by calculation by the rates of two currencies to the third currency.

Operation in foreign currency is an operation that is determined (or needs to be settled) in a foreign currency [IAS 21, § 20].

Рис. 9.1.2. Види валютних курсів

Курс, за яким стаття була визнана в балансі, називають історичним валютним курсом.

Офіційний курс української гривні використовується:

у всіх безготівкових операціях купівлі та продажу іноземної валюти; в бухгалтерському обліку всіх операцій, які проводяться в іноземній валюті;

в розрахунках з бюджетом, митницею та іншими державними органами;

в ціноутворенні тощо.

Основні економічні фактори, які впливають на валютний курс:

стан платіжного балансу країни;

рівень процентних ставок;

рівень інфляції;

міждержавна міграція короткотермінових капіталів тощо.

Валютний коридор - це встановлення максимального і мінімального значень курсу національної грошової одиниці по відношенню до іноземних валют, в межах яких може змінюватись поточний обмінний курс на ринку.

Для підтримки валютного коридору потрібно забезпечити:

постійний гарантований рівень власних валютних резервів;

стан економіки країн - основних торговельних партнерів.

Котировка - це визначення та встановлення курсу іноземної валюти до національної. Вона не є постійною величиною, оскільки попит і пропозиція на валюти на валютному ринку постійно змінюються.

Крос-курс - це котировка двох іноземних валют, жодна з яких не є національною валютою учасників угоди, які встановлюють курс. Під крос-курсом також розуміють курс, обрахований розрахунковим шляхом з курсів двох валют до третьої валюти.

Операція в іноземній валюті - це операція, яка визначається (чи потребує розрахунків) в іноземній валюті [МСБО 21, § 20].

**OPERATIONS IN FOREIGN CURRENCY
THAT ARISE WHEN AN ENTITY:**

*buys or sells goods or services the price of which is determined in foreign currency;
loans or lends money if the amounts to be paid or received are denominated in a
foreign currency, or
otherwise acquires or liquidates assets or undertakes liabilities, determined in
foreign currency, or repays them*

**Fig. 9.1.3. Conditions of occurrence of operations in foreign currency
[IAS 21, § 20]**

An operation in foreign currency should be reflected after initial recognition in functional currency, applying to the amount in foreign currency the spot rate between the functional currency and foreign currency at the date of the transaction [IAS 21, § 21].

Accounting for operations in foreign currency has four components:

initial reflection of the transaction (occurrence of debt);

reflection of items in foreign currency in the balance sheet at the reporting date;

recognition of exchange differences;

reflection of settlements in foreign currency at the date of settlement of the arrears that arose.

When an enterprise carries out an operation in a foreign currency, it initially reflects it in the account in the functional currency by converting the corresponding amount of foreign currency using the spot rate at the date of the transaction.

IAS 21 does not stipulate the choice of the exchange rate, in particular, which exchange rate should be used: the official, determined by the Central Bank of each country, or the rate determined according to the quotations of the foreign exchange market. Particularly relevant is the definition in the order on accounting policy requirements for displaying information on the conditions for the conversion of articles of financial reporting in foreign currency in accordance with the requirements of users of accounting information. Also, in accounting policies, it is necessary to determine the conditions under which the need to submit financial statements in a currency, the other from the functional – that is, the presentation currency of financial statements.

Monetary items *are held currency units, as well as assets and liabilities that they must receive or pay in a fixed or specified number of currency units* [IAS 21, § 8].

The main characteristic of a monetary item is the right to receive (or a liability to provide) a fixed or specified number of currency units. Examples include: pensions and other employee benefits, which are subject to payment in cash funds; provision for which cash is to be settled and cash dividends, which are recognized as a liability [IAS 21, § 16].

ОПЕРАЦІЇ В ІНОЗЕМНІЙ ВАЛЮТІ, ЩО ВИНΙΚАЮТЬ, КОЛИ СУБ'ЄКТ ГОСПОДАРЮВАННЯ:

купує або продає товари чи послуги, ціна на які визначена в іноземній валюті; позичає або надає у борг кошти, якщо суми, які підлягають сплаті або отриманню, визначені в іноземній валюті, або іншим чином купує або ліквідує активи або бере на себе зобов'язання, визначені в іноземній валюті, чи погашає їх

**Рис. 9.1.3. Умови виникнення операцій в іноземній валюті
[МСБО 21, § 20]**

Операцію в іноземній валюті слід відображати після первісного визнання у функціональній валюті, застосовуючи до суми в іноземній валюті курс «спот» між функціональною валютою та іноземною валютою на дату операції [МСБО 21, § 21].

Облік операцій в іноземній валюті має чотири складові:

початкове відображення операції (виникнення заборгованості);

відображення статей в іноземній валюті в балансі на звітну дату;

визнання курсових різниць;

відображення розрахунків в іноземній валюті на дату погашення заборгованості, що виникла.

Коли підприємство здійснює операцію в іноземній валюті, воно початково відображає її в обліку в функціональній валюті шляхом перерахунку відповідної суми іноземної валюти з допомогою спот-курсу на дату операції.

МСБО 21 не передбачено урегулювання вибору валютного курсу, а саме, яки валютний курс має бути використаний: офіційний, що визначений Центральним банком кожної країни, або курс, що визначається відповідно до котирувань валютного ринку. Особливої актуальності набуває визначення в наказі про облікову політику вимог щодо відображення інформації про умови перерахунку статей фінансової звітності в іноземну валюту відповідно до вимог користувачів облікової інформації. Також, в обліковій політиці необхідно визначити умови, при яких виникає необхідність подання фінансової звітності у валюті, іншій від функціональної, - тобто, валюті представлення фінансової звітності.

Монетарні статті - *утримувані одиниці валюти, а також активи та зобов'язання, що їх мають отримати або сплатити у фіксованій або визначеній кількості одиниць валюти* [МСБО 21, § 8].

Основною характеристикою монетарної статті є право отримувати (або зобов'язання надати) фіксовану або визначену кількість одиниць валюти. Приклади охоплюють: пенсії та інші виплати працівникам, які підлягають сплаті грошовими коштами; забезпечення, за які слід розраховуватися грошовими коштами, та дивіденди грошовими коштами, які визнаються як зобов'язання [МСБО 21, § 16].

Accordingly, the characteristic feature of non-monetary items is the lack of the right to receive (or a liability to transfer) a fixed or specified number of currency units. An example is the down payment for goods and services, intangible assets, inventories, fixed assets, collateral to be repaid by non-monetary assets [IAS 21, § 16].

The exchange rate difference arises when the valuation of a monetary item for a certain date is made using a currency exchange rate different from the rate used on the date of the prior valuation.

Therefore, **exchange rate difference** is the difference resulting from the transfer of a certain number of units of one currency into another currency at different exchange rates [IAS 21, § 8].

The exchange rate differences that arise in the calculation of monetary items or in the translation of monetary items at rates that differ from those for which they were translated at initial recognition during the period or in the previous financial statements are recognized in profit or loss in the period in which they are arise [IAS 21, § 28].

The recognition of exchange rate differences in accordance with IAS 21 is shown in Figure 9.1.4.

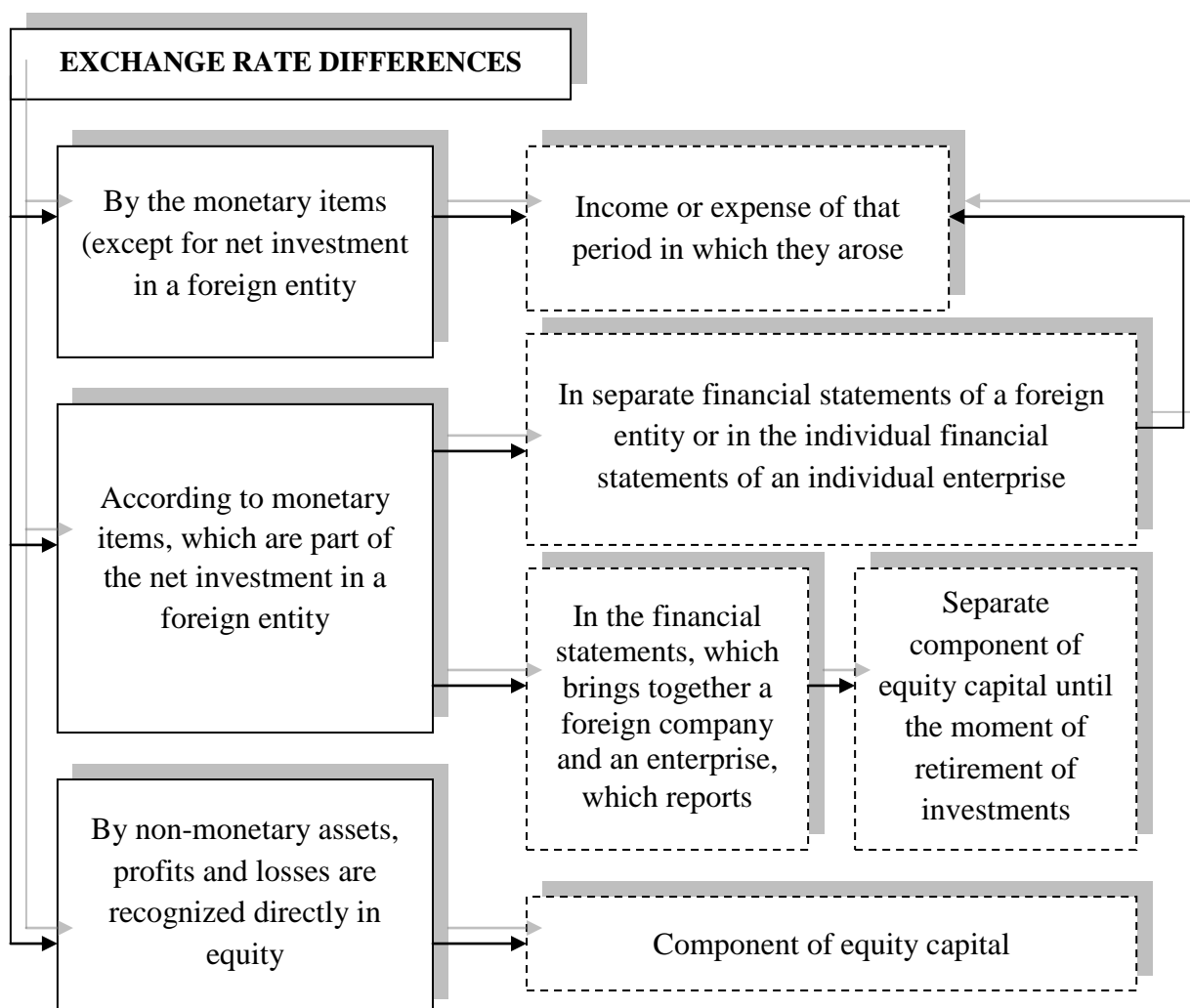

Fig. 9.1.4. The recognition of exchange rate differences [IAS 21, § 27-34]

Відповідно характерна особливість немонетарних статей - це відсутність права отримати (або зобов'язання передати) фіксовану чи визначену кількість одиниць валюти. Прикладом є авансові платежі за товари і послуги, нематеріальні активи, запаси, основні засоби, забезпечення, які будуть погашені немонетарними активами [МСБО 21, § 16].

Курсова різниця виникає, коли оцінка монетарної статті на певну дату здійснюється з використанням валютного курсу, відмінного від курсу, що використовувався на дату попередньої оцінки.

Отже, **курсорова різниця** - це різниця, яка є наслідком переведення визначеної кількості одиниць однієї валюти в іншу валюту за різними валютними курсами [МСБО 21, § 8].

Курсові різниці, що виникають при розрахунках за монетарними статтями або при переведенні монетарних статей за курсами, котрі відрізняються від тих, за якими вони переводилися при первісному визнанні протягом періоду або у попередній фінансовій звітності, визнаються в прибутку або збитку в тому періоді, у якому вони виникають [МСБО 21, § 28].

Визнання курсових різниць згідно з МСБО 21 наведено на рис. 9.1.4.

Рис. 9.1.4. Відображення курсових різниць [МСБО 21, § 27-34]

9.2. Transfer of elements of the financial statements of the enterprise into another presentation currency

An entity may submit its financial statements in any currency (or currencies). If the presentation currency differs from the functional currency of the entity, it translates its results and financial position into the presentation currency.

The financial statements of an entity whose functional currency is not a currency of a hyperinflationary economy should be transferred to another presentation currency using such procedures:

the transfer of assets and liabilities is carried out at the closing rate at the relevant reporting date;

revenues and expenses should be converted at the exchange rate at the date of transaction. In this case, with the practical purpose of conversion of items of income and expenditure often apply a rate close to the exchange rates on the date of operations, namely the average rate. However, in the event of a significant fluctuation of exchange rates, the use of the average rate over a certain period is not acceptable;

all exchange rate differences arising from the translation should be recognized in other comprehensive income [IAS 21, § 39].

This exchange rate difference is the result:

application of different courses for the recalculation of items of income and expenses (historical course) and items of assets and liabilities (closing rate);

differences in the estimation of net investments at the beginning of the reporting period, listed at the rate at the end of the previous reporting period and the current reporting period.

The conversion of elements of the entity's financial statements into a different presentation currency is presented in the Table 9.2.1.

Table 9.2.1

The conversion of elements of the entity's financial statements into a different presentation currency [IAS 21, § 42]

Elements of financial statements	The rate used to conversion of the functional currency, which is	
	is not a currency of hyperinflationary economy	is a currency of hyperinflationary economy
Assets and liabilities	Closing course	Closing course
Equity capital (excluding retained earnings)	Historical course	Closing course
Income and expenses	Historical course. In the event of a slight fluctuation in exchange rates and the smooth conduct of operations may be an average course has been applied	Closing course
Dividends	Historical course	Closing course

9.2. Переведення елементів фінансової звітності підприємства в іншу валюту подання

Суб'єкт господарювання може подавати свою фінансову звітність у будь-якій валюті (або валютах). Якщо валюта подання відрізняється від функціональної валюти суб'єкта господарювання, він переводить свої результати та фінансовий стан у валюту подання.

Фінансові звіти суб'єкта господарювання, функціональна валюта якого не є валютою гіперінфляційної економіки, слід переводити в іншу валюту подання із застосуванням таких процедур:

переведення активів і зобов'язань здійснюється за курсом закриття на відповідну звітну дату;

доходи і витрати повинні бути переведені за валютним курсом на дату здійснення операцій. При цьому з практичною метою для переведення статей доходів і витрат часто застосовують курс, наближений до валютних курсів на дату операцій, а саме середній курс. Однак за умов значного коливання валютних курсів використання середнього курсу за певний період не є прийнятним;

всі курсові різниці, які виникають у результаті переведення, слід визнавати в складі іншого сукупного прибутку [МСБО 21, § 39].

Така курсова різниця є результатом:

застосування різних курсів для перерахунку статей доходів і витрат (історичний курс) та статей активів і зобов'язань (курс закриття);

різниці в оцінці чистих інвестицій на початок звітного періоду, перерахованих за курсом на кінець попереднього звітного періоду і поточного звітного періоду.

Переведення елементів фінансової звітності суб'єкта господарювання в іншу валюту подання представлено у табл. 9.2.1.

Таблиця 9.2.1

Переведення елементів фінансової звітності суб'єкта господарювання в іншу валюту подання [МСБО 21, § 42]

Елементи фінансової звітності	Курс, що застосовується для перерахунку функціональної валюти, яка	
	не є валютою гіперінфляційної економіки	є валютою гіперінфляційної економіки
Активи і зобов'язання	Курс закриття	Курс закриття
Власний капітал (крім нерозподіленого прибутку)	Історичний курс	Курс закриття
Доходи і витрати	Історичний курс. У випадку незначного коливання валютних курсів і рівномірного здійснення операцій може бути застосовано середній курс	Курс закриття
Дивіденди	Історичний курс	Курс закриття

Items of the financial statements compiled in the currency of hyperinflationary economics should first be adjusted in accordance with IAS 29 Financial Reporting in Hyperinflationary Economies, and then converted into a different presentation currency applying to all amounts (assets, liabilities, equity, income and expenses , taking into account comparative information) closing rate on the last reporting date.

The conversion of financial statements in the functional currency of the hyperinflationary economy is presented in Figure 9.2.1.

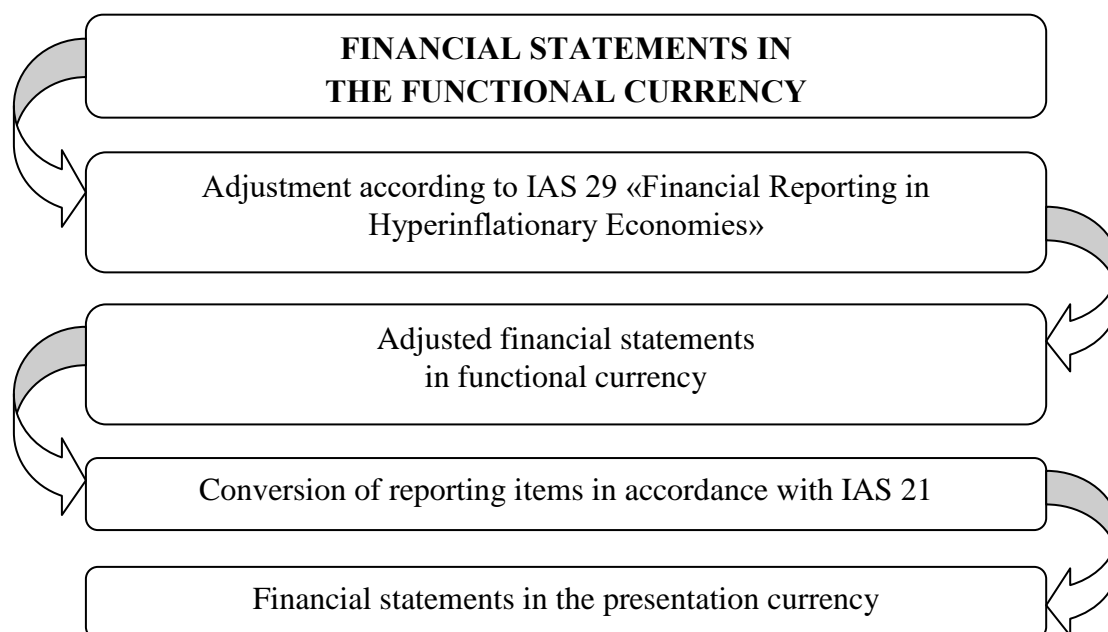

Fig. 9.2.1. The conversion of financial statements in the functional currency of the hyperinflationary economy

If the country's economy ceases to be hyperinflationary and the entity discontinues the application of IAS 29 «Financial Reporting in Hyperinflationary Economies», for the purpose of transferring financial statements, the amounts determined in the unit of measurement at the date of termination of use of IAS 29 should be treated as historical cost for translation into currency presentation [IAS 21, § 43].

9.3. Disclosure of information on the effect of changes in exchange rates in the financial statements

An entity discloses information on the effect of changes in exchange rates in the financial statements as follows:

the amount of exchange rate differences recognized in profit or loss, except those arising from financial instruments at fair value through profit or loss in accordance with IAS 39;

net foreign exchange rate differences recognized in other comprehensive income and accrued in a separate component of equity, and the reconciliation of the amount of such exchange differences at the beginning and end of the period [IAS 21, § 52].

Статті фінансових звітів, складених у валюті гіперінфляційної економіки, слід спочатку скоригувати згідно з МСБО 29 «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції», після чого перевести в іншу валюту подання із застосуванням до всіх сум (активів, зобов'язань, власного капіталу, доходів і витрат, враховуючи зіставну інформацію) курсу закриття на останню звітну дату.

Переведення фінансових звітів у функціональній валюті гіперінфляційної економіки представлено на рис. 9.2.1.

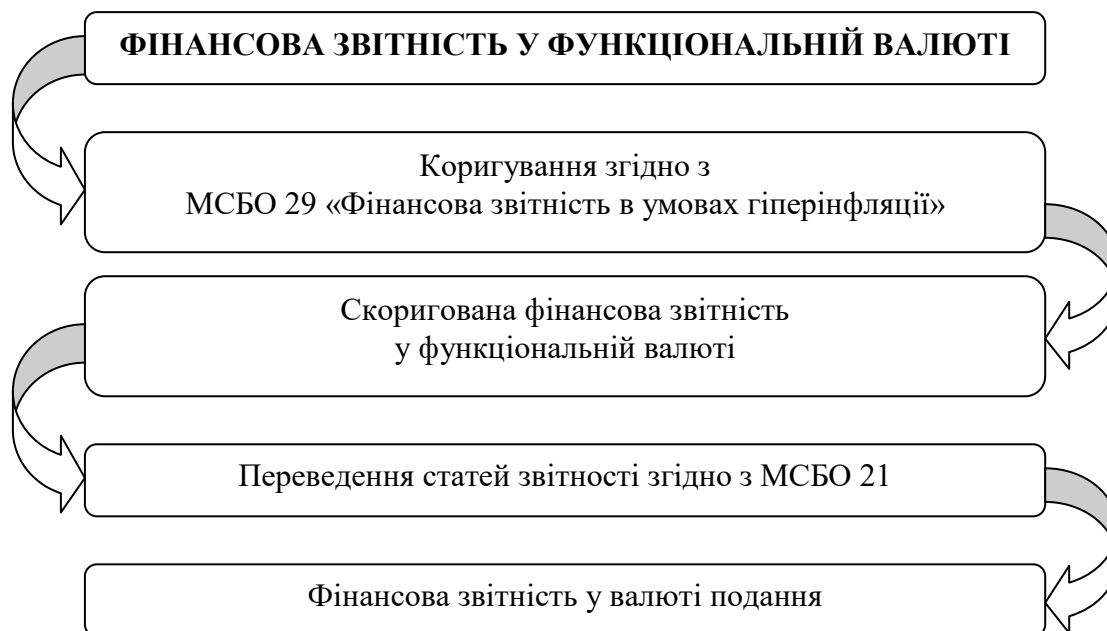

Рис. 9.2.1. Переведення фінансових звітів у функціональній валюті гіперінфляційної економіки

Якщо економіка країни перестає бути гіперінфляційною і суб'єкт господарювання припиняє застосування МСБО 29 «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції» для перерахування фінансової звітності, то суми, визначені в одиниці виміру на дату припинення використання МСБО 29, слід розглядати як історичну собівартість для переведення у валюту подання [МСБО 21, § 43].

9.3. Розкриття інформації про вплив зміни валютних курсів у фінансовій звітності

Суб'єкт господарювання розкриває інформацію про вплив зміни валютних курсів у фінансовій звітності наступним чином:

суму курсових різниць, визнаних у прибутку або збитку, за винятком тих, що виникають від фінансових інструментів, оцінених за справедливою вартістю з відображенням результату переоцінки як прибутку чи збитку згідно з МСБО 39;

чисті курсові різниці, визнані в іншому сукупному прибутку та накопичені в окремому компоненті власного капіталу, а також узгодження суми таких курсових різниць на початок та кінець періоду [МСБО 21, § 52].

If the presentation currency differs from the functional currency, this fact must be noted together with the disclosure of the functional currency and indicate the reasons for using another presentation currency.

In case of a change in the functional currency of an entity, which reports or a significant foreign entity should disclose this fact and the reasons for changing the functional currency.

Conditions for presentation by an entity of financial statements in a currency other than the functional currency are given in Figure 9.3.1.

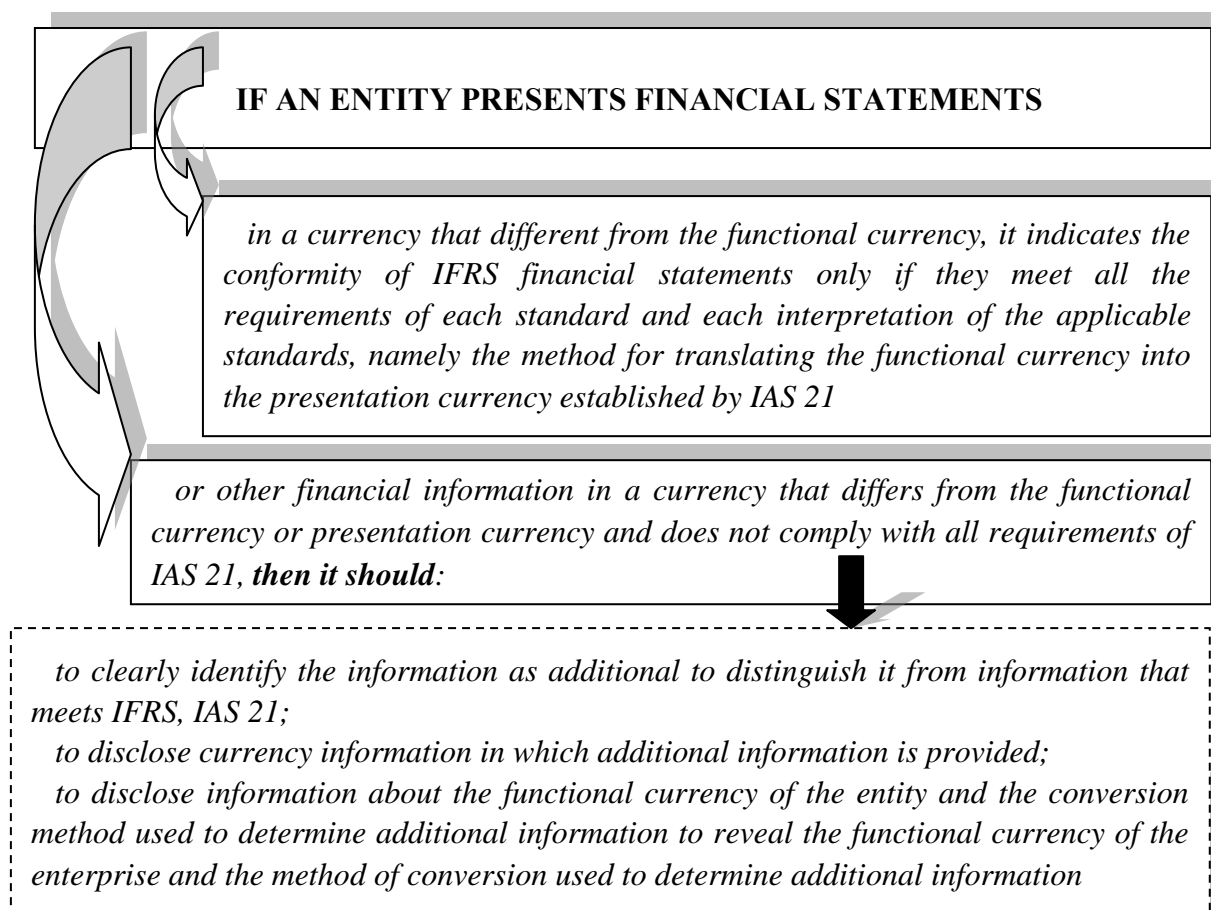

Fig. 9.3.1. Conditions for submission by an entity of financial statements in a currency that is different from the functional currency [IFRS 3, § 55, 57]

Questions for knowledge control

1. What approaches to accounting for foreign exchange transactions should be considered in accordance with IAS 21?
2. How is the definition of exchange rate differences and exchange rates?
3. How is the conversion of elements of the financial statements of the enterprise to another presentation currency?
4. How does an entity disclose information about the effects of changes in exchange rates in the financial statements?

Якщо валюта подання відрізняється від функціональної валюти, то цей факт необхідно зазначити разом з розкриттям функціональної валюти і вказати причини використання іншої валюти подання.

У випадку зміни функціональної валюти суб'єкта господарювання, яке звітує, або значної закордонної одиниці господарювання слід розкривати цей факт і причини зміни функціональної валюти.

Умови подання суб'єктом господарювання фінансової звітності у валюті, яка відрізняється від функціональної валюти наведені на рис. 9.3.1.

Рис. 9.3.1. Умови подання суб'єктом господарювання фінансової звітності у валюті, яка відрізняється від функціональної валюти [МСФЗ 3, § 55, 57]

Питання для контролю знань

1. Які підходи до ведення бухгалтерського обліку валютних операцій слід розглядати згідно з IAS 21 ?
2. Як здійснюється визначення курсових різниць та валютних курсів ?
3. Як здійснюється переведення елементів фінансової звітності підприємства в іншу валюту подання ?
4. Яким чином суб'єкт господарювання повинно розкривати інформацію про вплив зміни валютних курсів у фінансовій звітності ?

РЕКОМЕНДОВАНА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бессонова С. І. Складання фінансової звітності за міжнародними стандартами фінансової звітності : навч. посібник / С. І. Бессонова. - Маріуполь : ПДТУ, 2016. - 235 с.
2. Гейер Е. С. Міжнародні стандарти фінансової звітності : навч. посібник / Е. С. Гейер, О. А. Наумчук. - Донецьк : ДонНУЕТ, 2012. - 283 с.
3. Голов С. Ф. Бухгалтерський облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами / С. Ф. Голов, В. М. Костюченко. - Х. : Фактор, 2013. - 1072 с.
4. Дубовая В. В. Міжнародні стандарти фінансової звітності: навч. посібник / В. В. Дубовая. – Полтава : ПолтНТУ, 2017. - 312 с.
5. Жолнер І. В. Фінансовий облік за міжнародними та національними стандартами : навч. посібник / І. В. Жолнер. - К. : ЦЕЛ, 2012. - 368 с.
6. Задорожний З. В. Облік і звітність за міжнародними стандартами : навч. посібник / З. В. Задорожний, В. М. Панасюк, Є. К. Ковальчук, В. Ю. Бродовський. - Тернопіль : ТНЕУ, 2011. - 660 с.
7. Зелікман В. Д. Облік у зарубіжних країнах : навч. посібник / В. Д. Зелікман, О. Л. Ерьоміна, А. О. Безгодкова. - Дніпро : НМетАУ, 2017. - 131 с.
8. Кузнецова С. О. Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами : навч. посібник / С. О. Кузнецова, І. Б. Чернікова. - Х. : Видавництво «Лідер», 2016. - 318 с.
9. Концептуальна основа фінансової звітності [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.mmfm.gov.ua>.
10. Лучко М. Р. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах : навч. посібник / М. Р. Лучко, І. Д. Бенько. - Тернопіль : Економічна думка, 2016. - 370 с.
11. Лучко М. Р. Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами : навч. посібник / М. Р. Лучко, І. Д. Бенько. - Тернопіль : Економічна думка. - ТНЕУ, 2016. - 360 с.
12. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку та фінансової звітності (видання 2016 р.) [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://afo.com.ua/uk/news/2/1190>.

13. Облік і звітність за міжнародними стандартами : навч. посібник / З. В. Задорожний, В. М. Панасюк, Є. К. Ковальчук, Л.Я. Бобрівець. - Тернопіль : ТНЕУ, 2016. - 304 с.
14. Облік в зарубіжних країнах : навч. посібник / Н. С. Акімова, А. П. Грінько, О. В. Топоркова, Т. А. Наумова, Н. С.Ковалевська [та ін.]. - Х. : ХДУХТ, 2016. - 288 с.
15. Онищенко В. О. Облік у зарубіжних країнах : підручник / В. О. Онищенко, М. І. Бондар, В. В. Дубовая. - К. : ЦУЛ, 2015. - 576 с.
16. Пантелеєв В. П. Консолідація фінансової звітності : навч. посібник / В. П. Пантелеєв, К. В. Безверхий. - К. : ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2016. - 442 с.
17. Пономарева Н. Міжнародні стандарти фінансової звітності та аудиту : навч. посібник / Н. Пономарева, М. Войнаренко, О. Замазий. - К. : ЦНЛ, 2017. - 488 с.
18. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV із змінами і доповненнями [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
19. Шостаківська Н. М. Міжнародні та національні стандарти бухгалтерського обліку і аудиту : курс лекцій. - Тернопіль : ТНТУ ім. І. Пулюя, 2016.- 55 с.
20. www.zakon.rada.ua – офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
21. www.minfin.gov.ua – офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України.
22. www.ifrs.org – офіційний сайт Ради по міжнародним стандартам фінансової звітності.
23. www.dtkk.com.ua – офіційний веб-сайт газети «Дебет-Кредит».
24. www.msfo.su - офіційний сайт консультативної група по міжнародним стандартам.
25. www.ifrs-professional.com – офіційний сайт школи навчання спеціалістів по МСФЗ.